

Bodleian Libraries

UNIVERSITY OF OXFORD

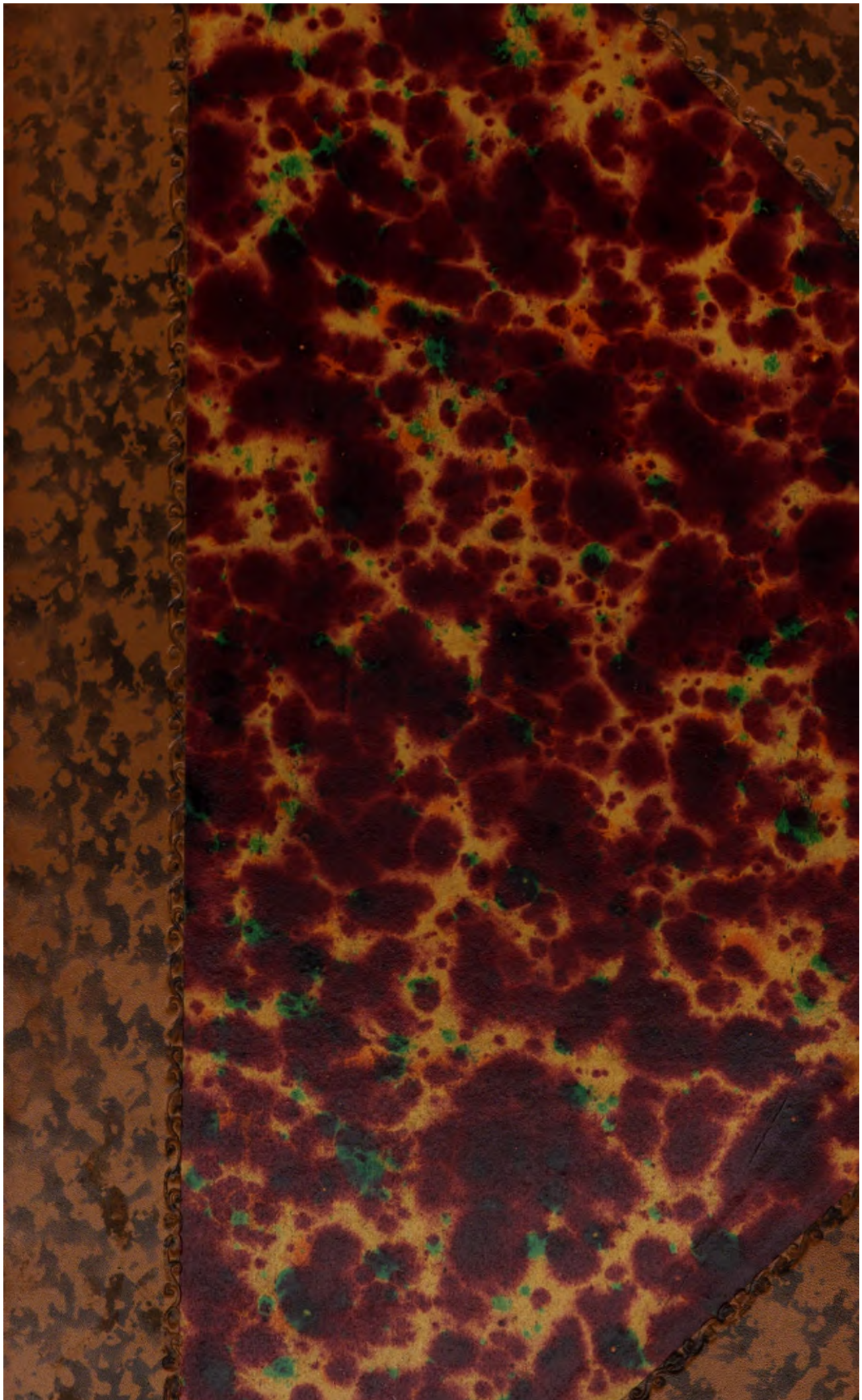
This book is part of the collection held by the Bodleian Libraries and scanned by Google, Inc. for the Google Books Library Project.

For more information see:

<http://www.bodleian.ox.ac.uk/dbooks>

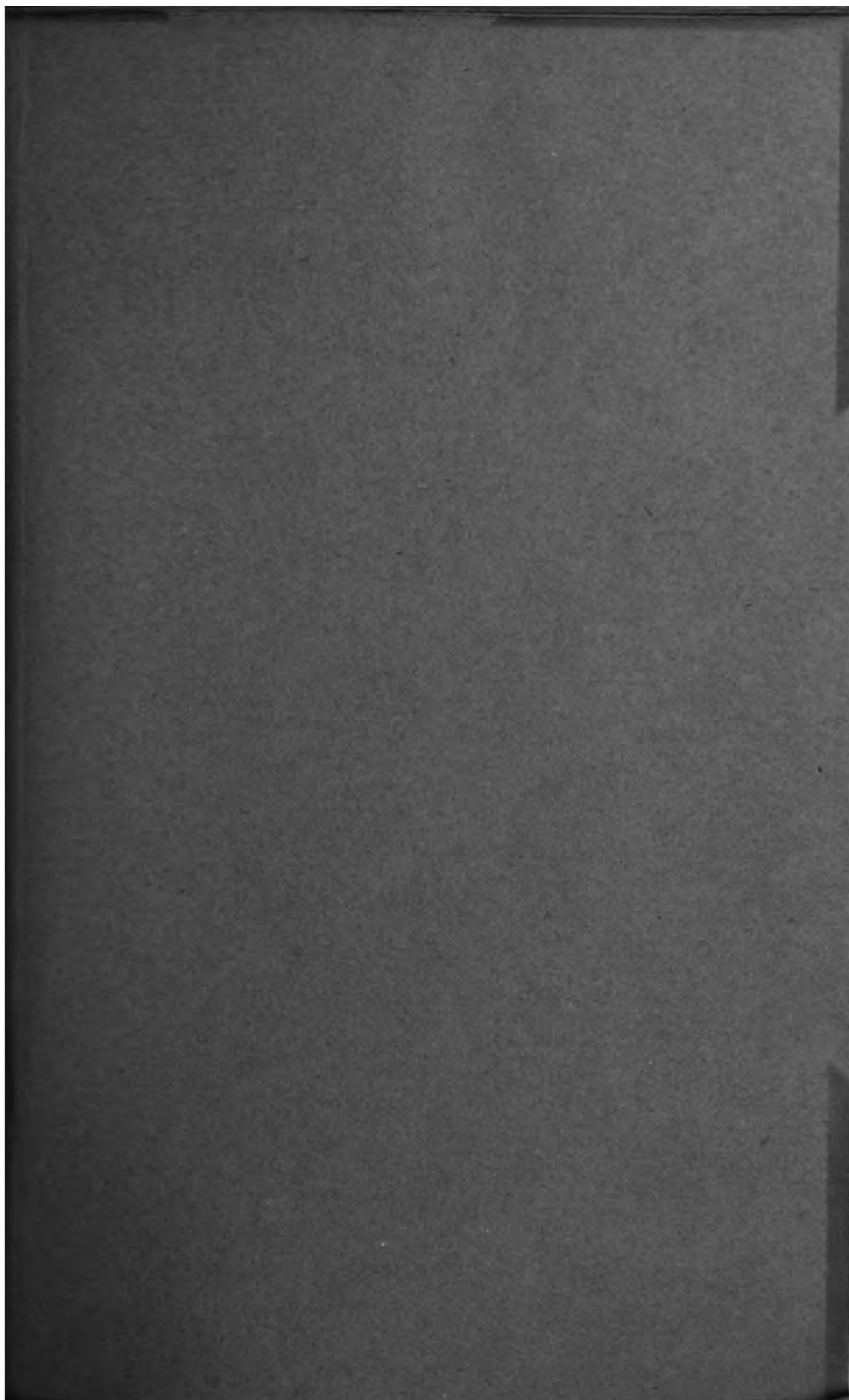

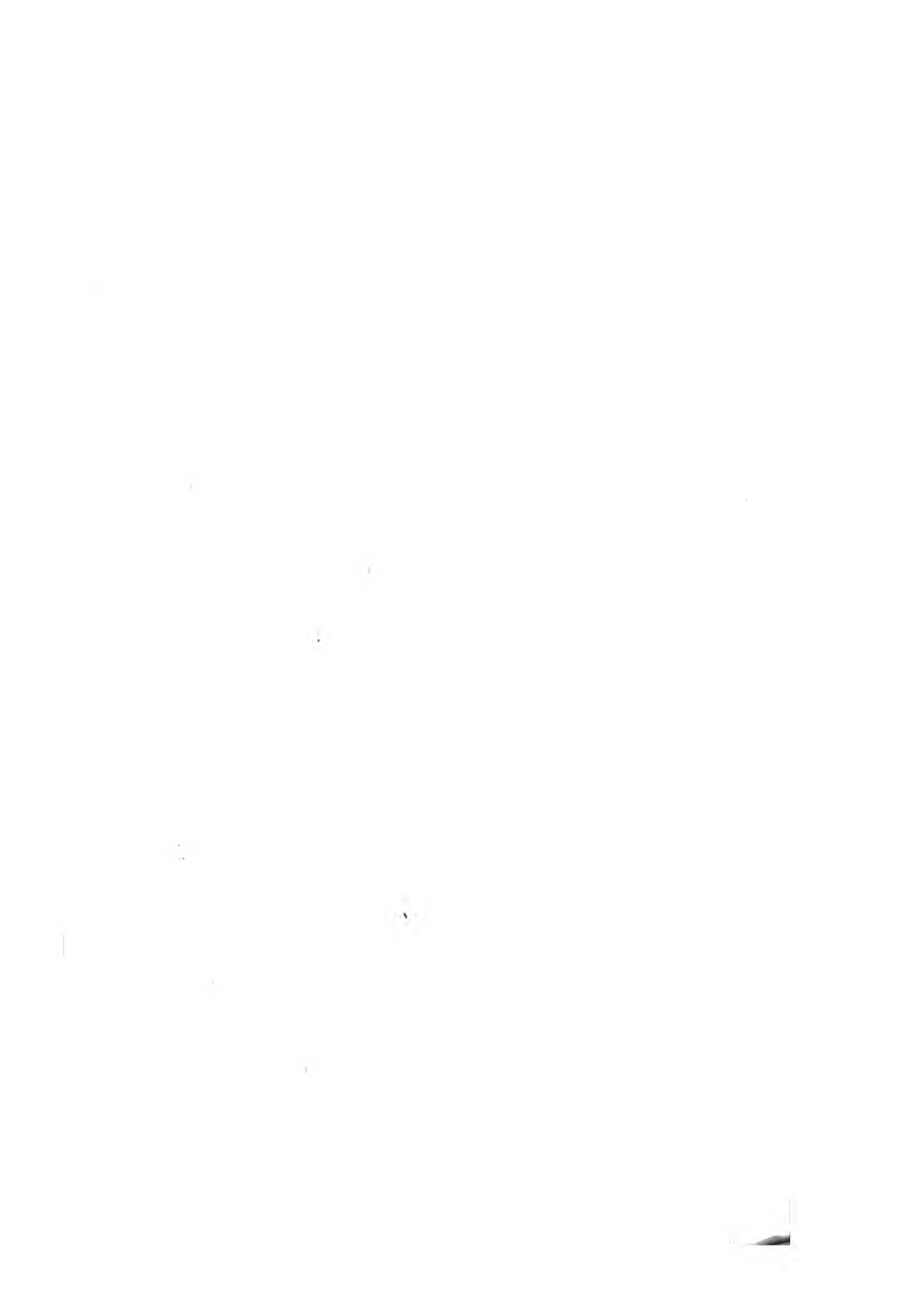
This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 2.0 UK: England & Wales (CC BY-NC-SA 2.0) licence.

107. b. 20

17

Oehlenschlägers

Poetiske Skrifter.

Udgivne

af

F. L. Liebenberg.

Syttende Deel.

Kjøbenhavn.

Forlagt af Selskabet til Udgivelse af Oehlenschlägers Skrifter.

Hovedcommissionair: Th. Lind, Store Kjøbmagergade Nr. 6.

1860.

Erst von J. S. Schulz.

Oehlenschlägers
Syngespil, Lystspil og Skuespil,

fant

Forspil, Prologer og Epiloger.

Udgivne

af

F. L. Liebenberg.

Femte Deel.

Kjøbenhavn.

Forlagt af Selskabet til Udgivelse af Oehlenschlägers Skrifter.

Hovedcommissionair: L. H. Lind, Store Njebmagergade Nr. 6.

1860.

Druck bei J. G. Schulz.

Dramatiske Digte.

Syngespil, Lustspil og Skuespil,

samt

Forspil, Prologer og Epiloger.

Femte Deel.

Indhold.

	Side.
Den lille Skuespiller	1.
Sibylle-Templet	99.
Fornuftgiftermaalet Nr. 2	167.
Gienfærdet paa Herlufsholm.....	225.

Den lille Skuespiller.

Et Lystspil.

Personerne.

Ackermann, Skuespiller og Theaterdirecteur.

Madame Ackermann, hans Kone, Skuespillerinde.

Frederik Schröder, en Dreng paa sexten Aar, hendes Søn
med hendes første Mand.

Stuart, Liniedanser og Taskespiller.

Madame Stuart, hans Kone.

Koch, Skuespiller.

Baron von Feuerwagen.

Baronessen, hans Kone.

Kiemert, en gammel Skomager.

Heinz og }
Kunz, } tvende Borgermænd.

Von Prachten og

Tre andre Officerer.

Lise, Opvartningspige.

En Diener.

Keithaand, en Tjv.

Soldater.

Handlingen foregaaer i Aaret 1767, i et lille Fyrstendømme
i Tydskland.

Forste Handling.

Stue i et Bertshuus.

Frits. Kiemert.

Frits.

Det er saa varmt; jeg maa endelig drikke noget Vand.

Kiemert.

Det skulde du ikke, Frits! Du fordærver din Mave med det Slabberads. Der er intet bedre Middel mod Hede, end Brændeviin. Jeg drak en Snaps, og dermed stillede jeg min Tørst for den hele Formiddag.

Frits.

Ikke strax, du maatte gientage Experimentet.

Kiemert.

Ja, man kan ikke staae paa eet Been.

Frits leer.

Dg alle gode Gange ere tre, og alle Elementer fire, og alle Sandser fem, og Søgnedagene sex, og Søndagen den syvende. Dg saaledes kan du blive ved, lige til de elleve tusind Jomfruer.

Kiemert.

Ja, men det gjør jeg ikke; derfor bruger jeg Fornuften. Vil du ellers have Vand, saa er der vel ogsaa Raad for det. Der hænger en Kloffesnor.

Frits.

Det er herligt i disse Bertshuse, det er ligesom i et Fæstslot i de gamle Eventyr; man behøver blot at gnide paa en Lampe, saa kommer der strax en Aand, eller i det mindste et Legeme, og spørger: Hvad godt? Ringer.

Lise kommer.

Hvad godt?

Frits.

Sagde jeg det ikke nok?

Lise.

Hvad er til Tjeneste, Mosjø!

Frits.

Na, mit smukke Barn! kan jeg ikke faae en Flaske godt koldt Vand?

Lise.

En Flaske Vand?

Frits.

Ja, men det maa være af bedste Sort, saa friskt, som det springer af Kilden.

Lise.

Jeg bringer Vin, Brændevin og Ol. Vil han have friskt Vand, min friske Fyr! saa gjør han bedst i at hente det selv fra Posten.

Frits.

Ja, troer du, jeg er bange for det? Læger et Glas, som staaer paa Bordet. Maa jeg laane — eller leie dette Glas? Hvad koster det minutviis?

Lise leer.

Frits.

Udelmodige —

Lise.

Lise!

Frits kysser paa Fingeren ad hende.

Udelmodige Lise! jeg skal strax være hos dig igien.

Han gaaer.

Lise.

Det er en Galfrands.

Riemert.

Det lader kun saa, lille Tomfru! Han er lidt melanc-
holist nok.

Lise.

Er han da forelsket?

Riemert.

Det kunde vel være. Sagte. Men ikke i hende. Goit.
Hun skulde bare kiende ham, saa fik hun snart større Tanker
om ham.

Lise.

Er det maaskee en ung rig Herre, som reiser incognito?

Riemert.

Ja, ung er han, og incognito reiser han; men rig er
han ikke, Gud bedre!

Lise.

Det er et smukt ungt Blod. Det fortryder mig halv-
vejs, at jeg beed ham af.

Riemert.

Nu, han faaer vel ikke Vandstræk for det.

Lise.

Hvad er det ellers for en Fyr?

Riemert.

Det er en Acteur.

Lise.

Acteur?

Riemert.

Ja.

Lise.

Comediant! Herregud! det stakkels uskyldige Barn saa tidlig forført! Hører han maaskee til Uckermanns Bande, som kom her i Forgaars?

Riemert.

Det er Uckermanns Stedson.

Lise.

Nei, er det muligt?

Riemert.

Jeg kunde fortælle hende meget om den Sag.

Lise.

Men jeg har ikke Tid til at høre det Allerbitteste; jeg maa ind og passe de andre Gæster. — Hvad var det ellers, han vilde fortælle mig?

Riemert.

Faderen Uckermann forlod Drengen Schröder i Krigens Tid i Königsberg med et tomt Theater, som han fik Lov til at leie ud. Men der kom Ingen; og den stakkels Frits havde maattet omkomme af Nød, hvis ikke et christent Menneske havde taget sig af ham.

Lise.

Hvem var det?

Riemert.

Det stikker sig ikke, at rose sig selv.

Lise.

Var han ogsaa ved Theatret?

Riemert.

Ja, ved Theatret var jeg; jeg var Controleur.

Lise.

Ja ja! Hvis de Folk ikke vare, saa kom man jo ikke ind.

Riemert.

Tværtimod, mit Barn! Hvis de Folk ikke vare, saa kom der alt for Mange ind.

Lise.

Men troer han, jeg har Tid til at staae her og sladdre med ham? Her er mange fornemme Gæster, jeg maa opvarte. Siig mig bare først kort og godt, hvorledes gif det siden den stakkels Dreng?

Riemert.

Det gif ham saadan, at han ikke fik Lov til at gaae længer —

Lise.

Hvad for Noget?

Riemert.

I den latinske Skole, mener jeg, da Skolepengene udebleve.

Lise.

Hvad gjorde han saa?

Riemert.

Saa gjorde han Ingenting. Saa kom han til mig, og klagede sin Nød. Og jeg forstod ham, skiondt jeg ikke kunde Latin.

Lise.

Hjalp han ham da?

Riemert.

Ja, med Alt, hvad jeg ikke havde. Jeg var næsten ligesaa fattig, som han. Men jeg havde dog en Etue, der ikke var stor nok til mig selv; den deelte jeg med ham. Jeg satte ham ved mit Bord; men jeg satte ingen Mad paa Bordet. Jeg deelte ogsaa min Seng med ham; men der var ingen Sengklæder i Sengen. Og nu skulde hun

bare seet Drengens Taknæmmelighed, da jeg overøste ham med alle disse Belgierninger.

Det ringer.

Lise.

Nu kommer jeg strax. Og hvad lærte da nu den stakkels Dreng?

Riemert.

Jeg lærte ham to Ting, hvormed han godt kunde slaaet sig giennem Verden, hvis han havde lært det til Gavn.

Lise.

Hvad var det?

Riemert.

Det var at sive Skoe og drikke Brændeviin. I begge Dele bragte han det ikke vidt. Men det gaae, som det vil, jeg forlader ham ikke, om jeg ogsaa skal gaae barbenet og drikke Vand med ham.

Lise.

Nu kan jeg begribe, hvorfra den Vanddriften reiser sig. Men, Skomager! hvorfor deler han da Skiebne med den fattige Dreng?

Riemert.

Uf Kiærlighed og Trost. Beed hun, hvad det vil sige, Barn?

Lise.

Nei, de Passioner kiender jeg Gud skee Lov ikke endnu. Det ringer. Har det saadan en Hast? — Hvorfor har han da den lille Acteur saa kiær, Skomager?

Riemert.

Er det et Under, naar han har været i Galgen for min Skyld?

Lise.

I Galgen? Jh, vor Herre bevares!

Riemert.

Saa sandt som jeg er ærlig: han kom i Galgen for min Skyld.

Det ringer.

Lise.

Ja, ring I kun! Nu begynder Historien at blive morsom.

Riemert.

Seer hun vel, den stakkels Frits fandt mig sidde der og fortvivle i min fattige Gensomhed. Fryse gjorde vi, ingen Bind Brænde var der i Klokkenet, Kaalen i Haugen var opspist, ikke en Praas var der at tænde. Vi kullede i Mørke, saae ud af Bindvet paa Carlsvognen, som blinkede. Eneen gnistrede i Maanskin. Nu var der just den Formiddag hængt en stor Gavtyv uden for Byen, som længe havde fortient det. Det var en klingende Decemberfrost; Eneen søg alt tykkere og tykkere —

Lise hopper, og klapper i Hænderne.

O, det var deiligt! det var deiligt! Jeg hører Intet heller, end om Syndere, der skal rettes, og gyselige Spøgelsehistorier.

Riemert.

„Ja,“ slap det mig ud af Munden, „naar man havde saadan en Lok, saa havde man ingen Rød.“ „Hvad for Noget?“ spurgte Frits. Nu skal hun vide, lille Jomfru! hvor jeg er fra, har man den Dvertro, at hvo der eier en Haarlok af en hængt Tyv, den kan aldrig komme i Forlegenhed.

En Opvarter kommer.

Men, Lise! hvor bliver du af? Hele Huset ringer efter dig.

Lise.

Om de sloge mig ihjel, gif jeg ikke af Stedet. Jeg har Noget at høre her af yderste Vigtighed. Vart lidt op for mig, Johan! Jeg skal være dig til Tjeneste igien.

Opvarteren gaaer.

Lise.

Nu da? Det var en Haarlof, J vilde have.

Riemert.

Hvad gjør min eiegode Frits? Han løber ud i Nat, Storm og Snee, klavrer op ad Galgebælkken til Lyven, skærer en Lok af hans Hoved, og inden jeg veed et Ord deraf, staaer han hos mig i Stuen igien, lægger Lokken paa Bordet, og siger: „Der er Talismanen; det skulde glæde mig, hvis den kunde hielpe“.

Lise.

Det var da affhyeligt! Havde han ikke mere Angst for den Døde? ikke mere Agt for Belansthændighed?

Riemert.

Han havde mere Angst for at den Levende skulde døe, end for at den Døde skulde leve op igien. Hvis det ikke var et ægte Træk af Høimodighed og Selvopoffrelse, saa veed jeg ikke, hvad Dyd er. Mangen hierteløs Laps kunde vel gjort det Samme af Raadhed; men Frits skielvede og bævede, imens han gif, og dog gif han, fuldførte sin Heltedaad, og bragte mig Lokken.

Lise.

Hialp den da?

Riemert.

Ja, Gu hialp den! Den hialp mig til ydermere at kiende Drengens fortræffelige Hierte. Var det ikke meget meer, end om den havde skaffet mig lidt usfelt Suul til Brødet?

Lise.

Blev det ikke til Andet? Og over det Narreri staaer jeg her og glemmer alle Giesterne. Vil han mig ellers Noget?

Riemert.

Maa jeg bede om Regningen!

Lise.

Den er snart giort.

Riemert.

Hvad er Fortæringen?

Lise.

To Snapser Kommen.

Riemert giver hende Penge.

Vær saa artig!

Lise.

Tak!

Sun gaaer.

Riemert.

Ak, Frits! Frits! hvordan vil det nu gaae dig hos din hidtige Stedfader? Og hvordan gaaer det mig? bliver jeg Controleur eller ei? Og Hiertet har du fuldt af Sorg og Bekymring; thi jeg veed, at du est forliebt i den deilige Madame Stuart, hvis Bekjendtskab du gjorde i Königsberg. Og skiondt du ikke taler derom, sukker du dog desmere, hvergang vi komme forbi en Gylldenlak, Lakai, et Kildevæld, eller en Morgen- og Aftenrøde, saa jeg næsten er gladest paa de sludfulde Regndage uden Solskin og Fuglesang, for saa veed jeg dog, at det ikke regner af dine Dine. Det gif jo endogsaa saa vidt, at Prioeren i Klosteret paa hiin Side Skoven nær havde overtalt ham til at blive Munk. Han satte sig ned ved et Steengierde og gjorde Vers, som

jeg stial fra ham; og med Nød og neppe fik jeg ham fra det gale Forsæt at gaae i Kloster. Her er Verset.

Læser:

Åh, Jenny Stuart! du har mig forladt!
Jeg elskte dig — stærkt bløder dette Hierte.
Saa vil jeg ogsaa nu i Klostersnat
Begrave mig; saa dulmer al min Smerte.

Seer ud af Scenen.

Men hvem kommer der? Jh, Guds Død — er det ikke netop Stuarts, som jeg vilde undgaae? Naa, nu seer det godt ud! Nu er Fanden løs igien. Er hun ligesaa smuk, som hun var før? Seer ud. Hun er sgu smukkere. Stafkels Frits! hvordan vil det nu gaae dig?

Stuart kommer med sin Kone, fulgt af Frits. Hun har Riærminder i Haanden.

Stuart.

Frits! nei, mine Dine have ikke bedraget mig.

Frits.

O, jeg kiendte Dem strax! Hvilken Lykke! Jeg troede, De vare reiste til England.

Stuart.

Det var ogsaa min Hensigt; men da jeg hørte, din Stedfader kom her til Byen, hvor jeg tilfældigviis opholder mig, fik jeg Lyst til at oppebie hans Ankomst, og maaskee gaae i Compagnie med ham et Par Maaneders Tid. Han kom først i Gaar, jeg har endnu ikke talet med ham.

Mad. Stuart.

Vi komme fra en Spadseregang. Egnen er saa skøn. Floden løber tæt forbi det gamle Skovkloster.

Stuart munter.

Nu, hvordan gaaer det, Frits? Ligesom jeg havde i Sinde at tage dig med til London, fik du jo Brev fra din

Stedfader, at du skulde til Lybeck og staae i Være. Du havde dog gierne fulgt os; men min Kone holdt dig en moralsk Forelæsning over, at Børn bør adlyde deres Forældre, og saa lod du da — jeg veed ikke, om det var dem eller hende, men det veed jeg nok, at det skete med vaade Dine.

Frits.

Maatte det ikke røre mig, en stakkels næsten Fader- og Moderløs, at skilles fra de eneste Mennesker, der havde viist mig Godhed?

Stuart.

Er den gode Skomager Riemert da intet Menneske?

Riemert godmodig.

Mig regner han ikke blandt andre Mennesker, Herr Stuart! thi vi ere eet Legem og een Siæl. Gud bedre mig fattige Mand for Godt, jeg har viist den stakkels Dreng; jeg har jo ikke lært ham Andet, end at drikke Brændeviin og at sye Børneskoe, inden han fik udtraadt sine egne.

Frits med et misfornøiet Blik paa Riemert.

Og begge Dele har jeg glemt igien. Til Mad. Stuart med Høflighed. De har lært mig saameget, De har dannet mig til min Kunst, og hvis jeg er bleven et ordenligt ungt Menneske, saa har De forvandlet mig dertil fra en Gadedreng.

Riemert.

Ja, det kan jeg bevidne.

Stuart.

Nu, hvordan gif det da paa Reisen fra Königsberg til Lybeck?

Riemert.

Gud forlade Dem, Herr Stuart! at De har lært den Dreng at voltigere paa slap Linie. Det skulde han da ogsaa paa Skibet, og saa tog han sig ikke i Agt, men faldt ned, og havde nær slaaet alle de deilige Lænder ind

i Munden, som vor Herre har begabet ham med — til ingen Nytte.

Mad. Stuart bekymret.

Kiære Frits! De har dog ingen mistet af Deres Tænder?

Frits leer.

Nei, de sidde der alle endnu.

Riemert.

Til Tieneste! — Altid skulde han øverst op i Masten, ligesom de forvovneste Matroser; for han er som Ubefatten: Alt, hvad han seer, skal han giøre efter. Men vor Herre velsigne Dem, Herr Stuart! for de Taskenspillerkunster, De lærte ham. Man kalder dem brødløse; men det er den største Løgn, thi det var det Gnefte efter Skibbruddet, som skaffede os Brødet paa et Giland midt i Østerhavet, der hedder Christiansø eller Wertheholm, og beboes af et vildt Folkeslag, der ikke taler Andet end Dansk.

Stuart.

De glemmer, at min Kone er dansk.

Riemert.

Om Forladelse! Jeg er en gammel Æsel. Ja, det havde været godt, hvis vi havde havt hende med som Tollmægger, og det ønskte Frits ogsaa tidt nok; saa havde vi meget bedre kunnet forklare os for Wertheholmerne.

Mad. Stuart.

Men da De nu kom til Lybeck, kiære Frits?

Frits.

Lykkeligviis fik jeg et Brev fra min Stedsfader. Paa min Moders Forbon havde han forandret sin Beslutning, og kaldte mig hjem, for hos ham at fortsætte min Kunst.

Riemert.

Hvorover Krammeren blev saa glad — nemlig over at blive af med ham igien — at han flædte ham op fra Top til Taa.

Stuart.

Har du allerede været hos din Stedfader?

Frits.

Nei, Reisen gielder just lige derhen. Vi komme paa Apostlenes Bogne.

Stuart.

Beed du, at han boer to Gader herfra?

Frits.

Nei, det vidste jeg ikke.

Stuart.

Dersom min Kone og jeg ikke først skulde gjøre et Besøg, saa kunde vi følges ad derhen.

Frits.

Først ønskede jeg dog —

Stuart.

At gjøre dit Toilette, forsængelige Knegt!

Frits seer paa Mad. Stuart.

Orden og Pænhed ere ikke Forsængelighed.

Mad. Stuart.

Deri har Frits Ret.

Frits.

Dg saa vilde det ogsaa være mig til stor Nytte, hvis De i Forveien vilde lægge et godt Ord ind for mig hos min Stedfader.

Stuart.

Det skal jeg nok.

Mad. Stuart.

Vi skal ikke bagtale Dem.

Frits henrykt.

O, jeg takker Dem ret inderligt!

Stuart leer.

Fordi hun ikke vil bagtale dig? Nu ja, saa gaae vi da. Du kommer snart?

Frits.

Om en halv Times Tid. Til Mad. Stuart. De har plukket Blomster.

Mad. Stuart.

Riærminder; de voge dernede ved Floden i stor Mængde.

Frits.

O, man behøver ikke at gaae saa langt, for at finde dem.

Mad. Stuart.

Farvel, saa længe!

Stuarts gaae.

Frits

staaer længe og stirrer efter hende, derpaa siger han, som vaagnende af en Drom.

Riemert! vil du bede Pigen, for gode Ord og Betaling at overlade os et lille Kammer, hvor vi kunne flæde os om.

Riemert.

Nei, een af Delene, Frits! Gjør hun det for gode Ord, saa behøve vi ikke at betale; og forlanger hun Betaling, saa behøve vi ingen gode Ord at give hende. Det er jo ogsaa blot for dig; jeg har alt gjort mit Tollet, jeg bliver ikke bedre, end jeg er.

Frits omfavner ham.

Du er ogsaa god nok.

Skomageren gaaer.

Frits

tager en Kiærminde op, som Mad. Stuart har ladet falde.
 Lod hun Kiærminden falde der med Billie?
 Er den et Tegn paa Lykkens Atterkomst?
 Der er dog ingen Roser, ingen Lilie
 Saa sød, som sliig en venlig lille Blomst! —
 Jeg læste tidt om yndige Hyrdinder,
 Som Hyrden sukked for, men skjult i Løn;
 Jeg læste tidt i Fabler om Gudinder,
 Der kom, og gjorde Jorden dobbelt skøn.
 En saadan Guddom skal hun for mig være.
 Jeg veed jo nok, at jeg kun er en Dreng;
 Men hendes Bifald er min største Gæde,
 Hun trøster, naar min Fader er for streng.
 Ja! som Thalia paa den muntre Scene
 Skal Jenny Stuart, som min Musa, staae.
 Men gaaer hun bort — da blier hun Melpomene —
 Da voxe kun Kiærminder ved min Na.

Han gaaer.

Anden Handling.

Børrelse hos Ackermanns.

Madame Ackermann. Koch.

Mad. Ackermann.

Kære Koch! maa jeg udbede mig en Godhed af Dem?

Koch.

Gierne, Mad. Ackermann! Er det en lille Rolle, De er i Forlegenhed med? De veed, jeg hjælper, hvor jeg kan. Er det en Tiener, der skal melde en Fremmed? et Bud?

Mad. Ackermann smilende.

Ja, et Bud er det rigtig nok, men ikke paa Theatret. Kære Koch! Deres Hielpsomhed og Belvillie kunne vi ikke nok paaskionne; men det er ogsaa saadan en Mand, jeg trænger til. De veed, min Frits kommer tilbage i Dag. Men uagtet det inderligt glæder mit moderlige Hierte, skælver og bæver jeg dog.

Koch.

Hvorfor?

Mad. Ackermann.

I to Mars Tid savnede den stakkels Dreng Alt; vi sendte ham ikke en Skilling.

Roch.

Harde han ikke det hele store Theater at leie bort?

Mad. Ackermand.

Jo, naar Noget vilde leie det. Men hvo brød sig vel i Krigens ødelæggende Tid om Theater og Skuespil? Den Mand i Königsberg, som lovede Ackermand at tage sig af Drengen, var et slet, uordenligt Menneske. Det vidste vi ikke. Den stakkels Frits maatte forlade Skolen, gif for Lud og koldt Vand; og hvis ei en fattig Skomager havde taget sig af ham, var han reent forkommet. Hun græder.

Roch.

Ei! frist Mod, Mad. Ackermand! Drengen befinder sig jo vel, har lært Skomagerprofessionen, Liniedansen, Tassenspillerkunsten; han har lidt Skibbrud. staaet tre Dage i Lære hos en Hofsekræmmer — og saaledes beriget med Verdens- og Menneske-Kundskab vender han tilbage til Skuepladsen igjen.

Mad. Ackermand.

De spøger! Men hvorledes skal jeg møde ham som Moder? Og dog har min Samvittighed Intet at bebreide mig. Jeg bad Ackermand tidt nok; men saa god en Mand han er, er han dog haard og egensindig. Sielden havde han desuden selv Noget; han har gaaet meget igiennem i denne Verden, og troer, at Modgang er Geniets bedste Skole.

Roch.

Det troer jeg ogsaa. Disse Drivehuusplanter bliver der sielden noget Stort af.

Mad. Ackermand.

Men man skal dog ikke forsættelig bringe et stakkels Barn i Nød, i det daarlige Haab at Alting vil lykkes.

Roch.

Hvormed kan jeg da nu tiene Dem?

Mad. Uckermann.

Med at møde ham paa Veien, og forberede, stemme ham i den gode Tone for sin Fader. Uckermann er en fortræffelig Mand; men — den ulyksalige Hidsighed! Frits er ogsaa kort for Hovedet; det ene Ord tager let det andet, og jeg forudseer den grændseløse Ulykke, at neppe er min Søn kommen inden for Døren, saa jager Stedsfaderen ham bort igien.

Koch.

Det skal have gode Veie. Jeg skal nok lære ham sin Rolle.

Mad. Uckermann.

Han skal ingen Rolle spille; han skal kun vise sin Fader den sønlige Erbødighed. Skynd Dem nu afsted; der kommer min Mand.

Koch.

Nei, det er en gammel Skafferjøde. Til Jøden, som kommer ind, i Jøbedialect. Det er Skade, jeg ikke har Tid at blive, saa kunde jeg lære Noget af dig, Smaus! Det er just mig, der spiller Jøderne.

Gaaer.

Jøden med en stor Pose under Armen.

Der Herr kalder mig Skafferjede? Ja ja, det faaer jeg finde mig i, for det er jeg sgu ogsaa.

Mad. Uckermann.

Men jeg har Intet at skaffe med dig, Moses!

Jøden.

Madammen kalder mig Mausess? Ja ja, det faaer jeg finde mig i, for det hedder jeg sgu ogsaa.

Mad. Uckermann.

Det er et stort Navn. Gjør det Vre!

Jøden.

Ja, det er sgu alt for godt til mig. Jeg kunde gierne naies med at være opkaldt efter een af de schmaae Propheter eller Konger i Israael.

Mad. Ackermand.

Men du gaaer forgieves her; thi jeg har Intet at skaffe med dig.

Jøden.

Ach, Madammen mischiender mig! Hun troer, jeg er een af disse Seelenverkopere, der gaaer omkring som en brekende Leve, og opsluger Studenterne deres gamle Klæder. Tværtimod! jeg vil ikke leve Noget af Madammen, jeg vil sælge Noget til Madammen.

Mad. Ackermand.

Men jeg vil ikke købe Noget af dig.

Jøden.

Det kan hun sgu ikke lade være; hun er jo Dirictrische for en Comediantspillerbande, og de Folk have neppe, hvad de kan skiule dem selv med, mindre, hvad der herer til saa store Potentater, som de hver Aften skal forestille. Jeg gaaer ikke selv paa Comedie, for jeg har forsvoret at nide nogen Fornaielse, som koster Penge; men jeg læser Placaterne, og saa har jeg en godt Ven, der fortæller mig Indvolden af Comedien, og saa har jeg det sgu ligesaa godt, som de Andre.

Mad. Ackermand leer.

Hvad troer du da jeg trænger til?

Jøden.

Madammen skal spille Semiramis, og det er en babylo-niske Fruentimmer, en Dronning, hun maa sgu være bressant klædt. Hun stikker hendes Mand ihjel, for at faae hans Krone. Men hvor er Kronen? Har De tænkt paa den?

See, her er sgu en Krone til Kong Ninus af uægte Guld med falske Diamanter. Den skal De have for to Rigsdaler. Bed Lis seer den ud, som den havde kostet hundred tusind.

Mad. Uckermann.

J Mørke maa den tage sig endnu bedre ud.

Jøden.

Dg her er en Lischtrings Kiole med ægte Fiskebeensskjort til Fru Semiramis. Lad Folk see til deres Aine, naar hun faaer den paa, saa schpiller hun sgu eengang saarerende.

Mad. Uckermann.

Dg her er en Dreng med Baryk og Skæg paa, der vil spille gammel Jøde, og bilder sig ind, at hans Moder ikke kiender ham. Riber Skægget og Barykken af ham.

Frits.

Ja, det troer jeg nok, naar Graaden staaer mig i Halsen. — Moder! søde Moder! Han omfavner hende.

Mad. Uckermann.

Frits! mit elskede Barn!

Frits.

Jeg vilde overraske dig, og saa overraster du mig.

Mad. Uckermann.

Lad mig ret see paa dig! Kysser ham. Slemme Dreng! hvorfor har du redet dig saadan til? Jeg kan jo neppe kiende dig igien.

Frits.

Du kiendte mig kun alt for godt.

Mad. Uckermann.

Uf, stakkels Dreng! du har havt det ondt. Det var ikke min Skyld.

Frits.

Det veed jeg. Du er min virkelige Moder; men jeg har en Stedfader.

Mad. Ackermand.

Miskiend ham ikke, Frits! Han holder af dig, han agter dine Anlæg; men han var i Krigens Tid selv tidt i stor Trang. Han troede, at du bortleiede Theatret.

Frits.

Ja, jeg kiender nok hans sangvinske Forhaabninger og choleriske Fordringer.

Mad. Ackermand.

Tag dig i Agt, min bedste Dreng! for at giøre ham vred, modsig ham ikke, disputeer ikke med ham. Du skal strax spille med os. Du skal have Gage, som de Andre — Ugepenge. Du skal faae det bedre, end du nogensinde har havt det.

Frits.

Af, min bedste Moder! det tvivler jeg ikke om. Nu har jeg jo dig. Og — Stuarts — De have ikke været her endnu?

Mad. Ackermand.

Endnu ikke.

Frits.

Herr Stuart lovede, at tale godt for mig hos min Stedfader; men da jeg hørte, han var paa Prøve, saa kunde jeg ikke bare mig —

Mad. Ackermand lytter.

Der kommer Nogen op ad Trappen; det er vist Ackermand.

Frits.

Nu vil jeg spille Jøde for ham med, og præsentere ham en Nyttervejel fra hans forlorne Søn i Königsberg.

Mad. Ackermann.

Frits! er du affindig? Det var jo den sande Maade, at faae ham opbragt igien. Nei, gaa ind i mit Sovekammer, vask dig, klæd dig om. Hvor har du dine egne Klæder?

Frits i Jøbedialect.

Her i Posen.

Mad. Ackermann.

Saa skynd dig, og naar jeg kalder, træd da frem for din Stedfader som en venlig, ærbødig og fornøiet Søn.

Frits kloer sig bag Dret.

Den Rolle vil blive vanskeligere, end den foregaaende.

Gaaer.

Ackermann

Kommer meget heftig ind, kaster Hatten fra sig, og tørrer Panden.

Det gaaer aldrig godt! Det er en Skandal!

Mad. Ackermann.

Hvad er det, lille Mand? Kunne Skuespillerne ikke deres Roller?

Ackermann.

Fortræffeligt! Paa dem er der Intet at udsætte. Men den forbandede Smører, som skulde male mig Kilden! Det er ikke Vand, det er smeltet Bly, grøn Andemad. Og saa den ulyksalige Statist, der skal staae med Fakkelen, naar Helten døer! Det er mig umuligt, at faae den Karl til at sætte et bedrøveligt Ansigt op; og saa holder han Fakkelen saadan, at den sætter det dumme Fias i fuldt Lys, og fordærver mig hele Scenen. — Har du ikke Noget at give mig at drikke?

Mad. Ackermann.

Der staaer Biin, Sukker og friskt Kildevand paa Bordet.

Ukermann drikker.

Ah, det gjorde godt.

Mad. Ukermann.

Jeg vil bede Koch om at holde Fakkelen.

Ukermann.

Staffels Koch maa altid holde her. Men nu Kildevældet i Balletten, skal han ogsaa male det?

Mad. Ukermann.

Den Laar Band er jo snart malet paa et omløbende Baand. Det skal jeg besørge; jeg har truffet en god Maler her, som har lovet at hjælpe os. Men hør, Ukermann! jeg har ogsaa en ung Skuespiller at præsentere dig, som ønsker at engageres.

Ukermann.

Har du allerede talt med ham? Synes du om ham?

Mad. Ukermann.

Ja, jeg synes godt om ham; men jeg dømmes maaskee partist, for jeg er i Slægt med ham.

Ukermann.

Saa? det maa da være langt ude.

Mad. Ukermann.

Nei, det er temmelig nær. Han bærer endogsaa mit Navn. Kalder. Kicere Schröder! vær saa god at komme ud. Min Mand venter Dem.

Ukermann.

Hvad Fanden! er han i dit Sovestue?

Mad. Ukermann.

Ja, jeg har jo sagt dig, at vi ere Nærpaarørende.

Frits kommer ordentligt flædt, og bukter meget dybt.

Ukermann leer.

Frits! Galfrands! Er du der? Nu, det er mig kjær. Velkommen hjem!

Frits kysser hans Haand.

God Morgen, kære Stedfader!

Ukermann med Bølle.

Kald mig ikke Stedfader; det veed du jeg ikke kan lide. Jeg har dig saa kær som en virkelig Fader, naar du som god, velartet Søn viser mig den skyldige Ugtelse og Udydighed. — Du har været paa Collegiet og lært Noget?

Frits.

Ja, saalænge jeg kunde; men jeg maatte forlade Collegiet igien.

Ukermann.

Jeg veed det. I Krigens Tid maatte vi jo alle forlade Alting. Det gjør mig ondt; men det var ikke min Skyld, jeg havde Intet at dele med dig.

Frits.

Jeg har aldrig klaget.

Ukermann.

Nei, det var just Feilen. Hvorfor skrev du mig ikke til?

Frits.

Jeg vidste ikke, hvor Brevene skulde hen.

Ukermann.

Du var for stolt, for magelig til at skrive.

Frits.

Jeg skrev engang et langt Brev, men fik intet Svar.

Ukermann.

Det har jeg ikke faaet. — Du har vel ofte lidt baade Hunger og Tørst?

Frits.

Ja.

Ukermann.

Og Skibbrud?

Frits.

Ja.

Akermann.

Nu, det er mig kiært. Modgang er en god Skole.

Frits.

Ja, hvis Hunger og Glendighed kunne danne et Menneſte, ſaa maa jeg være bleven fuldkommen.

Akermann.

Jeg vilde ſætte dig i Lære hos en Kræmmer; der havde du ſaaet Mad og Drikke fuldt op.

Frits.

Menneſket lever ikke af Brød alene.

Akermann.

Vel ſvart!

Frits.

Men han maa dog ogsaa have Brød.

Akermann.

Du kunde ikke holde ud at ſtaa med Alenen bag Diſken?

Frits.

Jo — tre Dage.

Akermann.

Det kan jeg lide. Du vil heller gaae Kunſtens tornefulde Sti med os?

Frits.

Og plukke Roſer!

Akermann.

Af den Ungdomsdrøm vil jeg ikke vække dig.

Frits.

Man drømmer undertiden Tal, ſom komme ud.

Akermann.

For mig gierne! Vi ſpille Jacob von Eyboe i Overmorgen; troer du, at du kan ſpille Peers Rolle?

Frits.

Jeg troer, jeg kunde spille alle Rollerne i Stykket.

Udermann.

Saa maa du være von Lyboe, skøndt du er noget spædlemmet. Stortalenheden mangler dig ikke.

Frits.

Jeg skal lære Peers Rolle til Middag.

Udermann.

Og jeg skal instruere dig.

Frits.

Maa jeg ikke spille den første Gang uden Instruction?

Udermann.

Er du allerede saa stor en Mester, at du ikke taaler Rettelser?

Frits.

Jo, gierne; naar jeg bare først maa have Tid til at begaae Feilene.

Udermann.

Begynder du nu igien?

Mad. Udermann bedende.

Frits!

Frits fatter sig.

Deres Beiledning vil være mig til største Nytte.

Udermann.

Det skulde jeg mene.

En Opoarter kommer.

Herr Baron Kammerherre von Feuerwagens Tjener melder, at Baronens Bogn holder dernede, og at Herr Baronen strax agter at gjøre Herr Udermann og Madamen et Besøg.

Gaaer.

Ukermann skudter sig utaalmodig.

Herre Gud i Himlen! kan jeg da ikke et Dieblif være fri? Jeg har gaaet og aset den hele Formiddag paa Proven. Det er en Hundedagshede. Jeg havde haabet at kunne sidde lidt her i Roligheden i Ro; og saa kommer den Nar. — Kan jeg ikke negte mig hjemme.

Mad. Ukermann.

Kiære Ven! det gaaer aldrig godt; det er jo en stor Uere, han viser os.

Ukermann.

Uk, gid Fanden havde hans Uere! Han kommer kun for at more sig, for at dræbe Tiden; og saa skal det endda ansees for en Naade.

Mad. Ukermann.

Han gielder jo Alt hos Fyrsten.

Ukermann.

Han gjør Fanden! Fyrsten er for viis og forstandig en Herre til at bryde sig om den Nar.

Mad. Ukermann.

Men hans Kone er en høist elskværdig, aandfuld Dame, Prindsessens bedste Veninde; og det er ved hende, han har udvirket os Tilladelsen at spille her. Klogskab byder at vise ham Venlighed; han er jo selv venlig.

Ukermann.

Ja, det er af det Slags Herrer, som kysker og klapper i eet væk, medens de støde Folk i Siderne med Albuen, og træde dem paa Tærne.

Frits.

Ja, saa vil jeg da gaae ind og læse paa min Rolle.

Mad. Ukermann.

I det andet Bærelse. Hun viser ham ind i et Sideværelse. Der er Herr Baron.

Baron von Feuerwagen kommer.

Ja, her er jeg. Ha, ha, ha! Det havde De ikke ventet? Og hvorfor ikke? Troer De, det er en Skam for en Cavaleer, at vise en udmærket Artist Agtelse? Paa ingen Maade. God Dag, min Kiære! hvordan gaaer det? God Morgen, Madame Ackermand!

Mad. Ackermand.

Herr Baron! det er virkelig for stor Ære —

Baronen.

Hvorfor det? Besøgte ikke Jupiter og Mercure Philemon og Baucis i deres Hytte, og opfyldte deres Ønsker? Troer De, jeg deler Mængdens Fordomme, og foragter en god Acteur?

Ackermand fortrædelig.

Nei, det har jeg aldrig troet, Herr Baron! De er en fornuftig Mand, og enhver Dumhed maa være Dem væmmelig.

Baronen.

Nu, min Kiære! en Fordom er endnu ingen Dumhed. Lad os ikke kalde det Dumhed, vi kunde blive ilde farne. Jeg forsikrer Dem, der er fornemme, kloge Herrer, selv lærde Mænd, som dele disse Fordomme, uden i mindste Maade at være dumme.

Mad. Ackermand.

Ganske vist, Herr Baron! Hav da den Godhed ikke at røre ved et Saar, hvoraf vi lide uforskyldt.

Ackermand rast.

Lider du, Sophie? Jeg kan forsikre Dem, Herr Baron, jeg lider slet ikke, jeg er aldeles ikke saaret. — I Grækenland kunde en Skuespiller blive Hærfører.

Baronen.

Og i Rom var han Slave, eller Frigiven.

Udermann.

I Spanien og England var det Prælater og Munke, som først opførte Comedier i Kirkerne.

Baronen.

Dg i de protestantiske Lande gaaer endnu ingen Præst Aar 1767 paa Comedie.

Udermann.

Ja, saa forskellige ere Tiderne. Der har været Tider, Herr Baron! hvori der ingen Adel var, og hvad staaer Dem inde for, at de aldrig komme igien?

Baronen.

Det ville vi ikke haabe. Men jeg kan forsikre Dem, at jeg ofte har ærgret mig over, at gode Skuespillere ikke komme i godt Selskab, hvor man dog blot lærer den finere Tone, som de i det høiere Skuespil ikke kunne undvære.

Udermann.

O ja! naar vi skulle forestille Standspersoner. Men glem ikke, Herr Baron! at Skuespillerens vigtigste Rolle er, at fremstille Mennesket i sin sande dybe Natur, i rørende, store, characteristiske, morsomme, phantastiske Forhold; og at Livet i de galante Girkler er oftest dødt, eensformigt og tvungent. Skuespilleren burde efter min Mening egenlig altid føre et eventyrligt, vagabundist Liv. I det selskabelige Liv har han Intet at gjøre; der er han ikke længer Acteur, der er han Tilskuer, og jo mere uforstyrret og ufiendt han sidder i sin Krog og lytter — jo bedre.

Baronen.

Ha, ha, ha! Herr Udermann holder paa Paradoksen. Dg jeg kan nok lide denne Maade. Ja, min fiære Udermann! De og Deres Kone ere virkelig et sandt Kunstnerpar. Hvad har De været før, gode Udermann? Kammertiener hos Feltmarskal Münnich, ikke sandt?

Ukermann.

Min Fader var Landmand; jeg studerede Saarløge-
kunsten, blev mod min Villie hvervet til Soldat, avancerede
til Bagtmester, har lugtet Krudtet alle Feltslag med Felt-
marskallen, og deelt Faren med ham. Han holdt meget af
mig, jeg glemmer ham aldrig. Har De været Militair,
Herr Baron?

Baronen.

Nei, min Kære! Jeg er gaaet Hofveien, den civile
Carriere.

Ukermann.

Den er ogsaa nemmere.

Baronen.

Uk! der voxer ogsaa Torne paa den. — Nu vel, hvor-
dan er De tilfreds med vort Theater? Det er for lille,
ikke sandt? Jeg har saa tidt bedet Hans Durchlaughtighed
om at lade os bygge et stort, ret stort Theater. Naar
man har været i England og Italien — Men Hans Durch-
laughtighed vil ikke.

Ukermann.

Gud velsigne Hans Durchlaughtighed for det! Tro De
mig, Herr Baron! naar Theatrene blive store, saa blive
Skuespillerne smaae. Et Theater skal ikke være større, end
at man overalt kan see Personernes Ansigtstræk, og høre
de fineste Nuancer af deres Stemme.

Baronen.

Men naar det nu ikke kan rumme Tilskuerne?

Ukermann.

Saa blive Tilskuerne hjemme til en anden Gang. Det
styrker Appetiten; derimod kunde det let køle Lysten, naar
man alt for ofte kom i det tomme Huus.

Baronen.

Men nu den store Opera?

Ukermann.

Hvor den faaer alt for stort Indpas, der god Nat, Skuespillerkunst!

Baronen.

Men den morer dog meest, og Skuespillets Hovedhensigt er at more.

Ukermann.

Nei, Herr Baron! den er at forædle Morstaben. Derfor, hører jeg, at der i den store Holbergs Fødeland saa sindrigt skal staae over Theatret: „Gi blot til Lyst“. Det er et godt Tankesprog, Herr Baron! det burde staae over ethvert Theater.

Baronen sagte.

Det Menneſke siger mig paa en plump og uforſtammet Maade imod i Alting. Det fortryder mig halvveis, at jeg har taget mig af ham. Soit. Ja, Farvel, min kiære Ukermann! Det fornøier mig, at De har det saa godt, og er saa vel tilfreds. Gid De aldrig maa blive vakt af den Illusion.

Ukermann.

De kalder det Illusion?

Baronen.

Å! ja, hvad er hele Livet Andet, philosophisk talt. Farvel, Madame!

Mad. Ukermann ærbødigt neiende.

Lillad mig, Herr Baron! at takke Dem. Vær forsikkret om, at vi skionne paa Deres Godhed. Det er en Sieldenhed, at en fornem Herre med saa megen Barme tager sig af vor Kunst; og den kan ikke undvære Bestyt-

telse. Ranken maa have en Stamme at slynge sig til, hvis den skal trives.

Baronen venlig, smigret.

Ranken maa have en Stamme at slynge sig til? En meget smuk Vignelse! meget vel sagt!

Mad. Ackermand.

Dg en saadan fandt vi i Dem. Min Mand deler mine Følelser.

Ackermand sagte.

Jeg gjør Satan!

Mad. Ackermand.

Undskyld ham, hvis —

Ackermand opfarende.

Hvad skal Baronen undskylde, kære Kone? Der er Jngenting at undskylde, vil jeg haabe. Jeg troer, at have talet ret fornuftigt med Herr Baronen, og ikke sagt et Ord, som jeg ikke har givet mine Grunde for.

Baronen.

Tilforladelig! De er ligesaa god Philosoph, som Acteur, min Kære! A revoir! Sagte. Det er en Stud; men Konen er en excellent Kone, for hendes Skyld vil jeg see igiennem Fingre med Studen. Han vil gaae.

Mad. Ackermand.

Jeg beder, at formelde min Respect til hendes Naade, Fru Baronessen.

Ackermand sagte.

Dg til de unge Junkere — og til Jagthundene!

Mad. Ackermand.

Hvis hun tillader mig at gjøre min Opvartning —

Baronen.

Det vil enchantere hende. Hun har seet Dem spille i Dresden; hun har roest Dem meget for Prindsessen.

Betænkter sig. Hvordan var dog nu den Vignelse, De anbragte saa smukt? Ranken —

Ukermann med Vægt.

Maa have en Stamme at slynge sig til, hvis den skal trives.

Baronen.

Rigtig! Meget smukt, paa min Vre! Sagte. Stamme! Det sigter hen til mit Stammetræ. Soit. Jeg skal rapportere det paa høiere Steder. A revoir!

Gaaer.

Ukermann.

Ranken! Du skulde heller taget ham paa Skødets og redet Ranke med ham.

Mad. Ukermann.

Der har du characteriseret ham: et stort Barn, men et godt Skind.

Ukermann.

Om! du har i Grunden Ret. Vi behøve ham. Min Hæftighed og Utaalmodighed løbe af med mig. Rækker hende Haanden. Jeg takker dig. Du styrer Skibet, naar det vil fuldseile.

Mad. Ukermann.

Det er ingen Sag at seile, naar man har god Vind; og den bovner altid i dine Seil.

Ukermann leer.

Nu gjør hun mig til en Bindmager, og jeg maa takke hende til.

Stuart kommer med sin Kone.

Stuart.

Guds Fred!

Ukermann.

Stuart! velkommen!

Stuart.

Her er jeg, og der er min Kone. Maa jeg gjøre Madame Uckermann bekiendt med hende?

Damerne hilse hinanden venligt.

Uckermann.

Af, det er din unge Kone, en Kiøbenhavnnerinde og udmærket Dandscrinde, som vi have hørt saameget Godt om. Sukker for hende. Rygtet har ikke overdrevet, hvad Skionheden angaaer.

Stuart.

Ja, Uckermann! hun kommer fra Holbergs Fædreland.

Uckermann.

Fra Holbergs! Af, den store Mand! Jeg har spillet i de fleste af hans Stykker. Nogle af mine bedste Roller findes i dem: den politiske Randestøber, den Stundesløse, Jacob von Lyboe, Jeronimusferne. Men han er død, og vi faae aldrig hans Mage. Selv Moliere stod tilbage for ham.

Stuart stolt.

Men ikke Shakespeare!

Uckermann.

Han dannede sig ogsaa i et eventyrligt, vagabundist Liv.

Mad. Stuart.

Nei, Herr Uckermann! han var Professor ved Universitetet, og levede meget stille, eensformigt som Pebersvend, den ene Dag som den anden.

Uckermann.

Ja, det var siden, da han ogsaa blev Baron. Men ikke i sin Ungdom, Mad. Stuart! Jeg har læst hans Levnet. Uden næsten at eie en Skilling, gif han paa Reiser flere Gange, udsatte sig for Hunger, Frost og Fierdedagsfeber, togte selv sin Mad i Amsterdam, Paris og Rom,

under Navn af Mikkel Røg, efter et Pæs, han havde laant af en god Ven, da hans eget var kommet bort. O, det har moret mig usigeligt!

Stuart.

Ja, hør nu, Ackermand! jeg har noget Vigtigt at tale med dig.

Mad. Ackermand venlig til Mad. Stuart.

Skal vi gaae ind i mit Bærelse, medens Herrerne afgjøre deres Sager?

Mad. Stuart.

Gierne.

Mad. Ackermand.

De vil finde min Søn der. De kiender ham jo alt. De har viist ham saa megen Godhed.

Mad. Stuart.

Å, er han allerede kommen? Jeg troede, vi skulde melde ham.

Mad. Ackermand og Mad. Stuart gaae.

Stuart.

Nu vel, Ackermand! Tilfældet bringer os sammen igien; hvad synes du, om vi gif i Compagnie? Min Kone danser godt, hun vil være god i dine Balletter; og jeg slaaer min Linie op, naar J ere færdige, gjør mine Tassen-spillerkunster — saa strømme der Penge til Huset. Jeg vil betroe dig det: jeg er alt en formuende Mand, og driver mere min Kunst af Lyst end af Nødvendighed. Det vil more mig, at være endnu et Aarstid i Fællesskab med dig.

Ackermand.

Hør mig, min Broder! Lad os tale ærligt og ligefrem. Du er oprigtig, og jeg vil tilstaae dig ligesaa ærligt: jeg er en fattig Mand. Men jeg gaaer ikke i Compagnie med dig.

Stuart spodst.

Ei ei! er jeg ikke fornem nok?

Akermann i samme Tone.

Gud bevares! jeg veed jo, at du er en Stuart, af gammelt skotsk Kongeblood.

Stuart stolt.

Du troer, som de Andre, at det er ussel Pral? Jeg foragter eders Tvivl, thi jeg veed, hvad jeg er.

Akermann.

Nu ja, det bør Enhver vide om sig selv. Her kommer du til mig som Viniedandsfer og Taskenspiller, og som saadan svarer jeg dig.

Stuart.

Hvad har du mod mine Kunster? Ere de ikke ærlige?

Akermann leer.

Jo — den ene. Du gaaer ærligt paa Vinie; men en Taskenspiller, maa du dog tilstaae mig, kan umulig gaae ærligt til Værks.

Stuart.

Spøg tilside!

Akermann.

Godt! Jeg kan gierne tale Alvor; bare jeg ikke bliver dig for alvorlig. Det morer mig ogsaa, at see en god Taskenspiller og Viniedandsfer; men — suum cuique, Hver Sit! Det er nu engang bleven min Grille, at forsøge paa at gjøre Theatret til en Menneskekundskabens, en Sædernes Skole. Eckhof og Lessing have samme Tanker; din Garrick i England ligesaa.

Stuart.

Hvad Usædeligt øver jeg?

Udermann.

Aldeles intet! Men disse gymnastiske Dvælses, disse morsomme Illusioner vedkomme ikke min Kunst. De drage Tilskuernes Opmærksomhed —

Stuart.

Fra det Vigtigere!

Udermann.

Den store Hob fornøier sig mere over det Sandselige, end det Uandelige. Dersom du i en Skole —

Stuart.

Jeg troer ikke, Publicum vilde finde sig synderligt smigret ved at betragtes som Skoledrenge.

Udermann.

Der gives ogsaa Høiskoler.

Stuart spodst.

Åh, Herr Professor! tag ikke ilde op, at jeg ogsaa holder Forelæsninger, skøndt jeg ikke har taget Graden.

Udermann.

Jeg finder mig i din Spot, jeg takker dig for dit Venskab — thi jeg er aldeles overbevist om, at det er af Godhed for mig, at du vil gaae i Compagnie med mig. Du vilde bringe mig de fleste Penge til Huset.

Stuart.

Og deelte dog halvt med dig.

Udermann.

Jeg burde slaae til; men — kald mig en gammel Gief, en forsængelig Kunstner — jeg gjør det ikke. Jeg vil ikke takke dig for Brødet; kan jeg ikke fortjene det ved min egen Kunst, saa vil jeg sulste. Jeg veed meget godt, at du paa en let Maade føleligt kan hevne dig. Du behøver blot at slaae din Linie op og gjøre dine Kunstter

paa samme Dag, som jeg spiller, saa løber Alverden til dig, og mit Huus staaer tomt.

Stuart stolt.

Det gjør jeg ikke; paa saa lav Maade hevner sig ingen Stuart. Jeg siger til dig, ligesom Abraham sagde til Loth: Skil dig fra mig! Hvis du vil til Venstre, saa gaaer jeg til Høire, og drager du til Høire, saa gaaer jeg til Venstre. Farvel! Vi sees aldrig meer.

Akermann.

Tro mig, jeg skønner paa din Høimod.

Stuart hidsig.

Det er ikke Høimod — det er Stolthed. Du har fortørnet, forsmaaet mig; det tilgiver jeg aldrig.

Akermann.

Forstaa mig ret!

Stuart.

Jeg forstaaer dig. Du sætter dit jammerlige Ubespil, at efterligne Epidøborgernes Besippelser, Dumheder, Ungstelser, Rævlerier og huuslige Sorger, over den ædle Kunst, nær beslægtet med Billedhuggerens, at vise et velbygget, kraftigt Legem i alle Stillinger, at spøge med Naturens Love, den Alt betvingende Rigevægt og Lyngde, for, som en Fugl uden Binger, at svæve i Luften. Du leger i dine daarlige fransk-tydske Tragedier død hvert Dieblik, i største Sikkerhed for dit Liv; jeg er hvert Dieblik i virkelig Livsfare, medens jeg stolt lader, som jeg var i Sikkerhed, og spøger med Døden. Vor kolde, tvivlende Tid forkaster alt Overnaturligt; jeg forsikrer dig: i mit Høiland, paa Skotlands Bierge — men derom vil jeg nu ikke tale. Mine Kunster give dog en Følelse af slige Virkninger; og i det jeg bedrager den store Hob, vækker jeg en Studsen i dens

Barm, der har en dybere Grund, end den selv veed. —
Farvel! Ræk mig din Haand.

Ackermann.

Farvel, Stuart! Stuart klemmer ham, saa han raaber: Nu!
lad være! Jeg veed jo nok, du er stærk.

Stuart.

Du er ogsaa stærk. Du har med dine brede Skuldre
tilbageholdt et stort Bognmandslæs, der vilde vælte. Men
du er en Dreng i Kræfter mod mig. Jeg tvinger dig i Knæe.

Ackermann synker i Knæe.

Menneske! er du forrykt?

Stuart.

Farvel! Nu kan du sige, at du til Afsted har knælet
for en Stuart.

Gaaer.

Ackermann.

Det er da en uforstammet Karl!

Løber efter ham.

Mad. Ackermann og Mad. Stuart komme ind fra Sideværelset,
fulgte af Frits.

Mad. Ackermann.

O, min Gud! de ere komne i Klammeri. Jeg iler
efter Ackermann, at holde ham tilbage, at der ingen Barm
steer paa Gaden.

Gaaer.

Mad. Stuart sukker.

Saa maae vi da nu afsted igien. Bort Liv er som
Trækfuglens.

Frits.

O, Mad. Stuart! De fortryder vist, at De har giftet
Dem med det vilde, uregierlige Menneske.

Mad. Stuart.

Nei, kiære Frits! det gjør jeg sandelig ikke; thi jeg elsker ham, ellers havde jeg ikke taget ham.

Frits.

Ja, De har elsket ham.

Mad. Stuart.

Troer De, Kiærligheden er af saa svag Natur, at den saa let gaaer over?

Frits.

Nei — den sande Kiærlighed —

Mad. Stuart.

Dg hvad overbeviser Dem om, at min var falsk?

Frits fortviolet.

Troløse!

Mad. Stuart.

Er De forrykt?

Frits.

Ja, jeg troer vist, jeg bliver det.

Mad. Stuart deeltagende.

Kiære Frits! De veed, hvor meget jeg holder af Dem. Det vilde være mig utaaaleligt, sorgeligt, at skilles fra Dem i Brede. De er endnu et Barn, Frits! og saaledes har jeg taget Deres Følelse. Men De er et ungt Menneske med Genie; Geniet udvikler sig tidligt, og kan i Livets Baar ikke undvære det ømme Sværmeri. De maatte have Gen at sukke for, og saaledes blev jeg Deres Dulcinea af Tobosa.

Frits bitter.

Dg jeg Deres Don Quixote. De forhaaner mig oven i Riøbet.

Mad. Stuart.

Nei, ved Gud ikke! De har et ømt, blidt Bæsen, en elskværdig Delicatesse, som min Mand savner. Men jeg elsker ham dog ligesuldt; og han er langt mere poetisk, end De troer. Deres Godhed for mig rører mig; var De ældre, kunde De maaskee blive mig farlig, nu er jeg farlig for Dem. Thi disse Følelser maae ikke gaae for vidt; og derfor takker jeg Gud og min Skiebne, som adskiller os saasnart igien.

Frits

griber en Pistol, som hænger paa Væggen.

Hvis De reiser bort, skyder jeg mig en Kugle for Panden.

Mad. Stuart.

Rafende!

I det Frits hæver Pistolen, gaaer den af.

Mad. Stuart.

Gud i Himlen!

Hun løber ind i Sideværelset.

Ackermann kommer hurtig tilbage.

Er du gal? Hvad gjør du?

Frits trodsig.

Jeg skyder Pistoler af. I det Faberen griber efter Stokken, siger han mere fattet: Eller rettere sagt, den knaldede af, da jeg rørte ved den.

Ackermann.

Hvi tog du den ned af Sømmet?

Frits.

Jeg vilde see, om den var ladet.

Ackermann.

En smuk Maade at prøve Pistoler paa. Kommer du nu igien med dine Slyngestreger?

Frits.

Hør, Stedfader! jeg taaler ikke længer, at De kalder mig Slynge. Jeg er voget fra Riset. Stamper grædende i Gulvet. Ved Gud! jeg er intet Barn meer, skiondt man tager mig derfor.

Akermann.

Nei, men en uforflammet Dreng er du; og at du endnu ikke er voget fra Rieppen, det skal snart med blaae og brune Strimer staae skrevet paa din Ryg.

Frits.

Tyran! Bøddel!

Han løber ud af Kiøkkendøren, Akermann forfølger ham med Stokken.

Gade.

Akermanns Huus i Baggrunden, med en aaben Loftsluge under Tagets Gavl.

Heinz og Kunz, to Borgermænd.

Heinz.

Nu ere da disse Comediantspillere komne til Byen igien.

Kunz.

Ja, det mærker man. Der boe de. Hørte J det Spectakel, der var? Liniedandseren sprang ned af Trappen, som besat, og Mestermanden for Comedierne var efter ham. Men det var godt, at han ikke halede ham ind, for jeg troer vist, Liniedandseren havde dreiet Halsen om paa ham, hvis det var kommen til Haandgemæng.

Heinz.

Og hørte J ikke, at der blev skudt derinde med ladte Geværer? Det er da et Helvedespak! Jeg undrer mig

over, at Dyrigheden tillader dem, at komme inden for Portene af en kristen By. De burde, ligesom Zigeunerne, opholde sig affides i Skoven, og nære sig af Ratte og døde Uadsler.

Kunz.

Men saa fik man jo ikke godt af dem; og jeg tilstaaer min Evaghed — jeg gidder nok imellem seet en smuk moralsk Comedie.

Heinz.

Er det solid tænkt af en Rokkedreier? Er det ikke meget fornuftigere og moralskere, naar du har et Par Skilling tilovers, at gaae paa Bertshuus og drikke dig en Flaske Biin? Det veed du dog hvad er.

Kunz.

Ja, Alt, hvad du skal begribe, det maa i Maven. Du tænker med den lille Hierne, som sidder i Hiertefulen.

Heinz.

Der seer man allerede Frugterne af disse Giøgleres Ophold her i Staden. Den Karl begynder at blive vittig; før var han den hellige Enfoldighed selv. Sæderne blive reent fordærvede.

Kunz.

Tys! hvad er det?

Frits stiger ud af Loftslugen, kryber paa Taget, og sætter sig skræms over Gavlen.

Ackermann

i Loftslugen med Stokken i Haanden, ængstelig.

Frits! — For Guds Skyld! — Ulykkelige Barn! Er han styrtet ned? Seer ned.

Frits raaber til ham ovenfra:

Nei, her sidder jeg over Hovedet paa dig, du gamle Synder! Men dersom du ikke strax gaaer ned til Folkene

paa Gaden der, saa springer jeg fra Taget, og du skal see mig svømme i mit Blod paa Brostenene.

Ackermann angst og bønfuldende.

Jeg skal gaae, Frits! jeg skal gaae. Jeg skal gjøre, hvad du vil. Fat dig, kom til Besindighed.

Gaaer.

Heinz

Prægtige Løier! Det er den ny Børneopdragelse. Der sidder Comediantspillerdrengen paa Taget som en Spurv.

Kunz.

Og Mestermanden styrter ned af Trapperne, som en Ugle giennem Skorstenen.

Ackermann nede paa Gaden.

Her er jeg, Frits! Kom ned, kom ned igien.
I gode Mænd! det Barn har tabt Forstanden.

Frits oppe paa Gavlen.

Nei, jeg har ikke tabt Forstanden; men
Jeg har tabt Alt, hvad Menneſker kan tabe.
I gode Mænd, som ſtaaer dernede hos ham!
I viſt har læſt i gamle Eventyr
Om græſſelig Stedmoder-Grufomhed,
Hvordan hun dræbte ſine ſtakkels Stedbørn,
Og fogte dem, og glemte deres Knokler.
Men det er Lidet imod denne Stedfaer!

Heinz.

Jh, vor Herre bevares!

Frits.

Han har i to Aar ladet mig forsmægte.
I Skole ſkulde jeg da lære lidt,
Men ei en Skilling gav han i Betaling.
Man jog mig ud af Skolen; og hvis ei

En fattig Borger havde sig forbarmet,
Da var jeg visnet, som en stakkels Plante,
Der reent var glemt at vandes.

Kiemert kommer.

Det kan jeg
Bevidne; thi den Borgermand er jeg.

Frits.

Og hiemme havde jeg det ikke bedre;
Saasnart jeg knede, ved det mindste Ord,
Jeg voved om min Kunst (som jeg forstaaer
Uagtet Ungdommen saa godt, som han),
Da regned Stofkeprygl ned over mig.

Heinz.

Jh, saa skal da ogsaa Satan —

Kunz.

Din graahærdede Kæltring!

De vil mishandle Aekermann, Kiemert forsvarer ham.

Aekermann raaber op til Frits:

Ret saa, forlorne Søn! egg Bøvelen
Til at den myrder, at den sønderslider
For dine Dine din miskiendte Fader.

Frits pludselig rørt.

Hold inde, lægger ikke Haand paa ham.
Hvert sølvgraa Haar er helligt paa hans Hoved.
Jeg er en Vogner, jeg bagvaster ham,
En Skurk, som hevner mig paa lumpen Biis.

Brider sine Hænder fortvivlet.

Ak, nei! jeg er et Barn, en Pøg, en Dreng,
Der alt vil være Karl, og ikke veed
I Angsten, Breden, hvad han foretager. —
Det er en ærlig Mand, et ædelt Hierte;
For hidsig kun — men jeg er ikke bedre,

Thi jeg opegger ham, og trodser ham.

Rørt til Ackermand.

Har du ei reddet mig med egen Fare,
Da du med dine stærke Skuldre holdt
Det Læs, hvorpaa jeg sad, som vilde vælte?
Og nu — nedstyrter Læset jeg paa dig!

Ackermand

strækker sine Arme op imod ham, rørt.

Uf, Frits! du smelter mig, min stakkels Dreng!
Thi jeg nedtræder med min plumpe Fod
Den Spire, der engang som herligt Træ
Mig skulde tiene til min Oldingsfygge.

Frits strækker Armene imod ham.

Saa kom da op til mig!

Ackermand.

Saa kom da ned!

Her ind i Huset.

Heinz græder.

Riemert.

Din Løsse! hvad er det at græde for?
Begriber I det ikke? kun de holde
Her Prøve paa et Stykke, som skal spilles.
Men det er sandt, de gjør det grumme godt.
Skal vi opmuntre dem, og skal vi klappe?

Heinz.

Ja, gierne! Men vi er kun tre Mand stærke —
Skal vi ei heller pibe? Det gjør meer
Effect, naar man er faa.

Kunz.

Jeg har desuden

En bulden Finger, som er ganske øm,
Jeg kan kun klappe med den venstre Haand.

Riemert.

Saa raab kun Bravum!

Heinz raaber:

Bravum!

Kunz ligesaa.

Og da capo!

De gaae.

Riemert.

Saadan man dække maa sit Herstabs Feil,
Saa fremt man kan, med Kiærlighedens Raabe.
J troe vel, J skal see Comedier,
Naar ei endnu J har betalt Billet?
Nei, bi kun, til jeg bliver Controleur!
Ei Uvedkommende tilstedes da
Den mindste Udgang meer — selv ei en Kat;
Endskiøndt den pleier være, naar den kommer,
En Comiker, som gjør særdeles Lykke.

Gaaer.

Tredie Handling.

Børrelse i Bertshuset.

En Harpe i Krogen.

Stuart. Frits i galonerede Klæder, med Kaarde ved Siden.

Stuart.

See nu, Frits! nu er du pyntet. Du er ikke længer Dreng, og skal ikke lade dig behandle som Dreng. Din Stedfader kan dog ikke dye sig; strax vilde han jo banke dig igien.

Frits.

Fordi jeg vovede at sige ham imod i Anledning af Peers Rolle i Jacob von Lyboe. Og jeg er vis paa, at jeg dog har Ret. Vil De bare høre?

Stuart.

Nei, jeg vil ikke. Det er uvigtigt. Men en Kunstner maa have Lov til at følge sit eget Hoved. Den Maade, at indbanke Folk Smag, duer ikke. Og desuden — hvis han var din virkelige Fader —

Frits.

Saa bankede han mig ikke.

Stuart.

Det skal du ikke sige; der er ogsaa de virkelige, som bruge den Maade. Men — i din Alder — med dine

Anlæg — Bliv hos mig! Naar jeg reiser bort, skal jeg give dig Penge, saa at du kan gaae til et andet Theater. Har du Lyst, saa gientager jeg mit første Tilbud: følg med til England! Nu vil min Kone Intet have derimod.

Frits sukker.

Det skal De ikke sige. Og — min stakkels Moder!

Stuart.

Er saa forgabet i din Stedsfader, at hun derover reent glemmer, hvad hun skylder sin Søn.

Frits.

At — hvad skal hun gjøre, stakkels Kone?

Stuart.

Nu, jeg duer ikke til at raade og hielpe Stakler. Men hvad du skal og bør gjøre, det veed jeg: vær lystig! Du skal faae et Bærelse i Bertshuset hos mig.

Frits.

Og hvis min Stedsfader kommer, for at hente mig?

Stuart.

Saa forsvarer jeg dig.

Frits

gaaer hen for Speilet, og sætter en trekantet galoneret Hat paa, som laae paa Bordet.

Om Forladelse, at jeg sætter Hatten paa i Stuen. — Den klæder godt. Og Raarden! Han trækker den ud og ind. De maa vide, jeg kan fegte.

Stuart leer.

Det er lidt, som fornøier Børn.

Frits.

Nu kalder De mig jo selv Barn.

Stuart.

Den hele Tidssalder, det hele Land her er barnagtigt. De gaae udmaiede, som Ugler; men man maa tude med

de Ugler, man er iblandt, og du maa ogsaa see ud som en Ugle.

Frits.

Men, fiære Herr Stuart! bliv ikke vred — da De dog er saa rig, hvorfor gaaer De da i den Harlekinsdragt, naar De ikke dandser paa Linie?

Stuart.

Er du forrykt? kalder du det Harlekinsdragt? min skotske Hue, mine naturlige Loffer, min Plaid af Tartan, saadan som jeg bar den paa mine Bierge. Intet i Verden kunde faae mig til at skifte Dragt. Det ærgrede mig nok, da jeg maatte trække de fordomte Buger paa.

Frits.

Gaaer man ikke med dem i Skotland?

Stuart.

Saa lidt som i Paradiis før Syndefaldet.

Frits.

Der maa være hedt i det Land.

Stuart.

Nei, der er bidende koldt.

Frits.

Hvor kan man da holde det ud?

Stuart.

Banen! — Veed du hvad? du maa ogsaa have Barykken paa; den har kostet mig mine gode 10 Rdlr. Han sætter en Baryk paa ham.

Frits seer sig i Speilet.

De har Ret, man seer reent forbandet ud i den Dragt. Kaster den af igien. Nei, Barykken vil jeg ikke have paa. Det kan jeg ikke holde ud.

Stuart.

Det kommer du dog til herefter.

Frits.

Nei, med Hovedet vil jeg gaae som Adam i Paradiis før Syndefaldet.

Stuart.

Det er en varm Dag. Sæt dig hos mig, drik et Glas Rhinskvain. Skienter for ham. Det køler.

Frits nipper af Glasset.

Har De intet Vand?

Stuart.

Jeg drikker aldrig Vand, uden paa Fieldene; dette Moseflim kan jeg ikke faae ned.

Frits drikker.

Saa gaae alle Skotterne saaledes klædte? Og have de Alle saadanne Harper? Spille og synge de Alle? Vil De ikke synge mig en Vise endnu? Det var da en herlig Sang om den Edvard, der havde dræbt sin Fader paa sin Moders Tilskyndelse. Og De sang den med et Udtryk —

Stuart mørk.

Jeg har givet Lærepenge.

Frits.

Gud i Himlen!

Stuart.

Frygt ikke! jeg er ingen Fadermorder. Men — jeg har dræbt min Broder.

Frits.

Deres Broder?

Stuart.

I Tvekamp — af Nidfiærhed. Vi beilede til een Brud — Malvina — hun er ikke meer. Vi styrtede rasende mod hinanden. Og derfor gif jeg som Kain i Landflygtighed, da jeg havde fældet Abel.

Frits trøstende.

Han var jo ogsaa Kain mod Dem.

Stuart.

Troer du, jeg ellers havde forladt mit Høiland, hvor jeg var agtet i min Clan, som en af de Ypperste? Jeg er en Stuart.

Frits naiv.

Er det virkelig sandt?

Stuart.

Dumme Spørgsmaal! Men naar de Gamle tvivle, saa kan vel et halvt Barn ogsaa. Hvad vare Stuarterne Andet fra Begyndelsen af, end en Helte- og Hyrdeslægt mellem Fjeldene? Fra den samme nedstammer jeg.

Frits.

Og er Viniedandsfer!

Stuart.

Det var ikke Nød og Trang, der lærte mig mit lystige Haandværk; det var naturlig, medfødt Tilbøielighed. Saaledes har jeg giøglende gjort en Reise giennem det forfælede Europa — incognito, om du vil. Jeg har bortsprunget min Fortvivlelse, og længes nu hjem igien. Vil du reise med til England? Vil du see Garrick? Det er en Mand! Kom, drik! Vi ville drikke Duus.

Frits.

Åh, det er alt for stor Ure!

Stuart.

Jeg gider ikke hørt det dumme De. Det forstyrrer mig i Fortroligheden. — Din Skaal!

Frits.

Nu vel da! Din igien! De slynge deres Arme i hinanden, og drikke. Ha, ha, ha! Jeg kan ikke bare mig for at lee.

Stuart.

Finder du det saa latterligt?

Frits.

Nei — men saa selsomt — saa ædelmodigt; og — oprigtig talt — jeg troer, jeg leer, for ikke at græde.

Stuart.

Latter og Graad sidde løse paa dig. Men saa maa det være hos en god Skuespiller.

Frits.

De — du har seet Garrick; er han virkelig saa stor?

Stuart.

Selv stor, større ved Shakespeare.

Frits.

Det skal have været en overordenlig Digter. Ham kiender jeg slet Intet til.

Stuart.

Det er tilgiveligt; men at din Stedfader, der giver sig Mine af en Apollo, ikke kiender ham — det er dumt. Der gaae de og declamere slette tydske Oversættelser af daarlige franske Tragødier. De vide ikke, hvad Tragisk er. Dog, det er sandt, Lessing — han veed det.

Frits.

Af, giv mig en Idee om Shakespeare!

Stuart.

Jeg vil ikke holde dig Forelæsninger; men jeg vil give dig en Mundsmag. For en Knøs med Genie maa det være nok, og gjøre dig hungrig efter meer. — Først Hamlet!

Frits.

Prinds af Danmark.

Stuart.

En melancholisk, blød, tankefuld Yngling — skal hevne sin Fader paa Moder og Stedfader.

Frits.

Han havde ogsaa en Stedfader?

Stuart smilende.

Ja, han var værre, end din. — Han seer sin Faders Aand om Natten, og raaber:

I Engle, Raadens Budskab! staaer os bi!
 Bær en velsignet Aand, et Nattespøgels;
 Bring Himmelluft, hvad eller Helveddamp;
 Din Hensigt være værdig eller slet:
 Du kommer i saa gaadefuld en Ham,
 At jeg maa tale til dig. See, jeg kalder
 Dig Hamlet, Fader, Danerkonge. Svar!
 Jeg brister af Uvidenhed. Saa siig,
 Hvi dine fromtindviede jordede Been
 Har sønderslidt Liiglagenet; hvi Graven,
 Hvori vi dig saa rolig skrinlagt saae,
 Har aabnet sine svare Marmorflæver,
 Og dig opkastet atter. Hvad betyder
 Det, døde Legem! at i fulde Rustning
 Du gienbesøger Maanens Dæmringslys
 Til Nattens Skræk, mens vi Naturens Gielke
 Igiennemrystes dybt af Rædselstanker,
 Som ikke vore Siæle kan forstaae?

Frits.

O, det er herligt!

Stuart.

Eller naar Dronningen fortæller om Ophelia, en deilig

Pige, som i Vanvid, af ulykkelig Kiærlighed til Hamlet, druknede sig.

Et Piletræ udluder over Bækken,
 Og Vidien speiler sig i klaren Strøm,
 Ved hvilken hun phantastisk Krandsse bandt
 Af Altidkiær, af Nalder, Lovetand.
 Da did hun opkrob, for sin Blomsterfletning
 At hænge hen paa Træets sjuunkne Qvist,
 Da brak misundelig en Green, da styrted
 De slyngede Trophæer og hun selv
 I taarefyldte Bæk. Og Klædebonnet
 Udfoldede sig bredt, og hende bar
 Et lidet Dieblif, Havfruen liig,
 Mens hun sang Vers af gamle Kæmpeviser,
 Som Gen, der ei begreb sin egen Nød;
 En Skabning liig, for saadant Element
 Just født og baaren. Men — det vared kort;
 Thi hendes Klæder, tunge snart af Vand,
 Den arme Pige fra sin yndige Sang
 Reddroge til den mudderfulde Død.

Frits.

O, herligt! herligt!

Stuart.

Eller naar Kong Lear, som har miskiendt sin Datter
 Cordelia, nu endelig, efter et poetisk Raseri over de andre
 Døttres Utaknemmighed, faaer Forstanden igien, og siger til
 Cordelia i det Dieblif, de begge tages til Fange:

Kom! vi vil i Fængsel,

Og synge som to Fugl' i Buret sammen.

Naar du velsignes vil, da knæler jeg,

Anraaber dig om din Tilgivelse.

Saaledes vil vi leve, bede, synge,
 Fortælle gamle Eventyr, og lee
 Af gyldne Sommerfugl i Magtens Solskin.

Og naar de have hængt hende i Fængselet, og Lear kommer
 med hendes Liig i sine Arme, og raaber:

Min stakkels Blut er hængt! Gi Gnist af Liv!
 Hvi har en Hund, en Hest, en Muus dog Liv,
 Men du ei Aande, kommer aldrig meer?
 Af aldrig, aldrig, aldrig, aldrig! —
 Dpluf mig denne Knap! — Tak, Tak, min Ven!
 Ha, seer J? seer J hende? Hendes Læber —
 See der — see der! —

Han døer.

Frits

efter nogle Diebliffes henrykte Forbauselse.

Det er, som om en ny Verden aabnede sig for mig.

Stuart.

Men af alle Shakespeares Stykker er dog Macbeth mig
 det kæreste. Det sætter mig tilbage i mit Høiland, paa
 mine Heder. Der ere Heger! Om deres Trolddom vilde
 selv din floge Stedfader ikke tvivle, naar han hørte dem;
 thi han være, som han vil, han er dog en Mand med Aand.

Frits.

O, siig mig lidt endnu!

Stuart.

Naar Macbeth har myrdet Duncan, sin kongelige Giest,
 siger han, i det han kommer ud af Sovestammeret, og seer
 paa sine Hænder:

Det er et Sørgesyn! —

Mig tyktes, Nogen skreg: Sov ikke meer,
 Thi Macbeth myrder den uskyldige Søn;

Søvn, som fra Lænken løser modige Træl,
 Død for enhver Dags Liv, tungt Arbeids Bad,
 Hvert saaret Hjertes Balsom, Alnaturens
 Fornyeede Løb, Livsfestens bedste Ret!

Afbrudende.

Men det er dumt, at jeg i Smaaastumper vil give dig et Begreb om Shakespear. Det er, som om jeg af en ægyptisk Pyramide viste dig et afbrudt lille Stykke Muursteen med Hieroglypher, for at du deraf skulde gjøre dig en Forestilling om hele Støtten.

Frits grundende.

Jeg takker dig. Man maa begynde med Lidet. Betragter ham rørt. Af, du har bevist mig saameget Godt! Du klæder mig, forsvarer mig, bispiser mig legemligt og aandeligt. Griber heftig hans Haand. Og du gjør endnu mere, uden at vide det.

Stuart.

Nu da?

Frits.

Du forløser mig fra en Lidenskab, som kunde fordærve mig. Men det er forbi; jeg sukker ikke meer for hende. Jeg holder meer af dig, end af hende. Jeg maatte være det sletteste Menneske, hvis jeg endnu kunde elske min bedste Vens Kone.

Stuart leer.

Har du været forelsket i min Kone?

Frits.

Ja — nu vil jeg tilstaae det; thi jeg er det ikke længer. Du har faaet mig til at elske den hele store Natur, Kunsten, Shakespear. Jeg elsker dig, du ædelmodige Skotte! Og jeg kan herefter med fuldkommen Rolighed see paa din Kone, uden at det i mindste Maade skal anfegte mig.

Stuart rolig.

Det haaber jeg ogsaa. Min Kone er smuk; det er ikke første Gang, det er hændet Folk, som saae hende. Men hun er ikke af den Character, en Mand behøver at frygte for. Hun er som Maanen — skøn og venlig — men ikke heed.

Frits.

Har hun da ikke smeltet dig?

Stuart.

Ikke paa den Maade. Det følte jeg for Malvina. Men jeg er lykkeligere, som det nu er. Der høres Larm i Sideværelset. Tys! hvad er det?

Frits.

Det er nogle Officerer i Giestestuen.

Stuart.

Døren sprang op. Gaa hen og luk den sagte igien, at Ingen mærker det.

Frits.

De synge. Lad os lytte!

En af Giesterne i næste Værelse.

Syng, von Prachten! syng: „Guds Fred, min Gubbe! Smager Piben?“

v. Prachten.

Jeg kan kun det ene Vers.

Første Giest.

Lad os faae det! Maaskee kommer du paa de øvrige.

v. Prachten synger:

Bed Prag vel kom jeg lidt i Knibe,
Mit Been mig der forlød;
Da greb jeg hurtig til min Pibe,
Dg saa først til min Fod.

En Anden.

Ei! hvad? Vi ere jo hverken Gubber, Krøblinger, eller gemene Soldater. Li med den Sang! Den skraales paa alle Vagtstuer. Nei, lad os faae en fransk Vise! Vi slaaes nok med Franskmændene; men deres Viin og deres Viser foragte vi ikke.

v. Prachten.

Da har jeg dog hørt Generaler synge min.

Den Anden.

Nu vil han lade os høre, at han har været med og lugtet Krudtet. Meer Viin, Vise! — Vise! du skal give mig et Kys.

Vise.

Lad mig være, Herr Officeer! Jeg skriger.

Anden.

Du skal kysse os allesammen. Der er sat en Krigsret, der er fældet en Krigsdom, og den maa exequeres paa Diebliffet.

Vise flygter ind i Stuarts Bærelse; de forfølge hende, den One griber hende om Livet, og vil kysse hende.

Vise.

Gevalt!

Stuart

træder frem, og siger bekkeden, med undertrykt Brede:
Mine Herrer! — dette er mit Bærelse.

Officeren.

Hvad er det for en Hans Wurst? Hvordan han er malet ud!

Første Officeer.

Det er Liniedandsferen, som er kommen her til Byen.

Anden.

Ha ha! Han boer her. Nu, saa vil jeg da ogsaa giøre jeres Bærelse den Vre, at indvie det med et Kys paa denne deilige Piges Læber.

Lise.

Hielp, Herr Stuart! Hielp!

Stuart heftigere.

Jeg siger Dem, mine Herrer! dette er mit Bærelse, og et forfulgt Fruentimmer tager sin Tilflugt til mig.

Anden.

Nu? og hvad følger saa deraf?

Stuart.

At jeg beskytter hende. Fatter sig. Jeg beder Dem, lad hende gaae i Fred, og hav den Godhed at forlade min Stue, hvor jeg har Eiendomsret.

Første.

Eiendomsret? Snakker du til os om Eiendomsret?

v. Prachten sagte til den Første.

For Fanden, Broder! du har druffet for meget. Han har Ret. Lad os gaae!

Første Officeer.

Jeg skulde gaae? jeg skulde lade mig vise Døren af en Giøgler?

Anden og Tredie.

Nei, det var en evig Skam!

v. Prachten.

Det er en Skam, hvis I give jer i Kæft med ham.

Første til Stuart.

Derksom din Landstryger ikke strax pakker dig bort, saa skal der regne Fuchtel ned over dig.

De Tre trække blank.

v. Prachten.

Brødre! jeg beder eder for Guds Skyld.

Stuart.

Komme I her som Røvere og Mordere?

Første.

Røvere og Mordere? Det Ord, Karl! skal koste dit Liv.

v. Prachten.

For Fanden, Broder! saa bliver du jo en Morder.

Stuart til Frits.

Frits! under Bordet med dig.

Frits.

Ja. Han kryber under Bordet.

Stuart

griber en Stol med stiv Arm, og springer op paa Bordet.

Dg her staaer jeg! Dg kom nu alle I, som overfalde fredelig uskyldig Mand i eget Huus! Bille I slaaes med mig paa Kaarde, paa Pistoler, saa er jeg til Tieneste. Gjører jer ikke for meget til af eders Adel! Det kunde være, den kom til kort mod min. Her staaer en Stuart for jer.

Anden Officeer.

Ha ha ha! det er den Nar, som bilder sig ind at være af kongeligt Blod.

Stuart.

Men vil I ikke, saa kommer med eders Kaarder, falder ind paa mig, og dersom jeg ikke gjør jer alle vaabenløse, og slaaer jer med Stolebenene om Drerne, saa vil jeg ikke hedde Stuart.

v. Prachten.

Brødre! hører mig et eneste Dieblif. Han drager dem tilside. Hvad vinde I ved at give jer af med denne Giggler?

Det bliver en evig Skam. Og det er en Samson, en Hercules, det er jo bekiendt nok. Han er Mand for at holde, hvad han lover.

Anden Officeer.

Bon Prachten har Ret. Det er meget bedre, at gaae bort og hente Bagten, at lade ham arrestere. Han har insulteret os uforflammet.

Første.

Du har Ret. Bønder sig til Stuart. Farvel, Gøgler!

Anden.

Farvel, Gøgler!

Tredie.

Farvel, Gøgler!

Stuart.

J hilse mig, som de tre Hæder Macbeth paa Heden; kun paa en anden Maade.

Første.

Du skal høre fra os.

Stuart.

Meget vel!

De gaae, Stuart springer ned af Bordet.

v. Prachten,

der har fulgt de Andre ud, kommer strax tilbage, og siger til Stuart:

Bryd Dem ikke om disse unge Menneſker, der have druffet Forstanden bort. Vil De Deres eget Vel, ſaa ſkiul Dem for det første, at Bagten ikke ſtrag træffer Dem. Denne Sag vil gånſke viſt komme for Fyrſten. Jeg har Udgang til ham, jeg har været Vidne til Alt. Skaan mine Kammeraters Ære! Jeg lover Dem, Sagen ſkal blive neddyſſet, og De ſkal ikke tabe det mindſte derved.

Gaaer.

Stuart.

Det er en brav Karl; han har Net. Til Frits, som endnu sidder under Bordet. Farvel, Frits! Du træffer mig i Aften Kl. 10 i Forstaden, ved den gamle Kirkemuur. Tag din Badsæk med.

Gaaer.

Lise

stikker Hovedet ind ad Døren, og siger til Frits:

Kom kun frem, lille Søn! Der er ingen Fare meer paa Færde.

Frits springer frem.

Hvad, Fanden? troer hun, jeg krøb under Bordet af Frygt?

Lise.

Ja, hvad var det ellers af?

Frits.

Du tager Feil, mit Barn! Jeg har selv en Kaarde. Slaaer paa Kaarden.

Lise.

Ja, men de vare saa mandstærke.

Frits.

Den Gne var jo alt paa vor Side, og vi vare selv To. Nei, mit Barn! det var kun for at give min Ven Stuart Plads til at tumle sig. Det er en Samson.

Lise.

Samson? Hvem er Samson?

Frits.

Hun har godt læst sin Bibel.

Lise.

Jeg har ingen Bibel; jeg er en fattig Pige, og maa lade mig nøie med en Psalmebog.

Frits.

Samson — det var den stærke Helt, som slog Philisterne, og tog Stadsporten paa Nakken. Det kan Stuart ogsaa.

Lise.

Ja, han gjør vist ogsaa bedst i at tage Døren paa Nakken og skynde sig herfra.

Frits.

Jeg mærker, Lise er vittig. Skienker i Glassene. Vil du drikke et Glas god Rhinskviin? Der staaer endnu en Flaske, som Stuart og jeg have havt Barmhiertighed med.

Lise.

Mange Tak! Han klinker og drikker med hende.

Frits.

Og du er ligesaa dydig som vittig. Du vilde ikke kysse den smukke unge Officeer.

Lise.

Var det ikke ogsaa uforstaaet at forlange et Kys, naar der var tre Andre tilstede?

Frits.

Hvor der altsaa ingen Andre er tilstede, der er du ikke saa streng. Vil du da kysse mig?

Lise.

Ei! hvad? De er jo kun et Barn, Dem er jeg ikke bange for.

Hun kysser ham, og han staaer endnu med Biinglasset i Haanden, da Ackermann i det samme træder ind.

Frits.

Guds Død! — der er min Stedfader.

Lise.

Herre Gemini!

Hun løber ud.

Ukermann.

Ha ha! der have vi den forlorne Søn complet. Du begynder godt, min Dreng! løber fra dine Forældre, gaaer paa Bertshuus, drikker dig fuld, lefler med Tøsene. Bravo!

Frits forvirret.

Herr Stedfader! — skøndt Skinnet er imod mig — forsikrer jeg Dem, at jeg er saa uskyldig —

Ukermann.

Som det Barn, der blev fodt i Nat. Men vil du nu ikke behage at følge hjem med mig?

Frits.

Jo — det vil jeg nok — paa visse Bilkkaar.

Ukermann.

Du vil foreskrive mig Bilkkaar, Anegt?

Frits.

Ikke, hvad Dem selv angaaer; men ethvert Menneske maa sørge for sin egen Frelse, det byder Selvopholdelsesdriften. Nødværge er tilladt.

Ukermann.

Hvad taler du om Nødværge? Hvad Nød har du hos mig?

Frits.

Borte fra Dem maatte jeg længe lide Nød, og hjemme hos Dem svæver jeg i bestandig Livsfare. Det mindste Ord, jeg siger, opbringer Dem.

Ukermann.

Ikke, naar du taler med den skyldige Bestedenhed.

Frits.

Hvad ubeskedent var der i, at jeg sagde: Peers Rolle i Jacob von Lyboe kan gjerne spilles uden Baryk? De forbistrede Barykker kan jeg nu eengang for min Død ikke udstaae. Der ligger en meget god Baryk, som Herr Stuart

har foræret mig; men jeg bærer den ikke. Tager og rækker ham den. De maa gierne have den, hvis den passer Dem.

Udermann.

Har man seet Mage til Uforflammenhed? Han vil forære sin Fader en Baryk! Som det lader, saa har du, uagtet du vrager Barykken, selv en Haarpung; du har flittig seet til Flasken.

Frits.

Ja, seet til den har jeg rigtig nok tidt; men jeg har kun druffet et Par Glas. Den er jo halv fuld. Maa jeg skienke Dem? Tager Flasken, og skienker.

Udermann.

Lad være med den forbandede Gavmildhed og Giestfrihed. Hvad er det for Klæder, du har paa? Hvad er det for en Kaarde?

Frits.

Det er meget skionne Klæder og en meget god Kaarde, som Herr Stuart har foræret mig.

Udermann.

Og hvor understaaer du dig at modtage Foræringer af din Faders Fiende? et Menneske, som saa grovt har fornærmet mig?

Frits.

Jeg har været vant til i den lange Tid, De ikke brød Dem om mig, at modtage Belgierninger af Andre. Herr Stuart er slet ikke Deres Fiende. Man kan gierne blive uenige engang imellem, uden at være Fiender. Skulde De være Fiende til alle dem, De har kævlet med, saa havde De jo slet ingen Benner.

Udermann.

Det er da en Satans Dreng! Vil du nu have Spec-

taller igien? Har du glemt i Morges, da du sad paa Taget, og gjorde Pönitence i Publicums Nærværelse?

Frits.

Den Pönitence burde De ædelmodigt forstaae, og ikke tage lige efter Bogstaven. Forbittrelsen over Deres Tyrannie havde nær hidset mig til at begaae et Selvmord; men af Frygt for at Pöbelen skulde mishandle Dem, gav jeg mig til Priis, og løi mig selv skammelig paa.

Ukermann.

Jeg negter ikke — der var noget Høimodigt i din Udfærd, som rørte mig, og rører mig endnu. Hiertet er godt — naar du bare kunde tæmme den fordømte Raadhed.

Frits.

Troer De da, jeg skulde glemme den Godhed, De saa ofte har viist mig, og altid min Moder? Aldrig! De er en god Mand mod min Moder. De elsker hende. Det fortjener min Tak. De er en stræbsom, flittig Kunstner, fuld af Aand og Talent — en stor Skuespiller, i hvis Fied jeg ønsker at gaae.

Ukermann med Taarer.

Frits! Frits! og har du ikke seet mig rørt og henrykt over dine Anlæg? Det er ikke min Maade, at rose Folk i Dinene — og allermindst Born — det have de ikke godt af; men hvor ofte har jeg staaet i en Krog i Coulißsen, naar du har spillet eller dandsset, og mumlet den ene Gang mellem Tænderne efter den anden: „Det er da en Satans Dreng! det er da en Allerhelvedes Dreng!“

Frits.

Jeg veed det, og jeg har været stolt af denne Hæder.

Ukermann.

Saa vær da nu en stikkelig Dreng, aflæg disse Klæder, affpænd denne Raarde, og følg mig.

Frits.

Det kan jeg ikke; det vilde være Utaknemmelighed mod min Belgiorer, af hvem jeg nylig har modtaget dem; og — det vilde desuden være latterligt.

Akermann.

Latterligt?

Frits.

At trække de Barneklæder paa igjen, som min Morbroder i Lybeck lod sye til mig, uden at der blev taget Maal. Jeg vil ikke mere see ud som en Ex-Urtekræmmerdreng, eller et Barn fra Opfostringshuset. Disse Klæder passe mig bedre, og klæde mig godt.

Akermann.

Og naar jeg nu befaler dig, paa Diebliffet at tage dem af?

Frits.

Har De andre standsmæssige Klæder at give mig?

Akermann.

Standsmæssige! Taler du om Stand?

Frits.

Foragter De nu selv Deres egen Stand, som De ellers er saa stolt af? Troer De ikke, at en Skuespiller fortjener at være skikkelig klædt?

Akermann.

Hør, Dreng! nu er jeg sgu fied af at disputere længer med dig; tag Klæderne af, siger jeg, eller —

Frits.

Aldrig i Eviighed!

Akermann løfter sin Stof.

Der skal regne Stofkeprygl ned over dig!

Frits trækker sin Kaarbe.

Bed den levende Gud, jeg taaler ikke længer Deres Ondskab. Bogt Dem for et farligt Spil! Det gielder Liv mod Liv, skøndt jeg staaer her som David for Goliath.

En Officeer kommer med Vagt.

Officeren.

Hvor er Stuart? Seer Ackermand og Frits. Hvad er det?

Ackermand forbittret.

En vanartig, liderlig Søn, som trækker blank mod sin Fader, og truer med at myrde ham.

Officeren.

Ha ha, Anegt! er det dig, der var i Ledtog med Gøgleren? Til Soldaterne. Skøndt vi ikke finde den, vi søge, faae vi dog her et Equivalent. Grib den Dreng, og bringer ham til Stadsfængselet! Han har trukket blank mod sin Fader.

De gaae med Frits.

Ackermand bange til Officeren.

Min Herre! hvad Straf venter min Søn for denne Forbrydelse?

Officeren.

Lugthuset.

Gaaer.

Ackermand slaaer sig fortvivlet for Panden.
Lugthuset! Gud i Himlen!

Tæppet falder.

Fjerde Handling.

Bærelse hos Baron von Fenerwagen.

Madame Ackermann. En Tiener.

Tieneren.

Hendes Naade Fru Baronessen er ikke hjemme, De kan ikke faae hende i Tale i Dag.

Mad. Ackermann

meget urolig og bekymret.

Vil De da have den Godhed at sige hende, at Madame Ackermann har været her, for at gjøre hende sin Opvartning.

Tieneren.

Er De Madame Ackermann? Det er en anden Sag; saa har jeg Befaling at bede Dem bide, til Hendes Naade kommer hjem. Hun vil strax være her.

Gaaer.

Mad. Ackermann.

Gode Gud! jeg er færdig at døe af Urolighed og Angst. Mon hun har faaet mit Brev? Hvert Qvarter, hvert Dieblif er kostbart. Seer sig om. Hvor her er nydeligt og elegant! Paa Bordet staae Blomster, og ligge Rosenkrandsse. Af, de Store dandse altid paa Roser. Jeg vilde ikke misunde dem, hvis mine stakkels Fodder ikke sønderledes

af Torne. — Hvo kommer der? — Det er Ackermann, min Roligheds Forstyrret. Gaaer ham utaalmodig i Møde. Hvad vil du her?

Ackermann urolig og spagfærdig.

Er du ogsaa her? Vi komme formodentlig i samme Grinde. Jeg vil bede Baronnen lægge et godt Ord ind hos Fyrsten for Frits. Jeg vil see at faae ham ud af Fængselet igien.

Mad. Ackermann bitter.

Troer du, det er ligesaa let, som at faae ham derind? Og troer du, Baronnen er den Mand, som er i Stand til at hielpe dig?

Ackermann.

Nei — ikke han, men hans Kone.

Mad. Ackermann.

Hende har jeg allerede skrevet til, og kommer nu for at høre Udfaldet af min Skiebne.

Ackermann.

Du er dog en god Kone.

Mad. Ackermann.

Gid jeg kunde sige om dig, at du var en god Mand.

Ackermann rørt.

Sophie! har jeg ikke været dig en god Mand?

Mad. Ackermann.

Den er ingen god Mand mod sin Kone, som ei er god mod hendes Søn. O, hvis hans stakkels Fader havde levet! Det var en ædel, blid Kunstner. Jeg glemmer ham aldrig. En fortræffelig Orgel- og Harpespiller. Hvergang jeg er i Kirke, hører jeg ham endnu; og i Tusmørket besøger han mig tidt med sin Harpe.

Ackermann.

Ja, og saa gjorde han Ordsproget giældende: Cantores amant humores. Han drak op, hvad han fortiente, og lod dig og dit Barn lide Nød. Og saa græd han selv som et Barn, omfavnede og kyskede jer, lovede Bedring — og det blev ved det Gamle.

Mad. Ackermann.

Lad hans Been hvile i Fred.

Ackermann.

Jeg har ikke opgravet hans Been, Sophie! Det er dig selv, som maner ham frem, for at skrække mig med hans Spøgelse.

Mad. Ackermann.

Saa lad os blot tale om os selv, Ackermann! Tving din Hidsigthed og Stolthed et Dieblif, og siig mig ærligt og oprigtigt, med den Redelighed og Forstand, som du viser i alle andre Forhold: Handler du mod Frits, som du bør?

Ackermann efter en indvortes Kamp.

Nei — ikke ganske.

Mad. Ackermann.

Og skammer du dig ikke ved at gjøre et stakkels Barn Fortræd, som trænger til dig, og hvem du for Gud har lovet at være en anden Fader? — Du var ham aldrig en Fader. Hvilke Offere gjorde du ham, hvorpaa du grunder dine Fordringer? Har du ledet hans Fied, givet hans unge Siæl den første gode Retning? Har du med Selvfornegtelse deelt din Skierv med ham, skienket ham den usfatteerlige Faderkiærlighed og Fortrolighed? Har du det — ja, da er Frits en Utafnemmelig; men paa den blotte Grund, at du efter hans Faders Død ægtede hans Moder, troer du at kunne fordre en Faders hele Tak.

Ackermann.

Jeg har engang reddet hans Liv ved at vove mit eget.

Mad. Ackermann.

Ja, det er sandt, og derfor takker han dig ogsaa. Men, Ackermann! det var endnu ingen faderlig Handling. Du saa et ungt Menneske i Fare, og reddede ham, uden at betænke Følgerne for dig selv; det var skönt — menneskeligt, men det havde du gjort mod Enhver, det var endnu ikke faderligt.

Ackermann hiertegreben.

Hvad skulde jeg gjøre i denne Krigen og Glendighedens Tid, da vi tidt neppe selv havde det tørre Brød? da jeg, liig en ulykkelig Zigeunerhøvding, maatte drage om med en Skare forsultne Comodianter giennem ødelagte Egne og afbrændte Byer, for at opfylde en Forpligtelse, vi begge alt for letsindigt havde paadraget os?

Mad. Ackermann.

Undskyldes kan du i høi Grad; jeg mener blot, du har ingen Belgierninger at fordre Tak for paa en saa forbitret Maade.

Ackermann griber hendes Haab bevæget.

Sophie! du veed, jeg er i Grunden blød. Du er ikke mere rystet, ikke mere bedrøvet, end jeg, ved denne Ulykke. Hvad gjøre vi? Frits i Tugthuset! Jeg bliver aldrig Menneske meer, hvis det skeer.

Mad. Ackermann.

Og jeg overlever det ikke.

Baron von Feuerwagen kommer.

Arme Forældre! De ere her? tage i Deres Nød Deres Tilflugt til mig? Ak, det kan jeg begribe. Jeg har ikke selv lidt Skibbrud, men jeg havde en god Ven, som engang

var meget nær derved, og han forsikkrede mig, at naar man saadan er i Livsfare, griber man efter den tyndeste Spaan, den mindste Pind — skøndt der ikke er Mulighed i, at den kan bære Gen op over Bandet.

Mad. Ackermand.

Af, naadige Herre!

Ackermand.

Herr Baron!

Baronen.

De ere rørte? O, det har ogsaa rystet mig. Vil De bare see! De kunde troe, det var Forstillelse; men mit mouchoir er ganske vaadt, jeg fælder veritable Taarer — kun i en alt for stor Portion. Det er ikke godt for Sundheden, det er en Svaghed — en elskværdig, om De saa vil, men endfin — dog en Svaghed, thi hvad kan det hielpe?

Ackermand.

Nei, det kan ikke hielpe; men De maa hielpe.

Baronen.

Riære underlige Mand! hvad forlanger De af mig? Vil De, at jeg skal standse Elementerne? Og Lov og Ret ere Elementer, som en Stat ikke kan undvære.

Mad. Ackermand.

Af, mit arme Barn!

Baronen græder.

Ja, er det ikke græseligt? Den nydelige Dreng! Jeg har ikke seet ham; men det skal være et meget artig Barn — det vil sige: et meget uartigt Barn, men for Resten skal han være særdeles elskværdig, naar flige Paroxismer ikke komme over ham.

Mad. Ackermand.

Troer De, at han maa —

Baronen rørt.

I Lugthuset, gode Kone! Der er ikke Andet for.

Mad. Ackermand.

Saa springer jeg i Floden.

Ackermand.

Saa gaaer jeg med i Lugthuset.

Baronen.

Kiære Ackermand! vær Philosoph. Tænk paa Brutus, min Kiære! som opoffrede sin egen Søn for Staten. Tænk paa Wilhelm Tell, der ikke betænkte sig et Dieblig paa at skyde Pistolen mod sit eget Barn, da hans lovmæssige Herre Herr von Gesler befalede det.

Ackermand udbrydende.

Uf, De er —

Baronen forundret.

Hvad er jeg, min Kiære?

Ackermand fatter sig.

En lykkelig Mand, der ikke begriber en Faders og en Moders Qual.

Baronen.

Det maa De ikke sige. Jeg har et meget godt Begreb. Jeg er ligesaa rørt som De; jeg er rørttere end De, thi De fælder ikke en eneste Taare.

Ackermand.

Den fortvivlede Vandrer i Drken kan ogsaa synke i Dødens Qual, uden at der falder en vederqvægende Regn-
draabe.

Baronen.

Det var meget smukt sagt. Enfin — Men det er jo ogsaa forstrækkeligt! i saa ung en Alder at være forfalden til saa mange Udsvævelser!

Udermann.

Han er aldeles ikke forfalden til nogen Udsvævelse.

Baronen roter.

Det er nobelt. De vil dølge det. Men, min fiære — Fader! det kan De ikke. Sagen er kommen ud iblandt Folk. Han har druffet sig fuld med en Viniedandser paa Bertshuset — en Karl, der blandt andre Ugudeligheder ogsaa har den, at give sig ud for en Stuart. Giøgleren har insulteret tre unge haabefulde Officerer af meget god Familie, og overfaldet dem som et glubende Dyr med Stole og Borde. Og Deres Søn har hjulpet ham, og er krøbet under Bordet, mens han stod derpaa, og slog efter de fornemme Herrer, der tilsidst vare nødte til at drage deres Raarder.

Udermann.

Sagen hænger slet ikke saaledes sammen. Min Søn var ikke fuld, og Officererne vare ikke haabefulde.

Baronen.

Men han har truffet blank imod sin Fader.

Udermann.

Ei! hvad? Barnestreger! Han havde ikke givet mig en Rift med det Nürnbergerspid. Og desuden er jeg ikke hans Fader.

Baronen bestyrret.

Hvad for Noget? Trækker ham tilside, og hvisker til ham: Skam Dem dog, i Deres Kones Nærværelse!

Udermann raaber utaalmodig:

Jeg er hans Stedfader.

Baronen.

Ah — saa! Ja, det kunde maaskee give Sagen et fordeelagtigt Udfald, hvis De fik en duelig Procurator. Men det kommer ikke til Proces; thi jeg frygter, Fyrsten

vil snart selv afgjøre Sagen. Det er en meget moralsk, streng Herre, der ikke seer igiennem Fingre med slige Ugudeligheder.

Mad. Ackermand.

Jeg haaber, at Fru Baronessen vil hjælpe mig.

Baronen.

Min Kone? Ja, skulde Nogen kunne det, saa var det hende. Hun gielder meget hos de høie Herkaber, og hun har mere Forstand i sin lille Finger — Ak! see, der kommer hun.

Baronessen kommer.

Madame Ackermand! velkommen. Jeg kiendte Dem strax igien. Glæd Dem! Jeg har faaet Deres Brev — jeg har været hos Prindsessen, hun har bragt mig til Fyrsten, jeg har viist Hans Durchlauchtighed Brevet, han har læst det, og det har rørt ham.

Baronen tørrer sine Øine.

Jeg har ogsaa været rørt; det kan disse gode Folk bevidne.

Baronessen.

Han har smilet —

Baronen.

Jeg har ogsaa smilet; det kan de bevidne.

Baronessen.

Og han har givet Befaling til at Deres Søn i Aften, naar det mørknes, skal sættes paa fri Fod.

Baronen.

Det var meer, end jeg kunde. Victoria! Du er en fortræffelig Kone. Men jeg har ønsket hans Befrielse; det kan de gode Folk ogsaa bevidne.

Mad. Uckermann.

O, min Befrierinde! Hun vil kaste sig for hendes Fødder, Baronessen trykker hende i sine Arme.

Baronen sagte.

Kiære Amalia! lad ikke Hjertet alt for meget løbe af med dig. Det er dog at drive Familiariteten lidt vel vidt.

Mad. Uckermann.

Naadige Frue! jeg kan ikke udtrykke Dem min Taknæmmelighed.

Baronessen.

Herr Uckermann! Fyrsten vil strax tale med Dem.

Uckermann bestyrtet.

Med mig?

Baronen sagte.

Ha ha! nu gaaer det ud over ham. Goit. Ja, min Kiære! jeg sagde Dem det nok: De er den Ældre, De burde været den Fornuftige, Sindigere. Jeg fortænker ikke Hans Durchlauchtighed i, at han vil give Dem en Næse. Og tak Gud, hvis De slipper med den! Skulde han tage sin Tilladelse tilbage, saa kan jeg ma foi intet mere udrette for Dem; og er De i Hans Durchlauchtigheds Unaade, saa tag ikke ilde op, at jeg siger Dem det, men saa kan jeg ikke tiere have den Fornøielse at see Dem i mit Huus.

Baronessen.

Hans Durchlauchtighed er slet ikke vred.

Baronen.

Og hvad skal da Herr Uckermann nu oppe hos Hans Durchlauchtighed?

Baronessen.

Han vil tale med ham, om hvilke Stykker der kunne gives i næste Uge, da Hans Durchlauchtighed og det hele

Fyrstehuus selv ville bæere Forestillingerne med deres Nær-
værelse.

Mad. Uckermann.

O, Gud! Sorgen forvandler sig til Glæde.

Baronessen.

Men Herr Uckermann maa komme paa Diebliffet; thi
om et Qvarteers Tid fører Hans Durchlaughtighed ud.

Uckermann.

Hillemænd! saa har jeg kun lidt Tid.

Baronen.

De maa ikke komme saa forpustet til Fyrsten. Veed
du hvad, Amalie! din Bogn holder jo forspændt endnu?

Baronessen.

Ja.

Baronen.

Jeg fører selv Herr Uckermann op til Hans Durch-
laughtighed.

Uckermann.

Herr Baron! det er alt for stor Ære.

Baronen.

Ei! hvad? Snak! Fordomme! En saa udmærket
Kunstner. De veed jo nok, hvor ivrigt jeg beskytter Kunster
og Videnskaber. — Det kan De dog fortælle Hans Durch-
laughtighed ved Leilighed. Kom De, min kiære Uckermann!
De skal føre med mig.

Uckermann.

Herr Baron! jeg er virkelig ganske skamfuld.

Baronen.

Elfskærdige Bessedenhed! Kom De, min gamle prøvede
Ven! Sans façons. Jeg er ganske til Deres Tieneste.

Han tager ham om Livet, og gaaer med ham.

Baronessen.

De maa drikke en Kop Thee med mig, til vore Mænd komme tilbage.

Mad. Ackermand.

Fru Baronesse! denne Godhed — Jeg har den Lykke at være kiendt af Dem?

Baronessen.

Ja, jeg har seet Dem spille Miss Sara Sampson, Minna von Barnhelm og flere skønne Roller i Dresden; saaledes har jeg ret lært at kiende og agte Dem.

Mad. Ackermand.

En adelig Dame i vor Tid, der fører sligt et Sprog —

Baronessen.

Åh, De skulde kiende min Prindsesse! hun overgaaer mig langt.

Mad. Ackermand.

Hvad har saaledes bevaret Dem fra Nutidens Modetone? — siden jeg dog tør tale oprigtigt med Dem.

Baronessen.

For det første havde jeg ingen Française — disse Børnekopper bleve mig ikke indpodede, og jeg beholdt et glat, naturligt Ansigt. Mine Tanker og Følelser fik Lov til at fremspire i det eget kiære Modersmaal. Jeg er opdraget paa Landet; men da min Fader døde, kom jeg til en fornem Tante i Staden, som overtalede mig til i en meget ung Alder at ægte Herr von Feuerwagen. Gud gav mig en Søn, og jeg lærte at kiende Moderkiærligheden i sin hele Fylde. Sex Aar nød jeg denne Lykke — saa døde han fra mig. Han hed ogsaa Frits. Kan De nu forundre Dem over, at jeg vil redde Deres? Det er just i Dag hans Dødsdag. Med de Krands, der ligge, vil jeg pryde hans Grav.

Mad. Udermann.

Gud i Himlen! og disse Roser misundte jeg Dem,
og flynkede over mine Torne.

De gaae.

Et skummelt Fængsel.

En Tranlampe brænder paa Bordet.

frits

i sine første Klæder, med en Bog i Haanden.

Skøndt de have slæbt mig i Fængsel, er jeg dog saa glad, som om jeg havde vundet det store Lod i Lotteriet. Det lykkedes mig paa Veien hid at faae et Bind af Wielands Shakespearer. Hvor det ogsaa var heldigt, at den lille Boghandler skulde staae paa Torvet med den defecte Lome i sin Bogreol! Alle Folk undrede sig over mig. De havde faaet at vide, at jeg skulde spille Peer i Jacob von Lyboe, og Nogle, som fulgte mig, sagde ganske bedrøvede: „Der gaae de med Peer“. Jeg brød mig om Ingenting, stolende paa min retfærdige Sag, og gik ganske rolig med Bagten, indtil jeg saae Bogen. Da standsede jeg, og raabte høit af Glæde: „Ak, Shakespeare!“ Nogle troede, det var Gen, der skulde komme og befrie mig. Den gode Officeer, som fulgte mig, undrede sig over min Forundring, og købte Sommernatdrømmen til mig. Han bad mig være ved friskt Mod, og det, sagde jeg, kunde han være rolig for, siden jeg havde faaet saadan en Skat. — Her er køligt og godt. Jeg har et Bord, en Bænk. Tranlampen brænder lyst. Her kan jeg studere min Shakespeare i Ro. Han sætter sig, og læser, springer op, og leer af fuld Hals. Nei, det er alt for comisk med disse Haandværksfolk, som ville opføre en

Comodie for Hertugen paa hans Bryllupsdag om Natten; der bruge Grønningen til deres Skueplads, Hvidtornshækken til deres Pyntekammer; som ville have, at en Karl med Tornebusk og Hornlygte skal være Manden i Maanen, at en Anden, hvidtet med lidt Kalk, Liimfarve eller Kridt, skal præsentere Bæg, og holde sine Fingre saadan — Han aabner Haanden med to og tre Fingre. for at Pyramus og Thisbe kunde hviske til hinanden giennem Sprækken. Kaster Bogen paa Bordet, og leer igjen. Ja, naar min Stedfader kunde hielpe sig saaledes, saa vilde Regisseur- og Directeur-Embedet ikke falde ham saa suurt. Gaaer op og ned, og grunder. Men det var dog forbandet, hvis de for min Skyld ikke skulde kunne opføre Jacob von Tyboe i Overmorgen. Jeg maa dog see, om jeg kan min Rolle. Han sætter sin Hat paa, og prøver. „Det maa være en skion Bestilling at være Poet; thi man kan samle Penge som Græs derved. Jeg kan derfor ikke begribe, hvorfor de fleste see saa pialtede ud; thi naar jeg seer Een i en gammel sort Kiøle med et Hierte paa Albuen, saa er jeg hartad vis paa, at det er en Poet. De maae drikke de Hunde; de maae sætte Alt, hvad de vinde, strax i Halsen paa sig.“ Leer. Ha, ha, ha!

Døren gaaer op, og der træder et Menneske ind med uredt Haar, gammel sort Kiøle med Hierte paa Albuen.

Keithaand.

Om Forladelse, min unge Herre! at jeg kommer her og forstyrrer Dem i Deres idylliske Gensomhed; men man luffede mig herind, uagtet jeg gjorde Indvendinger. De maa være meget fornøiet, jeg hørte Dem sloggerlee. Det er en Sieldenhed paa dette Sted — uden at det maaskee skulde være af Fortvivlelse?

Frits.

Nei, jeg fortrivler saamænd slet ikke, for jeg er ganske uskyldig.

Keithaand.

Ja, det er jeg med. Og det er en stor Trøst i Modgang, naar man veed det om sig selv. Og man skal bare negte Alting. Naar man ikke bekiender Nogetting, saa skal de sedt giøre Gen; thi Pinebænken er dog, Gud være lovet, saa temmelig affskaffet.

Frits.

For Pinebænken frygter jeg slet ikke.

Keithaand.

Jo — skulde der være Noget, jeg frygtede for, saa blev det dog for den; thi det er en haardhertet dum Knegt, som slet ikke tager imod Raison.

Frits.

Hvem er De, min Herre? Er De en Poet?

Keithaand.

Nei, saa vidt har jeg, Gud være lovet, dog endnu ikke drevet det.

Frits.

Deres Navn?

Keithaand.

Er Keithaand. Jeg bruger ellers den høire ligesaa godt, som den venstre; men det er et Navn, som een af mine Forfædre, der formodenlig har mistet sin høire Haand i Krigen, ligesom Götz von Berlichingen, maa have lagt sig til.

Frits.

Hvad er De, med Forlov?

Keithaand.

Chevalier d'industrie. Jeg veed ikke, om De kiender den Slags Riddere?

Frits.

Nei, jeg kiender nok arme Riddere; men den Slags kiender jeg ikke. Hvorfor er De her?

Keithaand.

Af blot Misforstaaelse. Der var Een, som i Trængselen mistede sit Uhr; men da Tyven mærkede, han var opdaget, practiserede han Uhret med samme Behændighed i min Lomme, som han havde taget det af Gierens. Og nu maa jeg bøde for en Andens Misgierning.

Frits.

Ei, ei!

Keithaand.

Det skulde aldrig fortryde mig, dersom det var første Gang; men det er ikke første Gang, det er arriveret mig. For nogen Tid siden maatte jeg sidde hele to Aar og spinde, ligesom Hercules hos Jomfruen, hvad hun hed, bare fordi jeg havde gode Kort i Whombre.

Frits.

Hvorledes det?

Keithaand.

Næsten altid fire eller fem Matadorer. Man fandt det usandsynligt, at det skulde gaae naturligt til; og paa Grund af denne Usandsynlighed, for min alt for store Ulykkes Skyld, havde jeg den Ulykke, at jeg maatte dandse —

Frits.

Dandse?

Keithaand.

I Lugthuset.

Frits seer sig ængstelig om.

Her er dog ikke Lugthuset?

Keithaand.

Gud bevares! det er kun Purgatorium, kun Skærms-

ilden. Det er et meget anstændigt Sted, hvor mistænkte skikkelige Folk sættes hen, inden de blive frikendte.

Frits.

Det var ogsaa Synd at fordømme skikkelige Folk.

Reithaand.

Man burde heller ikke fordømme de uskikkelige. Der er talet saameget om, at man ingen Ret har til at henrette Forbrydere; men mig synes, man har heller ikke Lov til at straffe dem. Der gives jo i Grunden ingen Laster og Forbrydelser; det er altsammen kun Sygdom, eller Mangel paa en god Opdragelse. I Stedet for Lugthuse skulde de bygge flere lærde Skoler og Universiteter. Og tro De mig, naar en Tyv fik Alt, hvad han vilde have, saa stial han aldrig.

Frits.

De er altsaa uskyldig?

Reithaand.

Ja, det forstaaer sig; men jeg hører til en ulykkelig Familie. Der svæver en tung Skiebne over visse Menneskers Hoved; har De ikke mærket det?

Frits.

Gik det da heller ikke Deres Fader godt?

Reithaand.

Åh, min salig stakkels Fader! Det var en brav Soldat. Han døde paa Grens Mark.

Frits.

Nu, det var jo hæderfuldt.

Reithaand.

Men De kiender ikke Verdens Epidesfindigheder. Synes Dem ikke, at Enhver har Lov til at tiene, hvem han lyster?

Frits.

I Krigen maa man tiene sit Fødeland.

Keithaand.

Han havde intet Fødeland, han var født paa Søen.

Frits.

Nu, saa hørte han jo Engeland til.

Keithaand.

Ja, han døde ogsaa af den engelske Syge, han blev hængt.

Frits.

Au!

Keithaand.

Min stakkels Søster —

Frits.

Er hun ogsaa salig?

Keithaand.

Nei, Gud ske Lov, hun lever for saavidt endnu. Hendes Ulykke var, at hun havde et alt for dybt Gemyt; hun gav Kiærligheden for meget Rum i sit Hierte. Man beskyldte hende for at have forstyrret mange unge Menneskers Ulyksalighed, og saa spærrede man hende i Kloster.

Frits.

Hun var altsaa catholsk?

Keithaand.

Nei, Gud veed, hun protesterede nok.

Frits leer.

Stakkels Nonne!

Keithaand.

Hun lærer nu Fruentimmernetheder i et Spinde-Institut. Min eneste Trøst er min Broder, den raske Søgut! Havde jeg ikke ham, saa veed jeg ikke, hvordan jeg skulde holde det ud.

Frits.

Han er altsaa Sømand?

Keithaand.

Ja! i venetiansk Tjeneste, som Ridder af Jernlænken.

Frits.

Paa Galeierne. Gratulerer!

Keithaand.

Ingen Marsag.

Arrestforvareren kalder udenfor: Keithaand!

Keithaand.

Hvad godt?

Arrestforvareren kommer.

J skal i Forhør. Vagten kommer, for at hente jer.

Vagten træder ind.

Keithaand.

Alt for megen Ære! Sagte. Naa, Ryg! staa nu min Tunge bi; saa har jeg to lovlige Vidner paa min Uskyldighed.

Gaaer med Vagten.

Arrestforvareren.

Frits! men kiender du mig da ikke paa Røsten?

Frits.

Riemert! min gamle Ven i Liv og Død! er det dig?

Riemert.

Ja, det forstaaer sig.

De omfavne hinanden.

Frits.

Hvad gjør du her?

Riemert.

Jeg redder dig.

Frits.

Hvad er du her?

Riemert.

Arrestforvarer naturligviis; det vil da sige: hans Fuldmægtig — ad interim, som vi Lærde kalde det.

Frits.

Men sig mig dog —

Riemert.

Hjemme hos dine Forældre, mærkede jeg nok, at der Intet var at hente for mig. Jeg havde haabet, ved din Indflydelse at blive Controleur; men Ackermaun var saa hidsig og opfarende, at jeg ikke vovede at tale til ham derom. Lykkeligviis faldt det mig ind, at jeg har en gammel Morbroder her i Byen, som er Arrestforvarer; men han er over firfjindstyve Aar, Staffel, og jeg fandt ham sengeliggende og syngende paa det sidste Vers. Han havde just lagt sig, da jeg kom; jeg tog Nøglen, og sagde, jeg skulde nok forrette Tienesten for ham, mens han hvilede. Og tænk dig min Forundring, da jeg traf dig; men tænk dig ogsaa min Glæde, da jeg saae, at jeg kunde redde dig.

Frits.

Men vil det ikke bringe din Morbroder i Ulykke?

Riemert.

Det er en gammel Mand paa firfjindstyve Aar, som ligger paa sit Nderste. Og jeg tager det paa min Samvittighed, at redde et uskyldigt Barn fra Skændselen.

Frits.

Skændselen?

Riemert.

Åh, min staffels Frits! du kiender ikke din Ulykke. Du troer, du er sat i en anstændig Arrest paa kort Tid; men saaledes hænger det ikke sammen. Du er spærret i Lyvehullet, du skal i Lugthuset. Din Stedfader har anklaget dig for at du vilde myrde ham.

Frits fortvivlet.

Er det skeet, Niemert! nu — saa er jeg rolig, saa er min Beslutning taget.

Niemert.

Den skønneste Veilighed have vi her til at undvige. Jeg aabner den hemmelige Dør her, der gaaer ud til et affides Stræde, hvor man tidt udlukker Forbrydere, for at undgaae Dødsstraf. Vi flygte over Grændsen til Klosteret. Prioeren modtager dig med aabne Arme, og vi ere frelst.

Frits

efter at have været raadvild et Dieblif.

Belan!

Han tager et Blad Papir, en Blyant og en Sax ud af en lille Brevtaske, sætter sig ved Bordet og skriver nogle Linier; derpaa klipper han en Lok af sit Haar, og lægger den paa Papiret.

Ja, nu jeg tydeligt Guds Finger seer!
 Een Udfigt aabnes, mens en anden lukkes.
 Vel har jeg ingen Fader, Moder meer,
 Og ingen Elskede — dog skal ei sukkes!
 Et helligt Kloster aabner mig sin Favn.
 Kun fort var Rollen, mig i Verden givet;
 Forhængen falder — nu, i Herrens Navn!
 Saa gaaer jeg alt til Himlen her i Livet.

Niemert lukker den lille Dør op, de træde ud; han lukker Døren.
 Efter et kort Ophold komme Ackermann og Mad. Ackermann ind ad den anden Dør.

Mad. Ackermann.

Her skal han være. Her er Fangeburet,
 Hvor man indspærret har min fiære Fugl.

Ukermann seer sig om.

Men Fuglen er der ei, og dog staaer Buret
Ei aabent. Frits! hvor er du henne da?

Mad. Ukermann.

Her er saa tyst og stille som i Graven.
Hvad ligger der paa Bordet? Et Papir —
En Haarlok — Himmel! ja, det er hans Haand,
Det er hans Lok, jeg kiender dette Haar.

Ukermann.

Hvad skriver han? Er han undveget? Læs!

Mad. Ukermann læser:

Min Moder! jeg dig ikke hader;
Godt om min Moder troer jeg helst,
Endskiøndt du ei dit Barn har frelst.
Vi samles hos min rette Fader.
Din stakkels Frits herester ei
Du træffer meer paa Livets Bei.
Tag denne Lok, som Taaren bader,
Giem den som en Forgietsmigei!

Ukermann.

Himmel og Jord! hvad er der hændet ham?

Mad. Ukermann fortvivlet.

Ha, Morder! Morder! du har dræbt mit Barn.
Sun synker i Asmagt, han griber hende i sine Arme.

Ukermann.

Sophie! fat dig. Han er ikke død,
Han lever end, du faaer ham vist tilbage.

Frits kommer hurtig tilbage med Kiemert.

Frits glad med et Brev i Haanden.

Ja, Moer! her er han alt, her er din Frits.

Mad. Affermann omfavner ham.

Min Frits! mit elskte Barn! jeg har dig her?
Du ei forlader Verden og din Moder?

Frits leer.

Nei, Skiebnen fandt, at det var alt for tidligt.
Og skaante mig.

Affermann.

Ha, Ubesindige!

Hvad havde du i Sinde? Bilde du
Berøve selv dig Livet?

Frits med Lune.

Nei, det ikke;

Jeg vilde gaae i Kloster.

Affermann.

Gaae i Kloster?

Frits.

Til en fortræffelig Prior, som mig
I Møde kommen var med aabne Arme,
Hvor Fyrstens Arm ei kunde ramme mig.

Mad. Affermann.

Ugudeligt fornegte vilde du
Din egen Tro?

Frits.

O, kære Moder! see,

Det faldt mig ogsaa ind. Desuden skulde
Den gamle Fangesoged bøde for det,
Og Niemert gjøre skyldig sig i Svig
For min Skyld, for at redde mig. Det var
En daarlig Redning. Derfor vendte jeg
Tilbage til mit Fangebuur igien,
At bære med Taalmodighed den Lænke,
Som Skiebnen smedded mig.

Ackermann.

Frits! du er fri.

Det ilte vi at sige dig. Vi kom
At hente dig fra Fængselet.

Frits.

Jeg veed det.

Ackermann.

Du veed det alt? Hvad har du der i Haand?
Hvad er det for et Brev?

Frits munter igjen.

Det er min Affked.

Ackermann.

Hvordan? din Affked?

Frits.

Ja, fra Fængselet.

Og det er min Bestalling.

Ackermann.

Din Bestalling?

Frits.

Som skrevet er af Fyrstens egen Haand.

Ackermann.

Hvad er dog det? Hvorledes fik du Brevet?

Frits.

Da jeg tilbage gik til Fængselet,
Og havde dygtig skiendtes først med Riemert,
Der kaldte min Samvittighed for om,
Og vilde trække mig ved Kraven bort,
For mig at tvinge til min egen Frihed;
Da mødte mig den gode Dfficeer,
Som holdt ei med de vrede Kammerater,
Da de i Formiddags fornærmed Stuart.
Han kiendte mig, og kaldte mig ved Navn.

Jeg blev som Jis, og tænkte: Gode Gud!
 Nu griber han dig som undvejet Fange,
 Nu dobbelt venter Skændselsstraffen dig.
 Men mildt han smilte, gav mig dette Brev
 Fra Fyrsten: „Til den lille Skuespiller“.
 „Det glæder mig,“ var Officerens Ord,
 „At jeg den Skræk kan gjøre god igien,
 Som jeg uskyldigviis forvoldte dig.
 Lev vel, og vær min Ven! Vi sees vel snart.“
 Og dermed gif han. Her er Brevet, Fader!

Ukermann tager Brevet, og læser:

„Den lille Skuespiller Fredrik Schrøder
 Antager strax jeg i min Tjeneste
 Med tvende hundred Daler aarlig Gage.“

Mad. Ukermann.

Frits! hvilken Glæde paa den korte Sorg.

Ukermann.

Jeg gratulerer dig. Jeg føler, at
 Jeg skylder dig Dpreisning — tag min Haand.
 Tilgiv, i Fald jeg var lidt streng imod dig;
 Det skal ei tiere skee.

Frits.

Nei, slige Farer

Maae forekommes.

Ukermann.

Du forlader mig

Dog ikke reent?

Frits.

Nei, det var utafnemligt,
 Reent at forlade Dem — og unaturligt
 For Fredrik, reent at skilles fra sin Moder.

Han omfavner hende.

Akermann.

Vi omgaaes daglig da?

Frits.

Jeg spiller med Dem
Hver Aften; men jeg boer herefterdags
I mit Logis, bekoster selv mig Alt.

Akermann.

Men spiser dog med os?

Frits leer.

Ja — inviteert,

Naar Stedfaer — Fader — er i godt Humeur.

Akermann smilende.

Du er nu Fyrstens egen Embedsmand,
Det gaaer ei an meer at modsigge dig.
Du er din egen Herre.

Frits.

Jeg Dem bringer
En venlig Hilsen fra den gode Stuart,
Som mødte mig ved Døren, hvor han vilde,
Troer jeg, med Tang og Hammer sprænge Gittret,
For strax med Magt at frelse mig; men da
Han hørte, jeg var fri og lykkelig,
Bad han Farvel, og reiser strax til England.

Mad. Akermann.

O, Gud skee Lov, du reiser ikke med!

Akermann.

Jeg gratulerer dig, og jeg gientager:
Det gjør mig ondt, jeg har bedrøvet dig.

Frits.

O, mig det kun et Dieblif fortrød;
Thi vis er Nytten, indbildt var min Nød.
I Fald Natur hos mig Talent opdaged,

Saa har den moderligt mig selv opdraget.
 Paa Mennesker jeg tidlig alt blev klog —
 Det er den allervanskeligste Bog;
 Den kræver større Studium, min Tro,
 End Grammatik, end Cæsar, Cicero.
 Min Bugge stod ei langt fra Preussens Helt,
 Som Barn jeg leged i Soldatens Telt.
 For mig var ingen Fiender, fremmed Stat;
 Jeg sad paa Knæ tidt af en fransk Soldat,
 Han lærte mig sit Sprog, han var ei suur,
 Hans Officeer gav mig lidt Politur.
 I Fattigdom jeg med min Niemert sad,
 Og lærte Nøisomhed ved tomme Fad.
 Jeg kom paa Havet, skued Søens Magt,
 Matrosens uforsfærdede Foragt.
 Bag Disken vilde jeg ei længe staae;
 Dog — der kan ogsaa læres af det Smaa.
 Mig Elskov tidligt alt i Skole tog,
 Men Pligt og Ære mig af Skolen jog.
 Hvis Bægeret for Malurt ei var fri,
 O, der var ogsaa Honning jo deri!
 Mig Stuart aabned Shakespeares Helligdom.

Tager Ufermanns Haand.

Jeg kom til Holberg, da til dig jeg kom.
 I Fald som Barn du havde mig forkiøbt,
 Hvad havde da min Kundskab mig meddeelt?
 Kun dig jeg takker, hvis af første Rang
 Den lille Schröder vorder stor engang.

Han omfavner sine Forældre, Tæppet falder.

Sibylle-Templet.

Et Lystspil med Sange.

Personerne.

Gasparo, Giestgiver.

Rosalia, hans Datter.

Beatrice, hans Søsterdatter.

Giuseppe, Poet, Rosalias Elsker.

Filadelfo, hans Ven, Borger i Vhen.

En rig reisende Lord.

Eduard, hans Son.

Signore Alberto Gravini.

Lordens Følge, og Landsbyfolk.

Handlingen foregaaer i Livoli, ikke langt fra Rom.

En Plads med Trær.

Bertshuset til Høire for Tilskuerne, Lordens Logis til Venstre. Dybt i Baggrunden seer man Sibylle-Templet paa en Klippe.

Først Giuseppe, siden Rosalia.

Giuseppe.

(Mel. At Amor os bedrager etc.)

Hvor tør en stakkels Digter,
Som eier Ingenting,
Hvem Lykken stedse svigter
Paa denne Jordens Ring,
Hvor tør den arme Laabe,
Som ingen Udvei veed,
Dog fiæk og dristig haabe
Paa heldig Kiærlighed?

Rosalia kommer.

Giuseppe! altid falder du tilbage til det gamle Heden-
skab. Hvor kan du dog tvivle om, at jeg elsker dig? Har
jeg ikke sagt dig, at jeg anseer det for det største Beviis
paa din Kiærlighed, at du har forladt Capelmester Mera-
viglio og hans lystige Flok, for at blive her hos mig i
Tivoli? Men nu maae vi dog tænke paa Fremtiden; og
hvad skulle vi leve af, dersom min Fader tillader os at
faae hinanden? — hvad han aldrig gjør.

Giuseppe.

Rosalia! om jeg end ikke elskede dig saa høit, saa havde det dog ikke kostet mig det Bitterste, at forlade den fordømte Meraviglio og hans sminkede Compagnie. Det er den usselste Haandtering, at være Theaterdigter her i Italien; jeg veed ikke, hvordan det er andre Steder. Poeten er Sangernes aandelige Skopudser; de bruge ham som Maskin-karl, for at opslaae Lægter til deres musicalske Fyrværkerier. Er det ikke at nedværdige den himmelske Kunst? Maa en Digter ikke skrive, hvad Aanden tilfiger ham? Og skøndt jeg gjerne tilstaaer, at Aanden ikke tilfiger mig meget —

Rosalia.

Du er alt for oprigtig, Giuseppe! Sligt bør en Poet aldrig tilstaae, om det ogsaa er sandt.

Giuseppe.

Skulde jeg tie dermed, saa var det blot af Frygt for at miste din Kiærlighed.

Rosalia.

Ei! hvad? troer du, jeg elsker dig, fordi du er Poet? Det er jo for det meste nogle gamle Pedanter med Kapper og Bladkraver. Nei, jeg elsker dig, fordi du er en smuk Knøs, hvis store brune Dine brænde for mig — og det kommer slet ikke Poesien ved.

Giuseppe.

Ja, og jeg elsker dig, fordi du er en ung og deilig Pige, Rosalia!

Rosalia.

Det er det Fornemste. Aand kunne vi alle have, og den kunne vi alle til Nød undvære.

Giuseppe.

Du har mere Aand, end du selv veed.

Rosalia.

Det er meget muligt. Men mig synes dog, det Theaterliv har noget Fortryllende, der kan forvandle det bedrøveligste, mørkeste Skuur til et lystigt Musernes Tempel. Hvem var ellers disse Muser? Man bruger saa tidt et Ord, uden at vide Oprindelsen dertil.

Giuseppe.

De vare Sanggudinder.

Rosalia.

Ja, er det ikke, som jeg siger? Og saa er det desuden saa morsomt, at see Enea og Didone og Oloferne og Giuditta og Romolo og Tito, og alle vore kiære Stamsfædre, hvad de hedde, i prægtige Harnisker og straalende Kroner. Og saa synge de saa smukt.

Giuseppe.

Ja, vor Stamsfader Romolo sang især i det sidste Stykke en deilig Sopranarie.

Rosalia.

Men troer du ikke, at vi ogsaa kan spille Comedie her? Der er en gammel Romance, som jeg saa tidt agerede med min salig Søster; nu maa jeg hielpe mig, som jeg kan, med mit Søskendebarn paa Mødreneside, Beatrice; men man mærker alt for tydeligt, at hendes Fader var en Hollænder. Har du nogentid seet en smuk Pige saa phlegmatisk? Troer du, at et Mandfolk kan blive forelsket i hende?

Giuseppe smilende.

Ja, efter din egen Theorie —

Rosalia.

Hun er koldere end Flint; thi af en Flint kan man dog slaae en Gnist, men hun gnistrede ikke, om man slog hende ihjel.

Giuseppe leer.

Der seer du, Rosalia! Aanden er dog ikke saa reent at foragte. Den maa dog have nogen Deel i vor Rieerlighed.

Rosalia.

Ja, det er vel ogsaa sandt. Amor er en Gud, og en Gud er en Aand. Men vi maae endelig spille den Romance for dig. Det er en rørende Scene mellem den stakkels forelskede Munk Fra Martino og hans grusomme Skionne, Donna Cornelia. Mit Søskendebarn er Cornelia; og saa længe det gaaer ud paa Foragt og Koldfindighed, kommer hun taaleligt fra det, men siden, hvor hun skal være fortvivlet — Dog nu har jeg instrueret og dresseret hende saa tidt. Vi maae endelig spille den Scene for dig. Kalder. Beatrice! Beatrice!

Beatrice kommer langsomt.

Hvad skal jeg?

Rosalia.

Na, kom og lad os spille Fra Martino og Donna Cornelia for Giuseppe.

Beatrice.

Jeg har ingen Tid, jeg skal koge Macaroni.

Rosalia.

Santa Maria! det kan du jo i en Haandevending. Kom! bare det Dieblif! Kan du ikke sagtens gjøre mig den Fornøielse?

Beatrice.

Skal vi nu høre den Skraalen igien? Jeg gjør dig det jo aldrig tilpas.

Rosalia.

Jo, denne Gang vil det vistnok gaae. Vi bare lidt; jeg henter mit Halstørklæde, der skal forestille Munkelæppe.

Hun gaaer ind.

Giuseppe.

Det er smukt af dig, at du retter dig lidt efter hendes Luner, Beatrice! Det er saadan en velsignet Pige.

Beatrice.

Ja, hun er god nok, bare hun ikke var saa hidsig, og man kunde gjøre hende Noget tilpas.

Rosalia

kommer ud med et stort Tørklæde om Hovedet og Skuldrene.

See, nu er jeg Fra Martino, som lider af ulykkelig Kiærligheds Dval. Nu skal du bare høre. Declamerer:

Ei, Cornelia! jeg dæmper
Længer Jlden i mit Bryst;
Amor, stærkeste blandt Kæmper,
Lærte mig sin bittre Lyst.

Til Giuseppe. Saa svarer Cornelia. Til Beatrice. Lad mig nu see, du strenger dig an. Bær nu brav hovmodig og lumpen imod mig.

Beatrice som Cornelia.

Hvor tør Amor vel sig svinge
Over fromme Klostermuur?
Hæver Englen paa sin Binge
Munken ikke fra Natur?

Rosalia til Giuseppe.

Hun giver ham nemlig Stikpiller. Saa svarer jeg som Fra Martino:

Ei Naturen sig fornægter,
Munken er ei skabt af Jis,

Eva kun for Adams Slægter
Jorden gjør til Paradiis.

Det siger jeg da som Fra Martino; thi det vilde være
ubestødet, hvis jeg som Fruentimmer —

Giuseppe.

Men, min sødeste Rosalia! var det ikke bedst, at du ikke
gjorde disse Anmærkninger? Jeg forstaaer det nok alligevel.

Rosalia.

Du har Ret, det forstyrrer Illusionen. — Nu ret bister,
Beatrice! Herre Gud, vær dog ikke saa ligegyldig, som om
jeg bad dig tage mig en Sag eller en Synaal.

Beatrice som Cornelia.

Hvis Prioeren fik at høre
Dit ugudelige Ord,
Stopped han vistnok sit Dre,
Du blev fængslet under Jord.

Rosalia som Fra Martino.

Åh, jeg længes, længes saare,
Under Jorden snart at boe.
Skienker du min Grav en Taare,
Vil deraf en Lilie groe.

Giuseppe.

Det er smukt.

Rosalia.

Ja, det kommer bedre.

Beatrice som Cornelia.

Slangen i din Tale hvisler!
Hvis dit Løfte bryder du,
Paa din Grav kun voger Lidsler.
Vogt dig! det er Tid endnu.

Rosalia til Giuseppe.

Det sagde hun, min Tro, ikke saa galt.

Giuseppe

nikker til hende, at hun skal blive ved, uden at afbryde.

Rosalia som Fra Martino.

Ricerlighed kan Intet frygte.

Rom, Cornelia! o, kom!

Vi vil hen til Paven flygte.

Hellig Elskov boer i Rom.

Han gjør Hierter ei til Slaver,

Han er naadig, han er god.

Naar du Roma bagvendt staver,

Amor staaer, hvor Roma stod.

Til Giuseppe. Forstaaer du? bagvendt: R, D, M, U — og
U, M, D, R.

Giuseppe.

Fuldkommen vel, fuldkommen vel.

Beatrice som Cornelia.

Bagvendt Haab! Dig Paven løser

Ei fra Klosters faste Baand.

Rosalia som Fra Martino.

Da fortvivlet jeg udøser

Eget Blod med egen Haand.

Beatrice som Cornelia.

Hvor den Tale godt dig klæder!

Munken sukker og vil døe,

Naar som Ulv i Faareklæder

Han bedrager unge Mø.

Rosalia til Giuseppe.

Det sagde hun per Bacco overmaade godt! Der kom
hendes Kulde hende tilpas.

Bludselig fortvivlet og i Taarer, som Fra Martino.

Den kan Livet let forlise,
Som har tabt al Fryd paa Jord.
Lad da Dolken dig bevise,
Hvad du spotter i mit Ord!

Hun lader, som hun stak sig med en Kniv, og falder til Jorden.

Beatrice som Cornelia, yderst phlegmatisk.

Elste Ven! jeg dig har daaret;
See, jeg elsker varmt som du!
Svar mig, est du farlig saaret?
Elste! det er Tid endnu.

Intet Svar fra Læben lyder?
Ak, han blegned for sin Mø!
I sit ædle Blod han flyder —
Nu, saa vil jeg ogsaa døe!

Rosalia springer grædende og forbitret op.

Er det ikke forstræffeligt? Er det en Maade, at sige saadan Noget paa? Er du en Pige? En Romerinde, der ikke føler meer for uslykkelig Kiærlighed? Du staaer jo der som en Støtte, du taler jo saa koldt som en Souffleur. Jeg vil intet mere have at bestille med dig.

Beatrice.

Men, Rosalia! —

Rosalia stampende.

Bliv fra mig! siger jeg.

Hun gaaer fortørnet ind.

Beatrice.

Hvad synes du, Giuseppe? Er hun ikke gal?

Giuseppe.

Nei, elskværdig og forelsket. Og dette naive Lune gjør,

at jeg elsker hende høiere. Undskyld hende, Beatrice! hun er jo ellers en god Veninde.

Beatrice.

Hvad det nu ogsaa altid skal til med den dumme Romance!

Giuseppe.

Det er Kiærlighed. Det vil du ogsaa lære at forstaae, naar Amor træffer dig med sine Pile.

Beatrice.

Men det er jo kun Poesie. Og Poesie er jo Løgn; der er jo ingen Amor og ingen Pile til, det er altsammen Indbildning.

Giuseppe.

Og om det var virkeligt, Beatrice! følte du mere for det?

Beatrice.

Nei, det kan gierne være.

Giuseppe.

Hvorfor blev du dog skabt saa smuk, naar du intet Hierte har for Kiærlighed?

Beatrice.

Det maa du spørge vor Herre om, jeg har ikke skabt mig selv. Der kommer Rosalias Fader; tag dig i Agt, at du ikke kommer i Klammeri med ham. Han lader heller ikke til at være skabt for Kiærlighed.

Gaaer.

Gasparo kommer.

God Morgen, min kiære Giuseppe! Allerede her igien? Dog, det er sandt, du ligger herude paa Landet i Sommer — i det Grønne. Du maa have Penge som Græs. Du er nok af en fornem, adelig Herkomst, fiden du driver saaledes omkring, uden at bestille Noget.

Giuseppe.

Jeg har hverken Græs eller Penge, Gasparo! Og hvad Adelen angaaer, saa er der blandt den mange ligesaa fattige Dævle, som jeg. Hvis jeg gjorde mig Umage med at rage mellem gamle Pergamenter, fandt jeg maaskee ogsaa et Stammetræ med en Green, som min Qvist passede til.

Gasparo.

Og naar der intet var, saa kunde du gjøre dig et selv. Du har jo lært at tegne. Har du ikke?

Giuseppe.

Jo, baade at tegne og at skrive. Det er meer, end du kan rose dig af, Gasparo!

Gasparo.

Men hvad har du ellers lært? Du gjør Vers; men det skal man jo ikke lære, det maa komme af sig selv. Præst er du heller ikke.

Giuseppe.

Præst kunde jeg ikke blive, uden at være Munk; og Munk kunde jeg ikke være, naar jeg vilde være Egtemand. Og det er just det, jeg i lang Tid har studeret allermeest paa.

Gasparo.

Hvi blev du da ikke Procurator?

Giuseppe.

Jeg er af et fredeligt Sind, jeg gidder ikke levet af Andres Trætte.

Gasparo.

Saa kunde du jo mægle Fred.

Giuseppe.

Fred? Det faaer man ikke Noget for.

Gasparo.

Hvi blev du da ikke Doctor?

Giuseppe.

Det er jeg, Doctor for de Sunde, jeg er Poet.

Gasparo.

Uden Fortrydelse, hvad duer du ellers til?

Giuseppe.

Til at glæde mig over Guds Natur, Gasparo! til at nyde det Skønne med Smag og Behag, hade det Onde, elske det Gode — og især en deilig Pige, som — mirabile dictu — er din egen Datter.

Gasparo.

Ja, jeg veed det, min gode Giuseppe! og det er paa Grund heraf, jeg er saa fri at spørge dig om dine Udsigter, hvilke, som jeg nu hører, fuldkommen svare til Indsigterne. Hvad gaaer du da og vimser efter, og sætter den stakkels Pige Fluere i Hovedet? Hvis jeg var en velhavende Mand og kunde føde jer begge, fik det saa være; men det er ikke Tilfældet. Og Ingenting kan du. Ikke engang til at være Theaterdigter duede du. Hellige Jomfru! ikke engang til det. Jeg raader dig altsaa som Ven: bliv fra mit Huus, forstyr ikke min Arnes Ro, gør ikke min Datter ulykkelig — eller, ved den hellige Januarius, jeg render dig min Riøffekniv sex Tommer ind i Livet. Nu har jeg ærlig og oprigtig sagt dig min Mening, og hvad du har at vente. Farvel, Giuseppe!

Gaaer.

Giuseppe opbragt.

(Mel. Prov du kun oftere etc.)

Ja, vov du kun igien
Med Kniven mig at true.
Du snart skal see, min Ven!
Hvordan det dig vil gaae.

Jeg paa min Ustyld stoler,
 Din Stolthed skal jeg knække.
 Paa Kaarde, paa Pistoler,
 Der kan vi prøves begge;
 Jeg fordrer dig,
 I Fald du mig
 I No ei lader gaae.

I en kærlig Tone.

O lad, min elskte Pige!
 Derfor ei Modet vige.
 Vi snart forenede
 Bort Dnske skal opnaae.

Rosalia kommer.

Giuseppe.

Ha, Rosalia! din Fader har viist mig Døren; men
 saasandt jeg lever —

Rosalia lystig.

Hvad er det at bryde sig om? Maatte han ikke vise
 dig den Dør, du skal ind ad?

Giuseppe.

Du er munter? du spørger? Ha! du elsker mig ikke meer.

Rosalia.

Saa! vær du ogsaa haard og urimelig; det klæder dig
 godt. Men jeg skal sige dig, hvorfor jeg er saa fornøiet:
 jeg har havt en Drøm, som allerede halvt er gaaet i
 Opfyldelse.

Giuseppe.

Hvorledes?

Rosalia.

See kun det Sibylle-Tempel deroppe paa Klippen, hvor
 vi saa tidt have siddet sammen, og seet ud over det herlige

Landskab, og det skønne Bandsfald, som skummer ned i
 Afgrunden.

Giuseppe.

Ja, det seer jeg hver Dag, men hvad kan det
 hjælpe mig?

Rosalia.

Har du ikke selv fortalt, at disse Sibyller vare gamle
 Koner, som kom og fortalte Menneskene deres tilkommende
 Skiebne?

Giuseppe.

Ja, det troede vore Forfædre.

Rosalia.

Vore Forfædre vidste nok, hvad de gjorde.

Giuseppe.

Men siig mig dog —

Rosalia.

Jeg havde selv forleden Besøg af en saadan gammel Kone.

(Melodie af Landsbypigen.)

Engang en Morgen
 Laae jeg i Græsset,
 Hiertet af Sorgen
 Inderlig presset.
 Da aabenbared sig
 Eldgammel Liv.
 Hun mon fremtræde
 Med Haar til Hælen,
 Hun spaaede Glæde
 Mig for mit Liv.
 Men hvad hun sagde
 Svandt for mit Dre.
 Ei hvad hun talte
 Kunde jeg høre.

Hun mig velsigned,
 Rakte mig Haand.
 Hurtig jeg vaagned,
 Fro var min Aand.
 Jeg troer paa Drømmen,
 Den var ei Tant;
 Den gamle Qvinde
 Spaaede mig sandt.

Giuseppe.

Dg denne Drøm er allerede halvt gaaet i Opfyldelse?

Rosalia.

Ja! ellers vilde jeg ikke fortælle dig den. Her er kommen en Lord directe fra England, saa rig, at han ikke veed, hvad han skal gjøre med alle sine Penge. Han har flere tusinde Scudi at leve af om Dagen. Han reiser derfor omkring, for at stille sig ved dem; og det var Synd Andet, end at hielpe ham. Nu maa du see at røre hans Hierte, du maa forfatte et Digt til hans Velkomst. Kan du ikke nok det?

Giuseppe.

Himmel, Rosalia! jeg har et heelt Forraad af flige. I Florents kom der ingen Fremmed af Betydenhed, uden at jeg jo bragte ham en Sonet, hvori Arnoen glædede sig over at see ham ved sine Bredder. Dg det indbragte mig mangen god Scudo.

Rosalia glad.

Det var herligt. En af dem kan du meget godt bruge. Du behøver slet ikke at skrive den om, men kun at radere lidt i Arnoen, og gjøre det om til Anio. Saadan, siger du jo, hed Teverone i gamle Dage. Det gaaer let, det flinger jo næsten eens. Dg saa skal du see, han gjør nok vor Lykke. Hvad er det for ham? Maa det ikke glæde

ham, at lykfsaliggjøre et Par unge Menneſker med hvad han har for meget en eneste Dag?

Giufeppe.

Ja, det lader rigtig nok ſaa. Bare han ikke var ſaa rig!

Rofalia.

Hvorfor?

Giufeppe.

For ſaa er han viſt ogſaa gierrig.

Rofalia.

Nei, man forſikkrer, at han ſkal øde ſine Penge paa alle mulige Narreſtreger.

Giufeppe.

Ja, det troer jeg gierne; men Ulykken er, det er ingen Narreſteg at bidrage til ſine Medmenneſkers Lykſalighed. Men lad det gaae, ſom det vil; jeg er dog lykkelig, thi du elſker mig.

(Mel. Nu den ſøde Ro vi nyde.)

Giufeppe.

Elſkøvs ſøde Fryd vi nyde,
 Angſt og Kummer er forjaget.
 Du, ſom har min Siæl indtaget!
 Bei til dig mit Hierte fandt.

Rofalia.

Glæden vil ſin Blomſt os byde,
 Ikke vi fortvivle ville.
 Ei forladt os har Sibylle;
 Nei, min Drom var ikke Tant.

Begge.

Oldtids ædle Prophetinde,
 Som ſaa nær har ſat dit Stempel!
 Aabn os dette Lykkens Tempel,
 Som i Secler ei forsvandt.

Rosalia.

Stille! der kommer Lorden med sin Søn, sin Kammer-
tiener, sine to andre Tienere, sin franske, sin engelske Kok,
og sin Kudst.

Giuseppe.

Han kommer jo ansættende, ligesom Cortez og Pizarro,
da de opdagede America. For Fanden, han har dog ikke
i Sinde at støde sin Flagstang ned i vor Grund, og erklære
den for britisk Eiendom?

Rosalia.

Lad os træde tilside.

De gaae.

Lorden kommer med Søn og følge. De synge: Rule, Britannia!
Han giver sine Folk et Vink, og de gaae.

Lorden til sin Søn.

Nu vil vi tale Italiensk, Eduard! for at øve os.
Du har drevet det temmelig vidt i Italiensken; du taler
hende endogsaa uden Accent. Men det skulde du ikke.
Min English Accent aflægger jeg aldrig.

Eduard.

Men, kære Fader! naar man dog taler et Sprog,
synes mig, man bør gjøre det saa godt som muligt.

Lorden.

Det er impossible, min Søn! at tale et Sprog saa
godt som muligt, for a stranger. Men vi vil disputere
no more om det.

Eduard.

O, min Fader! jeg kan ikke sige Dem, hvor uendeligt
jeg glæder mig ved at betræde denne classiske Grund.

Lorden.

Det glæder mig, min Søn! at det glæder dig. Jeg

frygtede for, at du saaledes skulde være forelsket i dine gamle Mure fra the times of chivalry i Fountains Abbedie og i Dxford, at du skulde have no sense for den sande classiske Smag, min Søn!

Eduard.

O, jeg elsker dem begge, og mig tykkes, de lade sig slet ikke sammenligne.

Orden.

Kun ved at sammenligne det One med det Andet, kommer man til den sande gode Smag, min Søn!

Eduard.

Men, kære Fader! naar De giver et Diner med utallige kostelige Retter, sammenligner De jo heller ikke den ene Ret med den anden, men lader enhver gielde for hvad den er.

Orden.

Der er stor difference between den aandelige og physiske Smag, min Søn!

Eduard.

Men den aandelige kan jo dog ikke være den physiske underordnet i Forskiellighed og Mangfoldighed.

Orden.

Det glæder mig, at du i Dxford har lært at disputere, min Søn! men du skal ikke disputere med din Fader, min Søn!

Eduard.

O, jeg vil ikke disputere, jeg vil fornøie mig og nyde. Maatte jeg ikke ogsaa glæde mig i Fountains-Abbedie, hvor jeg tilbragte min lykkelige Barndom hos min Tante?

Orden.

Og hvor du saae den lille Jenny, som du nu skal glemme.

Eduard.

Hvad hende angaaer, saa holder jeg mig til Deres Lofte: jeg skulde reise, for at glemme hende; og glemmer jeg hende ikke, saa faaer jeg hende til Kone, naar jeg kommer hjem.

Lorden.

Ja ja! lad os heller tale om de gamle Ruiner. Hun er ingen Ruin, hverken antik, eller modern.

Eduard.

Nei, Gud skee Lov! Men hun er en antik Skonhed og en sød modern Forpagterdatter.

Lorden.

Uden Adel og Penge. Men lad nu den Fugl flyve! Det er mig kjær, at du i dit romantiske Dyfjord har nydt en classisk education, der har lært dig at skatte de antike Mesterværker.

Eduard.

Men derfor skionner jeg ligesuldt paa det Romantiske. Og, kjære Fader! De ynder jo ogsaa Forstieelligheden.

Lorden.

Nei, min Søn!

Eduard.

De sætter jo ogsaa det, at være Menneſke og Cosmopolit, over Alt.

Lorden.

Nei, min Søn! saa var jeg en daarlig Englishman.

Eduard.

Men er ikke Deres største Fornøielse, at drage om fra Land til Land, og hvert Aar at nyde en anden Natur, en anden Dmgivning?

Lorden.

Nei, min Søn! der har du reent misforſtaaet mig.

Eduard.

Men har De ikke i de senere Aar været paa Island, i de nordamericanske Skove, i de peruvianske Biergværker, i Constantinopel, paa Toppen af Grimsel, og jeg veed ikke hvor?

Orden.

To be sure, min Søn! og alle disse Steder har jeg erobret som en true Englishman, ved at bringe mig selv med, og ved blot at gøre mig selv gjeldende.

Eduard.

Det begriber jeg ikke.

Orden.

For tre Aar siden var jeg paa Island, seilet derop med mit eget Skib, the most excellent man kan ønske, kun at Matroserne nu glindse saa fede, som mine Uesler i Yorkshire, fordi de have too little at bestille. Jeg lod mig bringe høit op i en Fjeldkloft mellem Fjellerne, hvor der never before havde været Hedninger eller Christne. Her lod jeg mig et Huus opslaae, og gav mit Følge en dinner, der ikke kunde være bedre i Palais Royal i Paris. Saaledes har jeg ogsaa spist dybt under Jord i de peruvianske Biergværker, hvor vi brændte Kul for Kulde, mens deroppe der var en Hede af 32° Réaumur. I de americanske Skove har mine Folk tvunget nogle canibals til at spise Postei and Vol-au-vent. Saaledes har jeg overalt bragt England med, og hvor jeg var, har jeg sunget Rule, Britannia!

Eduard.

Nu ja! saa har De dog med denne ustyldige Fornøielse bidraget til at understøtte mange fattige Folk, som hjalp Dem, og levede en Tid lang af at tilberede Deres Fester.

Lorden.

Det har jeg; men det var ikke derfor, jeg gjorde det, min Søn!

Eduard.

Men maa det dog ikke glæde den Rige, at hjælpe den Fattige?

Lorden.

Nei, min Søn!

Eduard alvorlig.

Kjære Fader! —

Lorden.

Forstaa mig ret: det maa bedrøve ham, fordi han ikke kan hjælpe tilstrækkeligt.

Eduard.

Kan en Rig ikke hjælpe en Fattig?

Lorden.

Naar jeg seiler paa mit Skib fra London til Livorno, og har taget Vand nok med for en Reise til Japan, saa har jeg mere Vand, end jeg behøver; men vilde jeg paa Veien faae Medlidenhed med den salte Sø, fordi den er salt, og lade alt mit ferske Vand flyde ud, for at gjøre Søen sød, da vilde jeg snart tomme mine Tønder, og Søen blev dog ligesaa bitter, som den havde været før.

Eduard.

Bliv ikke vred, kjære Fader! men det er en Sophisme, som —

Lorden.

En Rig kan ikke hjælpe Alle, og saa er det bedst, han hjælper slet Ingen; saa har den Gne det ikke værre, end den Anden. Desuden — hvilket Arbeid at være Fattigforstander og Almisse-Uddeler!

Eduard.

Men hvo skal da hielpe den Fattige?

Lorden.

En Fattig kan bedre hielpe en Fattig, end en Rig kan gjøre det. En Fattig er vant til at undvære, han er heller ikke overhængt fra Morgen til Aften. Folk taler saameget om rig Mand's Penge, men de taler ikke om rig Mand's Udgifter. Hvad koste ikke disse Reiser mig? Og det er nu engang min humour. For Resten, hvad Spil angaaer — jeg spiller aldrig, og taber aldrig i Spil; men Beddemaal og Beddeløb, det er min Lidenskab. Det svier endnu i min Lomme de sidste 30,000 Pounds, jeg tabte til Sir William om de to paddocks — Skrubbudser i Haugen — hvilken af dem der kunde springe længst. Hans vandt, skøndt den var tykkest. Og nu mit Naturaliecabinet! Hvor meget maatte jeg ikke betale sidst for mit Monstrum i Spiritus med de to Hoveder? Men glæd dig, min Søn! du er jo ogsaa en Elsker af Oldsager.

Eduard.

O, en overordenlig!

Lorden.

Beed du, hvorfor jeg i Dag er fiørt ud med dig til Tivoli?

Eduard.

For at see den deilige Egn: Vandfaldet, Mæcens Villa, Horatses Bad —

Lorden.

Ba, ba, ba! Af slige Smaating har jeg seet saameget. Naar man har staaet ved Niagara, en Cascade, saa bred som Canalen og saa høi som Taarnet i Straßburg, saa bryder man sig ikke meget om saadanne Vandfald. Mæcens Villa er god nok, men den er ganske forfalden, og lader sig ikke

transportere. Seer du derimod det lille Sibylle-Tempel af hvidt Marmor deroppe paa Klippen? Det er vel conserveret, fra de romerske Keiseres Tid. Det vil jeg købe af Gieren, og transportere til min Park i Yorkshire.

Eduard leer forundret.

Nei, det var da morsomt! Pludselig alvorlig. Men det var dog Synd, at røve det fra sit Sted; saa var det ikke længer nær saa smukt.

Lorden.

Den største Fornoielse, min Søn! er, at eie Noget, som ingen Anden har. Derpaa tænke vi English grandees Dag og Nat; og der er ingen større Glæde for os, end at erobre en Sieldenhed fra den øvrige Verden. Der rende disse fattige Diæble, disse Kunstnere og Lærde i alle cabinets and ateliers, og have det ligesaa godt, som en Mand af Stand. Tænk dig, hvilken Glæde det vilde være, at købe det altsammen, og stille det op i mit Slot i Yorkshire. Men det have vi desværre ikke Raad til. Nu, saa maae vi gjøre, hvad vi kan. Og jeg haaber snart at leve den Dag, at jeg efter Maaltidet paa en Promenade i min Park kan vise mit Selskab den bedst conserverede romerske Ruin paradere midt paa min howlinggreen. Seer ud af Scenen. Men hvem kommer derhenne med et Papir i Haanden, og over sig i at bukke for Træerne? Det er vist en pialtet Poet, som vil tigge, og bringer mig et Lykønskingsvers; det er Mode hertillands.

Eduard.

Dersom det er et smukt Vers, kære Fader! saa maa man dog give ham Noget for det. Under De ikke Poesien?

Lorden.

Yes — den gamle, classiske. Horatius, Virgilius,

Ovidius — det var velhavende, fine Hofmænd. Ogsaa de franske: Corneille, Racine, Voltaire —

Eduard.

Men nu vore egne?

Lorden.

Why! — Addison — Dryden — og Naturmalerne. Men Poeterne ere sædvanlig nogle impertinente Knegte, som see fornemme Folk i Kortet og over Hovedet. Som nu denne Shakespear! var det ikke uforskammet? ingen Helt, eller Fyrste, eller Statsmand var der, som han ikke vovede at gjøre sig familiær med. Jeg holder meget meer af Malere, Billedhuggere og Architecter. De tie stille. Dem tage vi i vor Tjeneste, og vi have Profit af deres Hænders Gierninger; de arbeide for os. Men Poeterne bruge Munden i eet væk, og ærgre os. Lad dem sulte!

Eduard.

Denne stakkels Fyr gjør vist ingen Fortræd. Han kommer saa ydmygt, og bukker saa dybt.

Lorden.

Det er det samme. Slangen krummer sig ogsaa, før den stikker.

Giuseppe kommer bukkende.

Eccellenzas ydmygste Tiener! Neppe havde Famas hundrede Tunger bragt os den Efterretning, at Eccellenza, som en Stormand, det ædelmodig ynder Kunster og Videnskaber, var kommen her til det gamle Tibur, og at Stedet saaledes efter 2000 Aars Forløb havde faaet sin Mæcen igien — før jeg i dette ringe Digt søgte at udtrykke mine Tanker og Følelser i denne Anledning. Men — om ogsaa Mæcen er staaet atter op af Gravens Mørke, saa er Horats dog endnu steendød. Og hvorvel han havde Ret i at sige:

»Non omnis moriar», saa meente han det dog neppe paa den Maade, at jeg Uværdige skulde blive hans Eftermand. Han rækker Lorden et Papir.

Lorden.

Nei, det troer jeg heller ikke. Na, Eduard! læs du mig Digtet høit for; du har en god Udtale i Italiensken.

Giuseppe.

Hvad Udtalen og Udtrykkene angaaer, saa have Mylords det Fortrin, at De paa den venstabeligste Maade forene to Nationer.

Eduard modtager Papiret.

Giuseppe.

Digtet er i Sonetform, i den Tone, hvori den udødelige Petrarca sang sin Kiærligheds Qual for den himmelske Laura.

Lorden leer.

Der ikke brød sig meget om hans Vers, og kun slet giengieldte hans phantastiske Drømmerier.

Giuseppe.

Eccellenza vil, som en viis og ædel Herre, med langt større Billighed modtage et langt svagere Forsøg.

Lorden.

Læs, min Søn!

Eduard læser:

Barbaren før kom til Italiens Riger
Blot for at plyndre, for at røve, stiale;
Dg derfor Romeren saae helst hans Hæle,
Dg haded ham, som Indianer Tiger.

Lorden opfarende.

Hvordan, usorsskammede Knekt? Er J kommen her for at sige mig Grovheder?

Giuseppe forbauset.

Grovheder, Eccellenza? Tværtimod. Hør kun videre!
Det er lutter Complimenter.

Lorden forbittret.

Jeg vil ikke høre videre. Jeg er ikke kommen her for at plyndre, for at røve, for at stiale. When det lykkes mig at gjøre et godt Riobmandskab, saa koster det mig mine Penge. Og I maa gierne sige, at jeg berøver Egnen sin skionnestte Prydelse, naar jeg kan bevise, at det er min lovlige Eiendom.

Giuseppe stedse forundret.

Men jeg forstaaer ikke — Behag dog at høre videre!

Lorden.

Jeg vil ikke høre videre. Jeg stiaalver over mit hele Legeme. I er en uforstkammet Anegt, som siger mig lige i Dinene, at jeg plyndrer, fordi jeg for en stor Sum skaffer mig en gammel Ruin, som I selv ikke forstaaer jer paa.

Giuseppe.

Hør mig dog, Eccellenza!

Lorden.

Go to the devil!

Gaaer.

Giuseppe forundret efter en Pause.

Det er den engelske Syge. Ikke sandt, min Herre!
det er Spleen?

Eduard forlegen og forvirret.

Kunde vel være.

Giuseppe.

Det er en Sygdom, Folk faaer, der har for mange Penge, for stor Stolthed, for tyk Taage, for stærkt Ol og for fedt Drekkiød. Alle disse Plager kiende vi ikke her=tillands.

Eduard.

Med Deres Tilladelse vil jeg dog læse Sonetten. Læser:

Barbaren før kom til Italiens Riger
Blot for at plyndre, for at røve, stiale;
Dg derfor Romeren saae helst hans Hæle,
Dg haded ham, som Indianer Tiger.

Men Sanggudinden, deiligste blandt Piger,
Har vundet ham, ved huldt for ham at kiale.
Nu maa han gierne komme, gierne dvæle,
Han kun med Kundskab sig og Smag beriger.

Du ædle Lord! hør —

Standser.

Der staaer et Ord omstrevet; jeg veed ikke, om det skal
være Arno, eller Anio.

Giuseppe skjuler sin Forlegenhed.

Det er Anio, det Vandfald, som styrter dernede under
Templet. Arno er en Flod, som flyder igiennem Florents.

Eduard med et ringeagtende Smil.

Ja, det veed jeg. Læser:

Du ædle Lord! hør Anios Bover suse
Til Velkomst dig en Sang, som jeg vil tyde.
Kun til det bedste Maal din Stræben sigter.

Du ynder den italienske Muse;
Dg af dit Fyldehorn du lader flyde
Huld Bederqvægelse til Romas Digter.

Eduard putter Berset i Lommen, maaler Giuseppe med et stolt Blik,
og siger: Det Bers er ret smukt, min Ven! Der har De
en Guinee. Men det gjør mig, oprigtig talt, ondt for Dem,
at De over det elendige Tiggerhaandværk.

Giuseppe rast.

Saa sagte, saa sagte, min unge Herre! Vogt Dem for at see alt for foragteligt paa mig. Af den Gamle kunde jeg taale det; af det Ansigt ventede jeg mig ikke Andet. Men De seer mig for ædel, for følsom, for sindrig ud; af Dem taaler jeg ingen Foragt.

Eduard.

Kan De negte, at det er Liggeri?

Giuseppe.

Kalder De det ikke ogsaa Liggeri, naar Børnene bede deres gamle Bedsteforældre om Rager og Syltetøi? Det er en Spøg, vi unge Italienerne have med jer hovmodige, forfængelige Ultramontanere, der besøge os, for at faae nogle Lommefskillinger til at tractere vore Kærester for. Men vi kunne meget godt undvære eders Penge. Vi behøve kun lidt; vi leve af Luften, den deilige himmelblaa Luft, der ikke tærer paa os. Det er meer, end I kunne sige. Lidt Brød faae vi altid; Druer og Dranger vore for os, som Olden og bittre Skovæbler for jer. Og dermed Basta!

Eduard.

Tag det Tredobbelte!

Giuseppe altid hidfigere.

Fanden i Bولد med Deres tredobbelte Fornærmelse! Nu vil jeg ikke have det, om det var tidobbelt. Jeg havde haabet at røre den gamle Giefs Hierte; han har jo Penge som Græs, og selv kan han ikke æde alt sit Græs. Jeg havde haabet, han skulde givet mig en lille Sum, at jeg kunde sætte Bo og holde Bryllup med min sødeste Rosalia. Men jeg sagde hende det nok. Dersom vi vare to udstoppede Crocodiller, sagde jeg, to Skrubtudser, eller Heste, der skulde løbe til Bedes, saa spendeerte han Penge paa os i Pundeviis; men nu ere vi desværre kun to Mennesker. — Lad saa være!

Behold Deres Guineer, Mylord! men behold ogsaa Deres
Skieldsbord, og naar De reiser til Italien igien, saa lær
først at kiende Italieneren ret, før De foragter ham.

(Mel. . Staa lidt, min Engel! der.)

Jeg er dog elsket sødt;
Livet ei koldt og dødt
Svinder i dette Land,
Som ved en taaget Strand.
Jeg ei min Skiebne frygter,
Ei fra den Elskte flygter.
Man røver mig dog ikke
De søde Smil og Blikke.
Mig Amor ei bedrøver;
Skiondt Plutus er der ei,
Han mig ei Glæden røver,
Der smiler paa min Bei.
Selv Armod her er lystig;
Fryd faaer man ei for Benge.
Den Muntre let er trøstig,
Den Brantne kan sig hænge!

I Engeland

Bed Themsens Strand
Skeer det saa fielden ei.
Mig Amor ei bedrøver;
Skiondt Plutus er der ei,
Han mig ei Glæden røver,
Der smiler paa min Bei.

Gaaer.

Eduard.

Han har Ret, det stakkels unge Menneske! Jeg hviler
ikke, før jeg har gjort det godt igien.

Gaaer.

Gasparo og Filadelfo komme fra den anden Side.

Filadelfo lystig.

Nu, min gode Gasparo! min Kammerat og Landsmand fra det evigyndige Napoli! — thi hvad er al Verdens Stæder mod vor Fødestad? hvilken Helgen kan sammenlignes med vor hellige Januarius, hvilken Lystigmager med vor gamle ærlige Pulcinel?

Gasparo vranten.

Filadelfo! det er ugudeligt, at nævne de to Navne i eet Aandedræt.

Filadelfo.

Paa ingen Maade. Sorrig og Glæde de vandre tilhobe, og før Carnevalet begynder, slaaer Gieffen sig først ret løs. I Virkeligheden kommer altid Pulcinel før Sanct Januarius; men jeg sætter ham øverst, af pure Devotion.

Gasparo.

Jeg begriber ikke, hvor du kan være i saa godt Lune, da du dog Intet har, og alle dine Forsøg paa at gjøre din Lykke ere strandede.

Filadelfo.

Det er sandt, min Lykke strandede; men var det dog ei en Lykke, at jeg selv blev reddet fra Skibbrudet? Og have ikke mange lykkelige Folk havt den store Ulykke i deres Lykke, at de selv sank til Bunds med Mand og Muus?

Gasparo.

Det forstaaer jeg ikke, det er mig for høit.

Filadelfo.

Ja, der er saameget, du ikke forstaaer.

Gasparo.

Saa meget forstaaer jeg, at du er en fattig Diævel.

Filadelfo.

Fattig er jeg, Dævel kan du selv være. Vel sandt, jeg gjorde min store Tour giennem Europa først som Gips-sælger, siden som Conditior, paa en Tid, da Verden endnu ikke vidste at vurdere vore Talenter. Paa Billedhuggeri forstode de sig dengang ikke videre, end at de selv huggede hverandre i Næse og Mund; og jeg kunde mangen Dag løbe omkring med Brættet paa mit Hoved, fuldt af Apoller, Minerver, Gratier og Voltairer, uden at sælge Andet, end et Par af de grønne Gipspapagøier, der fulgte med for Selskabs Skyld. Men jeg var dog glad; jeg saae mig om i Verden; det tørre Brød havde jeg, hvor jeg kom, og jeg fandt altid saa meget Vand, at jeg kunde lædse min Tørst.

Gasparo.

Du havde ikke havt nødig at gjøre dig saa stor Uleilighed, for at blive sat paa Vand og Brød. Og meget mere har du ikke endnu. Du har bosat dig i denne lille By, i den forfaldne Rønne, du arvede efter din Morbroder, dyrker med stor Anstrengelse den Smule Jord, for at leve — og dog er du fornøiet!

Filadelfo leer.

Ja, er det ikke ærgerligt? Men hvad kommer Velstand Fornøielsen ved? Veed du ikke, at tidt ere de rigeste Ffolk de allergnavneste, og ofte leer Armoden saa høit i Hytten, at Ruderne briste?

Gasparo.

De briste ikke deraf, din Tøsse! De fattige Dævele have ikke Raad til at lade sætte andre ind igien, naar de gamle gaae itu.

Filadelfo.

Du er forbandet gnaven i Dag, Gasparo! man skulde troe, du havde vundet det store Lod i Lotteriet.

Gasparo.

Nei, det er, fordi den forbistrede Poet har ærgret mig med at frie til min Datter.

Filadelfo.

Men du har jo tidt sagt, at du Intet vilde have derimod, hvis du var i Stand til at føde dem begge.

Gasparo.

Gud hielp mig, jeg kan neppe føde mig selv.

Filadelfo.

Om du kan føde dig selv, veed jeg ikke; men at du kan fode dig selv, — det er der Vidner paa.

Gasparo.

Det ligger i min Constitution. Mange Uedere ere saa tynde som Svovelsstikker, og mange Fastere blive tykke af Luften, ligesom Balloner. Jeg troer, det maa ligge i Vandet; jeg frygter, det er Vattersot, af den daglige Sorg og Uergrelse.

Filadelfo.

Nei, Vand er det ikke; du drikker jo med dine Giester af din egen Viin, og her i Italien behøve Berterne ikke at spæde Binen med Vand, den er slet nok alligevel.

Gasparo vred.

Lad nu være med det kiedsommelige Drilleri, eller ved den hellige Jomfru —

Filadelfo.

Gasparo! saa sandt den hellige Jomfru hielp mig, jeg bringer dig et Glædesbud; men jeg veed nok, det hjælper ikke, du bliver ikke fornøiet for det.

Gasparo.

Hvad er det? Du seer alvorlig ud — hvad har du paa Hjertet at sige mig? hvad er det?

Filadelfo.

Har du ikke hørt, at her er kommen en rig Lord?

Gasparo.

Af! den Barbar under mig ikke en Pavolo at fortiene. Han har baade sin franske og sin engelske Kof med, og slaer Brag paa vort Kiøkken.

Filadelfo.

Men han vil kiope Noget af dig, som kan giøre dig til en rig Mand.

Gasparo.

Gud hielp mig! min hele Eiendom er ikke tusinde Scudi værd, og naar jeg solgte den, hvad skulde jeg saa siden leve af?

Filadelfo.

Men hører ikke det gamle Tempel deroppe dig til? Staaer det ikke paa din Grund?

Gasparo.

Jo, det er sandt. Men hvem vil kiope det? Hvad fik jeg for den Smule Marmorsteen? og hvo vilde transportere det langt herfra?

Filadelfo.

Orden.

Gasparo.

Hvad for Noget? vil han kiope Templet af mig, og transportere Stenene bort?

Filadelfo.

Just derfor er han kommen.

Gasparo.

Jeg er en lykkelig Mand! Omfavner ham. Filadelfo! Kære Broder i Liv og Død! Tak, fordi du bragte mig denne Tidende. Du skal spise hos mig til Middag. Hvad vil han med de Marmorstene? Det er rigtig nok deiligt fint

Marmor. Vil han bygge sig et Lysthuus i England, og kommer nu for at hente Stenene her? Hvad mener du jeg kan forlange derfor? 100 Scudi?

Filadelfo.

Dosmer, med din Tilladelse! Tænkte jeg det ikke nok? Var det nu ikke godt, at her er et Menneske, der er ligesaa bereist, og kiender Verden ligesaa godt, som denne Englænder?

Gasparo.

Hvad skal jeg da forlange? 1000 Scudi?

Filadelfo.

Dosmer igien, med din Tilladelse!

Gasparo.

Ricere Broder! Dosmer saa tidt, du vil, paa den Maade. Hvad skal jeg forlange?

Filadelfo.

Nu, du 10,000 Gange Dosmer! 10,000 Pund Sterling skal du forlange.

Gasparo.

Menneske! er du gal?

Filadelfo.

Nei, jeg er flog; men du er uvidende, og forstaaer dig ikke paa din egen Fordeel.

Gasparo.

Ricere Broder! dersom du ikke er gal, saa gjør du mig gal — af Glæde.

Filadelfo.

Ja, tænkte jeg ikke nok, at Glæden vilde tage den gale Retning? 10,000 Pund Sterling kan du vinde, men ret fornuftig glad kan du ikke blive.

Gasparo.

Na, jo jeg kan! aa, jo jeg kan, kære Broder! Men sige mig dog, hvorfor vil han betale saa meget?

Filadelfo.

Af tre Grunde: først fordi han er en Nar; for det Andet fordi han er uhyre rig; for det Tredie fordi dette Tempel er en af de skønneste og bedst vedligeholdte Oldtidslevninger i Italien.

Gasparo.

Det var Fanden!

Filadelfo seer ud af Scenen.

Der kommer Manden. Lad mig nu tale med ham paa dine Begne.

Gasparo.

Nei, jeg skal nok selv tale min Sag.

Filadelfo.

Men —

Gasparo.

Jeg er intet Barn. Vær du rolig for mig.

Filadelfo.

Men du forstaaer dig jo ikke paa det. Beed du, hvad et Sibylle-Tempel er?

Gasparo.

Det er Noget, man faaer 10,000 Pund Sterling for; det er nok. Du kan hjælpe mig, naar du seer, det kniber; men jeg behøver ingen Formynder.

Filadelfo.

Er det Laffen, jeg skal have?

Gasparo.

Det er Laffen, fordi du skjeldte mig ud. Du skal see, jeg er ingen Døsmer.

Lorden kommer.

Lorden affides.

Der er den Mand, som eier Templet. Nu maa jeg prøve ham lidt, om jeg kan faae det for Røverkiøb; for han veed Fanden ikke, hvad et saadant Tempel er værd. Hoit. God Morgen, fiære Ven! hvorledes gaaer det? Boer De her, med Forlov?

Gasparo mut.

Ja, det er mit Ofterie, Mylord! Men der leve vi paa Italiensk; det er ikke Noget for Dem, det veed jeg nok.

Lorden.

Hvad det angaaer, min fiære Ven! saa har jeg min egen Theorie: jeg spiser af mit eget Kjøkken, men derfor betaler jeg dog Berterne, hvor jeg er, alligevel.

Gasparo buffende.

Det er en meget god Theorie, Mylord! og endnu bedre Pragis. Men De boer jo ikke hos mig.

Lorden.

Vi ere Naboer, og De er den Nærmeste til min Opmærksomhed.

Gasparo.

Jeg takker skyldigst.

Lorden.

De har vel ikke meget at leve af, Master Gasparo? De er vel en fattig Mand?

Gasparo.

Hvor rig er De, Mylord? Siig mig først det, saa skal jeg siige Dem, hvor fattig jeg er.

Filadelfo sagte.

Tag dig i Agt for at støde ham for Hovedet.

Gasparo ligesaa.

Det er ham, som maa tage sig i Agt; han vil have Noget af mig.

Lorden.

Bliv ikke vred, kiære Ven! Jeg spørger kun saa. Man reiser jo for at informere sig. Her boe ikke mange Folk i Livoli; Deres Huus seer lidt forfaldent ud, og Deres Formue kan ikke være stor. Den indskrænker sig, saavidt jeg har hørt, til den lille Hauge, Mark og Eng — og Klippen derhenne ved Cascaden.

Gasparo.

Ja, men det gaaer mig med den Klippe, som Indbyggerne i nogle forfaldne Rønner i England, Mylord! der sende flere Deputerede til Parlamentet, medens hele store Stæder ikke sende en eneste.

Lorden.

Ei, ei! min Kiære! De er jo vel bevandret i vore Affairer.

Gasparo.

Ja, jeg læser Aviserne iblandt.

Filadelfo sagte.

Det vil sige: jeg læser dem for dig.

Lorden.

Og hvori bestaaer den Liighed?

Gasparo.

Seer De det lille Tempel deroppe paa Klippen, Mylord?

Lorden.

Ja, det seer jeg meget godt. Hvad er det for et Tempel? Det er dog ingen rotten borough?

Gasparo.

Nei, det er et Sibylle-Tempel.

Orden.

Dg kiender De Noget til disse Sibyller? Hvem var Sibylle?

Gasparo forlegen.

Hvem Sibylle var? — Nu, Sibylle kalder man jo endnu hver gammel Hex eller Spaaqvinde. Hedningerne dyrkede dem; men da man fik bedre Forstand, brændte man dem. Han blinker til Filadelfo.

Filadelfo.

O, min Ven veed meget godt, at de vare hellige Qvinder, som spaaede Romerstatens Vel og Vee i dens første Tider; hvis Spaadomme bleve gienste i Hvælvingen under Capitolium, og da de ulykkeligviis brændte der, samlede man dem tildeels paa ny.

Gasparo.

Ja, det veed jeg meget godt.

Filadelfo.

Han veed meget godt, at den cumæiske Sibylle kom til Kong Tarquinius Priscus —

Gasparo.

Skulde jeg ikke vide det?

Filadelfo.

Dg bød Kongen ni Pergamentruller med Spaadomme for ni hundrede Guldstykker. Da han fandt det for dyrt, fastede hun de tre paa Jlden, og bød ham de sex overblevne for samme Priis; derpaa de sidste tre, hvilke han skyndte sig at købe, for ei at miste dem alle.

Gasparo.

Ja, det duer ikke at tinge, naar man vil købe Noget, der har tilhørt de gamle Sibyller.

Filadelfo.

Min Ven veed meget godt — i det mindste burde han vide det — at vi, efter vor ægtchristelige catholske Religion, regne Sibyllerne med til de hellige Propheter, og at den guddommelige Michael Angelo har foreviget sit Genie ved at male nogle af dem i det pavelige sextinske Capel i Rom.

Lorden.

Naa, saa det veed han altsammen?

Gasparo.

Ja, det veed jeg meget godt.

Lorden.

Master Gasparo! jeg kunde nok have Lyst at kiøbe dette Tempel. Det er en Grille, et Tilfælde, der ikke træffer ind eengang i fem hundrede Aar. Jeg vil kiøbe det, and transportere det til min English Park i Yorkshire. Det havde De aldrig kunnet vente; der er ingen anden Kiøber til denne Vare, end jeg, og jeg hoper, De forlanger ikke for meget for det, hvorfor De ellers ikke fik en Skilling.

Gasparo.

Jeg maa svare Dem med Deres egne Ord, Mylord! De kan kalde det en Grille, men jeg har slet ikke Lyst til at sælge mit Tempel. En saadan Skat finder De ikke igien i 500 Aar; jeg elsker det, og det forskionner min Fædrenekuppe. En saadan Sieldenhed havde De aldrig kunnet vente. Der er ingen anden Sælger af denne Vare, end jeg, og jeg haaber, De vil ikke knibe for meget paa Deres Penge, der ikke nytter Dem til Noget, naar De ikke giver dem ud.

Lorden.

Naa, hvad vil De da have, Master Gasparo! for Deres Tempel?

Gasparo.

Den første og sidste Priis er 10,000 Pund Sterling.
Lorden.

Top! dem skal De faae. Jeg vil ikke tinge med Dem. Havde De forlangt 100 Pounds, saa havde jeg gjort det; men siden De forlanger 10,000, seer jeg, at De er en Kiender. Vil De følge mig i mit Logis, saa vil vi strag skrive Contracten.

Gasparo.

Med Fornøielse, Mylord!

Lorden gaaer.

Gasparo.

Gaaer du med, Filadelfo! og skriver under til Bitterlighed?

Filadelfo.

Gierne. Jeg faaer nok ogsaa skrive for dig med paa=holden Pen?

Gasparo.

Jeg skriver mit Navn flydende. Det er Alt, hvad her behøves.

Filadelfo.

Du faaer et godt Honorar for det Manuscript.

Gasparo.

Gjør mig den Tieneste, at gaae med Lorden, og opsæt Contracten. Jeg kommer strag og skriver under. Der er min Datter; jeg maa først tale et Par Ord med hende.

Filadelfo gaaer.

Rosalia iler ham glad i Møde.

Åh, kære Fader! jeg lykønsker dig og os alle. Nu hører jeg da, du bliver snart en rig Mand.

Gasparo vranten.

Det har jeg længe været uden at vide det, Rosalia!

Rosalia.

Men nu veed du det. Glæd dig nu!

Gasparo.

Glæd dig! Det er let sagt. Det er det Samme, som at opfordre et Menneske til at dansse, hvis Been ere blevne stive af Alderdom.

Rosalia.

Du er en Mand paa 55 Aar, og befinder dig fuldkommen vel; du kan endnu nyde mange Glæder i Verden.

Gasparo.

Men tænk dig, hvilke Glæder jeg kunde have nydt, hvis disse foregaaende 55 Aar ikke vare henrundne i Møie og Besværighed; hvis jeg havde været saa lykkelig, som jeg er nu.

Rosalia.

Er det værd at græmme sig over det?

Gasparo.

Jeg kunde som et ungt Menneske ladet mig baronifere, kjøbt mig et prægtigt Palads i Rom, ægtet en fornem Dame, og blevet Senator maastee.

Rosalia.

Men saa havde din stakkels Rosalia jo aldrig seet Lyset.

Gasparo.

Saa havde jeg faaet andre Børn, der havde været lykkeligere, end du.

Rosalia.

O, jeg klager slet ikke over min Lykke. Nu er der da Intet i Veien for Giuseppes og mit Giftermaal. Nu har du da nok, for at føde os allesammen.

Gasparo.

Er du forrykt, Pige? Troer du, at jeg i min nærværende Stilling finder mig i, at du ægter den Præker?

Rosalia.

Hvordan? tillader du mig ikke at faae Giuseppe?

Gasparo.

Nei, aldeles ikke.

Rosalia grædende.

Men har du ikke selv sagt, at naar du havde nok til os alle —

Gasparo.

Ja, det var talt som Giestgiver — men det er jeg ikke meer. Som Giestgiver har jeg nu for meget; som en fornem Mand maa jeg vogte mig for at faae for lidt.

Rosalia.

Hellige Jomfru! din Lykke bringer mig til Fortvivlelse. Hvad har du da i Sinde?

Gasparo.

For det første tage vi til Rom, og der kjober jeg mig et prægtigt Huus.

Rosalia.

Hvordan? jeg skal forlade min Fødeegn og det herlige Landskab, for at sidde mellem Murene i den øde Campagna?

Gasparo.

Dg saa maae du og Beatrice gaae i Skole.

Rosalia.

Hvad for Noget?

Gasparo.

Ja, J maa lære Noget. Det stikker sig ikke, at jeg har saa uvidende Piger i mit Huus.

Rosalia hulker og græder.

Hvordan? jeg skal gaae i Skole i Stedet for at gifte mig? Stamper. Der bliver ikke Noget af, siger jeg dig. Jeg vil ikke lære meer, end jeg veed.

Gasparo.

Men du veed jo Ingenting.

Rosalia hidfig fortvivlet.

Det er nok! De fornemme romerske Damer vide slet ikke meer. Du veed selv ikke meer. Jeg veed nok: jeg veed, at Gierrigheds-Diævelen er faret i dig, siden du blev en rig Mand.

Gasparo.

Du tager feil, mit Barn! jeg har altid været saaledes.

Rosalia.

Ja, der talte du et sandt Ord.

Gasparo.

Det vil sige, i Ordets fornuftige Betydning: en god Huusholder. Jeg har hidtil slaaet mig knapt igiennem; og det er et stort Spørgsmaal, om det ikke vil blive knappere for os i Fremtiden. Mange af Pengene ville gaae med til Huuskiøbet; af Renten for det Dvrige skulle vi leve — paa den store Fod. Den udvortes Pragt nøder os maaskee til endnu større indvortes Indskrænkninger. Vi have hidtil levet godt inden egne Døre; men naar vi skal have Selskab og fiøre i Corsoen med prægtig Equipage, Kudst og Tienere bag paa, hver Aften, saa komme vi til at nøies med lidt Jis og Sukkervand.

Rosalia græder.

Det er jo gyseligt.

Gasparo.

En Ting, som jeg har misundt min rige Næste, saalænge jeg levede, maa jeg ogsaa nødvendig skaffe mig, før jeg døer; det koste, hvad det vil.

Rosalia.

Hvad er det?

Gasparo.

Det er et kostbart Marmormonument med mit Contrafei i overnaturlig Størrelse, i den Kirke, hvor jeg bliver begravet. Det skylder jeg mig selv og mit gode Rygte. Og det maa jeg sætte mig selv i levende Live; thi naar jeg er død, sørger hverken Hund eller Kat over mig.

Rosalia.

Det er utaknemmeligt af dem; for du har været en bedre Fader mod Hund og Kat, end mod mig.

Gasparo.

Du seer altsaa, at her maa bruges en fornuftig Oeconomie; og Giuseppe maa du reent slaae dig af Tankeferne.

(Melodie af Landsbypigen.)

Bed jer To at sammengive,
 Skam jeg vilde mig indlægge.
 Fiantede, forkeerte Begge,
 Hvilket udvalgt Ægtepar!
 Dumme Børn I fik i Tiden;
 Men ei nok, hvad skete siden?
 Ogsaa disse giftes vilde,
 Og man saae, skiondt alt for filde,
 Aber, Loßer i en Mængde,
 Som af dem formeret var.
 Hvad blev Følgen? Mon vel tier
 Dermed Sandhedens Propheter?
 Verden fyldtes af Genier,
 Bersemagere, Poeter.
 Og for disse Narrerier
 Jeg alene Skylden bar.

Gaaer.

Rosalia.

Gud, hvilken Ulykke! — Der kommer Beatrice; nu vil jeg dog see, om der Intet er i Stand til at smelte hendes Phlegma.

Beatrice kommer.

Er du der, Rosalia? Jeg har ledt efter dig.

Rosalia.

Ledt efter mig? virkelig? hvor?

Beatrice.

I den anden Stue.

Rosalia sagte.

Jeg kunde nok vide, Sogningen gif ikke langt. Høit. Bilde du mig Noget?

Beatrice.

Nei; men jeg har Intenting at bestille, og saa vilde jeg kun see —

Rosalia.

Om jeg heller Intet havde at bestille? Nei, jeg har Intet meer at bestille i denne Verden, Beatrice!

Beatrice.

Nu, det var jo godt.

Rosalia.

Er det godt?

Beatrice.

Å! ja! det er saa rart at sidde saadan ret i Ro paa Bænken derhenne ved Cascaden.

Rosalia spodsk.

Men mig synes dog, det Vand gjør for mange Spectacler.

Beatrice.

Ja, det var jo rigtig nok bedre, hvis det flød noget ordenligere. Men der er saa deiligt kølt.

Rosalia.

Dg der kan man ret sidde i dette dolce far niente, som de Fremmede misunde os.

Beatrice sukker.

Ja, det er ogsaa den allerstørste Fornøielse i Verden.

Rosalia.

Men, Beatrice! veed du den Lykke, der er vederfaret os?

Beatrice.

Nei.

Rosalia.

Min Fader har solgt Ruinen derhenne til en rig Lord for 10,000 Pund Sterling.

Beatrice.

Saa? Hvor meget er det i vore Penge?

Rosalia.

50,000 Scudi.

Beatrice.

Det var mange Penge.

Rosalia.

Dg nu ere vi da lykkelige.

Beatrice.

Det var jo godt.

Rosalia.

Men han vil ikke tillade mig at faae Giuseppe til Mand.

Beatrice.

Det var jo slemt.

Rosalia.

Dg tænk dig — nu skal vi To, du og jeg, ind til Rom, og gaae i Skole paa vore gamle Dage.

Beatrice.

Det var jo godt.

Rosalia.

Var det godt? Gidder du lært Nogeting?

Beatrice.

Nei.

Rosalia.

Hvor kan du da sige, at det er godt?

Beatrice.

Man behøver jo ikke at lære Noget, fordi man gaaer i Skole.

Rosalia.

Det er ogsaa sandt; det har jeg ikke tænkt paa.

Beatrice.

Skal vi saa gaae hen og sætte os paa Bænken?

Rosalia sagte.

Nei, det er ikke til at holde ud.

Beatrice.

Der er saa deiligt følt.

Rosalia sagte.

Jeg vil dog endnu prøve det sidste Middel; virker det ikke, saa virker der intet. Søit. Tænk dig, Beatrice! vi skal heller ikke holde cena meer, ikke spise til Aften.

Beatrice græder.

Rosalia sagte.

Det virkede. Søit. Hvorfor græder du?

Beatrice.

Jeg er saa bange for, at vi heller ikke faae Lov til at gaae i Seng om Natten.

Rosalia sagte.

Af, Himmel! det var ikke for Aftensmaden, men blot for Søvnen. Søit. Jo, det kan den grusomme Fader dog ikke forbyde os.

Beatrice astørrer sine Taarer tilfreds.

Ja, lad os saa gaae hen og sætte os paa Bænken.

Rosalia.

Vil du allerede sove der?

Beatrice.

Der er saa deiligt kølt.

De gaae.

Signore Alberto Gravini kommer med Filadelfo.

Filadelfo.

Signore Alberto! har jeg virkelig den Lykke at see Dem igien? Ak, De mindes mig vel ikke meer? Vi gif i Drengeskole sammen i Neapel, men siden dyrkede De Videnskaber og Kunster grundigt i Bologna, mens jeg Stakkel løb med Gipsbrættet paa Hovedet giennem Europa.

Signore Alberto.

Det var dog af Kiærlighed til Oldtidens Mesterværker, gode Filadelfo! hvilke du alt som Barn med mig beundrede, at du valgte denne Levevei.

Filadelfo.

Ja, det er sandt. Naar jeg gif med min Venus, min Mercur, min Minerva paa Hovedet, syntes mig slet ikke, de nedtyngede min Jøse. Det kom mig for, som om jeg fulgte Grækenlands og Roms Guder paa deres Erobringer i Nord, hvor de civiliserede Barbarerne. Og endnu — jeg kan ikke leve uden dem. Jeg er en fattig Pebersvend, som boer derhenne i den forfaldne Kønne; men hvis De gjør mig den Ære at besøge mig, Signore! — Bohave vil De ikke finde meget af, men den mediceiske Venus staaer ligeover for mit Fyrrebord paa mit Skab, og den capitoliniske Jupiter luder venligt ned med sit tyktlokkede Hoved over Himmelen paa min Seng.

Signore Alberto.

Det traf sig heldigt, at du fandt din Arne paa et Sted, hvor saamange skønne Mindesmærker knyttede sig til Oldtiden.

Filadelfo.

Men, Signore Alberto! har De hørt det Sørgebud, at Livoli i Dag mister en af sine skønneste Prydelser? Her er kommen en gal Englænder, som har kjøbt Sibylle-Templet af Giestgiveren for 10,000 Pund Sterling.

Signore Alberto.

Men man siger, at du har været med at slutte Kjøbet.

Filadelfo.

Da det dog skulde sælges, syntes mig, Lorden burde ikke have det for en Slik. Jeg gjorde det især for Bertens Datters og hendes Kiærestes Skyld; jeg tænkte ogsaa, Gasparo skulde lønnet mig for min Umage. Men nu er Gierrigheds-Diævelen reent faret i den fordømte Macaroni-Køl, og han vil slet ikke tillade den stakkels Pige at faae sin Kiæreste.

Signore Alberto.

Det truer jo her med en babylonisk Forstyrrelse. Det var godt, jeg kom.

Filadelfo.

Al, Signore! De kan ikke forhindre det. I Morgen komme Arbeidsfolkene, for at rive Templet ned.

Signore Alberto.

Det forbyder jeg i Pavens Navn.

Filadelfo.

I Pavens Navn?

Signore Alberto.

Ja; jeg har her hans Helligheds Fuldmagt. I Florents gjorde jeg tilfældigviis Bekendtskab med denne Herr

Englænder. Han fortalte mig sit Indfald, at ville købe Ruinen, og jeg veddede med ham om 10,000 Pund, at det ikke vilde lykkes ham.

Filadelfo.

Er det muligt?

Signore Alberto.

Det var mit Spøg. Jeg har ingen store Summer at vedde bort, og spiller aldrig Hazardspil. Men der var heller Intet at vove ved, for jeg vidste: Berten kan ikke bortselge et Oldtidsmonument, som hører Staten til. Men da det indtræffer fielden, at Nogen kommer for at købe Templer og slæbe til England, og da jeg frygtede, Berten i sin Uvidenhed skulde rive Stenene ned, før Ordren kom, skyndte jeg mig til hans Hellighed i Rom, for skriftligt at faae det nødvendige Forbud, og ilede hid.

Filadelfo.

O, det var guddommeligt! Naadige Herre! er det Dem om at gjøre, selv at bringe Orden dette Sørgebud?

Signore Alberto.

Nei, tværtimod; det sætter mig i Forlegenhed.

Filadelfo.

O, saa lad mig bringe ham Jobsposten, lad mig kradse ham med min falske Medlidenheds Potteskaar!

Signore Alberto smilende.

Er du saa skadefro? Saaledes har jeg ikke kiendt dig før.

Filadelfo.

Åh, Signore! jeg er en underlig Fyr. Jeg har min Glæde af at hjælpe Ulykkelige, saavidt det staaer i mine svage Kræfter; jeg har et ømt Hierte, og kan græde som et Barn med den Bedrøvede. Jeg er ikke haard, og sønster ingen Hevn over mine Fiender; men at støde en Nar i en Morter, som Salomon siger, skøndt jeg veed, det ikke hjælper,

at tage koldhiertet Egennytte og Forfængelighed ved Næsen — o, deri er jeg en Nero, en sand Caligula. Denne Lord besidder to slette Egenskaber, som ere meget Mode i vor Tid: Odselhed for sig selv, og Gnidskhed mod Andre. Den gamle gierrige Harpax i sin luvslidte Troie, med Nøglesknippet ved Bæltet, var en reen Engel mod dette Slags Gniere; thi han var affindig, stakkels Diævel, og negtede ogsaa sig selv Alt, men disse moderne Egoister ville nyde Alt paa alle Andres Bekostning. Der kommer han. Jeg skal dryppe ham i hans eget Fedt.

Signore Alberto leer.

Kun ikke for slemt!

Gaaer.

Lorden kommer.

Filadelfo bukker dybt.

Jeg skulde underdanigst lykønske Eccellenza til Huusfiøbet, jeg mener Sibylle-Templet.

Lorden.

Mange Tak!

Filadelfo.

En saadan Huusflytning have vi ikke seet Mage til her i Italien, siden det hellige Huus blev bragt til Loretto. Men det var da Engle, der flyttede det; det var ingen Sag for dem.

Lorden.

Her skal det ikke blive Diæble, min Kiære! men naturlige Mennesker.

Filadelfo.

Hellige Januarus! hvor forskiellig er dog Menneskets Skiebne. Eccellenza flytter et heelt Tempel fra Italien til England, og jeg vilde være lykkelig, hvis jeg kunde flytte nogle hele Tagstene hen paa min forfaldne Rønne.

Lorden.

Ja, saa forskjellig er Menneſkets Skiebne. Farvel, Master Filadelfo! Har De ikke ſeet min Søn? Jeg har givet ham Pengene til Berten Gasparo, for ſtrag at afgjøre Kiøbet.

Filadelfo.

Vilde Eccellenza maaskee ikke have den Naade, mod første Prioritet i mit Huus, at forſtrække mig med 20 Pund til de allernødvendigſte Reparationer?

Lorden.

Tilgiv, Master Filadelfo! det er mit Princip, aldrig at laane Penge ud; og en Mand af Character viger ikke fra ſine Grundſætninger.

Filadelfo.

Men mod første Prioritet?

Lorden.

Jeg reifer ſnart bort, og kan ikke indlade mig i ſaadanne Affairer. Hold Dem til Deres gode Ven, min Kiære! ſom De hjalp til den betydelige Sum. Havde De ikke været, ſaa havde jeg ſaaet Templet meget billigere.

Filadelfo.

Mylord! De ſaaer det hverken billigt eller ubilligt; De ſaaer det ſlet ikke.

Lorden.

Hvad for Noget? Kommer De ikke ſelv og lykønſter mig til Huuskiøbet?

Filadelfo.

Jeg ſiger: jeg ſkulde lykønſte. Det er Imperfectum Conjunctivum, med Deres Herligheds Tilladelse. Jeg ſkulde eller vilde lykønſte — hvis Templet var blevet Deres.

Lorden.

Naar jeg har betalt mine 10,000 Pounds, ſkal hverken Engle eller Dævole hindre mig i at flytte Templet.

Filadelfo.

Ja, naar De betalte de 10,000 Pund for Templet, saa kunde De kræve Baluta for Pengene.

Lorden.

For hvad skulde jeg ellers betale dem?

Filadelfo.

Til Signore Alberto Gravini for Ingenting. Har De ikke veddet med ham om andre 10,000 Pund, at De skulde faae Templet?

Lorden.

Veed De det? Godt! saa veed De ogsaa mine Resourcer. Han skal betale mig Templet, and det koster mig Intet.

Filadelfo.

Twærtimod: De skal betale ham 10,000 Pund, og De faaer Intet.

Lorden.

Hør, Menneſte! dril mig ikke, eller, saa sandt jeg lever —

Filadelfo.

Ja, hvor sandt det er, Mylord! det vil jeg ikke disputere med Deres Herlighed om. Men saa meget er viſt, at Signore Alberto Gravini kommer med et Forbud fra Hans Hellighed Paven, at Templet ikke maa sælges, da det tilhører Kirkeſtaten. De har altsaa baade tabt Templet og Deres Beddemaal, og jeg condolerer. Ydmygſte Tiener!

Gaaer.

Lorden.

God dam! where is my son? I will hinder him to pay the ten thousand Pounds to the landlord.

Gaaer.

Gasparo kommer med **Filadelfo**.

Gasparo.

Vi lidt, **Filadelfo**! jeg har nødvendig et Ord at tale med dig strax.

Filadelfo.

Vi sees jo til Middag. Seer efter Lorden. Er han borte? Godt! saa kan jeg ogsaa røgte mit Grinde her.

Gasparo forlegen.

Ja, min kære **Filadelfo**! jeg har rigtig nok inviteret dig, at spise hos mig til Middag; men du har vel Intet imod, at opsætte det til en anden Dag?

Filadelfo.

Aldeles ikke! For mig maa du gierne opsætte det til evig Tid.

Gasparo.

Der ere komne nogle fornemme Fremmede til mig fra Nabolaget, for at lykønske mig og min Datter, og jeg kan ikke godt Andet, end bede dem til Bords.

Filadelfo.

Naturligviis.

Gasparo.

Du veed, min Stue er kun lille, der er ikke megen Plads; vi ere allerede Tolv, og jeg vilde saa usigelig nødig, at du skulde være den Trettende.

Filadelfo.

Jeg takker dig; du redder mit Liv fra Døden.

Gasparo.

Desuden veed jeg, at du har ingen smukke Søndagsflæder at tage paa; og i den Trøie —

Filadelfo.

Er jeg ikke „tafelfähig“, som Tydskerne kalde det. Meget sandt! Oprigtig talt, jeg er glad ved, ikke at være med;

det vilde bedrøve mig, hvis jeg skulde forstyrre Glæden med en ubehagelig Efterretning.

Gasparo.

O, det har ingen Nød!

Filadelfo.

Hvor flaut vilde det ikke være for mig, hvis jeg i hele Selskabets Nærværelse skulde sige dig, at du havde gjort det gamle Ordsprog gjeldende paa en modsat Maade: nemlig, ikke Regning uden Bert, men Bert uden Regning.

Gasparo.

Hvad er det for en Snak?

Filadelfo.

Skulde jeg, naar alle Giesterne satte Glasene til Munden for at drikke den rige Mand's Skaal, gjøre dig til en Lazarus i Pinen?

Gasparo.

Menneske! du gjør mig angst. Hvad er der?

Filadelfo.

Fortælle, at det er gaaet dig ligesom Matrosen i Eventyret, der først blev Keiser, og saa Matros igien? Nei, det gjør jeg ikke.

Gasparo.

Hvad gjør du ikke?

Filadelfo

tager ham fortrolig under Armen, og trækker ham til en Side.

Jeg siger ikke en Siæl — men dig kan jeg nok betro det under fire Dine — at Riøbet er gaaet ind; at der er kommet Forbud fra Paven, at du ikke maa sælge Templet, Kirkestatens Eiendom. Du er altsaa den fattige Diævel, som før, men ikke ulykkeligere, thi jeg er vis paa, at den store Sum begyndte allerede at trykke dig som Steen paa Hjertet. Det var derfor min Pligt, som læsede

den paa, at læsse dig den af igien. Og nu tænker jeg, at vore Belgierninger og Forpligtelser mod hinanden gaae lige op. Jeg skaffede dig Besiddelsen af 10,000 Pund Sterling i en halv Times Tid, og du reddede mit Liv ved at vise mig fra Bordet selv Trettende. Farvel, Gasparo!

Gaaer.

Gasparo.

Spot og Skade følges ad.

Ordenen kommer.

Ordenen affides.

Jeg frygter for, at min Søn har betalt ham alt. Jeg maa see at faae ham til at give mig Pengene tilbage. Hoit til Gasparo. Gode Ven! vil De behage at give mig mine Banknoter igien, hvis min Søn skulde have begaaet den utilgivelige Uforsigtighed at adlyde min Befaling, og bragt Dem Pengene.

Gasparo.

Hvis jeg havde faaet Pengene, Mylord! saa kan De være fuldkommen overtydet om, at nogle af dem allerede vare gaaede alt Riødets Gang, og De kunde skyde en hvid Pind efter dem. Men siden de endnu ligge i Deres Herr Søns Lomme, saa staaer den hele Sum til Deres Tieneste, naar De befaler.

Ordenen.

Godt, min Ven!

Gasparo.

Og Templet med; De maa have det som Tilgift for Ingenting. Men skynd Dem noget, før den Mand derhenne kommer. Jeg frygter, han gjør Indvendinger.

Gaaer.

Ordenen.

Hvad er det for en Mand?

Signore Alberto Gravini kommer.

Jeg har den Ære at ønske Deres Herlighed en god Morgen.

Lorden.

Ah, Signore Alberto Gravini! De kommer for at nyde Frugten af Deres Seier.

Signore Alberto viser ham Paven's Brev.

Deres Herlighed vil af dette Brev see, at Hans Helighed Paven forbyder —

Lorden.

Skaan mig for at see Brevet, Sir! De siger mig det, og jeg troer det. En gentleman bør troe en gentleman paa hans Ord. De har vundet Deres Beddemaal. De ten thousand Pounds ere til Tieneste, naar De befaler.

Signore Alberto.

Nei, Mylord! jeg har intet Beddemaal vundet. Det var kun mit Spøg, da jeg veddede; thi jeg vidste forud, at det ikke var Gieren af Grunden tilladt at bortselge Ruinen. Da De saa ivrigt paastod, at det skulde skee, morede det mig, oprigtig talt, at vedde med Dem. Men ingen Gentleman lader sig betale Bindingen af et Beddemaal, hvis Udfald han vidste forud.

Lorden.

Det er en anden Sag, Sir! saa er Forholdet mellem os forandret. Jeg er da ikke længer Deres Skyldner, men De er min. De har railleret med mig, gjort mig til Spot for Folk her — og jeg udfordrer Dem paa et Par Pistoler.

Signore Alberto.

Dersom det ikke kan være Andet, og har jeg fornærmet Dem dødeligt, ved at spare Dem en Udgift af 10,000 Pund Sterling --

Vorden.

Yes, Sir! det er en stor Fornærmelse.

Signore Alberto.

Godt! saa vil jeg hente Vaaben.

Vorden.

Behøves ikke. Jeg har selv en Samling af the most excellent pistols, som fabrikeres i England. Og De har Balget. Derhenne bag Træerne er et prægtigt Sted at duellere paa. Og en Chirurgus vil ikke mangle; min Kammertiener har lært denne Kunst.

Signore Alberto.

Meget vel!

De gaae.

Rosalia kommer, fulgt af *Filadelfo* og nogle unge *Mennesker* af begge *Kiøn*. *Beatrice* kommer bag efter dem, men forholder sig taus og udeeltagende ved Alt, hvad der foregaaer.

Chor.

(Melodie af *Weyse*: Dandser *Maien* skion i *Røde*.)

Trofast Ven og tro Veninde,
 Nær dit Hiem og langveis fra,
 Komme, Roser dig at binde.
 Tag dem, vor Rosalia!
 Selv en Rose, Dalens Smykke,
 Roser pryde skal dit Haar;
 De skal tyde Sundhed, Lykke,
 For din Ungdoms skionne Baar.

Rosalia.

Alt, mine kiære Venner og Veninder! jeg takker eder for eders gode Ønsker. Men det gaaer ikke saa vel. Min Fader vil, siden han er bleven rig, aldeles ikke tillade mig at faae *Giuseppe*.

Filadelfo.

Trøst dig, Rosalia! trøst dig. Han er igjen den forrige fattige — Rotte. Nær havde jeg sagt Kirkerotte, og jeg havde ikke gjort ham Uret, for han gaaer meget flittig i Kirke.

Rosalia.

Er han fattig igjen? Af, saa vil han dog ikke tillade det; thi saa kan han ikke føde os.

Filadelfo.

Hvordan Fanden skal man bære sig ad med et Menneske, der hverken har Noget at dele med Andre, naar han har for Meget, eller naar han har for Lidt? Man hører Pistolskud. Stille, hvad er det? Saa sandt jeg lever, Lorden har været ude for Haanden med Signore Alberto. Tjenerne bringe ham hid i en Lænestol. Han er saaret. Signore Alberto rider sin Bei.

Tjenerne bære Lorden ind.

Lorden

efterat Lænestolen er sat midt foran paa Skuepladsen.

Jeg er saaret i Hovedet. Jeg bløder. Min Kammer-tiener! min Doctor!

Kammertjeneren kommer.

Her, Mylord! her!

Lorden phlegmatisk.

See efter, om det er farligt, om det er dødeligt. Jeg er saaret i Hovedet, jeg er belavet paa Alt.

Kammertjeneren.

Af, Mylord har reent mistet sin venstre Drelap. Jeg vil standse Blodet og forbinde Saaret.

Lorden.

Hvordan? min Drelap?

Kammertieneren.

Dg den lille Gulddøring er gaaet fløiten ved samme
 Leilighed.

Lorden.

Drelap og Døring? Nu, det var dog temmelig godt
 derfra, under slige Circumstancer. Skynd dig! Det er ikke
 Tiden værd.

En Tiener kommer.

Af, Mylord! der er skeet en stor Ulykke.

Lorden.

Nei, en stor Ulykke. Naar en Kugle farer mit Hoved
 tæt forbi, og kun medtager min Drelap, da er det en stor
 Ulykke.

Tieneren.

Af, Mylord! det er ikke Dem, det er Deres ulykkelige
 Søn.

Lorden.

Min Søn? min Eduard? Hvad har J at sige mig?

Tieneren.

Han er druknet, han er falden i Cascaden. Man
 bringer hans Liig.

Lorden.

Er J gal? Løgner!

Tieneren.

Det er Sandhed, Herre!

Lorden.

Min Eduard druknet?

Tieneren.

Ja, Mylord!

Lorden.

Ha, fordømte Italiener, som kun saarede mit Dre!
 Han synker hen i Rænestolen.

Filadelfo.

Han befvimer!

Kammertieneren.

Lidt Eau de Cologne! Han gnider ham i Tindingerne.

Orden

springer op, og siger med usædvanlig Hestighed og Følelse:

Saa har jeg ingen Glæder meer! saa har jeg ingen Penge meer! saa nyder jeg kun Malurt! saa er den hele Verden mig ligegyldig, som et elendigt Pulterkammer! Der var kun Gen i Verden, som jeg elskede foruden mig selv, det var ham. Jeg troer, jeg elskede ham mere, end mig selv; og nu, han er død — elsker jeg Intet!

Filadelfo, som er ilet ud, kommer tilbage.

Ak, Mylord! glæd Dem, han er reddet.

Orden.

Min Søn? min Eduard?

Filadelfo.

Den stakkels Poet, Giuseppe, gif just og sværmede over sin ulykkelige Kiærlighed dernede ved Bandsfaldet, da Deres Søn, som havde været ovre paa den anden Side, og seet Bandet skumme frem af Klippen, kom tilbage. Han gjorde et Feiltrin, gled over Afgrunden, og var ganske vist for evig slugt af Malstrømmen, hvis ikke Giuseppe havde raabt af alle Kræfter til ham, at han skulde kaste sig over Dæmningen (thi standse kunde han ikke) i det stillere Vand. Han gjorde det; Giuseppe reddede ham med egen Livsfare — og — der bringer han ham.

Giuseppe kommer med Eduard.

Orden.

Min Søn! min Eduard!

Eduard vil omfavne ham.

Min Fader!

Lorden pludselig phlegmatisk igien.

Rør mig ikke, du er saa vaad. Hvor gaaer det, min Søn?

Eduard.

Fuldkommen vel.

Lorden.

Har du ogsaa reddet Banknoterne paa de 10,000 Pounds, min Søn?

Eduard.

Nei, jeg har ikke reddet dem — Peger paa Giuseppe. men han har reddet mig og dem. Jeg skylder ham mit Liv.

Lorden.

Det er usfatteerligt, min Søn!

Eduard tager Tegnebogen frem.

Saa lad os i det mindste giøre et lille Afdrag paa Gielden.

Lorden.

Du er ædelmodig, min Søn! Jeg kan godt lide, du er ædelmodig. Affides. Det vil faae dem til at glemme Tempelkiøbet. Søit. Gjør, hvad du vil!

Eduard til Giuseppe.

Jeg kan ikke betale Deres Belgierning, men jeg kan dog give Dem et Beviis paa min Taknemmelighed. Tag denne Sum, og vær lykkelig med Deres unge Brud!

Giuseppe modtager Tegnebogen hentykt.

O min Rosalia!

Rosalia.

Giuseppe!

De omfavne hinanden.

Lorden.

Unge Folk! jeg ønsker til Lykke. Jeg og min Søn

kunne ogsaa prise os lykkelige. Faren hang over vore
Hoveder i et Haar; men Haaret brast ikke.

Eduard.

Derfor maae vi takke Gud.

Orden.

Yes! lad os det, min Søn!

Filadelfo til Gasparo.

Nu vel, Gasparo? hvad siger du hertil? Nu har du
vel Intet mod Partiet? Nu er Forholdet omvendt.

Gasparo til Giuseppe.

Denne Heltegierning, Giuseppe! denne Riikhed og Selv-
opoffrelse —

Filadelfo.

Na, Herregud! skaan os nu for din Humanitet og dine
Sentiments. Kort og godt: du giver dit Samtykke?

Gasparo.

Jeg giver mit Samtykke.

Filadelfo.

Basta!

Orden,

som flere Gange har stirret paa Beatrice, der staaer langt henne.

Hvem er den lille Pige derhenne?

Gasparo.

Det er min Søsterdatter, Mylord! med Skam at sige.

Orden.

Med Skam at sige? Er det da intet modest Fruen-
timmer?

Gasparo.

Jo, det veed Gud! Kun alt for modest, Staffel!
Der er ikke Følelse eller Deeltagelse skabt i hende for
Nogeting i Verden.

Lorden nikkter.

Det kan jeg lide. Jeg har med stor satisfaction bemærket den ualmindelige Siælerso, hun er i Besiddelse af. Hun blev ikke bange ved at see mig bløde, ikke melancholisk ved at høre min Søns Død, eller rørt over hans Redning. Slige Characterer holder jeg meget af.

Gasparo.

Hendes Fader var en Hollænder, Mylord! Det maa tiene til hendes Undskyldning.

Lorden.

Italiener and Hollænder — det er en god Mixtur.

Gasparo.

Ja — Brændeviin og Vand, det pleier ellers at give en god Grog.

Lorden.

De hjælper hinandens Feil og Mangler; og Ilden og Kulden forbunden frembringe en behagelig Lunkenhed.

Gasparo.

Ja, lunken er hun.

Lorden sagte.

Hvis min Søn igien skulde komme i Livsfare, og ikke var saa lykkelig som i Dag — jeg stod der reent uden Arvinger til min umaadelige Formue. Denne lille Pige har giort et fordeelagtigt Indtryk paa mit Hierte.

Gasparo.

Jeg er vis paa, at om Mylord sagde: „Vil du være min Kone?“ saa rørte det hende ikke meer, end om De sagde: „Det er godt Veir i Dag“.

Lorden.

Det vil vi dog probere. Gaaer hen, og rækker hende Haanden. Hør, lille Pige! vil du være min Kone?

Beatrice giver ham rolig Haanden igien.

Ja nok.

Gasparo leer.

Der seer De!

Lorden alvorlig.

Nu, det er jo ogsaa nok. Jeg lider ikke de forslidte poetiske Phraser, som man bruger ved slige Leiligheder. Jeg har beilet til hende, og hun har ikke givet mig Afslag. Det er godt, meget godt. I Morgen er hun Mylady.

Gasparo.

Er det virkelig Deres Alvor?

Lorden.

Jeg spørger aldrig, min Ven! Troer De, at en Englishman beiler til et Fruentimmer, naar det ikke er hans Alvor?

Gasparo.

Men hun troede vist, det var Spøg.

Lorden.

Troede du, det var Spøg, my little?

Beatrice.

Nei, jeg gjorde ikke.

Lorden.

Der seer De! Hun er fornuftigere, end jer allesammen. Well now, sweet-heart! hvad hedder du?

Beatrice.

Beatrice.

Lorden.

Beatrice! et lykkelig Navn! I Morgen holde vi Bryllup. Og, min Søn Eduard! for at du ikke skal have Noget derimod, saa tillader jeg dig, naar du kommer hjem, strax at ægte din Forpagterdatter.

Eduard.

O, saa ere vi jo alle lykkelige!

(Melodie af Indtoget: Vær velkommen til vort ringe Dag.)

Chor.

Gratulere! gratulere!
 Gratulere til det gode Valg.
 Store Lord! dit Held os fryder.
 Gratulere!
 Skøndt ei Templet var til Salg,
 Giorde du et bedre Valg;
 Det dig Paven ei forbyder.

Orden.

Jeg feire vil en prægtig Fest,
 Prægtig Fest! og her er Hver min Giest.
 I snart beundre skal min Kof.

Chor.

Store Lord! det troe vi nok.

Til Beatrice.

Og du, livsalige Lillievand!
 Dit Bryllup vi med Sang indvie.
 Som Lady du ved Themsens Strand
 Kan umiskjendt aldeles tie.

Til Orden.

Gratulere til det gode Valg!
 Lykke spaaer dig din Sibylle.
 Skøndt ei Templet var til Salg,
 Giorde du et bedre Valg:
 Tog en Biv, som tier stille.
 Lykken spaaer Sibylle!

Fornuftgiftermaalet Nr. 2.

Syngespil

til Musik af forskjellige Componister.

Personerne.

Commerceraad Kolt, en rig Kiøbmand.

fru Kolt, hans Kone.

Dorothea, deres Datter.

Emil, hendes Elsker.

Heilmann, Bolts Halvbroder.

frøken Camilla Traube.

Herr v. Helwig, hendes Elsker, Husar-Officeer.

Peter Pen, en gammel Contoirbetient.

En Dpvarter.

Handlingen foregaaer i en Handelsstad i det sydlige Tyskland.

Børelse hos Bolts.

Bolt. Fru Bolt.

Bolt.

Ja, kære Kone! jeg var paa Comødie i Aftes efter flere Aars Forløb, og kan ikke sige dig, hvor jeg glædede mig. Smagen, den sunde Fornuft, hvad Franskmændene saa uoversætteligt kalde bonsens, har giort store Fremskridt, saavel i Poesien som i det virkelige Liv, i den sidste Snees Aar; det er unegteligt.

Fru Bolt.

Ja, det kan gierne være.

Bolt.

Men du var der jo ogsaa, du saa jo Stykket i Logen.

Fru Bolt.

Ja, det lod virkelig til at være et pænt Stykke; men jeg havde været saa længe oppe Aftenen i Forveien, og saa faldt jeg — i Tanker, og kunde ikke ret følge Traaden. Men det mærkede jeg nok, at det var et pænt Stykke.

Bolt.

Ja, gu er det et godt Stykke. Gud velsigne den Scribe! Han har gjort godt igien, hvad alle de gale Poeter, siden Werthers og Siegwarts Tid, have fordærvet. De fyldte de unge Mennesker med romantiske Griller, saa de bleve ganske uduelige for det practiske Liv. At styde sig

ihiel af ulykkelig Kiærlighed var jo grande mode. De Forelskede inviterede hinanden i et Jasmin = Lysthuus i Maanskin, satte Pistolerne i Mundene paa hinanden, og knaldede af. Dog — det var endda det mindste Onde. Men nu de arme efterlevende uforsørgede Forældre! Hvad skulde der blive af dem, naar de ofte havde sat deres hele Haab om Fremtidslykke til et saadant vanartig Barns rige Partie? Hil Scribe! han sværmer for Fornuftgiftermaalene, og jeg med ham.

Fru Bolt.

Men da du tog mig, elskede du mig dog ogsaa.

Bolt.

Ja, med Fornuften! men ikke med det flauere Hjerte; og derfor har min Følelse for dig holdt ud til Enden.

Fru Bolt.

Til Enden? Er det da forbi?

Bolt.

Nei, nei! jeg mener: i Længden. Og du fortjener det; du er en fornuftig Kone, en from Kone, som holder det Løfte, du har givet din Mand for Herrens Alter, at være ham horig og lydige og lade ham herske over dig. Saaledes bør det være.

Duet.

(Melodie af Sovedrikken: En Mand mistænker ei i Løn.)

Fru Bolt.

En Kone, som har fiket sin Mand,
Med ham ei ypper Riv.
Om ogsaa hun har selv Forstand,
Forbittret hun dog ei sit Liv
Bed barst at sige ham imod.
Nei, hun er venlig, from og god,
Og høielig som Siv.

Bolt.

En Mand, som ret skal være Mand,
 Beherske maa sin Viv.
 Hun tænker bedst med hans Forstand,
 Hun har hans Mening, Tanke, Smag
 Den ene som den anden Dag,
 Alt til sin Mand's Behag;
 Hun slaaer derpaa ei Brag.
 Og naar en Datter giftes skal,
 Da spørge vi om Pengetal,
 Thi paa en ret bemidlet Mand
 Det ene kommer an.

Begge.

Ja, Guldet er en herlig Ting,
 Og Sølv — det gjør Tankefving;
 Og uden Penge, nei, nei, nei,
 Man kommer ingen Bei.

Til Penge bør man beile da,
 Thi beiled man ikke til Penge — ha ha!
 Hvor skulde da vel komme Velstand fra?
 Guld er vort Løsen — ja!

Vi række hinanden den fiærlige Haand,
 Af Guldet vi har vores Lyst;
 Til Guldfiæde vorder vort Ægteskabsbaand,
 Og det er vor Alderdoms Trøst.

Fru Bolt.

Du vil altsaa ikke tillade, at Dorothea ægter Emil?

Bolt.

Paa ingen Maade.

Fru Bolt.

Men nu faaer han dog snart et godt Embede.

Bolt.

Hvad kalder du godt Embede? Og — overalt — hvad kalder du Embede? Embedsmændene høre til Fattigvæsenet. Leie Bærelser i en lille Etage, gaae tilfods, veie hver Skilling i Lommen, gysse, hvergang man faaer et Barn til, og hemmelig glæde sig, naar Gud tager et, fordi man bliver en Byrde quit — kalder du det lykkeligt?

Fru Bolt.

Men det gjør jo intet godt Menneſte.

Bolt.

Hvad kalder du godt Menneſte? De sædvanlige ſaa kaldte gode Menneſter ere nogle dumme Dæble. Jeg taler om et fornuftigt Menneſte.

Fru Bolt ſeer ud af Vinduet.

Der kommer din Halvbroder Heilmann. Det er dog et fornuftigt Menneſte.

Bolt.

Fanden heller! det er en Særling, en Sværmer, hvis eneste Fortieneste beſtaaer i, at han i alle de Aar, vi have levet ſammen, aldrig har laant en Skilling af mig, ſiøndt han tidt havde det nødigt.

Fru Bolt.

Du glemmer, at han har opdraget vor Datter.

Bolt.

Fordærvet hende, vil du ſige, og ſat hende romantiske Griller i Hovedet.

De forrige. Heilmann.

Heilmann.

God Morgen, Søſter! god Morgen, Broder!

Bolt.

God Morgen! god Morgen, kære Hans! Vi stode
just her og taledede om dig.

Heilmann.

Det var sikkert noget Godt.

Bolt.

Ja — godt meent. Jeg characteriserede dig som en
Original, der maaskee tog sig noget for lidt for; men jeg
beundrede din Fasthed, din Selvstændighed.

Heilmann.

Beed du, hvad jeg tager mig for?

Bolt.

Men du er jo ikke i noget Embede.

Heilmann.

Du agter jo ikke Embedsmændene.

Bolt.

Misforstaa mig ikke! Jeg har al Agtelse for den
Nytte, de gjøre Staten; ellers var jeg ingen fornuftig Mand.
Jeg har kun Medlidenhed med deres trange Kaar.

Heilmann.

Jeg har ingen trange Kaar.

Bolt.

Ja, naar man vil give Slip paa Alt —

Heilmann.

Give Slip paa Alt? Du taler, som den Blinde om
Farverne. Du veed ikke, hvilke Erobringer jeg gjør, og
hvad der hører mig til.

Bolt.

Ja, i dine Bøger og Phantasier. Men det er det
Samme, som at gaae et Stegerse forbi med en sulten Mave,
og mætte sig af Lugten.

Heilmann.

Nei, det er det Samme, som at have Udgang til en deilig Lystskov, der ikke koster mig en Skilling, og hvor jeg har samme Nydelse som Gieren. Der er ikke en Udsigt, som jo aabner sig for mig, ingen Blomst, jeg jo tør see og lugte til.

Bolt.

Men du tør ikke plukke den; og Frugterne tør du ikke spise.

Heilmann.

Herregud, skal man da brække Altning i Stykker, og æde Altning?

Bolt.

Det er ikke for det; jeg plukker aldrig Blomster, jeg spiser ingen Frugt. Ellers var jeg ingen fornuftig Mand. Ikke engang Grønt; thi Urter og Rødder voxe for de umæsende Dyr, og dem skal man lade beholde, hvad deres er. Men nu til det Vigtigste!

Heilmann.

Det er altsaa om Penge, du vil tale.

Bolt.

Kan man tale for meget om dem? Jeg har Penge.

Heilmann.

Det behøver du ikke at fortælle mig; skøndt jeg kun er din Halvbroder, kiender jeg dit hele Levnetsløb.

Bolt.

Men min Datter har ingen.

Heilmann.

Dit eneste Barn! skal hun ikke arve dig?

Bolt.

Fy, tal ikke om Døden! Den er ubegribelig, og om det Ubegribelige taler ingen fornuftig Mand. Desuden er

den Tanke mig væmmelig, at min Datter skal gjøre sin Lykke ved min Død. Og mens jeg lever — indseer du selv — giver jeg hende ikke en Skilling.

Heilmann.

Ja, det indseer jeg, det skylder du din Characteer; ellers var du ingen fornuftig Mand.

Bolt.

Derfor skal hun lægge Grund til sin Lykke ved et godt Giftermaal.

Heilmann.

Med Emil?

Bolt.

Bah! Emil er en Prækker.

Heilmann.

Hvem skal hun da have?

Bolt

griber sin Halvbroders og sin Kones Hænder.

Hør mig, min Broder! hør mig, min Hustru! Det er Tid, at gjøre eder deelagtige i denne Hemmelighed, som jeg hidtil af gode Grunde, for at undgaae Modsigelser, Rivælerier og Alynken, har fortiet jer.

Heilmann.

Duer den ikke, saa behold den fremdeles hos dig selv.

Bolt.

J kiende begge min Ungdomsven Traube i Hamborg.

Fru Bolt.

Den hovedrige Riibmand?

Heilmann.

Rig er han; men Hoved har han ikke meget af.

Bolt.

Vi staae i de nærmeste Handelsforbindelser, i en uafsladelig Correspondance. Da han for en Snees Aar siden

giftede sig, og jeg kort derefter, aftalte vi, halvt i Spøg, at vi skulde gifte vore to første Børn sammen, naar de vare komne til Skiels Aar og Alder. Herren har velsignet vore Jdrætter, og vore Formuer ere voxede til det Firedobbelte i den Tid. For et Par Maaneder siden skrev jeg ham til i Postscriptet af et vigtigt Handelsbrev: „Hvor mange Børn har du nu? Jeg har eet. Er du endnu af samme Tanker, saa kunde vi maaskee snart blive besvogrede?“ Han skrev mig ligesaa laconisk tilbage: „Jeg sender dig Camillo, mit eneste Barn, med næste Post, for at undgaae min Kones og en Snuushanes Intriguer. Lad Børnene strax vie sammen, og naar du giver mig Adviis herom, saa siig mig med det samme, om du troer, at Kunkelroesukkeret næste Aar virkelig vil have nogen væsentlig Indflydelse paa de vestindiske Sukkerpriser“. Camillo Traube maa nu være ankommen for en Times Tid siden med Jilposten, og opholder sig formodentlig i Den forgyldte Dye. Endnu i Aften vier jeg ham til min Dorothea — det vil sige ved en Præst, ellers var jeg ingen fornuftig Mand. *

Heilmann.

Og det har du altsammen afgjort paa egen Haand?

Bolt.

Er jeg ikke hendes Fader? hendes lovlige Børge?

Heilmann.

Uden at spørge Pigen? uden at spørge hendes Moder?

Bolt.

Hendes Moder er en fornuftig Kone, som ikke sætter sig op imod sin Mand. Nu spørger jeg hendes Moder: Ikke sandt, lille Kone, du har Intet derimod?

Fru Bolt.

Nei — hvad mig angaaer; men — Dorothea —

Bolt.

Maa lyde sine Forældre.

Fru Bolt.

Er det et smukt Menneske, den Camillo?

Bolt.

Det veed jeg ikke; det haaber jeg ikke.

Fru Bolt.

Du haaber det ikke? hvorfor?

Bolt.

Fordi det er ufornuftigt, at være alt for smuk. Skønheden ophidser Indbildningskraften og Sandserne. Derfor vilde jeg ønske —

Heilmann.

At det var en Marekat?

Bolt.

Det just ikke; jeg hader alle Extremere, som ufornuftige. Hverken det Ene eller det Andet.

Heilmann.

Et godt, almindeligt Hverdagsfææs.

Bolt.

Med en Søndagsformue. Rigtig, det saae jeg helst. Af, fiære Broder! gaa hen og læg dig med dine Idealer. De have aldrig existeret i den virkelige Verden, og mindst nu. I gamle Dage vare Poeterne Sværmere, fattige Diæble; nu ikke meer. Denne fornuftige Scribe skal være en hovedrig Mand. Han har skrevet sig Paladser, Tienere, Landsteder etc. etc. til ved sine Fornuftgiftermaal. Og spørg ikke blot ham, men alle vore unge Genier nuomstunder, om Hjertets Følelser længer ere i Belten — saa skal du bare høre. Du ser, jeg er ogsaa en skøn Mand paa min Maade, men jeg følger med Tiderne.

(Mel.: Monostatos Arie i Tryllefløiten.)

Hyrdestav og Hyrdehunden,
 Alt det Stads er længe glemt;
 Ikke sukkes meer i Lunden,
 Nu er Harpen lystigt stemt.
 Munter være maa Poeten,
 Hvis han Folk behage vil.
 Bort, Sentimentaliteten!
 Vi er kied af dette Spil.

Broder, du som Held udbreder
 Gierne med dit eget Tab!
 Vær du nu min Tordenleder
 Mod min Datters Lidenkskab.
 Bring til Ro de unge Daarer;
 Men — vil hun sin Graad fornye,
 Kommer hun igien med Taarer,
 Saa vær du min Paraply!

Gaaer.

Heilmann.

Han er gal.

Fru Bolt.

Det maa De ikke sige om min Mand.

Heilmann.

Jo, det siger jeg reent ud.

Fru Bolt.

De glemmer, at De er hans Halvbroder.

Heilmann.

Ja, men jeg er ikke halvgal.

Fru Bolt.

Tienerinde, Herr Svoger!

Heilmann.

God Morgen, Fru Søster!

Fru Bolt gaaer.

Heilmann alene.

Trip du kun efter dit Klokkesaar, du enfoldige Lam!
— Altsaa skal min stakkels Dorothea tvinges til et flaut
Penge menneske, der lader sig emballere som andet Fragtgods
og forsende med Posten? Nei, paa min Vre, det skal
aldrig skee! Der kommer hun. Hun veed ikke, hvilken
Lordensty der svæver over hendes Hoved. Hun smiler saa
venligt og roligt; jeg har ikke Mod til at vække hende
strøg af Drømmen.

Gaaer.

Dorothea kommer med et Papir i Haanden.

Han har bragt mig en Melodie til Goethes Violvise.
En sød Melodie! den dufter virkelig som Viol, ligesom Digtet.

(Melodie af Krøyer.)

Violen stod ved Bækkens Bred,
Af Ingen fiendt, og bøiet ned,
En venlig lille Blomme.
Hyrdinden gif med Rosenkind,
Med lette Fied og muntert Sind,
Sin Gang, sin Gang
Ad Marken hen, og sang.

„Ak, var jeg“, tænkte smaa Viol,
„Det bedste Blomster under Sol
Et Dieblif, ei mere,
Til Pigens hvide Haand mig brød,
Dg jeg paa Brystet fandt min Død!
Ak kun, ak kun
En flygtig lille Stund!“

Af, see! da tog hun did sin Bei,
 Men tog i Agt Biolen ei,
 Den stakkels Blomst hun knuste.
 Den synker, døer, men døer med Lyst:
 „Dg skal jeg døe, saa er min Trøst:
 Min Død, min Død
 Ved hendes Fod er sød.“

Emil,

som er kommen med en Bog i Haanden, men har holdt sig tilbage, og hørt det meste af hendes Sang.

Dorothea! De synger Goethes Biolvise? D, saa forsmaaer De heller ikke denne lille Bog, som De kiender meget godt, som De kan halv udenad, og som jeg dog veed De gierne læser igien.

Dorothea.

Hvad bringer De mig?

Emil.

Historien om Deres Navne: Goethes Hermann og Dorothea.

Dorothea modtager Bogen, og aabner den.

D, jeg takker Dem, kære Emil! Vi have læst den sammen. De kalder Dorothea min Navne? Ja, det er hun rigtig nok; men det er ogsaa Alt, hvad jeg ligner hende i. En saa kraftig Character udvikles kun i Naturen, i Savn og Anstrengelser. Vi stakkels Drivehuusplanter kunne ikke sammenlignes med slike friske Skud i den frie Luft.

Emil.

Dg hvis jeg nu beviste Dem, at De er ligesaa heroisk udviklet, som Goethes Dorothea?

Dorothea smilende.

Det vil blive vanskeligt.

Emil.

Paa ingen Maade. Det er lettere at udvikle en skion og stor Character i Modgang, end i Medgang; det var mindre farligt for Goethes Dorothea at flygte fra Krigen, end for Dem at dvæle i Fredens kedsommelige Overflødighed paa Alt, hvad der nærer Magelighed og Forsængelighed. Er det ikke et Mirakel? De er en Træffugl, der har styrket og øvet Vingernes Kraft, bestandig spærret i et Buur! Hvad har De ikke havt at kæmpe med? Har De ikke daglig maattet inddige Deres poetiske Svibelhauge mod Deres Faders hollandske skyllende Bandflade? Har De ikke maattet bygge kolige Feegrotter i egen Phantasie, for ei at døe i Birkelighedens Lummerhede, vel ikke altid uden sort Luft og Regnskyl, men altid uden Regnbue? Og dog staaer denne Viol saa frisk, som om den pludselig blev fundet i det høie Græs.

Dorothea.

Kiære Emil! De er selv Digter.

Emil.

Nei, derfra bevare mig Gud, at jeg skulde lade min Modtagelighed for det Skionne dunste bort i afmægtige Selvforsøg. Jeg er Læser, Dorothea! Og det er i vore Dage en næsten endnu større Sieldenhed, end at være Digter. Vi have dog nogle Digtere endnu, men næsten ingen flere Læsere.

Dorothea.

Det er meget sandt.

Emil.

Men lad os ikke spille Tiden med at sfiende paa den. Kiæreste Pige! jeg har elsket Dem i to Aar uden at sige det; i Dag vover jeg det, jeg har faaet et Embede, som

sikker mig Fremtiden. Jeg er saa bange for at miste Dem, og nu maa jeg tale.

Dorothea griber hans Haand.

Emil! det vilde være slet og taabeligt af mig, hvis jeg her vilde spille den Overraskede.

Emil omfavner hende.

Himmelske Fryd!

(Melodie af Wehse's Compositioner.)

Emil.

O, Gud! hvor saligt er det Bryst,
Som længer ei maa gienme
Sin hemmelige søde Lyst
I Laushed og i Skiul.
Ei meer i Vaarens Atterkomst
Forstummer Glædens Stemme,
Naar Haabets rosenrøde Blomst
Gjør kæk den lille Fugl.

Dorothea.

Du siger, at du elsker mig,
At du fortaug det længe;
Endskiøndt jeg daglig skued dig,
Du tvang dog Læben flog.
Men, Elskte! troer du vel, at den
Til Læbens Ord kan trænge,
Hvis Blik, hvis Dje, Siælens Ven,
Kun tolker Hjertets Sprog?

Begge.

Forgievs Amor skiuler sig,
Han taler, naar han tier,
I hver en Larve kiendelig,
Og i sin Laushed bedst.

Han trænger ei til eget Ord;
 Thi Skovens Melodier
 Og Strængeleg og Digtersang
 Er Hymner til hans Fæst.

Heilmann kommer.

Bravo, Børn! O, jeg vilde glæde mig med jer, hvis Conjuncturerne ikke vare saa dæveleblændte. Men Courage! Heroismen er endnu ikke forsvundet af Livet. Der gives Tilfælde, hvor man maa tilkæmpe sig sin Ret.

Dorothea.

Gud! hvad er det?

Heilmann.

Emil maa erobre dig med Sværdet, Dorothea! men det aner mig, at han blot behøver at blotte sin Dyrendal, saa virker den som en Tryllestav, og forvandler Ridningen til Steen.

Emil.

Kiæreste Herr Heilmann! tal tydeligt.

Heilmann.

Nu da, saa tydeligt som muligt. Min Halvbroder har giort Aftale med den rige Traube i Hamborg, at deres Børn skal ægte hinanden. Ingen Bedrøvelse, ingen Fortvivlelse rører ham, naar han har sat sig Noget i sit firfantede Hoved, og Brudgommen er allerede ankommen i Dag med Jilposten i Den forgyldte Dye.

Emil.

Der bliver nu altsaa intet Andet for, end at brække Brudgommens Hals.

Heilmann.

Hvis han ikke afftaaer hende med det Gode.

Emil iler ud, Dorothea vil følge ham.

Heilmann holder hende tilbage.

Ingen rørende Scener, Dorothea! Nok ikke vor Bens mandige Forsæt, gjør ham ikke blød. Jeg er ellers meget for Besindighed, hvor den passer sig; men her passer den ikke. Apelles malede langsomt Alexanders Bucephalus; men Skummet fik først Bæstet i Munden, da han overstænkede Billedet med Farvekosten. Vær du forsikkert om, at denne Storm og disse Regnbyger ville ruinere Ormene paa eders Riærligheds Træ. Frygt ikke for den ankomne Veiler; tro mig, Emil jager nok den Muus tilbage i sit Hul.

De gaae.

Bærelse i Bertshuset.

Camilla Traube. Peter Pen.

Camilla.

Nu ere vi da komne til Den forgyldte Dye. Et smukt Bertshuus paa Navnet nær.

Peter Pen.

Ja, det er rigtig nok bestialst, at spille sit Guld paa en Dye.

Camilla.

Det gjør dog Lykkens Gudinde hver Dag.

Peter Pen.

Spot ikke rige Folk, Frøken Camilla! Glem ikke, at Deres Fader selv er en rig Mand.

Camilla.

Men det er jo netop det, han altid vil have mig til at glemme. Leve vi som rige Folk? Regtes mig ikke næsten hvert Ønske? Og naar jeg undtager denne Reise, som han ubegribeligviis tillod mig i Følgeklub med Dem, for siden

i min Tantes Selskab at see de deilige Rhinegne — hvilken Fornøielse nød jeg da sidst, som kostede Benge?

Peter Ben.

Men det er jo netop ogsaa det Allerfornøieligste ved Fornøielsen, at den ingen Benge koster. Udgifterne give den altid en bitter Eftersmag, ligesom en Tragødie, der vel morer, saalænge den varer, men hvorfra man dog tilsidst gaaer bort med grædende Taarer.

Camilla.

Åh, hvad min Fader fandt et nyttigt Meubel i Dem, fiære Ben!

Peter Ben.

En trofast, aarvaagen Tiener.

Camilla leer.

Der skal passe paa mig, at jeg ikke løber bort.

Peter Ben.

Det frygter Deres Herr Fader aldeles ikke for; men det skikker sig ikke, at en ung Dame reiser uden i Følgeskab med et ældre Fruentimmer —

Camilla falder ham i Talen.

Det er sandt, derfor valgte han Dem.

Peter Ben.

Lad mig tale ud! Eller i manglende Fald med et ældre Mandfolk.

Camilla.

Nu vel!

Duet.

(Mel. af Lestocq: Ne nous trahissez pas tous deux.)

Camilla.

Nu er forbi da denne Fart,
Dg man maa tilstaae, det gaaer snart.
Min Kiære!

Uagtet Deres Alderdom,
 De for kun lidt har seet Dem om,
 Dg kom
 Sielden vist af Contoiret ud.
 Sidde De maatte, Herre Gud!
 Dg regne, skrive Brev paa Brev,
 Dg slette ud tidt, hvad De skrev.
 I Lære
 Nu tager Dem en skøn Natur,
 Dg ikke meer De sidder suur
 I Buur.

Herr Peter, af, Herr Peter Ben!
 De var paa Reisen mig en Ben,
 En sympathetisk Ben.

Peter Ben.

Jeg aldrig længtes fra mit Sted,
 Endskiøndt jeg gierne fulgte med
 Min Frøken.

Hvad kommer der af sliq Uro?
 Man allerbedst i egen Bo
 Er fro.

Berden er overalt dog eens.
 Bognen er sagtens rask til Beens;
 Jeg sidder heller ved mit Bord,
 Endskiøndt Forretningen er stor,
 Ved Brøken,

End flyver uden Rist og Ro,
 Som Padden i en Drneklo.

Jo jo!

Jeg her tilstaaer Dem reent ud, reent,
 At hvad jeg siger, det er meent,
 Ja, ret alvorligt meent.

Camilla.

Men naar De farer saadan hen,
Til Binge blier vist Deres Ben,
Jeg haaber.

Peter Ben.

For Breve, Pakker er det godt,
For Menneſker ſlig Fart er blot
Til Spot.

Camilla.

Tænk, hvad man gjør for snare Spring!

Peter Ben.

Ja, men man ſeer jo Ingenting;
Bort rende Huſe, Træer ſom Lyn,
Saasnart de komme for mit Syn,
Som Taaber.

Begge.

Peter Ben.

Naar jeg vil Blomſterdalen ſee,
Saa ſtaaer jeg alt i Fjeldets Sne.
O, Bee!

Jeg gammel er og ſtivnet ſnart,
Jeg ynder ei ſlig hurtig Fart,
Skjøndt Tid blier ſpart.

Camilla.

Snart kan jeg Bomſterdalen ſee,
Og atter ſtaaer jeg, een to tre,
I Sne!

Jeg ynder juſt ſlig hurtig Fart;
Og naar det ret gaaer let og ſnart,
Det er juſt rart.

Peter Ben.

Ja, chacun ſon goût, ſiger Franſkmanden.

Camilla.

De frygter maaskee for at glemme en af Deres fire Specier, naar De herude i Naturens Skiod usforvarende træffer paa en af de fire Aarstider?

Peter Ben.

Ei! hvad? dem have vi jo ogsaa i Hamborg. Og det er jo altsammen idem per idem, Hip og Hap.

Camilla.

Hvorledes det?

Peter Ben.

(Mel.: Elskende Hjrde, af Barnlig Kiærlighed.)

Naar ret Tingen undersøges skal,
Naar vi drøfte den fra alle Sider,
Fire Specier i benævnte Tal
Blier jo kun de fire Aarsens Tider.
Baaren er Additio.

Camilla leer.

Ha ha!

Peter Ben.

Sommeren os Alt multiplicerer;
Høsten er subtract — den trækker fra;
Vinteren det Givne dividerer.

Camilla.

Fortræffligt, Ben! De travesterer som en Blumauer, og Deres Travestie har det Fortrin, at den er kort. De er altsaa misfornøiet med denne Lystreise, og dadler min Fader, fordi han tillod mig den?

Peter Ben.

Paa ingen Maade. Deres Herr Fader veed nok, hvad han gjør, og De vil snart see, at denne Reise var ei blot til Lyst. Men jeg dadler de Taabenaffer, der endelig skulle søite omkring, for at besee fremmede Egne, Menneſter,

Stæder og Sæder. De Folk maae ingen Kobberstykker have,
ingen Phantasie.

Camilla.

Taler De om Phantasie?

Peter Ben.

Ja ja, jeg veed det nok!

(Mel.: En gammel skinsyg Bødker.)

Ei Phantastien har stor Respect,
Lidt man den kun af Ure levner.
Philosophien kun den Anegt
Regner til lavere Siæleevner.
Derfor med hvad jeg betroer Dem ti:
Jeg har en gyselig Phantasie.
Daglig den stræber alt, hvad den kan,
Pikker paa Panden.
Stræber i Tønden paa min Forstand.

Dog er det altid ei saa slemt.
Inderbildningskraften gjør Udgiften lille.
Uden Penge jeg har det nemt:
Jeg kan mig Glæderne forestille;
Piger og Viin og Skovenes Blad —
Alt den mig skienker — kun ikke Mad.
Det maa bestaae vel derudi:
Maven har ingen Phantasie.

Camilla.

Men maa jeg nu spørge, hvad vil De sige med Deres
„Ei blot til Lyst“?

Peter Ben.

Ja, Frøken! det er Tid, at jeg siger Dem Reisens
sande Hensigt og Diemed. Undskyld, at jeg ikke udsmykker
min Tale med Hylkeriets Glitter; dertil er jeg for ærlig
og ligefrem. Jeg vil tale reent ud af Posen. Jeg har

handlet som en tro og lydige Tiener, min Principal har handlet som en viis og betænkssom Fader, og De vil handle som en god og fornuftig Datter.

Camilla.

Hvad kommer der nu ud af al denne Smughandel?

Peter Ben.

De, som en ung Dame med Politur og Følsomhed, vil vide at vurdere Deres Faders store og gode Handlinger efter Fortieneste. Jeg husker nok, hvor det fornøiede Dem i Deres Barndom (jeg lyttede giennem Contoirdøren) at læse Historierne om David og Goliath, om Daniel og Jonathan og om de gamle nordiske Forst- eller Frostbrødre, hvad de hed, som opoffrede Livet paa hinanden.

Camilla.

Hvortil dette gyselige historiske Program? Skal jeg opoffres som en Iphigenie?

Peter Ben.

Nei tværtimod, Deres Liv skal sættes paa de fordeelagtigste Renter i et solid Huus. O, Frøken Traube! De kiender ikke Deres Herr Faders Godhed for Dem.

Camilla.

Nei, det er sandt.

Peter Ben.

Under Sneen brænder den fiærligste Lava. Han brauter ikke med sine Dyder. Det er just det Rare, at han ikke slider dem op til ingen Nytte, men giemmer dem til vigtige Leiligheder. Men De vil snart sande mine Ord. Har De ikke hørt tale om den rige Riøbmand Bolt her i Staden?

Camilla.

Jo.

Peter Ben.

Deres Herr Fader staaer i Handelsforbindelser med

ham; men disse senere Forbindelser ere kun Frugten af et tidligere Benskab. I deres Ungdom sværmede de for hinanden, som Kain og Abel for Syndefaldet, og da sagde den gode Martin Bolt til Niels Traube: Med taareqvalt Stemme. „Niels!“ sagde han, „naar vore Børn ere store og mandvorne, skal vi da flappe dem sammen?“ — „Ja!“ raabte den ædle Traube, slog sine Dine til Himlen, og sine Arme om Bennens Hals, „det lad os!“ — De Ædle! de have holdt Ord. Tyve Aars Adskillelse har ikke slukket Benskabs Ild i deres gamle Hierter; og nu — o, Camilla! beundre og skøn paa en sielden Faders Daad: Med udbrydende Taarer. nu sender han Dem til sin Ungdomsven, for at vies som Kone til hans Søn.

Camilla.

Dg det har din gamle Skielm saadan narret mig med? Dg saaledes troer du at fange mig, og græder Crocodiletaarer, inden din Lumskhed sluger mig?

Peter Pen.

Taarerne ere oprigtigt, upaaflageligt og forsvarligt grædte; og De vil som et lydigt Barn vide at rette Dem efter Deres Herr Faders Billie.

Camilla.

De har altsaa narret mig, Herr Pen! Men hvis jeg nu havde en Elsker, og vilde narre Dem — bliv ikke bange, jeg sætter det blot — troer De, det vilde falde vanskeligt?

Peter Pen.

Ja — jeg veed ikke.

Camilla.

(Mel.: En portugisisk Sang.)

Tro det aldrig! Amor bringer
Altid Hielp, naar man er to.

Beed du ei, den Gud har Binger?
 Amor slaaer sig ei til No.
 Han har Binger, han har Binger;
 Amor slaaer sig ei til No.

Snelt kan Posten med os ile;
 Ham forbi dog føres ei.
 Han kan flyve tusind Mile,
 Skjøndt ei Jern ham baner Bei.

Hvo vil Amors Balde true,
 Tvinge Graad i Gudens Smil?
 Hadet bryder ei hans Bue,
 Plumphet standser ei hans Sil.

Peter Ben seer ud af Vinduet.

Åh, der kommer den gamle polske Jøde nede, som vi tillode at besøge os i Cassel. De fandt, han havde saadant et ærværdigt Ansigt, saadant et deiligt langt Sølvstæg, og fik Lyst til at ridse ham af i Deres Tegnebog, medens jeg var ude i Byen. Leer. He, he, he! han passede imidlertid hemmeligt paa Dem.

Camilla.

Nu, og hvad sagde han, da De kom hjem? Havde jeg ført mig vel op?

Peter Ben.

Upaaflageligt.

Camilla.

Jeg har allerede hilst paa ham her igjen, mens De fik vore Kuffertter af Vognen. Han bringer mig et Brev tilbage, jeg har faaet fra min Moder, og som jeg tillod ham at læse, da jeg vidste, han eier Deres Fortrolighed.

Peter Ben.

Hvorledes? det vidste De?

Camilla.

Ja, det sagde han mig i Fortrolighed.

Peter Ben.

Og De lod ham læse et Brev fra Deres Moder? Det er dog at drive Fortroligheden vel vidt.

Camilla.

Umuligt! Tænk paa David og Goliath! Det er Svar paa et Brev, som jeg i største Hast skrev hende til fra Cassel.

Peter Ben.

Har De skrevet hende til i Cassel? Det veed jeg jo ikke et Ord af.

Camilla.

Skal jeg gjøre Dem Regnskab for, naar jeg skriver min Moder til?

Peter Ben.

Nei — men hvem bragte da Brevet paa Posthuset?

Camilla.

Jøden. Stille! der kommer han.

En gammel Jøde kommer i sort Kappe, med polsk Hue og langt Skiæg.

Jøden med Brevet.

Her, kære Frøken! er Brevet igien. Et moderligt Brev! Det har rørt mig til Taarer. Han tørrer sine Dine.

Peter Ben gnaven.

Hvad er det for et Brev? Naar han maa læse det, saa tør jeg dog ogsaa?

Camilla.

Med Fornøielse — eller maaskee med Misfornøielse. Det kommer an paa Dem selv.

Peter Ben læser:

„Kære Datter! Kun denne Gang disse høistnødvendige Linier. Din Fader lader dig vide, at siden det, uagtet al hans Forsigtighed og Hurtighed, lykkedes den unge Herr von Belwig at følge dig paa Reisen, og siden du af alle Kræfter sætter dig imod det rige Partie med den unge Bolt, saa maa han vel finde sig i, at du faaer Belwig. Hvad mig angaaer, saa veed du, at jeg aldrig har sympathiseret med din Faders mercantilske Hensigter. Om ogsaa von Belwig er noget i Gield, saa er han dog Husarofficeer, et meget smukt ungt Menneske, og af meget god Familie. Gud velsigne jer, mine Børn!“ Peter Ben lader Haanden synke med Brevet, og siger affides: Den forsængelige Kærling! Det er nu bare, fordi han har et glat Ansigt, bærer et Bon foran sit Navn, og en Porte-épée bag i sin Kaarde. Med Dinene bestandig nedslaaede tager han den formeente Jødes Haand, og siger veemodig: Nu, min gamle ærlige Ben! hvad siger du til disse Galstaber?

v. Belwig,

der har afkastet Jødebragten og Skægget, men beholdt Huen paa, staaer nu der i Husaruniform.

Ja, hvad skal man sige? Man maa gaae paa Jorden, om den var gloende.

Peter Ben forskrækket.

Hvad for Noget? Hvor blev Jøden af?

Belwig.

Kære Herr Ben! vi ere begge satte fra vore Bestillinger. De er heller ikke længer Argus.

Peter Ben med tvungen Latter.

He, he, he! Herr Officeer! troer De ikke, jeg kiendte Dem? Jeg kiendte Dem meget godt. De spiller ikke godt Jøde, Herr von Belwig!

Belwig.

Nei, det er sandt; men De kiendte mig dog ikke.

Peter Pen.

Jo, jeg gjorde, paa min Ure.

Camilla.

Paa hans Ure? Nu lyver han.

Peter Pen.

Men jeg maatte forstille mig, og vente paa Udfaldet. Ja, ja! saa er der da nu Ingenting mere i Veien. Gaaer imellem dem, og tager høitideligt deres Hænder. O, mine Børn!

Belwig leer.

Hvad, Fanden! ere vi nu blevne Deres Børn?

Peter Pen.

Unge, haabefulde Mennesker! jeg kan ikke sige eder, hvor det glæder mig at kunne kaste Masken, ligesom Herr von Belwig, og at vore Interesser ikke længer krydse hinanden. Troer mig, troer en erfaren gammel Dreng: det gjør altid et ærligt Hierte ondt, naar det nødes til at forstille sig, selv om Hensigten adler Middelet — som Jesuiterne sige.

Camilla.

Jeg tilgiver Dem paa eet Bilskaar.

Peter Pen.

Og det er?

Camilla.

At De skaaner os for Deres Belsignelse.

Peter Pen slipper deres Hænder stødt.

Den kunde dog ikke skade.

Camilla.

Det skal De ikke sige, hvis det var en Jesuit-Belsignelse.

Peter Ben.

Mener De ikke, Frøken! at jeg kunde sympathisere med et Par Forelskede, naar det skulde være? O, jeg har ikke altid været en saadan Misanthrop, som De her seer mig. I min grønne Ungdom, da Lafontaines Romaner kom ud, læste jeg dem næsten ligesaa hurtigt, som han skrev dem. Men — oprigtig talt — det er en uslykkelig Kærlighedshistorie, der har givet mig mit Knæk, og gjort mig til den kolde Forretningsmand, som De her seer mig. De leer. Troer De ikke, det er sandt?

Camilla.

Det kan gierne være, det er sandt; men jeg troer det ikke.

Belwig.

Hvad var det for en Kærlighedshistorie, Herr Ben?

Peter Ben.

O, en meget romantisk, det kan jeg forsikre Dem. Derfor har jeg ogsaa selv bragt den i en Romance, der kan siunges til den meget rørende og velklingende Melodie: „Willkommen, o seliger Abend!“ — skøndt det var en Helvedes Aften for mig.

Camilla.

Na, maae vi høre?

Peter Ben.

Ja, med Fornøielse!

Romance.

I min Ungdom som Skriver jeg tiente
Hos en Kjøbmand, som handled med Biin,
Og naar Maanen ved Midienat brændte,
Gik jeg hen til en Ridder-Ruin.

Thi naar Sandhed jeg ærligt skal sige —
 I den Ungdom, som har mig forladt,
 Var jeg sterbens forliebt i en Pige,
 Som der havde sit Stævne mig sat.

Hun forsikkred: hun yndede Binen;
 Derfor kneb jeg en Flaske saa god,
 Dg forseied mig hen til Ruinen,
 Hvor i Maanestien Lidslerne stod.

Der var Lise; hun sad alt paa Stenen.
 „Har du Flasken?“ mig spurgte min Brud.
 Dg jeg rakte den hende bag Grenen,
 Dg hun tog den, og tømte den ud.

Men da Maanen af Skyen fremdukked,
 Saae jeg Henrik, den lange Husar;
 Det var ham, som min Biin havde druffet,
 Dg de havde kun holdt mig for Nar.

Siden den Tid jeg Elskov forsager,
 Dg ei deler med Nogen min Biin,
 Dg gaaer aldrig med smægtende Klager
 Liere hen til min egen Ruin.

Han gaaer.

Camilla og Belwiz lee.

En Opvarter kommer.

Her er en Mand udenfor, som spørger efter den unge
 Herre, der nylig er kommen med Posten.

Belwiz.

Er det et høit Menneske?

Dpvarteren.

Saa nogenlunde.

Belwig.

Har han alt faaet at vide, at jeg er her? Lad ham komme.

Dpvarteren gaaer.

Belwig.

Sikkert en Creditor, kæreste Camilla! der alt har opsnuset mig.

Camilla.

Bedste Ven! nu ville jo alle disse Smaaubehageligheder snart jævne sig. Tal med ham, og stil ham tilfreds; jeg gaaer ind saalænge.

Gaaer.

Emil

kommer med en Sabel under Armen.

Deres Diener, min Herre! Jeg gaaer nok feil. Sagte. Han seer ikke ud som et Menneske, der lader sig emballere og sende som Fragtgods.

Belwig sagte.

Nei, det er ikke ham; men der er saamange! Høit. Har De Fordringer paa mig, min Herre?

Emil.

Ja, meget store.

Belwig.

De skal blive betalt. Men jeg beder Dem ingen Støi at gjøre, før Bryllupet er forbi.

Emil.

Da vilde min Støien kun lidt nytte mig.

Belwig.

Tværtimod.

Emil.

De holder mig nok for en Creditor, som De vil betale, naar De har ægtet den rige Riibmandsdatter?

Belwig.

Ja, ganske rigtigt.

Emil.

Nei, ganske urigtigt, min Herre! thi jeg tænker at giøre mig betalt med Bruden selv.

Belwig.

Ha ha! De er den unge Herre her i Byen, som har giort Regning paa hende.

Emil.

Det har jeg, og de helligste Løfter give mig Ret til hendes Haand.

Belwig med et foragteligt Smil.

Ja, jeg veed nok, De har faaet Løfte paa hendes Haand.

Emil.

Og jeg skulde dog troe, dette Løfte kom fra den Mund, der har størst Ret til at give det.

Belwig.

Nei, paa ingen Maade!

Emil.

Hvordan?

Belwig.

Der er vel de, som mene, at en Fader aldeles raader over sin Datters Haand og Hierte —

Emil med bitter Foragt.

Men der er Andre, som mene, at hun selv har størst Raadighed derover.

Belwig.

Ja, det veed jeg.

Emil hidfig.

Nu, saa vide vi vel begge nok, for at knække Halsen paa hinanden.

Belwig.

Med Fornøielse!

De trække blank, og fegte med megen Hidfighed.

Heilmann

styrter ind, og da han seer dem i Kamp sammen, tager han en Stol i Haanden som et Skjold, løber imellem dem, og skiller dem ad.

Holdt! — Ere I gale? De see forundrede paa ham. Eller rettere sagt: det var mig, som var gal. — Emil! — Vender sig til Belwig. Maa jeg spørge om Deres Navn, min ube-kiendte Ven?

Belwig.

De tager Dem dristige Friheder, min Herre! uden at spørge.

Heilmann.

Bilde De maaskee heller, jeg skulde biet, til I havde myrdet hinanden?

Belwig.

Hvor vover De at adskille os?

Heilmann.

Det var Pligt; thi det er mig, som har hidset jer paa hinanden. Men det var velmeent.

Belwig.

Er De Faderen?

Heilmann.

Ja, den sande Fader, den faderlige Ven.

Belwig.

Jo, en net Fader, en smuk Ven, der sælger sit Barn som andet Handelsgods; i hvis Aarer der flyder Blæk; hvis Hjerne er fyldt med Tal og Brøf, og Hjertet med

den lumpneste Gierrighed! Jeg kan ikke sige, hvor dybt jeg foragter Dem. Vender ham Ryggen.

Heilmann falder ham om Halsen bagfra.

Lad mig omfavne Dem, unge haabefulde Mand! Deres ædle Harm indtager mig, skøndt De skielder mig fælt ud. Men det er velmeent. De tager mig for Bolt, den rige Kjøbmand.

Belwig.

Er De ikke det?

Heilmann.

Nei, Gud skee Lov! tværtimod; jeg er kun hans fattige Halvbroder.

Belwig.

Saa beder jeg om Forladelse.

Heilmann.

Allt forladt! Men J maae ogsaa love mig, ei at fortsætte Duellen.

Emil.

Hvordan, Heilmann? Har De ikke selv opfordret mig —

Heilmann.

Emil! du skulde kun tvinge ham til at lade din Brud fare.

Belwig.

Det gjør jeg i Ewigheid aldrig.

Heilmann.

Behøves ikke heller; thi De holder ikke paa hende.

Belwig sagte.

Jeg troer, det Menneſke er forrykt.

Emil.

Hvad vil det sige?

Heilmann.

Mærke J da ikke, at her er en Misforstaaelse? O, en meget kostelig. — Kun et Diebligs Laalmodighed! Lader mig være eders Forligelses-Commissair, saa skal J bare see, hvor snart J blive forligte. Til Belwig. Men først maa jeg dog vide Deres Navn.

Belwig.

Von Belwig.

Heilmann.

Herr von Belwig! hvad er det for en Brud, De ikke vil afstaae min Ven, Emil?

Belwig.

Froken Camilla Traube fra Hamborg.

Heilmann.

Emil! hvad er det for en Brud, du ikke vil afstaae Herr von Belwig?

Emil.

Det er Froken Dorothea Bolt her i Byen.

Heilmann til Belwig.

De vil altsaa ikke ægte Froken Bolt?

Belwig.

Nei; men hun har en Broder, som vil ægte min Camilla, og saasandt jeg lever, jeg tugter ham.

Heilmann til Emil.

Vil du giftes med Froken Traube?

Emil.

Nei; men hendes Broder kommer for at faae min Dorothea, og ved den levende Gud, jeg skal vise ham Binterveien.

Belwig.

Hvad taler De om Camillas Broder? Hun har ingen Broder.

Emil.

Dorothea Bolt heller ingen.

Belwig.

Hvad er dog dette for en Labyrinth af Uforstaaelighed?

Heilmann.

Til at overhugge denne Knude behøves ikke Alexanders Sværd. Hører mig, mine unge Venner! Riøbmændene Traube og Bolt have saa mange vigtige Forretninger, at de slet ingen Tid faae til personlige, hiertelige Breve. Smidlertid skulde de dog gifte deres Penge sammen, og saa maatte, efter gammel Fordom, Børnene følge med. Men at spørge noget videre om de tilkommende Svigerbørn, fandt disse occuperede Forretningsmænd formodentlig ganske overlødig; de glemte endog i de laconiske herom veylede Linier at melde hinanden: af hvad Riøn Børnene vare. De meente vel, det var Ting, der ikke vedkom et Fornuftgiftermaal, for hvilket især Bolt sværmede med ungdommelig Hestighed; og nu traf det sig da saaledes, at det er to Piger, der skal ægte hinanden.

Belwig.

Er det muligt?

Emil.

Hvad siger De?

Heilmann.

Uden Tvivl har Gud Amor, som en lille hevngierrig Niøse, hevnet sig her, og ladet Bolt, der ellers ikke i Penge-sager tager et **F** for et **U**, læse et **U** for et **D**. Thi da Traube i et af Brevene uforvarende kom til at nævne sin Datters Navn Camilla, læste Bolt Camillo. Og saaledes er Gaaden løst. Han venter nu med Utaalmodighed efter at omfavne sin Svigersøn i Frøken Camilla. Dorothea græder, fordi hun skal ægte et Fruentimmer, og De vil

dræbe Emil, fordi han stiller Deres Kærester ved en Brudgom, som hun giver Kurven, fordi hun troer, det er et Mandfolk.

Emil.

O, det er herligt!

Belwig.

En ubetalelig Spøg!

Heilmann.

Især for min Halbroder; thi han giver vist ikke en Halvskilling derfor. Men lader os nu skynde os hen til Bolts, og gjøre Pinen kort for den stakkels Dorothea, der græder de smukke Dine ud for Jngenting. Vi kunne snart komme derhen; Bolts Hauge støder til Giestgiverhaugen, og jeg har Nøgler til begge, Laagerne staae aabne. Da jeg hændelsesviis opdagede Sammenhængen, ilede jeg hid at forekomme den urimeligste Blodsudgydelse. Men, Emil! først maa du tegne dit Navn under et Par Linier, som jeg har skrevet.

Emil.

Alt, hvad De vil!

Belwig.

Derinde er Skrivertøi; og i Haugen træffe vi Camilla.

De gaae.

Hauge med et Lysthuus.

Dorothea

kommer bedrøvet med sin Guitar, spiller og synger:

(En portugisisk Folkemelodie.)

Hvilken bitter, dræbende Smerte
 Mig forfølger i hvert et Fied!

Emil! af, bløder dit Hjerte,
 Mit da bløder snart bristende med.
 O, Himmel! beskyt ham, end denne Riv,
 Bring den Elskte tilbage, skaan det ædlest, herligste Liv.

Skal den Dag, der har os forbunden,
 Os adskille for evig igien?
 Emil! af, har jeg dig funden
 For at miste dig atter, min Ven?
 O, Himmel! beskyt ham, end denne Riv,
 Bring den Elskte tilbage, skaan det ædlest, herligste Liv.

Camilla

kommer løbende ind i Gaugen, og da hun opdager Dorothea,
 raaber hun:

Af, fiære Jomfru! — eller Frøken! — red mig —
 red ham — eller skaf — eller kald nogle Folk til Hielp,
 som stille dem ad.

Dorothea.

Fegte de alt? Fortvivlet. O, jeg Ulyksalige!

Camilla.

Nei, jeg er den Ulyksalige. Det affkyelige Menneſte!
 en Creditor! hvad vil han da? er det en Maade at giøre
 sig betalt paa?

Dorothea.

Det er ikke for at faae Penge, at Emil har udfordret
 denne Herre; det er for at tvinge ham til at lade sine
 urimelige Pretentioner paa mig fare.

Camilla.

Pretentioner paa Dem? Har han Pretentioner paa
 Dem?

Dorothea.

Nei, det veed Gud han ikke har, men han bilder sig det ind.

Camilla.

Umuligt! De binder mig Noget paa Hermet. — Men see bare deroppe i Bertshuset, som vender hid til Haugen: der staae de ved den levende Gud med Glas i Hænderne og klinke og drikke Du's, og en gammel Mand slaaer over.

Dorothea.

Det er min Onkel.

Emil, Helwig og Heilmann

smilende i Binduet.

(Mel.: Wer niemals einen Rausch gehabt.)

Nu Tordenskyen bort maa gaae,
 Og Luften vorder atter blaa
 Med herligt Straaleflicer.
 Det svandt, det korte Bredens Blus,
 Nu klinke vi og drikke Du's
 Som gode Benner her.
 De Elskede vi hisset see,
 Endnu de græde, mens vi lee,
 Men snart vil de fornøiet see:
 At Amor er en Gud, som vandt,
 Naar Hjertet føler varmt og sandt,
 Og trodser Tidens Tant.

Dorothea.

O, saa er Alting løbet lykkelig af!

Camilla.

De skynde sig ned til os. Maa jeg spørge, hvor jeg er? Jeg løb herind i Angst, da jeg hørte Sablerne flirre.

Dorothea.

Gud! flirrede de?

Camilla leer.

Ja, men nu klinkede Glasfene; der er ingen Skade
steet. Maa jeg spørge: hvem boer her?

Dorothea.

De er hos Commerceraad Bolts.

Camilla.

Gud! saa falder jeg jo fra Scylla i Charybdis.

Emil, Belwiz, Heilmann komme.

Heilmann.

Nu, Børn! ikke sandt, I kunne heller ikke hitte vel ud
af dette Virvar? Eller ere I allerede komne i det Rene,
og elske hinanden som Mand og Kone?

Dorothea.

Jeg forstaaer Dem ikke, kære Onkel!

Heilmann peger paa Camilla.

Der staaer din dig bestemte Brudgom.

Belwiz

til Camilla, pegende paa Dorothea.

Dg der staaer Deres. Jeg opgiver mine Fordringer.

Camilla.

Hvad vil det sige?

Heilmann.

Eller ønsker I det heller paa en anden Maade? Til
Camilla, pegende paa Belwiz. Der staaer Deres Brudgom.

Belwiz

til Dorothea, pegende paa Emil.

Dg der staaer Deres. Dg her omfavne Medbeilerne
hinanden.

Heilmann.

Dg omfavner nu ogsaa hinanden hierteligt, I Pige-
børn! thi det var jer to, som Forældrene havde bestemt

at smede sammen, uvidende om eders Riøn, der ikke blev omtalt i Kiærlighedsbrevene, som vegledes i denne Anledning.

Dorothea.

O, min elskede Veninde!

Camilla.

Søde, dyrebare Pige!

De omfavnes, og kyskes.

Heilmann.

Ja, see! det var Ret. Saaledes bør det sig gode, kiærlige Ægtefolk at omgaaes hinanden.

Alle Fem.

(Mel. af Ludlams Hule: Lyksalige Helt.)

Lyksalige Paar, som til Maalet nu kommer!

Den yndigste Paar lover herligste Sommer

I Glædernes Glands.

Ja, Roser har Amor til Krandsen os flettet,

Dg trofaste Grønt har han ikke forgiettet

I purpurne Krands.

De gaae.

Fru Bolt kommer med Peter Pen fra en anden Side.

Peter Pen.

Det glæder mig, at Fru Commmerceraadinden med saamegen Resignation finder Dem i, at der er kommen en Streg i Regningen.

Fru Bolt.

O, det har altid smertet mig, at min Datter skulde tvinges til at gifte sig med et Menneſke, hun ikke kiendte. Leer. Nu kiende vi ham da!

Peter Pen.

Ho, ho, ho! Ja, det var en Overræstelse. Dgſaa for mig — det vil ſige: ikke hvad Fruen Traube angaaer,

thi hende kiender jeg fra Barnsbeen; men at Deres Frøken Datter var et Mandfolk, det havde jeg givet mit Hoved paa.

Fru Bolt.

De kommer fra Hamborg, min Gode! Ak, der har jeg saa ofte ønsket mig hen. Der skal man have saadant fortræffeligt Drekfød, og en Jomfrusti, og saadant et stort Theater.

Peter Ben.

Ja, der er Plads nok.

Fru Bolt.

Men her er ogsaa rart. Smagen tager til Aar for Aar. Kun kan jeg ikke lide Navnet paa vores fornemste Giestgivergaard, hvor De boer. Den forgylde Dye! Det er saadan et smagløst Navn; og jeg gjør saa usigelig meget af Smagen. Gjør De ikke med?

Peter Ben.

O, der er Jngenting, der smager mig bedre, end den sande, gode, classiske Smag.

Fru Bolt.

Ja! Og dog er den ny Bert en Kof med uendelig megen Smag; han har studeret den ny philosophiske Røgebog. Han har ogsaa tidt tænkt paa at forandre sit Skilt. Han vilde heller have en Rose med Solblade, eller en forgylde Engel, som i Dresden; men De veed nok, et gammelt Huus risquerer altid ved at forandre sit Firma.

Peter Ben.

Upaatvivleligt! Bort Huus, exempli gratia, skriver sig Compagnie med en gammel salig Kone, der for længe siden er død og begravet, og som Ingen i hele Huset kiendte det mindste til.

Fru Bolt.

De er vel Herr Traubes første Contoirbetient?

Peter Ben.

Ja, jeg er den ældste, og selvfølgelig — jeg eier hans hele Fortrolighed, og derfor valgte han mig til at foretage denne vigtige Reise med hans Datter.

Fru Bolt.

Det er sandt, det havde jeg nær glemt: der er kommen et Brev til Dem fra Hamborg. Rækker ham Brevet.

Peter Ben.

Tillader De, at jeg læser det strax?

Fru Bolt.

Bevares! Forretninger gaae for Alt.

Peter Ben brækker Brevet, og læser affides:

„Min gode Ben! Paa Contoiret, veed han, gjorde han mig ikke stort mere Nytte, end en Ben med Tænder i, eller en gammel Skriversæsel. Derfor sendte jeg ham afsted med min Datter, at han skulde passe paa hende; men da hun nu ogsaa har gjort en UGsel af ham, saa vil jeg kort og godt lade ham vide, at han har sin Afsted, og maa see sig om en anden Tjeneste.“ Putter Brevet i Lommen. Hm! hm! Min Principal giver mig atter der en fordømt vanskelig Commiission. Hør engang, høistærede Fru Commerceraadinde! jeg vil tale reent ud af Posen, som Sandheden kræver: jeg er aldeles ikke fornøiet med min Post i Hamborg.

Fru Bolt.

Men De har jo dog Deres Principals hele Fortrolighed.

Peter Ben.

Ja, den har jeg; han taler til mig i en meget fortrolig Tone. Men hvad kan den hele Fortrolighed hielpe, naar jeg kun staaer paa halv Gage? Man slider sig op til ingen Nytte, og har kun Skam til Tak. Herr Traube er, oprigtig talt, en Gniepind, en Harpiz, som forlanger, at man skal ase sig ud i hans Tjeneste for Ingenting. Og hans Kone

er ligesaa gierrig og knap, som De er gavmild og ædelmodig, værdigste Fru Commerceraadinde!

Fru Bolt.

Men hvoraf kiender De min Udelmodighed?

Peter Ben.

Åh, den lyser Dem ud af Dinene. Og desuden er Fru Traube saa hæslig, og klæder sig saa absurd —

Fru Bolt sagte.

Jh, men det er virkelig et elskværdigt Menneske. Høit. Hvor meget har De i Løn hos Herr Traube?

Peter Ben.

Lumpne tre hundrede Daler.

Fru Bolt.

Åh, Herregud! vor Taffeldækker har fire.

Peter Ben.

Bevaagne Fru Commerceraadinde! lad mig ogsaa gaae paa fire, lad mig blive Deres Taffeldækker. Jeg tilstaaer, denne sydlige Natur har for mig noget Tiltrækkende. Jeg er en stor Ven af Druerne; men de have hidtil altid hængt mig for høit og været mig for sure. Her voge de derimod paa Marken, som hos os Havren for Hestene. Hulde Fru Commerceraadinde! creer mig til Deres Taffeldækker.

Fru Bolt.

Ja, det er just mit Departement; og det træffer sig saa heldigt, at vor forrige er død. Han blev tilsidst saa tyk og feed. Han har nok forspist sig. Det er en Klippe, som en Mand i slige Forhold let kan støde paa.

Peter Ben.

Med mig har det ingen Nød; thi jeg er af de Magre, de Tynde, og de kan bedre holde slige Fatiguer ud, end de Tykke og Fede.

Fru Bolt.

Men stikker det sig for en Mand, der har været første
Commis —

Peter Pen.

Nu, De kan jo give mig en høiere Titel; De kan jo
kalde mig Huushovmester, maitre d'hôtel.

Fru Bolt.

Det er sandt, det kan vi; ja, saa er Alting i Rigtighed.

Peter Pen.

(Mel.: Da Sanct Peder vandred om.)

Mangen Peder vandred om,
Før han ret til Maalet kom,
Før han lærte smukt at fylde
Den for ham bestemte Hylde.
Ihi hvad hjælper alt Talent,
Naar det ei er ret erkjendt?
Naar det feile Retning tager?
Maler blier dog ei Skomager,
Om han ogsaa veed paa Læsten
At bedømme sine Skoe.
Ei jeg tale vil om Resten,
Har om den dog samme Tro.
Men da her jeg Binket fik,
Mig det som Correggio gif:
„Jeg er ogsaa Taffeldækker!“
Raabte jeg det Dieblif.

De gaae.

Bolt og Heilmann komme fra en anden Side.

Bolt.

Jeg spørger for syvende og sidste Gang: vil hun lyde?

Heilmann.

Nu ja, glæd dig! Hun finder selv efter nøiere Overlæg, at et Fornuftgiftermaal er at foretrække for et Inclinationspartie, og hun tager den, du har bestemt hende, hvis du selv bliver ved dit Forsæt, naar du har seet Mennesket.

Bolt.

Det kan hun være rolig for.

Heilmann.

Selv Emil lover ingen flere Knuder at gjøre, paa eet Bilkaar.

Bolt.

Hvad er det? Vil han have Penge? en fem hundred Daler? en tusind Daler for at klarere gammel Gæld? Dem skal han faae, naar han vil være artig, holde sig i Skindet, og ikke sætte sin Fod meer over min Dørtærskel.

Heilmann.

Nei, han vil indgaae et Beddemaal med dig.

Bolt.

Et Beddemaal? Hvad har den Præker at vedde om?

Heilmann.

O, en stor Formue: Dorotheas Hierte.

Bolt.

Fordømt! og det vil han vedde bort?

Heilmann.

Dersom du skriftlig lover, at give ham Dorothea til Kone, hvis du ikke selv er fornøiet med den Svigersøn, du har valgt, saa lover Emil igien, aldrig meer at tænke paa din Datter, hvis du bliver ved dit Forsæt. Her er hans Erklæring. Giver ham et Papir.

Bolt seer deri.

En naragtig Erklæring! Den er jo skrevet af dig.

Heilmann.

Med Emils Underkrift. Jeg har ogsaa her opsat Noget for dig, som du blot behøver at underskrive. Tager et andet Papir frem.

Bolt.

Du har forbandet travlt i Dag.

Heilmann.

Ja, du veed jo nok, jeg har ikke Andet at bestille, og Orkesløshed er Dævelens Hovedpude. Tager et lille Skrivertoi op af Lommen. Her er Pen, Blæk, og der i Lysthuset staaer et Bord. Nu kan du selv vælge. Men gjør du det ikke, saa har Emil svoret, at lægge alle Jern i Ilden for at faae Dorothea. Og der har du min Haand paa, jeg skal træde Bælgen og blæse til Ilden som en ærlig Dævel, at han kan faae smedet, mens Jernet er varmt.

Bolt.

Hør, Hans! har du seet den Person, jeg har valgt til Svigersøn?

Heilmann.

Ja, jeg har.

Bolt.

Jeg besværges dig som Broder, som gammel Ven, som mangeaarig daglig Giest, der har havt fri Mad og Bæst i mit Huus — har du funden nogen Brøst eller Lyde ved Mennesket, der kunde bevæge mig til at forandre mit Forsæt?

Heilmann.

Jeg veed kun een Feil.

Bolt.

Feil har vi alle. Drikker han?

Heilmann.

Kun Thee og koldt Vand.

Bolt.

Det er rigtig nok slemt; men det giver sig nok med Aarene. Spiller han?

Heilmann.

Flere Timer om Dagen, Pianoforte.

Bolt.

Det er værre; men naar han bliver ældre, lærer han nok Rhombre. Løber efter Fruentimmer?

Heilmann.

Åk, der er en Kysfen og Omsavnen, hvergang de sees.

Bolt.

Nu — vi ere alle Menneſker. Men dog ikke udsvævende?

Heilmann.

Ærbarheden selv.

Bolt.

Seer han ud som Fanden?

Heilmann.

Jeg veed ikke, hvordan Fanden seer ud, det maa du bedre vide; men den, jeg taler om, er smuk som en Engel.

Bolt.

Dum altsaa?

Heilmann.

Tværtimod: vittigt Hoved.

Bolt.

Dnd?

Heilmann.

Godheden selv. Det er formodentlig to slemme Feil i dine Dine.

Bolt.

Forstyr mig ikke i mine Concepter. Og dog et ægte Barn af min Ven Traube i Hamborg?

Heilmann.

Ægte Barn, eneste Arving.

Bolt.

Hvad i al Verden skulde da bevæge mig til at forandre mit Forsæt? Hvor kan den dumme Emil troe —

Heilmann.

Ja, du veed nok, hvorledes unge Mennesker ere. Den fiære Forsængelighed, og — om du vil — Selvfierlighed, Indbildskhed! Emil har seet sin Medbeiler, og det er naturligt, at denne mishager ham. Han troer, det er umuligt, at du kan give dit Samtykke til, at et Menneske ægter din Datter, som seer saa qvindagtig ud.

Bolt.

Qvindagtig?

Heilmann.

Ja, det unge Menneske er virkelig noget fin af Bygning, og har, uagtet sine tyve Aar, endnu ei faaet Skiæg paa Hagen. Stemmen falder ogsaa lidt i Discanten; det er unegteligt.

Bolt.

Ikke Andet end det!

Heilmann.

For det første maa det være nok.

Bolt

gaaer ind i Bysthuset, underskriver Erklæringen, og rækker Broderen den. Bær saa artig.

Heilmann putter den i Lommen.

Mange Tak! Det er sandt, een Ting havde jeg nær glemmt; men det er da kun en Narrestreg, som let lader sig jævne. Det unge Menneske har paa Reisen herhid forelsket sig i en Anden end din Datter, og Kæresten er fulgt med,

for at røre dit Hierte, at du skal indlægge et godt Ord
for ham hos Forældrene i Hamborg.

Bolt.

(Mel. af Billedet og Busten: Sligt Pilleri jeg ei forstaaer.)

Har man til Daarfskab Mage seet?
Til frække Uforskammenheder?
Hvad? Menneket om Sligt mig beder?
Troer han, jeg er en gal Poet?
Han min Familie gjør Skam,
Han Kurven give vil min Datter,
Dg — kan man bare sig for Latter? —
Dog vil han, jeg skal hielpe ham!

Ja, kom du kun, Mamsel! kom du,
Som unge Menneker forfører!
Jeg tordne skal i dine Drex.

Heilmann vinker, Belwih træder frem.

Belwih.

Slaa De kun ned med Lynet nu!

Slaaer paa sin Sabel.

Min Tordenleder frelse kan.
Jeg aldrig reiser den foruden.

Bolt tabende Næse og Mund.

Hvem er den Herre?

Heilmann.

Det er Bruden,

Som har forført den unge Mand.

Bolt.

Hvad for Noget?

Belwih leer.

Ja, Høistærede! naar Brudgommen er et Fruentimmer,
saa maa jo Bruden være et Mandfolk.

Bolt.

Hvo har taget mig saaledes ved Næsen? Det taalder jeg ikke, min Herre! Jeg fordrer Dem ud, jeg forlanger Satisfaction — det vil sige, jeg fegter ikke selv, men min Halvbroder er en god Slagsbroder, og han er nok saa god at paatage sig mine Partes.

Belwig.

De har selv taget Dem ved Næsen, min Herre! og hvis De vil have Satisfaction, maa De slaaes med Dem selv. De har troet at beile til en Søn af Riibmand Traube i Hamborg for Deres Datter. Dermed har De for det første fornærmet hendes Qvindelighed og Elskværdighed i høi Grad; en Pige frier ikke selv ved sin Fader, og allermindst en saa udmærket Dame.

Bolt.

Det kommer ikke Dem ved, min Herre! Ethvert Menneſke maa bedømmes efter sine egne Grundſætninger, og jeg efter mine.

Heilmann.

Det er en løierlig Moral; men den er god nok for ham, og han har altid fundet sig vel ved den.

Belwig.

Jeg vil ikke moralisere for Dem, Herr Commerceraad! jeg vil blot sige Dem, at Herr Traubes Barn ogsaa er en Datter, ingen Søn, som De forudsatte.

Heilmann.

Traube har omtrent baaret sig lige saa klogt ad, som du, dog lidt forsigtigere, thi han har dog eengang nævnet sin Datter Camilla ved Navn i et Brev til dig; men du læste Camillo i Stedet for Camilla. Og deri stikker den hele Feil.

Bolt

tager hurtigt Brevet op af Lommen, og seer deti.

Hvad for Noget? staaer der ikke Camillo? Nu spørger jeg hvert christent Menneske —

Heilmann seer i Brevet.

Ja, din Correspondent gjør rigtig nok ikke stor Forskiel paa sine U'er og D'er. Men jeg seer, der staaer ogsaa Noget om en Snuushane. Ved lidt nøiere Eftertanke vilde det maaskee have bragt dig paa rette Spor; thi havde Frygten været for et Mandfolk, saa havde det jo maattet hedde en Snuushøne.

Bolt staaer sig for Panden.

Det er, Gud straffe mig! ogsaa sandt. Jeg har læst som et Fæ.

Heilmann.

Og da du nu selv neppe meer kan være fornøiet med den fra Hamborg forskrevne Ewigerson, saa følger deraf, at Emil har dit Samtykke til at ægte Dorothea.

Dorothea og Camilla komme smilende Haand i Haand, fulgte af Emil. Strax derpaa fra en anden Kant Fru Bolt med Peter Pen.

Heilmann.

See, der komme de unge Ægtefolk, som udbede sig den faderlige Velsignelse. Og der er Fleer, som ville velsigne.

Dorothea til Camilla.

Det er min Moder.

Camilla omfavner Fru Bolt venligt leende.

Ja, Deres Velsignelse vil være mig uendelig kjær. Beger paa Peter Pen. Men han der maa ikke velsigne; det veed han.

Peter Pen.

De kan dog ikke forbyde mig at gjøre det i mit stille Sind.

Camilla.

Ja, gjør det kun der! Der faaer intet Menneſke det at vide.

Fru Bolt.

Uk, hvorfor maa han ikke velsigne Dem, min Engel? Det er jo et velsignet Menneſke, ſaa fornuſtig, ſaa veltalende. Jeg har gaaet og ſnakket med ham i viſt over en halv ſtiv Klokketide. Han har underrettet mig om alle Familieforholdene, og jeg kommer nu for af Hjertens Grund at gratulere, da Alting er løbet ſaa lykkeligt af.

Bolt.

Ja, gu er det løbet lykkeligt af. Stamper og raaber: Ah!

Heilmann.

A — jo, det var det Bogſtav, ſom manglede.

Bolt vender ſig vredt fra ham, og raaber:

Oh!

Heilmann.

Og O — det var Kilden til dine Ulykker. Saa meget Virvar kan et eneſte miſforſtaaet Bogſtav udrette; hvad maa da ikke det hele Alphabet?

Bolt ſagte.

Der er ikke Andet for; jeg maa gjøre bonne mine à mauvais jeu. Høit, i det han lægger Dorotheas og Emils Hænder i hinanden. Vær ſaa artig.

Camilla.

Peter Pen!

Peter Pen.

Hvad behager?

Camilla.

Kom nu med Deres Velsignelse, at vi dog kunne faae een.

Peter Ben stødt.

See nu, hvor De faaer den.

Fru Bolt.

Gud velsigne jer, mine Børn!

Heilmann til Bolt.

Du er vred, Broder! men du har Uret. Amor har hevnet sig, fordi du vilde stifte et Ægteskab aldeles uden hans Hielp. Om det saa er et dødeligt Menneſke, saa kan han jo ikke lide, at Uvedkommende blande sig i hans Sager, hvor meget mindre en Gud! Blander han sig i dine? Har du nogentid seet Amor paa Børsen, i Magistraten, i Klubben, eller i din Dagligstue? Hvad har du da paa hans Enemærker at jage? Troer du, at Amor vil være din Contoirbetient?

Peter Ben ryster paa Hovedet.

Heilmann.

Tak da Gud, at det er løbet saa lykkeligt af; find dig i, at dine Planer strandede, og trøst dig ved, at om dette Giftermaal ikke blev saa fornuftigt, som du havde besluttet, saa blev det dog langt fornuftigere.

Bolt.

Jeg er som himmelfalden. Seer paa Peter Ben. Hvem er De, min Herre? Er De Herr Traubes Commis?

Peter Ben bukker dybt.

Nei, jeg er Herr Commerceraadens Taffeldækker.

Bolt ængstlig.

Åh, Gud! jeg kiender ikke mine egne Folk.

Peter Ben.

Ængst Dem ikke, bevaagne Herr Commerceraad! Det er en Overgang. Det maa ligge i Luften. Mig gaaer det ligedan: der staaer en ung Husarofficeer, som jeg, sandt for Herren, i Eftermiddags tog for en gammel polsk Jøde.

Slutningsfang.

(Mel. af Indtoget: At hæve mig til Høfken op.)

Dorothea.

Mig ængsted her en Vøgtemand,
 En Damp, som stod paa natlig Rose;
 Nu sig mit Hierte glæde kan,
 Nu torneløs er Elskovs Rose,
 Og snart lykkelig jeg den faaer
 Som Brudeblomsten i mit Haar.

Alle.

Ja, snart lykkelig du den faaer
 Som Brudeblomsten i dit Haar.

Heilmann til Dorothea.

Dit stakkels unge Hierte skiald;
 Nu lægtes det, som jeg formoder.

Til Bolt.

Tilgiv, min Broder! hvis kun halv
 Jeg været har i Dag en Broder.
 Ei til de Unges Glæde skeel,
 Saa blier jeg dig en Broder heel.

Alle.

Ei til de Unges Glæde skeel,
 Saa blier han Dem en Broder heel.

Belwig.

Hvor selsomt spirer Høfkens Frø!
 Hvad fieldne Eventyr vi møde!
 Herr Bolt! De tog mig for en Mø;
 Herr Pen! De holdt mig for en Jøde.
 Nu hylder jeg min egen Stand,
 Lykkelig Kriger, Vøgtemand.

Alle.

Nu hylder han sin egen Stand,
Ulykkelig Krieger, Egtemand.

Emil.

Til Raarden greb jeg Fusentast
Mod den, som ei mig har fornærmet;
Men Skiebne vendte sig i Hast,
Og den har Begges Liv beskiermet.
Gid Hver fra vredt Phantasteri
Forsones maa saa let, som vi!

Alle.

Gid Hver fra vredt Phantasteri
Forsones maa saa let, som $\left. \begin{array}{l} \text{vi!} \\ \text{I!} \end{array} \right\}$

Fru Bolt.

Jeg siger ikke gierne Nei,
Men Ja kan ogsaa Nei betyde;
Min Datter græder længer ei,
Nu vil sin Faer hun gierne lyde.
Min bedste Mand! vær munter da;
Nu sige vi jo Alle Ja.

Alle.

Lyd hendes Raad: vær munter da;
Nu sige vi jo Alle Ja.

Peter Pen.

En selsom Skiebne mig er hændt,
Som mig til Estertanke vækker:
Jeg kom som en Contoirbetient,
Nu staaer jeg som en Taffeldækker!
Forvandlet er vi Alle her,
Men fremfor Alle jeg især.

Alle.

Forvandlet er vi Alle her,
Men fremfor Alle han især.

Bolt.

Hvad hjælper det, om Giftermaal
At digte, som Fornuft bestemmer?
Hvor Amor tænder sine Baal,
Man Viisdom og Fornuften glemmer.
De Daarer i Cupidos Duft
Ei følge Klogskab og Fornuft.

Alle de Andre.

Af, under Amors Blomsterduft
Hvad var al Viisdom, al Fornuft?

Camilla til Spectatores.

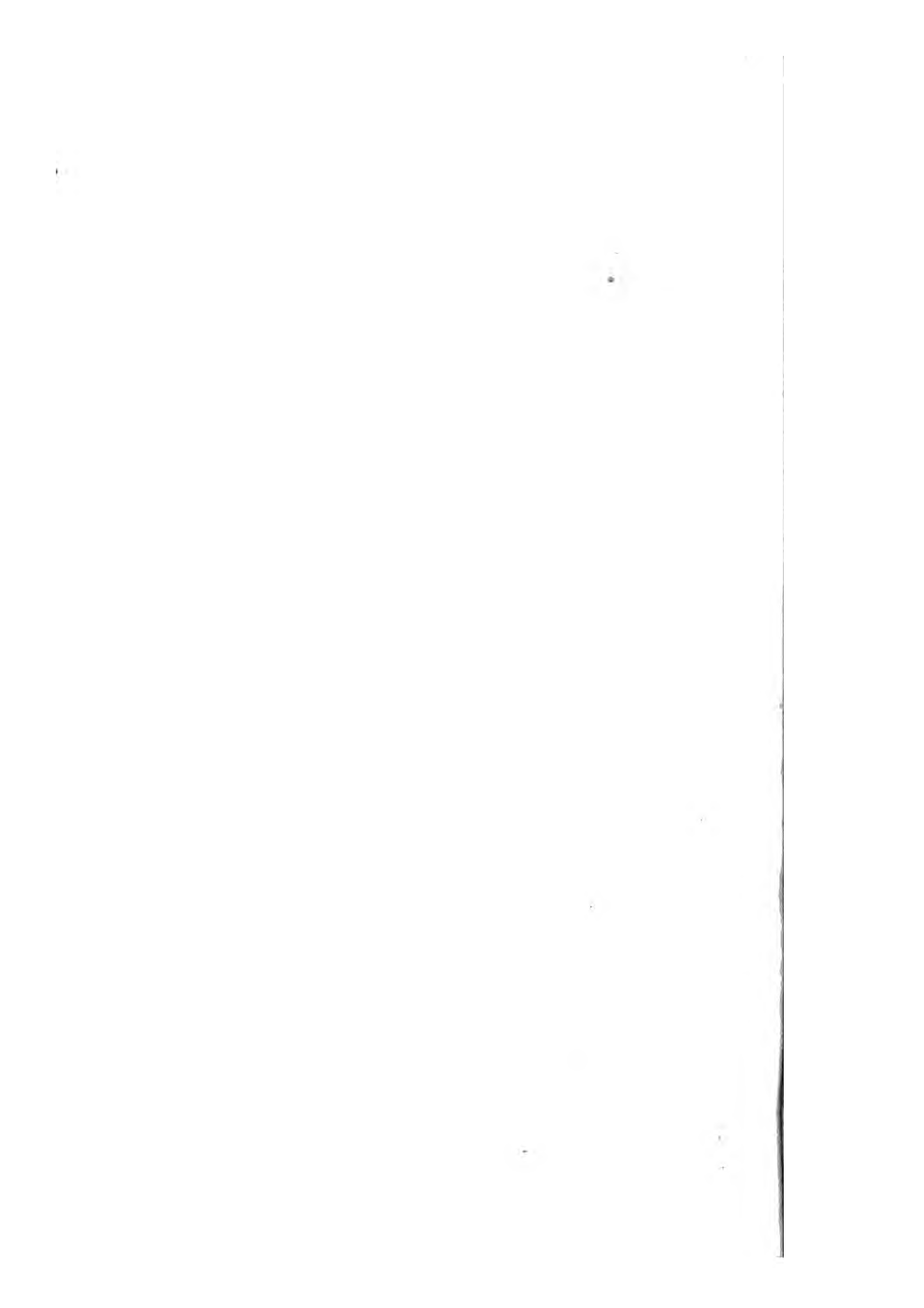
Skiondt ei man meer som Balborg døer,
Dg heller ei som Hagbarth, Signe,
Dog mange danske Evende, Møer
Endnu de fordums Elskte ligne,
Dg de forsmaae vist ei en Spot,
Der træffer kolde Hierter blot.

Chor.

De ei forsmaae en lystig Spot,
Som træffer kolde Hierter blot.

Gienfærdet paa Herlufsholm.

Et Skuespil.

For spil.

Personerne.

Fru Birgitte Gjøe.

Marthe, hendes Pige.

Maria Løstved.

En gammel gøthisk Sal.

Herluf Trolles og Birgitte Gjøes Billeder hænge i Legemsstørrelse
paa Væggen i Baggrunden.

Fru Kirgitte Gjøe

ved Spinderokken, til sin gamle Pige, som syeler i Bærelset.

Jeg gidder ikke spinde meer;
Tag Rokken bort. Marthe! du leer?
Du skulde meget heller græde.
Din Frue nu kan Intet glæde;
Alt for eensformigt for mit Sind
Er dette tarvelige Spind.
Hver Stund mig ogsaa Traaden brister.
Det gamle Die Synet mister.
Baldyre længst jeg ophørt har,
Og Donten, mig meest dyrebar,
Læse — det kan jeg heller ei;
Kun ganske kort. Nei, gaae min Bei,
Hvorhen han gif,

Peger paa Billedet.

det var nok bedst.

Før feires ingen Glædesfest.

Marthe.

Tal ikke saa, min gode Frue!

Birgitte.

Jeg gaaer som Gienfærd i min Stue.
 Min sidste Fryd — kort var den kun —
 Var nu den lille smukke Hund;
 Saa løb den bort, det slemme Skarn!
 Jeg har begravet den som et Barn.
 Mig Bapegsien ogsaa døde.
 Nei, Alting lægger Tiden øde;
 Kun een Ting tog dog ei dens Bud:
 Hufommelsen. Tak være Gud!
 Skiondt mine Dine kun er matte,
 Jeg nyder dog de gamle Skatte,
 Dg tærer paa min Capital.
 Dg denne Skif er ei saa gal
 For Folk, hvis Tid er saare kort,
 Dg om en føie Stund skal bort.

Marthe.

Hvorledes kan J saadan tale?
 J, som, for Armod at husvæle,
 Min gode, gamle, ædle Frue!
 Bortgivet har al jer Formue
 Til Skolen, som begynder snart.

Birgitte.

Begynder? Med en langsom Fart!
 Thi med Proces og Rettergang
 Gjør de mig Stakkelt Tiden lang,
 Skiondt den er kort. Af Hevn, fordi
 Vi den Umyndige stod bi,
 Dg skienkte vor Formue til
 Den Fattige — see, derfor vil
 Nu Troldene — det er en Skam,

Jeg kalder Slægtninger af ham
Bed dette Navn; men der er Fæt,
Det veed man da, i hver en Æt. —
De forse sig, slaae Hænder sammen,
Dg blues — Tøsser — over Skammen,
At Herluf sin Formue gav
Til Skolebrug. Derfor i Grav
Jeg skal, før Tingen mig vil lykkes.
Men Herlufs Grav skal blomstersmykkes,
Det veed jeg, før jeg synker ned,
Af Unglingers Taknemlighed. —
De sige: Sligt sig ikke skifter!
Hvis vi, som før, var Catholiker,
Dg havde, som Prælaters Ben,
Skovkloster givet smukt igien
Til dovne Munkke — ja, min Pige!
Da var der Intet at modsiges;
Men nu, da vi forsøge paa
Vandschaugen ret i Stand at faae,
Hvor man i Fredens milde Læ
Kan værdigt dyrke Kundskabs Træ —
Nu skrige Marsvin, kulle Gjøge,
Imens afmægtigt de forsøge,
At rane denne kiære Skat,
At den kan spilles bort en Nat,
Hvad eller giennem Mark og Lunde
Paa Jagten jages bort af Hunde.
Men -- endes vil nok denne Nød,
End er Birgitte dog ei død;
End er hun kiæk, Ungdommens Ben. —
Den Tanke gjør mig ung igien.

Seer ud af Binduet.

Hvad er det for et Pigebarn,
Som sidder der og vinder Garn?

Marthe.

Hun binder Blomster om en Qvist
I Skyggen under Træet hist,
Det smukke Barn.

Birgitte.

Om hun er smuk,

Seer ikke jeg.

Marthe.

Med dybe Suf

Den friske Rosenkrands hun fletter.

Birgitte.

Og saa den paa sit Hoved sætter,
At fange snart den Ungersvend,
Hun ønsker sig til Hiertensven.
Forsængelige Jomfrudage,
Hvor Drømmene saa smukt bedrage!

Marthe.

Dengang I Herluf Trolle tog,
Dog Drømmene jer ei bedrog.

Birgitte.

Imellemstunder Lykken kommer;
En Svale, Barn! gjør ingen Sommer. —
Nu visker hun sig Diet atter.

Marthe.

Åh, det er vor Forvalters Datter,
En yndig, velopdragen Mø,
Som kiender ei Birgitte Gise.
Hvorfor vil I ei hende kiende?
Min Frue! let det kunde hænde,
At, hvis I hende kiendte, hun

Opveied Papegøse, Hund,
Dg blev jer fiær.

Birgitte.

Dg naar hun saa
Skal bort med Wgtemanden gaae,
Saa er jeg lige nær. Nei, nei!
De Piger ikke hove mig;
Jeg holder meget meer af Dreng,
Men maa desværre vente længe,
Før jeg dem seer i lystig Skof
Til Skolen stimle hen i Flok.

Marthe.

Maa jeg herop ei hende bringe?

Birgitte.

Hvis du kan Lysten ei betvinge,
Før mig ret gierne! Men jeg troer,
Paa hende spilder du dit Ord.
Den unge Fiante, hun er bly,
Dg pleier altid bort at flye,
Naar hun mig seer. Er jeg saa fæl,
At man maa vise mig sin Hæl?
Forsærdes hun for mine Rynker?
En saadan Daarlighed jeg ynker;
Dog kan man sagtens end for Spøg
Begynde med et nyt Forsøg.

Marthe gaaer. Fru Birgitte sætter sig hen at spinde igien,
og synger et Vers af en af Herluf Trolles Psalmer, stirrer
paa hans Billed, og siger:

Hvergang jeg dine Psalmer synger,
Da Tanken, Tønen mig forynger.
Snart kaster jeg min Byrde tung,
Dg seer dig atter — evig ung.

Marthe kommer med Maria, som neier undseelig, og bliver staaende i Døren.

Birgitte.

Ei, ei! saa fanged vi dog Hinden?
Hun piled ikke bort i Binden?

Barf.

Hvi løber du, naar du mig seer?

Maria neier bange igien.

Jeg aldrig skal det gjøre meer.

Birgitte.

Nu maa jeg lee.

Sagte.

Hun er nok tøffet —

Skiondt vakker og slet ikke flodset.

Høit.

Siig, kiender du mig, unge Mø?

Maria.

Ja, I er Fru Birgitte Giøe.

Birgitte.

Jeg har et Navn, som alle Qvinder.

Siig, hvad Begreb du vel forbinder

Med dette Navn, som vist er mit.

Maria.

Uf! — jeg begriber saare lidt.

Birgitte leer.

Jeg troer det selv.

Maria sagte.

Hun muntert leer;

Nu er jeg ikke bange meer.

Marthe gaaer.

Birgitte.

Hvi løb du bort af Haugen brat,

Naar du mig saae?

Maria.

Jeg veed nok, at
Det sommer sig ei der at træde,
Naar naadig Fruen er tilstede.

Birgitte.

Det altsaa var Uerbødighed. —
Men naar jeg kaldte dig?

Maria.

Jeg veed
Ei ret — I rynked Banden streng.

Birgitte.

Var du ei Pige, men en Dreng,
Saa løb du ikke for min Bände;
Den stanger ikke.

Maria.

Jeg maa sande,
Lidt vilde jeg; men, ah! I saae
Saa fornem ud — jeg maatte gaae.

Birgitte.

Saa frygted du? Jeg gif dog sagte.

Maria.

For — at I skulde mig foragte.

Birgitte.

Hun svarer godt; jeg feil har taget
Af dette Barn. — Er du opdraget?
Jeg mener, har du Noget lært?

Maria besleben.

At tale derom er ei værdt.

Birgitte.

Har du lært Sprog? det tydske? franske?

Maria.

Get kan jeg.

Birgitte.

Hvilket da?

Maria.

Det danske.

Birgitte.

Hun svarer godt, hun har Forstand. —

Mit Barn! i Fald du dette kan,

Du meget større Kundskab har,

End mangen tydsk, franskst Nar.

Maria.

Jeg takker for jer gode Mening.

Birgitte.

Det kommer nok til en Forening

Imellem os.

Maria glad.

Jeg selv det troer;

J giver mig saa gode Ord.

Tilgiv! J saae mig ud saa barst.

Birgitte.

J Heltes Tid var Skinken harst

Meer yndet, end den ferske, søde.

Dog — jeg er glad ved dette Møde.

Jeg saae, du bandt en Krands i Haven

Af Roser; hvem bestemtes Gaven?

Maria.

Min Moders Grav. Men, naadig Frue!

Jeg beder jer af al Formue:

Forraad det til min Fader ei.

Birgitte.

Maa han det ikke vide?

Maria.

Nei!

Det hendes Dødsdag er i Dag;
 Han har i Hovedet en Sag —
 Forretninger, maaskee han glemmer
 Dødsdagen.

Birgitte.

Dg hvad du fornemmer,
 Det maa han ikke føle?

Maria.

See,

Jeg skaaner ham for denne Bee.
 Nok, at Een sørger; thi vor Klage
 Dog kalder Moder ei tilbage.

Birgitte.

Jeg mærker, Pige! du er god.

Maria.

Jeg mærker, J har Udelmod.

Birgitte.

Naar har du da din Moder mistet?

Maria.

Jeg har den tunge Skiebne fristet
 For tre Aar siden.

Birgitte.

Stakkels Glut!

Tilgiv, at jeg mod dig var hut.
 Du bandt en Krands til hendes Grav?

Maria.

For al den Godhed, hun mig gav,
 Kan jeg kun disse Blomster bringe.

Birgitte.

Dg Følelsen paa Haabets Vinge!
 Mit kære Barn! vi begge staae
 Dg see med Taarer i det Blaa,

Dg savne, hvad der er forsvundet.
 Du snart har Savnet overvundet,
 Thi anden Fryd med andet Navn,
 Vil nok erstatte dig dit Savn;
 Men Bladet sig med mig har vendt,
 Mit Eventyr paa Jord er endt.
 Dog var det blot Indbildning ei.
 Indbildning? Nei, i Sandhed, nei!
 Seer du den Mand, som malet staaer
 Der, kraftig end med graanet Haar,
 Med Helteblif, med Sværd ved Side,
 Og dog den Tænksomme, den Blide?

 Maria.

Jeg tænker, det var eders Mand.
 I staaer ved Siden.

 Birgitte.

 Det var han

I dette korte Jordestævne;
 Men Krøniken hans Navn skal nævne,
 Saalænge Navn af Edel, Stor
 Gienlyder paa den danske Jord.
 Mit Navn vil heller ei forsvinde;
 Thi jeg var Herluf Trolles Qvinde.
 Han sagde selv: jeg har ham værd. —
 Deri bestaaer min Levesærd.

 Maria.

I er saa lærd, saa viis og klog,
 Forsikkrer man.

 Birgitte.

 Ja, læst i Bog,

Det har jeg tidt; og Trolle med.
 Alt var hos ham paa rette Sted:

I Freden var han som en Præst,
 I Ridderspil sad han til Hest
 Som Holger Danske, Hjerter stial;
 I Krigen var han Admiral,
 Som gammel Biking tapper, stærk,
 Dg retted ud mangt Helteværk.

 Maria.

Dg nu har han og I, vor Frue!
 Bortgivet hele jer Formue
 Til Skolebrug.

 Birgitte.

 Til Danmark's Tarv.

Hvad er en Arm foruden Marv?
 Dg Marven for vor Legemstyrke,
 Det er Forstanden, som vi dyrke,
 Forbunden med vort Hjertes Ild;
 Thi uden Sligt er Helten vild,
 En Jette kun, men ikke stor,
 Dg ingen ægte Søn af Thor. —
 Dog, nu jeg taler Græsk og Fransk
 For dig, mit Barn!

 Maria smilende.

 Nei, Thor var dansk.

 Birgitte.

Du kiender ham? Jeg skammer mig,
 Fordi jeg før ei kiendte dig.

 Maria.

I gjør mig alt for megen Ære.

 Birgitte.

Din anden Moder vil jeg være;
 Dg naar Birgitte Gise er død,
 Dg hviler længst i Gravens Skød,

Bil hun din Skyttsaand altid blive.
 Og hvis det skulde sig begive,
 Du kom i Nød — træd dristig frem
 For Billedet, og du igjen
 Skal see mig til din Redning! — Af,
 Nu sværmer jeg.

 Maria.

 Modtag min Tak.

 Birgitte.

Jeg mærker det, end slaaer med Lyst
 Mig Hjertet i det gamle Bryst.
 Jeg glæder mig, at jeg dig fandt;
 Derved min Riedsommelighed forsvandt.
 Og skulde jeg end vente længe,
 For her jeg seer de kære Dreng,
 Saa skal imens en yndig Mø
 Her trøste dig, Birgitte Gise!
 Ei savner jeg fra denne Stund
 Min Papegoie meer, min Hund;
 Det er dog Livets bedste Gammen,
 Naar Mennesker smukt leve sammen.
 Hun omfavner og kysser hende. Tæppet falder.

Gienfærdet paa Herlufsholm.

Personerne.

Ridder Arild Gøttfeld.

Junker Christopher Gise.

Junker Jørgen Marsvin.

Løstød, Forvalter paa Herlufsholm.

Maria, hans Datter.

Johannes Mikkelssen, } theologiske Candidater.

Peter Klaat,

Rudolf Green, Skriver hos Forvalteren.

Anna, hans Hustru.

Jægere og Tienere.

Kirgitte Gises Gienfærd.

Handlingen foregaaer paa Herlufsholm og i Nærheden, 1575;
i Forspillet et Aar i Forveien.

Første Handling.

Et Børelse i Junker Christopher Gises Gaard.

Christopher Gise. Jørgen Marsvin.

Marsvin.

God Morgen, Broder Christopher!

Gise.

Den ønsker du mig forgieves, Jørgen! Siden Herluf Trolle og Birgitte Gise, min værdige Moster, begik det Forræderi mod deres Slægt, at berøve os vort lovlige Arvegods, Skovgaardskloster, og testamenterede det til fremmede, ufrelse Pøblinger — er der ingen god Morgen længer for mig.

Marsvin.

Du vilde have mangen god Morgen, hvis du ikke havde saa mangen ond Nat i Forveien, sad og doblede, og tabte dine Penge.

Gise.

Tabet af Skovkloster gielder ligesaa meget dig, som mig; dersom du havde lidt mere Forstand, saa ærgrede du dig ligesaa godt, som jeg.

Marsvin.

Derfor takker jeg Vorherre, at han ikke har givet mig mere Forstand, end der behøves til at være stærk, frisk og

sund, spise, drikke, gaae paa Jagt, og nyde alle mine Herligheder.

Gisø.

Du kommer allerede fra Jagten, seer jeg.

Marsvin.

Men nu skal jeg dog vise dig, at jeg ogsaa kan ærgre mig, uagtet jeg efter din Mening ingen Forstand har.

Gisø.

Hvad ærgrer du dig over?

Marsvin.

Over Jagten! Er det en Jagt for ærlige og velbyrdige Mænd, at dræbe de stakkels fromme Hjorte, Daadyr, Raadyr og Harer — de største Gujoner paa Guds grønne Jord? Skifter det sig for strenge Herremænd? Nei! veed du hvad, dersom du tænker som jeg, saa ville vi komme ind med en Ansøgning til Hans Naade Kong Frederik, undertegnet af alle Egnens Godseiere, om underdanigst at maatte indføre nogle Bildsviin fra Tydskland, Ulve, Bjørne og Rosser fra Norge, for at vi, ved at jage efter dem, kunne øve Mod og Mandshierter i Fredstider, hvilket i Krigstider vilde være Fædrelandet til mangfoldig Nytte.

Gisø.

Ja, ja! skriv du kun en saadan Ansøgning.

Marsvin.

Du skal nu altid være saa spydig! Fordi du tilfældigviis har lært at skrive i din Ungdom, troer du, alle Mennesker kan gjøre det Samme. Skam dig for en Ulykke! Vil du ikke ogsaa være lærd, ligesom Herluf Trolle, Birgitte Gisø, og vor taabelige Fætter Arild Hvitfeld?

Gisø.

Det skader ikke, at han er det. I gamle Dage var

Adelen lærd; men nu er Lærdommen gaaet over til de Ufrelse, og det giver dem Baaben i Hænderne mod os.

Marsvin.

Baaben i Hænderne? Der er intet Menneſke mere feitet med Baaben i Hænderne, end Arild Hvitfeld; og han gielder dog for den lærdeſte danſke Adelsmand nuomtide.

Giøe.

Jeg taler i billedlig Forſtand.

Marsvin.

Jeg ſkal bede, at du ikke taler i meer end een Slags Forſtand, naar du taler med mig. Er du i ondt Lune? Trænger du atter til et Par hundrede Kroner, ſaa ſtaaede til Tienefte. Men det hjælper ikke; du har for megen Forſtand, du spiller dem dog ſtrag bort igien.

Giøe.

Du er dog en ægte Ben. Tak, Broder! Jeg tager imod Tilbudet.

Marsvin.

Hvad betyder den Liberikiole, ſom hænger der over Stolen?

Giøe.

En Spøg, hvortil du ſtrag ſkal være Bidne. Du veed, jeg har et Præſtekald at give bort.

Marsvin.

ſkal Præſterne nu ſkifte Liberi? De havde jo det ſorte.

Giøe.

Præſten ſkal beholde det forrige; men Sollicitanten maa forſt gaae i mit Liberi. Nu kommer der ſtrag een igien. Her var alt een i Morges tidlig, en ſtorartig Monsieur, og ſaa er han oven i Riøbet forelſket og vil giſte ſig med den ſmukke Marie Lovſted, ſom jeg ſelv har et godt Die til.

Marsvin.

Du er dog ikke gal og vil begaae en Mesmariage?

Gise.

Taabnakke! kan man ingen Kiærlighedshandler have, uden at man strax gifter sig.

Marsvin.

Du har Ret. Undskyld mig; jeg staaer her og sigter med Tankerne hen i en anden Retning.

Gise.

Tankerne? Sigter du ogsaa med Tanker? Du er en god Skytte med Krud og Kugler; men med Tankerne skyder du slet, i det mindste træffer du aldrig.

Marsvin.

Jeg tænker paa disse Bjørne, Løsser og Ulve, Christopher! hvormed jeg vilde berige Fædrelandet. Saa troer du ikke, Hans Naade giver sit Minde dertil?

Gise.

Det gjør han aldrig. Der er allerede Snak og Brøvl nok over, at vi Herremænd nedtrampe Bondens Sæd og Korn paa vore Jagter; men fik vi nu først disse rivende umæelende Bæster ind i Landet —

Marsvin.

Saa fik de Andet at gjøre, end at klage over heelt Skind; saa vilde de see, hvilken Forskiel der er —

Gise.

Det gaaer ikke an, Jørgen Marsvin!

Tieneren kommer.

Her er Candidaten Peter Blaar.

Gise.

Der har vi vor Mand. Lad ham komme.

Peter Blaar kommer, og bukker dybt.

Gise.

J er den theologiske Candidat? Sagte. En naragtig
Kegle!

Peter Blaar.

Med Gud og Uren, Eders Strengthed!

Gise.

Og søger om det Præstefald, jeg har at give bort?

Peter Blaar.

Eders Herlighed seer ind i mit Hjertes inderste Grund.

Gise.

Hvis J skal være Sælshyrde hos mig, saa maa jeg
først kiende eders Character.

Peter Blaar rækker ham et Papir.

Her er den. Bedste Character!

Gise.

Her var nylig en af eders Ordensbrødre, som søgte
om Kaldet; men han fik Afslag, han duede ikke dertil.

Peter Blaar.

Johannes Mikkelson? Det tænkte jeg nok.

Gise.

Kort sagt: den, jeg skal give dette fede Kald, maa
finde sig i, nogentid at gaae i mit Liberi. Han vægrede
sig, og fik Løbepas. Nu spørger jeg eder: vil J trække
Kiolen paa, saa er Kaldet maaskee eders.

Peter Blaar.

Hvor er Kiolen?

Gise.

Der. Vil J trække den paa?

Peter Blaar.

Ja, naadige Herre! det er Noget, som jeg ikke strax
kan siige; det kommer an paa —

Giøse.

Ha, ha! han har ogsaa Betænkkeligheder. Hvad kommer det an paa?

Peter Blaar.

Om den passer mig. Jeg frygter for, den er noget for lang i Ermerne.

Giøse leer.

Det siger Jngenting. Den er giort paa Bæxt.

Peter Blaar

-trækker sin sorte Kiole af, og den anden paa.

Det gaaer bedre, end jeg havde tænkt.

Giøse.

Den passer jer, som den var syet til jer.

Peter Blaar.

Nu er jeg eders Tiener. Jacob ægtede først den hæslige Lea, for siden at faae den deilige Rachel. Hvad har J at befale?

Giøse.

Godt, begynd strax! Der staaer en Urtepotte med en fielden Rose; den kan J bære til Herlufsholm, til Forvalter Lovsted's smukke Datter Marie — og hilse fra mig.

Peter Blaar.

Det skal efterkommes, naadige Herre! Sagte. Saa faaer jeg hende med det samme at see, og kan sige hende Sagens Sammenhæng, at det altsammen er for hendes Skyld.

Bukker, og gaaer.

Giøse.

Den Karl faaer ikke Kaldet. Han duer neppe til at være Degn. Men hvad gaaer der af dig, Jørgen? Du har staaet taus og stirret hen for dig, uden at lægge Mærke til Præsten.

Marsvin.

Mine Tanker have bestandig sigtet hen i den forrige Retning.

Giøe.

Det er da en forbandet Tankesigten med dig i Dag.

Marsvin.

Angaaende disse Ulve og Bjørne.

Giøe.

Slaa dem af Tankerne.

Marsvin.

Det kan jeg let; men jeg maa ogsaa pakke dem ind og sende dem tilbage igien.

Giøe.

Hvad vil det sige?

Marsvin.

Seer du, der var en norsk Herremand i Fjor til Giest hos mig; han spottede os her i Danmark, fordi vi ingen Bierge og Klipper, ingen Ulve og Bjørne havde. Det kan der let raades Bod paa, sagde jeg; send mig nogle herved! Og nu har han sendt mig en heel Skibsladning.

Giøe.

Klipper og Bierge?

Marsvin.

Nei, Ulve- og Bjørne-Hvalpe. De er saa nydelige, saa det er en Gru. Mine Børn lege med dem, som med smaae Hunde og Kattefillinger. De rende omkring i Stuen, og gjøre slet ingen Fortræd.

Giøe.

Er du gal? Det gaaer aldrig an. For Guds Skyld!

Marsvin.

Nei, det gjør det vel heller ikke. Nu ere de smaae

og uskyldige; men naar de komme i Lapseaarene — Jeg vil sende dem tilbage igien.

Gisøe.

Det behøves ikke.

Marsvin.

Hvad skal jeg da gjøre?

Gisøe.

Slaa dem ihjel!

Marsvin.

Nei, det stikker sig ikke. Det var en Skam at berøve Normanden sine Ulve og Bjørne, naar man ikke selv bruger dem.

Gisøe.

Ei! hvad bryder han sig om det? Han er glad ved at blive af med dem; han har nok af det Raak.

Marsvin.

Ja, saa vil jeg da lade Natmanden hente, at han kan stikke dem. Sagte. Jeg tør ikke sige ham, at een af Bjørnerne er løbet bort; og jeg tør ikke lyse om den fra Brækestolen. Jeg maa see, om jeg selv kan støve den op. Soit. Farvel, Christopher Gisøe!

Gisøe.

Tak, Jørgen Marsvin!

De gaae.

Forvalterens Bærelse paa Herlufsholm.

Hans Chatol staaer aabent. Til den ene Side en Alkove med Gardiner.

Løvsted. Rudolf Green, hans Skriver.

Løvsted med et Papir i Haanden.

Det er elendigt affkrevet, gniddret og utydeligt — hvert Dieblif galt bogstaveret.

Rudolf.

Fordi jeg holder mig til den ny Skrivemaade, og ikke flikker alle mulige Vocaler og Consonanter ind i hvert Ord.

Løvsted.

Er det en Maade at tale til sin Husbond paa, næsvise Knegt? Regningen er heller ikke rigtig. Er syv og tre elleve?

Rudolf.

Det er en Skrivfeil. Summen nedenunder er ganske rigtig.

Løvsted.

Skrivfeil og altid Skrivfeil! Det var en Skrivfeil af mig, da jeg svarede din Talsmand venligt paa hans Brev, og tog dig i min Tjeneste.

Rudolf.

Jeg er dog ikke saa reent uden Opdragelse. Min Fødsel —

Løvsted.

Præler du nu igien af, at du er en fornem Herres —

Rudolf.

Jeg har dog lært meer, end de ordinaire Skriverskarle.

Løvsted.

Det er sandt. Du er løbet Latinstolen igiennem, det er en ordinair Skriver ikke; det behøver han ikke heller. Du har giftet dig, har Kone og Barn, uden at have Noget at leve af. Du er en storagtig Monsieur, der hvert Dieblif giver sig Airs, skiondt han hvert Dieblif trænger til Medlidenhed. Du — men jeg vil ikke beskylde dig for hvad jeg endnu ikke juridisk kan bevise. Men tag dig i Agt! Jeg har Die med dig; jeg seer ret godt uden Briller.

Rudolf.

Hvad vil J ikke bestynde mig for? Hvad kan J ikke bevise? Naar J Intet kan bevise, hvi kommer J da med indirecte Bestyldninger? Tag jer selv i Agt, og tak Gud, at her ingen Bidner er.

Løvsted giver ham et Drifgen.

Du er en uforskammet Knegt, og jeg jager dig af min Tjeneste. Kom aldrig tiere for mine Dine. Dit Halvaars Løn har du paa tre Daler nær taget op i Forveien. Der er Resten — vær saa god; og saa ud af mit Huus paa Diebliffet!

Medens Løvsted henter Pengene i Chatollet, skynder Rudolf sig ubemærket hen, og lukker Krogene op paa et af Vinduerne.

Rudolf.

Med Fornøielse! Tager Pengene. Gud bevare mig for at tiene gale Folk. Men Drifgenet er ikke betalt, hust paa det! Vi have endnu en Regning at afgjøre med hinanden.

Gaaer.

Løvsted ene.

Undsiger du mig, Knegt? — Gale Folk! — Der er Noget i. Hidsighed er en øieblikkelig Galskab. Men denne jammerlige, slette Karl, som jeg havde belemret mig med, har jeg længe ganske rolig havt i Sinde at stille mig ved; og skeer det ikke i et saadant Dieblif, saa løber mit bløde Hjerte af med mig, og jeg lader mig formilde af hans Kone og Barn. Omfindtlig og pirrelig er jeg — især i disse Dage — da den nederdrægtige Proces — Nu maa den jo have Ende — den er afgjort i Gaar. Ha, det spænder mig alle Nerver. Hvittfeld kommer i Dag, han bringer enten Evangeliet eller Dødsdommen; thi jeg er jo ogsaa ruineret, uden Levebrød, hvis Troltene og Giogene

bemestre sig Arven. Hvad bliver der da af min stakkels Maria? Kommer der ikke Nogen dernede? Der er han vist, der er han!

Hør ud.

Rudolf

aabner et Vindue, og kryber ind fra Træet, som staaer udenfor.

Det er en god Indretning med Træer, som staae uden for Husene. — Du ruinerer mig, saa ruinerer jeg ogsaa dig. Han beskylder mig for Confusion, og saa er han selv den største Confusionarius, Gud har skabt, og glemmer hvert Dieblif, hvad han har at huske paa. En smuk Forvalter, hvis han ikke havde den Datter! Men denne Gang skal hun ikke hjælpe dig. Hør, hvor han larmer nede i Dagligstuen. Gaaer til Chatolet. Her ligger Testamentet; jeg veed det. Jeg tager det; men Omslaget lader jeg ligge. Naar han seer det, er han fornøiet for det første; men siden kommer Graad og Tænders Gnidsel. Jeg hører ham paa Trappen — affted!

Han springer ud i Træet fra Vinduet, og trykker det til efter sig.

Løstet kommer tilbage.

Nei, der var Ingen. Og — jeg veed ikke — det var mig ret fiært. Saa har jeg Lov at haabe lidt endnu. Jeg er saa angst for at see Hvitfeld, at han med et eneste Ord skal nedslaae vort hele Haab. — Dog — det har ingen Nød. Testamentet er alt for klart. Han fik det til Byen, det blev forelagt i Retten, og han gav mig det tilbage; thi det er en Punkt i Testamentet, at det skal blive her paa Gaarden. Efter et lidet Ophold. Jeg fik det dog tilbage? Det er en besynderlig Glemsomhed, der er kommen over mig i den senere Tid, efter min salig Kones Død, efter min sidste Sygdom. Jeg tør ikke være mig det selv bekiendt. Bed den levende Gud, i dette Dieblif veed jeg ikke

ret, om jeg eller Hvitfeld har Testamentet. Nei — han gav mig det jo ved Afskeden sidst. Seer i sit Chatol. Der ligger det, Gud være lovet! Alting forstrækker mig i den senere Tid. Sukker Omflaget op. Det er der ikke! Almægtige Gud! hvad er det? — Hvad det er? Det er, at Hvitfeld har Testamentet. Han har det; hvor skulde det vel ellers være? Jeg giemmer det jo som min Diesteen. Rager ængsteligt om imellem sine Papirer. Hvor skulde det vel ellers være? Han har det; og nu kommer han snart — snart! om en Times Tid! — O, Gud! den Time vil vare en Evighed. Hvitfeld! Hvitfeld! jeg skælver for at see dig, og dog hænger mit hele Haab alene ved dig.

Gaaer.

Salen med Herluf Crolles og Birgitte Gieses Billeder.

Johannes Mikkelssen. Maria.

Johannes.

Skion er din Fatning.

Maria.

O, min Ven!

Tak Gud, du er dig selv igjen.

En Herrens Biinggaard kan man vel

Selv dyrke paa et Lavafield,

Men Held og Trivsel flygter fra

Et fælt Gomorrha, Sodoma.

Johannes.

Men om nu end fra denne Kant

Udholdenheden Seier vandt —

Er ei et andet Uveir nær,

Som snart os skjuler Solens Skær?

Den fæle Strid ved Rettergang
 Har giort din Fader Barmen trang.
 Den blier udtrukken Aar for Aar!

Maria.

Faer mener, den er endt i Gaar.

Johannes.

Hvis den var tabt?

Maria.

Jeg troer det ei.

Johannes.

Du haaber.

Maria.

Altid haabed jeg.

Johannes.

Og hvad dig skienker denne No?

Maria.

Ben! en uskyldig Overtro.

Troer du paa Spøgelse?

Johannes.

I Fald

Fra dem du Trøsten hente skal,
 Da blier, Maria! svag din Trøst.
 Giengangeren med Skrækerøst
 Fra Graven kom, fra sprængte Skriin,
 Som fæle Liig i hvide Liin.
 Ufromme Mandel, svage Tro
 Gav ham i Kisten ingen No;
 Nu skrækker han med Skadefryd
 Den Levende med Barselslyd;
 Forbittret over Andres Vylke
 Ham fryder Fryd at undertrykke.

Maria.

Johannes! fiære Ven! o nei,
 Sligt Spøgels ikke mener jeg;
 Jeg Helveds Giøglespil foragter,
 Dg frygter ikke Dævlens Fagter.

Johannes.

Dertil er ogsaa du for god.

Maria.

Paa Engle troer jeg derimod.

Johannes.

Det gjør jeg med.

Maria.

Dg Gud, vor Fader,
 Imellem Englene tillader,
 At komme ned paa denne Jord
 Til Hielp os i Ulykken stor.

Johannes.

Ja ja!

Maria.

Dg løst fra Støvets Baand
 Er Engel hver en salig Aand
 Med Himmeriges Liljestængel.

Peger paa Billedet.

Birgitte Gise er slig en Engel.
 Hun loved, da hun var i Live,
 Min Skytzaand vilde hun forblive,
 Dg faae den Skole bragt i Stand,
 Som hun og hendes Ægtemand
 Af egne Midler har oprettet.
 Det har hun sikkert ei forgjettet.
 Birgitte Gise nok staaer os bi.

Johannes omfavner hende.
Elfværdigt er dit Sværmeri.

Løvsted kommer forvirret.

God Dag, min fiære Johannes! Jeg seer, du er glad, og omfavner henrykt din Maria. Gud skee Lov, saa er dog eet Ønske opfyldt. Maa jeg gratulere til Kaldet?

Maria.

Ja, fiære Fader! gratulere maa du, men til at han ikke fik Kaldet.

Løvsted nedslaaet.

Du fik det ikke?

Johannes.

Junker Christopher foreskrev mig uværdige Betingelser, som jeg ikke kunde indgaae.

Løvsted.

Der svandt ogsaa det Haab. Jeg havde glædet mig som et Barn dertil, at vi skulde være Naboer og leve saa godt sammen.

Maria.

Ja, visseilig vilde vi havt det godt. Hvilken Glæde for Johannes, at see sin Kirkepatron nedrive alle Hverdage, hvad han selv i Guds Huus i Tilhørernes Hierter søgte at opbygge om Søndagen. Og selv Søndagen vilde Junker Giøe ikke hellige; medens Kirkesangen lød, og Guds Ord fra Præstens Læber, vilde man høre Hundene giøe og Hornene tude paa Marken lige uden for Kirken.

Løvsted sukker.

Du har vel Ret.

Maria.

Gode Fader! du er saa nedslaaet.

Løvsted.

Jeg ængstes over denne Dag. Vi kunne snart vente Ridder Arild Hvitfeld. Han lovede at komme, saasnart han kunde, for at fortælle os Udfaldet af Processen. Gaaer Skolen tabt, saa er mit Embede ogsaa ophørt, og vi kunne gaae ud i den vide Verden som Betlere.

Maria.

Lys, hvad er det? Der blæses en from Melodie, en Takkesang nede i Gaarden.

Johannes seer ud af Vinduet.

Ridder Hvitfeld kommer. Han har taget Musicanter med. O, jeg aner det Bedste.

Musikken tier. Arild Hvitfeld træder glad ind, og stiller sig midt i Salen, fulgt af alle Gaardens folk, som i ærbødig Afstand omringe ham.

Hvitfeld.

Triumph! vi vundet har vort Slag.
 Betsignet være denne Dag!
 Ha, lang Tid stred med Rænker, List
 Den gode Sag, men vandt tilsidst.
 Saa fryde sig med mig hvert Bryst,
 Hvem Bid, Dplysning skienker Lyst.
 Fra Klostret først gif Kundskab ud,
 Da Christne lærte Tro paa Gud;
 Forvandlet til en Skole, skal
 Nu Klosteret, som Lærdoms Hal,
 Udsaae sit Korn med gavmild Haand,
 Til Blomst og Frugt for Fremtids Aand. —
 Som Olaf Korsets Banner kiæf
 I Norge planted — Hedningskræf,
 Saa planter Hvitfeld her i Dag
 Humanitetens hvide Flag

Bag Skolehaugens lave Muur,
 Der ikke fierner fra Natur.
 Herfra skal Aandens Modenhed
 Udbrede sig i Fredens Fied,
 Til Lyst og Gavn for Fædreland,
 Og Fremvæxt for vor Borgerstand.
 Ufrelse skal med Frelse gaae,
 Kun derved Begge Frelse faae. —
 Men glemmer heller ei engang,
 Naar eders Navn har Skioldeflang,
 At mangan ærlig Riddermand
 Arbeidet har for eders Stand;
 At fielden Lærd var hertillands
 En Rangau og en Rosenkrang;
 At Tycho Brahe Stierner saae,
 Som Skioldeets Stierner overgaae;
 At Hvitfeld fandt sin største Ære
 Deri, som J, en Lærd at være;
 Og aldrig Tak i Hjertet døe
 For Herluf og Birgitte Giøe!

Pigerne have imidlertid bekrandsset Herluf Trolles og Birgitte
 Giøes Billeder. Arild Hvitfeld vinker, og man hører
 atter Trompeter og Pauker.

Alle synge:

Nei, aldrig Tak i Hjertet døe
 For Herluf og Birgitte Giøe!

Johannes.

Held Danmark!

Maria.

O, Lyksalighed!

Hvitfeld.

Ja, Venner! Gud i Himlen veed,

Jeg er saa glad, min Lod saa skøn,
Som var mig født min første Søn.

Almuen og Tyndet fierner sig beskedent stille paa hans Vink.

Hvitfeld.

Men — det forstaaer sig — nogen Skygge
Der er i hver en jordisk Lykke;
Saadan fik ogsaa — grandstet ret —
Min lyse Sol sin Taageplet.

Løvsted ængstlig.

Sin Taageplet? hvordan?

Hvitfeld.

Ja, Kiære!

Ei Haugen Gartner kan undvære.
Den Gartner, jeg blandt Mange fandt,
Udsøgt og fielden lærd — forsvandt.
Min Rector her til Skolen god,
Min Ungdomsven sin Ben forlod;
Jeg kan ham ei til eder bringe,
Han fløi herfra paa Dødens Binge.
Jeg ene maatte gaae min Gang;
I Graven hviler Markvard Bang.

Løvsted.

Bor Rector død?

Hvitfeld.

Min Ben jeg seer
Hos Gud, og Skolen tabte meer,
End jeg. D, fielden er den Mand,
Naturbestemt for denne Stand,
Som skienker fremmed Flok sin Flid,
Egempet og sin Levetid.

Jeg Lærere fandt fiendne, gode;
 Men hvad er Kroppen uden Ho'de?
 Hvad blev Athens Academie,
 Dets Wiisdom? kun Sophisterie,
 Da Socrates og Plato døde.

Maria smilende.

Paa Dødt det Levende maa bøde.
 Herr Hvitfeld! lad ei Haabet glippe.

Beger paa Johannes.

Der har J Socrates! Kanthippe
 Jeg dog vel ikke kaldes kan,
 Om Socrates end blier min Mand?

Hvitfeld.

Din Mand?

Maria.

Der Markvard Bang igjen
 Staaer — i Johannes Mikkelsen.

Hvitfeld.

Din Brudgom? Jeg alt Godt har hørt
 Om ham. Og ham har Skiebuen ført
 Mig hid til Trøst og Hielp?

Maria.

Maaskee!

Det selv vil allerbedst J see,
 Naar J ham prøver.

Hvitfeld.

Man har sagt
 J Kiøbenhavn: det var hans Agt
 At søge Kald hos Junker Giøe.

Maria leer.

Nei, Giøe vil som en Hedning døe.

Han bruger ingen Præst; til Hel
 Vil han kun følges af sin Træl.

Hvitfeld.

Johannes! troer I jer i Stand,
 Til dette Hverv?

Maria.

Svar som en Mand!

Johannes.

Som Mand jeg Ridder Hvitfeld svarer,
 Hvad du har sagt alt: det erfarer
 Han bedst, i Fald han prøver mig.

Hvitfeld rækker ham sin Haand.

Johannes! kom, jeg prøver dig.

De ville gaae ind i Sideværelset.

Løvsted,

som har været urolig hele Tiden, men søgt at skjule det.

Herr Ridder! bliv ikke vred, at jeg opholder jer et
 Dieblik; at jeg spørger eder om een Ting. Testamentet —

Hvitfeld.

Ja, det er sandt, kære Ven! Testamentet bliver her,
 det forstaaer sig. Efter dets egen Forskrift forlader det
 ikke Herlufsholm. I beholder det altsaa for det første,
 som hidtil, endnu fremdeles, og siden leverer I det i
 Vidners O verværelse, og mod hans Beviis, til Skolens
 Rector.

Gaaer med Johannes.

Løvsted med skjult Forfærdelse.

Til Skolens Rector!

Maria.

Og det bliver Johannes, kære Fader! det veed jeg
 saa vist, som det allerede var skeet.

Løvsted.

Troer du? Sagte. Jeg maa endnu skiule mig for hende; det var Synd at forstrække hende med en maaskee indbildt Ulykke. Jeg vil opmærksom giennemse alle mine Papirer. Det maa være forlagt — skiule sig i en Krog. O, Gud! jeg spændes paa Pinebænken.

Peter Blaar

Kommer i Junker Christophers Liberi med Urtepotten.

Om Forladelse! jeg kommer dog ikke til Incommodation og Uheilighed?

Løvsted.

Hvem er J?

Maria.

Kiære Fader! Kiender du ham ikke? Det er sandt for Herren vor gamle Bekiendt Peter Blaar, der gaaer igien i Junker Christophers Liberi.

Peter Blaar.

Jeg gaaer ikke igien, Jomfru! thi jeg er endnu ikke død, mindre salig. Jeg skulde allerydmugst hilse fra Junker Christopher Giøe, som sender eder denne Urtepotte med en, efter hans Mening, fielden Rose.

Løvsted.

Tal du med ham, Maria! og kom op til mig paa mit Kammer, naar han er gaaet.

Gaaer.

Maria.

J er altsaa nu Tiener hos Junker Christopher?

Peter Blaar.

Jeg veed ikke, om Jomfruen har læst Ovidii Metamorphossis?

Maria.

Nei, jeg har ikke.

Peter Blaar.

Den er skreven paa Latin.

Maria.

Saa har J vel heller ikke læst den.

Peter Blaar.

Den er i mange Bøger. Een af dem havde jeg opgivet paa Puf, som man kalder det, da jeg var stedet til Examen. Uheldigviis kom jeg op i den Fabel om Jupiter, der gav sig ud for en Tyr, for at komme i Besiddelse af den skønne Jomfru Europa, eller hvordan det var. Den Fabel glemmer jeg aldrig, thi den puffede mig fra min gode Character.

Maria.

Deraf kommer det altsaa, at J siden altid har havt en slet Character?

Peter Blaar.

Jeg anfører det kun, for at undskyldte mit Udvortes. Jeg efterligner Jupiter.

Maria.

Undskyld heller jeres Indvortes, det kan mere behøves.

Peter Blaar.

Hvis J ikke synes om dette Liberi, saa anslag jer selv; thi det er jer, som har faaet mig til at trække Riolen paa.

Maria.

Det er aldrig muligt.

Peter Blaar.

Mindes J, dengang vi vare sammen til Møllerens

Bryllup med Malene Jacobsdatter for tre Aar siden? Dengang melede han Rage for os Alle; men mig var det ikke muligt at nyde det Bitterste.

Maria.

Nei; men det Søde smagte jer dog ret godt.

Peter Blaar.

Mine Dine vare uafsladeligt henvendte til jer, ligesom en Solsikke til Solen. Jeg var ganske ude af mig selv over eders Skønhed og Dannished, skøndt J ikke var rigtig færdig endnu. Da jeg skulde spille Nodder i Hænde med jer, tabte jeg alle Nodderne paa Gulvet, saa den gamle Bedstemoer nær var faldet over dem; og da J dømte mig til at gaae ud og tælle Stierne paa Himlen, kunde jeg slet ikke blive færdig dermed, fordi jeg kun stod og tænkte paa jer.

Maria.

Det var Skade, J ikke fik det rigtige Facit.

Peter Blaar.

Siden har jeg bestandig elsket jer i mit stille Sind; og da Junker Christopher gjorde det til Betingelse, at hans Bræst først skulde tiene ham, fandt jeg mig med Ndmtyghed deri, fordi min Rieærlighed til eder overgik min Stolthed og Selvfærlighed.

Maria.

Deri skulde den stolte, selvfærlige Johannes Mikkelsen see sig et Speil.

Peter Blaar.

Og nu kommer jeg —

Maria.

Med Christopher Givæs Urtepotte.

Peter Blaar.

Men ikke med hans Grundsætninger. Jeg tildækker hans Feil som Sem og Japhet, jeg blotter dem ikke som Cham. Kiære Maria! fornemme Herrer kunne ikke maales med Smaafolks Allen. Bore Dyder, vor Sædelære kan ikke anvendes paa dem. De have andre Sæder —

Maria.

Dg andre Dyder.

Peter Blaar.

Han er forelsket i eder — det er naturligt; han kan ikke tage jer til Rone — det er adeligt; men han vilde dog gjerne vinde jer for sin Tilbøielighed — det er menneffeligt.

Maria.

J kommer altsaa fra hans Menneffelighed — som Kobler?

Peter Blaar forbløffet.

Gud bevares! jeg kommer — for at bringe eder denne Urtepotte, som jeg haaber J vil forsmaae.

Maria.

Hvorfor det? Sæt den hen i Vinduet der.

Peter Blaar.

Hen i Vinduet? — Dg hvad skal jeg sige min Herre?

Maria.

Mange Tak!

Peter Blaar.

Dg jeg —

Maria.

Faaer Drillepenge, som et andet Tienestebud. Bær saa artig. Giver ham Noget.

Peter Blaar affides.

Hun giver mig Drillepenge! Jeg er saa tørstig!
En Sletdaler!

Maria.

Nu?

Peter Blaar.

Vi sees igjen, Gømsfru! vi sees snart igjen; og da vil J ikke misliende mig. Sagte. Det er forunderligt, naar jeg har faaet Penge i Hænderne, klemme Fingrene sig om dem, og jeg kan ikke give dem fra mig igjen, om jeg ogsaa vilde. Jeg er saa tørstig!

Bukker, og gaaer.

Maria.

Af alle Dyr ligner Abekatten Mennesket meest.

Løvsted kommer fortvivlet tilbage.

Maria.

Gud, Kære Fader! bleg og mat —
Er du ei vel?

Løvsted.

Ha, mørke Nat!

Maria.

Nat i den skønne Sommerdag,
Da Skolen staaer, og vandt sin Sag?

Løvsted.

Hvad ligger der vel Magt paa mig,
En gammel Mand? men at jeg dig,
Maria! drager i min Nød —
O, man kan døe en langsom Død!
Den raske Død — en bitter Drif —
Hvad er den meer? et Dieblif!

Men langsomt, Barn! men stykkeviis
 At føle Kræfternes Forliis —
 Og Siælens Kraft, som svinder hen —
 Det er at døe hver Dag igien.

Maria.

Du er jo rask og hurtig, stærk,
 Beloplagt til din Dont, dit Bærk.
 Din Hestighed kun overdriver. —
 Jeg beder, at du mig tilgiver
 Den Tanke, som undslap mit Bryst,
 Ei til Bebreidelse — men Trøst.

Løvsted.

O, jeg har Intet at tilgive,
 Du Intet har at overdrive.
 Jeg har forspildt dig Livets Fryd —
 Hvad brauter jeg endnu af Dyd?

Maria.

Tal længer ei forblommet, Fader!
 Thi ellers Modet mig forlader.

Løvsted.

Belan, Ulykkelige! hør,
 Sku paa din Rædsel uden Slør:
 Det Testament, som Lykken grundede,
 Som Retten nu har kraftigt fundet;
 Belan, Ulykkelige! hør:
 Den Trylledirk til Biergets Dør,
 Til Skatten, til det lukte Kammer —
 Er tabt. — Nu du forstaaer min Jammer.

Maria.

Er Testamentet borte?

Løvsted.

Ja!

Forsvundet!

Maria.

Dg hvor laae det da?

Løvsted.

J mit Chatol — det troer jeg vist.
 Mig tykkes, der jeg saae det sidst.
 Men al — som sagt — jeg sandser slet,
 Dg jeg veed ikke selv det ret. —
 Det kom mig for, som det var givet
 Til Hvitefeld. Mig en Dolk i Livet
 Han stak; det Hiertet giennemfoer
 Det kolde Svar, det Rædselsord:
 „Det bliver her, som hidindtil“. —
 O, Helved har med mig sit Spil!

Maria.

Forsynd dig ei, fat Mod, vær rolig,
 Dg Ingen med din Sorg fortrolig
 Gjør uden mig!

Løvsted.

Nei, nei! kun dig —

Du har saa ofte hiulpet mig.

Maria.

Jeg hjælper ogsaa denne Gang.
 Vængst dig kun ikke Barmen trang!
 J slikt et Dieblif, jeg veed,
 Du taber din Besindighed.
 J dit Chatol — paa Gulv — paa Bord
 Det ligger nok. Tro du mit Ord:
 Du har vist ikke længe ventet,
 Før jeg dig viser Testamentet.

Løvsted.

Det give Gud, min kiære Datter!
Naar jeg dig seer, jeg lever atter.

Maria kysser ham.

Du leve skal med mig, ei døe.
Og troer du da, Birgitte Gise
Forlader os paa denne Dag,
Da vi har vundet hendes Sag?
Nei, Herlufsholm til evig Ære
Bil hun en kraftig Skytsaand være!

De gaae.

Anden Handling.

Et usselt Burelse hos Rudolf Green.

Rudolf, ghyngende paa en Straastol, med Ryggen op imod Væggen.

Anna, hans Kone, ved Buggen med det lille Barn.

Rudolf.

Paa den Maade gjør man sig selv en Lænestol, naar man ingen har. Det er en beqvem Maade at komme til at sidde mageligt paa, naar man sidder slet.

Anna.

Du er nu opsagt fra din Tjeneste; du har Intet, slet Intet meer at leve af.

Rudolf sagte.

Snart har den, der gav mig Drifgenet, heller ikke meer. Høit. Hvad havde jeg før? Var det meget bedre før?

Anna.

Det var dog Noget, dog Lidt; og Haabet om Mere var der dog, men nu er ogsaa det forsvundet.

Rudolf.

Haabet? Ja, det er en smuk Kufferste, en deilig Lygtemand, der leder Folk ud i Mosen, naar man er dum nok til at rende efter ham.

Anna.

See den Lille! Hvor rødmsuset han sover!

Rudolf.

Gid han sov den evige Søvn!

Anna.

Og det kan du ønske dit Barn? Saa dybt nænner du at bedrøve din Kone?

Rudolf.

Har jeg Raad til at føde Kone og Børn? Jeg kan ikke føde mig selv.

Anna.

Hvorfor tog du mig da, du ugudelige Menneſte?

Rudolf.

Fordi jeg var en Nar; og havde du ikke været en Løſſe, saa havde du givet mig Kurven.

Anna.

Med hvor søde Ord overtalte du mig!

Rudolf.

Et fornuftigt Fruentimmer ſkal ikke lade ſig lokke af det Søde.

Anna.

Den Lille smiler i Søvn.

Rudolf.

Han vil nok græde, naar han vaagner.

Anna.

Elſter du ikke dit eget Barn?

Rudolf.

Jeg elſter Jngenting i Verden. Der er heller Ingen, ſom elſter mig.

Anna.

Og det kan du ſige til mig?

Rudolf.

Fordi det er ſandt. I Hiertet foragter du mig, det veed jeg meget godt. Det er atter Dumhed. Fruentimmerne

rette sig altid med deres Agtelse og Hengivenhed efter Lykken og Omstændighederne.

Anna.

Kan du fortænke mig i, at jeg er utilfreds med dig?

Rudolf.

Jeg er en fornem Mand's Søn.

Anna.

Åh, det har du fortalt mig saa tidt!

Rudolf.

Slegfredsøn; det er det samme. I gamle Dage vare Bastarderne ligesaa høiagtede, som de ægte Børn. Der rinder adeligt Blod i mine Arer, og derfor er jeg ikke skiftet til borgerlige Forretninger og boglige Kunster. Men er jeg ikke en smuk, rask Karl? Skyder og rider jeg ikke saa godt, som nogen Junker? Dandse og segte har jeg ikke lært; men jeg er vis paa, at ogsaa deri vilde jeg bragt det til Fuldkommenhed, hvis man havde lært mig det. Min Fader har stødt mig ud i den vide Verden. Det var haardt gjort af ham; men Alt er haardt, hvad der duer noget, det Bløde er svagt. Haardt har jeg arvet efter ham, og Ulykken har hærdet mig mere. Det er min hele Eiendom. Jeg er en Kniv med et slet Skæft, men et godt Staal. Jeg kan skære. Vil du sløve denne Dyd med dine Qvindetaarer, saa har jeg slet Intet meer.

Anna.

Hvad har du da i Sinde? Hvormed vil du ernære os?

Rudolf.

Lykken er os maaskee nærmere, end du troer. Der er to Veie til Lykken, Anna! Den ene lige, ved Dagens Tid, men med saa mange Slagbomme, lukkede Porte og Døre, at kun Faa komme fort paa den Maade; den anden — krum, om Natten, en smuk Slangegang giennem Skoven i

Maanskin. Det lader, som den var længere, men den er kortere. Den staaer aaben for Enhver.

Anna ryster paa Hovedet.

Jeg forstaaer dig ikke.

Rudolf.

Lidt Nytte har jeg dog havt af at rende Latinstolen igiennem. Jeg har lært at kiende Poeterne. Det er morsomt, at lege med disse Billeder og Lignelser, især naar man vil sige Gøt og Andet, som ikke tager sig godt ud i Solutstiil, som man maaskee endog vilde have den Dumbhed at skamme sig ved. Oversæt det i Billeder, saa er hele Skammen forbi, og du er maaskee endogsaa stolt af din Tanke.

Anna seer ud af Vinduet.

Hvad er det for et Menneske, som kommer der i Junker Christopherss Liberi?

Rudolf.

Det er intet Menneske; det er et Fæ: min gamle Skolekammerat Peter Blaar, der dog bragte det til at blive en slet Student, just fordi han var et Fæ. Men det er min besynderlig gode Ven. Omstændighederne gjøre, at han maaskee kan være mig til Nytte — til stor Nytte. Kom og lad os flytte Buggen ind i Sovkammeret; jeg maa tale alene med ham.

De gaae med Buggen.

Rudolf kommer tilbage, og aabner Døren for Peter Blaar.

Rudolf.

See, god Dag, god Dag, min fiære Peter!

Peter Blaar.

God Dag, Rudolf! Du forundrer dig nok over at see mig i dette Liberi?

Rudolf.

Nei, paa ingen Maade. Jeg vilde ikke forundre mig, selv om jeg saa dig i Junker Christophers Seletøi og Skaberak.

Peter Blaar.

Du har bedet mig om at komme til dig; hvad vil du mig?

Rudolf.

Og derom spørger min gamle Ven og Skolekammerat? Det træffer sig saa heldigt, at vi komme til at boe i Nærheden af hinanden, jeg indbyder dig i mit Huus, for at vise dig Giestfrihed — og du takker mig med knubbede Ord!

Peter Blaar

seer sig om med et foragtende Smil.

Giestfrihed!

Rudolf.

Ja, her kan du være saa fri en Giest, som du vil. Dersom du er fuld i Forveien, saa kan du her slaae saa mange Meubler og Speile itu, som du har Lyst til. Jeg veed ikke, om du er en Elsker af Edderkopper? Man siger, de smage som Røddefierner. Her er et heelt Menagerie i alle Kroge; de spinde mig baade Sengelagner og Vinduesgardiner.

Peter Blaar.

Du er en lystig Broder.

Rudolf.

Jeg har ingen Brødre, og lystig er jeg ikke; men jeg er overgiven, fordi jeg er fortvivlet.

Peter Blaar.

Ja, min kære Ven! hvis det er Grunden til din Invitation — jeg kan ikke hielpe dig med det Mindste. Det gjør mig inderligt ondt, hvis du er kommen paa Knaene.

Rudolf.

Det er ikke mig, der er kommen paa Aencene, det er dig.

Peter Blaar.

Jeg?

Rudolf.

Knæler du ikke for Junker Christopher?

Peter Blaar.

Ja — det er en anden Sag.

Rudolf.

Du knæler maaskee ligesom Skarpskytterne i Krig, i den første Række, for at tage din Mand vis?

Peter Blaar.

Du er ikke uden Indfald. Det er Skade, du ikke har studeret.

Rudolf.

Det er Skade, du har det. Skal vi tale fortroligt sammen, lige ud af Posen? Her er ikke Tid til lange Dmsvøb.

Peter Blaar.

Ja, lad os det.

Rudolf.

Jeg veed, at du er en Døsmer, Peter! men jeg veed ogsaa, at du er svinepoliisk, og denne Svinepoliiskhed har jeg gjort Regning paa.

Peter Blaar.

Dersom Fortroligheden ikke kan bestaae uden Grovheder, saa skal jeg udbede mig Tilbageholdenhed.

Rudolf.

Hvad bryder du dig om Grovheder, naar jeg betaler dig med Guld?

Peter Blaar.

Med Guld? Est du nu bleven Guldmager?

Rudolf.

Ja! Tager Testamentet frem af Barmen. Her er Recepten.

Peter Blaar.

Jeg beder dig at tale tydeligt.

Rudolf.

Det skal jeg. Det er en Hemmelighed, jeg har at aabenbare dig, at gjøre dig deelagtig i, som Haandlanger, Medhielp, Deeltager. Men jeg maa være forviiset om din Troskab og Tausshed i Forveien.

Peter Blaar.

Jeg vil gjøre dig min Ed.

Rudolf.

Det er ikke sagt, du holder den. Jeg tager dig i Ledtog med; og forraader du mig, saa brækker jeg Arm og Been — ja Halsen paa dig. Det er bedre, end Ed.

Peter Blaar.

Du er et forfærdeligt Menneske. Jeg vil Intet have at gjøre med dig.

Rudolf.

Du skal! ellers brækker jeg strax Arme og Been paa dig, og giver mig selv an for Dvrigheden — for at faae Ende paa denne usle Forfatning.

Peter Blaar.

Kiære Ben! kiære Ben! du raser, du taler over dig. Hvad er det da? hvad er det da? Lad os afgjøre Sagen i Mindelighed.

Rudolf.

Ja, lad os det. Hør da! Den imbecille Forvalter — Lovsted har fornærmet mig — ofte, gientaget — beskyldt mig for Uduelighed — Utroskab, og tilsidst givet mig Drifgen.

Peter Blaar.

Det er en Tusch, som du ikke kan lade sidde paa dig.

Rudolf.

Du vil gjerne tækkes Junker Christopher.

Peter Blaar.

Ganske vist.

Rudolf.

For at faae Kaldet.

Peter Blaar.

Derfor har jeg trukket hans Liberikiole paa.

Rudolf.

Det er ikke sagt, at du derfor kommer i Præstekiolen.

Peter Blaar.

Han har dog paa en Maade lovet mig det.

Rudolf.

Just derfor. Han har sin Spas af at narre Folk.

Peter Blaar.

Hvormed skal jeg da gjøre mig ham forpligtet?

Rudolf.

Hør mig! Du veed, Herluf Trolle og Birgitte Gise have testamenteret hele deres Formue til den dumme Skole, og derved berøvet deres nærmeste Slægt den lovlige Arv.

Peter Blaar.

Det kan paa en Maade kaldes, at tage Brødet fra Børnene og kaste det for Hundene.

Rudolf.

Der var længe Tvivl om, hvo der skulde vinde Processen, Arvingerne eller Skolen; i Gaar er Dommen falden — Skolen vinder, efter Testamentet.

Peter Blaar.

Skolen vinder? Au, for en Ulykke!

Rudolf.

Efter Testamentet!

Peter Blaar.

Ja, ja! efter Testamentet.

Rudolf.

Men — naar Testamentet er borte, vinder den ikke.

Peter Blaar.

Borte?

Rudolf

viser ham det, uden at aabne det.

Her er det.

Peter Blaar.

Hvordan i Alverden er du kommen i Besiddelse deraf?

Rudolf.

Det rager ikke dig. Nok, jeg har det. Jeg kunde sønderrive det og brænde det; men — hører du, Barnet skriger derinde? De rige Junkere have Nok at ødsle bort — det var Synd, dette Papir ellers ikke skulde komme til nogen Nytte. Dersom du forraader mig — Har du tre Mark, Peter Blaar?

Peter Blaar.

Jo — saa meget troer jeg dog jeg kan tiene dig med.
Rager i Lommen.

Rudolf.

Ja, det behøves ikke strax. Det er kun for siden, hvis du i Retten skulde komme til at bøde dem som Løgner og Værfliender.

Peter Blaar putter dem i Lommen igjen.

Naa, saaledes!

Rudolf.

Men dersom du vil være deelagtig med mig, saa deler jeg Fordelen med dig, og den er maaskee betydelig.

Peter Blaar.

Rudolf! jeg maa sige dig — jeg er ikke øvet i den Slags Forretninger —

Rudolf.

Jeg ikke heller; men een Gang maa være den første.

Peter Blaar.

Smaapudserier og Uglspilstreger har jeg vel giort mig skyldig i; men store — og især nu, da jeg har Haab om et godt Præstefald —

Rudolf.

Naar Junker Christopher hører, han har tabt Processen, bliver han saa forbittret, at han jager dig bort uden videre.

Peter Blaar.

Det kunde vel være. Hvad vil du da egentlig af mig?

Rudolf.

Du skal sondere ham.

Peter Blaar.

Skal jeg ikke ogsaa sondere Marsvin?

Rudolf.

Det behøves ikke; hvad Christopher Gise gjør, det gjør han med. Men tag dig i Agt! Du maa, som sagt, være svinepolitisk. Denne Gave, som Naturen har skienket dig, kommer os begge til Nytte; thi jeg kan ikke forstille mig, og er for stolt til at taale Junkerens Haan. Føl dig nu for, og kom saa igien til mig, at vi kunne aftale Resten. Husk paa dine tre Mark!

Peter Blaar.

Godt, godt, godt!

Rudolf.

Godt er det ikke; men Alting kan ikke være godt i denne Verden, og Ondt maa Ondt fordrive.

Peter Blaar gaaer.

Rudolf tager sin Bøsse.

Det første Skridt — det koster lidt;
 Men dyrt er kun det første Skridt.
 Og nu afsted til Jørgens Skov!
 Rovridderen leved kun af Rov
 I stolte Borg paa steile Bierg.
 Nutiden er en frygtfuld Dverg;
 Men jeg har arvet Fædres Mod,
 Og følger Driften i mit Blod.
 Ja, Jagten, den bør være fri!
 Det kaldes Krybskytteri;
 Men Alt kan gives Dgenavn.
 Min Flint skal vorde mig til Gavn.
 Nei, Anna skal ei sulde meer;
 Og naar min Dreng i Søvnne leer,
 Skal han ei, vaagnet op med Skraal,
 Berøve Moderen sidste Laal. —
 Hvad over jeg? Kun Ridderleg!
 I Risfløkken bringer jeg min Steg.
 Som Nimrod, alle Jægeres Drot,
 Med Mod som hans, jeg sigter godt.
 Mig kuer ei min Moders Stand —
 Min Fader var en Adelsmand.

Gaaer.

Skov.

Bord og Bænk under et Træ.

Hvitfeld med en Bøsse.
 Jeg er saa veltilfreds og glad.
 Sig Lykken bar fornuftigt ad,

Den gode Jomfru! Altid kan
 Man det just ei om hende sige.
 Hun undskyldt er, hun er en Pige
 Med Lune meer, end med Forstand. —
 Du altsaa kan, Apollo! nu
 Hidbrage frit med dine Muser;
 Thi Idins gamle Lund dig huser,
 Og Mimers Brønd, den finder du.
 Vel sprudler ei det friske Spring
 Som før, man kan det ikke rose;
 Thi Kilden sieder i en Mose.
 Men Fremtid klarer mange Ting.

Nu vil jeg ogsaa more mig
 Lidt, efter al den Alvors-Tragten;
 Min Tro, nu vil jeg gaae paa Jagten,
 Jeg maa mig vise ridderlig,
 Gi blot som Lærd. De lee mig ud,
 De kaade Juncere, de biæffe,
 De sige: jeg kan ikke træffe,
 Gi fælde Bildtet med mit Skud.
 Vel sandt, jeg Dinene har brugt
 Lidt meer, end de; ei desto mindre
 Skal det i Dag mig ikke hindre:
 Jeg sigter og jeg træffer smukt.
 Og efter denne Jægerleg —
 I Morgen Præsten dig skal vie —
 Jeg bringer, yndige Marie!
 Til Bryllupet din Dyresteg.

Seer sig om.

Der staaer et Bord, en Bænk. Min Tro,
 Her fandt jeg en fortræfflig No.

I Hovedet har jeg flere Tanker
 Af Vigtighed. Maaskee jeg sanker
 Dem ei saa let igien. Jeg vil
 Opsætte kun mit Jægerspil
 Et Dieblif.

Sætter Bøssen hen.

Bed denne Hæf

Kan Bøssen gierne staae, saa længe
 Jeg skriver. Vi latinske Dreng
 I Kommen gaae med Pen og Blæk;
 Ei blot med Krudtet i et Horn,
 Men ogsaa med den sorte Bæde,
 Som bringer Livet Sorg og Glæde.
 Død er kun i det andet Korn.

Han tager Papir og Skrivertoi frem, sætter sig ved Bordet,
 skriver lidt, og staaer fornøiet op igien.

Det Indfald er ei galt: Et Skrift
 Om gamle Danemarks Bedrift!
 Den skal ei døe, den lever atter;
 Og Hvitsfeld, Krønicens Forfatter,
 Blier heller ikke glemt. Hvis ei
 Et saadant Værk forfatted jeg —
 Var Alt bortdødt, da Sago døde.
 Han leved i Dans Morgenrøde,
 Med Absalon han vexled Ord,
 Som Aaron med sin Moses stor.
 Den første Baldemar han maled;
 Men der var fleer, og Ingen taled
 Om dem. Selv Danmarks Perle klar,
 Din Datter, sidste Baldemar!
 Langt meer end Helt, skiondt kun en Qvinde,
 Stod Fare for reent at forsvinde.

Glad.

Da kom en Ridder, Sagnets Ben,
 Dg bytted gierne Sværd med Pen,
 Dg ændsed ingen Adelspot,
 Men tro beskrev, hvad der var godt.
 Som Tycho speided høien Himmel,
 Jeg skildrer Livets Jordevrimmel.
 Ja, for at finde Himlens Spor,
 Man ogsaa kiende maa sin Jord.

Der gaaer et Skud af i Nærheden. Hvitfeld farer sammen.
 Han fatter sig strax, og siger misfornøiet:

Dumt, at ved Skud jeg farer sammen,
 Uventet hørt; men hele Skammen
 Bestaaer kun i: jeg er ei vant
 At tales til fra denne Kant.
 Skribenten kan sig ikke hærde,
 Dg sine Nerver har den Lærde.
 Til Hjertet driver det mit Blod,
 Men Hjertet mangler ikke Mod.

Rudolf

styrter ind, med sin Bøsse i Haanden.

For Guds Skyld, Ridder Hvitfeld! — jeg kiender
 eder — jeg veed, I er en god Mand — red mig! Man
 er efter mig. Hungersnøden — for at skaffe Kone og Barn
 lidt at leve af — drev mig til at skyde et Dyr. Man hørte
 Skuddet — man kommer for at gribe mig. Lad mig stule
 mig i dette hule Træ. — Gud! det er for tilde.

Hvitfeld.

Vær rolig, giv mig din Bøsse, og tag min.

Det skeer.

Junker Christopher Gise kommer med Jagtsølge.

Junker Christopher peger paa Rudolf.

Der staaer Retfærdighedens Dffer.

Flug griber ham!

Hvitfeld træder imellem.

God Dag, Christopher!

Seer.

Hvad nævnte du, min Ven? Jeg veed

Ei ret — var det Retfærdighed?

Det mig af ganske Hierte glæder,

Du fremmer denne Dames Hæder.

Jeg var din salig Faders Ven,

Seer gierne from hans Søn igien.

Christopher.

Herr Hvitfeld! al Respect for eder —

God Dag igien. Men nu jeg beder,

J eders Magt ei her benytter

Til at forsvare Krybeskytter.

Hvitfeld.

Du taler haarde Ord.

Christopher.

For haardt

Dog ei. Den Kieltring der maa bort.

Det er ei første Gang, han skyder,

Hvor Loven ham det strengt forbyder.

Hvitfeld.

Hvad rager dig da denne Sag?

Jeg selv er Dommer fra i Dag

For Herlussholm og Godsets Skove.

Christopher.

Man retter meget ud til Hove;

Men med al Værdom, Flid og List

Dog neppe fik J afgjort hist,
 At Givens og Marsvins Skov, som stode
 Til Herlufsholm og Grændsen møde,
 Skal ogsaa høre fra i Dag
 Til Skolen, som har vundet Sag.

Hvitfeldt.

Er denne Skov da Marsvins?

Christopher.

Ja!

Han selv er ikke langt herfra;
 Og jeg formoder, naar han kommer,
 Han selv paa Sit vil være Dommer.

Hvitfeld.

Det er en anden Sag. Saa har
 Jeg feilet, og min Synd er svar.
 J Tanker har jeg, uden Wendsen,
 Paa Jagten overskredet Grændsen.
 Jeg vil ei Grændseskiellet flytte,
 Og tilstaaer — jeg er Krybeskytte.
 Min Hensigt var dog ikke slet.
 Jeg haaber, Naade gaaer for Ret.

Christopher.

J Værdom kan J jer fordybe,
 Og deri har J skarpe Blikke;
 For Resten — muligt kan J krybe,
 Men flyde, Ridder! kan J ikke.

Hvitfeld.

Man prøver tidt, hvad ei man kan;
 Det, veed J selv, gaaer prægtigt an.
 Nok sagt — for lidt mig at adsprede,
 Og for at undgaae Dagens Hede,

Jeg søgte til den grønne Skov;
 Og denne Tiener gav jeg Lov
 Til, hvad han kaldte selv en Ære,
 Til Bøssen efter mig at bære.
 Jeg hørte Noget hist i Hæf
 Bevæge sig, og sigted fiæk,
 Og traf — hvad selv I mig fortæller.
 Hvad hører man i Verden heller,
 End Roes, man ikke har fortient?

Christopher sagte.

Han lyver, som det stod paa Brent.

Jørgen Marsvin kommer.

Det var prægtigt! det var lykkeligt! det var godt!

Christopher tager Marsvin assides.

Glad dig ikke for tidlig. Det hjælper ikke, vi have ham. Der staaer den trolose Adelsmand, der har skilt os ved Herlussholm — han skiller dig ogsaa ved din Hevn.

Jørgen Marsvin.

Hvad for en Hevn? Jeg vil slet ikke hevne mig.

Christopher.

Vil du ikke hevne dig paa ham, der skød Dyret?

Jørgen Marsvin.

Nei, det veed Borherre jeg ikke vil. Da maatte jeg være gal. Jeg vil give ham to Slettedaler i Drifkepenge. Hvor staaer han?

Christopher peger paa Arild Hvitfeld.

Der. — Fryd jer, Herr Ridder! nu bliver eders Fortieneste belønnet. Sagte. Men Dalerne ere ikke slette nok.

Jørgen Marsvin.

Hvad for Noget? Ridder Hvitfeld?

Hvitfeld.

Ja, det var mig. Giv mig kun Pengene. Jeg giver dem igien til min Tiener. Han kan behøve dem, Staffel! Han har større Adkomst til dem, end jeg.

Jørgen Marsvin.

Hør, veed J hvad, Hvitfeld! det var, Diæblen annamme mig, et godt Skud. Det havde jeg min Siæl ikke troet eder til.

Christopher sagte.

Ja, man skal ikke skue Hund paa Haarene.

Hvitfeld.

Jeg vil ikke rose mig af Fortrin, som jeg ikke har; det var mere Tilfælde, end Dygtighed.

Jørgen Marsvin.

Men blev J ikke bange, da J saae det Bæst komme jer i Møde?

Hvitfeld.

Nu — en Hiort seer da ikke saa farlig ud.

Jørgen Marsvin.

Det var Fanden ingen Hiort; det var jo en Biørn.

Hvitfeld.

En Biørn? er her Biørne?

Jørgen Marsvin.

Nei, nu ikke meer; det var den sidste, J skød paa Belsen. Natmanden har gjort det af med de andre; men denne var løbet fra mig, og forvoldte mig tusinde Bekymringer. Seer J, jeg havde med megen Bekostning ladet dem hente fra Norge; jeg vilde have oprettet et Institut — ligesom J af lærde Peblinge — af Ulve og Biørne, for at give Jagten i vore danske Skove mere Liv. Men saa havde Christopher Gise Skrupler, og meente, at Regieringen vilde tage det ilde op, og at, inden vi kom ind med en Ansøg-

ning, som blev bevilget, de kunde løbe omkring og gjøre Glæde paa egen Haand. Og saa lod jeg Rakkeren hente og stifte dem, undtagen den største, der løb fra mig ud i Skoven. Og den har I nu taget jer af. Ryster hans Haand. Det skal I ret have Tak for.

Hvitfeld leer.

Nu, det traf sig jo heldigt. Til Rudolf. Tag Pengene!

Christopher affides til Jørgen Marsvin.

Kom, Jørgen! Han har os til Bedste. Han lyver. Det er for at frelse den Udselnyg. Han tager sig af Udselheden, det er hans Glæde.

Jørgen Marsvin.

Det var Fanden ikke usælt, at skyde en temmelig stor Bjørn, som kommer Gen uventet i Møde. Jeg er ham forbunden, siger jeg dig, Christopher Gise! jeg er ham, Dævlen annamme mig! forbunden.

Christopher.

Beed du, at vor Sag er tabt? at Herlufsholm er tabt? at Skolen begynder i Morgen?

Jørgen Marsvin.

Begynder Institutet i Morgen? Det er det samme. Jeg er ham dog forbunden, fordi han ødelagde mit Institut. God Morgen, Ridder Arild! Jeg er jer, Dævlen annamme mig! forbunden.

Junkerne gaae med Følge.

Hvitfeld.

Naar han er ene med Rudolf, betragter han denne med et alvorligt Blik.

Det traf sig godt.

Rudolf slaaer Dinene ned.

Ja, saare godt.

Hvitfeld.

Bogt dig! Forbrydelsen med Smaat
Begynder — for at blive større.

Rudolf.

Den, som har alt Sit paa det Tørre,
Kan sagtens tale. Hiertet sidder
Ei lavt i mig. — Tak, strenge Ridder!

Hvitfeld.

Jeg kiender dig, jeg har dig seet
Hos Lovsted, du er i hans Brød.

Rudolf.

Jeg var det før; men der er skeet
Forandring siden, til min Nød.

Hvitfeld.

Du af hans Tjeneste blev jaget?
Saa har du ogsaa Noget taget
Vel der?

Rudolf.

Fy, Herre! thyt mig ei.

Hvitfeld.

Dg gaaer du ikke Tyvens Bei?

Rudolf.

J veed ei, hvor J mig bedrøver.
Jeg var ei Tyv — jeg blev en Røver,
Fortvivlelsen tvang mig dertil,
Bed høilys Dag, et Bovespil,
For Biv og Barn at redde Livet.
Lovsted har mig min Affled givet
Aldeles uden Grund, fordi
Jeg ikke fromt holdt Munden i,
Da han udfieldte mig, mig slog.

Om over ham en Hevn jeg tog,
Var det saa strengt at dadle, Herre?

Hvitfeld.

Kun Hevnen leder til det Bærrer.
Jeg kiender Lovsted; han er god,
Men heftig, af et hidfigt Blod.

Rudolf.

Jeg troer, han gaaer i Barndom alt.

Hvitfeld.

Hvis i dit Bryst du ei har qvalt
Reent Spiren til det Fromme, Gode,
Saa tving dit taabelige Ho'de,
Bær ydmyg, til din Huusbond gaa;
Forladelse du nok vil faae.
Jeg redded dig af Nøden her,
Jeg kan dig ogsaa redde der,
Hvis det behøves.

Rudolf.

Til mit Held

J kom, som Englen Gabriel,
Fra Himlen ned. Ak, strenge Ridder!
Bag fire nøgne Bægge sidder
Min Hustru med det spæde Noer;
J kiender ei min Jammer stor.
Hvis i mit Brød jeg ogsaa bliver
Paa Herlufsholm som fattig Skriver,
Jeg skriver mig dog ikke fra
Min Mangel, Uselhed endda.

Hvitfeld.

Du ei til Satan dig forskrive;
Saa kan det altid bedre blive.

Forsynet har forladt dig ei;
 Jeg mødte dig paa Syndens Bei —
 Fat Mod! jeg standse vil din Klage.
 Bær ærlig, og vent bedre Dage!

Han gaaer.

Rudolf ene.

Var det en Himmelrøst, som klang?
 En hellig, salig Englesang?
 Ha — eller driller Diævlen atter,
 Og var det Helveds Skoggerlatter?
 Nei! Hvitfeld vil mig ei forlade.
 Her er de dyrebare Blade!

Tager Testamentet frem.

Fordømt, at jeg med hidsiget Blod
 Med denne Stymper mig indlod.
 Dog lige meget! Gi han vover
 At røbe mig; og jeg ham lover
 Sin gode Løn, i Fald det skeer.
 Thi hvad er da det Hele meer?
 Jeg siger: det var Spøg altsammen,
 Og paa den Løffe falder Skammen.
 Der er han.

Peter Blaar

kommer barhovedet, i sine egne Klæder.

Nei, det er for galt. Der er Maade med Alt, men
 det er for galt.

Rudolf.

Hvor er din Hat?

Peter Blaar.

Den glemte jeg, da jeg kastede hans Liberi og den
 randede Hat. Det var mig ikke muligt, at finde min egen,
 og jeg vilde ikke blive et Dieblif længer.

Rudolf.

Har du talt med Junker Christopher om hvad jeg sagde dig?

Peter Blaar.

Jeg vilde just til det, da han fortalte Junker Jørgen en lystig Historie om to holssteenske Adelsmænd, der havde spillet Lærninger om deres Tjeneres Liv, og den, som vandt, skød ganske rigtig den Andens Tjener paa Pelsen; og det lode Christopher Gise, det Umenneske, af.

Rudolf.

Og Jørgen Marsvin med?

Peter Blaar.

Nei, han havde Taarer i Dinene; han maa have et blødt Hjerte, eller ogsaa rinde Dinene ham. Gid Fanden tiene saadanne Herrer! Der er Maade med Alt.

Rudolf.

Men sig mig nu strax fort og godt: hvad var der ingen Maade med?

Peter Blaar.

Tænk dig min Skræk! Saa kommer for Gud Magister Henrik Sørensen ind, bukker og straber, og takker for Kaldet, han har faaet. Tænk dig, Rudolf! det Kald, jeg tjener for.

Rudolf.

Er det muligt?

Peter Blaar.

Og saa lode de mig ud — begge To — alle Tre — og lode mig gaae med den allerstørste Forsmædelse og Tændersgnidsel.

Rudolf.

De have altsaa trukket Rus med dig.

Peter Blaar.

Det har de, uagtet jeg er en gammel Baccalaureus.

Rudolf.

Saa tilgiv din gamle Skolekammerat, at han har gjort det Samme. Den hele Snak om Testamentet var kun Spas. Troer du, jeg kunde begaae saadan en Skurkestreg?

Peter Blaar.

Jo, det troede jeg dog nok.

Rudolf.

Nu bliver du straffet for din Lettroenhed. Du har løbet med Liimstangen hos Junker Christopher, hos Maria Løvsted — overalt! Skynd dig at komme hjem til Kiøbenhavn igien, og prøv din Lykke paa en anden Maade; her er Intet mere at gjøre for dig.

Gaaer.

Peter Blaar alene.

Det trækker. Jeg vil binde mit Lømmetørklæde om Hovedet. Han gjør det. De voxer mig alle over Hovedet. Livet og Erfaringen fordærve Mennesket. Jeg vil holde mig til den uskyldige Ungdom. Jeg vil gaae til Kiøbenhavn og stifte en Skole for umyndige Børn under sex Aar. Jeg vil kalde den: Prima vera. Jeg vil lære dem at kiende Bogstaver, jeg vil lære dem at stave — jeg vil give dem Riis. Saa længe gaaer det godt; men videre maa man ikke gaae. Naar det Raaf først kommer saa vidt, at det kan „lægge sammen“ — saa er der intet Udkomme meer med dem.

Gaaer.

Rudolf kommer tilbage.

Jeg er saa glad, som den, der saae
Sin Død forud paa Bølgen blaa,
Fordi ei Skroget meer holdt tæt,
Dg fandt sin Redning paa et Bræt.

Ja, Gud skee Lov! min Afgrunds Rand
Kan jeg forlade som en Mand.

Nu skynder jeg mig atter hjem
Til Lovsted. Bindvet staaer paa Alem;
Jeg sniger mig, saasnart jeg fik
Et ubevogtet Dieblif,
I Stuen — Testamentet kaster
Hen i en Krog — igien udhaster —
Saa jævnes Alt, som det sig bør,
Og jeg er frelst af Dævlens Kløer.

Gaaer.

Tredie Handling.

Christopher Gises Borg.

Christopher Gise og Jørgen Marsvin sidde ved et Bord med
Bægere og Viinkande.

Jørgen Marsvin beskienket.

Du maa dog tilstaae mig, Junker Christopher! at der gives visse Tilfælde — i Livet — hvori det ikke blot er tilladt, men endogsaa Pligt for et skikkeligt Menneske, at drikke sig selv fuld.

Christopher Gise.

Det tilstaaer jeg gierne.

Jørgen Marsvin.

Især naar man har fundet sine Børn — hvad jeg vilde sige, sin Biørn igien.

Christopher Gise.

Ja, ja!

Jørgen Marsvin.

Og naar man har fundet sit Gods igien, som var tabt og kommet bort.

Christopher Gise.

Alt dette indrømmer jeg dig villigt.

Jørgen Marsvin.

Ja, nu indrømmer du mig Alting. Men jeg er saa

bange for, min gamle trofaste Ven! at du snart rømmer dig og indrømmer mig Ingenting; at vi skal blive de arrigste Fiender, og gjøre hinanden al den Fortred, vi kan. Og det smerter mig i mit Hierte, det bringer mig Taarerne i Dinene.

Christopher Gise.

Græder du nu? Fulde Folks Sind er dog ligesom Aprilveir.

Jørgen Marsvin.

Naar nu Herlufsholm hører os til — hvordan komme vi da ud af den Deling? Jeg viger ikke en Fodbred fra min Ret, det indseer du selv; og du viger ei engang fra din Uret.

Christopher Gise.

Vi skal nok komme ud af det.

Jørgen Marsvin.

Ud af det? Ja, det er ingen Sag; men hvordan komme vi ind i det?

Christopher Gise.

Den Tid den Sorg! Bær nu glad for det første, og drik din Biin.

Jørgen Marsvin.

Min Biin? det er ikke min Biin, det er din. Troer du, jeg er saa gal at drikke mig fuld i min egen Biin? Dertil er jeg for god en Huusholder. Du fik dog de fire hundrede Kroner?

Christopher Gise.

Jo, Tak, Broder! Luv dig ikke selv paa, du er jo Giestfriheden selv.

Jørgen Marsvin.

Ja, dersom du vil komme til Biornens Begravelse i Morgen, saa skal du faae saa god en Mustateller —

Christopher Gise seer ud af Vinduet.

Hvo kommer der? Det er, sandt for Herren, Jomfru Maria.

Jørgen Marsvin springer forskrækket op.

Hvad for Noget? Jh, Guds Død — hun maa ikke finde mig i den Tilstand.

Christopher Gise.

Bliv ikke bange; det er Maria Løvsted, Forvalterens Datter.

Jørgen Marsvin.

Ikke Andet? Jeg troede, Herren annamme mig —

Christopher Gise.

Hvad vil hun mig?

Jørgen Marsvin.

Det veed jeg ikke. Hun vil vel klynke og klage over Skolen, som hun nu ikke kan komme i. Stil du hende tilfreds, Christopher Gise! Du har dog altid godt kunnet lide hende. Jeg vil gaae ind i den anden Stue og dyrke Bacchus, medens du dyrker Venus. Hver har Sit at besørge i denne syndige Verden.

Han tager Viinkanden med, og gaaer.

Maria Løvsted kommer, og hilser høfligt.

Christopher Gise.

Velkommen, deilige Marie!

Tak for uventede Besøg!

Maria.

J takker mig vel kun for Spøg?

Christopher Gise.

Hvi skulde Glæden jeg fortie?

J veed, J var mig altid kjær;

Men altid fiern dog, skiondt saa nær.

Maria.

J nærmere mig let kan træde,
Junker Christopher! om J vil.
Det er de Godes største Glæde,
At de hverandre høre til.

Christopher Gise.

Jeg veed, at som en Præst J taler,
Dg gierne hører jeg Moraler
Af eders Mund.

Maria.

Moralens Raad
Vil ikke Mundklang; den vil Daad.

Christopher Gise.

En Rose sendte jeg i Gaar —
Tilgiv — med en halvtosset Tiener.
Jeg haaber paa et Rosen-Aar. •

Maria.

Jeg veed ei, hvor J spøge nænner
Med den, som Modgang trykker ned,
Dg som i Angst og Raadvildhed,
For sig mod Lynets Slag at skjule,
Sin Tilflugt tog — til Lovens Hule.

Christopher Gise leer.

En Løve skal jeg eder være?
Min Tro, Maria! megen Vre.
Men Løven graadig er og blodig.

Maria.

Man siger, den er ædelmodig.

Christopher Gise.

Af, det er Fabel, Eventyr;
Tro mig, det er et farligt Dyr.

Maria.

Men Nygtet dog eenstemmigt siger,
At større Grumhed har en Tiger.

Christopher Giøse.

Jeg takker skyldigst. Bliv kun her;
Jeg skal ei sønderrive jer.

Maria.

For første som for sidste Gang
I Verden eder jeg besøger.

Christopher Giøse.

Jeg haaber, at I ei forøger
Min Længsel med en Svanesang.

Maria.

Jeg kommer fra min gamle Fader.
Han er saa elskelig og god;
Men Nøden trykker ned hans Mod,
Besindigheden ham forlader.
Af, alt i lang Tid var han svag.

Christopher Giøse leer.

Jeg veed, at aandeligt han halter.
I er Forvalterens Forvalter,
Dg kommer saadan her i Dag?

Maria.

Ja, før vi gaae i Verden ud
Som Betlere, jeg vilde prøve
At røre Hiertet — i en Løve
(Det lykkes, haaber jeg til Gud),
Ei til en blød Medlidenhed;
I har den ikke, jeg det veed,
Dg vi den ei af jer forlange,
Var vore Kaar end nok saa trange.

Vi Hielp af jer ei betle vil;
 Men eder selv jeg vil advare,
 Thi sandelig, I er i Fare,
 Jer bedste Skat — den staaer paa Spil.

Christopher Giøe.

Min bedste Skat?

Maria.

Jer største Fryd.

Christopher Giøe.

Løs Gaaden mig! Hvad kan det være?

Maria.

Jeg veed jo nok, det er ei Dyd;
 Men, strenge Herre! det er Ære.

Christopher Giøe stolt.

Jeg ridderligt steds handlet har;
 Dg skiondt jeg ikke altid lyder
 Saa kaldte borgerlige Dyder —
 Min Ære blev uplettet Glar.

Maria.

Fortræffligt! Meer jeg ei forlanger.
 Rid I kun paa den stolte Ganger;
 Jeg løber efter, kiæk i Sind,
 Dg har snart halet Hesten ind.

Christopher Giøe leer.

Saa løb, hvad Løiet da kan holde!

Maria.

Birgitte Giøe og Herluf Trolle
 Har forurettet jer — I troer —
 Fordi de gav Formuen stor
 Til Skolebrug, og jer den negted,
 Med dem i Sideled beslagtet.

J fandt, det var mod eders Tarv
 J gav ei Slip paa eders Arv,
 Vil ei for Pøblingerne vige.
 Derpaa var Jngenting at sige —

Christopher Giøe spodsk.
 Jeg takker jer.

Maria.

For Adelsmænd,
 Som saae ei langt i Tiden hen.
 Vel sandt, hvo fiint lidt mere følte,
 Hvem Gridskhed ikke Hiertet kølte,
 Den tænkte: Herluf og hans Biv,
 Dem var det største Tidsfordriv
 J Live, steds at lindre Nøden;
 Det vil de ogsaa efter Døden.
 Det er uchristeligt og slet,
 Dem at berøve denne Ret;
 Nei, som en høi og ædel Lilie
 Bør derfor deres sidste Billie
 Paa Graven skøn mod Himlen staae,
 Og sende Duften i det Blaa.

Christopher Giøe.

Poetisk! — Bistnok, det var lydigt.

Maria.

Ja, det var christeligt og dydigt.

Christopher Giøe.

Vær du kun fiæk og Staven bryd
 Over min Christendom, min Dyd.

Maria.

Men — Get bør uantastet være,
 Har selv J sagt.

Christopher Giøe.

Hvad?

Maria.

Eders Vre!

Christopher Giøe vred.

Ha, Vren ved hvert andet Ord!

Om du dig end som Slange snoer

Med dine smukke Talemaader,

Du Bod ei paa din Skiebne raader.

Maria.

Tabt har J eders Sag.

Christopher Giøe.

Men tabt

(Det kom os heldigt som uventet)

Er ogsaa nu jo Testamentet.

Det har os atter Lykken skabt.

Saadan, mit Barn! dog naae vi Maalet.

Maria.

Ei tabt, Herr Junker! det er stiaalet;

Dg paa et usfelt Tyveri

Nu grunde kunde Lykken J?

Christopher Giøe.

Hvad stiaalet? Det mig ei vedkommer.

Om Hul var paa din Faders Kommer,

Om han lod Døren aaben staae,

For Tyven til sig ind at faae —

Det rager ikke mig. Jeg har

Jgien min Ret; den Sag er klar.

Dg intet Slør den skal fordølge,

Naar lovlig er min Arvesølge.

Hvad ellers jeg for dig kan gjøre,

Mit Barn! det er en anden Sag;

Men viid: Skovkloster fra i Dag
Skal Marsvin og skal Giøe tilhøre.

Maria

betragter ham stolt med et giennemtrængende Blik.

Saa takker jeg jer dog for Noget —

Christopher seer forundret paa hende.

J underviser mig i Sproget.

Christopher Giøe.

J Sproget gjør du mig til Skamme.

Maria.

Nei, Junker! nei! nei, sikkerlig!

J Net har: ædel, adelig

Er Udtryk — langt fra for det Samme.

Christopher Giøe.

En Qvinde kan mig ei fornærme.

Maria med et Blik til Himlen.

Almægtige! du vil beskierme.

Synk, Fader! ei fortvivlet hen;

Ihi min Johannes er din Ven,

Han hæver dig af Støvet atter,

For dig han sørger og din Datter.

Men — havde du ei ham, kun mig —

Jeg aldrig skal forlade dig;

Jeg følger dig paa mørke Veie,

En Støtte du i mig skal eie.

Jeg læst har i et gammelt Skrift

Om en Antigones Bedrift;

Det var dog kun en hedensk Qvinde.

Men jeg vil gaae i hendes Fied,

Dg vise Datterfiærlighed,

Som Danmarks Mø og som Christinde.

Gaaer.

Christopher Giøe ene.
 Det Følgen er, det vel sig skifter!
 O, gid vi end var Catholiker,
 Som før; da læste kun i Bog
 Bor Geistlighed, lidt mere flog.
 Mens menig Mand ei kunde stave,
 Man let holdt menig Mand i Ave;
 Men nu — nu blev det reent forkeert,
 Hvis den Ufrelse blev studeert.
 Han lod sig ei tilbageholde
 Af vore Baaben, vore Skiolde,
 Og snart i en forvandlet Stat
 Blev han en dristig Kammerat.
 Nei, Landsmand! det har ingen Hast;
 Bind du kun dine Skoe med Bast.
 Om ikke du til Fem kan tælle —
 Det er os nok, naar du kan trælle.

Gaaer.

Et Sted i Skoven.

Arild Hvitfeld. Johannes Mikkelsen.

Johannes.

Den stakkels Lovsted! han er dog uskyldig.

Hvitfeld.

Ja, Klagen var ugyldig,

Og jeg har gjort ham Uret med at sliende.

Johannes.

Maria gif —

Hvitfeld.

Hvis ei han havde hende,

Fortvible reent han vilde,
 Og du og jeg til Trøst hvert Ord kun spille.

Johannes.

Hun gif til Gise.

Hvitfeld.

O, lad du hende vandre!

Det letter hendes Hierte,
 Det dulmer hendes Smerte,
 At tale for sin Fader, og med Andre.

Johannes.

J troer, det hjælper ikke?

Hvitfeld.

Før hun forvandle vilde
 Den bittersalte Kilde,
 Saa at dens Vand blev sundt og til at drikke.

Johannes.

Men troer J, Gise kan sticæle?

Hvitfeld.

Nei, min Kære!

Vel ikke Tro og Dyder
 Det Junkeren forbyder,
 Men Hovmod, Trods, og hvad han kalder Ære.

Johannes.

Skjønt klinger i mit Øre
 Af jer slikt Ord at høre.
 J taler ikke for en Adelskaste.

Hvitfeld.

Du ei maa Haugen laste,
 Skjøndt Ukrudsværter Roserne begrave.
 Ved Agren steds der findes bør en Have.

Johannes.

Her traadtes Haugen ned.

Hvitfeld.

Den sig kan reise.

Johannes.

Nu stolt af Seier Dumbheden vil kneise.

Hvitfeld.

Nei, Mørket skal forsvinde,
Den fæle Nattetaage,
Hvor Dverge kun og plumpe Jetter vaage.

Johannes.

Af Tidens Urne meget Vand vil rinde,
Før dette Arbeid lykkes,
Dg Fremtids skionne Bænder laurbærsmykkes.

Hvitfeld.

Til denne Siæle-Gammen
Maae Had og Riv forkastes;
De Stærke, Bældige maae holde sammen.

Johannes.

Dg Ingen meer maa lastes
For Fødsel, naar ham Fødslen gav den Ære,
Mand for sin Tid at være.

Hvitfeld ryster paa Hovedet.

Det skionne Ridderlige
Hoiagtes bør og yndes;
I Krøniken det mægtigt bør forkyndes.

Johannes.

Men hvad vil dette sige?
Skal Jorden sin Glendighed forlise,
Maa Borgeren sig tidt som Ridder vise.

Hvitfeld griber hans Haand.

Som Adelsmand jeg efter Godt bør tragte.
Ulykkelig jeg folte mig ved Savnet;
Jeg haaber, at jeg værdig blev til Navnet.

Johannes.

Var alle Adelsmand en Hvitfelds Lige,
De vilde Borgerdyd vist ei foragte;
Da der mod Standen Intet var at sige.

Hvitfeld.

O, Fremtid nok vil løse
Med Wiisdom denne Gaade,
Som ei saa let for Tiden er at raade.

Johannes.

Nei, Hovmod, Hevnelyst vil Blod udøse,
Sig Egennyttens hidsig vil fremtrænge,
Før den i standset Fart laer Bingen hænge.

Hvitfeld.

Naar svinde disse Sorger?
Natur! du est jo dog vor fælles Moder;
Før Aandens Magt — naar viger Fiendestalet?

Johannes.

Naar Adelsmand, som her, sig nærmer Borger
Med Kiærlighed som Broder —
Da naae, som Mennesker, de begge Maalet.
Hvitfeld omfavner ham, de gaae Arm i Arm.

Forvalterens Bærelse.

Chatollet staaer aabent.

Løstled alene.

Gud være lovet, at Hvitfeld og Johannes ere moralst overbeviste om, at Testamentet er stiaalet ud af mine Giemmer, og ikke kommet bort ved Uorden og Ekiodesløshed. Jeg vilde strax gaae i Graven af Sorg, hvis de troede det.

Af! det skeer vel snart alligevel. — Men jeg vil ikke ganske fortvivle. Jeg seer maaskee endnu min kære Maria lykkelig; Johannes faaer nok et godt Præstefald, Hvitfeld har lovet at skaffe ham et, og saa tilbringer jeg mine sidste Dage hos de kære Børn. — Men den stakkels Skole — det skæerer mig i mit Hierte for den. I Morgen skulde den begynde; men naar de uskyldige Børn komme at siunge Morgenlovsang, saa ere Junkerne der alt med deres Jægere og Hunde, og have taget Gaarden i Besiddelse. — Aftensbordet staaer dækket. Men Maria er gaaet hen til Junker Christopher for at bevæge hans Hierte — om muligt — men det er umuligt; Hvitfeld og Johannes gif at møde hende; og jeg — af, jeg kan ikke nyde det ringeste. Jeg er saa træt og mat; jeg vil lægge mig lidt i Alkoven, til de komme hjem.

Han lægger sig ind i Alkoven.

Rudolf

aabner Vinduet forsigtigt, og stiger sagte ind.

Det var endnu ikke heftet paa Krogen. Gud skee Lov! Min og deres og Manges tilkommende Skiebne hang ved denne lille Krog. Alting er stille. Han er gaaet ned at spise Aftensmad; han var nylig heroppe. Det mørknes. Jeg har siddet i Træet og luret som en Ugle. Kun et Dieblif! Chatollet staaer atter aabent. Lykken smiler. Jeg kaster Testamentet bag en Skuffe; saa lader det, som det var glemt og overseet, da han søgte — saa er Alting godt. Saa ud af Vinduet igien! Og saa vandrer jeg den Vej, Hvitfeld viste mig. Han gaaer hen til Chatollet.

Løvsted

springer op, lister sig bag paa ham, og griber ham i Kiolekraven.

Greb jeg dig, Kieltring! paa ferske Gierninger?

Rudolf.

Løvsted! — Gud i Himlen! — Løvsted! forraad mig ikke, gjør ingen Allarm; det volder eders egen Undergang.

Løvsted.

Truer du med at myrde mig? Jeg skalver ikke. Testamentet har du stiaalet alt; og nu kommer du for at stiale de Penge, som ei engang tilhøre mig? Tag ogsaa mit Liv!

Rudolf.

Jeg stræber jer ikke efter Livet, jeg kommer for at redde jer med egen Livsfare.

Løvsted.

Uforstammede Niding! i det Dieblif, du bryder ind i mit Bærelse som en Tyv og en Røver, brauter du endnu af Dyd?

Rudolf.

Jeg er stærkere, end I; I skal ikke holde mig. De brydes; Rudolf kaster Løvsted paa Gulvet, og springer ud af Vinduet.

Løvsted raaber:

Hielp! Hielp! Tyve! Røvere! Overfald! Mord!

Johannes Mikkelsen og Maria komme tilfende.

Maria.

Gud! Min Fader! — Hielp!

Johannes hjælper ham op.

Kjære Fader! reis jer. For Himlens Skyld — faldt I? Var det en Svimmelhed?

Maria.

Nei, nei! han raabte paa Tyve og Røvere.

Hvitfeld kommer.

Tyve og Røvere?

Løvsted.

Ja — her var han igien. Det Umenneske! det var ham ikke nok, at stiale Testamentet; nu vilde han ogsaa røve mig Godsets Penge og bringe mig i Slaveriet.

Hvitfeld.

Her er Ingen. Vi mødte Ingen paa Trappen. Stuen har kun een Dør.

Johannes.

Skiult i Alkoven maaskee? Søger.

Løvsted peger paa Vinduet.

Nei, derfra kom ham, der forsvandt han.

Maria.

Vinduet staaer paa Klem, og et Træ staaer uden for Vinduet.

Hvitfeld.

Ha, nu er Alting klart! Kiendte I Røveren?

Løvsted.

Rudolf Green!

Johannes.

Den lumpne Skriver, I jog bort i Morges?

Hvitfeld.

Krybeskytten? Nu, det var i en god Tid, at jeg lod mit tosfede bløde Hierte tage sig af ham. — Afsted! efter ham!

Alle gaae.

Skou med et gammelt Egtræ.

Rudolf kommer fortvivlet.

Min Hurtighed! her, som jeg seer,
 Har du dog gjort mig nogen Nytte.
 Jeg takker dig. Nu skal jeg — flytte;
 Nu bruger jeg dig ikke meer.
 Nu stivner snart den dovne Krop,
 Nu kan den sove fra sin Jammer,
 Og i det lille Sovestue
 Mig siger ikke Berten op. —
 Det er forbi! Alt Kiød er Hø!
 Jeg vilde Hvitsfelds Raad adlyde —
 Min Skiebne monne det forbyde,
 Og som en Kieltring maa jeg døe.

Tager en Pistol frem.

Men denne Ben skal mig befrie!
 Bel døer jeg ikke uden Dadel —
 Men foretrækker du, min Adel!
 Gi Døden for et Slaveri?
 Jo, ganske vist! Og Biv og Barn —
 Jeg lindrer ogsaa deres Smerte;
 Thi det vil røre Dumbheds Hjerte,
 At Mand og Fader var et Skarn,
 Og de vil finde Benner fleer,
 Naar Rudolf lever ikke meer,
 End leved jeg med dem i Freden,
 Og drog dem i Glendigheden.

Med vild Latter.

Og nu jeg gjør — mit Testament!

Tager Testamentet frem.

Her er det! Det skal ogsaa flytte;
 Det Ingen være skal til Nytte.

Med Brændemærke blev jeg brændt,
I Fald endnu det fandtes her
Som Tyvegods i mine Lommer.

Man hører Larm langt borte.

Afsted! afsted! alt Noget kommer.

Kaster Testamentet i et Hul i Egen.

Saa lig du der, og raadn du der! —

Hvad hielpe Skoler til paa Jord?

Med Dyden kan man sagtens spille

Som Boldt, mens man endnu er lille —

Ret lille blier man først som stor.

Han gaaer. Kort derpaa hører man Knaldet af en Pistol.
Tæppet falder.

Fjerde Handling.

Salen paa Herlufsholm.

Tidlig Morgen.

Maria

alene, betragter Billedet i Baggrunden.

Der sidder hun, som end i Live,
 Med ærligt Ansigt, kraftigt Blik —
 Som da hun her i Salen gik;
 Som om hun vilde sig begive
 Til Stegerset med Nogleknippe,
 Hvad eller ned i Kieldren trippe
 At eftersee den gode Viin,
 Hvad eller sye paa sine Liin,
 Hvad eller læse gamle Bøger.

Gaaer bedrovet fra Billedet, og ryster paa Hovedet.

Åh, hun mig ikke meer besøger!
 Hvad hun har lovt er glemt. O, Dee!
 Ei længer hendes døde Dre
 Kan hendes Pleiedatter høre,
 Ei brustent Die Taaren see.

Seer sig veemodigt om.

Saa skal jeg bort fra disse Steder,
 Hvor Mindet om min Ungdoms Glæder

J Ruden, i Panelet staaer!
 Jeg skal ei meer i disse Skove
 Gud for den skønne Sommer love,
 Hvor selv jeg var en Blomst i Vaar!

O, hvilken smertelig Forandring!
 Saa gjør jeg da min sidste Vandring,
 Skovkloster! i din grønne Lund.
 Kun Get, kun Get kan ei forsvinde:
 Det er det dyrebare Minde
 Om en lykkelig Ungdomstund.

Gaaer.

Tjenere indbringe et med Grønt overtrukket Bord, Skrivertoi
 og Papir, og sætte tre Stole til Bordet.

Hvitfeld kommer med Johannes Mikkelssen og Forvalteren.

Hvitfeld.

Vi maae strax optage et Forhør over de mistænkelige
 Personer, som vi have fanget og hidbragt.

Løvsted.

Af, Herr Ridder! det er en stor Trøst i min Nød,
 at J ikke misliender og ringeagter mig.

Hvitfeld.

Men hvor kunde J selv anklage eder for Uorden?

Løvsted.

Swaghed, kiære Herre! Swaghed!

Hvitfeld.

Man fandt ikke Testamentet i Selvmorderens Romme;
 en Huusundersøgelse i hans tomme Hiem har ingen Frugter
 bragt. Man fandt kun hans Hustru, som bringes hid, og
 en anden Løsgænger, som beviislige har havt en hemmelig

Samtale med ham i Gaar, og som vilde flygte til Kiøbenhavn, men blev hentet ind paa Veien. Der komme de med ham.

Peter Blaar bringes ind med bagbundne Hænder, endnu med Torklædet om Hovedet.

Hvitfeld.

Løser ham!

Peter Blaar.

Løser ham! Det skeer. Ha, det var et Evangelium. Jeg takker, strenge Herr Ridder! for naadig Straf.

Hvitfeld.

Selv Morderen løses af sine Vænker, i det Dieblif han staaer for sin Dommer.

Peter Blaar.

Dersom jeg veed, hvad jeg har syndet, saa gid jeg aldrig blive Menneſke meer. Hvorfor sætter man efter mig? Hvorfor haler man mig ind? Af Skinsyge kan det dog vel ikke være, fordi jeg ogsaa vil oprette en Skole? Riber Torklædet af Hovedet. Respect for Retten!

Hvitfeld.

Svar mig paa hvad jeg spørger om! Har I ikke i Gaar besøgt Rudolf Green?

Peter Blaar.

Jo, jeg kan ikke negte det.

Hvitfeld.

Altsaa vilde I negte det, hvis I kunde?

Peter Blaar.

Paa ingen Maade, Eders Strengthed! Han er min Ungdomsven og Skolekammerat, ligesaa vel som Johannes Mikkelsen, som sidder der ved det grønne Bord. Han er nu kommen høiere paa Straa; men jeg er ikke storagtig,

og søger Dyden, hvor jeg finder den, saavel i Hyrdens Hytte, som i Stormandens Palads.

Hvitfeld.

Det var altsaa for at finde Dyden, at J besøgte Rudolf Green?

Peter Blaar.

Nei, Herr Ridder! det behøvedes ikke, den havde jeg allerede fundet i Forveien.

Hvitfeld.

Beed J, at Rudolf Green har skudt sig selv en Kugle for Panden?

Peter Blaar aldeles ligegyldig.

Nei, det vidste jeg ikke. Det skulde han ladet være. Han var altid saa hidsig.

Hvitfeld.

Kort og godt: han har viist jer et Document; han har betroet jer, at han har røvet Testamentet fra Forvalter Løvsted.

Peter Blaar.

Skøndt jeg godt kunde negte det, da der ingen Vidner vare, saa vil jeg dog ærlig og oprigtig tilstaae jer: Ja! han sagde det; han viste mig et Papir. Men da jeg — som jeg ved alle slige Leiligheder gjør — foreholdt ham hans Bildfarelse, og stillede ham det Urigtige i hans Fremgangsmaade i det rette Lys, samt gjorde ham opmærksom paa, at man aldrig bør tage Documenter fra Folk, som ere af Bigtighed for dem, og til ingen Nytte for os selv — saa slog han det altsammen hen i Spøg, viste mig et Stykke hvidt Papir, og sagde: han havde blot sagt det, for at holde mig for Nar — ligesom i Skolen i gamle Dage, hvor jeg altid maatte være Syndebuk for de Andres Galflaber og Raadheder, netop fordi jeg var saa ærbar og adstædig.

Hvitfeld.

Det er nok for det første. Bringer ham ud igien!

Peter Blaar til Betientene.

Bringer ham ud igien! Høre I Ridder Hvitfelds Befaling, at jeg skal sættes paa fri Fod?

Hvitfeld.

Ikke paa fri Fod; i Arrest. Luffer ham ned i Kielderen, og bringer saa Forbryderens Hustru!

Peter Blaar.

Af, du milde Fader! bliver Dyden saaledes belønnet, hvad Forskiel er der da paa den og Lasten?

De gaae med ham.

Anna Green bringes ind; hun har et lille Barn, paa Armen.

Hvitfeld.

Kom, Anna Green! vi kiende dig,
Dg Rudolf var din Mand;
Nu ville vi see, om ærligt du
Dit Vidnesbyrd aflægge kan.

Anna Green.

Han var min Mand, men min Husbond ei;
Tilforn begræd jeg hans Nød,
Dg nu jeg begræder ham dobbelt,
Fordi han er ynkeligt død.

Hvitfeld.

Vi vide, han ogsaa var slet mod dig;
Hvi skulde du elske ham?
Han deelte med dig ei Brødet,
Men kun sin egen Skam.

Anna Green.

Herr Ridder! af, et gammelt Ar
I har mig i Hjertet oprevet.

Jeg elsked ham ikke for hvad han var,
Men for — hvad han kunde blevet.

Hvitfeld.

Var du ei Medvider, Anna!
Udi hans sidste Daad?
Det hjælper dig ikke, du skjuler
Din Angst og Synd med Graad.

Anna Green.

Medvider jeg var i hans sidste Daad,
Det vil jeg gjerne tilstaae;
Men derudi var der ingen Synd.
Frit kan mit Hierte slaae.

Hvitfeld.

Tal ei til Retten i Gaader!

Anna Green.

Han har sit Blod udøst.
J selv vil ham mindre foragte,
Naar jeg har Gaaden løst.

Han var af Adel udsprungen,
Hans Fader en Riddermand;
Som Tigger han ei kunde glemme
Sin Stolthed og sin Stand.

Hans stolte Fader ham først bestial:
Han Faderen fra ham tog;
Dg derfor siden i Live
Bildt Rudolfs Hierte slog.

Han elsked mig i min Ungdomsbaar,
Dg jeg fandt Rudolf skøn;

J siger, han gav mig Intet —

Kysjer Barnet.

Dg gav han mig ei en Søn?

Tilgiver, jeg Barnet med har bragt —

Ei for min Sag at fremme,

Men det er endnu for lille til

At skiotte sig selv derhjemme.

Hvitfeld.

Ha — Rudolf brød i Kammeret ind;

Dg vilde han ikke stiale?

Anna Green.

Nei, Herre! det er det Forsvar,

Jeg skylder hans Eftermæle.

Af Hevn, i stormende Brede,

Fordi ham Forvalteren slog,

J Forveien alt af Gienmet

Han Testamentet tog.

Men J, Herr Ridder! som siden

Ei over ham Staven brød,

J smelted hans stolte Hierte;

Han var i Grunden blød.

Han vilde bringe tilbage

Det kostbare Document —

Paa forrige Sted det lægge —

Da blev det til Ulykken vendt.

Til Lovsted.

J greb ham paa ferske Gierning,

Bakt af den raslende Lyd.

Men det var ingen Misgierning;
Det Spiren var til en Dyd.

Dg nu maae vi alle sørge.
Hans Daad blev haardt miskiendt;
Fortvivlet har han tilintetgiort
Sig — og jert Testament.

Hvitfeld.

Jeg haaber, du er uskyldig,
At du er god og brav.

Anna Green.

Nu staaer et lidet venligt Kors
Blandt Tidsler paa hans Grav.

Hvitfeld.

Jeg for dit Barn skal sørge,
Det skal ei faderløst gaae.

Anna Green.

Saa skinner Solen atter
Ind i min mørke Braa.

Hun gaaer med sit Barn.

En Tiener kommer.

Jeg bringer en Hilsen fra Junker Christopher Gise
og Jørgen Marsvin. De ville om et Dvarteers Tid besøge
eder, Herr Ridder! her paa Gaarden, inden de gaae paa
Jagt, og haabe, at de ikke komme til Uleilighed.

Gaaer.

Hvitfeld.

Jeg forstaaer dem: de ville tage Huset strax i Besiddelse.
Løvfed! Johannes! Mænd maae fatte sig i Modgang.
Lader os møde dem med Ro og Værdighed.

De gaae. Tienere borttage Bordene.

Skoven med det gamle Egetræ.

Maria alene.

Jeg ofte til mig selv har sagt,
 Naar Morgenens var her tilbragt:
 Du kan ei altid blive her!
 Mø følger med sin Hjertenskiær;
 Hvor Lykken viser ham sit Slot,
 Der er det herligt, der er det godt. —
 Det var ei smukt, det var ei ret,
 Hvis Alle boede paa een Plet;
 Fordeles Menneskene maae
 Paa Jorden; Døttre tidt maae gaae
 Fra Fædrene — Naturens Bud!
 Bor fælles Fader, det er Gud;
 Bor fælles Moer paa fiernest Strand,
 Det er det elskte Fædreland.
 Og Fædreland — det er den Jord,
 Der taler samme Sprog, hvis Ord,
 Hvis Lyd i Hjertet Rødder slaae,
 Fra den Tid vi var ganske smaae.

Saadan jeg forberedte mig,
 Johannes! til at følge dig.
 Og naar jeg grædende her stod,
 Som den, der snart sit Hiem forlod,
 Saa trosted mig den Tanke strag,
 Af disse Skove, Markens Aa
 Jeg skulde see ret snart igien
 Hos elskte Fader med min Ben.
 I Aanden da hver Buss jeg saae
 For mig med Søndagskiøle paa,
 Fordi til Herthas Helligdom

Hid i Besøg Maria kom.

Dg dobbelt deilig Kilden flød

Med sit Krystal af Jordens Ekid.

Men nu — nu gaaer jeg trøstløs frem;

Uf, Gud! thi jeg har intet Hiem,

Dg Arnen aabner ei, som før,

Maria meer den vante Dør.

Dg hvis der ogsaa paa min Bei,

Bed Naen staae Forglemmigei —

De fremmed Mand nu høre til —

Torrer sine Dine.

Dg jeg dem ikke plukke vil.

Sun betragter Stedet.

Min Pleiemoder! hvor du tidt

Gik med mig her! Jeg saae i dit,

Du i mit Hierte — Haand i Haand;

Dg du meddeelte mig din Aand.

Kaster sig paa Knæ med foldede Hænder.

Birgitte! Skytsaand! kom herved!

End elsker du mig, jeg det veed;

Dg at en Engels Magt er stor,

Det veed jeg atter — thi jeg troer.

Sidst, da jeg for dit Billed stod,

Usynlig mig din Aand forlod,

Fordi jeg tvivlte. Tvivlen flyer —

Min Tillid sig til dig fornyer,

Dg min Begeistring maner dig,

Birgitte! til at redde mig.

En sød, sagte Musik lyder; hvori man gienkiender Tonen af den Morgenpsalme, Birgitte Gjøe sang i Forspillet. Bludselig bliver det lidt mørkere; Birgitte Gjøe staaer for Maria i samme Dragt som i Forspillet og paa Billedet

i Salen, nikker til hende, smiler, og kysser tre Gange paa Fingeren. Hun gaaer langsomt hen til Egen, peger paa Hullet i Træet, kysser tre Gange paa Fingeren igien ad Maria, og forsvinder. Musikken tier.

Maria.

Var det en Drøm? var det en Aabenbaring?
 Hun løber hen til Træet, griber i Hullet, og finder Testamentet.
 O, sande Drøm! o, hellige Aabenbaring!
 Jeg har det atter! her er Testamentet!
 Her! her! her! her! Jeg kiender det igjen,
 Jeg har det i min Haand! Som Due flager
 Jeg med mit Oliveblad til Noahs Ark.
 Syndfloden standset er, og vi skal ankre
 Paa Lyffens og paa Glædens Ararat.
 Iler afsted.

Salen paa Herlufsholm.

Junker Christopher Giøe, Junker Jørgen Marsvin med Jægere
 og Hornblæsere.

Jørgen Marsvin.

Der kommer os Ingen i Møde. Nu skulde Løierne
 jo begynde, Christopher!

Christopher Giøe.

Vær rolig, Marsvin! Alting gaaer som bedst. Hvitfeld,
 Rectoren og Forvalteren ere her vel ikke endnu; desbedre!
 saa forstyrre de ikke Comødien. Høreren kommer alt op
 ad Trappen med ROLLINGERNE. Jeg har paa Rectorens
 Begne ladet ham kalde, for at Skoletimerne kunde begynde.
 Det skulde da efter Testamentet, som Gud skee Lov er borte,
 altid skee først gudsfrygtigt med Morgensang og Ben.

Men nu standse vi dem i Flugten med Baldhorn og Jæger-
vise, og indvie Salen til sit rette Brug.

Man hører Børnene synge udenfor:

Alt svinder mørke Nat,
Og Gud sin Dag indvier,
Sol straal'er over Krat,
Ei længer Fuglen tier.
Det fæle Nattegys
Forsvandt paa Herrens Bud.
Snart feirer Aandens Lys:
Thi takker Alle Gud!

Børnene komme ind med Hører'en, og fortsætte Sangen:

Ei Danmark til Foragt
I Mørke meer skal flage;
Fromheds og Kundskabs Magt
Skal Dunsterne forjage —

Christopher Gise giver sit Følge et Bink, og en vild, stærk Sang
med Baldhorn overdø'er Børnene, som bange forstumme.

Heisa, hver Junker! lystig, min Broer!
Jag du kun Hjorten som bedst!
Marken er bred, og Skoven er stor,
Ingen tør standse din Hest.
I Bondens Korn
Med klingende Horn!
Det overdø'er hvert Klynk,
Det spotter Qvindernes Dnk.
Heisa, hver Junker! stem i, stem i:
Jagten er din, og Jagten er fri!
Heisa, hver Junker! Ingen din Ret
Sticæler med fromt Hylteri —

Maria kommer med Hvitsfeld, Løvsted og Johannes Mikkelsen.
Hun vinker bydende med sit Rømmetørklæde. Musikken og
Sangen ophøre.

Maria.

Hold inde med den støiende Sang,
Forstyr ei Børnenes Skolegang.

Christopher Gise stolt.

Hvor tør J forstyrre Børnenes Skrald,
Som lyder i Junkerens egen Hal?

Maria.

Hans egen Hal? der feil J tog.
Sælg huden ei, før J Biørnen vog.

Jørgen Marsvin sagte til Christopher Gise.
Hvad taler hun der om Biørnen?

Christopher Gise til Jørgen Marsvin.

Li!

Til Maria.

J arvede Borg her sjuuge vi.

Maria.

J arvede Borg?

Christopher Gise.

Ja, saa omtrent.

Maria.

J glemmer nok Stifterens Testament?

Christopher Gise.

J har for tidligt deri jer forgabt;
J glemmer nok selv, at det er tabt?

Maria.

Men, Junker Christopher! vor Naboven!
Hvad siger J, om det var fundet igien?

Christopher Gise.

J spørger med mig, skøn Jomfru skær!

Hvad fundet igien? og hvor er det?

Maria viser ham det.

Her!

Christopher Gise

seer deri, og siger derpaa fortørnet:

Fordømt! Kom, Jørgen! vi Afsked ei taer.

En taabelig Mø har holdt os for Nar.

Christopher Gise og Jørgen Marsvin gaae med deres Følge.

Maria glad.

Nei, det var ingen taabelig Mø;

Beger paa Billebet.

Det var vor Skyttsaand — Birgitte Gise!

Hvitfeld.

Nu sjunger Lovsangen, Børn! og vi,

Vi Gamle stemme med eder i.

Børnene stille sig frem for de Ældre i en Række. Det fulde

Orkester toner med i Sangen, og indblandet Jubel og

Seierslyd i Choralens Melodie.

Alle sjunge:

Ei Danmark til Foragt

J Mørke meer skal flage;

Fromheds og Kundskabs Magt

Skal Dunsterne forjage.

Gud! du vort Fædreland

Beskiermer ved dit Bud.

Barn! Lærer! Qvinde! Mand! —

Nu takker Alle Gud.

Læppet falder.

ANMÆRKNINGER.

Side 1: **Den lille Skuespiller** maa antages forfattet i Sommeren 1836 (i et Brev af 8de August 1836 til nu afdøde Krigsassessor J. Wilstrup indbyder Oehl. denne til i Selskab med Hauchs og Wilsters fra Sorø at høre ham forelæse „sin Comødie“, udentvivl Den lille Skuespiller). Stykket var da i fem Acter, men blev efter den første Opførelse paa det kongelige Theater, den 21de Januar 1837, betydeligt omarbejdet især i Begyndelsen og i Slutningen, og forkortet til fire Acter, i hvilken Skikkelse det derefter kom paa Skuepladsen, og blev første Gang (A) trykt i Digterværker, IX, 1839. Anden Gang (B) udkom det i Digterværker, IX, 1845, igjen noget forkortet, og inddeelt i tre Acter. Af Stykkets oprindelige Form er endeel af første, og hele femte Act bevaret i Manuscript, hvilket eies af Digterens Sønner. — I Prometheus IV, 1833, Side 193—229, findes: Den berømte Skuespiller Schröders Levnet, især hans Barndoms- og Ungdomsaar. (For det meste uddraget af Meyers: Friedrich Ludwig Schröder. Beitrag zur Kunde des Menschen und des Künstlers. 2 Th.)

Bemærkninger til Den lille Skuespiller:

Side 2, Linie 20: [Handlingen foregaaer i Aaret 1767] Aarstallet er ikke historisk rigtigt, da Schröder er født 1744, og altsaa var sexten Aar gammel i 1760.

— 60, — 21-22: „Guds Fred, min Gubbe! Smager Piben?“] Pfeffels bekjendte Digt Die Pfeife.

Nærværende Udgaves Afvigelser fra Originalen:

- Side 3, Linie 23, til Side 4, Linie 2: Klokkesor. | Frits. | Det er] = B; A: Klokkesor. Det er
- 4, — 3: blot at] = B; A: blot — | Frits. | At
- 5, — 24-26: Vandstræk for det. | Lise. | Hvad er det] = B; A: Vandstræk for det. | Lise. | Hvad skal man gøre? Man bliver afrettet til at ståe paa sin Husbonds Fordeel. | Niemert. | Staae kun ikke altfor haardt paa den; den kunde let gaae i Stykker. | Lise. | Hvad er det
- 6, — 6: Ufermanns Stedson] = B; A: Ufermanns egen fiodelige Stedson
- —, — 28: var jeg; jeg var] = B; A: var jeg; men jeg har aldrig betraadt Brædderne. | Lise. | Hvordan gif Han da over Gulvet? | Niemert. | Jeg mener Skuepladsen; det Allerhelligste. Jeg holdt mig i Forgaarden; jeg var
- 8, — 2-3: Belgieringer. | Det ringer.] = B; A: Belgieringer. | Lise. | Jeg faaer vist en Ulykke, jeg staaer her og sladder. Men naar I ingen Mad havde, hvad aad I da? | Niemert. | Kaal! | Lise. | Er Kaal ikke Mad? | Niemert. | Ikke uden den er kogt paa Riob. | Lise. | Hvad kogte I da Jeres paa? | Niemert. | Paa Ild og paa Vand. | (Det ringer.)
- 13, — 22: Menneſke, ſaa] = B; A: Menneſke, med finere Følelse, ſaa
- 19, — 11: Koch.] = B; A: Koch (lystig.)
- 21, — 4-6: Iſrael. | Mad. Ufermann. | Men du gaaer] = B; A: Iſrael; men jeg blev ikke spurgt — | Mad. Ufermann. | Da man døbte dig! | Jøden. | Og ſaa maa jeg ſlide Flail for Armod. | Mad. Ufermann. | Men du gaaer
- —, — 12: Tværtimod! jeg vil] = B; A: Tværtimod! jeg jeg vil
- 24, — 28: hele Scenen. — Har du ikke] = B; A: hele Scenen. | Mad. Ufermann (leer). | Du maa ſee at faae en Skueſpiller til at holde Lyset. | Ufermann. | Det gjøre de ikke. Det er deres Vre for nær. — Har du ikke
- 31, — 6: 1767] = B; A: 1757
- —, — 22: tvungent. Skueſpilleren burde] = B; A: tvungent. At hin Politur alſaa er langt fra at høre til den ædelſte Smagsdannelse, og, naar den anſtaaes for høit, let kan lede til Pedanteri. Skueſpilleren burde
- 37, — 14: megen] = B; A: meget
- —, — 21: om vi gif i Compagnie] Overeensstemmende med Digterens tydske Oversættelse af Stykket i hans Werke, XIV, 1839; A og B: om vi atter gif i Compagnie
- 57, — 5: Ved] A: Med; B mangler.
- 59, — 12: med Lidet. Betragter] = B; A: med Lidet. — Selv den evige Natur voxer ſaaledes frem! — (betragter
- 61, — 11-12: Meer Wiin, Lise! — Lise! du ſkal give mig] Over-

- eensstemmende med den tydske Oversættelse: Mehr Wein, Lieschen. (Lieschen bringt Wein.) Lieschen, gieb mir; A og B: Meer Biin, Lise! | Unden Giest. | Lise! du skal give mig
- Side 65, Linie 24: tumle sig. Det er] = B; A: tumle sig; thi naar han bliver vred, er han ligesom de gamle Bersærker, og fiender ikke Ven fra Fiende. Det er
- —, — 25-26: Lise. | Samson] = B; A: Lise. | Bersærker? Samson
- 71, — 5-7: Vagt. | Officieren. | Hvor er Stuart? Seer Adermann] = B; A: Vagt, og siger til Lise, som følger: | Hvor er Stuart? | Lise. | Han har taget Stads-Porten paa Naffen, og er løbet sin vei. | Gaaer. | Officieren (seer Adermann
- 78, — 4-5: Men, min fiære — Fader! det] A og B: Men — min Fiære! — Fader, — det
- —, — 6: Liniedandsfer] = B (ligesom ellers overalt i begge Udgaver); A: Linedandsfer
- 79, — 7: kunne] = B; A: gjøre
- —, — 9: Fingert — Af! see] = B; A: Fingert, end mangen Mand i sit hele Legeme. Af see
- 82, — 10-12: fiende og agte Dem. | Mad. Adermann. | En adelig Dame] = B; A: fiende Dem. | Mad. Adermann. | Af — denne Maade at gjøre sig fiendt paa — | Baronessen. | I et komisk Stykke seer jeg om en Skuespiller har Lune, i et alvorligt opdager jeg om han har Hierte. | Mad. Adermann (ryster paa Hovedet). | Af — Hiertet kunde maaskee — | Baronessen. | O troe dog ikke det! saa fornædret De selv Deres Kunst. Jeg taler ikke her om den svage Følsomhed at blive rørt og græde, af øieblikkelig Fortrydelse, Medlidenskab, Nervesvækkelse. Det kan tit det hierteløseste, det forsængeligste Mennecke. Nei, jeg mener Begeistringens friske skionne Taare, der ligesaa lidt kan undvære Siæl, som Duften Blomst. | Mad. Adermann. | En adelig Dame
- 83, — 27: lyst. Her kan jeg studere] = B; A: lyst. Her har jeg *Otium literarium*, og kan studere
- 85, — 19: lovet, dog endnu] = B; A: lovet, endnu
- 87, — 20-22: mærket det? | Frits. | Gif det da] = B; A: mærket det? | Frits. | Det er Dvertro! | Reithaand. | Tag Dem iagt for Bantro! Det er en Sygdom Nutidens unge Mennecker ere plagede af. | Frits. | Gif det da
- 97, — 7-8: Telt. | For mig] = B; A:

Telt;

Jeg aned Storhed i hans Heltedød,
Dg slog min Tromme, naar Kanonen lød.
For mig

Side 99: **Sibylle-Templet** er formodentlig forfattet i Vinteren 1836-1837 (i et Brev af 30te November 1836 beder Oehl. A. P. Berggreen komme til ham med Musiken til *La Frascatana*, som han vilde benytte til **Sibylle-Templet**; og i et Brev af 16de Februar 1837 indbyder Oehl. J. Wilstrup til i Selskab med Aagaards fra Iselinge og Brøndsteds at høre ham forelæse **Sibylle-Templet**). Stykket blev første Gang (A) trykt i *Digterværker*, X, 1840, med følgende

Forord.

Dette lille Stykke, der er antaget til Opførelse af Theater-directionen, har jeg først villet meddele Publicum til Læsning, ligesom et følgende: *Fornuftgiftermaalet* Nr. 2. Skulde man synes, de fortjene det, saa kunne de altid engang blive spillede. Endeel Melodier af *Bæstellos* herlige *Landsbypige* (*La Frascatana*) kunne benyttes til Synge-nummerne i dette Stykke efter Overskrifterne. Paa de to sidste Nummere nær har jeg heelt igiennem holdt mig til Musiken i *Landsbypigen*, og angivet Stederne efter den danske Oversættelse.

Anden Gang (B) udkom Stykket i *Digterværker*, IX, 1845.

Bemærkninger til **Sibylle-Templet**:

Side 103, Linie 22: mit Søffendebarn paa Mødreneside] Efter Personlisten skulde det være: paa Fædreneside.
 — 113, — 18: Melodie af *Landsbypigen*.] Nr. 7 i første Act.
 — 143, — 14: Melodie af *Landsbypigen*.] Nr. 6 i første Act.
 — 160, — 21-25: Han gjorde et Feiltrin osv.] Den Begivenhed af Digterens eget Liv, som her er benyttet, fortælles i hans *Erindringer*, II, 1850, Side 200.

Nærværende Udgaves Afvigelser fra Originalen:

Side 99, Linie 1: **Sibylle-Templet**.] = B; A: **Sibylle-Tempelet**. A har i det Følgende begge disse Former, oftest den sidste; nærværende Udgave beholder, overeensstemmende med B, heelt igiennem den første.
 — 100, — 6: Ven, Borger] = B; A: Ven, Landmand, Borger
 — —, — 8-9: hans Søn. | *Signore*.] = B; A: hans Søn. | *Gotfred af Bouillon*, hans Hof. | *Signore*

- Side 101, Linie 14: Paa heldig] = B; A: Den Gifftes
 — 103, — 11: Oloferne] A: Oloferno (B mangler)
 — 107, — 18 og 24: Beatrice som Cornelia.] A: Cornelia. (B mangler)
 — —, — 21: Rosalia som Fra Martino.] A: Fra Martino. (B mangler)
 — 111, — 2-3: Poet. | Gasparo.] = B; A: Poet. Undertiden Satiriker. Og det er i visse Maader reenligere; jeg nøies med at anatomere levende Cadavere. | Gasparo.
 — 113, — 1: skummer ned i] = B; A: skummer i
 — —, — 17: af en saadan gammel Kone.] = B; A: af saadan en gammel Kierling.
 — —, — 25: Hun mon fremtræde] = B; A: Bleg hun mon træde
 — 114, — 15: om Dagen. Han reiser] = B; A: om Dagen. Det kan han nu ikke; saa maatte han døe. Han reiser
 — 116, — 16: tale] = B; A: *speake*
 — —, — 18-19: du ikke. Min *English* Accent aflægger jeg aldrig.] = B; A: du ikke. Jeg taler alle mulige Sprog, men min *english* Accent aflægger jeg *never*.
 — 117, — 2: *chivalry*] A: *chevalry*; B mangler
 — —, — 10: den sande gode Smag] = B; A: den *real good taste*
 — —, — 17: Der er] = B; A: *That is an other matter!*
 Der er
 — 118, — 8: hverken antik, eller modern] = B; A: *whether antic nor modern*
 — —, — 13: Penge. Med lad] = B; A: Penge. Det er det *most* modern i disse Læder. Men lad
 — —, — 21, 26 og 32, og Side 120, Linie 8: Nei, min] = B; A: *By no means*, min
 — 119, — 8-9: mig selv med, og ved blot at giøre] = B; A: mig selv, og ved blot giøre
 — —, — 16: *too*] = B; A: *to*
 — —, — 19: opslaae, og gav] = B; A: opslaae af medtagne *Plans*, og gav
 — —, — 20: bedre i] = B; A: bedre *at any tavern* i
 — —, — 21: Saaledes har jeg] = B; A: *Thus* jeg har
 — —, — —: spist] = B; A: *dined*
 — —, — 22: peruvianske Biergværker, hvor vi brændte Kul] = B; A: *Peruvian mines*, hvor vi brændte *pit-coals*
 — —, — 23: deroppe der var en Hede] = B; A: *abowe* der var en *Heat*
 — —, — 24: tvunget] = B; A: *forced*
 — —, — 25: *canibals* til] = B; A: *Cannibals* — *man-eaters*
 — til

- Side 119, Linie 25: *Vol-au-vent*. Saaledes] = B; A: *Vol au Vent*; men de grinte ogsaa derved, som om det havde været *Divelsdung*. Saaledes
- —, — 26: har jeg] A og B: jeg har (denne i Lordens Repliker i A hyppige Ordstilling er paa alle andre Steder forandret i B)
- —, — —: overalt] = B; A: *every where*
- 120, — 2: men det var ikke derfor, jeg gjorde det,] = B; A: *but that* var ikke *the principal cause*,
- —, — 12-13: han ikke kan hjælpe tilstræffeligt] = B; A: han kan ikke *help sufficiently*
- —, — 18: taget Vand nok med for] = B; A: taget med *water enough* for
- —, — 18-19: saa har jeg mere Vand, end] = B; A: *thenn* jeg har mere *water, than*
- —, — 20: Medlidenhed med den salte Sø] = B; A: *compassion whit the wide sea*
- —, — 21-23: alt mit ferske Vand osv. indtil: været før.] = B; A: al min *fresh water* flyde ud, *to sweeten the sea, then* jeg vilde snart *void al my tuns, and the sea* blev dog lige saa bitter, *as* hun havde været *before*.
- —, — 28-30: hjælpe Alle, osv. indtil: Desuden —] = B; A: *help every body, and than* det er bedst, han *helper nobody*; saa har den Æne det *no worse that the other. Besides* —
- —, — 31: Almisfe-Uddeler.] = B; A: Almisfeuddeler. Det er jo et Helvedes Slid.
- 121, — 4: bedre hjælpe] = B; A: *better help*
- —, — 5: undvære, han er] = B; A: undvære, og Mangelen foreskriver ham *the reasonable limit*. Han er
- —, — 10-11: taber aldrig i Spil; osv. indtil: Det spier] = B; A: taber *never a penny* i Spil; *butt bett and races* — Væddemaal og Væddeløb, *that is my passion, as true veritable Englishman*. Det spier
- —, — 15: tykkeft. Og nu mit Naturaliecabinet! Hvor meget] = B; A: tykkeft. *I never thought that! And* saa mine *artificial Works and Curiosities!* Hvor meget
- —, — 17: to] = B; A: *two*
- —, — 18: Oldsager.] = B; A: *Antiquities?*
- —, — 28: Af slige Smaating har jeg seet] = B; A: Af *those trifles* jeg har seet
- —, — 29: en Cascade] = B; A: *a Cascade*
- —, — 30-31: og saa høi som Taarnet i Straßburg, saa bryder man sig] = B; A: *and* saa høi *as the cathedral* i Straßburg, *man carer* sig
- —, — 32: er god nok, men den er ganske forfalden, og lader] = B; A: er *good enough, but* den er *entirely distroyd, and* lader

- Side 122, Linie 2: vel conferveret] = B; A: *well conserved*
 — —, — 10-11: Den største Fornøielse, min Søn! er, at eie Noget, som] = B; A: *The greatest enjoyment, min Søn! er, to possess something, that*
 — —, — 12: større Glæde] = B; A: *greater pleasure*
 — —, — 13: en Sielendhed fra den øvrige Verden. Der rende] = B; A: *a rarity fra den øvrige Verden, and pile it up in our country-houses. Der rende*
 — —, — 14: fattige Dæble, disse Kunstnere og Lærde i] = B; A: *poor devils, disse Artists and Scholars i*
 — —, — 15-16: som en Mand af Stand] = B; A: *as a man of our condition*
 — —, — 17: det allsammen, og stille det op i mit Slot i] = B; A: *det all in all, and pile it up i mit country-house i*
 — —, — 18-19: til. Nu, saa maae vi gjøre, hvad vi kan. Dg] = B; A: *til. Well now! saa maae vi være modest, and gjøre hvad vi kan. And*
 — —, — 20-22: Dag, at jeg efter Maaltidet osv. indtil: Ruin paradere] = B; A: *Dag, when efter Dinner, paa a promenade i min Park, jeg kan vise mit Selskab den bedst conserved edifice of roman Antiquity paradere*
 — —, — 23: Papis] = B; A: *Paper*
 — —, — 24-25: en pialtet Poet] = B; A: *a paltry Poet*
 — —, — 25-26: et Ænkonskningsvers; det er Mode hertillands] = B; A: *a Congratulation; then that is the costum hertillands*
 — 123, — 1: var velhavende, fine Hofmænd] A: *var welbehaved, polite courtiers; B: var velhavende frie Hofmænd*
 — —, — 6: og Naturmalerne] = B; A: *and the painters of Nature*
 — —, — 7: sædvanlig nogle impertinente Knegte] = B; A: *generally impertinent boys*
 — —, — 8-9: Hovedet. Som nu denne Shakespeare! var det] = B; A: *Hovedet, og fremstille Motiverne til deres Handlinger. As now this Shakespeare, for instance! Var det*
 — —, — 11-12: familiær med. osv. indtil: Architecter.] = B; A: *familiar med. Jeg holder much more af Painters, Sculptors and Architects!*
 — —, — 13: og] = B; A: *and*
 — —, — 14: arbejde for] = B; A: *arbeide properly for*
 — —, — 15: og ærgre os. Lad dem sulte!] = B; A: *and make us harm. Lat them hunger!*
 — —, — 20: Det er det samme.] = B; A: *Never mind!*
 — 124, — 6: Digtet høit for; du har en god Udtale] = B; A: *the poem høit for! Du har a good pronounciation*
 — —, — 17: brød] = B; A: *cared*
 — —, — 18: phantastiske Drømmerier] = B; A: *fancifull reveries*

- Side 124, Linie 23: Læs, min Søn!] = B; A: *Read, my son!*
- —, — 26: Blot for at plyndre, for at røve, stiale] A og B: Blot for at røve, for at plyndre, stiale (smlg. Side 125, Linie 6, og Side 126, Linie 4)
- —, — 30: uforfammede Knegt] = B; A: *shamless boy*
- 125, — 7: at giøre et godt Kjøbmandskab] = B; A: *to try a good traffic*
- —, — 8-9: Egnen sin skønneste Prydelse, naar] = B; A: *the country his most elegant ornament, when*
- —, — 9-10: min lovlige Eiendom] = B; A: *min legitimated possession*
- —, — 14: Jeg vil ikke høre] = B; A: *I will not hear*
- —, — 14-15: over mit hele Legeme. J er en uforfammed Knegt] = B; A: *over whole my body! You are a wicked fellow*
- —, — 16: at jeg plyndrer, fordi] = B; A: *that jeg plyndrer, because*
- 126, — 14, 16 og 20: Annio] A og B: Annio (smlg. Side 114, Linie 29)
- 127, — 31: spendeerte] A og B: spanderte
- 128, — 16: Der] A og B: Den (smlg. Linie 27)
- 129, — 6 og 15, samt Side 150, Linie 29: Januarius] = B; A: Januario
- —, — 12-13: tilhobe; og før] = B; A: *tilhobe, Alvor og Spøg; og før*
- 130, — 5: Talenter. Paa Billedhuggeri] = B; A: Talenter. Dengang drak alle Tybsterne og Nordboerne Kornbrændeviin og Ol, spiste Vafler og Pandekager, og havde endnu ikke faaet den fine dannede Smag for Mataffia, Persico, Makroner og Syltetoi som Ungdommen nuomstunder, ved flittig at frequentere vore Universiteter. Paa Billedhuggeri
- —, — 24: allergnavneste] = B; A: *allergnavenste*
- 131, — 10: veed jeg ikke; men at du] = B; A: *veed jeg ikke; din Graadighed maa træde for din egen Appetits Domstol; men at du*
- 133, — 2: her? Hvad] = B; A: *her? Herregud! alting skal de dog have fra os. Hvad*
- 134, — 7: en] A og B: et
- 135, — 5: Fanden] = B; A: *the devil*
- —, — 6: God Morgen, fiære Ven! hvorledes gaaer det?] = B; A: *Good morrow, my good friend! How do you do?*
- —, — 11-12: Lorden. | Hvad det angaaer, min fiære Ven! saa har] = B; A: *Lorden (sagte). | He is angry fordi jeg ikke har spist hos ham. (hvit.) As for that, my good friend, saa har*
- —, — 13: Theorie: jeg spiser af mit eget Kjøkken, men] = B; A: *Theorie. To be sure, jeg spiser af mit eget kitchen; men*

- Side 135, Linie 14: jeg dog Bærterne, hvor jeg er, alligevel.] = B; A: jeg Bærterne hvor jeg er, *as well*.
- —, — 19: Vi ere Naboer] = B; A: *We are neighbours*
- 136, — 5: Bliv ikke vred, kiære Ven!] = B; A: *Be not angry, good friend!*
- —, — 7-8: og Deres Formue kan ikke være stor] = B; A: *and deres Possession er ikke stor*
- —, — 9-10: til den lille Hauge, Mark og Eng — og Klippen] = B; A: til *the litle parc, field and meadow, and the clif* — den Klippe
- —, — 17-18: min Kiære! De er jo vel bevandret i vore Affairer] = B; A: *my dear!* de er jo vel *versed in our matters*
- —, — 24: bestaaer den Lighed?] = B; A: bestaaer den *resemblance*, den Lighed?
- 137, — 2: Og] = B; A: *Why!* Og
- 138, — 9: saa det veed han altsammen?] = B; A: saa han veed *that all together?*
- —, — 12-14: Lorden. | *Master Gasparo!* osv. indtil: et Tilfælde, der ikke] = B; A: Lorden (sagte). | *No doubt*, han veed *likewise*, at jeg vil kiøbe Templet, og det nytter ikke at forstille sig. (heit.) De har vel hørt min Idee, *Master Gasparo!* at jeg nok kunde have lyst at kiøbe *this temple?* Det er en *extravagance*, *when you* saa vil, en *accident*, der ikke
- —, — 15: i fem hundrede Aar] = B; A: *in five hundred years*
- —, — 17: aldrig] = B; A: *never*
- —, — 18: end jeg, og jeg hoper] = B; A: *than* jeg; *and* jeg hoper
- —, — 19: for meget for det, hvorfor De ellers ikke fik en Skilling] = B; A: *to much* for det, hvorfor de ellers fik *never a bit*
- —, — 22: Grille] = B; A: *Extravagance*
- —, — 31: De da] = B; A: *You then*
- —, — —: Deres] = B; A: *your*
- 139, — 4: Jeg vil ikke tinge med Dem] = B; A: *I will not haggle* — ikke tinge — *with you*
- —, — 5-8: saa havde jeg gjort det; osv. indtil: skrive Contracten.] = B; A: *then* jeg havde gjort det; *but since you demand tenthausend*, jeg seer, *you are en Connesseur*. Vil De følge mig i min *lodgement*, saa vil vi strax *go to contract*.
- 144, — 32, og Side 147, Linie 6: deilig] = B; A: deilig (smlg. Side 146, Linie 17)
- 147, — 10: Alberto! har] = B; A: Alberto Gravini! Har
- —, — 30: tyftloffebe] = B; A: tyftloffebe
- 149, — 13: Ordren] = B; A: Orderen
- 150, — 19: Mange Tak!] = B; A: *I thank You!*
- —, — 26: Dævle, min Kiære!] = B; A: *devils, my dear!*
- —, — 27: Menneker] = B; A: Menneker

- Side 151, Linie 2: Menneffets] = B; A: Menffets
- —, — 3-4: ham Pengene til] = B; A: ham *Banknotes* paa *ten thousand Pounds*, til
- —, — 10: Tilgiv] = B; A: *Pardon*
- —, — 10-11: Princip, aldrig at laane Benge ud] = B; A: *Principle, never to laane ud a penny*
- —, — 11-12: ikke fra sine Grundfætninger] = B; A: *never fra sine Principles*
- —, — 16: reifer snart bort] = B; A: reifer *very soon away*
- —, — 17: Affairer. Hold Dem til Deres gode Ven, min Kiære!] = B; A: *Affairs. Hold Dem til Deres good friend, my dear!*
- —, — 19: meget] = B; A: *much*
- —, — 24: Hvad for Noget? Kommer De ikke selv og] = B; A: *What You tell me! Kommer De ikke selv and*
- —, — 31-32: hverken Engle eller Diæble hindre] = B; A: *neither Angels nor devils hinder*
- 152, — 11-12: Godt! faa veed De ogsaa mine Ressourcer] = B; A: *Well! then De veed ogsaa mine Ressources*
- —, — 13 og 16: Intet] = B; A: *nothing*
- —, — 18: Menneffe] = B; A: *Mensffe*
- —, — 26: condolerer. Ydmngste] = B; A: *condolerer!*
 Dog — det er sandt, det er at betragte som et Saar i en Cresduel — det efterlader kun et hæderligt Ur i Panden. Derimod vilde det give Dem Hjertestødet i den galante Verdens Dine, hvis De havde havt den Allebrøds-Medlidenhed — (hvad man jo nu kalder al Medlidenhed) at hielpe en fattig stræbsom Mand med en Bagatel. Ydmngste
- 153, — 1: kommer med] = B; A: *kommer træffende med*
- 155, — 5-6: Trettende. Farvel, Gasparo! | Gaaer.] = B; A: *Trettende. Naar vi nu sees igjen, saa tænker jeg det er bedst at vi lade, som vi slet ikke kiendte hinanden. Saa leve vi i et smukt Forhold, som gode Naboer. Og der er mange af vore Lige! | (Gaaer.)*
- —, — 11: Jeg frygter for, at min Søn har betalt ham alt] = B; A: *I am afraid that, min Søn ham har payd alt*
- —, — 12: at give mig Pengene tilbage] = B; A: *to give me the money back again*
- —, — 13: Gode Ven! vil De] = B; A: *My friend! De vil*
- —, — 14: hvis] = B; A: *when*
- —, — 26: Godt, min Ven!] = B; A: *Well, my friend!*
- —, — 32: Hvad er det for en Mand?] = B; A: *What is that for a man?*
- 156, — 11: Skaan mig for at see] = B; A: *Spare me to see*
- —, — 12: og] = B; A: *and*
- —, — 24-27: Det er en anden Sag, Sir! osv. indtil: et Par

- Pistoler.] = B; A: *Is this the matter, Sir!* [saa er the relation mellem os changed. Jeg er da ikke længer Deres Deftor, but *You are mine.* De har railleret med mig, *made a jest of me, for the common people,* — and *I ask You to duel with Pistols!*
- Side 157, Linie 6: Behøves ikke] = B; A: *It is not necessary*
- —, — 7: fabrikeres i England. Og] = B; A: *fabriceres i England. And*
- —, — 8: Derhenne bag] = B; A: *Derhenne in the Bowlinggreen bag*
- —, — 9-13: Chirurgus vil ikke mangle; osv. indtil: De gaae.] = B; A: *Chirurgus shall not fail us. Min frensh Cook er at the same-time min Doctor and min Apothecary. | Signore Alberto. | Det finder jeg æffelt. | Lorden. | A traveller maa help sig som han kan. I am to your service, Sir! | Signore Alberto (sagte). | Dumme indbildske Giæf! | (De gaae.)*
- —, — 14-15: nogle unge Mennesker af begge Køn.] = B; A: *nogle Ynglinger og Piger.*
- —, — 15: dem] A og B: *med*
- 158, — 19, til Side 159, Linie 8: Jeg er saaret i Hovedet. osv. indtil: En Tiener kommer] = B; A: *Jeg er forvundet i Hudet. Jeg bleder. (raaber) Bouillon! | Gasparo (kommer). | Estrax, Mylord! strax. Jeg har just noget staaende over Jlden. Skal der være Macaroni paa? | Lorden. | Nonsencial stuff! (Raaber høiere) Gotfried af Bouillon! | Gasparo (sagte til de Andre). | Af hans Herlighed har tabt Forstanden, han maner Kongen af Jerusalem frem af Graven. | Lorden. | Gotfried af Bouillon — hvor er han? My Cook! — my Doctor, my Apothecary? | Bouillon (kommer). | Her, Mylord! her. Jeg hentede bar' min Plastre, min Charpie, mes cisseaux. | Lorden (pøflegmatist). | I am wounded i Hudet, Bouillon! See efter om det er dangerous, om det er deadly. Jeg er prepareret at all. | Bouillon. | Ah Malheur! Mylord har reent mist sin ene lobe au bout d'oreille. | Lorden. | Hvordan? Min venstre Earlap? The flab of the ear? | Bouillon. | Oui! Og den lille boucle d'oreille er med gaaet perdu sloiten ved samm' Veilighed. | Lorden. | Earlap and Earing? Nu det var dog temmelig godt derfra, under this circumstances. | Bouillon. | Oui! L'intention etoit bonne. Si la boule var kømm' un pouce autrement, al Charpie du monde intet havde kunnet hielp. | Lorden. | Make haste! Is it not worth whyle speaking about. | En Tiener kommer.*
- 159, — 11: Nei, en stor Lykke. Naar en Kugle farer mit Hoved] = B; A: *No! en stor Lykke. Naar en Kugl' farer mit Head*
- —, — 12: Drelap, da er det en] = B; A: *Earlap, det er en*
- —, — 18: Min Søn? min Eduard? Hvad har J at sige

- mig?] = B; A: *My Son? My Eduard? fellow what do You say?*
 Side 159, Linie 23: Er I gal?] = B; A: *Are You mad?*
 — —, — 27: Min Eduard druknet?] = B; A: *My Eduard drowned?*
 — —, — 31: Ha, forðømte] = B; A: *Ha damn't*
 — —, — —: saarede mit Øre] = B; A: *wounded mit Ear*
 — 160, — 3-4: Kammertierenen. | Lidt Eau] = B; A: *Bouillon. | Un peu d'eau*
 — —, — 7-12: Saa har jeg ingen Glæder osv. indtil: efter jeg Intet!] = B; A: *Then jeg har no more gladnes! Then jeg har no more Þenge! Then jeg nyder kun wormwood in al mine dinners! Then the new and the old Verlden, er mig indifferent, som et miserably lumberchamber. — Der was but Gen i Verlden, som jeg loved, beside myself, det var Ham. Jeg troer, jeg loved him more end myself; og nu han er død, — jeg love nothing!*
 — —, — 30: Min Søn! min Eduard!] = B; A: *My Son! My Eduard!*
 — 161, — 2-3: Hvor gaaer det, min Søn?] = B; A: *How do you do, my Son?*
 — —, — 7: Har du ogsaa reddet Banknoterne paa de 10,000] = B; A: *Heaven be praised! Har du ogsaa reddet the Banknotes paa de tentousand*
 — —, — 13: uskatteerligt] = B; A: *unvaluable*
 — —, — 18-20: Du er ædelmodig, osv. indtil: hvad du vil!] = B; A: *Du er generous, min Søn! Jeg kan godt lide, at du er generous. (Affides). Her er saa stort People forsamlet. This generosity vil ikke blive forget. Det vil faae dem til at forget the divelish history of the Temple-traffic. (Hsit.) Well done! min Søn! Gjør hvad du vil!*
 — —, — 31, til Side 162, Linie 2: Unge Folk! osv. indtil: brast ikke.] = B; A: *Young Folk! Jeg ønsker ogsaa til Lykke. Jeg and min Søn kunne ogsaa praise us lykkelige. The danger hang over vore Huder i et Haar; but the hair brast ikke.*
 — 162, — 6: lad os det] = B; A: *Let us that*
 — —, — 22: er den] = B; A: *er the litle girl, den*
 — —, — 24: at sige.] = B; A: *at tale om.*
 — —, — 26: at sige?] = B; A: *at tale?*
 — 163, — 2: Det kan jeg lide.] = B; A: *I love that!*
 — —, — 3: ualmindelige Siælerø] = B; A: *ualmindelige tranquility of mind — den Siælerøe*
 — —, — 4: melancholisk] = B; A: *melancholic*
 — —, — 6: Characterer] = B; A: *Characters*
 — —, — 11: det er en god Mixtur] = B; A: *that is a good mixture*

- Side 163, Linie 16-17: De hjælper hinandens Feil og Mangler; og Ilden og Kulden forbunden] = B; A: De helper *another's* Feil and Mangler; and Ilden and Kulden united
- —, — 21: Hvis min Søn igien skulde komme i Livsfare] = B; A: *When* min Søn again skulde komme i *hazard of life*
- —, — 22: i Dag] = B; A: *tho day*
- —, — 23: umaadelige Formue] = B; A: *immense fortune*
- —, — 24: et fordeelagtigt Indtryk paa mit Hjerte] = B; A: en fordeelagtig *impression on my heart*
- 164, — 6: Nu, det er jo] = B; A: *Why!* det jo
- —, — 6-7: forslidte poetiske Phrafer] = B; A: *abused poetical phrases*
- —, — 8-9: har beilet osv. indtil: Mylady.] = B; A: har *wooded* — beilet til hende, and hun har ikke givet mig *refusal*. *That is well! That is good. To morrow* er hun *Mylady*.
- —, — 13: aldrig, min Ven!] = B; A: *never, my friend!*
- —, — 13-14: *Englishman* beiler] = B; A: *Englishman of genuine kind* beiler
- —, — 27: et lykkeligt Navn! I Morgen holde vi] = B; A: *A most happy name! To morrow* vi holde
- —, — 28: Og] = B; A: *And*
- —, — 28-29: du ikke skal have Noget derimod, [aa] = B; A: du skal have *no objection*, [aa]
- —, — 30: Forpagterdatter] = B; A: *farmers daughter*
- 165, — 1-2: (Melodie af Indtoget: Vær velkommen til vort ringe Tag.) | [Chor.] A og B: [Chor.] | (Melodie af Indtoget: Vær velkommen til vort ringe Tag.)
- —, — 5: fryder] = B; A: *fryde*
- —, — 9: Det dig Baven ei forbyder] = B; A: Det kan Baven ei forbyde
- —, — 13: [nart beundre skal] = B; A: [skal beundre [nart
- —, — 17: livsalige] = B; A: *livsalig*

Side 167: *Fornuftgiftermaalet* Nr. 2 har været færdigt fra Digterens Haand den 4de Februar 1837, under hvilken Dato han skriver til A. P. Berggreen, at „han havde forandret sine Tanker og vilde give *Fornuftgiftermaalet* ind først i Stedet for *Sibylle-Templet*“. Som man seer af Oehl.s Forord til det sidstnævnte Stykke i 10de Bind af *Digterværker* 1840 (see ovenfor Side 334), var det hans Hensigt at lade *Fornuftgiftermaalet* Nr. 2 trykke i et følgende Bind af

samme Samling; denne blev imidlertid ikke fortsat videre, og i den næste, fuldstændigere Samling af 1844 til 1849 blev Stykket ikke optaget. Først efter Oehls Død fremkom det i Oehls Digterværker og Prosaiske Skrifter, XIV, 1852, hvor det er trykt efter det samme Manuscript (M), der er Kilden til nærværende Udgave. Manuscriptet, som tilhører Digterens Sønner, er skrevet med en fremmed Haand, men forsynet med endeel Rettelser og Forandringer fra Oehls egen. Det Side 179-180 optagne Digt Violen (efter Goethe) er trykt (A) i P. Foersoms Poetisk Lommebog for 1813; (B) i Oehls Samlede Digte, 1823, II; og (C) i Oehls Digterværker, XIV, 1846.

Nærværende Udgaves Afvigelser fra Manuscriptet:

- Side 177, Linie 25: [skal være] M: [skal have været (udentvivl en overseet Rest fra tidligere, overstrøgne Læsemaader, nemlig Side 169, Linie 21: Scribe! Han har, der først har heddet: Scribe i sin Grav — | Fru Bolt falder ham i Talen. | Han er ikke død. | Bolt. | Desbedre! Han leve! Han har, og Side 177, Linie 26: en hovedrig Mand. Han har, der først har heddet: en hovedrig Mand. | Fru Bolt. | Han er det endnu. | Bolt. | Ja, det er sandt. Han har
- —, — 28: [ikke blot ham] M: [ikke ham]
 - 179, — 22: [muntert] = A, B og C; M: [muntre]
 - 180, — 5: [Dg] = A; M (ligesom B og C): [Thi]
 - —, — 7: [God] = A, B og C; M: [Haand]
 - 187, — 28: [Jeg hnder just sli] M: [Just jeg hnder sli]
 - 208, — 27: [at gifte sig med et Menneske] M: [at gifte et Menneske (da Digteren ellers lader Fru Bolt tale correct, maa denne slemme Sprogfeil vel henregnes til de Synder af Afskriveren, som Oehl. ved Gjennemsynet af Mscptet har overseet)]
 - 210, — 15: [Skriveræsel] M: [Skrivæsel]
 - 217, — 4: [Billedet og Busten] M: [Portrættet og Busten (saaledes benævner Oehl. hiint Syngespil ogsaa i et Brev til C. Hauch af 28de Februar 1832)]

Side 225: *Gienfærdet paa Herlufsholm* er forfattet i Paris 1844 hen ad Efteraaret, og udkom trykt (A) i Digterværker, VII,

1845, og tillige særskilt. Foruden denne Kilde har nærværende Udgiver benyttet (M) Kladden til Stykket, tilhørende Digterens Sønner. — Det samme Stof havde Oehl. tidligere behandlet som en Romance, Herlufsholms Skole, første Gang trykt i Maanedsskriftet Hertha, 1827, II.

Oehls Erindr., IV, 1851, Side 217-218 (af et Brev, dateret den 8de October 1844):

J Gaar fuldendte jeg Aenskrivningen af Gienfærdet paa Herlufsholm, og da Manuscriptet var færdigt, strakte jeg, som jeg altid pleier, Haanden i Veiret med det, og sagde sagte ved mig selv: „Der er atter et Arbeid færdigt“. Men hvad skete? jeg begyndte at græde som et Barn, og var bedrøvet, fordi det var færdigt, og nu skulde forlade mig som et fiært Barn. J ville see, at det er meget nationalt. Kiærlighed til Fædreland og Børn er den Dyd, som har begejstret mig. Jean Paul siger etsteds, at naar han havde skrevet en Roman, var han tidt bleven saa forelsket i sin Heltinde, at det smertebe ham tilsidst at tage Afsked med hende. Noget Lignende følte jeg tidt, og denne Følelse bliver stærkest i fremmed Land.

Bemærkning til Gienfærdet paa Herlufsholm:

Side 233, Linie 27: et Vers af en af Herluf Trolles Psalmer] I Stedet

for dette har M: et Vers af en Psalme:

Nu Morgnen atter kommer,
 Forjager sorte Nat;
 Den fine Rosenblommer
 Har frisk paa Himlen sat.
 Saadan skal og engang
 Jeg reise mig fra Døden
 Til Gud i Morgenrøden
 Ved hellig Englesang.

Nærværende Udgaves Afvigelser fra Originalen:

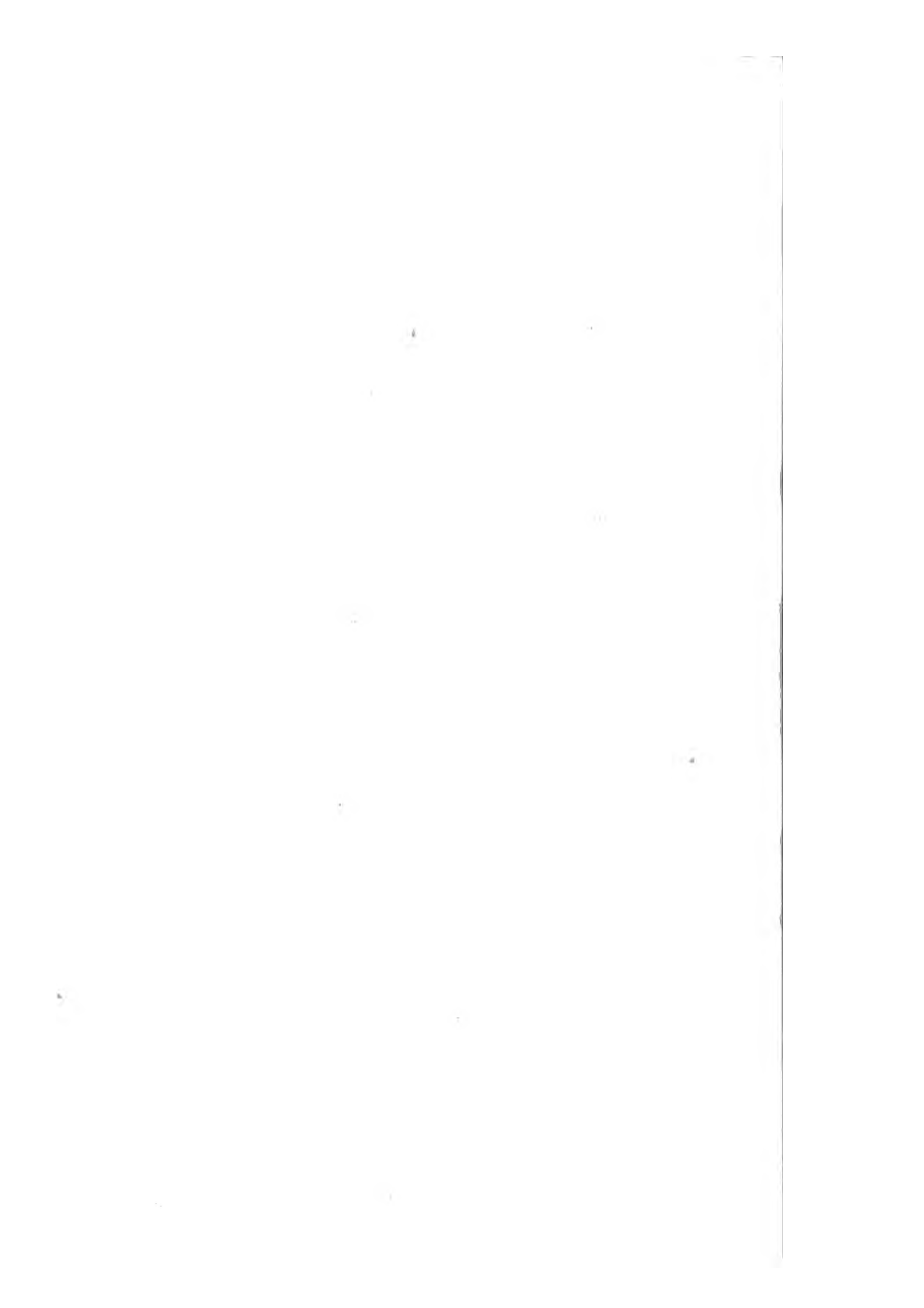
Side 228, Linie 1, og Side 242, Linie 1: Personerne.] mangler i A og M.

- Side 230, Linie 7: *Þapegøien*] = M; A: *Þoppegøien*
 — 233, — 1: *Þapegøie*] = M; A: *Þoppegøie*
 — 240, — 19: *Þapegøie*] A: *Þoppegøie*; i M mangler denne Replik.
 — 243, — 9: *mod*] = M; A: *med*
 — 246, — 2: *Mesmariage*] = M; A: *Mis-Mariage*.
 — 250, — 1: *fomme*] A: *fommer*; M mangler.
 — 251, — 21: *de ordinaire*] = M (hvor sædvanlige er overstroget og erstattet med ordinaire); A: *de sædvanlige ordinaire*
 — 257, — 16: *havde*] = M; A: *har*
 — 258, — 11: *Musicanter*] = M; A: *Musikantere*
 — 274, — 20: *besynderlig gode*] = M; A: *besynderliggode*
 — 277, — 15-16: *dig i Ledtog*] = M; A: *dig Ledtog*
 — 281, — 5: *Rovridderen*] = M; A: *Rovridd'ren*
 — —, — 20: *Jægeres*] = M; A: *Jægres*
 — 282, — 11: *siber*] A: *sibder* (i M lyder Verset saaledes: Sig Kilden taber i en Mose)
 — —, — 27: *Marie*] = M; A: *Maria*
 — 289, — 3: *mig*] A: *ham* (M er heelt afvigende)
 — 291, — 4: *Kun Hevnen leder til det Bærre.*] = M's oprindelige Læsemaade; A: *Bogt dig for Ondskab til det Bærre!* —
 — 292, — 21: *Tosse*] = M; A: *Stymper*
 — 293, — 17: *Men siig*] = M; A: *Ru, siig*
 — 297, — 25: *jeg for god en Huusholder*] = M; A: *jeg en for god Huusholder*
 — 306, — 15: *sundt*] = M; A: *sund*
 — 315, — 17: *hidbragt*] A: *hidbraget*; M ulæseligt.
 — 316, — 2: *fomme*] = M; A: *fommer*
 — —, — 17: *hæler man*] = M; A: *hæler han*
 — 317, — 31: *maatte være Syndebuf for*] = M's oprindelige Læsemaade; A: *maatte tiene til Piil for*
 — 322, — 9: *smukt, det var ei ret.*] = M's oprindelige Læsemaade; A: *smukt, nei det var slet,*
 — 324, — 10: *Her! her! her! her! Jeg*] = M; A: *Her! Her! Her! Jeg*
 — 325, — 18: *overdøver*] = M; A: *overdøve*
 — 327, — 24: *Fromheds*] A: *Fromhed*; smlg. Side 325, Linie 15. (M ulæseligt.)

Rettelser.

Side 160, Linie 11: mere læs: meer

— 263, — 29-30: Metamorphoffis læs: Metamorphosis

Oehlenschlägers
Poetiske Skrifter.

Udgivne

af

F. L. Liebenberg.

Attende Deel.

Kjøbenhavn.

Forlagt af Selskabet til Udgivelse af Oehlenschlägers Skrifter.

Hovedcommissionær: L. L. Lind, Store Røbmagergade Nr. 6.

1860.

Erst des J. S. Schulz.

Dehenschlägers
Syngespil, Lystspil og Skuespil,
samt
Forspil, Prologer og Epiloger.

Udgivne
af
F. L. Liebenberg.

Sjette Deel.

Kjøbenhavn.

Forlagt af Selskabet til Udgivelse af Dehenschlägers Skrifter.

Hovedcommisslonær: L. Lind, Store Kjøbmagergade Nr. 6.

1860.

Druck bei J. G. Schulz.

I n d h o l d.

	Sibe.
arrict i Frankrig	1.
en Rige og den Fattige	91.
orfpil, Prologer og Epiloger	137.
Epilog til Hakon Jarl	139.
Epilog for Mad. Rosing, 1809	143.
Epilog til Axel og Balborg	144.
Prolog for Skuespillet til Bedste for de Krigsfangne, 1811.	147.
Epilog til Correggio	151.
Epilog til Faruk	152.
Jdun og Titania, Prolog til Faruk	155.
Apol og Melpomene, Prolog til Stærkoddet	159.
Prolog for Rosing, 1812.....	162.
Prolog til Canarifuglen og Uerlighed varer længst.	164.
Epilog for Knudsen, 1814.....	166.
Prolog til Velkomstfesten for Krigsfangerne, 1814.....	168.
Prolog for et Privattheater i Frederiksborg.....	170.
Epilog til Epigrammet, opført til Fordeel for Brand-	
lidte paa Amager.....	172.
Epilog for Knudsen, 1815.....	174.
Epilog for det Dram.-Litt. Selskab, 1815	175.
Prolog for Haack, 1815	177.
Vinterprolog i et dram. Selskab.....	178.
Epilog for Rosing, 1815.....	180.
Hamlet paa Kronborg	182.
Prolog til Sommersaasonen, 1816.....	183.
Epilog til en Beneficeforestilling for Knudsens Efterladte, 1816.	187.
Epilog for Mad. Rosing, 1816.....	189.
Epilog til Robinson i England	190.
Holbergs Jubelfest, Forfpil	192.
Maria Elisabeth Zincks Minde, Forfpil	216.
Epilog for et dram. Selskab.....	223.

	Side.
Epilog for Jfr. Astrup, 1823	225.
Epilog til Sommeren, opført i Anledning af Rahbeks Sølvbryllup	227.
Prologer til Julestuen.....	229.
Epilog for Blinde-Institutet, 1825	233.
Prolog til Sommersaisonen, 1825	236.
Til Mozart, Prolog til Flugten af Klosteret	239.
Epilog til Flugten af Klosteret.....	241.
Baggesens Minde, Epilog	243.
Epilog for Hafs, 1828.....	244.
Mindedigt om 2den April 1801, Epilog for Bombebøssen	246.
Prolog for Mad. Heger, 1830	247.
Prolog for Cetti, 1830	248.
Prolog for Kunstnerparret Winsløw, 1830	250.
Rahbeks Minde, Prolog	253.
Prolog i Malmø	256.
Det Gamle og det Ny, Prolog for det Dram.-Litt. Selsk.s 50aarsfest	258.
Omvalds Minde, Prolog	266.
Prolog for Musikconservatoriet, 1831	271.
Prolog for det Dram.-Litt. Selsk. i Anledning af J. M. Schön- henders Død.....	273.
Kuhlaus Minde, Prolog	275.
Prolog til Rübezah!	279.
Prolog for Musikconservatoriet, 1833	282.
Allegorierne, Prolog for det Dram.-Litt. Selsk., 1834	284.
Schalls Minde, Forpil	297.
Prolog for et dram. Selskab	304.
Epilog for Blinde-Institutet, 1837	306.
Prolog til Aladdin.....	307.
Epilog for Blinde-Institutet, 1839	309.
Lindgreens Minde, Prolog.....	311.
Ryges Minde, Prolog	313.
Prolog til Forestillingen for de svenske og norske Studenter, 1845.	317.
Jubel-Prolog i Bergen	318.

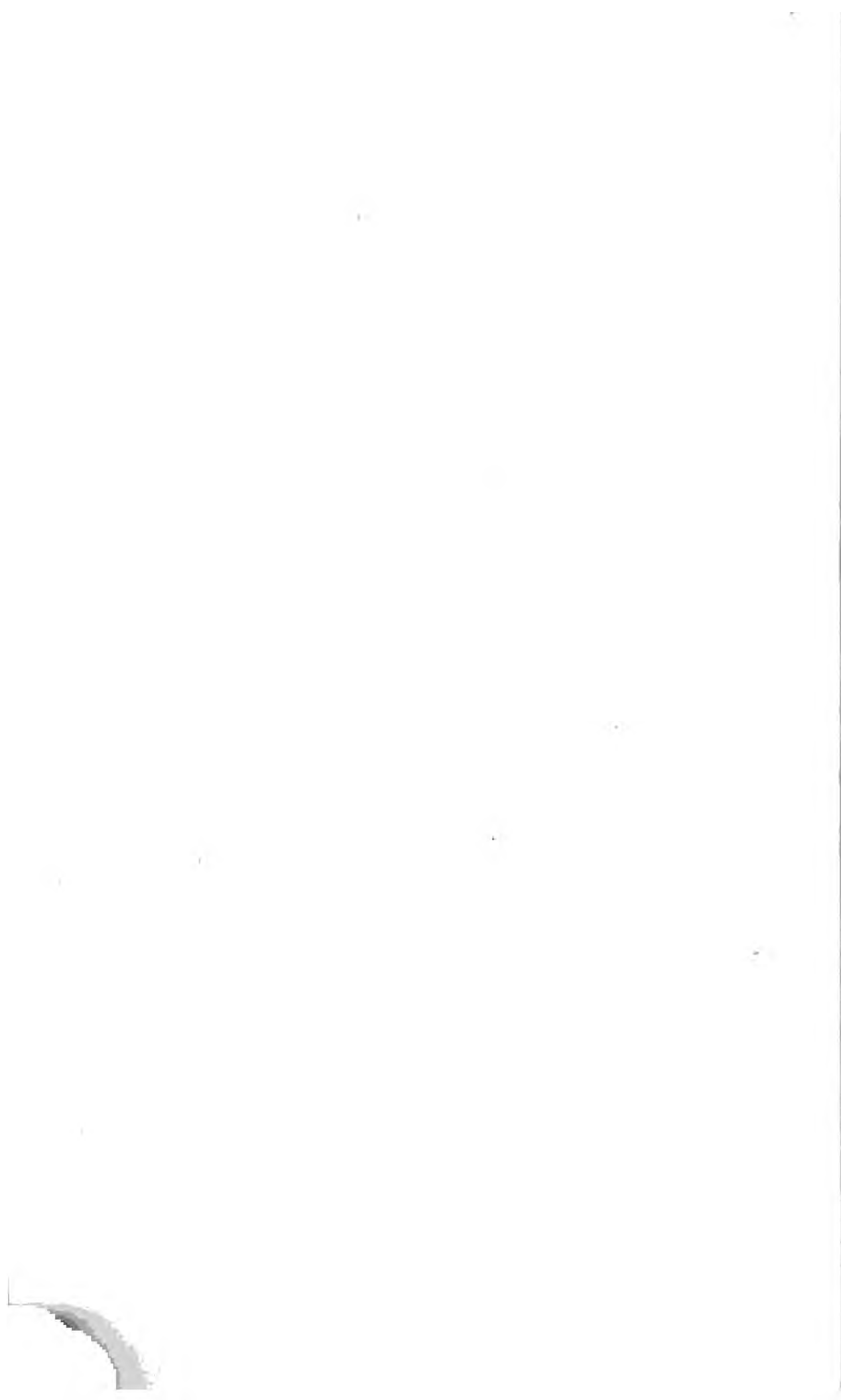
Dramatiske Digte.

Syngespil, Lystspil og Skuespil,

samt

Forspil, Prologer og Epiloger.

Sjette Deel.

Indhold

af

Oehlenschlägers Syngespil, Lystspil og Skuespil, samt Forspil, Prologer og Epiloger.

Første Deel.

	Side.
Freias Altar	1.
Faruk	113.
Canarifuglen	201.
Ærlighed varer længst	277.
Anmærkninger	327.

Anden Deel.

Ludlams Hule	1.
Røverborgen	113.
Robinson i England	217.
Anmærkninger	347.

Tredie Deel.

Tordenstiold	1.
Flugten af Klosteret	91.
Billedet og Busten	199.
Anmærkninger	271.

Fjerde Deel.

	Side.
Overilelsen	1
Trillingbrødrene fra Damask	89.
Rübezahl	225.
Anmærkninger	305.

Femte Deel.

Den lille Skuespiller	1.
Sibylle-Templet	99.
Fornuftgistermaalet Nr. 2	167.
Gienfærdet paa Herlussholm	225.
Anmærkninger	329.

Sjette Deel.

Garrick i Frankrig	1.
Den Rige og den Fattige	91.
Forspil, Prologer og Epiloger	137.
Anmærkninger	321.
Tillæg og Rettelser til første, tredje, fjerde og femte Deel .	343.

Garrick i Frankrig.

Et Lystspil.

Fjerde Deel.

	Side.
Overielser	1
Trillingbrødrene fra Damask	89.
Rübezahl	225.
Anmærkninger	305.

Femte Deel.

Den lille Skuespiller	1.
Sibylle-Templet	99.
Fornuftgiftermaalet Nr. 2	167.
Gienfærdet paa Herlussholm	225.
Anmærkninger	329.

Sjette Deel.

Garrick i Frankrig	1.
Den Rige og den Fattige	91.
Forspil, Prologer og Epiloger	137.
Anmærkninger	321.
Tillæg og Rettelser til første, tredje, fjerde og femte Deel .	343.

Garrick i Frankrig.

Et Udsnit.

Personerne.

Lord Sandstone.

Garrick, engelsk Skuespiller.

Hogarth, Maler.

Preville,

Stour,

Dugazon, og flere

Julie, Previlles Datter, Skuespillerinde.

Marquisen af Créqui.

Hendes Kammerjomfru.

Merci, Bert i Den forgyldte Hane.

Madame Merci, hans Kone.

Hendes gamle Bedstemoder.

En Harpespiller.

Pierre Marteau, Previlles Tiener.

John, Garricks Tiener.

En Rettensbetient.

Handlingen foregaaer i Bertshuset og i Lyttstoven strax derved.

Forste Handling.

En Hauge med en Lauhytte.

Lord Sandstone. Garrick. Hans Tiener i Baggrunden.

Garrick.

Tillad mig, Deres Herlighed Lord Sandstone! at giøre Dem min Opvartning paa Reisen, midt i Frankrig, i et fremmed Bertshuus, midt paa Landeveien. Det er en Næsviished, som Landsmandskabet maa undskyldes. Vi ere alle Fædrelandets Børn, og i fremmed Land føle Gammel-Englands Sonner sig mere Brødre, end hjemme.

Lorden.

Ah! en Landsmand. Stolt. Brødre? Halv sagte. D ja, vi stamme alle ned fra Adam. Hoit. Hvem er De, min Herre?

Garrick.

Deres Herlighed kiender mig ikke?

Lorden.

Nei, jeg har ikke den Fornøielse.

Garrick.

Deres Herlighed gaaer ikke paa Comødie?

Lorden.

Nei, min Herre!

Garrick.

Heller ikke paa Tragødie?

Lorden.

Gud frie mig! Jeg har Sorger nok i det virkelige Liv. Jeg har prøvet alle mulige Midler for at forjage min Spleen, som Doctorne siige kommer af for megen Lykke, og forsøger nu igien Reiscouren, om det skulde hielpe.

Garrick.

Ganske sikkert vil det hielpe, naar Deres Herlighed sætter Dem noget mere ud af Dem selv. Man stivnes alt for meget i sit eget Skind.

Lorden.

Jeg har oftere prøvet denne Cour forgieves. Reiser De af samme Grund, min Herre?

Garrick.

Nei, Deres Herlighed! aldeles af den modsatte: for at blive lidt i Ro i mit eget Skind.

Lorden.

Jeg tvivler ikke om, at De er en Gentleman; maa jeg spørge: er De ogsaa Adelsmand?

Garrick.

Adelsmand? D ja! jeg er Adelsmand, Helt, Borger, Reiser, Millionair, Tigger — hvad De vil.

Lorden.

De sætter mig i Forundring.

Garrick.

Ihi jeg er Skuespiller.

Lorden træder et Skridt tilbage.

Skuespiller!

Garrick.

Deres Herlighed gaaer ikke paa Comodie; men maastec har De dog hørt Garrick nævne?

Lorden stolt.

Ah! den udmærkede Skuespiller Herr Garrick. Det fornøier mig at see Dem, min Herre!

Garrick leer.

Nu har altsaa Deres Herlighed havt den Fornøielse at see mig.

Lorden pedantisk høflig.

Herr Garrick! jeg bedømmer en Mand efter hans Grundfætninger og Handlinger, og spørger ikke om Standen, for at agte ham personligt; men det offentlige Liv har Fordomme og Sædvaner, som den største Philosoph ikke kan udrydde og forandre, og som en fornuftig Mand af Stand maa rette sig efter, naar han ikke hvert Dieblif vil compromittere sig og udsætte sig for Inconvenientser. Jeg troer meget gierne, at De, uagtet Deres Stand, er en Mand af Værd; men Deres Stand og min skiller os ad, og De vil ikke miskiende mig, naar jeg, efter hvad jeg horer, siger Dem Farvel, og er Deres Tiener.

Garrick trækker paa Skuldbrene.

Det var urimeligt, at tage en Spleenpatient ilde op, hvad han gjør i det onde Lune, der behandler ham selv værst.

Lorden.

Jeg veed nok, at det er Mode nu blandt fornemme Folk, at gjøre sig til Kammerat med Comodianterne; men — De maa forlade mig — jeg er endnu af den gamle Skole. For Resten siger jeg dette ikke i mindste Maade for at fornærme Dem. Nulla regula sine exceptione. Herr Garrick! jeg er Deres Tiener.

Bukker stibt, og gaaer.

Garrick alene.

Saaledes bliver du behandlet, Macbeth? Seer du ikke Dolken i Luften? stik ham med Satirens Dolk! dræb

Sønnen! han sover med aabne Dine. O, Hamlet! Hamlet! der fandt du atter et Dødningehoved paa Kirkegaarden.

John, Tjeneren, nærmer sig.

Det var da en uforsklammet Knekt, den Lord. Og De satte ham ikke drøiere i Rette, Herr Garrick? Det skulde været mig! Jeg havde ladet ham vide, at den franske Ambassadeur var en af mine fortroligste Venner; at der ikke lever en fornem Mand næsten i London, de tappreste Generaler og Admiraler inclusive, som jeg ikke havde spist til Middag hos — og de hos mig.

Garrick.

Det havde været, at spille For megen Støi for Jngenting, John! Den stakkels Mand har Spleen, og er en selvkiærlig Egoist. En adelig Egoist kan jo ikke Andet end være en utaaelig Aristocrat; men der gives ogsaa utaaelige Democrater. Lad saa være! Jeg bryder mig saa lidt om hans Foragt, at jeg tværtimod trænger til min Middagsluur, som du veed jeg har den Bane at tage før Maaltidet. I denne Lovhytte staaer en magelig Bænk. Lad mig sidde der lidt i Ro; men væk mig snart, jeg holder ikke af at sove for længe.

Han sætter sig i Bysthuset. Tjeneren gaaer.

Berten Merci kommer med Pierre Marteau.

Merci.

Ei, ei! Pierre Marteau! er det dig?

Pierre.

Ja, nu er det mig. Før var det ikke mig; og det varede længe, inden det blev mig selv igjen.

Merci.

Du taler i Gaader, ligesom det delphinske Orakel. Vi ere Bysbørn, fattige Forpagtersønner. Jeg satte mig ned her som Bert i Den forgyldte Hane, hvor det

kunde gaaet mig ganske godt, hvis min lille Kone havde forstaaet sig lidt bedre paa Huusholdningen.

Pierre.

Det er en smuk Kone, du har.

Merci.

Ja, det er Ulykken. Derfor maatte jeg tage hende i Agt; jeg mener: at hun ikke fordærvede sit Ansigt og sine Hænder, ved at staae for meget over Skorsteensilden. Ulykkeligviis have vi hendes Moder, som paa en Maade forestaaer det Hele; men ulykkeligviis begynder den gode Kone at gaae stærkt —

Pierre.

Naa, det er jo godt; det beviser, hun har Kræfter.

Merci.

I Barndom, mener jeg. Og saa er der kommen en Bert, fire Mile herfra, i De tre Roser, min arrigste Fiende, der tager Næringen fra mig, ved at have det bedre i alle Ting, end jeg.

Pierre.

Det er da vel en skammelig Løgn?

Merci.

De sige, hans Mad smager bedre, end min. Om Smagen kan man ikke disputere. Men lad nu den Fugl flyve. Hvordan er det gaaet dig? Du vilde høre paa Straa.

Pierre.

Jeg krøb ogsaa op ad et høit Straa; men det var baade visst og tyndt, og jeg sank lavere.

Merci.

Du vilde være Comodiant. Det regnes baade høit og lavt, ligesom Systemet og Theorien er.

Pierre.

Delphinst Drakel! Systemet? Theorien? Det er meget af en Bert i Den forgyldte Hane, der overgaaes af ham i De tre Roser.

Merci.

Nu altsaa? hvorledes gif det dig paa dit Straa? du dode dog ikke Straadød?

Pierre.

Jeg forsogte mig i alle Fag i forskjellige Stæder; men — som Elsker blev jeg udpebet i Lyon, som værdig Fader i Bordeaux, som Sganarelle i Marseille, og som Menneskehader i Straßburg.

Merci.

Mig synes, Menneskehader maatte du dog efter alle disse Opmuntringer have lært at spille til Gavn. Hvor blev du da pebet ind?

Pierre.

I Tjenerfaget; og det udfører jeg nu excellent, og har gjort min Lykke ved Théâtre français, det bedste Selskab paa Jorden.

Merci.

Det var Fanden!

Pierre.

Det vil sige: som virkelig Tjener hos Herr Breville, vor store Comiker.

Merci.

Ja, saadan er det: naar Geniet kommer paa den rette Hylde, saa bliver det ikke længe liggende paa Hyliden. Og hvad gif du nu her?

Pierre.

Jeg følger min Herre. Her skal spilles en Comodie, som bliver ypperlig.

Merci.

Vil I spille Comodie hos mig? Ja, der er Rum nok oppe paa den store Sal; men — jeg har hverken Skiermbrætter eller Lysekrone.

Pierre.

Det behøves ikke heller. Kort og godt: her er kommen en stor Acteurovre fra England, for at besøge Paris og see Skuespillene der. Han skal have sagt, at de franske Skuespillere maatte være saa gode, som de vilde, saa kunde de dog aldrig illudere ham med deres alt for maniereerte, paatagne Væsen. Du indieer selv, det er en Plet, som Théâtre français ikke kan lade sidde paa sig; og nu ere Adskillige af Personalet dragne ud i aaben Mark, for at møde Herr Garrick og forlange Satisfaction.

Merci.

Vil de da slaaes med ham allesammen?

Pierre.

Ja, med Talenterne. De vil illudere ham, spille Comodie med ham og for ham; og naar han saa troer at sidde ved et table d'hôte mellem lutter Reisende af forskiellig Stand og Haandtering, saa ville de meget høflige give sig tilkiende og drikke hans Skaal. Hvad synes dig om det? Du falder i Tanker.

Merci.

Table d'hôte — drikke hans Skaal! Der overfalder mig en punisk Skræk. Hvor faaer jeg Mad og Drikke til saa mange Mennesker? Mit Kioffen er just i Dag meget slet forsynet.

Pierre.

Det have vi forudseet, og derfor bringe vi Mad og Drikke med, ja selv en Kof. Du kan gaae ud at spadserere, og din Svigermoder kan gaae i Barndom, saameget hun vil.

Du har ikke Andet at gjøre, end at udleie os Bærelserne og Kiøkkenet paa en Dags Tid. Det er just mit Grinde til dig. Du har dog Brænde?

Merci.

Brænde? Boer jeg ikke lige ved Skoven her?

Pierre.

Men det er jo ikke din Skov.

Merci.

Jeg har usus fractus af de tørre Grene og Qvæs, der falde ned. Det har Baronnen tilladt mig.

Pierre.

Det gjør mig ondt at høre, at du er kommen paa Knæene, min gamle Ben!

Merci.

Ja, jeg spiller nok Bankerot med det første. Men den Tid den Sorg! I Dag vil jeg more mig med at see jer spille Comodie. Lad os glæde os, mens vi kan! Hvem veed, om vi leve til i Morgen?

Pierre.

Du er en Philosoph af den ægte franske Skole.

De gaae.

Garrick træder ud af Løvhytten.

Det var en prægtig Opdagelse. Havde jeg nu kun fat paa John.

John kommer.

Herren er allerede vaagen? Det var en kort Søvn.

Garrick.

Det var slet ingen Søvn. Jeg har vaaget mig en stor Morsskab til. Hør, John! røgt nu vel det Grind, jeg giver dig. Du maa strax gaae hen til Berten og Bertinden her, og betro dem, at Lord Sandstone er Garrick, og at Garrick er Lord Sandstone. Du maa tillige

ſige dem, at hvis de ikke ville gaae glip af hele Fornoielsen i Dag, ſaa maae de ikke lade Garrick mærke, at de vide Hemmeligheden. Paa den Maade bliver det en aabenbar Hemmelighed, kun ſkiult for Orden; og det er juſt det, jeg onſker.

John.

Fortræffeligt, Herre! Det bliver en god Spas, og en god Hevn over den ſtoragtige Lord.

Garrick.

Jeg ſlaaer flere Fluer med eet Smæk. Jeg driller Orden, fører de franſke Skueſpillere bag Lyſet, i Stedet for de mig. — Men ſtille! der komme to unge Herrer, der ſee ſaa forfloine ud. Det er uden Tvivl et Par af mine Modſtandere. Comodien begynder. Røgt dit Grind, og lad mig ene med dem.

John gaaer.

Dugazon og Fleury komme.

Fleury.

Jeg ſiger dig, Dugazon! det er en alt for plump Farce, ſom ſtrag bliver opdaget.

Dugazon.

Og jeg ſiger dig, Fleury! at det gaaer prægtigt an. Engelaenderne ere vante til Roaſtbeef, Ol, Budding; det kan ikke hielpe, at du opvarter dem med Bolauvent og Troffelpoſtei.

Fleury.

Men Garrick! en ſaa ſiin Skueſpiller og Menneſkefiender!

Dugazon.

Er han ikke vant til ſin Shakespear? ſin Bardolph, Piſtol og Falſtaff? Lad mig raade! Og hvad Fiinheden og Menneſkekundſtaben angaaer — vogt du dig, min lille

fine Ven! for at blive alt for fin. Boileau forferte Moliere, og gjorde ham fra en varm Comiker til en kold Satyriker; tag dig i Agt, at ikke disse upoetiske Sprædebaser gjøre dig til en blot fornem Marionet med Chapeaubas og Kaarde.

Fleury.

Dg vogt du dig mellem dine plumpe Forpagtere og Spidsborgere for at blive en smagløs Caricatur.

Dugazon.

Herr Fleury! jeg skal carikere Dem, og give Dem en Circumsfex over Deres næsvise Næse, som skal bringe dem Belansthændigheden i Ulave.

Fleury.

Skal vi nu flaaes igjen?

Dugazon.

Hvis du ikke beder om Forladelse.

Fleury.

Det gjør jeg i Evighed aldrig. Det var dig, der begyndte med at være uartig.

Dugazon.

Saa vil jeg ogsaa ende med det.

Fleury trækker blank.

Saa maa jeg revse dig.

Dugazon kan ikke faae sin Kaarde ud.

Hvad Satan er det? Vil Bærget ikke ud? Der skal dog Ingen sige mig paa, at jeg lader det ruste i Balgen. Han trækker igjen, og faaer en Trækaarde ud i Stedet for en Klinge.

Fleury leer.

En Narrebrix, hvorom der er viklet et Stykke Papir.

Dugazon.

Saa skal da ogsaa — Hvad staaer der skrevet?

Læser:

„Du, som er gal af Heltetmodet!
Jeg raader dig: spæd Band i Blodet.
Brug dette Sværd i dine Slag;
Det passer bedre for dit Fag.

Harlekin ved Théâtre italien.

Der har den fordømte Carlin været paa Epil igien.

Fleury stiller sig en garde.

Nu vel, Herr Dugazon! lad os bryde en Landse.

Dugazon leer forlegen.

Ha! ha! ha! Det er et lystigt Hoved, den Carlin. Jeg tager aldrig et morsomt Indfald ilde op. Det har bragt mig i godt Humeur. Nu har jeg ingen Lyst til at udgyde Menneskeblod.

Fleury.

Det er jo ikke sagt, at det skeer. Det kunde jo ogsaa lykkes mig at udgyde dit.

Dugazon.

Ja ja, spot kun! — Der kommer Breville. Han maa ikke vide Noget af denne fordømte Historie. — Carlin er under min Brede. — Gode Benner igien! Keen Mund! Blamerer du mig, gaaer det paa Liv og Død.

Fleury.

Jeg er ingen Sladderhank.

Dugazon.

Bare jeg kunde faae det Væst i Skeden igien. Troer du, han kunde see, det var en Brix?

Fleury.

Nei, han er forstynnet.

Breville kommer.

Hvad bestille I her? Giøre I Prove paa Farcen, I skal spille med Garrick?

Dugazon.

Der bliver Intet af. Fleury er classisk; han har for megen Smag. Han vil ikke tillade mig Landjunker-scenen.

Breville.

Han skal ikke blot tillade den, men han skal understøtte den. Han skal, som sin Marquis, gøre alle dine Galskaber trolige, og du skal selv gøre dem morsomme. — Men mig syntes, at I trak blank mod hinanden.

Fleury leer.

Blank?

Dugazon truende.

Fleury!

Breville.

Narrestreger! Hvilken Bagatel har I nu fæblet om? Strax omfavner hinanden! eller I faaer aldrig mere Ven, Talsmand og Veileder i den gamle Breville.

Fleury.

Jeg vil meget heller omfavne Dugazon, end ombringe ham; han maa blot ikke troe, at jeg er bange for ham.

Dugazon lystig.

Vær du bange for Satan, og ikke for mig. Der er min Haand, slaa til!

Fleury slaaer ham i Haanden.

Der slaaer jeg helst.

Breville.

Hvilken Ild i de unge Knegte! Men det maa saa være. Det er som med et Fyrstøi: der maa nok ilet gaae Gnist deri, men det maa behandles varsomt, og bruges til Nytte.

Dugazon.

Saa brug os.

Breville.

Hør, Børn! vi maae tage os i Agt, Garrick kunde overrumple os. Her skal allerede være kommen en rig Lord; hans prægtige Equipage holder i Gaarden. Maaskee følger Garrick med ham. — Stille! hvem kommer der?

Fleury.

Uden Tvivl Lorden selv. Han seer saa mørk og misfornøiet ud.

Garrick kommer.

Man reiser bort, for at blive Daarligheder og Uergreiser qvit i sit eget Fædreland; og saa møder man dem ligesuldt paa fremmed Grund. Det er et elendigt Vertshuus!

Breville.

Det er Lorden.

Garrick.

Deres Tiener, mine Herrer! Naturligviis ogsaa Reisende?

Breville.

Ja, min Herre! men Franskmænd; vi ere ikke reiste fra vore egne Daarligheder.

Garrick.

Naar reiser man fra dem? hvor bliver man af med dem, især dem, man bærer i egen Barm? Sukker. Dem reiser man vanskeligt fra.

Fleury sagte til de Andre.

En Mennefskiender; han kiender saagar sig selv.

Breville.

En Philosoph, som alle Engellændere. Goit. Deres Herlighed! — thi det er uden Tvivl Lorden, vi have den Ære at tale med?

Garrick.

Jeg er Lord Sandstone. Og De, mine Herrer?

Breville.

Reisende. Adelsmænd, som ønske for det første at blive incognito.

Garrick.

Det er ogsaa mit Ønske.

Breville.

Deres Herlighed taler saa godt Fransk; De har vist været her før.

Garrick.

Ja, det er tredje Gang, jeg besøger Frankrig; denne Gang reiser jeg egentlig til Straßburg.

Breville.

For at see det store Taarn?

Garrick.

Af, det kiender jeg godt. Det har jeg flavret i som et Egern, og udsat mit Liv paa de farligste Steder. Nei, denne Gang reiser jeg derhen, for at studere Landøconomien: hvorledes de fede Leveren i deres Gæs til de berømte Lever-Posteier. Det er en Industriegreen, hvori England endnu staaer tilbage.

Breville.

Deres Herlighed seer saa misfornøiet ud, er der gaaet Dem noget Særdeles imod?

Garrick.

Min Herre! jeg har havt Modgang fra min tidligste Barndom af.

Breville.

Er det muligt?

Garrick.

Jeg er født af en af de fornemste Familier; som Lord paa tyve Aar sad jeg alt i Dverhuset; jeg er endnu ikke hæslig, som De seer, og var i min Ungdom yndet og efter-

stræbt af alle Fruentimmer; jeg er uhyre rig; ethvert Ønske kunde jeg strax faae opfyldt; jeg har nydt alle Fornøielser fra Buggen af, til de ere blevne mig kiedsommelige og væmmelige — er jeg da ikke en ulykkelig Mand?

Dugazon.

Jo, det kan ikke negtes.

Garrick.

Mennesket trænger til Kamp og Uheld, for at udvikle sine Kræfter; til at undvære, for at nyde; til at bedrøves, for at kunne glæde sig; til at staae lavt, for at kunne hæve sig — og naar det ikke er Tilfældet, da bliver han tilsidst halv affindig af sin Lykke, og søger Ulykken, som en Afvexling i den utaalelige Gensformighed.

Breville.

Det er, hvad man kalder Spleen. Den lider altsaa Deres Herlighed af?

Garrick.

Ja, imellem. Det, som jeg især ærgrer mig over paa Reisen, er den Incommodation af de mange fattige Folk, der altid omringe mig for at faae Penge. De troe, at en rig engelsk Lord har Fortunatus's Pung. Men jeg har truffen en Landsmand af mig her i Bertshuset: den berømte Skuespiller Garrick. Han har bragt mig i godt Humeur — paa en Maade; det vil sige: i saa godt Humeur, som jeg kan komme.

Breville.

Hvorledes? Garrick er her alt? her i Bertshuset?

Garrick.

Ja. Han paatager sig min Rolle, og jeg hans, til vi komme til Paris. Det er lettere for ham, end for mig; thi han udøver blot sin Kunst, men jeg er kun vant til at være mig selv, og knap det. Og nu er jeg her saa ube-

tænksom at røbe vor Hemmelighed — men, som sagt, det er især for simple Folks Skyld. Jeg beder Dem, mine Herrer! ikke at forraade mig. Garrick sætter en stor Forfængelighed i at spille min Rolle; det var Synd at bringe ham ud af Illusionen. Tal ikke til Nogen derom, og mindst til ham selv. Jeg stoler paa Deres Ord som franske Adelsmænd.

Dugazon.

Foi de gentilhomme, vi skal ikke forraade Dem!

Garrick.

Saa er jeg rolig. Farvel, mine Herrer!

De franske Skuespillere gaae.

Garrick.

Ypperligt! Comødien er begyndt.

Madame Merci kommer ud af Huset.

Garrick.

Dg der have vi vor lille nydelige tosfede Bertinde. Mig synes, hun er pyntet, siden jeg saae hende sidst. — Tiener, Madame! De har gjort Deres Toilette. Ak, hvad det klæder Dem godt.

Madame Merci.

Man maa jo være lidt pæn, naar man har fornemt Selskab. Jeg beder Deres Herlighed at undskylde, at jeg ikke strax kiendte Dem.

Garrick.

Alt forladt, Madame! Man kan ikke forlange, at De skal kiende vildfremmede Folk.

Mad. Merci.

Deres Herlighed er ikke vild, og fornemme Folk ere ikke fremmede; de have et Bæsen, som man aldrig kan tage feil af, naar man seer sig for. Jeg beder endnu en Gang ydmygst om Pardon.

Garrick.

Alt pardoneert, Madame!

Mad. Merci.

Dg hvad denne Herr Garrick angaaer, saa lover jeg ogsaa, efter Deres Tieners Ønske, at det skal blive en Hemmelighed for ham; nemlig: at vi veed Hemmeligheden. Det var Synd, at berøve ham den Glæde. Det maa rigtig nok være behageligt for saadan en Comödiant, at gaae for en fornem Herre.

Garrick.

Al, det ere Comödianterne jo saa vant til, at agere fornemme Herstaber.

Mad. Merci.

Ja, bag Skiermbrætter og i Lampelys — men ikke under aaben Himmel i Solskin. Maa jeg spørge, hvor er nu denne Herr Garrick, uden Fortrydelse?

Garrick.

Han kan ikke være langt herfra.

Mad. Merci.

Der var før en Fremmed — en Landsmand af ham, troer jeg — som spurgte efter ham.

Garrick affides.

Hvem kan det være? Bare han ikke røber mig!

Mad. Merci.

Men denne gode Herr Garrick maa dog ikke bilde sig for meget ind, med Deres Herligheds Tilladelse. Vi have al Ugtelse for de Herrer Engländerne i Alt, hvad Equipage, Lakaier, Heste, Fornemhed og Penge angaaer; men i Kunsten, forsikkrer Herr Pierre Marteau, Previlles Kammertiener, bære de engelske Acteurer ikke Band mod vore egne franske, thi der er slet ingen Enighed mellem dem, siger han.

Garrick.

Ere de franske da saa enige?

Mad. Merci.

Ja, de have baade Tidens, Stedets og Handelens Enighed.

Garrick.

Hvad Nød have de da?

Mad. Merci.

Og saa ere de engelske Stykker saa smagløse, siger Herr Marteau: i deres bedste Tragødie gales der en Hane, og i deres næstbedste halter der en Prinds.

Garrick.

Jeg seer, Madame Merci er paa gode Veie.

Mad. Merci undseelig.

Nei, saamænd er jeg ikke.

Garrick.

Til at blive Kunstdommer, mener jeg. Men vær nu ikke alt for streng mod den stakkels Garrick, naar De seer ham.

Mad. Merci.

Jeg holder ikke af det Traurige; men han kan jo ogsaa være lystig?

Garrick.

Ja, selv burlesk, naar det kniber. Den første Scene, De seer ham i, f. Ex., finder De ham i Samtale med en Gaas.

Mad. Merci.

Med en Gaas? Nu har jeg aldrig hørt saa galt. Hvad kan han have at afhandle med den?

Garrick.

Den lærer ham at spille Comødie.

Mad. Merci.

Hvor kan en Gaas snakke med ham? Den kan jo ikke Engelsk.

Garrick.

Nei; men Garrick taler ogsaa Fransk.

Mad. Merci.

Der kommer den Mand, der søger efter ham. Sagte. Med en Gaas! Det er da nok en af de lafontainske Fabler. Den maa jeg gierne see; det har min Moder Intet imod. Den er moralsk. Farvel, Deres Herlighed!

Neier, og gaaer ind.

Hogarth kommer i Rejseklæder.

Garrick!

Garrick.

Hogarth! Er det muligt? Nei, det havde jeg da aldrig troet. Gud skee Lov, at vi dog mødes endnu her i Frankrig! Men hvorfor ikke i Paris? Jeg havde haabet at tilbringe et Par Maaneder med dig der.

Hogarth.

Min Tid er udrundet, Garrick! jeg maa hjem.

Garrick.

Du er jo en ubunden Kunstner, du er din egen Herre; og vil du male Caricaturer, saa tænker jeg, du finder ligesaa god Leilighed dertil i Frankrig, som i England.

Hogarth.

Deri maa jeg modsige dig. Her ligne Narrene alt for meget hverandre; i England ere de mere originale.

Garrick.

Vi dog lidt, vend tilbage med mig til Paris!

Hogarth.

Jeg kan ikke.

Garrick.

Har du ingen Penge, saa lad det ikke genere dig. Hos den gierrige Garrick (hvad Odelandene kalde ham i London) skal du have det ligesaa godt, som han selv.

Hogarth.

Jeg takker dig, min Ven! men jeg kan ikke. Den sidste Efterretning hjemme fra har dybt nedslaaet mig, og gjør mig det for Tiden umuligt at nyde nogen Glæde. Garrick! jeg har tabt en Ven. Han var ogsaa din. Et Blad i vort Treklover: den herlige Fielding er død.

Garrick rørt.

Ja, du har Ret. Jeg har ogsaa begrædt ham; jeg græder endnu, naar jeg tænker paa ham. Men hos mig er Følelsen flygtig, som den er heftig. Gud være lovet! Kunde man ellers holde det ud i denne Verden, fuld af Savn og Sorger?

Hogarth stille bedrøvet.

Den gode Fielding er død!

Garrick fryg.

Nei, han lever, Hogarth! — i sin Joseph Andrews, i sin Tom Jones. Og naar Hogarth dør, lever han i sine herlige Billeder; men naar Garrick dør, dør hans Værker med ham — og derfor maa han leve ret dygtigt, mens han lever.

Hogarth.

Åh, Garrick! jeg har en Synd paa min Samvittighed, hvergang jeg tænker paa Fielding.

Garrick.

Hvad er det? Du har jo aldrig fornærmet ham, altid elsket og beundret ham.

Hogarth.

Men jeg er Maler, Garrick! Portraitmaler; den herlige

Digter sad saamangen Time hos mig i min Malerstue, naar jeg Intet havde at bestille — og jeg glemte at male ham, opsatte det, til det var for silde.

Garrick trykker hans Haand.

Ærlige Hogarth! jeg agter og elsker dit smukke Samvittighedsnag. Men veed du hvad? det kan skee endnu. Vil du see Fiending? Saae han ikke saaledes ud?

Hogarth glad.

Gud! der er han. Det er ham selv. Sid bare en eneste Gang saaledes for mig, saa har jeg en Skizze af ham i min Tegnebog, og et Billed af ham, naar jeg kommer hjem.

Garrick.

Med Fornoielse! Følg mig op paa mit Bærelse. Falder i Tanker.

Hogarth.

Hvad tænker du paa?

Garrick bevæget.

Jeg havde mindst tænkt, jeg skulde giøre min salig Ven en Tjeneste med det. Han blev i levende Live altid vred paa mig, naar jeg dreiede Ansigtet efter ham, og fik hans Landsmænd til at lee — nu, Hogarth! skal vi faae dem til at fælde Taarer.

De gaae ind.

Merci kommer ud af Huset med en Rettensbetient.

Madame Merci følger efter.

Merci.

Her, min Herre! kan vi tale ene sammen. Inde i Huset er Alting fuldt af Fremmede. — Hvad vil du, lille Kone?

Mad. Merci.

Jeg vil høre, hvad du har at tale med denne fremmede Person, lille Mand!

Merci.

Men jeg gif jo netop ud, for at du ikke skulde høre det.

Mad. Merci.

Ja, derfor fik jeg netop større Lyst til det.

Merci.

Du maa overmaade gierne høre det. Det er nogle Regnskaber jeg skal gaae igiennem med min Leverandeur. Du kan hielpe mig, hvis jeg skulde tage feil i Regningen.

Mad. Merci.

Regningen? Kan jeg regne? Det er det kiedsomme-
ligste Løi, der er til i denne Verden. Naar det ikke er
Andet — Vil gaae.

Rettensbetienten.

Jo, Madame! det er Andet. Det er ligesaa godt, De
strax veed, hvordan det hænger sammen. Jeg har Ordre
at arrestere Deres Mand, hvis han ikke betaler denne Gield.
Fremviser et Papir.

Merci.

Det er mig umuligt for Diebliffet, min Herre!

Rettensbetient.

Saa maa De følge mig.

Merci til sin Kone.

Det er en Skiebne. Jeg er en Tyrk i saa Henseende,
jeg troer paa Præstinationen.

Mad. Merci.

Præst i Nationen! Hvad er det, lille Mand?

Merci.

Det er, at jeg skal i Slutteriet, lille Kone! — Kunde
det ikke bie til i Morgen, min Herre?

Rettensbetient.

Min Herre! Deres hele Ulykke bestaaer i, at De altid
har opsat til i Morgen, hvad der skulde skee i Dag.

Merci.

De har Ret; jeg burde for længe siden have spillet Bankerot, saa sad jeg nu varmere inden Døre, end jeg gjør.

Rettensbetient.

De skal komme til at sidde varmt nok: Bærelset er lille, Dørene vel tillukkede. Vi ere i Hundedagene.

Merci.

Det bliver rigtig nok nogle Hundedage for mig. Hør, lille Hanne! du skal ikke tage dig den Sag for nær.

Mad. Merci.

Det gjør jeg heller ikke. Det har vel ingen Nød.

Merci.

Nu faaer du rigtig nok ikke stor Fornøielse af Comedien her.

Mad. Merci.

Ei! hvad? det Gaasejux bryder jeg mig heller ikke om.

Lorden kommer ud.

Men, Herregud! faaer jeg da ikke snart den Ugerhøne? Jeg er saa sulten, som jeg aldrig har været i dette Liv.

Merci.

Om Forladelse, Deres Herlighed! at jeg ikke kan efterkomme Deres billige Ønsker. Ugerhønen var spækket og sat paa Epid, men ligesom den skal steges, kommer denne gode Mand for at trække mig i Arrest.

Lorden.

Har De begaaet en Forbrydelse?

Merci.

Paa ingen Maade. Det er nogle Penge, jeg skylder, som jeg ikke kan betale.

Lorden til Rettensbetienten.

Hvor meget skylder denne Mand Dem?

Rettenøbetient.

Fem hundrede Franker.

Lorden

tager sin Tegnebog op, og rager deri.

Det er Skade, jeg har ikke Banknoter paa mindre Summer end fem hundrede Pund.

Merci.

Na, det er det samme, Deres Herlighed! Jeg skal nok bytte Seddelen, og give Dem Resten tilbage igien — hvis De vil hjælpe mig.

Lorden

rækker ham Banknoten, og seer paa ham.

Behold den; jeg vil ingen Mellemregning have med Dem.

Rettenøbetient.

Gratulerer, Herr Merci! Saa kan vi siden altid afgjøre Sagen.

Bukker for Lorden, og gaaer.

Mad. Merci.

Saa er da nu den Sag forbi. Mange Tak, Herr Garrick! Det var rigtig nok pæent gjort af Dem! Det havde jeg, oprigtig talt, ikke ventet af en Mand i Deres Stand. Jeg beder meget om Forladelse for de slette Tanker, jeg har havt om Dem. Kan jeg paa anden Maade være Dem til Tjeneste, saa skeer det med Fornøielse.

Reier, og gaaer.

Lorden.

Hvad vil hun sige med sin Garrick?

Merci.

Er det en Drøm? Er det en Engel, som er kommen ned til mig paa en Sky fra Himlen, for at ende min Nød?

Lorden.

Jeg er ingen Engel. Jeg kan ikke hjælpe mig med en Sky; men jeg har en god Vogn og gode Heste.

Merci.

Er De ingen Engel, saa er De i det mindste en Engælænder, og det den bedste, jeg kiender.

Lorden.

Lad mig nu faae Agerhønen.

Merci.

Al, Deres Herlighed —

Lorden.

Hvad nu? er der nu noget Galt igien?

Merci.

Deres Udelmodighed kræver den inderligste Oprigtighed. Tilgiv, at jeg i Sorgens Stund har ført Dem bag Lyset: jeg har ingen Agerhøne.

Lorden.

Nu, saa lad mig i det mindste faae en simpel Gaardhøne.

Merci.

Jeg har heller ingen Gaardhøne.

Lorden.

Saa lad mig da i det allermindste faae nogle blødsødne Ueg.

Merci.

Al, min Herre! de Høns, jeg ikke har, lægge mig hverken haardkogte eller blødsødne Ueg.

Lorden.

Det var en dyr Frokost — som jeg ikke fik.

Merci.

Men maastee kan jeg dog være Dem til Nytte paa andre Maader.

Lorden.

De mig til Nytte? Hvorledes det?

Merci.

O, vi kiende Dem meget godt; og uagtet al Deres Kunst, nytter det Dem ikke, at forstille Dem for mig. Men den ene Tjeneste er den anden værd. De skal gaae af med Seieren; thi, uagtet en ærlig Franskmænd, nøder Pligten mig dog til at staae Dem bi, og at blive en Forræder mod Fædrelandet.

Lorden.

Hvad er det for en besynderlig Tale? Nøder Pligten Dem til at blive en Forræder mod Fædrelandet?

Merci.

Jeg vil aabenbare Dem en Hemmelighed; men De maa love mig, ei at forraade mig.

Lorden.

De vil forraade Fædrelandet, og forlanger i samme Dieblif, at jeg ikke skal forraade Dem. Hvordan forstaaer jeg sig forblommet Tale?

Merci.

De vil i Dag ved Middagsbordet her finde adskillige Reisende, min Herre! Men lad Dem ikke stufte; man vil spille Comodie med Dem. Det er Skuespillere fra Théâtre français i Paris, som vil gieffe Dem; men De vil gaae af med Seieren, min Herre! De vil gjøre det meget bedre paa Deres Maade.

Lorden.

Hvad Seier? hvad min Maade?

Merci.

Bredes ikke, ædelmodige Mand! fordi jeg et Dieblif forstyrrer Deres Incognito, og afriver Deres Maske. Jeg

kiender Dem fra Grunden. De kalder Dem Lord; De spiller en fornem, urimelig Mand, som er kied af Alting, fordi han har det for godt.

Orden.

Jeg har det for godt! her, hvor jeg ikke engang kan faae et *Ug* at stille Hungeren paa!

Merci.

Det er altsammen Forstillelse. De vil, jeg skal troe, De udøser Penge skieppeviis efter Lune, uden Fornuft og Skionsomhed. For en halvgal Lord vilde, hvad De har gjort for mig, vistnok ikke være værd at tale om; men for en Kunstner, en Skuespiller, om han ogsaa staaer sig nok saa godt, er det uendeligt mere.

Orden.

Jeg Skuespiller?

Merci.

O, Herr Garrick! vi kiende Dem. Deres ædle Hierte har robet Dem. Tag Masken heelt af, vær ikke længer den kolde, storagtige Lord, vær den Menneſteven, som De virkelig er.

Orden forbittret.

Fanden tage jer med jeres Skuespiller og jeres Garrick. Jeg troer, den Karl og hans Bæsen forfølger mig overalt i Dag, som et Spøgelse.

Merci.

O, det spøger ikke i Den forgyldte Hane.

Orden.

Gaa I Fanden i Bold, I forgyldte Hanrei! Hvis jeg ikke havde givet jer, hvad I har, fik I ikke en Skilling.

Gaaer.

Merci slaaer Hænderne sammen.

Gud, hvad han spiller superbe! Hvilket uhyre Genie! Ja, det er rigtig nok den største Acteur, jeg endnu har seet mine livsfødte Dage.

Gaaer.

Garrick og Hogarth komme ud af Huset, den Første med et lille Pergamentsblad i Haanden. Mad. Merci følger dem i Afstand.

Hogarth glad.

Det kan jeg takke dig for, Garrick!

Garrick betragter henrykt Billedet.

Nei, Hogarth! jeg sad kun for dig som en død Mannequin. Jeg bankede paa Døren til din skabende Phantasie, og ud af den traadte Fiending lyslevende.

Mad. Merci nærmer sig.

Ha! ha! ha!

Garrick.

See, der have vi vor lille smukke fiantede Ricelling igien, som overrumplede os ved Arbeidet; hun følger mig i Dag som min Skygge. Til Mad. Merci. Nu, min Deilige? hvad synes Dem om det Portrait? Finder De ikke, at det ligner mig?

Mad. Merci.

Jo, forstræffeligt! Sagte. Det er dog Jammer-skade, at disse Englændere ikke have bedre Smag. Hiertelaget er godt i dem.

Hogarth til Garrick.

Farvel, min Ven! Lad Afskeden være kort. Jeg holder ikke af lang Afskedstagen. Snart, haaber jeg, sees vi igien i Gammel-England.

Garrick.

Vil Gud, ganske vist. Jeg følger dig til Bogns.

Blot to Ord endnu til mit unge Frankrig -- min Mel-
pomene, min Thalia!

Mad. Merci.

Jeg kan ikke bære mig for at lee. Deres Herlighed
staaer der saa henrykt over det Fiæs.

Garrick.

Finder De ikke, at det ligner?

Mad. Merci.

Nei, aldeles ikke. Deres Herlighed er — uden at rose
Dem selv — en smuk Mand, naar jeg skal sige min
Sandhed.

Garrick

til Hogarth, i det han slyer ham Billedet.

Konen har dog i visse Henseender en god, sund Dømme-
kraft. Nu vil jeg vise hende Laaget paa den Snuustobaks-
daase, jeg kiøbte for ti Sous i Calais. Jeg vedder, det
gjør mere Lykke. Viser hende det. Her er et Billed, malet
af en af Deres egne Landsmænd — hvad siger De om det?

Mad. Merci peger paa Hogarth.

Ja, det kan han der lære Noget af. — Det er en
Hyrdinde, som sidder imellem sine Faar.

Garrick.

De er solgt mig for Lam.

Mad. Merci.

Ja, det kan ogsaa gierne være, det er Lam.

Garrick.

En Hyrdinde med pudret Toupet og lakkeret Hyrdestav.

Mad. Merci.

Ja, det er idealiseret.

Garrick putter Daasen i Lommen.

Kom nu, min Broder! Ikke sandt: en Kunstner har godt af at reise udenlands; det danner Smagen.

De gaae.

Mad. Merci alene, i dybe Tanker.

Jeg tør dog bande paa, det var Gaar, der stode paa Snuusdaasen. De saae saa fornuftige ud.

Gaaer.

Anden Handling.

En smuk Gang i Skoven med en Bæk.

Merci, Madame Merci og hendes Bedstemoder komme spadserende.

Merci.

Det var godt, Bedstemoder kom ogsaa lidt ud at spadserere. Lad os nu fornøie os i det Grønne paa denne glade Dag, og lad Comodianterne rumstere i Huset, som de vil.

Bedstemoder.

Jeg har ikke Tid at spadserere; jeg skal passe mit Kiøkken. Hvorfor trække J mig herud? Hvorfor pynte J mig i mine Helligdagsklæder? Det er jo ikke Søndag. Hvad skal vi her i det Grønne? — Lad mig hvile lidt paa Banken der! Hvad er det for Grønt? Her er jo hverken Syrer, Spinat, Kaal eller Kiørvel. Jeg vil i mit Kiøkken!

Mad. Merci.

Men Bedstemoder har jo hørt, at Comodianterne have leiet Kiøkkenet i Dag. De tractere os.

Bedstemoder.

Hvad for Comodianter?

Merci.

Dem fra Théâtre français i Paris.

Bedstemoder.

Hvad gjør de her?

Merci.

Det har jeg jo fortalt Bedstemoder. De vil mødes med Garrick.

Bedstemoder.

Hvad er det for en Garrick?

Merci.

Det har jeg jo ogsaa fortalt Bedstemoder. Den store engelske Acteur.

Bedstemoder.

Have vi nu faaet Comodianter i Huset, som skal for-dærve Barnets Sæder og Uerbarhed? Hanne! det siger jeg dig reent ud: du maa slet ikke see paa dem. De Narre-streger vil jeg ikke vide Noget af.

Mad. Merci.

Af, fiære Bedstemoder! det er ganske uskyldigt. De spille ikke selv, de lade Dyrene spille for dem. Den første Skuespillerinde er en Gaas. Det er lutter Fabler.

Bedstemoder.

Det er en anden Sag. Det er nyttelige Lærdomme. Det kan du have godt af.

Mad. Merci.

Ja, men det gidder jeg ikke seet.

Merci.

Hvad vil du da see, lille Kone?

Mad. Merci.

Riærlighedshistorier og morsomme Eventyr.

Bedstemoder.

Jo vist! hvor Pigebørnene rende gal, og bedrage deres stakkels gamle Forældre.

Merci.

Men hun er jo en gift Kone.

Bedstemoder.

Der bliver dog Intet af. Jeg siger jer, jeg vil i mit Kjøkken. I ere nogle ugudelige Mennesker.

Merci.

Men Kjøkkenet er jo leiet ud.

Bedstemoder.

Til hvem?

Merci.

Til Comödianterne.

Bedstemoder.

Hvad for Comödianter?

Merci.

Den store Garrick, som har givet mig 500 Pund Sterling, hvorved jeg pludselig er bleven en velhavende Mand og kommen ud af al min Nød.

Bedstemoder græder.

Gud lønne ham for det, den Sial! Jeg kan det ikke. Men du, Merci! du øder dog Altting igien, fiender jeg dig ret. Og jeg siger dig reent ud, jeg vil i mit Kjøkken.

Merci.

Lad os dog glæde os paa den smukke Dag over Naturen, Solen, Træerne, Blomsterne.

Bedstemoder.

Jeg har Intet med Naturen at gjøre om Hverdagen. Jeg vil i mit Kjøkken, til mine Gryder, Casseroller, Comfurer og Dørslag. Det veed jeg hvad er.

Preville kommer som Kof.

Er den gamle Kone her? Trækker Merci tilside, og siger: Det er Synd, at drage hende bort med Magt fra sit Kiøkken. Lad mig tage hende med. Hun kan jo gierne staae der; vi Andre skal nok lave Maden. Lad hende strabe nogle Gulerødder, og bilde sig ind, at hun er Kiøkkenmesterinde. Det er en rar gammel Kone, en egen Character. Hun morer mig. Hoit til Bedstemoder. Na, fiære Madame! vil De ikke behage at følge med mig i Kiøkkenet? Der er en Ret, som jeg ikke kan komme ud af. Vi trænge til et godt Raad.

Bedstemoder.

Tænkte jeg det ikke nok? Det var godt, at vi ikke spadserede for langt bort. Til Preville. Kom, min Søn! jeg skal nok sige jer Bested.

Hun gaaer med Preville.

Merci.

Den fiære gamle Kone! Dersom Kiøkkenet havde saa godt af hende, som hun af Kiøkkenet — saa var vort Huus det bedste Bertshuus mellem Calais og Paris. Seer hen mellem Træerne. Men hvad er det? O nei, see der! O nei, det er nydeligt!

Mad. Merci.

Hvad er det? Er det en Blomst? en Sommerfugl?

Merci.

Ja, just en Blomst, en stor, fielden Blomst — som kan gaae, en Kunst-Sommerfugl, en Hierteblomst! Min Belgiorer, den store Garrick kommer der grundende med Armene over Kors. Han sætter sig vist ind i sin Rolle.

Mad. Merci.

Saa er vel Gaasen heller ikke langt borte.

Merci.

O, skal vi staae bag Træet og belure ham? Man siger, det ligger saaledes i hans Væsen, at fordybe sig i sine Ruller, at de blive ham ligesom til en anden Natur. Man vil have bemærket, at han stedse, naar han er ene, sysselsætter sig med dem. Lad os see, om det ogsaa er Tilfældet med denne Lordsrulle, i hvilken han vist nødvendig vil opdages.

Mad. Merci.

Nei, jeg gidder ikke staae og see paa ham. Jeg gaaer hen og besøger Forvalterens Kone lidt imens; der kan du træffe mig, naar du er færdig med at gabe paa ham.

Gaaer.

Merci.

En rar lille Kone — men ingen Phantasie, ingen Sands for det Skønne, uagtet hun selv er saa smuk! — I visse Maader er det godt. — Der kommer den store Mand. Jeg smutter bag Coulißsen.

Han skjuler sig i Hækken.

Lorden

kommer i et Anfald af dyb Melancholie, stirrende til Jorden.

Min Spleen overfalder mig saa stærkt igien, at jeg ikke mere kan kæmpe med mig selv. Den fixe Idee, at ende dette væmmelige Liv, kommer tilbage. Tager en Strikke op af Lommen. Det er urigtigt af mig, at jeg altid gaaer med et Reb i Lommen, som Oldtidens store Mænd med Gift, for at være Herre over min Død. De enfoldige Læger kalde det Spleen, hvad dog ikke er Andet end en høiere Siælekraft, der tilsidst ikke længer kan udholde dette Livs Nederdrægtighed. Der lod jeg mig atter daare til at redde en saa kaldet Ulykkelig. Og hvem reddede jeg? En Uøling, der tager mig for en Gøgler, og holder det for umuligt,

at Lord Sandstone, ædelbaaren Søn af det stolte Bretland, kunde hielppe ham. — Men det er i Grunden smaaligt af mig, at denne Stymperes Foragt ærgrer mig saa stærkt. Skal en Daares Dumhed være den sidste Grund til mit Selvmord? — Nei, nei! saaledes hænger det ikke sammen: det er hele Verdens Dumhed og Utaknemmighed, der nu atter træder frisk op for min Forestilling i dette Menneskes tydelige Billed. — Jeg er fied af Livet til Bæmmelse. Jeg gidder ikke mere staae op, klæde mig paa, drikke Thee, ride, segte, dinere, snakke med de dumme Medmennesker om det evige Gæt og det Samme. Reisen i Continentet hjælper ikke; den gaaer for langsomt. Jeg maa tage Extrapost til de evige Der. — Denne Død er en britisk Død, og jeg vilde kalde den ædel, hvis den ikke var profaneret paa Tyvene i Newgate. Den skal slet ingen Smerter forarsage, siger man; tværtimod være meget behagelig. Belan! det gielder en Prøve. Han kaster Rebet over en Green, og stikker sin Hals i Løkken.

Merci styrter frem.

Hold inde, min Herre! For Guds Skyld, hvad har De i Sinde? Fatter sig, og giver sig til at lee. Ak, jeg beder tusinde Gange om Forladelse. Jeg veed nok, det er kun et Spil; men De maa selv tilskrive Dem det, store Mester! Deres uforlignelige Genie gjør Kunsten til Natur. Uagtet jeg var forberedt, kunde jeg dog ikke holde mig tilbage fra at redde min Belgiorers Liv, da jeg saae Dem lægge Rebet om Halsen med den spleenagtige Rolighed og Resurgation.

Orden affides.

Han tager mig bestandig for Garrick; han troer, jeg spiller Comodie. Hm! det træffer sig i Grunden heldigt; det er en ubehagelig Ting, at blive greben i et Selvmord.

Jeg maa for det første finde mig i denne Feiltagelse; den er ganske naturlig, da Garrick og jeg kom paa een Gang, og hans Equipage er ligesaa smuk som min. — Det havde jeg ikke troet. Hvad man dog maa opleve i denne Verden! Høit. Jeg takker Dem, min Kære! for den Roes, De giver mig. Giorde jeg det saa naturligt?

Merci.

Som om De virkelig vilde hænge Dem.

Lorden.

Det var en Monolog af et Sørgespil, som jeg skal agere, naar jeg kommer hjem. Sagte. God dam! jeg maa selv udgive mig for en Gisgler. Det er haarde Conditioner.

Merci.

Jeg vilde kun ønsket, at det, saa fortræffeligt det var, intet Spil havde været. O, gid De virkelig havde hængt Dem! gid De virkelig havde hængt Dem!

Lorden.

Det er intet christeligt Ønske.

Merci.

Just christeligt; for at jeg strax kunde skaaret Dem ned i Tude, og blæst Liv i Dem igien. Saa havde jeg dog gjort Dem nogen Nytte for de 500 Pund, De forærede mig.

Lorden.

De har gjort mig stor Nytte: De har lært mig at agte Dem, at kiende Deres gode Hierte. De er intet Billed paa Nederdrægtighed, og jeg haaber, jeg skal i Fremtiden ikke lade mig forsøre meer til Daarlskab af falske Indbildninger. Vi ere qvit.

Merci.

Nei, vi er ikke!

Orden.

Jeg siger Dem, vi ere qvit! Tilgiv, at jeg for fornærmede Dem. Dg — lad mig nu gaae! Farvel!

Gaaer.

Merci.

Farvel, ædelmodige Mand! — Det var Synd at forstyrre ham. — Det er en fortræffelig Selvmorder, en ypperlig Selvmorder. Jeg er vis paa, at Preville ikke kunde gjøre det halv saa godt. Men vi Franskmænd have heller ikke den Dvælse i at hænge os, som Englænderne. Vi skyde os derimod langt bedre ihjel med Pistoler; hos os gaaer Alting ud paa Kvaldeffecten. — Det er en Mand med et stort Pund! et stort Pund! Dg mig gav han hele fem hundrede. Jeg har alt faaet dem byttede i Franker. De tynge mig i Lommerne; det er en død Capital, jeg maa see at gjøre den frugtbringende. Dg min stakkels lille Kone maa ogsaa have Noget. Hvad skal jeg dog forære hende? — Hvem kommer der? Seer jeg ret? er det ikke den gamle Harpespiller, der kryber med sin Harpe paa Ryggen, som en Snegl med sit Sneglehuus? Han har vel ogsaa hørt, at her er Lystighed i Dag, og vil yde sin Skierb med. Ak, nu falder der mig Noget ind! om jeg kjøbte min Kone en Harpe? Hun har tidt fortalt mig, at hun spiller ypperligt; men jeg har aldrig hørt hende i alle de Aar, vi have været gift, for hun havde ingen. Jeg vil spørge den gamle Mand til Raads. Han har selv en god Harpe, som han paaستاer er sine 300 Franker værd. — God Dag, Faer! Gielder Reisen os?

Harpespilleren.

Ak ja!

Merci.

Det er smukt af jer, at I vil opmuntre os lidt; men saa maa I ikke sukke selv.

Harpespilleren.

Dersom jeg ikke kunde more Andre, uden naar jeg selv ikke var bedrøvet, saa bleve de aldrig morede.

Merci.

Hvorfor er I bedrøvet? Er jeres Kone og Børn syge?

Harpespilleren.

Nei, de ere sunde og friske, og have en god Appetit. Det er just Ulykken.

Merci.

Hvi saa?

Harpespilleren.

Fordi jeg ikke har Noget at give dem at spise.

Merci.

Er Smalhans Riøffenmester hos jer? Det har han ogsaa længe været hos mig. Fat Mod! Naar Nøden er størst, er Hielpen nærmest.

Harpespilleren.

Der skeer ingen Mirakler nutildags; men dersom jeg ikke snart faaer nogle Penge, maa jeg hænge mig.

Merci.

Besyderligt! Een hænger sig i denne Verden, fordi han har for Meget, en Anden, fordi han har for lidt. Dog troer jeg, at det sidste Slags er det talrigste.

Harpespilleren.

Det troer jeg med.

Merci.

Skil jer ved jeres Harpe!

Harpe spilleren.

Skal jeg stille mig ved den? Hvad har jeg saa at leve af?

Merci.

Jeg mener, sæt den fra jer lidt, og hvil jer. — Det er en god Harpe, siger man. Smuk er den ikke.

Harpe spilleren.

Den har en stion Klang, det er det Fornemste.

Merci.

J siger, den er 300 Francker værd?

Harpe spilleren.

Mellem Brødre.

Merci.

Bil J have 200 Francker for den, saa betaler jeg strax.

Harpe spilleren.

Hvad?

Merci.

Her er Pengene.

Harpe spilleren.

J frister mig.

Merci.

Til det Gode. J kan spille længe, inden J faaer 200 Francker.

Harpe spilleren.

Læg et halvhundrede til — saa er den jeres.

Merci.

Vi ville gaae hinanden i Møde: 25!

Harpe spilleren.

Top! — Der er Harpen.

Merci.

Mange Tak! Sæt den hen bag Busten. Og der

er Pengene — Giver ham dem. i Tutter. Er de ikke rigtig talte, skal jeg svare til det Manglende.

Harpe spilleren.

J er pludselig bleven ved Muffen.

Merci.

Dg J med!

Harpe spilleren sagte.

Gud veed, jeg stiller mig nødig ved den; men Nød bryder alle Love. Jeg vil skynde mig afsted med Pengene, inden jeg faaer et andet Sind. Heit. Farvel!

Gaaer.

Merci.

Farvel, Farvel! — Det var deiligt! — Dg der kommer hun tilbage, som faldet. — Er du der igien, lille Hanne?

Madame Merci.

Ja. Forvalterens Kone var ikke hjemme.

Merci.

Jeg har giort et godt Riobmandskab, mens du var borte. Her kom en Bispefræmmer forbi; jeg har kiøbt dig Noget, som staaer i Busten derhenne. Giet, hvad det er?

Mad. Merci.

Et Guldhalsbaand.

Merci.

Ei! det kan jo ikke staae i Busten.

Mad. Merci.

Et Par Armbraceletter.

Merci.

De kan heller ikke staae i Busten.

Mad. Merci.

En ny Silkefiole.

Merci.

Du tænker kun paa det Legemlige; men jeg sørger for din Aand — din Smag. En Française kan ikke undvære Smag. Husker du, at du har betroet mig din store Færdighed i at spille paa Harpe?

Mad. Merci.

Hvad kan den Færdighed hielpe, naar jeg ingen Harpe har?

Merci.

Jeg er en Troldmand, jeg kan trylle Harper frem, hvad Dieblif det skal være. Jeg slaaer bare i Hænderne, og siger: Een, to, tre! — Gaa nu selv hen i Busten og fig!

Mad. Merci.

Ja, nu har jeg aldrig seet saa galt! Der staaer virkelig en Harpe.

Merci.

Sæt dig nu hen paa Bænken, tag Harpen, og spil mig strax et lille Stykke.

Mad. Merci paa Bænken med Harpen.

Kære Mand!

Merci.

Ingen Betænkelighed! ingen falsk Undseelse mellem Ægtefolk!

Mad. Merci.

Jeg har i den lange Tid, jeg ikke har øvet mig, glemt Udskilligt.

Merci.

Jeg kan nok begribe, du maa have tabt Noget af din Fingerflinkhed. Men hvad man i Ungdommen nemmer, man ei i Alderdommen glemmer; og du er jo langt fra

Alderdommen. En lille Bise! Jeg skal synge; du kan accompagnere mig. Synger:

J Skov og Krat gif Celadon —

Maa? hvor bliver du af?

Mad. Merci griber vildt i Harpen.

Merci.

Ja, saadan kan jeg ogsaa phantasere.

Mad. Merci staaer op, og sætter Harpen fra sig.

Kjære Mand! jeg nødes til at gjøre dig en Tilstaaelse. Men jeg er uskyldig. Min Moder har fortalt mig engang, at der er Noget til i Verden, som man kalder en ædel Løgn — det vil sige, man lyver, ikke for at skade, men for at gavne Andre.

Merci.

Nu da?

Mad. Merci.

Da jeg nu vidste, at du holdt saa meget af mig, og ønskede mig alle mulige Fuldkommenheder, saa sagde jeg engang i et svagt Dieblif, at jeg kunde spille paa Harpe, for at fornøie dig; og det fornøiede dig ogsaa. Der er maaskee mange Koner, der ikke fornøie deres Mænd halv saa meget med at spille virkelig.

Merci.

Tak for den ædle Løgn, Madame! Den stiller mig ved mine gode 225 Franker.

Mad. Merci.

Na hvad! nu har du jo Penge nok. Det er ogsaa en hæslig gammel bruun Tingest. En Harpe, som en Dame skal spille paa, maa være forgyldt, og der maa sidde en Giraf ovenpaa.

Merci.

En Seraph, vil du vel sige.

Mad. Merci.

Der kommer den gamle Harpespiller tilbage. Det er vist hans Harpe, som han har overfamlet med sine smudsige Næver. Og den vil du hyde mig?

Merci.

Nu faaer jeg Utak til for min gode Billie.

Mad. Merci.

Nei, jeg veed nok, du mener det godt; men du er altid saa fremsufende. Forstand og Estertanke! siger min Bedstemoder. Hvorfor raadfører du dig ikke først med din Kone, naar du vil overraske hende paa en behagelig Maade? Sælg den til ham igien, om du ogsaa skal tabe Noget derpaa. En Harpespiller kan jo ligesaa lidt undvære sin Harpe, som en Rytter sine Sporer, eller en Kudst sin Bidst, naar de skal komme frem i Verden. Basta!

Hun gaaer.

Merci.

Hvilken findrig Naivetet! hvilken bonsens i denne hellige Enfoldighed! Elskværdig, selv naar hun er uartig og utaknemlig! Det er med en Grace —

Harpespilleren kommer, og siger affides:

Jeg kan ikke skille mig ved den — min Ben i Livet, min Trøst i Nøden i saamange Herrens Aar. Gud veed, jeg trænger til Penge; men — jeg kan ikke.

Merci.

Na, er J der igien, Faer? Apropos, det var ret godt, at jeg traf jer. Min Kone har ikke Lyst til at spille paa Harpe. Hun har glemt, hvad hun kunde. Jeg kan ikke

bruge den til Rogenting. Jeg vil sælge jer den igien, om jeg ogsaa skal tabe Noget paa den. Hvad vil I give mig?

Harpespilleren seer stivt paa ham.

Hundrede Franker.

Merci.

Top! Saa slipper jeg dog med at tabe — lad mig see — 125. Sagte. Det var Begyndelsen til den gode Oeconomie!

Harpespilleren.

Der har I alle Pengene tilbage.

Merci.

Er I gal, Mand? Veed I ikke bedre at benytte jeres Fordeel?

Harpespilleren.

Det skifter sig ikke, at benytte slige Fordele. Der er Pengene.

Merci.

Nei, veed I hvad? jeg lader mig ikke bestemme af en gammel Spillemand. Er I en skikkelig Mand paa Landeveien, saa er jeg det ikke mindre i Den forgyldte Hane. Giv mig det Halve af hvad I har faaet, og behold I selv det andet Halve og jeres Harpe. Dermed er jeg fornsiet.

Harpespilleren.

Er det jeres Alvor?

Merci.

Nei, det er mit Spøg. Skal man endelig være alvorlig, naar man er en skikkelig Mand?

Harpespilleren tager sin Harpe paa Ryggen.

Gud velsigne jer baade i Spøg og Alvor.

Merci.

Der vandt vi begge i et Dieblif — lad mig see — hvor meget er det Halve af 225 Franker?

Harpespilleren.

112¹/₂.

Merci.

Rigtig! Det kalde Kiøbmændene paa Børsen at giøre gode Affairer.

De gaae.

Bertshuusshangen.

Preville som Kof. Fleury som Marquis.

Preville.

Nu staaer den gamle Kone i Kiøkkenet, skraber Gulerødder, og bilder sig ind, hun er Overkiøkkenmesterinde. Og jeg flankerer omkring med den store Elev som Kiøkkenmester, medens Mester Jacob laver Mad. Saadan gaaer det i Berden: den Ene Skinnet, den Anden Fortienesten.

Fleury.

Ah, Herr Preville! De er ogsaa paaflædt — til Deres første Rolle. Men naar begynde vi da? Dugazon sidder som Landjunker fra Gascogne i høirod Kiøle, med opflinet, puddret Toupet, i det lille Bondehuus, vi have leiet, og øver sig i at stamme. Han er saa urolig, som en Flue i en Flaske, eller, rettere sagt, som en Gedehams. Han er bleven krækelst igjen, og jeg maa snøe mig som en Slange, for at undgaae en Duel paa ny. Den kolde Postei og den Flaske Champagne, De sendte ham til Frokost, hialp godt; men nu er det fortæret, og det gaaer ham som de barbariske Magter: han maa altid have nye Foræringer, for ei at bryde Freden.

Preville.

Han faaer dog at slaae sig til Laals endnu en Times

Lid. Før kunne vi ikke byde Garrick til Bords; Englænderne spise silde til Middag. Men der er skeet Noget, som jeg maa fortælle dig. Du veed, vor fortræffelige Clairon har blandt alle sine store Fortrin den lille Feil, ogsaa at spille Fyrstinde i det virkelige Liv. Det var mig ikke muligt, at faae hende til at agere en Rolle med i vor lille Farce; men hun lovede at komme „som sig selv“, og naar vi Andre havde ført Garrick bag Lyset med vore Løier, saa vilde hun føre ham ind i Lyset igien, og — som Mademoiselle Clairon i egen høie Person — declamere en af sine berømte Monologer for ham til Dessert.

Fleury.

Nu ja! det vil hun vist gjøre ypperligt. Til det Latterlige kunde vi dog ikke bruge hende. Hvis hun bare kommer! Men slige store Geniers Gang lader sig ikke beregne, saalidt som Cometers, naar man seer dem første Gang. Dog — Forsængeligheden er et mægtigt Drivehiul i det menneskelige, især det qvindlige, Hierte; og Lysten til at vise den store Englænder sin Overlegenhed vil i Dag faae hende til at gaae som et godt engelsk Uhr.

Breville.

Uhret staaer: hun kommer ikke. Men hun kommer dog.

Fleury.

Forklar mig dette Drakel.

Breville.

Hun har sendt en Doublant.

Fleury.

Doublant? Kan Nogen doublere Clairon?

Breville.

Jeg haaber, at Doublanten her endogsaa vil spille Mester. Marquisen af Créqui, en virkelig „næsten“ Prindsesse, der overgaaer Clairon i Storagtighed saa langt som

i Stand, er ankommen, steget af i dette Bertshuus, og agter at dinere her, hvilket vi naturligviis ikke kunne forbyde hende.

Fleury.

O, Bee! det er jo en Jerusalems Forstyrrelse.

Preville.

En god General maa benytte Fiendens Manoeuvre til egen Seier. Marquisen af Créqui skal ikke forstyrre vor Spøg, men tværtimod forsøge den, og selv spille med.

Fleury.

Kan De faae hende til det, saa —

Preville.

Jeg kan ikke negte, at jeg længe har ærgret mig over den Kiælling, som foragter vor Stand saa dybt. Men det forstaaer sig, hun foragter næsten Alting. Intet er hende nobelt nok i Sammenligning med hendes gamle Adel; det vil sige Faderens, thi Moderens moquerer hun sig selv over.

Fleury.

Hvordan vil De da hevne Dem paa hende?

Preville.

Jeg har bildt vor Lord Garrick ind (som bestandig troer, at vi ikke kiende ham), at Marquisen er Clairon. Nu betroer jeg hende, at Lorden, det vil sige Garrick, er Garrick. Tro mig, det vil give en morsom Scene. Hendes Raade vil springe til Flint af Forbittrelse, naar hun hører, at vi have givet hende ud for en Siøglerske, og strax forlade Huset. Men skulde hun faae Lyst til at blive, saa spiller jeg endnu en Rolle, hvormed jeg nok skal pudse hende bort. Kammerpigen har jeg alt paa mit Partie.

Fleury.

Preville! De er en stor Mand.

Breville.

Skul dig! Der kommer hun struttende som en Kalkun. Hun har spadseret lidt i Lystskoven. Dens Eier er af ældgammel Adel; jeg er vis paa, at alle de Ege og Bøge, hun har truffet paa Veien, ere forekomne hende som husvalende Stamtræer.

Fleury gaaer.

Marquisen af Créqui kommer med sin Kammerjomfru, der paa hendes Vink gaaer ind i Bertshuset.

Marquisen meget naadig.

Ah! der have vi vor gode Bert. Det kan jeg lide: J viser jer for mig i eders Hædersdragt. Hver Stand, hvert Haandværk har sin. De fleste Berter, jeg saae paa mine Reiser, vare nogle forfængelige Gieffe, der udpyntede sig som Folt comme il faut. J fremtræder med eders hvide Nathue, korte Trøie, opfæstede Forklæde, med Kniv i Futteral ved Siden. Det er rigtigt. Prindsen af Condé vilde tage sig slet ud i Robe, og Marskallen af Richelieu endnu slettere i Træsko. En forfængelig Borger, der vil trænge sig til Hoffets Dørtærskel, for at titte ind i den Salon, hvor han ikke tør komme, ligner Alliken i Fabelen, med de laante Fier. J er, hvad J er. Gid Alle vilde være det! Jeg haaber, eders Kiøffen vil ikke giøre jer til Skamme. Jeg har reist en lang Vej, har god Appetit, og skal —

Breville bukker dybt.

J største Nedladdenhed —

Marquisen smilende.

Tage for mig af Retterne.

Breville sagte.

Der bliver Intet af. Sulten kom du, og sulten skal du igien bortgaae. Gøit. Naadige Frue! den franske Nation,

der overgaaer alle andre Nationer paa Jorden, udmærker sig dog fornemmelig i fire Ting.

Marquisen.

Dg de ere?

Breville.

J at fegte, i at dandse, i at lave Mad, og i at spille Comodie. De tvende første ere adelige, de tvende sidste borgerlige Dyder.

Marquisen.

Der tager J feil, min Kiære! Saa dybt som Borgeren staaer under Adelsmanden, saa høit staaer han derimod over Comodianten. Denne Stand udmærker sig kun ved Laster.

Breville.

Jeg er for ringe til at disputere med Deres Naade; jeg holder mig til mit Haandværk, men det troer jeg ogsaa at have studeert fra Grunden.

Marquisen.

Det er jeg overbevist om.

Breville.

Gaaende ud fra de rigtige philosophiske Principer, uden hvilke ingen skion Kunst kan tilfredsstille Smagen.

Marquisen leer.

Lad os høre lidt af jeres Kiøkkenphilosophie.

Breville.

Italienerne, Deres Naade! vare vore Læremestere, de lærte igien af Romerne. Men hvor slet det romerske Kiøkken var, veed vi; og om selv en Lucullus opstod fra de Døde—

Marquisen.

Saa vilde hans Ost- og Fissesaucer neppe smage os.

Breville.

Italienerne gjorde Fremskridt, men bleve staaende paa

Halvveien, i Kogekunsten, som i Dandsen og Skuespillet. En god Viniedandser, Badutspringer, Harlequin — men den gode Smag, Gratien fødtes først ved Seinens Bredder. Italieneren troede med Olie og Sukker at komme til Maalet. Han blev ogsaa en god Conditor; men Kof? benegtes! Det var først i det ædle Lutetia, at Geniet opfandt Ganens Ideal; uden Italienerens Olie, uden den nederlandske Skoles Fedt og Smør, var det ved Kraftsuppens uhyre Virkninger i alle Retninger —

Marquisen falder ham i Talen.

Meget vel, min gode Ven! Nu har jeg nok af eders Riøkkenviisdom. Lad mig nu faae et smukt Bærelse, og bring Maden, naar den er færdig. Jeg spiser alene med min Kammerjomfru.

Breville.

Deres Raade skulde vel ikke til Tidsfordriv — paa Reiser tager man det ikke saa strengt med Etiquetten — have Lyst til at gjøre Bekjendtskab med en udmærket Rejsende?

Marquisen.

Hvem er det?

Breville.

Den berømte Skuespiller Garrick fra England.

Marquisen.

Hvad for Noget? er Garrick her?

Breville.

For at reise til Paris. Han har ogsaa bestilt et Middagsmaaltid; og dersom maaskee —

Marquisen.

Jeg begriber ikke, hvor J har den Impertinence, min Kiære! at spørge mig, om jeg vil dinere med et saadant Menneſte.

Breville.

Men det er dog en meget berømt Mand, Deres Naade!

Marquisen.

Cartouche og Mandrin vare ogsaa berømte. Veed I, at jeg, som femme titrée, der regner mine Aar fra Aar efter Guds Byrd 1095, kan sidde paa Tabouretten i Louvre, hvor ingen Cavaleer eller Dame kan komme, der ikke i det mindste skriver sig fra 1399?

Breville.

Nei, det vidste jeg ikke, Deres Naade!

Marquisen.

At jeg har havt Udgang til Dauphins Taffel, hvorfra selv mange regierende tydske Fyrster maae holde deres Næser, skøndt de have ægtet franske Prindsesser af Blodet?

Breville.

Nei, det vidste jeg ikke, Deres Naade!

Marquisen.

Og I har den Dristighed, at byde mig til Bords med en Comodiant?

Breville.

Jeg tænkte — til Forandring!

Marquisen.

Saa dybt kunde jeg aldrig nedlade mig.

Breville.

Jeg skal strax lade ham det vide.

Marquisen.

Vi lidt! Jeg er dog nysgierrig for at see og tale med ham. Jeg vil nødigt støde min gode Ven, Hertugen af Rivernois, Minister ved Cabinettet i Saint James, for Hovedet; han protegerer ham. Jeg gad dog nok seet det Menneske, Folk i London løbe saaledes gal efter. Men han maa udbede sig en Audients; ellers bliver der Intet af.

Breville.

Hvoraf, Deres Naade?

Marquisen.

At han faaer den Ære at see og tale med mig.

Breville.

Men det er jo Deres Naade, som ønsker at see og tale med ham.

Marquisen.

Min gode Kof! ingen Impertinencer, hvis jeg ikke skal lade de gode Tanker om hans Beskedenhed fare. Jeg er bange for, jeg ikke kiender ham ret.

Hun gaaer ind.

Breville.

Det er jeg selv bange for, Deres Naade! Jeg haaber, De skal heller ikke kiende mig som Stratenrøver. — Ah, der have vi vor Mand!

Lorden kommer.

Breville.

Deres Herlighed! den berømte Skuespillerinde Clairon er ankommen og afsteget her i Bertshuset. Knap hørte hun, at her var en fornem Englænder, saa fik hun Lyst til at mystificere Dem, og modtage et Besøg af Dem som Marquise af Créqui. Mig syntes, det var en Smule dristigt Spøg, og at Jomfru Clairon burde falde i sin egen Snare. Jeg har derfor bildt hende ind, at De er Garrick. Jeg troer, han er gaaet en Tour ud at spadserere, saa vi Intet have at frygte for Overtumpling af ham. Det vil vist give en morsom Scene, dersom De selv har Lyst.

Lorden.

Meget vel! Det vil meget fornøie mig at see Mademoiselle Clairon.

Breville gaaer.

Lorden.

Han bilder hende ind, at jeg er den, som han virkelig troer jeg er. Men det er ret godt; jeg maa vedligeholde denne fatale Illusion, saa længe jeg er her, for Hængningens Skyld. Bare Garrick ikke kommer, og jeg faaer en Scene med ham. Hvorledes skal jeg undskylde, at jeg gaaer under hans Navn? Der er Mademoiselle Clairon. Jeg vil gaae lidt tilside, for om muligt at sætte mig lidt ind i min Rolle.
Gaaer ud af Scenen.

Marquisen kommer igten med sin Kammerpige.

Marquisen.

Jeg vil dog heller lade, som jeg mødte ham her tilfældigt. Det store Lys! Nu skal du bare see, hvor han kryber og logrer. Disse Genier af første Rang! Ha, et latterligt Ord i den Betydning. Som nu denne Monsieur de Voltaire, som han kalder sig. Hans Moder, Madame Arouet, stod paa en meget fortrolig Fod med Hertugen af Richelieu. Hertugen vilde endelig, at jeg, ved min Bedstemoder Froulay, skulde formaae Cardinal Fleury til at skaffe Voltaire Tilladelse til at dedicere Kongen sin maadelige Henriade; men Cardinalen erklærede, at det paa ingen Maade gik an, at Voltaire overrakte en saa næsviis Dedication til Ludvig den Femtende — da han var en afgjort Døgenicht.

Kammerjomfruen.

Men siden kom Voltaire dog i Belten hos Kongen af Preussen.

Marquisen.

Kom mig ikke med Exempler af disse Barbarer. Det var ligesom Czar Peter med Postebagerdrengen. I Frankrig vide vi bedre, at holde det gode Gamle vedlige. Alle disse

Jansenister, Calvinister, Poeter, Philosopher og Encyclopædister skulle Intet udrette; det forsikkrer jeg dig.

Kammerjomfruen.

Men Jean Baptiste Rousseau kunde Deres Naade dog godt lide.

Marquisen.

Ja, som jeg liden min Skrædder og min Skomager. Han saae ud som en Skovtrold, og bar sig ad som en Bonde.

Kammerjomfruen.

Han spiste dog sommetider til Middag i Hotel Breteuil.

Marquisen.

Men kom aldrig med i Aftenselskabet. Det vilde været uanstændigt.

Lorden

kommer, og hilser Marquisen paa en fornem, ugeneert Naade.

Madame! jeg er Deres ærbødige Tiener. Sagte. Comødie maa jeg nu spille; men jeg holder det ikke længe ud.

Marquisen storagtig.

God Dag, min Herre! Sagte til Kammerjomfruen. Han har en bedre Anstand, end jeg havde ventet. Hans Ansigt har noget Nobelt — noget af dette ædle Stive, Ubevægelige, der vidner om Herkomst og god Opdragelse. Jeg begriber ikke, hvorledes det kan være et Skuespilleransigt. Høit. Det fornøier mig at see Dem i Frankrig, min Herre! Hertugen af Riberinois har skrevet mig til om Dem. De kiender ham?

Lorden.

J ja! Det er min gode Ven. Vi have tidt været paa Røvejagt sammen.

Marquisen.

Paa Røvejagt? Sagte til Kammerjomfruen. Er det muligt,

at giøre sig saa gemeen med slige Folk? *Hoit.* Hertugen har meget rost Deres Kunst, hvori De skal overgaae Alle.

Lorden.

Uf, Hertugen smigrer; han skyder ligesaa godt, som jeg.

Marquisen fornem.

Her tale vi ikke om at skyde, men om at spille Comodie.

Lorden.

Ja saa! *Sagte.* Det er sandt, jeg glemmer min Rolle. *Hoit.* Saa Hertugen roser mig for mit Comodiespil?

Marquisen sagte.

Denne impertinente Tone, dette dristige Blik fornærmer mig. Jeg taaler det ikke meer; han maa ydmyges. *Hoit.* For Resten maa jeg sige Dem, Herr Garrick! vi have ogsaa Skuespillere her.

Lorden galant.

Det veed jeg. Store, ypperlige! Især skal Mademoiselle Clairon være uopnaaelig.

Marquisen.

Men dersom De vil følge mit Raad, saa skulde De ikke reise til Paris. Oprigtig talt: den Ugtelse, som De finder i Deres Fædreland, finder De ikke her.

Lorden.

Og dog troer jeg, den store Verdens ivrigste Lyst og Beskæftigelse er netop at gaae paa Comodie. *Sagte.* Jeg havde mindst tænkt, at jeg skulde blive Skuespillernes Advocat. Slaaer sig for Panden, og giver sig til at lee. Nei, det kalder jeg rigtig nok et ypperligt Spil! I Sandhed, Mademoiselle Clairon! Rygtet har ikke overdrevet.

Marquisen.

Hvad vil De sige med Deres Rygte og Deres Clairon?

Lorden.

Jeg kan ikke holde mig længer i min Rolle, men De desto bedre i Deres. De tordnede Fordømmelsen mod Deres egen Stand med saa megen Stolthed, med saa megen Natur af en adelig Dame, at jeg reent glemte, det var et Spil, skiondt jeg var forberedt derpaa.

Marquisen.

Hvad Spil? hvad forberedt?

Lorden.

Men det er nok. Jeg beundrer alt Deres Kunst, lad mig nu kiende Dem selv. Aflæg denne fornemme Grippenillemaske, afvask disse Rynker, De først har malet i Deres Ansigt, og siden forgieves skult med Budder og Pomade. Lad mig tale et Par Ord med den yndige Clairon i egen Person, siden Lykken i Dag bringer mig sammen med hende.

Marquisen.

Afskyelige Menneſke! hvad taler J om Grippenille? hvad om Rynker? Jeg er ingen Grippenille! jeg har ingen Rynker at aflægge! Men J er en Glendig, som staaer dybt under min Brede.

Lorden.

Hvi bliver De da saa vred? Jeg er en fri Englænder, Madame!

Marquisen.

Hørende til en Nation, som har affvoret sin Religion, myrdet sin Konge; en Høknation, der driver det foragtelige Handelshaandværk.

Lorden.

Foragter De ogsaa Handelen?

Marquisen.

Jeg foragter Alt, hvad der ikke viser mig og mine Lige den skyldige Veneration. Veed J, hvem jeg er? Min

Slægt er ligesaa gammel, som Kongens. Bourbonnerne maae ikke bilde sig for meget ind. Der var en Tid, da Valois'erne betragtede dem som en Gasconnerfamilie, ikke bedre end Greverne af Foix.

Lorden utaalmodig.

Madame! jeg er Lord, jeg er ikke Garrick.

Marquisen ude af sig selv.

Mig ikke en Tøddel bedre for det. Hvad bilder eders engelske Adels sig ind? Neppe saa god som vor Noblesse de robe. De gamle Angelsaxer — dem lader jeg gielde; men dem lade I ikke gielde. En stor Deel af eders Forfædre kom ind i Landet som Slagtere og BønderknoLde med Wilhelm Erobrer. Jert England er en erobret Provinds af franske Eventyrere, og jeres God save the king er ikke Andet, end Oversættelsen af en fransk Vise til Lullis Musik, som Pigeboernene i Saint Cyr sang for Ludvig den Fjortende, naar han besøgte dem.

Lorden.

God dam! det kan ikke være Clairon, saaledes taler kun en Ussindig af det franske Aristocratie.

Marquisen.

En Dame, som hører til de fiorten ældste Familier i Frankrig; der ikke erkiender Andre for sine Lige, end Evangelisterne og Apostlerne i Venedig — det vil sige: de sexten Familier, som kaldes saadan, og høist endnu tre Slægter i Rom.

Lorden fatter sig.

Naar man driver det saa vidt, saa kommer der endnu Ballance i Tingen. Den, som foragter Alt, foragter egentlig Ingenting.

Kammerjomfruen,

der er gaaet bort, kommer løbende tilbage.

Åh, Deres Naade! der er skeet en stor Ulykke.

Marquisen.

Hvad for Noget?

Kammerjomfruen.

Stratenrøverne have plyndret Bognene derhenne, taget alle Deres Naades Diamanter, og følge mig i Hælene. Til Lorden. Ogsaa Deres Bogn er plyndret.

Lorden rolig.

Det var slemt.

Preville

kommer forklædt som Stratenrøver, med Flint i Haanden, Pistoler i Bæltet, fulgt af fire Andre. Meget hoflig:

Deres Tiener, Madame! min Herre! Om Forladelse, der er nok indlobet en lille Feil mod min Billie. Jeg veed ikke, om jeg har den Ære at være kiendt af Dem? Jeg er en Eleve af Saint Etienne, den store Cartouches værdige Eftermand. Jeg gaaer i hans Fodspor, og har allerede erhvervet mig adskillige Laurbær i mit Fædrelands Skove, paa dets Bierge og Landeveie. Maa jeg spørge, om De ikke er en Englænder, min Herre?

Lorden.

Jo.

Preville.

Er det ikke Marquisen af Créqui, jeg har den Ære at tale med?

Marquisen.

Jo.

Preville.

Saa er Sagen rigtig, hvad Dem angaaer. Vender sig til Lorden. Men da jeg hører, at De er den berømte Skue-

spiller Garrick, som besøger Frankrig, saa være det langt fra os, at begaae sliq en Ugiestfrihed mod Dem, min Herre! De franske Stratenrøvere ere Folk af Smag, med Agtelse for et udmærket Talent. De vil finde Deres Bogn uskadt uden for Bertshuset.

Marquisen.

Og min Bogn? mine Diamanter? en Sum af uhyre Bærdi!

Breville.

Gjør en Tour med os op i Biergene, Madame! Deres Naade vil, som en heroisk Dame, vide at trøste Dem for Tabet.

Marquisen.

Det er uerstatteligt.

Breville trækker paa Skuldrene.

Desbedre for os!

Marquisen.

Louison! dit Hovedvandsæg. Pigen rækker hende det, hun lugter dertil, og siger: Det hialp.

Lorden.

Stakkels Kone! skal hun have det saameget flettere, end jeg?

Breville.

Er hun maaskee en Beninde, en Paarørende af Dem, Herr Garrick? Det forandrer Sagen.

Marquisen.

Jeg en Beninde, en Paarørende af ham? Hvor tænker I hen?

Breville.

Jeg tænker mig op i Biergene; men did maa Deres Naade følge med os, over Stof og Steen, hvis ikke den store Kunstner gaaer i Forbøn for Dem. De maa udløse

Dem med en større Sum, end Deres Diamanter. Det værste er, at Deres Helbred vil lide derved. Denne Tour er lang og fatigant. De maae løbe, mens vi Andre ride.

Marquisen folder sine Hænder.

Gud see i Naade til mig!

Breville efter et lidet Ophold.

Utsaa, Madame?

Marquisen.

Louison! dit Hovedbåndsbæg. Hun lugter til det, og siger derpaa: Jeg er resigneret. Guds og Liv kan jeg tabe, men ikke min Ære.

Lorden.

Mine Herrer! den gode Kone er bleven ganske forvirret i Hovedet over denne Begivenhed, og veed ikke, hvad hun siger. Hun er min Veninde, vi reise sammen, vi dele Skiebne med hinanden, og dersom min Bogn skal reddes, saa maa De ogsaa lade hende beholde, hvad hendes er.

Breville.

Det er en anden Sag. Vi ønske Intet meer, end at give Dem Prøver paa vor Agtelse, Herr Garrick! Vi afslaae ikke Deres Bøn. Hendes Bogn og hendes Person er ogsaa reddet. Men — Tiden er kostbar for Folk af vort Haandværk. Farvel, min Herre! Farvel, Madame!

Gaaer med sit Folge.

Marquisen

efter en Kamp mellem Stoltheden og Taknemmeligheden.

Al, Herr Garrick! jeg er mortificeret. Tilgiv et af sine Aners Fortrin maaskee alt for exalteret Blod, og modtag denne kostbare Daase til Tak for alle de Diamanter og maaskee det Liv, De reddede mig.

Lorden.

Ræk mig Deres Daase, Madame! Hun gjør det. Luf den op. Hun gjør det. Blot en Priis Lobak! Han tager den, og snuser. Det er al den Løn, sliq en Tieneste er værd. Deres Tiener, Madame!

Bukker, og gaaer.

Marquisen.

Han foragter mig! Jeg er petrificeret.

Kammerjomfruen smilende.

Hvilke artige Stratenrøvere!

Marquisen.

Og hvilke Borgerlige!

Hun tager sig i dybe Tanker en Priis. Tæppet falder langsomt.

Tredie Handling.

Haugen ved Bertshuset.

Julie Preville. Fleury.

Julie.

Fleury! det er vel, jeg træffer dig. Du maa endelig hjælpe mig med min Rolle i Dag.

Fleury.

Hvorledes? Julie Preville, vor bedste comiske Skuespillerinde, forlanger Hielp af mig?

Julie.

Jeg er bange for, at jeg alt for fremfusende og overilet har fordærvet Comødien, der skal foregaae ved Bordet om lidt.

Fleury.

Det vil jeg ikke haabe.

Julie.

Kort og godt: jeg traf Garrick, kort efter Scenen med Marquisen af Créqui. Jeg vidste, hvordan han havde ydmyget hende med den ypperlige Priis Tobak af den kostbare Diamantsdaase, som han ikke vilde have. Hun har eengang været meget uartig mod mig. Jeg var henrykt over denne Ydmygelse. Jeg faldt Lord Garrick om Halsen

saasnart jeg saa ham, og kunde ikke redde mig ud af denne Situation, uden ved at sige ham reent ud, hvem jeg var.

Fleury.

Det var meget slemt. Har du ogsaa forraadt os Andre?

Julie.

Kun dig. Ikke engang Garricks Incognito forstyrrede jeg. Jeg takkede ham som Lord, fordi han havde ydmyget Marquisen. Jeg sagde ham, at du var min Broder; at vi reiste til min Fader i Paris; at vi paa Veien havde truffet en Nar, som vi vilde spase med ved Bordet. Han lovede, ikke at forraade os. Saaledes reddede jeg mig ud af det. Min Faders Plan bliver ikke forstyrret, og Overraskelsen skeer ligesuldt. Du skal jo dog ved Bordet gielde for min Broder.

Fleury.

Det er dog forfærdeligt med de Fruentimmer, som ikke kan tie.

Julie.

Det er endnu forfærdeligere med dem, som tie alt for godt. Jeg er ikke vant til at holde Noget hemmeligt; hvad jeg ellers gjør, maa gierne Ulverden vide. Men her havde jeg rigtig nok lovet min Fader Taushed. Jeg vilde saa gierne tale strax med den store Garrick.

Fleury.

Uartige Barn! Men det glæder mig dog at være dig til Tieneste.

Julie.

Saa stoler jeg da paa det?

Fleury.

Men faaer jeg ikke Noget for det?

Julie.

Hvad skulde det være?

Fleury.

Et Kys!

Julie.

Jo vist!

Fleury.

Jeg er jo din Broder.

Julie.

Min Theaterbroder! Saa giv mig da et Theaterkys —
paa Panden.

Fleury kysser hende paa Panden.

Der sidder Forstanden.

Julie.

Som kan være ganske god ved visse Leiligheder. —
Der kommer han igjen. Afsted med dig.

Fleury gaaer.

Julie.

Jeg maa endelig tale lidt endnu med Garrick. Maaskee
skeer det aldrig meer saa uforstyrret i dette Liv.

Hun trækker sig tilbage.

Lorden kommer.

Mig synes, jeg saae den lille franske Skuespillerinde
igien. Det er en ung Pige af det smukkeste, fineste Væsen.
Dyd og Ærbarhed ere tegnede i hendes Ansigt. Det er
besynderligt, hvad det Ansigt har gjort et Indtryk paa mig,
og hvad jeg er bleven forandret siden i Gaar med Hensyn
til min Mening om Skuespillerne. Men det er da intet
Under; denne Kunst takker jeg i Dag, ved at gaae under
dens Ægide, baade for Liv, Formue og reddet Ære.

Julie Preville kommer, og siger sagte:

Garrick — det vil sige: Lord Sandstone!

Lorden.

Det glæder mig at see Dem igjen, min smukke Dame!

Julie.

Glæden er min, Deres Herlighed!

Lorden.

O, vil De ikke fortælle mig lidt endnu om Deres Liv og Levnet? Jeg har gaaet og tænkt paa det Besynderlige deri. At De, som er en saa fin Dame, sad som en lille Pige paa Dørtærskelen til Gaden ofte hele Dagen igiennem og legede med fattige Børn!

Julie.

Ogsaa undertiden med rige, Deres Herlighed! Børn lægge ikke saa noie Mærke til Rang og Formue.

Lorden.

De har megen Smag, De klæder Dem nydeligt, Deres Bevægelser ere som en Fees.

Julie.

Jeg har aldrig seet nogen Fee, Deres Herlighed! Men alle Feer ere vel heller ikke store Sangerinder og Dandsrinder. Hexene høre jo med til Feeslægten.

Lorden sagte.

Og hun ogsaa; thi hun har forhejet mig. Høit. Og De er saa tilfreds med Deres Stand? De fleste Skuespillere ere det ikke.

Julie.

De fleste Skuespillere ere heller ikke Skuespillere, Deres Herlighed!

Lorden.

Hvori bestaaer da den Fornøielse, Kunsten kienker Dem? Er det Mængdens Bifald? Det er en flygtig Lyd, som kommer og forsvinder, og glemmes ligesaa snart, som den forsvandt.

Julie sagte.

Herr Garrick vil examinere mig. Høit. Nei, Mylord!

det er ikke Mængden, det er de ædle, gode, dannede Mennesker i Mængden, hvis Bifald glæder mig; men da jeg ikke kan stille dem fra Mængden, saa gaaer det mig, ligesom Folk, der søge Guld i Flodsandet: da de ikke strax kunne stille Guldskornene fra Sandskornene, saa fylde de deres Bøse med begge Dele.

Lorden.

Og Glæden over Deres Kunst?

Julie.

Er Livsglæden selv. Er det ikke herligt, paa en ustyldig, uftadelig Maade at opleve saa mange forskiellige Hændelser, Sorger og Glæder?

Lorden.

Men naar De nu kunde blive en fornem Dame? Naar en fornem Herre beilede til Dem?

Julie.

Saa blev jeg en Kurvemagerinde.

Lorden.

Hvordan?

Julie.

Troer De da, jeg kunde elske og gifte mig med en Mand, som slog mig ihjel?

Lorden.

Ihjel?

Julie.

Ja, den, som slaaer mit Kunstnerliv ihjel, slaaer ogsaa mig ihjel; han dræber det Bedste i mig. Som hans Kone kunde jeg jo ikke dyrke min Kunst.

Lorden.

Man siger tidt, hvad De der siger, mit smukke Barn! fordi Tingen ikke finder Sted. Naar nu virkelig en fornem Mand kom og friede til Dem —

Julie.

Saa skete der i Nar, Mylord! hvad der alt skete i Fior, da en Baron fik Kurven af Jomfru Peville.

Lorden.

De lader til at have Character, min Deilige!

Julie.

Den kan man vel gierne have, fordi man spiller Andres. Men det maa jeg nu: jeg har lovet min Broder, ved table d'hôte i Dag at holde en dum, indbildst Landjunker for Nar. Min Broder spiller Marquis, og jeg Marquise. Deres Herlighed maa ikke forraade os.

Lorden.

Jeg giver Dem mit Vresord paa, det skal ikke skee. Men, smukke Julie! da vi formodentlig ikke oftere i Verden have en tête-à-tête — giv mig den Blomst, som sidder paa Deres Hat. Jeg vil lægge den i min Stambog. De har dog Intet derimod?

Julie giver ham den.

Aldeles ikke. Her er Blomsten, Mylord! Vor Samtale vil jeg lægge i min Grindrings Stambog; og den vil altid være mig et kært Blad deri.

Reier venligt, og gaaer.

Lorden.

Det er en fortræffelig Pige. Og hun har Ret. — Der kommer Garrick! Jeg vil træde tilside og fatte mig. Det er besynderligt, hvad den Kurvemagerinde har giort et Indtryk paa mig.

Gaaer tilside.

Garrick kommer.

Hvad Dævlen kan Lorden have at tale med mig om i Genrum? Har han faaet at vide, at jeg giver mig ud

for ham, og ham for mig? Saa er Fanden løs; saa fordrer han mig ud paa et Par Pistoler. Nei, det er sandt: hvor kunde det stikke sig for Hans Herlighed med en Mand som mig? Man maa slaae det Hele hen i Spøg, som det ogsaa er. Det Børste er, det fordærver mig Spasen med de franske Skuespillere; jeg vilde føre dem bag Lyset, og staaer selv som en Giek. Det er dumt, det er yderst fatalt.

Lorden kommer.

Herr Garrick! jeg takker Dem for den Ære, De viser mig, at komme til mig.

Garrick.

Æren er min, Mylord! Hvad kan Deres Herlighed have at tale med en Mand, som De foragter?

Lorden.

Jeg foragter Dem ikke.

Garrick.

Eller, hvad der er det Samme, hvis Stand De foragter. Jeg vil sige Dem reent ud: efter hvad der er foregaaet imellem os, har jeg ikke troet at skyldes Dem nogen Delicatsse, og De kan ikke fortænke min foragtede Kunst i, om den hevner sig.

Lorden.

Jeg foragter heller ikke Deres Kunst, Mr. Garrick! Husker De, hvad De selv sagde, da vi skiltes ad sidst?

Garrick.

Hvad sagde jeg?

Lorden.

Det var Synd, at tage en Spleenpatient ilde op, hvad han gjør i det onde Lune, som behandler ham selv værst.

Garrick.

Af! naar De taler saaledes, saa er jeg aldeles afvæbnet.
Der er — om Forladelse, Mylord!

Lorden.

Hvad beder De om Forladelse for?

Garrick.

Jeg havde nær i Tanker raft Dem min Haand.

Lorden.

Tillad mig at trykke den ret hierteligt.

Garrick sagte.

Den Mand er jo reent omflabt.

Lorden.

Herr Garrick! tillad mig at forklare mig for Dem i faa Ord. Jeg er Patient — det veed De. Jeg lider af et Onde, en Melancholie, der voxer lidt efter lidt, indtil den voldsomt kommer over mig; og slikt et Dieblik er farligt. Er det overstaaet, saa føler jeg mig lettere. Det er, ligesom om Sygdomsstoffet var udtømt, og maatte have Tid til at samle sig igien. Men — jeg haaber for Fremtiden. Min Sygdom næredes af Indbildninger, af skæve Forestillinger, og det er en vigtig Ting, en stor Hielp for mig, at disse Forestillinger og Meninger klares og berigtiges. Jeg tilstaaer, jeg har hidtil laboreret med en urimelig Foragt for mine Medmennesker, hvilket bragte mig til at foragte Livet selv. For denne Foragt er jeg i Dag temmelig helbredet, og derfor takker jeg især Dem — og Deres.

Garrick.

Hvorledes?

Lorden.

Et stakkels Menneske, som jeg ogsaa foragtede og dog havde hiulpet, reddede mig siden Livet, og hialp mig saaledes meer, end jeg ham. Han tog mig for Dem; han

troede, at den tragiske Scene, hvori han traf mig, kun var et Spil. Jeg lod ham i min store Forlegenhed — blive i denne Tro. Jeg gaaer her under Deres Navn — det er en Uforstammenhed. Rækker ham Haanden. Tilgiv mig!

Garrick glad.

Med største Fornøielse!

Lorden.

Forraad mig ikke!

Garrick.

Nei, paa ingen Maade! Men saa bliver det ogsaa nødvendigt, at jeg giver mig ud for Deres Herlighed.

Lorden.

Det er just det, jeg vilde bede Dem om. Jeg skal befale mine Folk, at adlyde Dem som Herre, mens jeg er her. De laaner mig vel ogsaa imens Deres Tiener?

Garrick gnider sig i Hænderne.

Ypperligt! Det glæder mig, at kunne være Deres Herlighed til Tjeneste.

Lorden.

De er en brav Mand, Herr Garrick! Jeg skammer mig over et Dieblif at have miskiendt Dem.

Garrick.

Jeg haaber at beholde Deres Agtelse, Mylord! endogsaa naar De ganske kiender mig.

Lorden.

Vi fortsætte Bekiendtskabet i Paris, i Londen.

Garrick.

Det vil være mig en stor Ære.

Lorden gaaer.

Garrick.

Lykken bedre end Forstanden! Og det har Forstanden slet Intet imod; thi førte Forstanden aldrig med Lykkens Heste, og skulde den altid trække sin Bogn selv, saa kom den ikke langt.

Gaaer.

Spisesalen i Bertshuset.

Preville som Bert. **Tienere** bære Middagsbordet, der staaer dækket i Baggrunden, længer frem paa Skuepladsen.

Preville sagte i Forgrunden.

Nu gielder det altsaa om at faae vor store herlige Garrick endnu en Smule venstabelig narret. Det lykkedes jo alt med Marquisen og Stratenrøverne. Men jeg længes ogsaa meget efter at see Prøver paa hans fieldne Talent. Det er besynderligt, man taler saameget om Bevægeligheden i hans Ansigt; hidtil har jeg blot kunnet beundre Forsteningen i hans Ordsmasse. Aldrig ved en Mine forlader den ham. — Der er han.

Lorden kommer.

Preville.

Behager Deres Herlighed nu at gaae til Bords? Maden kommer strax, og Giesterne med. Vi have ogsaa Taffelmusik.

Lorden.

Meget gierne. Den Høne, jeg ikke fik til Frokost, har forstærket min Appetit.

Preville.

Deres Herlighed vil finde Giester — Rejsende af alle Stænder — en lystig Marquis — en dum Landjunker. Maaskee Tonen ved Bordet vil blive noget støiende.

Orden.

Det skader ikke, at have lidt Morstab under Maaltidet.

Musicanter komme spillende. Fleury som Marquis. Flere Skuespillere og Skuespillerinder i forskellige Masker. Dugazon som Landjunker Binneuf, højrøstet, næsviis og stammende.

Binneuf.

Deres Te—tiener, mine Damer og Herrer!

Fleury som Marquis.

Lad os tage Plads — sans façons.

Binneuf.

Ja, lad os det. De sætte sig. Mine Da—damer og Herrer ynde formo—odentlig en munter, findrig Sa—mte—tale over Bordet? Jeg holder meget af at te—tale, mens jeg spiser.

Marquis.

Faaer De da aldrig Lanterne i Brangstruben?

Binneuf.

Altsaa, for at begynde, hvor vi sl—ap; jeg kan forsikre Dem, Herr Marquis! at jeg ste—stammer —

Marquis.

Det hører jeg.

Binneuf.

Ned fra en ældgammel Fa—milie.

Marquis.

De kalder Dem Bingtneuf?

Binneuf.

Nei, Herr Mar—quis! Bin—neuf, ligesom mine For—fæ—fædre i 600 Aar.

Marquis.

Herregud! er den unge Biin saa gammel? De nedstammer maaskee fra Noah, den første Biintapper i Christenheden?

Binneuf.

Kan gjerne være.

Marquis.

Eller maaskee Deres Stamtræ gaaer endnu høiere op, lige til Adam i Paradiis?

Binneuf.

Det er ikke usa—sandsynligt.

Marquis.

Var det Livets eller Kundskabens Træ?

Binneuf.

Livst—træet var for Adelen, Kundskabens for Bo—bo—borgerne.

Marquis.

Maa jeg spørge Herr de Binneuf, har Deres Familie udmærket sig ved Krigsbedrifter?

Binneuf.

Ja, Herr Marquis! baade i D—Oldtiden og i den se—enere Tid.

Marquis.

Jeg har dog aldrig læst om dem i Aviserne.

Binneuf.

I Oldtiden var Aviserne endnu ikke opf—fundne; og i den senere Tid bliver Fort—tjenesten ikke altid t—rykt, men ofte undertrykt. Min Fader var paa en vanskelig Post, og svævede i bestandig Livsf—are; thi det var en farlig Fiende, han havde at be—be—be—bestille med.

Marquis.

En berømt Helt?

Binneuf.

Ja, paa en Maa—aade. Det var den navnk—fundige Mandrin, der blev levende ra—ra—radbrækket. Min Fader var General —

Marquis.

Det kan jeg tænke.

Binneuf.

Toldforp—pagter. Han tager et lille Etui frem og luffer op.

Marquis.

Hvad har De der?

Binneuf.

Det er en Bryst—naal, som jeg nylig købte af en Jøde.

Marquis.

Er De vis paa, at Stenene ere ægte?

Binneuf.

Ja, baade han og hans Ka—kammerat svore mig det til.

Marquis.

Nu, saa har De jo to lovlige Bidner paa det.

Binneuf.

Men hvorfor staaer denne Stol ledig?

Marquis.

Det er min Søsters Plads. Hun var endnu ikke færdig med sit Toilette, da vi gik til Bords. Der er hun.

Julie Preville kommer.

God Dag, kære Broder! Mine Damer og Herrer!
lad Dem ikke forstyrre. Sætter sig.

Binneuf.

Min naadige Frø—øfen! det glæder mig inderligt at
gjø—gjøre Deres Bekiendtskab.

Julie.

Der er intet Bekiendtskab gjort, min Herre! fordi man
tilfældigviis kommer til at sidde ved Siden af hinanden
ved et table d'hôte.

Binneuf.

Meget rigtigt. Sagte til Marquis'en. Deres Søster har Forstand.

Marquis.

Oh, som en lille Diævel!

Binneuf.

Der er intet Diævelsk ved hende, uden Skionheden; jeg finder hende diævelsk smuk.

Marquis.

Obligeert!

Binneuf.

Herr Marquis! presenteer mig for Deres Søster.

Marquis.

Kiære Søster! maa jeg giøre dig bekiendt med Herr de Binneuf, der stamme ned fra en ældgammel Familie? Han har i dette Dieblisk kiøbt en deilig Brystnaal med herlige uægte Stene.

Binneuf.

Brystnaalen er her. Hvad tyk—tykkes Deres Raade om den?

Julie.

Meget godt. Vil De ikke strax sætte den i Deres Kalvekyrds?

Binneuf leer.

Gjør De mig til en Kalv, naadige Frøken?

Julie.

Det maatte da være den første vittige Kalv, jeg havde talt med i mit Liv.

Binneuf.

Jeg vil efter Deres Befaling strax stifte Naalen i Kyrdset. Han stikker sig i Fingeren. Au!

Julie.

Vi, lad mig hjælpe Dem. Hun stikker ham Brystmaalen fast.

Binneuf.

Min naa—dige Frøken! det er en farlig Sag at lade sig stifte med Naale saa nær Hjer—tet af et deiligt Fruentimmer; Naalen kunde let t—trænge dybere.

Pierre Marteau

kommer som Kok, og siger til Breville, der sidder som Bert ved Bordet:

Husbond! maa jeg tale et Ord med ham?

Breville

staaer op, og gaaer hen i Forgrunden med Pierre.

Nu, hvad vil du?

Pierre sagte til ham.

Herr Breville! der er kommen en fremmed Maske, som ikke hører til Selskabet; jeg veed ikke, om han maa agere med?

Breville.

Hvem er det? Han giver Musicanterne et Vink, de spille; Selskabet spiser. Breville taler sagte med Pierre, gaaer ud et Dieblif med ham, kommer strax tilbage, vinker igien, og Musikken tier. Det er et underligt Tilfælde. Der render et halvgalt Menneſte omkring her i Egnen fra Daarekisten i Nabostaden. Han gjør ingen Fortræd, siger man, og derfor lader man ham gaae løs. Han har faaet at vide, her er Middagsſelskab, og har indbudet sig selv til at spise med. Det er en Englænder, som har tilfat, hvad han eiede, her i Frankrig, og endelig ogsaa Forſtanden. Dersom Deres Herlighed —

Orden.

En halvgal Landsmand? Det vil meget fornøie mig at see ham. Han er min Giest. Jeg betaler for ham.

Flere af Selskabet.

En gal Englænder? — O, det var rart! — Bring ham ind!

Stoury og Dugazon vinke ad Breville, og han gaaer hen, og taler sagte med dem.

Dugazon.

Hører han til vore Folk? Er det maaskee Carlin?

Breville.

Nei, det er en virkelig Halvgal. Men lad ham kun komme; det forøger Illusionen af det Hele, naar en saadan Personage af det virkelige og dog uvirkelige Liv blander sig deri.

Han gaaer ud, og henter Garrick, der kommer vanvittig, klædt som Pilegrim, med langt hvidt Haar og Skæg, i en Munkeskappe, med en Stav i Haanden.

Garrick

seer sig om, og hilser meget høflig.

God rolig Nat, mine Herrer og Damer! og Tak for godt Compagnie.

Breville.

Han begynder bagfra.

Garrick.

Jeg seer, her er stor Soirée. Hvor lyst! Hvilken deilig Lysekrone!

Julie leer.

Han peger ud paa Solen.

Garrick sætter sig med ved Bordet.

Vær saa artig og sid ned!

Breville rækker ham en Tallerken.

Hvem er De, min Herre! med Tilladelse?

Garrick.

Jeg er en Læge.

Breville.

En Læge?

Garrick spiser.

For de Sunde.

Breville leer, og skienter i hans Glas.

Saa finder De lutter Patienter her. Maa jeg byde Dem nogle af vore Draaber? Jeg er Apotheker.

Garrick.

Jeg er ingen Hader af Medicamenter; de fordærve Sundheden, og jeg er fied af dette Liv.

Breville.

Deres Navn er —

Garrick.

Spinoza.

Breville.

Er det muligt?

Garrick.

Nei, min Herre! det er umuligt; thi jeg er ingen Tydsker, ingen Jøde, ingen Philosoph, jeg forstaaer ikke Latin, og jeg er ikke død.

Breville.

Og dog Spinoza? Det maa da være en Anden af samme Navn.

Garrick.

Nei, nei; jeg er den store, afdøde, berømte Spinoza.

Breville.

Svorledes skal jeg forstaae det?

Garrick.

Maaskee har De ikke Forstand nok. Der hører stor Forstand til at forstaae Spinoza.

Julie leer.

Det er morsomt!

Garrick.

Men dersom jeg skal tale, saa maae de Musicanter tie. De blæse saa usforkammet, at man ikke kan høre sine egne Ord.

Julie.

De tie jo bomstille.

Fleury sagte til hende.

Tys! man maa altid snakke gale Folk efter Munden. Giver dem et Vink. Nu tie de, min Herre! Vær saa artig og før nu Ordet alene.

Garrick.

Den Gne der med Fagotten snøvlende, som om han havde mistet sin Næse i et Lazaret. Og Trompeten — Hør, du Trompeter! est du en Franskmand?

Trompeteren.

Nei, jeg er en Tydsker.

Garrick.

Tænkte jeg det ikke nok? Saa megen Vind er der ikke engang i en Franskmand.

Breville.

Siig mig, min Herre —

Julie sagte.

O nei, kære Fader! lad mig. Høit. Siden De er saa klog, min Herre! kan De da siige mig: hvorfor ere Roserne saa røde, Violerne saa blaae, og Lilierne saa hvide?

Garrick.

Roserne kysede Venus, lille Jomfru! Hun er sminket, veed De; det smitter. Han stryger hende med Fingeren paa kinden.

Breville sagte.

Der fik du din Nysgierrighed betalt.

Julie.

Dg hvorfor ere Violerne blaae?

Garrick.

Af Sentimentalitet. De læste for mange følsomme
Canzoner, da de groede ved Baucusekilden.

Julie.

Det er smukt. Dg Lilierne, hvorfor ere de hvide?

Garrick.

De ere døde Engle.

Julie.

Ere Englene døde?

Garrick.

Døde og borte; der er Ingen, som troer meer paa dem.

Breville til Lorden halv sagte.

Det er Noget for Deres Herlighed. De Herrer Eng-
lændere holde meget af en vis philosophisk, humoristisk Af-
sind, og den store Shakespeare var især stor i denne Genre.
Alle hans Helte og Heltinder ere gale: Hamlet er gal,
Ophelia er gal, Kong Lear er gal med sin hele Suite;
Macbeth og Lady Macbeth ere gale paa deres Maade —

Garrick staaer op.

Gud give, De ogsaa var gal, Herr Bert! saa havde
De ikke en saa miserabel hjemmegiort Forstand. Naar jeg
seer Engelen Gabriel igien, skal jeg dog bede ham giøre
Dem en bedre Forstand.

Breville.

Kiender De Engelen Gabriel? De siger jo, Englene
ere døde.

Garrick.

Dg begravede, ligesom jeg. Vi ere Sovestammerater. Jeg vilde havt ham med i Dag; men han havde ingen Tid, for han skulde spændes i Galetroien.

Larm uden for Scenen.

Breville.

Hvad er det?

Pierre kommer.

Nu er Fanden løs! Der er Birkedommeren med en Flok Politibetiente.

Birkedommeren kommer med følge.

Birkedommeren.

Om Forladelse, at jeg forstyrrer Selskabet; men Embeds- pligt byder, at gribe en Bedrager, der har indsneget sig her under en fremmed Herres Navn, for at narre en stakkels Tøsse. Ha ha! der have vi Herr Marquis'en. Dg hvor er Tøssen?

Binneuf.

Han er her. Griber sig i det. Det vil sige: her er den Ma—nd, som er bedraget; hvis jeg er bedraget. Hvad for Noget? er det ingen rigtig Marq—quis?

Birkedommeren.

Nei, min Herre!

Binneuf.

Saa var det vel heller ingen rigtig Tø—øde, der folgte mig i Brystnaalen.

Birkedommeren.

Jo, det har sin Rigtighed. Diamanterne ere Glas.

Binneuf.

Herr Be—Birkedommer! er De blot kommen her for at sige mig Ubeha—ageligheder, saa kan De ge—gierne gaae igien.

Birkedommeren.

Er det Takken, jeg faaer, fordi jeg redder Dem?

Binneuf.

En smuk Redning! Kan De ska— skaffe mig Pengene tilbage?

Birkedommeren.

Nei! men jeg kan frelse Dem fra at miste fleer; thi fiender jeg den falske Marquis ret, saa lader han det ikke blive derved, hvis han ikke forekommes.

Marquis.

Min Herre! jeg taaler ikke, at De fornærmer mig. De skal staae mig til Ansvar for Deres Insolence. Jeg har blot moret mig med at føre denne forsængelige Nar bag Lyset. Jøden er en god Ven af mig; sine Penge skal den Herre faae igien.

Binneuf.

Hvad for Noget? De understaaer Dem, at f—falde mig Nar? Jeg fordrer Satisfaction, og det paa Stedet.

Marquis.

Paa Stedet? Ei, ei! Hvorfor ikke paa Bordet?

Binneuf.

Paa B—ordet? For mig gierne. Der kan vi slaaes, saa Alle see derpaa. Han springer op paa Bordet, og drager sin Kaarde.

Marquis.

Ogsaa det! Jeg er til Tieneste. Han springer ogsaa op paa Bordet. De fegte.

Birkedommeren.

Og det i Rettens Nærværelse? Uden Secundanter? Til sine Følk. Skiller dem ad, griber dem! Retten skal dømme. Den stakkels Dødsmer skal ikke falde for Bedragerens mere vante Klinge.

Binneuf springer ned.

Do—osmer? De kalder mig en D— Dosmer? Nu er De min Mand! De slaaes vel ikke paa Kaarder og P—istoler, min Herr Blæksmører! Knytter sine Næver. men jeg kan ba—ba—bages, som en Englænder, og jeg skal betale Dem Deres Grovhed. Slaer ham for Brystet.

Birkedommeren.

Nu ere I begge lige straffskyldige. I Bagten med dem begge!

Breville.

Min Herre! det var Spøg. Jeg caverer for Herr Marquis'en.

Birkedommeren.

Spiller Berten under Dække med Bedragerne? I Bagten med ham ogsaa! med det hele Compagnie!

Lorden stolt.

Jeg skal dog ikke ogsaa med i Bagten?

Birkedommeren paa een Gang i en ærbødig Tone.

De? Nei, tværtimod — Han klapper i Hænderne, Alting bliver roligt. Vi ere tværtimod alle her, for at drikke Deres Skaal.

Alle staae venligt smilende, og betragte Lorden.

Breville til Lorden.

Herr Garrick! det er Tid, at vi ophæve et Incognito, som lader til at genere Dem. Théâtre français, af hvis Medlemmer De her seer endeel, har den Ære, at hilse Dem paa fransk Grund. Meget artig. Herr Garrick skal have sagt, at de franske Skuespillere ikke kunde illudere Dem; det glæder os, at det dog nu er steet. Velkommen i Frankrige! Den store Garrick leve!

Det gientages af Alle, som drikke Skaaalen, undtagen af den Banvittige.

Preville.

Endnu en Gang —

Garrick træder bydende frem.

En Gang er nok! — Er I gale? De undvige mig og vende mig Ryggen, medens de drikke min Skaal. — Eller var det maaskee ogsaa Spøg? Ja ja, jeg mærker det nok, I ville gieffe mig. De er en Skielm, Herr Bert! De kender mig ret godt. De veed nok, at jeg er Garrick, og vil sætte min Bestedenhed paa Prøve.

Preville.

Er De nu Garrick?

Garrick.

Ja, det er jeg altid, naar jeg ikke spiller Comodie eller Tragødie.

Preville.

Og nylig var De jo Spinoza.

Garrick.

De siger jo selv, at Spinoza er død; hvorledes kan jeg da være en død Mand?

Preville utaalmodig.

Nei, med flige Affindige er der intet Udkomme. Gaa De hjem, min gode Ven! til Deres — Institut. Giver ham Noget. Der har De lidt at kiøbe Snuustobak for; man siger, De er en stor Ven af Snuustobak.

Garrick forbitret.

Nei, det er for galt. En saadan Foragt gjør mig rasende. Det begynder at løbe vildt omkring i mit Hoved, som et Fyrværkeri, som Syons Hiul. Erkender mig for Garrick! siger jeg jer; og spiser mig ikke af med en Priis Tobak, naar jeg kommer og besøger jer — eller, ved Apollo! ved alle Muser og Gratier! jeg slaaer jer for Panden med

denne Herculeskølle, og styrter jer alle til Tartarus. Han løfter en Stol op med stiv Arm.

Alle.

Han raser! han er bindegul! Afsted, afsted!

De ville alle ud af Døren.

Lorden i Døren.

Her kommer Ingen ud.

Dugazon.

To gale Englændere? Vi ere om en Hals!

Garrick altid endnu som vanvittig.

Ha, ha, ha! Regt nu, at jeg har overvundet jer! I vilde narre mig, men ere fangne i eders egen Snare. Jeg siger dem reent ud, at jeg er Garrick, og dog løbe de fra mig og flye mig som Pest. Hvis det ingen Seier er, saa have Alexander og Casar heller ikke seiret. Tak, Shakespeare!

Breville.

Hvad skal man troe?

Dugazon.

Mon dette ikke er den rigtige Garrick?

Garrick aftaster leende Forklædningen.

Det kunde vel være. Hilser dem alle venligt. Deres ærbødige Tiener, mine Damer og Herrer!

Breville glad.

Der have vi ham. Ja, det kan man begribe. Fylder Glasfene, før det kommer til videre Explication. Nu kunne vi da virkelig i Sandhed drikke den store Garricks Skaal. Han leve!

De gientage det alle, klinge og drikke.

Garrick.

Mine Venner! lader os drikke Frankrigs og Englands — og vort store Landsmandskabs — Kunstens Skaal. —

Jeg maa for Resten have den Ære at sige Dem: jeg har aldrig et Dieblig tvivlet om de franske Skuespilleres Talenter. Det Rygte: jeg skulde have sagt, de kunde ikke illudere mig, er grundfalskt. Men det glæder mig, at dette falske Rygte gav os alle Anledning til en Spøg, hvorved vi kom til at vise hinanden, hvad vi kunde uden Digterhielp.

Alle.

Garrick leve!

Garrick.

Men — oprigtig talt — langt kunne vi dog ikke komme uden denne Hielp. Altsaa: Moliere og Shafespeare!

De Franske.

Shafespeare og Moliere!

Madame Merci

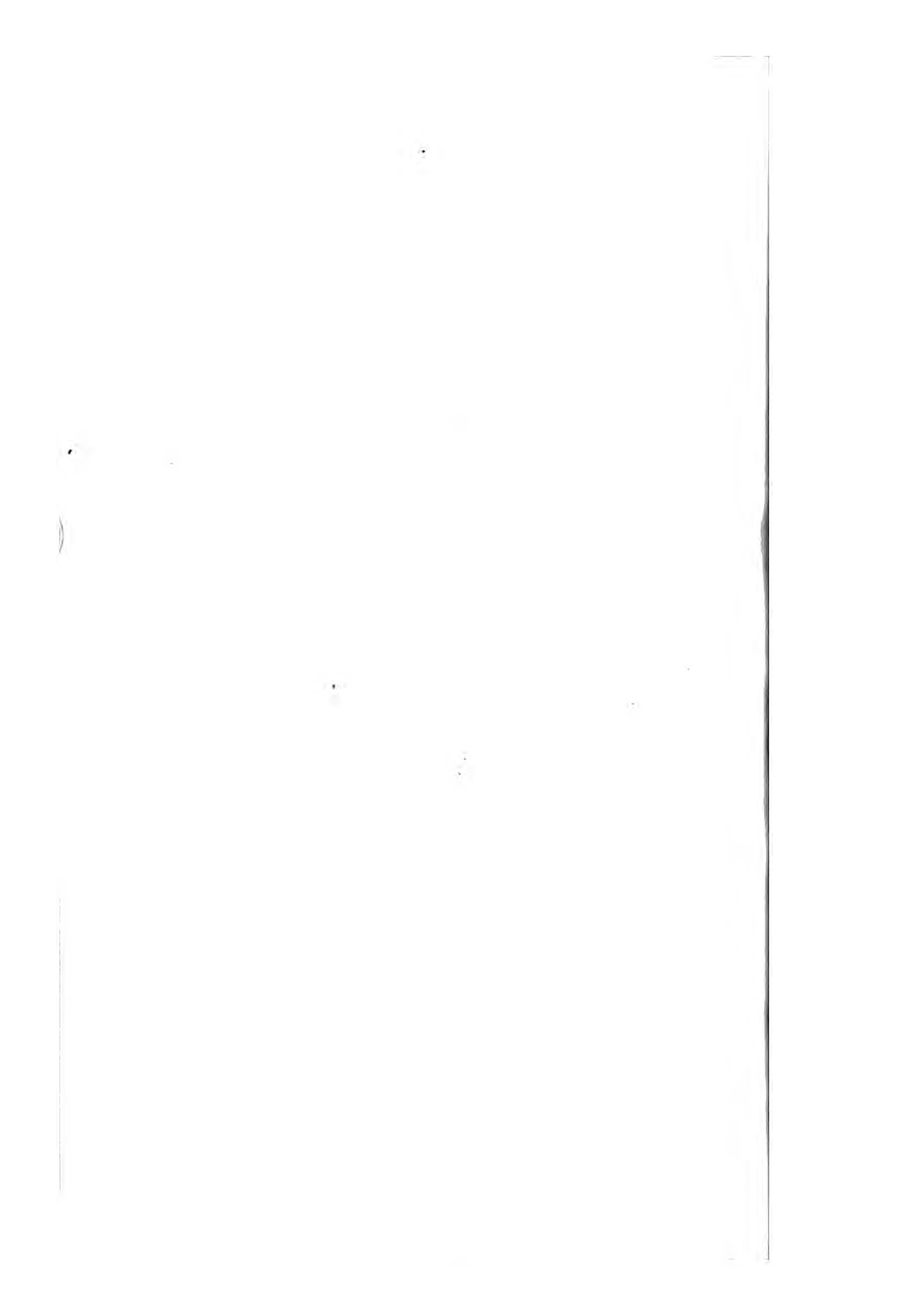
stikker Hovedet ind ad Døren, og spørger:

Men begynder Comødien da ikke snart?

Garrick.

Den er forbi, lille Moer!

Tæppet falder.

Den Rige og den Fattige.

Et Lystspil.

Personerne.

Wolmer, en rig Mand.
Ferdinand, hans Sen.
Erast, Organist.
Sophie, hans Datter.
Weidenfletch, en Rejsende.
Heilmann, hans Ven.
Christopher, Wolmers Tiener.

Bærelse hos Wolmer.

Wolmer. Christopher.

Wolmer.

Saa har jeg altsaa Ret!

Christopher.

De har bestandig Ret.

Wolmer.

Du i mit stille Huus er daglig bleven mæt.

Christopher.

O ja!

Wolmer.

Hvad vil du meer? Meer var dig kun til Ginder.
Er du i Kroppen let, og har du røde Kinder —
Mig takker du derfor.

Christopher.

Herr Doctor! mange Tak.

Men De er ei Chirurg, og sner ei paa min Graf.

Wolmer.

Din Graf er heel endnu.

Christopher.

Sin Undergang sig nærmer!

Wolmer.

Der Huller være maa i begge dine Ormer.

Christopher.

Spøg ikke, Herre! Dem Naturen det forbød.
Et mægtigt Spøgelse De blier, naar De er død;
Men mens De lever, nei! det blev Dem ikke givet,
Saalidt som Munterhed og Tilfredshed i Livet.

Volmer.

Jeg gidder ikke hørt den Snak.

Christopher.

Naar var De fro?
Dg siig mig, Herre! siig, naar sidste Gang De loe!
Dem Baaren fryder ei, paa den De kan ei skionne.

Volmer.

Jeg har en Aversion, Christopher! for det Grønne.

Christopher.

Spadsfere —

Volmer.

Slider Sko. Jeg kiender vel vor Egn:
Den er for heed i Sol, og alt for vaad i Regn.

Christopher.

Naar bød De Folk til Giest?

Volmer.

Jeg spiser ei med Flere,
Dg Ingen i mit Huus jeg vil incommodere.
Enhver er lykkeligst, som skaffer selv sit Foer,
Dg sætter Fodderne smukt under eget Bord.
Dog, at du ei skal troe, jeg er saa lidt spendabel,
Dg for at vise mig til Giestfrihed capabel,
Saa skynd dig til Graast —

Christopher.

Den stakkels Musicant,

Vor Nabo?

Wolmer.

Just til ham.

Christopher.

Som i en anden Kant

Uf Byen De har tidt henønstet, naar han blæser
For stærkt i sin Fagot?

Wolmer.

Jeg li'er ei, Ratten hvæser.

For Resten Manden har Fortienester; man kan
Ei negte det, Graaf — det er en ærlig Mand.

Christopher.

De kunde jo tilforn saa lidt den Nabo lide,
At naar han hilste, saae De til en anden Side.

Wolmer.

Jeg lider engang ei det Hatastageri,
Dg haaber til min Trøst, at det er snart forbi.

Christopher.

Som anden Artighed.

Wolmer.

Graaf — en ærlig Gubbe —

Christopher.

Hvad skal han?

Wolmer.

Bydes ind til Middag paa en Suppe
Hos mig i Morgen.

Christopher.

Hvad? kan jeg mit Dre troe?

Wolmer.

Men siig ham, at præcis jeg spiser Kloffen to.

Christopher.

Nu har jeg aldrig seet —

Wolmer.

Der meget er, min Kiære!

Du ei har seet endnu, og som du først maa lære.
Men skynd dig nu og gaa; thi jeg tilsidst blier kied,
Christopher! reent ud sagt, af din Fortrolighed.
Det er en Feil af mig, for dybt jeg mig nedlader;
Men jeg har ingen Moer, og jeg har ingen Fader,
Min salig Hustru alt for tidligt mig forlod —

Christopher.

Dg kan i Graven meer ei sige Dem imod.

Wolmer.

Dg Børn —

Christopher.

En ægte Søn!

Wolmer.

Ja, jeg kan ikke negte,

At i en vis Forstand han vel maa kaldes ægte;
Men denne Ferdinand er et hovmodigt Skarn,
Han er min ægte Søn, men ei mit ægte Barn.

Christopher.

Med ham Disputen De fortsætte kunde bedre.

Wolmer.

Det skikker sig ei, Børn modsige deres Fædre.

Utaalmodig.

Dg mindre Tienere! Gaa Fanden nu i Bولد!

Christopher.

De er nok bange for, at Suppen bliver kold.

Gaaer.

Wolmer alene.

En uforflammet Knegt — men tro, med Lidt fornøiet!
En Anden fordred meer, derfor jeg luffer Diet,

Dg stundom Dret med, naar han er studs og stolt.
 En Hofnar Konger selv i gamle Dage holdt,
 Som sagde dem imod, og bad dem ta'e sig Vare
 For Feil, som derfor de aldeles ei lod fare.
 Det tidt er kiedeligt mig i min Gensomhed;
 Men Tiden gaaer saa godt, naar først man bliver vred.

Staaer i Tanker, og siger derpaa:

Med Musicanten jeg lidt Venskab dog maa pleie;
 Thi Laboranten, som mit Sidehuus vil leie,
 En Skorsteen trænger til paa Muren, som udgaaer
 Til Haugen, netop hvor Grafses Lysthuus staaer.
 Han altid pleier sig barnagtigt at begrave
 I Hytten af Jasmin og i den lille Have,
 Af Blomster fuld. Den Nar det kalder Poesie;
 Dg kommer jeg nu med mit Brændviinsbrænderi,
 Mens Datteren der gaaer, og har sig Blomster sanket,
 Dg lugter Malten, just som nylig den er dranket —
 Saa klager mig vist an den gode Musicus,
 Dg i sin Eiendom ei taaler Servitus.
 Dog haaber jeg, sin Ret han ei saa nøie kiender;
 Dg naar jeg med en Bøn til ham mig venligt vender —
 Men kommer han ei der, og det i største Hast,
 Dg leer, som han var gal?

Graft kommer.

Volmer.

God Morgen, Herr Graft!

Graft.

God Morgen, Volmer! Af — Herr Volmer, vil jeg sige.

Volmer.

De er saa lystig, som De kom fra Himmerige.

Erast.

Det gjør jeg ogsaa, Ben! Ja, det er ganske sandt:
Fra Himmerige kom hver ægte Musicant,
Og gaaer derhen igien.

Volmer.

Men jeg slet ikke fatter —
Jeg ei begriber den besynderlige Latter.

Erast.

De har en Tiener, Ben! det Fiog mig narre vil.
Er det den Første da i Morgen i April?

Volmer.

Hvad mener De med det?

Erast.

Han skulde mig indbyde
Til Middag.

Volmer.

Kunde det saameget Dem fortryde?

Erast.

Hvad? Karlen lyver ei?

Volmer.

Jeg selv ham udsendt har,
Og haaber, at De dog hos mig til Takke taer?

Erast.

Paa Suppe!

Volmer.

Det er Brug jo i et saadant Stævne,
Det hele Maaltid blot ved Suppen at benævne;
Men Suppen koger man ei paa en Pølsepind.

Erast godhiertig!

Herr Volmer! De er dog et ret godt, ærligt Skind.
Man gjør Dem Uret, Faer! Man siger, at som Hunden
De under ikke Folk den Bid, man taer i Munden;

Dg nu indbydes jeg — paa Suppe. Dog, Faer min!
 Mig Suppen frister ei; men ved en Flaske Viin —

Wolmer.

Den skal De ogsaa faae. Jeg veed jo nok: »Cantores« —
 Som gammelt Ordsprog ret har sagt — »amant humores«.

Erast.

Til Skikkelighed, Faer! Thi Viin er meer end Guld;
 At sige, man i den ei maa sig drikke fuld,
 Thi kun Philisterne Viin til at synke bringer,
 Poeter, Kunstnere — dem skienker Bacchus Binger.

Wolmer.

Godt, godt! De flyve skal saa høit, De selv attraaer.
 Det glæder mig, en Mand, som boer saa nær min Gaard,
 Engang i dette Liv at lære ret at kiende.

Erast.

Jeg har paa Gaden tidt seet Dem forbi mig rende;
 Jeg hilste Dem iblandt — De aldrig mig igien.

Wolmer.

Saa har jeg Dem ei seet; jeg gif i Tanker, Ven!

Erast.

Ja — Synet, Tanken er en uskatteerlig Gave.

Wolmer.

Jeg seer Dem ofte dog i Deres lille Have.

Erast.

Det er min Ankerplads.

Wolmer.

Nei, vil man bare see!

Erast.

Mit Feepalads.

Wolmer.

Dg hvem er da Paladsets Fee?

Erast.

Min Datter.

Volmer.

Hun er smuk. Jeg tidt ind til Dem figger,
 Naar jeg i Vinduet deroppe stundom ligger. —
 Men apropos, min Ven! — har Noget derimod —
 De vel tillader det — ja, De er vist saa god —
 Et ganske lille Hul paa Muren mig at bore?
 Jeg lover Dem forud: det blier ei af de store.

Erast.

Paa hvilken Muur?

Volmer.

Min Muur.

Erast.

Gud! hvilken from Natur:
 Han beder om Forlov til Hul paa egen Muur.

Volmer.

Men Muren vender ud til Deres Have, Ricere!

Erast.

Hvad skulde der for det da vel i Veien være?

Volmer.

Der gives dem, som Sligt ei lide kan. Man seer
 I Haven ind.

Erast.

Ih nu, hvad siger det saa meer?
 Vi frygte Synet ei, og Vidner ei vi hade;
 Thi Alt, hvad man kan see, det er, at vi er glade.

Volmer.

Det Hul, jeg taler om, det gøres heller ei
 For Synets Skyld; i Rør det viser Røgen Bei.

*
Eraft.

J Luften op! Velan, der kan den frit sig brede;
Det undrer mig, at ei det er der allerede.

Volmer.

Saa De tillader det?

Eraft.

Ret gierne.

Volmer.

Tusind Tak!

J Fald jeg kiendte kun den Biin, som helst De drak —

Eraft rynker Panden.

Der gaaer et Lys mig op; nu jeg begriber Tingen.

Volmer.

Ben! sig mig, hvilken Biin De helst befaler?

Eraft alvorlig.

Ingen!

Dg Suppen heller ei; den blev mig alt for heed.

Jeg beder, gjør Dem ei for mig Ueilighed;

Jeg kommer ei til Giest i Morgen.

Volmer.

Hvorfor ikke?

Eraft.

Fordi De Deres Hul betale vil med Drikke.

De vide vil, hvad Biin jeg drikker helst, Faer min?

Det skal jeg sige Dem: den selvbetalte Biin,

J egen Arnekrog. Ei heller jeg foragter

Et Glas af Bennehaand iblandt; men uden Fagter.

Dg Biin som Loffemad — den gjør mig ikke glad;

Den Dumme lokke kun man kan med Loffemad.

Farvel, Herr Volmer! Bryd De Deres Hul paa Muren;

Men — Muren mellem os — den bryder ei Naturen.

Gaaer.

Wolmer arrig.

Det er Affectation. Forsængelige Nar!
Han gavmild være vil, endskiøndt han Intet har.

Ferdinand kommer fra et Sideværelse.

Min Faer! et Forslag har jeg Dem i Dag at gjøre,
Hvis De tillader det.

Wolmer mut.

Ret gierne. Lad os høre!

Ferdinand.

De paa min Skolegang har ingen Penge spart,
Dg Noget har jeg lært.

Wolmer.

Ja, det var i en Fart.

Ferdinand.

Jeg underkasted mig med Bifald alle Prøver,
Som til et Embed her i Landet man behøver.

Wolmer.

Belan?

Ferdinand.

Men Embedet bestandig fiernet staaer;
Min Ungdom svandt, jeg nu mig nærmer Manddoms Aar.

Wolmer.

Nu vel?

Ferdinand.

Dg Levebrød — naar Biden jeg har funden,
Den Uformuende jeg river den af Munden.

Wolmer.

Det er mig alt for høit. Naar Munden end er tom,
Hvordan udrides det, som ei i Munden kom?

Ferdinand.

Det for den rige Mand sig sømmer ingenslunde,
Det Brød at tage, som en Fattig nære funde.

Wolmer.

Saa er du bleven rig? Hvad hører jeg? Ei, ei!

Ferdinand.

Jeg har en Rig til Faer.

Wolmer.

Men det har ikke jeg;
Jeg ingen Anden har, som mig min Rage meler,
Dg du tilgiver — ei din Følelse jeg deler.

Ferdinand.

Hør, Fader! Deres Søn; hør ham for sidste Gang.

Wolmer.

Saa lad din Drovelse da synge Svanesang.

Ferdinand.

Hvor kan det glæde Dem, med Angst at være Hyrde
For et ufrugtbart Malm, Dem egentlig til Byrde?
De er en fløgtig Mand, det hele Byen veed,
Dog tager Middelet De steds for Diemed;
Dg mens Dem Trællene til Hytten Guldet bære,
Maa, som et fattigt Barn, steds Deres Søn undvære.
Som Dreng — min Mund forbi man bragte Rage, Frugt;
Som Yngling mangled mig hvad gavnligt var og smukt.
Til Skuespillet ei min Fod fik Lov at træde,
Til Ballet ei, kort sagt: til ingen jordisk Glæde.
Saadan min Ungdom svandt; min Manddom forestaaer,
Men Frugten negtes mig fremdeles, Aar for Aar.
Der hører Noget til — De mig det Ord forlader —
At være kærlig Søn og elste sliq en Fader.
Tilbøiligheden dog hos mig var altid der.
Saa vær da god, fortien, at Sønnen har Dem kær.

Wolmer.

Hvad vil du?

Ferdinand.

Køb et Gods, lad mig Landbrugen lære,
 Og lad paa Deres Gods mig saa Forvalter være.
 Jeg nøies vil med Lidt. Lyksaliggjør mit Liv —
 Et nøisomt Levebrød for mig og for min Viv —
 Wolmer.

Er du alt gift?

Ferdinand.

Sæt mig i Stand til mig at gifte.
 Wolmer.

Har du en Ricereft alt?

Ferdinand.

Maaskee.

Wolmer.

Du skal ei skrifte,
 Jeg vil ei høre paa Henrykkelser; blot siig:
 Den Pige, du har valgt til Hustru — er hun rig?

Ferdinand.

Paa Skionhed, Dyd, Forstand.

Wolmer.

Men hun har ingen Penge?

Ferdinand trækker paa Skuldrene.

Wolmer.

Saa paa mit Bifald du, min Søn! kan vente længe.
 Jeg føder dig — velan, mig rive lad den Tiørn!
 Det er en Faders Lod; din Kone, dine Børn,
 Til dem at føde jeg er pligtig ingenlunde.
 Een Mund — det være saaer; men ikke mange Munde.
 Vil Fader være du paa denne Viis, saa har,
 Min Søn! du givet Slip reent paa din egen Faer.
 Det er mit sidste Ord; saadan jeg dig velsigner.
 Gaa nu med Gud, min Dreng!

Ferdinand.

Betsignelsen Dem ligner.

De gaae hver ud af sin Dør.

Bærelse hos Erast.

Erast. Sophie.

Erast omfavner hende.

Det er et deiligt Veir, og Himlen er saa blaa —
Naturen taget har sin Søndagskiøle paa.

Det er din Fødselsdag i Dag, min fiære Datter!

Sophie.

Ja, det er Skade, Faer! saa tidt den kommer atter;
Man gammel blier tilsidst.

Erast.

Slaa det ei hen i Spøg.

Sophie.

Saa vil vi gjøre da med Alvor et Forsøg.

Erast.

Jeg spørger gierne selv, Beemodighed er daarlig;
Men Bee den arme Siæl, der aldrig var alvorlig!
Hvad er dens Munterhed? Nu da, mit Barn! i Dag
Gud gav mig dig, mit Liv til høieste Behag.
Hvor der er Velstand, Barn! i Huset, der man pleier
At gjøre Gaver ved sliig Leilighed —

Sophie.

Jeg eier

Dit Hierte, Faer! Hvor er en Gave, dyrebar
Som den? Giv mig ei Meer! det Bedste jeg alt har.

Erast.

Ja, ja! det klinger smukt. Jeg nok forstaaer dig, Pige!
Dg jeg veed ogsaa, hvad din Eystighed vil sige:

For ei at græde med din Faer, du med ham leer.
 Men lad ved denne Stræng os ikke røre meer.
 Nei, nei! en anden Stræng, en lystelig skal klinge:
 Her bringer jeg en Fier af Mozarts Englevinge —
 Et Blad med Noder paa, som han til Afsted skrev
 Mig i min Stambog, kort før Døden ham henrev;
 En lille Trio. Jeg har glemt dig den at vise.

Sophie.

Men derfor maa jeg dig saameget mere prise,
 At just det skeer i Dag.

Erast giver hende et Stykke Nodpapir.

Tag min Foræring! der!

Sophie kysser ham.

Jeg ingen kunde faae, som var mig mere fier.

Erast.

Ja, Gud skee Lov! Musik — den har vi; vi kan vælge
 Hver Dag, hvad selv vi vil, og som den Rige svælge.
 Den bedste Nydelse, den kiender ingen Nød;
 Det søde, himmelske, det sunde Mannabrød,
 Det trænger ei til Regn, det voxer selv i Tørken,
 Og sendtes os fra Gud til Mættelsen i Drken.
 Der under mit Claveer — bort, bort med Taarer, Sul! —
 Der ligge Skattene af Mozart, Haydn, Gluck,
 Af Gretry, Monsigny, af Schulz og Cherubini,
 Paesello, Boyeldieu, af Mehul og Rossini —
 Det Bedste nemlig, da i Frankrig han blev Mand,
 Ei blot med stort Talent, men ogsaa med Forstand.
 Men dette hellige Blad af Mozart, Pige fiære!
 Det paa din Fødselsdag din Faders Gave være.

Sophie smilende.

En Trio!

Eraft.

Du har Ret: ved paa det Blad at see
 Du tænker ei paa To, men billigviis paa Tre.
 Dg see! som kaldet der den Tredie just kommer,
 Med Blomster i sin Haand, som Genius for Sommer.
 Hvorfor han nærmer sig, at vide vel jeg troer;
 Men stille! han kan selv belægge sine Ord.

Ferdinand kommer med Blomster.

Sophie! jeg har hørt — hvad De mig har fortiet.
 Naturen selv saa sødt har denne Dag indviet
 I Rosens bedste Tid: Rose ved Rose staaer,
 Dg Rosen af min Haand en lille Rose faaer.
 Jeg har ei Andet, jeg Dem Andet ei tør byde;
 Men Rosen, veed De nok, har Meget at betyde,
 Thi Ungdom tyder den og Skønhed, og De veed,
 For Omhed er den Blomst —

Eraft.

Dg for Ustyldighed.

Dg for Indledningen vidtløftig ei at gjøre,
 Du af din Faders Mund for første Gang skal høre,
 Hvad du af Ferdinand maaskee dog hørte helst;
 Men derved faaer jeg ham Samvittigheden frelst.
 Han elsker dig, men ei til dig at beile vover,
 Fordi Syvsoversøvn endnu hans Lykke sover.
 Han intet Embed har; med Kundskab, Flid og Aand,
 Han end ei byde kan, Sophie! dig sin Haand.
 Hans Fader er vel rig; men det er ei hans Eget,
 Dg til at hielpe ham, hans Fader har for Meget.
 Herr Wolmer efter Guld har hidsig Febertørst;
 For Folk at hielpe, maa man være fattig først.
 Med Sparksomhed begyndt, og altid meer i Banen —
 Det Ferdinands Papa gaaer modsat Pelikanen:

Den nærer Ungerne tidt med sit eget Blod,
Naar Nøden kræver det; Herr Wolmer derimod —

Ferdinand.

Skaan ham, min ædle Ven! Glem ei, han er min Fader.

Graft.

For Deres Skyld jeg ham da christeligt forlader.
Dg jeg fortryder fast, at før jeg brusque forskød
Et Maaltid, hvortil han ret høfligt mig indbød.

Ferdinand.

Har han Dem budt til Giest? O, Gud! maaskee —

Graft.

God fare

Hvert Haab fra denne Kant, tag ei for gode Bære
Hans Artighed. O nei, det var ei Sympathie
Med Jølelser, men med et Brændviinsbrænderi.
Han i sit Sidehuus, troer jeg, sig eet vil lave,
Dg trængte til et Hul for Røgen i min Have. —
Gaaer nu i Haven ned! Brudt har jeg eders Gis;
Som Adam, Eva jer gienvinker Paradiis.
Jeg kiender Kiærlighed, og veed, at største Glæde
Den er paa denne Jord; selv da, naar den maa græde.
Den lever bedst af Haab — velan! hvad har I Nød?
Saa har jer Kiærlighed jo deiligt Levebrød.

De gaae.

Et Bærelse i Bertshuset.

Weidenfleth kommer ind med Berten Heilmann.

Heilmann.

Herr Weidenfleth! jeg veed ei, om jeg har den Ære
Endnu fra gammel Tid af Dem gienkiendt at være?

Weidenfleth.

Det træffer sig jo skönt, en Skolekammerat,
En Medstuderende!

Heilmann.

Som glemte Jura, Stat,
Dg blev en Vertshuusmand. Uergjerrighed blev dødet
Af uopfyldte Haab — men jeg fandt Levebrødet.

Weidenfleth.

Dg viser med et godt og stort Giestgiveri:
Studering er til Gavn paa hver en Levesti.
Studenter Landmænd blier, som man det ikke venter;
Dg Præster — Berter — Alt kan gøres af Studenter.

Heilmann leer.

Som Meubler af et Træ. Min Fyrr var ikke stolt;
Den ei Mahogny var, ei heller Ibenholt.
Mig glæder, gamle Ven! ret inderligt Besøget.
Embonpointet har en Emule sig forøget,
For Resten mærker man ei Virkningen af Aar,
Dg Aldren har endnu ei puddret Deres Haar.

Weidenfleth.

Vi ei Friseuren dog for meget just vil rose;
Han Tidens Afke bær som Pudder i sin Pose,
Dg kaster lunefuld, som det ham falder ind,
I Dine, Dre, Haar, og gjør os døv og blind.

Heilmann.

De væbner Dem mod ham med Sundheds stærke Pandser.

Weidenfleth.

Ja, Gud ske Lov! de Fem, dem har jeg, mine Sandser;
Dg Temp'ramenterne, de fire, sammen boe:
Snart Ild, snart kold som Is, snart mørk, snart fælefro.
Aandsgaverne — de Tre — kan man ei reent undvære;
Dg Benene — de To — mig frem bestandig bære.

Heilmann.

Hvad bringer, muntre Mand! Dem til vor fjerne Stad?

Weidenfleth.

Min gamle Kammerat! — ja, seer De, veed De hvad?
 Den, som Forretninger ei har, maa sig dem skaffe.
 Jeg holder meget af Belønninger og Straffe;
 Det er det Binge-par, som giennem Tiden slaaer,
 At ei den døser hen tilsidst, og stille staaer.
 Jeg er poetisk, jeg; og saare godt jeg lider
 De Guder, som man saae i gamle Fabeltider:
 Jeg ynder Mahadøh, der gif i Indien om,
 Og prøved Mennesker, til dem i Hytten kom.
 Jeg er alt Menneske, som saadant kan jeg handle,
 Behøver ikke mig som Gud først at forvandle.
 Som Menneske da hid jeg kom fra fjerne Bo,
 For Hierterne, min Ven! at prøve her paa Lo.
 Tilfældigviis jeg først erfared deres Skiebne,
 Og vil nu see, hvordan enhver af dem sig væbne
 Mod nye Tilstand vil. Den Fattige blev rig,
 Den Rige fattig; stor er ofte Lykkens Svig.
 De kiender Wolmer?

Heilmann.

Ei! ham kiender Hver af Rygte;
 Men denne Crofus, hvad har han vel at befrygte?

Weidenfleth.

Han reent er ruineert, har paa Jernbaner sat
 Sin hele Capital; som Spiller i en Nat
 Han Alleting har tabt, og de uhyre Renter
 Ham til en Undergang har bragt — som han ei venter.

Heilmann.

Og hvo er bleven rig?

Weidenfleth.

Som ved et Lærningkast

En Slægtnings Testament beriget har Graaf,
Hist fra Batavia, hvor Riibmandskab har givet
Saamangen Bover Guld, før Luften tog ham Livet.

Heilmann.

Beslynderligt!

Weidenfleth.

Dg nu — jeg den Beslutning tog
At reise hid; De veed, jeg er en Psycholog,
Det er min Kiephest. Jeg vil Virkningen opdage
Bed slikt Experiment, vil høre Fryd og Klage.
Jeg kiender begge To fra Ungdom af; jeg veed,
Deelagtig gjør de mig i der' Fortrolighed.
Den Ene gierrig, kold, ufiærlig mod sin Næste,
Skiondt midt i Lyffens Skjød; den Anden af de Bedste,
Skiondt fattig. Vi vil see, hvad Virkning Lykken har:
Den holder ei blot Folk for Nar, men gjør til Nar.
Som Guden Mahadoh, med Glæder og med Smerte
Jeg træder til dem ind — og prøver deres Hierte.

Heilmann.

Der kommer Wolmers Søn. Han spiser daglig her;
Sin Fader være vil han ikke til Besvær.
Graafes Datter høit han elsker; men desværre,
Alt Haab for ham er tabt, fordi den gamle Herre
Sit Bifald aldrig gav til slikt et Egtteskab,
Der for hans Pengepung blev føleligste Tab.
Graafes Fattigdom —

Weidenfleth.

Er ganske nu forsbunden;
Hvad Wolmer tabte, det Graaf just har funden.

Sligt Lykkesliste, Ven! blier Kiærlighedens Løn.
 Tag dette Kiøbmandsbrev, giv det til Wolmers Søn,
 Men siig ham Intet end om Elskerindens Lykke.
 Et flygtigt Dieblif maaskee vil Sorg ham trykke;
 Men større Glæden blier, naar han i Velstands Havn
 Er kommen — hvor han mindst det troer — i hendes Favn.

Giver ham Brevet, og gaaer.

Heilmann ene.

Det er en selsom Drm: den Mand studerer Hjerter,
 Naturhistorien af Andres Fryd og Smertes!
 Men Drivefaædren — jeg tilstaaer det — den er god;
 Og Undersøgelsen? jeg har ei derimod.

Ferdinand kommer.

Heilmann.

God Dag, Herr Wolmer!

Ferdinand.

Tak! For Dnsket jeg Dem takker.

Men skiondt ei negtes kan, at denne Dag er vakker —
 Sophies Fødselsdag; mig dog, min Ven! beklag,
 Thi god for mig blier vel i Fremtid ingen Dag.

Heilmann.

Hvordan? høit elsket af en deilig, ædel Pige?

Ferdinand.

Men fattig!

Heilmann.

Kiære Ven! De regnes blandt de Rige.

Ferdinand.

Min Fader! Giv Gud, han var det længer ei,
 Saa spærred han med Guld mig ei min Lykkes Bei.

Heilmann.

Jeg tænker, Ferdinand! at snart den gamle Herre
 Vil længer ei med Guld Dem Elskovsveien spærre.

Men ei man leve kan af Elskov, Poesie;
 Og naar De finder Dem snart paa den øde Sti,
 Hvad hjælper det da vel, at Stien ei er spærret?
 De vaagner af en Drom, Der' Tilstand er forværret.

Ferdinand.

Hvad vil De sige mig?

Heilmann.

Jeg nænner ei med Ord
 At krænke, saare Dem. Nys Sagen jeg erfoer
 Af dette Kiøbmandsbrev; læs det, og De Dem væbne,
 I Fald De kan, med Mod i Deres haarde Skiebne.
 Giver ham Brevet, og gaaer.

Ferdinand

ene, læser det med Sindsbevægelse.

Besyderligt! Alt tabt — henkastet paa et Bræt
 I Havet — bølgeslugt —

Lægger Haanden paa Panden, og synker hen i Tanker.

Det er dog ei saa let,
 At miste — hvad endnu man aldrig ret har eiet;
 Bed Byrden skilles — som man aldrig end har veiet.
 Før fattig — fattig nu! Men paa en stakket Nød
 Før kunde bødes let —

Grunder.

ved? — ved en Faders Død!

En Faders Død! Og nu — vel slem er ogsaa Nøden,
 Men reddet blier jeg ei derfra ved Faderdøden.
 Affkyelige Haab! som Flaggermuus du svandt
 I Mørket; jeg mig selv igien i Mørket fandt,
 Og Mulmet, alt som meer jeg stirrer, bort sig fierner:
 Paa sorten Himmel mig gienfunkle mine Stierner.

Den sank, min Rigdoms Sol, i al sin Herlighed —
Men, Venus! du for mig er end ei gaaet ned.

Gaaer.

Bærelse hos Wolmer.

Wolmer. Christopher.

Christopher.

Her er en Fremmed, som vil tale med Dem, Herre!
En gammel Ungdomsven.

Wolmer.

Jeg kender intet Bærrer.

En gammel Ungdomsven — Modsigelsen er klar!
Et Skrog formodentlig, som ingen Penge har,
Som reiser her forbi, og standser i min Gade,
For efter vante Biis at slaae sin Ben en Plade.

Christopher.

Det lader dog ei til, som han gif denne Bei.

Wolmer.

Hvorledes er han klædt?

Christopher.

Nu, pyntet er han ei;

Dog seer han ikke ud, som han paa Knæe var kommen,
Med Guldknap paa sin Stof og med Gulduhr i Lommen.

Wolmer.

Din Døsmer! hvorfor har du strax mig det ei sagt?
Hvi har du Manden ind ei smukt i Stuen bragt?
Hvad skal den Melden til? En gammel aflagt Mode!
Du blier dog, dumme Karl! bestandig uden Ho'de.

Christopher.

Der er han.

Gaaer.

Weidenfleth kommer.

Serviteur! — Da Døren aaben stod,
Og noget lydeligt du dig, min Ven! udlod,
Tilgiv, at jeg gif ind, og luffer selv mit Dre
For hvad formodentligt du vil jeg ei skal høre.

Volmer.

Hvad, Weidenfleth? Ei, ei! Velkommen, gamle Ven!
Det ret fornøier mig, at see dig her igien.
Hvorledes gaaer det? Godt?

Weidenfleth.

O ja! jeg kommer ikke,
Det jeg forsikkrer dig, Ven Volmer! for at tigge.

Volmer.

Tilgiv mig, kære Broer! en Utaalmodighed,
Som vel undskyldes kan. Thi seer du, Mange veed,
At Volmer staaer sig godt; og nu i alle Former,
Med Bønner, Breve, man mig ideligt bestormer.
Men jeg har Character, og siger reent ud, høit:
Det kommer mig ei ved; jeg gier dem ei en Døit.
Den kiedelige Snak om Følelser og Dyder —
I Grunden Hyfleri, og egentlig kun Lyder —

Weidenfleth.

Du har udviklet dig og modnet, siden sidst.

Volmer.

Hvert Menneske, min Ven! det er en Egoist;
Hver har sit Selverhverv, alt som hans Kræfter voxe —

Weidenfleth.

Meer, meer! En Tiger gaaer i Tænder med en Dre,
Med Hønen kun en Ræv; hver følger sin Natur.
Saadan i Skabningen gaaer Alt som efter Uhr.

Wolmer.

Men hvad engang er mit, derfor jeg mig kan takke,
 Og ei med søde Ord jeg laer mig det affnakke.
 Kald mig en Gniepind! Et saadant Skjeldsord har
 For god Oeconomie hver dum og ødsel Nar. —
 Svar, Broder! har jeg Ret?

Weidenfleth.

Tilforn man tvivle kunde
 Med anden Tro; men nu, min Ven? nei, ingenslunde!
 Det omme Væsen, flau Sentimentalitet
 Til gamle Kiærling, til forældede Poet
 Vi overlade helst. Meer ingen Bei kan komme
 I denne Styrkens Tid det Rørende, det Fromme.
 Dyr blier ei Menneſte; men Menneſket ei ſtyer,
 Hvor Daaden kræver det, at efterligne Dyr.
 Thi ægte Manddomsfærd ei Virkningen behøver
 Af omme Hiertesuf; men Leopard, Løve,
 Og Tigre, kiære Broer! — ſtor Uret har man giort
 Det kongelige Dyr, thi det har noget Stort,
 Storartet.

Wolmer.

O, det Ord, det klinger i mit Øre
 Som Honning!

Weidenfleth.

Ingen Siæl bør meer ſig lade røre.
 Det et er en Slaphed blot i Hiertet, daarlig giort;
 Man hører jo, Folk døer, naar Hiertet er for ſtort.

Wolmer.

Og Laareſiſtelen —

Weidenfleth.

O fy! lad Dine rinde

J Trækvind og i Røg paa gamle svage Qvinde,
Men ei paa stærke Mænd.

Volmer.

En Engel til mig kom! —

Men — Christendommen, Broer?

Weidenfleth.

Den nye Christendom

Foragter ogsaa Sigt; Strengheden den forsvarer,
Og nu i Myther og Begreber Alt forklarar,
Hvad Hjertet ei forstaaer. Thi Følelsen er kun,
Dyprigtig talt, Instinct, som deles med en Hund.

Volmer.

Jeg kan ei sige dig, Herr Broder! hvor din Tale
Husvæler; og min Hu har Trang til sig at svale
I denne By, hvor man saa lidt af Fremskridt veed,
At end man dyrker dumt den gamle Uerlighed.

Jeg har en Nabo, Ven! — ham der tilhører Haven —
Det Skarn, han lægger mig tilsidst reent ned i Graven.

Weidenfleth.

Hvad gjør han dig, min Ven?

Volmer.

Den Døsmer lever høit

Og lysteligt hver Dag, skiondt ei han har en Døit.

Weidenfleth.

Naar du ham Intet gav, er det jo dig det samme.

Har han saa stor Credit? Af hvem?

Volmer.

Af Solens Flamme,

Naar den paa Blomsten leer, naar den gjør Frugten rød;

Af Maanen, naar dens Skin igiennem Busken brød;

Af Datteren, naar hun ham Digte forelæser;

Af en fordømt Fagot, naar høit han i den blæser;

Af et Pianofort, af gammeldags Musik,
Som for et Seculum ved Mozarts Død forgif.
Den manes atter frem, og Klokketimer fire
De ofte frydes kan ved denne gamle Vire.

Weidenfleth.

Det rager ikke dig, det kommer dig ei ved.

Volmer.

Lidt ønsker i hans Sted jeg mig en Kobbersmed.
Jeg væntes lettere til Kobberskrald at høre,
End dette søde Piat, som trætter mig mit Dre.

Weidenfleth.

Hvad hedder han, den Mand med denne fieldne Last,
At være glad med Lidt? Hvad hedder han?

Volmer.

Graft.

En fattig Musicant, som ofte mangler Maden;
Thi han er Organist ved Kirken her i Staden.

Weidenfleth.

Graft? Jeg kiender ham; som du, min Ungdomsven.

Volmer.

Jeg raader dig, forny ei Venskabets igien!

Weidenfleth.

Er han saa lykkelig?

Volmer.

Han skulde for sig hænge;
Thi hvad er Lykken vel, naar man har ingen Penge?
Et dumt Spilfegteri. Han deler sidste Skier
Med Næsten, siger man; men skaf ham først Erhverv,
Giv ham en Tønde Guld, ham som for Hviden sukker —
Dg vi vil see, om han ei snart sin Tønde lukker.

Weidenfleth.

Hør, Wolmer! veed du hvad? vi prøve vil den Mand,
Om hans Elskværdighed i Rigdom holder Stand.
Hvis du bifalder det, vil vi tilsammen spise.

Wolmer forlegen.

Med største Glæde jeg dig Giestfrihed vil vise;
Men Klokken er alt eet, og jeg — uforberedt —

Weidenfleth.

Men, Rikere! troer du ei, jeg det har forudseet?
Du misforstaaer mig reent, jeg selv mig ei indbyder;
Men dersom, gamle Ben! det ikke dig fortryder,
Indbydes du af mig — tilgiv, jeg er saa fri!
Man siger, Byen har et godt Giestgiveri —

Wolmer med lettet Hierte.

Ja, det er ypperligt.

Weidenfleth.

Et Maaltid jeg bestilte —

Wolmer.

Jeg saae, i Haugen før Asparges Pigen pille.

Weidenfleth.

Til tre.

Wolmer.

Jeg takker.

Weidenfleth.

Du afflaaer det ikke?

Wolmer.

Nei!

Med Afflag, kære Ben! jeg dig fornærmer ei.

Weidenfleth.

Godt, godt! Og veed du hvad? den stakkels gamle Christen,
Min anden gode Ben — jeg mener Organisten —

Wolmer.

Skal han indbydes med?

Weidenfleth.

Ja vist! Og til en Spøg
 Bed Bordet med Graast jeg prøver et Forsøg:
 Jeg vil indbilde ham, han skal en Fætter arve,
 Død i Batavia, uhyre rig.

Wolmer gnider Hænderne.

Da Farve

Vil Karlen stifte snart.

Weidenfleth.

Du lider dette Spil?

Wolmer.

Ja, hvorfor ei? Graast derved omskæbes vil.
 Thi derpaa vil jeg døe til alle Rigmænds Ære,
 At gavmild kan en Rig paa ingen Maade være.
 Jernlaasen lukker Dør; men, er først Kisten fuld,
 Den Laas, som lukker bedst, og dirkesfri — er Guld.

Weidenfleth.

Og for at prøve ret hans Hierte, for at vise,
 Hvor lidet man en falsk og sminket Dyd bør prise,
 Hvad tykkes dig vel om, hvis vi gif mere vidt?
 Hvis man indbildte ham: du havde tabt alt Dit
 Bed slet Speculation — at du nu var en Tigger?

Wolmer.

I din Opfindelse der megen Biisdom ligger.
 Paa Mennesket, der troer sig dydig som en Gud,
 Jeg intet Bedre veed, end vende Brangen ud.
 Saa faaer Naturen Lust, som tvungen før har tiet;
 Og allerbedst da selv sig straffer Hyfleriet.

Weidenfleth.

Jeg var saa sikker paa dit Bifald, kære Broer!
 At jeg har handlet alt, før du har hørt mit Ord.
 Hvad her jeg sagde dig, alt til Graast er skrevet,
 Og uden Tvivl han strax sig retter efter Brevet.
 Jeg har indbudet ham til Giest med os i Dag,
 Jeg har betroet ham din ulykkelige Sag —

Wolmer.

Det volder ham ei Sorg.

Weidenfleth.

Du troer, det vil ham fryde?

Wolmer.

Mit Tab han som Dessert vil efter Maden nyde.

Weidenfleth.

Det er dog ikke sagt.

Wolmer.

Saa var han jo en Nar.

Det er et Kryderi for den, som Noget har,
 At være sig bevidst: en Anden har det ikke.

Weidenfleth.

Af Livets Kilde dog vi alle burde drikke.

Wolmer.

O ja! men Biin for Faa — og for de Andre Vand;
 Jeg taler nemlig her i billedlig Forstand.

Weidenfleth.

Du imponerer mig.

Wolmer.

Jeg tænker, ei saa gale
 Just mine Tanker er, skøndt ei sentimentale.

Weidenfleth.

Nele, tværtimod!

Wolmer.

Og i Realitet

Har jeg mit hele Liv kun Idealet seet.

Weidenfleth.

En ny Philosophie! Men det er godt; vi trænge
Til Nyt. Philosophie bør aldrig vare længe.

Paris fra Arildstid behersker Moden fin;

Men hvi skal Tankerne blot hentes fra Berlin?

Kom! Bacchus vinker os til Maaltidet, hvor Guden
Penia, prøvende, med Plutus har indbudet.

Hvad Lykkefløjtet gør, og hvad deraf vil skee,

Naar Druen virker —

Wolmer.

Ja, det vil nu snart vi see.

De gaae.

Børelse hos Erast.

Erast sidder med et Brev i Haanden, stirrer paa det, og søger at dæmpe
en heftig Sindsbevægelse. Sophie.

Sophie.

Gud, fiære Fader! tal! Siig dog, hvad har man skrevet
Til dig? Hvad rører dig saa stærkt? Hvad staaer i Brevet?
Er det en Creditor, som ængster dig? Beklag
Dig kun! Det letter dog.

Erast.

Det er din Fødselsdag

I Dag, Sophie!

Sophie.

Nu — vi fødtes ei til Glæde;
Det Første, Barnet gør i Livet, er at græde.

Erast.

Men naar det skønner ret — saa smiler det.

Sophie.

Maaskee!

Du smiler ogsaa — Gud! er Brevet godt?

Erast springer op, og kysser hende.

Og lee

Du skal heresterdags, og Sorgen sig skal skiule
Med Angst, Nidmygelses og Mangel i sin Hule.

Sophie.

Er Brevet godt?

Erast alvorlig.

For os; men for den Staffel ei,
Som i Fortvivlelse drog bort den lange Bei.
Du mindes Ludvig dog, vor Fætter?

Sophie.

Åh, den Arme!

Med ringe Kundskab, men med sielden Hiertevarme.
Hver Dør var lukket ham til Fremtid og Erhverv;
Og da fortæret var tilsiðst hans sidste Skierv,
Saa tog han bort til Søes. „Jeg skal ei længer trænge,“
Han raabte; „jeg gaaer hen, hvor kun der voxer Penge,
Flux — til Batavia, hvor, som en Drage, Død
Bevogter truende Guldskatten i sit Skiod.
Dens Aande giftig er, Stank gaaer fra gustne Læber,
Og den, som nærmer sig uagtsom, Giften dræber;
Dog den Forsigtige, som Skatten kiæl attraaer,
Med bortvendt Ansigt, naar han rast til Stedet gaaer,
Kan fylde Lommerne snart med den rige Byrde,
Før Dødens Pust faaer Tid til voldsomt ham at myrde.“ —
Han gif.

Erast.

Forsigtig, fiæk, og fik sig Lommen fuld;
Men af, det glimrende, det dyrtbetalte Guld
Han hentede ei til sig. Han maatte heden vandre,
Og Ludvigs Rigdom, Barn! — den nu tilhører Andre.

Sophie.

Og disse Andre, Faer?

Erast.

Dem har du længe kiendt;
Ihi det er os, mit Barn! Her er hans Testament.

Sophie.

Gud! er det muligt, Faer?

Erast.

At tidt ved Maalet Manden
En Sæbeboble greb, og kæmped for en Anden?
Ja, Barn! det skeer hver Dag.

Sophie.

Er du bedrøvet?

Erast.

Nei!

Jeg ynker Ludvig; men bedrøvet er jeg ei.
Jeg takker Ludvig, jeg hans Braddød maa beklage;
Men Masse paa — det har jeg aldrig kunnet tage.
Mit Hierte føler Fryd. Han var mig fiern, og vild,
Han ofte giennemfløi alt mangan farlig Ild;
Tilsidst har Ilden brændt de raske, vilde Binger.
Paa Dødens Binge dog hans Hielp os Glæden bringer.
Sophie! jeg er rig. O, det er ei for mig,
Jeg glædes; men, mit Barn, jeg glæder mig for dig.
Følg mig i Haugen, kald din Ferdinand saa siden!
Mit Hiertet svulmer høit — mig Stuen er for liden,

Følg mig i Haugen, Barn! og der, som Blomster smaae,
 Vil vi lykkelige for Herrens Afsyn staae,
 Som Urter, der fik Regn.

Sophie omfavner sin Fader.

Taknemmelige, glade,
 Og til hans Himmel fromt opstrække vore Blade.
 Ferdinand kommer.

Graft.

Der er alt Ferdinand. Har Nogen ham fortalt,
 Hvad hændet er? vort Held — af, kiender han det alt?
 Jeg seer Bevægelsen sig i hans Ansigt præge. —
 Min kiære Ben!

Ferdinand med Fatning.

Graft! Ulykken er en Læge,

Der vækker Kræfterne. Den magelige Dyd
 Ei længer gottes sig ved smukke Tankers Lyd,
 Ei Samson meer sit Haar af Dalila laer klippe,
 Den kiække Styrmand vil i Storm ei Roret slippe,
 Og Frelsens Haab, min Ben! — det er en yndig Fee,
 Som lader os i Nød først ret vor Frelse see.

Graft.

Ja, det er ganske sandt og smukt; men til hvad Ende
 De taler saa — hvordan De Tanken vil anvende —
 Fat Dem, min gode Ben! Ei Lykkekiftet her
 Har omskabt Hierterne paa dem, der har Dem kiær.

Ferdinand.

Jeg var en rig Mands Søn. Hvad gavned Fattigdommen,
 Som jeg indbildte mig? den var dog end ei kommen.
 I Grunden, tænkte jeg, er den dog snart forbi;
 Min Armod egentlig var blot en Ironie.
 Men nu, da den er sand, nu skal min Styrke vaage,
 Og ikke svøbes meer i nogen modløs Taage.

At beile voved jeg ei før, som Rigmands Søn,
 Men nu — berøvet Alt — nu, Fader! er min Bøn:
 Giv mig Sophies Haand! Jeg sværger ved min Tre,
 Hun aldrig trænge skal, jeg hende skal ernære.

Graft.

Sophies Haand, min Ven! med Hjertet har De alt.
 Men — Sindsbevægelsen — har Nogen Dem fortalt —
 Ferdinand.

Ja, Tordenslaget kom — men Lynet traf mig ikke.
 Hvordan min Faer sig i Forandringen vil skikke,
 Det veed Vorherre.

Graft.

Nu, jeg tænker, Deres Faer
 Gi Noget længer mod en ærlig Svoger har,
 Der deler Kaar med ham. Saa har De alt opdaget —
 Men, Kære! siig, hvorfor De kalder Tordenslaget
 Vor Lykke?

Ferdinand.

Lykke, Ven? De altsaa ikke veed,
 De kiender Intet til min Faers Glendighed?
 At paa Jernbanen han er styrtet, at hans Qvaler
 Er ubeskriv'lige?

Til Sophie og Graft, som ængstes.

Jeg metaphorisk taler.

Han gaaet er Fallit. En slet Speculation,
 Og daarlig Tillid til en slettere Person,
 Og Gridstthed efter meer — uhyre store Renter —
 See, her er Brevet, her! Ham selv end Slaget venter.
 Den Arme veed det ei — Uvidenhed var bedst —
 Han med en Ungdomsven er gaaet hen til Giest.

Graft.

Den samme Ungdomsven har ogsaa mig indbudet;

Men, Ferdinand! jeg fik et Brev fra Lykkeguden,
 Og skøndt min Sands er sund som før, mit Hierte frit,
 Har det berøvet mig dog reent min Appetit. —
 Nu, det er sandt og vist: som Stormvind dynger Sandet
 Paa Havet hist og her, gjør lavt og bundløst Vandet,
 Saa hæver Lykken snart og snart nedslaaer en Mand,
 Alt som den under ham har strøet sit gyldne Sand.

Seer til Himlen.

Men hist en Stærkere dog over Skiebnen raader.

Ferdinand.

Nu taler, kære Ven! De selv til mig i Gaader.

Graft.

En høist fortvivlet, høist ulykkelig Person
 Er død, og efterlod sin Ven en Million.

Ferdinand.

Alt mørkere!

Graft.

Følg i vort Lysthuus hist, som, buet
 Med grønne Hvalving, før min stille Sorg har skuet;
 Hvor min Sophie jeg saatidt fortaug vor Nød,
 Og loe, skøndt næste Dag knap Skilling var til Brød.
 Kom ned til Roserne nu, begge mine Kære!
 Nu, Lysthuus! skal du os et ægte Lysthuus være.

De gaae.

En Stue i Bertshuset.

Weidenfleth. Wolmer.

Wolmer gnaven.

Den Middagsmad var slet.

Weidenfleth munter.

Det synes mig dog ikke.

Kiødsuppen —

Volmer.

Alt for tynd, som Vand fast til at drikke.

Weidenfleth.

Et Stykke Øgekød, godt — i det mindste mit —
Mørt.

Volmer.

Køfkød, fiære Ven! og ei en Pille Fedt.

Weidenfleth.

Dg Urter, søde, smaae —

Volmer.

Ei friske her af Aaret;

Dem Rusland har i Fjor paa sine Marker baaret.

Weidenfleth.

Asparges —

Volmer.

Pindeværk!

Weidenfleth.

Hvad har du da imod

Kalkunen?

Volmer.

Gen Ret maa, for Fanden! være god.

Weidenfleth.

Dg Binen dadle kan med Rette du ei heller.

Volmer.

Langt bedre har jeg den dog i min egen Kielder.

Weidenfleth leer.

Naar ei du nyder den, hvad gavner den da dig?

Din allerbedste Biin er dog udrikkelig.

Jeg kunde have lyst dig om et Glas at tigge.

Wolmer.

Den allerbedste Biin — den vinder ved at ligge.

Weidenfleth.

Nu — velbekomme dig, min Ven! til Takke tag;
Du deelte Kaar med mig, jeg var din Bert i Dag.

Wolmer.

Jeg ivrer mig for dig; det svier i din Lomme.
Naar man betale skal sin Mad i dyre Domme,
Saa bør den være god. Her hedder det: Betal!
Jeg i mit eget Huus er yderlig frugal;
Der fine Retter paa mit Bord er aldrig kommen,
For Sundhed er det godt — og endnu meer for Lommen.

Weidenfleth.

Men glem nu denne Sorg, og vær ei meer forstemt.
Graft kom ikke med, Indbydelsen blev glemt
I al den Hurlumhei af hans indbildte Lykke.

Wolmer.

Snart blæser Skiebnen ham et ganske andet Stykke
Paa sørgelig Trompet. Men jeg — hvad sagde jeg?
Jeg vidste strax, at han til Middag kom her ei.
Nu Hovmod's Diævel alt dybt i hans Bug er faret,
Fra den Tid Brevet ham har Lykken aabenbaret.
Dg hevne sig paa mig — tro mig, det er hans Agt,
Med Spot, med Haan, med Smil, med taabelig Foragt.
Men han skal snart igien sin gamle Gangsti vandre.
Den falder selv i Grav, som graver Grav for Andre.

Weidenfleth alvorlig.

O, vise Balgsprog! o, et Barsel, sendt fra Gud,
Men glemt og overseet paa Jorden — som hans Bud!

Wolmer forundret.

Hvad gaaer der af dig, Ven? Du præker i en Tone —

Weidenfleth smilende.

Tilgiv! det var et Vers — et Vers, min salig Kone
Holdt meget af; og tidt, aldeles mod mit Sind,
Som bedst jeg staaer og gaaer, det Vers mig falder ind.
Det er en Bane, Broer! Hun svæved i det Høie;
Med Fruentimmer ei det regnes maa saa nøie.

Volmer seer ud af Vinduet.

Der kommer dog Graff. Den Scene, den blier skøn.
Han har sin Datter med, fulgt af min egen Søn.
Nu venter han, at jeg skal Flaget for ham stryge;
Nu vil han knuse mig, nu vil han mig ydmyge.

Graff kommer med Sophie og Ferdinand.

Graff.

Volmer!

Til Weidenfleth.

God Dag, min Broer! Jeg kommer noget seent,
Tilgiv!

Volmer tør.

Vi har alt spist.

Graff leer.

Hvad? alt giort Bordet reent?

Weidenfleth trykker hans Haand.

Jeg gratulerer dig, min gamle Ven! Jeg fatter,
Hvi først du kommer nu. God Dag!

Hilser Sophie.

Det er din Datter?

Graff.

Ja. Der staaer Wolmers Søn. Og Berten har vel meer
Til Giester i sit Huus, om end vi komme fleer,
End aftalt var.

Wolmer sagte til Weidenfleth.

Seer du? han selv dem har indbudet.

Det er hans Tak til dig. Derpaa man kiender Studen.

Graft gnider fornøiet sine Hænder.

Lil Lykken vænner man sig snart, lidt efter lidt.

Jeg har min Ro igien, jeg fik min Appetit.

Men før vi gaae til Bords, Herr Wolmer! maa jeg tale
Med Dem.

Wolmer.

Ja, tal De kun! Nu har De at befale.

Graft.

Som tvende Spillere man har i Dag os seet:

Med flette Kort jeg vandt, med godt Kort blev De beet.

Det hændes oftere paa disse Jordens Zoner.

Men jeg vil skaane Dem for flere Reflexioner.

De veed, vor Character altid forskiellig var;

Hvad Under altsaa nu, i Fald jeg handler, Faer!

Paa anden Viis, end De? Man være maa forskiellig.

Jeg vil ei bryste mig, jeg gjør mig ikke hellig,

Jeg forekaster Dem ei haardt i Deres Nød,

At De om Næstens Vel før alt for lidt Dem brød.

En Pige, som er rig, kun Ferdinand skal ægte?

Rig er en Millionair.

Wolmer.

Det kan man ikke negte.

Graft.

Han er min Svigersøn. Saaledes, kære Mand!

Kom med hinanden da vi to i Svogerstand.

Vel ganske kan jeg ei adsplitte Deres Taager,

Men Svoger har dog Lov at hielpe paa sin Svoger.

Det Huus, hvori De boer, beholde skal De frit;

I Sidemuren, Ven! som vender ud til mit,

De Huller bore maa — forbudt af Politiet —
 Saa mange som De vil, for Brændviinsbrænderiet.
 I Fald De røger os af Haugen ud — vi gaae;
 En større Hauge nu vi Raad har til at faae.
 Og gode Retter, Jaer! — derpaa gier jeg Dem Ordet —
 Skal ubetalte staae hver Dag for Dem paa Bordet.

Weidenfleth

lægger sin Haand paa Wolmers Skulder.

Nu, Wolmer! gamle Ven, som kalder Dyd en Last!
 Hvad tykkes dig vel her om Hevnen af Graast?

Wolmer forbittret.

Af Harme jeg forgaaer. Du Psycholog dig kalder,
 Og fra dit Die dog ei bedre Laagen falder?
 Du roser Gavmildhed af ussel Fattigdom,
 Der flux, som i en Drøm, til al sin Velstand kom?
 Hvad gjør han? Følger end Letfærdighedens Fane;
 Aflægge kan han ei saa strax den gamle Bane.
 Men lad ham være rig, som jeg, en god Snees Aar;
 Med hans Høimodighed see saa hvordan det gaaer!
 Det ærgrer mig, at see paa den sangvinske Daare,
 Som smigrer indbildt Dyd med affecteerte Laare,
 Og bedre nu sig troer, end mig. Jeg sagde dig,
 Jeg vidste det forud: han vil ydmyge mig,
 Paa den Viis eller hiin — det være kan det samme.
 Den dydige Graast vil gjøre mig til Skamme;
 Men Skammen er kun hans.

Altid hidsigere; til Graast.

Man har Dem holdt for Nar:

De Stodder er endnu, som altid før De var.
 Der' Fætter er ei død — maaskee han er creperet,
 Men ikke mindste Skierv han Dem testamentered.

Dg jeg er fattig ei; som før, jeg godt mig staaer,
 Dg ei min rige Søn en fattig Pige faaer.
 Gaa nu til Bords, Graft! med Deres tomme Lomme;
 Stil Deres Appetit. Jeg ønsker, vel bekomme!

Bil gaae.

Weidenfleth standser ham.

Bliv lidt! tilgiv, jeg dig opholder, er saa fri!
 Comødien, min Broer! er end ei reent forbi,
 Jeg har endnu et Ord at tale med dig ene.
 Gi Vidne være bør din Søn til denne Scene.

Til Ferdinand.

Giv Brevet, Ferdinand! og skynd Dem saa lidt ud
 I næste Bærelse med Deres unge Brud.
 Jeg eder begge to strax ind igien skal kalde;
 Men Tæppet maa gaae op — heelt op — før det kan falde.

Ferdinand og Sophie gaaer.

Volmer fortrædelig.

Hvad skal de Jagter til?

Weidenfleth.

Det du erfarer strax.

Bogt dig for Utropos, som klipper med sin Sax.
 Dog jeg godlidende med Ord vil ikke prøve
 Dig her at tæmme; tam man gjøre kan en Løve,
 Men ingen Bavian. Dg ei saa ganske gal
 Er just din Theorie: du seer dit Ideal
 Kun i Realitet. Saa lad den dig fortælle
 Din Skiebne, bsi dig for din Afgud — det Reelle.

Rækker ham Brevet.

Volmer

læser det, er af Forsærdelse nær ved at tumble om, og siger med mat
 Stemme:

Jeg reent er ruineert!

Weidenfleth.

Godt! nu du Alting veed.

Et Riismandsbrev dog tidt har stor Beltalenhed.
 Graaf er Millionair, og jeg har ikke saaret
 En god, uskyldig Mand, og Manden ei bedaaet.
 Du fattig er, han rig — fortørnet du, han fro;
 For Resten, hvad I var, det er I begge to.
 Thi det er ikke Guld, som Dydighed erhverver
 Til sit og Andres Gavn, der Menneftet fordærver,
 Og Dyd udflækker ei blot Armod i sin Braa,
 Tidt lumpne Sierrighed hos Fattigdom jeg saae.
 Det Hjerttet, Villien er, hvorover — om det Bærre,
 Det Gode møder os — vi altid selv er Herre.

Graaf til Wolmer.

De er i slet Humeur, tabt Deres Eiendom,
 Og Hesten bider, naar den finder Krybben tom.
 Det Tilbud, jeg har gjort, skal aldrig mig fortryde,
 Hvis ikke De afflaaer, hvad Hielpsomhed kan byde.

Wolmer stammende.

Jeg — — takker Dem.

Weidenfleth.

Vi lidt, Graaf! Med al Fornuft

Jeg dog et Dieblif maa give Breden Luft.
 Jeg kiender dig, du vist vil for hans Fremtid sørge;
 Men — mens vi ene staaer, om Gæt maa jeg ham spørge.

Streng og stolt til Wolmer.

Beed du, hvorfor som Pest du hader Uskylds Fryd?
 Hvorfor du væmmes ved et Ord, som hedder Dyd?
 Og kalder Uedelmod kun Hykleriets Yngel?
 Beed du hvorfor? Svar?

Wolmer.

Nu?

Weidenfleth.

Fordi du er en Slyngel. —

Bær rolig! Mellem os det blier en Hemmelighed,
Som Ingen røbe tør — men hele Verden veed.

Munter.

Dg kald nu Børnene; thi før jeg ham forlader,
Maa han velsigne dem dog først — som værdig Fader.

Erast.

Du er for streng, min Ven!

Weidenfleth.

Hvad streng? Han faaer det godt;

En Sandhed revser ham, en lille Smule Spot —
Er det for meget?

Til Ferdinand og Sophie, som komme ind.

Børn! snart Præsten jer skal vie.

Sophie.

Min Fader! Ferdinand!

Omfavner dem begge.

Ferdinand.

Min elskede Sophie!

Tæppet falder.

Forspil, Prologer og Epiloger.

Epilog

til

Sorgespillet Hakon Jarl,

ved Kongens Fødselsfest den 30te Januar 1808.

Bragi taler:

Der staaer han høi og fast paa Thingets Steen!
Den barske Vinterstorm har bruset ud,
Der vilde hindre Fredens Foraarsblomst
At spire frem i sine Fædres Hauge.
Der staaer han kongelig paa Thingets Steen,
Om sig en Ring af Landets diærve Sønner,
Som lyde ham med Trost og indtil Døden,
Som slaae for ham til Blodets sidste Draabe,
Som elske ham til Hjertets sidste Slag.
Hvo blandt Skioldungerne gif Kongeveien
Til den ved Fødselen bestemte Throne
Saa lang, indviklet, og saa vild, som Olaf?
Dog staaer han kæmpesfast paa Thingets Steen,
Og ingen tornefuld, forvirret Sti
Har ledt ham vild, og ingen Vinterstorm
Har kuet ham; han har tilbagelagt
Sin Vej, betvunget Stormen, staaer paa Stenen,
Hvor Odin stod for ham, hans Stammefader,

Om sig en Krinds af Aserne fra Balhal,
 Dg hvor endnu to tusind Aar hans Børn
 Skal styre det urustnelige Guld
 Af Dan hiin Mykillatis Kongescepter.

Hvorledes har han her arbeidet sig,
 Den raske Olaf, hen til denne Steen?
 Hvorledes har han overvundet Stormen?
 Tilbagelagt den lange Vandringgang?

Er mellem Askurs Børn saa stump en Træl,
 Saa reent berøvet Aandens indre Lys,
 Der stuer ei Forsynets Finger her?
 Der indseer ei, at Himlen var med Olaf,
 Dg at dens hellig' Engle ledte ham?
 Thi vider det, I danske, norske Mænd,
 Som Nordens Røst om Nordens Alter samler!
 I høre det igiennem Bragis Mund:
 Alfader elsker høit Skioldunge-Atten,
 Bestiermer med sin Varetægt den, hvergang
 Retfærdighedens glødende Rubin,
 Uskyldighedens klare Diamant,
 Huldosalighedens himmelblaa Sapphir
 Sig i den hellige Krones Guld befæster;
 Han leder den igiennem alle Storme,
 Igiennem Tiørn og Krat — til Thingets Steen.

Som Regnen klækker ud Naturens Blomst,
 Saaledes aabnes Hjertets ædle Rose
 I Modgangs Regn; der danner den sin Knop,
 Dg først naar Knoppen svulmer i sin Fylde,
 Aabnes dens Bæger fuldt af Glædens Sol,

At den kan frydre Dagen med sin Bellugt. *
 Hvo aldrig Rummer fandt, hvo aldrig stred,
 Blev kun en feig, en østerlandsk Despot,
 Blandt Qvinder voxet op i skumle Harem;
 Den deelte Livet mellem grusom Feighed
 Og Søvn og Bellyst paa det bløde Bolster.
 End fødtes ingen stor, udmærket Helt,
 Som ikke stred sig til sit Heltedom;
 End blomstred ingen Nation paa Jorden,
 Som ei optugtedes ved Boldsomhed.

Naar Heimdal blæser i sit Horn til Kamp,
 Da blæser han tillige Taagen bort,
 Som døsig efterhaanden sig har lagt
 Om Stilhedens Moser.

Men mit glade Blik
 Seer Liv og Raffhed i min tappre Slægt.
 Jeg hører Dren klinge dybt i Skoven,
 Jeg seer de gamle Ege gierne bøie
 De stolte Hoveder til Landets Tarv;
 Høit klinger Hamren i den hede Gøse,
 Den stærke Bergthor smedder Som og Spiger.
 Til Sneffens Planker, Skiold til Heltens Arm.
 Den ædle, tarvelige Røisomhed
 Sig sætter atter ved den danske Arne,
 Og ammer Kæmper op for Fædrelandet;
 Luxus er drevet til sin Roversø.
 Af gyldne Miødhorn gnider Danneqvinden
 Den ædle Rust; det blinker Fryd i Hallen.
 Hvad Hertha byder i sit grønne Skiod,
 Det dyrkes, og det farver Mandens Kind

Med den tilbagevendte Sundhedsrødme.
 Hvad fløver lynsnart hiit den søloblaa Bove?
 Den lette Snekke, der en Søfugl liig
 Sig skynder efter Rov; den pikker Næbet
 I Spækket af den plumpe Hvalfisk, som
 Hovmodig troer at herske over Havet,
 Og iler glad til Stranden med sit Bytte.
 En ædel Harme har med stærke Lunger
 Oppustet Gløderne paa Grens Alter.
 Den brænder klar og høi, den skønne Flamme,
 Og Helten stander tryk paa Thingets Steen,
 Saa tryk, som Trykgesøn i fordums Dage,
 Og smiler ad den barske Storm, som han,
 Der vilde hindre Fredens Foraarsblomst
 At spire frem i sine Fædres Hauge.
 Han stander kongelig paa Thingets Steen,
 Endskjøndt hans Kongevei var trang, som Olafs.
 Men der mit Guddomsøie seer i Aanden
 Ham rolig stande, styre Nordens Riger
 En vældig Råd af Aar med Held og Kraft,
 Naar den umættelige lumske Hovmod
 Er dræbt i Hulen af sin egen Træl;
 En Ring om sig af Landets diærve Sønner,
 Som lyde ham med Trostak indtil Døden,
 Som slaae for ham til Blodets sidste Draabe,
 Som elske ham til Hjertets sidste Slag.

Epilog,

fremfagt af Skuespillerinde Mad. Rosing

ved hendes Benefice den 23de December 1809.

Hvad giver Qvinden Mod til frem at træde
 I en saa talrig, hæderlig Forsamling?
 At tale om sig selv? Ei sendes hun
 En Skioldmø, som for mange Vintre siden,
 Med Bandser om det unge Bryst, med Lokken
 I gule Ringe, med det lette Jagtspyd,
 Som Nanna, eller og som Rude, for
 At saare let det elskovsfulde Hierte.
 Den svandt den unge Vaar, som hver en Vaar,
 Og dens Forgietsmigeier svandt med den;
 Og fast saa langt tilbage nu, som Sagnet
 Om hine hedenske Heltinder, ligger
 Grindringen om Kunstnerindens Kunst.
 Døg skal ei Mismod Hiertet end nedbøie:
 Svandt Ungdomsvaaren hen — den milde Høst
 Er end ei plat forsvundet; mindes og
 Kun hist og her en Aldrende sig Nanna —
 I tætte Kredse seer jeg Mænd og Qvinder
 (Lor Læben yttre, hvad mit Hierte haaber?)
 Som mindes: Sigbrit, Jutta, Claudia.

O, giv mig Kræfter, min Gudinde! høie
 Melpomene! lad Diet, før det brister,
 End funkle stundom for den elskte Kreds
 Din Guddomsild. Men, af! naar Funken slukkes;
 Naar i den sene Høst de grønne Buske

Bedækkes med det almeen gustne Skær;
 Naar Jntet minder meer om fordums Blomstren:
 D, gaaer den hvide Vinter da ei koldt
 Dg følesløst forbi! Grindrer eder,
 At Kunstens Gang er Livets Gang, at Alt
 Kun stiger for at synke! Smiler til
 Den stille Snee, Ærværdighedens Krone,
 Den bladeløse, blomsterløse Krands,
 Der pryder Brudens Jøse, naar hun sit
 Sølvbryllop helliger med Evigheden!

Epilog

til

Sorgespillet *Axel og Valborg,*

ved Kongens Fødselsfest den 29de Januar 1810.

Han sank sin Konge tro i Dødens Favn,
 Dg evig hædret er nu Heltens Navn.
 Paa Kisten rustet Axels lange Sværd.
 D, var kun Skjaldens Qvad sin Gienstand værd!
 Thi den fortienet Sang af bedste Skjald,
 Som ringeagter villig eget Fald,
 Som stander liig en Borg, et sikkert Slot,
 At værne for sin Herre, for sin Drot,
 Som viger ei et Skridt med fasten Fod,
 Dg som besegler Pagten med sit Blod,

Dog hvortil river Følelsen mig hen?
 Jeg skuer Harm i Træk af danske Mænd:
 „Den værd et Qvad, som villig holder Stand?
 Vilst du da siunge høit om hver en Mand?
 Er det en Dyd, at ikke være Træl,
 At foretrække Usa=Thor for Hel?
 Og kan Udøvelsen af første Bligt
 Dplive Skialden til et Heltedigt?
 Kun for det Sieldne fletter Musa Løv,
 For det Aldaglige er Saga døv;
 Og den, som lød den Bligt, der fuldt var hans,
 Er ærlig Borger — uden Borgerfrands.“

O, ingen Harm i misfornøiet Bliif,
 I Danske! Hakon var ei Frederik.
 Ei for sit Livs, ei for sin Glædes Tab:
 Fordi han overvandt sin Lidenstak,
 Fordi han Kongen i sin Fiende saae,
 Fortiener Axel Løv, som ei forgaae.
 Den Drot, som er en Fader for sit Land,
 Han har en Søn i hver en Dannemand;
 Og Axels Trofasthed og Axels Fald
 Er Intet under ham end Borgerkald.

O, Frederik! dit ædle Die saae
 Af Graven her de gamle Skygger staae.
 Som Ddin fra sit Hlidskialf, skued du
 Med rolig Dversigt den vrede Hu.
 Dit høie Hierte og din Faderbarm
 Ei kiender Sindets Storm, Uretfærds Harm.
 Af, dig forpligtes ingen Helt især,
 Din Bennesalighed forpligter hver;

Og derfor under dig, vor Fredegod!
 Er det ei stort, at offre Liv og Blod.
 Uegennyttigt er dit Kongebud;
 Du skienker hver en ærlig Svend sin Brud.
 Hvad Under da, at al din Ungdom staaer
 Som Biarkebeiner, Konning! om din Gaard,
 Og støder utaalmodig Spydet ned,
 At slaae for dig, at døe for dig bereed;
 Gi under Magtens Pandser: uden Læ,
 Kun klædt i tynde Bark af Krens Træ,
 Samdrægtighedens Træ, din Sommers Priis,
 Der groer i Norden, som i Paradiis!

O du, som klækker hvert et Blomster frem,
 Skienk og et naadigt Die Kunstens Hiem!
 Fra tynde Skiermer, svage Lampers Skin
 Blye træde Phantasiens Præster ind.
 Foragtet, uden Kiærlighed og Liv,
 Nedsynker Kunsten let til Tidsfordriv;
 Men hævet ved en stærk og venlig Haand
 Tiltager den i Kræfter, som i Vand.
 Da fletter fro den Elskovs Myrtegreen,
 Da reiser den for Helten Bautasteen,
 Og revser Daarlighed bag Biddets Slør,
 Og fryder unge Svende, skionne Møer,
 Og hædrer høit din Fest, vor Fredegod!
 Og rækker dig en Krands med freidigt Mod,
 Og signer Himlen, og lykønsker sig
 Den Dag, som skienkte Danmark's Rige dig.

Prolog

for

Stuespillet til Bedste for de krigsfangne Somænd i Engeland,
samt deres Koner og Børn,

den 26de Januar 1811.

Hurra, I danske Mænd! I Helte raske!
Snart flammer atter Hevnens vilde Blod.
Den frække Phønix stiger af sin Aske,
Den stolte Havets Fugl er ikke død.
Den spreder mægtigt sine hvide Binger,
Sin ranke Hals den hæver høit med Lyst,
I røde Næb den Dannebroke svinger,
Og Bølgen spiller om dens brede Bryst.

Arme Broder, som i Lænker
Urligt end paa Danmark tænker,
Bundet dybt i Taarnet ned;
Som ei agter Fiendens Gave,
Som vil heller være Slave,
End vanære Troskabs Ed!
Ufelig du blev behandlet,
Knokler har man for dig sat;
Men din Haand har dem forvandlet
Til en nordisk Lystfregat.
Ikke du paa Hungren tænkte,
Da saa snildt du Skibet skar.
Gaven, som du Danmark skienkte,
Er vort Hierte dyrebar.

Bakkre Broder! vi dig hevne,
 Har, som du, et Skib os giort.
 Hvad os Briterne mon levne,
 Bygges dem til Wreport.
 Mørke Bølge nu maa bære
 Wreporten stolt og fri.
 Snart Britannia til Wre
 Analder dens Fyrværkeri.

Flyd ud paa Dybet, yndig som en Svane,
 Bort Fryderaab fra Kysten følger dig.
 Gal, ryst din Vinge, Kampens røde Hane!
 Dit hvide Kors i Purpur bade sig.
 Lær Haien, naar dens haarde Pande fløves,
 Naar dybt din Klo du i dens Indvold slaaer:
 At danske Kæmpers Snekker vel kan røves,
 Men aldrig Danskes Heltemod forgaaer.

Brødre, som i Fængslets Kæde
 Mindes Danmark troe til Død!
 Vi vil her i festlig Glæde
 Mindes eders bittre Nød.
 Faderlosets Sul bønhøres,
 Eders Qual er snart forbi,
 Eders Broders Hierte røres,
 J skal atter vorde fri.
 Phønix breder ud sin Vinge,
 Snart J skal paa Phønix staae,
 J skal atter Hatten svinge
 Høit i den forgyldte Raa.
 Med de andre Helte stærke
 Skal J gaae fra Danmarks Kyst,

Kæmpe eder til et Mærke
 Paa det fædrelandske Bryst.
 Eders Daad skal Fredrik lære,
 At I kiender ingen Roes
 Mere stor, end den, at bære
 Navnet af en dansk Matros.

Dermed Alle Gud befalet!
 Nu til Sang med freidig Hu!
 End har Phønix ikke galet,
 Gales maa for hende nu.

(Sang.)

Dg der var i Norden saa mægtig en Fugl,
 Som hist paa Arabiens Hede.
 Den pleied at sidde fast aldrig i Skiul,
 Saa fro den sin Binge mon sprede.
 Naar Bingen den mon slaae
 Over Bølgen den blaa,
 Da ængstedes alle de Fiske smaae.

Ihi hvis vi den Krønif saa gammel kan troe
 (Dg troes maa vel den, som en anden),
 Da slog den i Byttet sin mægtige Klo,
 Dg slagred med Byttet til Stranden.
 Naar ind den da foer
 I Isfiord,
 Da jubled de Kæmper om Egebord.

Men alt som den ældtes, den stoltere steg,
 Da vilde den længer ei rane;

Den bygged sin Rede i Danemarks Geg,
 Der fik den at dvæle sin Bane.
 Saa høit til dens Top
 Da rask flavred op
 Saa mangen en vild og forboven Krop.

Hvo nævner dem alle fra Fredrik til Skiold,
 Som flavrede høit til dens Bolig?
 Kong Christian, Niels Juel, Peder Tordenskiold
 Især blev med Fuglen fortrolig.
 Fra Danemarks D,
 Men ei for at døe,
 Med Alder den svang sig til midlandste Sø.

Hvor Wren det giældte, der Phønix var hos,
 Der rysted den Bingen tilviøse.
 Den Fugl blev saa gammel, at der groede Mos
 Tilfidsst i dens graanende Jøse.
 Da Fienden blev glad:
 „Nu køles vort Had!“
 Men derfor fortvivled ei Axelstad.

Den kiendte sin Fugl og dens fieldne Natur,
 Den ængstedes ei udi Nøden.
 Vi vidste: saa lidt som den fanges i Buur,
 Saa lidt kan den fanges af Døden.
 Snart Kummeren veg;
 Af Afken den steg,
 Nu sidder den atter i Danmarks Geg.

O, Phønix! du værned to tusinde Aar
 Om Sicellands blaafarvede Bælte,

Du vilst ei forlade, til Verden forgaaer,
 Dankongen og Danemarks Helte.
 Sid høit paa vor Stavn!
 Dit funklende Navn
 Udbrede vor Ære fra Havn til Havn!

Epilog

til

Tragødien Correggio,

ved Kongens Fødselsfest den 29de Januar 1811.

Silvestro.

Fred være med dit Støv!
 Din Jøse pryde Evighedens Lov!
 Om flere Secler vil din Laurbærkrone
 Begeistre Skialden, vække Harpens Tone.
 Som her du blegned useet, stille leed,
 Ukiendt af Verden, dens Medlidenhed,
 Saa skal din Død, af Kunstens Haand fremstillet,
 For Efterverden staae, et venligt Billed.
 Ja, det er Sandhed, hvad mit Hierte spaaer:
 En ædel Konning om tre hundred Aar
 Skal paa sin Fødselsfest din Skiebne høre;
 Den vil hans kongelige Hierte røre.
 Hvi leved du ei under Frederik?
 Da var dit Døis siælefulde Bliif

Ei her i Skoven sluft; da var i Lænker
 Din Kraft ei lagt af Avinds lumste Rænker.
 O, Held det Land, som slig en Fyrste har,
 Hvem hver fortrinlig Daad er dyrebar,
 Hvis Hierte er Belgjørenhedens Kilde,
 Hvis Faderhielp end aldrig kom for silde!
 Han veed, hvor Dyd i Armod's Hytte boer,
 Ham blinder ingen Pragt af Hovmod'sglandsen,
 Han holder Kunstens Hauge huldt i Flor,
 Ham fletter Kunstens Musa Laurbærfrandsen.

Epilog

til

Syngespillet Faruk,

ved Kongens Fødselsfest den 30te Januar 1812.

Skuepladsen forestiller et Torv med et Alter i Baggrunden, hvor
 Navnene Faruk og Mira lyse paa Forsiden.

Phantasiens Genius

med Binger, og en brændende Fakkell i Haand, taler:

Vort Syngespil er nu forbi,
 Den nysforeente Harmonie
 Nu tier og forstummer.
 Nu Faruk med sin Mira hen
 Til Caucasus fløi bort igien,
 Til Glemsels lange Slummer.

Dog endnu brænder deres Navn
 Paa Altret her i Kiøbenhavn!
 Hvad kan det vel betyde?
 Hvi glæder sig dog Folket her?
 Hvor kan et luftigt Giennemskær
 En stor Forsamling fryde?

Hvi helligholdt man denne Fest?
 Indbød Erato kun til Giest
 En talrig Danerskare,
 For pludselig, naar Alt var Lyst,
 At gieffe det besjælte Bryst,
 Og lade Glæden fare?

Nei, ogsaa vi en Faruk har,
 Som er vort Hierte dyrebar;
 Som har sin Rose fundet;
 Som ei ved Lidenskabens Bud,
 Men af sit Folk, bestemt af Gud,
 Har Danmark's Krone vundet.

Det lette Spil er nu forbi;
 Men derfor døer ei Phantastie,
 Hun Templet ei forlader.
 Det er den lille Alf, som her
 I Nymyghed sin Sang frembær
 For Danerigets Fader.

Til Tegn paa hvad jeg her har sagt,
 Saa lægger Mærke, giver Agt:
 Med Trylleriets Fakkell
 Jeg nærme vil mig Altrets Fod,

Dg i de Træk, som fordum stod,
Frembringer et Mirakel.

Hun berører Altret med sin Fakkell. Navnene Faruk og Mira
udslukkes, paa Begyndelsesbogstaverne **F** og **M** nær; derpaa
læser man:

Fredrik og Maria.

Genien nærmer sig atter Prosceniet med en Blomsterkurv, og siger:

Nu seer I alle selv vel bedst,
Hvad her betyde skal vor Fests,
Dg jeg vil ei fortie:
Bed Faruks og ved Miras Navn
Vi tænkte kun i Glædens Favn
Paa Fredrik og Marie.

I det hun nærmer sig den kongelige Loge:

Tør vel den lille Phantasie
I Danerfolkets Harmonie
Indblande sine Fagter?
Hun tør det, ædle Frederik!
Hun læser i dit milde Blik,
Du ei vor Blomst foragter.

Hun strøer Blomster af sin Kurv. Tæppet falder.

Ydun og Titania.

Et Forspil til Syngespillet Faruk

ved dets Opførelse til Indtægt for Forfatteren den 21de Marts 1812.

Hedre Skov. I Baggrunden Isefiord.

Ydun med et Frugt bæger i Haand.

Grøn Skygge skjuler atter mine Træer,
 Min Bragis Lund er røde Blomsters Bolig.
 Alfaders Sol er Norden mere nær,
 Dg Stormen slumrer i sin Hule rolig.
 Niord snyser ei; det blanke Drefund
 Bedækker Freia med sin Sølvflade,
 Dg alle Herthas unge Børn er glade,
 Dg quiddre i den dunkelgrønne Lund.
 I disse Skygger reiser sig min Hal,
 Hvor Landets Mænd sig tidt i Dvælden santer;
 Hvor mangt et Sagn om Kæmpers Kamp og Fald
 Besjæler Dins Øt til høie Tanker.
 Mit Alter pryder Danerkongens D,
 Det staaer til Ære for den gamle Stamme,
 Hvis Minder Heltens Hierte kan opflamme,
 Dg lære: skiont at leve — skiont at døe.

Nu atter ind jeg vil i Hallen gaae;
 Udødeligheds Frugt er i mit Bæger.
 Min Bragi skal sin Helteharpe slaae,
 Dg mens hans vante Haand paa Harpen leger,
 Skal Ydun byde Kæmpen Æblets Kraft.
 Udødeligheds Held er i dets Rødme,
 Dg Bederqvægelsen er i dets Sødme,
 Dg høi Begeistring i dets milde Saft.

Men, ha! hvo nærmer hist sig Isefiord?
 En skælbedæft, søvglindsende Delfhin
 Høit svæver giennem Bølgerne. Jeg seer
 En venlig Pige sidde paa dens Ryg
 Med Krone paa sit Haar; et Fyldehorn
 Med Roser og Violer i sin Arm.
 Hun stiger ud. Smaae Ulfer slagre med
 Som Sommerfugle, hvor den Hulde træder.
 Hvo er den Skønne? Er det Freia? Nei!
 Sorthaaret er hun, ei saa høi, som hun.
 Er det Alfaders Biv, den stolte Frigg?
 Saa muntert saae jeg sielden hendes Die.
 Hun kommer hid — hun byder sine Smaae
 At vente sig ved Stranden. Frygtsom nu
 Hun nærmer sig, og seer sig tidt tilbage.
 Hun standser — hilser. — Yndige! hvem est du?
 Titania hilser hende.

Jeg er Titania —
 Fra Indiens Sletter, Phantasiens Fee.
 Tilgiv mig, Nordens hulde Sanggudinde!
 At jeg paa min Delfhin nysgierrig nærmer
 Mig dit forkladne Hav. Den hulde Sol
 Har loffet mig med mine Blomster hid,
 At skue dine Der og dine Fielde.
 Som Bien svæver om fra Blomst til Blomst,
 Og samler Honning til sin Celle sig,
 Saa svæver jeg med mine Børn omkring,
 Og samler Emne mig til mine Sange.
 Ydun.

Du est fra Østerland?

Titania.

Fra Ginistan,

Hvor huld Indbildning bygger sine Slotte
I Dal, paa Fjeld, ja selv paa Skyens Kant.

Ydun.

Hvad vilst du her?

Titania.

Dyppise bag din Skov

Mit hvide, flygtige, snartspændte Telt,
Dg byde Heltene til mine Lege.

Ydun.

For ædel Kunst staaer aabent varme Danskes
Retrørte Hierte; gierne skuer han
Et høit, et helligtlysende Beviis
Paa fielden Kraft, især fra Fædrelandet.

Titania venlig.

Den hele Verden er mit Fædreland.

Ydun.

Min Bragis Harpe klinger gierne hørt
Om Skandinavens vældige Bedrifter.

Titania.

Jeg kan kun synge kædent til min Cither.

Ydun.

Min Sang til Dyden stemmer og til Daad.

Titania.

Uk, Dyden smiler, Daaden hviler huldt,
Dg samler Kraft ved Nattergalens Toner.

Efter et Ophold.

Jeg veed det, Ydun! — mine Strænges Klang
End lyder fremmed i din Nordboes Dre:
Alvorlighed vil helst om Alvor høre,
Dg flygtig Drøm er kun min hele Sang.
Men hvis du mig vil lede ved din Haand
I Templet ind, Titania forsvare,

Saa haaber jeg, det har vel ingen Fare;
 Dg det vil gyde Styrke i min Aand.
 Siig dem, at skøndt min Blomst er ei din Frugt,
 Saa kan en Blomst sig ogsaa Helten sømme;
 Siig dem, at det er ofte sødt, at drømme,
 Dg at det findrigt er, at drømme smukt.
 Du maner Helten af sin Ræmpegrav,
 Dg skildrer Kiærlighed til høie Qvinder;
 Jeg med Naturen Menneſket forbinder,
 Dg livner Altting med min Tryllestav.
 Min Skabertanke svæver kæl og fri,
 Kun Skønhed er min Lov i Tankens Rige;
 Jeg svinger mig paa dristig Phantasi,
 Som du paa Følelsen, til det Guddommelige.

O dun.

Velkommen, hulde Barn! Kom til mit Bryst!
 Jeg vil dig ind i Danmarks Tempel føre.

Titania.

Al, troer du, Nordens Sønner mig vil høre,
 Dg lytte venligt til min spæde Røst?

O dun.

Jeg tvivler ei.

Titania.

Men du maa for mig bede.

Jeg fremmed er.

O dun.

De elſke Alt, hvad huldt.

Titania.

Tal du for mig, mit Hierte er for fuldt;

Jeg seer dem alt i Dalen hist dernede.
Mit Sprog er fremmed, vil de mig forstaae?

Ydun.

Ræf dem din Krands, de vil den ei forsmaae.

Titania udstrækker sin Krands. Tæppet falder.

Apol og Melpomene.

Prolog til Tragødien Stærkodder.

1812.

Apol.

Du som et Mønster frem vil stille
Den Mand, som slog for Guld sin Drot?
Jeg gyser ved hans Minde blot,
Du twinger Taaren til at trille!
Medlidenhed afpresser du
Selv med den blodigfæle Scene;
Hvordan, min Søster Melpomene!
Forstaaer jeg din Begeistring nu?

Melpomene.

Jeg viser i en Kæmpe stor,
Hvad der mon røre hvert et Hierte:
Forsoningen, som Himlen lærte
Til Glæde for den faldne Jord.
Ei Melpomene kæmped vild
Mod Dyd som Hedningers Gudinde,
Dg mindre nu skal Taaren rinde
For ud at slukke Bestas Ild.

Apol.

Der er jo vakkre Helte nok,
 Som ei Misgierninger besmitter.
 Hvi pryder du med Kunstens Glitter
 En utaknemlig Marmorblof?
 Fortiene da vel de, som vandre
 I brodeløs Uskyldighed,
 At deres Grave trædes ned,
 Og skal de vige for de Andre?

Melpomene.

Held den, som vandred giennem Livet
 Blandt de udvalgte Sielnes Tal!
 Hans Gravhøi ei nedtrædes skal,
 Ham Salighedens Krands blev givet.
 Urania ham Glæder spaaer,
 Hun skal ham høit et Tempel bygge. —
 Men der maa være Lys og Skygge,
 Hvor Melpomene Harpen slaaer.

Thi kun i denne Taagedunst,
 Som stormende med Lyset kæmper,
 Som enten dæmpes eller dæmper —
 Kun derudi bestaaer min Kunst.
 Middagens Sol er mig for heed,
 Med Natten hver en Farve viger;
 Men skion er Solen, naar den stiger,
 Og yndig, naar den daler ned.

Apol.

Saa lad ham da sin Herre slaae,
 Men ei for Guld!

Melpomene.

Du ei det Træk?
Dg hvorfor ynder

U pol.

Kan lave Synder
Med høi og fielden Kraft bestaae?

Melpomene.

Ei til den samme Tid og Stund.
Men at en Riding Helt er blevet,
Det har mig Olio foreskrevet;
Spørg hendes gamle Saxo kun!

Skal Virkelighed glimre meer,
End Phantasie? Tør Melpomene
Ei forestille dig en Scene,
Som du paa Tidens Tavle seer?
Han slog ihjel for Guld sin Ben,
Dg blev en Helt; Samvittigheden
Drog ud sit blanke Sværd af Skeden,
Dg drev ham til Forsoningen.

Var Synden ikke lav, kun stor,
Den havde svagt hans Bildskab kuet;
Vi havde ham ei siden skuet
Som en Stærkodder for sit Nord.
Men reent forladt af Baldur, Frei,
Han svimlede paa Helveds Kanter —
Da blinkte Himlens Diamanter,
Dg viste ham sin Redningsvei.

Hans Synd staaer her i dunkle Skiul,
Knap kan du den med Diet følge;
Den slaaer kun hid sin stærke Bølge,

For om at drive Daadens Hiul.
 Jeg viser intet Jordskiælv nu,
 Men Afsken kun paa Kratrets Bæger,
 Hvormed den sidste Straale leger.

Apol omfavner hende.

End er min elskte Søster du!

Prolog,

fremfagt af Skuespiller Rosing

ved hans Benefice den 5te December 1812.

En antik Sal. Harnisker og Vaaben hænge paa Pillerne til begge
 Sider. I Midten Kunstneren i sin Stol.

Tør vel en Skygge nærme sig til Livets glade Kreds?
 Tør dristig en værkbruden Mand i Kunstens Helligdom
 Sig vise? paa sin Bærestol vel gjøre Fordring paa
 En virkelig Medlidenhed, hvor Alt er Phantasie?
 Vil alle Muser ikke flye, Apol fortørnes ei,
 Og spænde Buen mod mit Bryst? Nei, nei, han er ei grim.
 Nei, Kunstens Fader Helios! du vil forunde mig,
 En stakkels Syg, at qvæges her i dine Straalers Glands;
 Thi jeg har tient dig huldt og tro som en retskaffen Søn,
 Mens Eumeniden slumrede, og jeg har offret dig
 Det Bedste, Himlen skienkte mig, min Sundhed og min
 Kraft.

Lillad mig da endnu engang, før Parcen med sin Søj
 Afklipper Livets tynde Traad, at varmes i din Sol;

Tillad mig for et elsket Folk at hæve denne Røst,
 Som ofte tolket har din Magt, og smeltet mangt et Bryst.
 Her sidder jeg, en Skygge nu, blandt disse Harnisker,
 Blandt Melpomenes skionne Sværd og ved Athenes Skiold.
 Men ogsaa jeg har bundet Staal og Kobber om min Barm,
 Og vundet om min sikke Fod den mægtige Gothurn.
 Hvor er nu dine Seners Kraft? Men ti, min Smerte! ti;
 Bancær ei Melpomenes Hal med et fortvivlet Skrig.
 Nei, sørge vil jeg som en Mand, og slutte Sorgen taus
 I dette Bryst, som vældig slaaer endnu for ædel Kunst.
 Tak, elskte Hob! for denne Stund, for dette Glimt af Lys,
 Der trylled for et Dieblig mig i en svunden Tid.
 Her saae I ham, den stolte Geert — her saae I mangt
 et Træk,

Der lyste som et Stjerneskud i Luften, og forsvandt.
 End dæmrer i Grindringen et Billed af mit Bærk,
 Snart er det ganske, ganske slukt for en fremspiret Slægt.
 O, nævner da med Tilfredshed, med Benlighed mit Navn,
 Lad ikke Lethes sorte Flod reent fylle Stenen bort!
 Lad Mindet om en Oldings Kunst forbinde kærtligt sig
 Med andre glade Dieblig fra eders Ungdoms Vaar!
 Tak for hvert lifligt Bifalds-smil, for hvert begejstret Raab,
 For hver en Draabe Olje, som I har min Lampe skienkt.
 O, havde grusomt Skiebnen ei i Høiden af min Flugt
 Henrevet i min Sommer mig — jeg havde nydt den Trøst,
 At lønne eders Velbehag med Frugter af min Høst.

Prolog

til

Lystspillet *Canarifuglen* og *Idyllen* *Ærlighed* varer
længst.

1813.

At kunne muntert lee, veemodigt fælde Taarer,
Det er en Egenkab, Gud skienkte Støvet's Aand;
Bed rystet Mellemgulv faaer Glæden Overhaand,
Den høitidsfulde Graad, den lindrer, mens den saarer.
Skiondt nu herudensfor i Verdens Asemblee
Der gives Leilighed nok til at græde, lee,
Saa er den Daarlighed, der under Masken titter,
Dog mere spøgeseuld, og ikke nær saa bitter,
Og Melpomenes Graad, skiondt hendes Røst er qvalt,
Er dog langt mere blid, og ikke nær saa salt,
Som Taaren udenfor, der ofte trøstløs flyder,
Og Latteren, som tidt kun Uergrelse betyder.

Indretningen er da paa dette Sted ret smuk:
Man leer med Sindets No, og græder uden Suk;
Det hele Verdens Liv staaer ganske uden Svien,
Med Skygger og med Lys, som Spil for Phantasien;
Hver henter sig et Bink, som han at nytte veed,
Naar Lampen slukkes ud, og Tæppet ruller ned.

Heel lykkelig da den, Apollo Kunsten lærte
At lokke Smilet frem, og røre eders Hierte!
Heel lykkelig da den, som for et oplyst Folk
Thalias Indling var, og Melpomenes Tolk!

Men, af! hvor findes han? Naar vældigt Parcen spinder,
 Staaer Melpomenes Søn med Graad paa blege Kinder;
 Dg vil han endelig engang den anden Bei —
 Saa klæder Spøgen ham og Lystigheden ei.
 Om altsaa Skialden, som nys stod i Heltes Klynge,
 Forstod at lade ret Canarifuglen synge;
 Om J ei bede ham for Guds Skyld høre op,
 Fordi det skurrer, som en Flaske med en Prop;
 Om Gedebukken ei, fortørnet som en Fange,
 Vil sin Forfatter her, som stakkels Peter, stange:
 Det er et Spørgsmaal kun, saavidt vi kan forstaae,
 Som, fiære Publicum! du selv kan svare paa.

Et morsomt Eventyr, en Labyrinth af Handling,
 En selsom Character, en hyppig Stedforvandling
 Ei bydes her. Af, nei! et muntert Dieblif,
 En Spøg bevæger sig i Bersenes Musik,
 Dg viser Lytteren: at ogsaa man i Danstæn
 Kan spille med sit Sprog, saa høieligt som Fransken,
 Dg at Thalia kan, selv i sin vilde Gang,
 Forbinde Lystighed med Udtryk og med Sang.

Et lidet Efterspil den muntre Larmen ender,
 Hvori sig Spøgen til Godmodigheden vender;
 Som naar fra Jægersborg en Sværm til Kiøbenhavn
 Foer hjem, og Skoven lod i Aftenrødens Favn.
 Trompeten tier nu, ei vilde Sværme spøge,
 Det yndigtbrune Bildt gaaer kun bag Skovens Bøge,
 Dg viser Granskeren, som ikke havde Hast,
 Den blide Aftenroes idylliske Contrast.

Med eders Bifald da J disse Forsøg hædre!
 Og hvis J finder, at de burde være bedre,
 Saa mindes: Danstes Dom var stedse skaansom, blid
 Ved Kunstudstillingen af indenlandske Flid!

Epilog,

fremagt af Skuespiller Knudsen ved hans Benefice

den 2den Februar 1814.

Den hulde Kunst forædler Mennesket,
 Den lærer ham med Taalmod bære Skiebnen,
 At finde Livets Blomster, selv i Skyggen
 Af vilde, tornefulde Krat; den styrker
 Medlidenheden, mens den venligt fierner
 Fra Mandens Bryst den fæle, trøstesløse
 Fortvivlelse. Naar Jordenveiret raser
 Hift under Virkeligheds aabne Himmel,
 Da finder han et Ly bag Templets Hvalving;
 Skønhedens Jordenleder vender Straalen,
 Som trued Jøsen, bort; han seer den kun
 Nær i sin røde, knyttrende Natur,
 Men bundet i sin Skranke, bore Jorden.
 I Harmonie opløser Melpomene
 Begivenhedens gyseligste Misflang.
 Men ikke blot er hun i Templet Guddom:
 Ved hendes høitidsfulde Kirkegaard
 Thalia plantet har sin Blomsterhave;

Dg byder hiin, at skue Døden kiæf
 I Diet med et roligt Biisdomsblik,
 Saa lærer hun med Munterhed at smile,
 Dg kun at finde Spøg og Daarskab der,
 Hvor sort Melancholie alt seer et Helved.
 Hvad selv Philosophien strengt, men langsomt,
 Beviser for Forstanden og Fornuften,
 Det viser vittigt Munterheds Gudinde
 Med Lethed strax; og mangen gordisk Knude,
 Der ofte spotter Alexanders Sværd,
 Dpløser hendes Finger som en Sløife.
 O, yndige Thalia! det er skönt,
 At sværge til din blomstermalte Fane,
 Du tørrer Taaren af den Bleges Kinder,
 Han lytter til dit hulde Eventyr,
 Dg glemmer sine Sorger. Derfor vender
 Jeg ogsaa nu, som din trofaste Søn,
 Tilbage til dit Alter. I vort Norden
 Kun voxer spredt og fieldent dine Blomster;
 Jeg har som Gartner gjort botanisk Reise
 Dg plantet dine Roser, hvor jeg kunde,
 I Nordens Kløster og i Danmarks Lunde.
 Penia fulgte mig, din ædle Søster,
 Dg hvad din muntre Kunst indbragte mig,
 Det har jeg trolig lagt paa hendes Alter.
 En ærlig Daad var aldrig frugtesløs,
 Det spæde Sædkorn faldt i frugtbar Grund,
 De danske Ryster hylde Muserne,
 Dg de vil meer og meer erobre Landet.
 I deres Lænker er det sødt at vandre,
 Dg deres Blomsterkiæde mægter selv
 Gi Mars at bryde, Sværdet synker mat

Dg fløvt i Skionheds silkestufne Pandser.
 Hvor Danske leve, hvor den danske Tunge
 Forkynder Følelsens og Tankens Himmel,
 Der vil Idunna stedsse, der vil Bragi
 Forbinde Hierterne.

Saa kom igien,
 Du lystige, besynderlige Maske,
 Som græder med det ene Die, mens
 Du smiler med det andet! kom igien,
 Dg lær mig med fordoblet Kraft og Lyst
 At gjøre mig saa værdig, som jeg ønsker,
 Til ædle Danskes Bifald og Opmuntring.

Prolog

til

Velkomstfesten paa Nyholm

den 2den August 1814, for vore hjemkomne Brødre af
 engelsk Fangenskab.

Velkommen til en Fest, hver ædel Danmarks Borger!
 Hver Danneqvinde huld! velkommen til en Færd,
 Hvis Diemed kun er, at lindre tunge Sorger
 For Udlingen, som var en bedre Skiebne værd.
 Slaaer ikke Diet ned, I stolte Havets Søner!
 Gi her som Betlere I beile til en Skierov,

Det rørte Fædreland taknemligt eder lønner,
 Det er ei Gave, det er redeligt Erhverv.
 Den stærke Landmand gaaer fra sine sikke Mure,
 Med Haanden paa sin Ploug han dyrker eget Land;
 Alt har han høstet ind Guldkornet fra sin Jure,
 Da styrter Lynet ned, og Huset staaer i Brand.
 En fæl, en rædsom Nat med sine vilde Flammer
 Fortæret har hans Haab, en Røg er kun hans Skat;
 Fortvivlet styrter han, tomhændet af sit Kammer,
 Og mange Dages Flid tilintetgjør en Nat.
 Da sættes Bækner ud, naar Bønnen først er steget
 Til Himlens Herre, for at stemme Hjertet blidt.
 Hvad gjør den Rige nu? Af det, han har for meget,
 Han deler med sin Ven, fordi han har for lidt.
 Hvad hiin er hædt i Dag, ham hændes fan i Morgen,
 Hvo veed, hvor næste Gang det stærke Lyn vil slaae?
 Den største Seierskraft, som thronede paa Borgen,
 Maa inden Aften tidt forvises til en Braa.
 Kun Gæt fratages ei, fordi det aldrig gives:
 En reen Samvittighed, Bevidsthed om sin Pligt.
 Det stærke Sværd kan vel af Kæmpens Hænder rives,
 Men ei hans Tapperhed, den giemmer Skialdens Digt.
 Saa skammer eder ei ved disse gule Klæder,
 Som mangt et Aar J bar i ædelt Slaveri.
 Med Troløsheden let J havde vundet Hæder,
 Men selv i Fængslet stod J Fædrelandet bi.
 Og derfor blier i Dag, mens Sangens Toner stige,
 Af venlig Broderhaand et Offer eder bragt.
 Velkommen hiem igien til Fredriks gamle Rige,
 Velkommen, danske Mænd! i eders Hædersdragt.

Prolog,

digtet for et Privattheater i Frederiksborg.

Den lyse Sommer os Farvel alt siger,
 Den varme Straale viger,
 Saa tidlig dæmrer Dagens Aftenstund,
 Længst tier Fuglen i sin Lund.
 Alt rundt om gamle Borg sig Taagen lægger,
 Og med sit Slør den stille Sø bedækker;
 Kun Taarnet kneiser end med røden Muur
 Solfarvet i den skumrende Natur,
 Et helligt Billed paa vor Oldtids Styrke,
 Som straalers giennem Tidens Mørke.
 Den muntre Landmand sidder under Tag,
 Og minder sig med Fryd hver Dag,
 Som skienkte ham de gyldne Dyrger.
 Ved Spinderokken Pigen synger,
 Mens Karlen laver Skovl og Skaft.
 Udtømt har ude sig Autumnus' Kraft,
 Og bort de muntre Glæder ile.
 Naturen hviler. —

Siælen ei kan hvile.

Forfjønnet af sin Taagedunst
 Det Døde reiser sig af sorten Baare
 Ved Kunst.

Dg — saa som Regnen før — nu Følelsernes Taare
 Udflækker Skionheds Rose rød
 Af Intets Skjød,
 Og muntert, yndigt Spøg med Taaren leger,
 Som Foraarsvind med Rosens Bæger.

Ei Marken skienkte Laden blot
 Sit gyldne Reg; ei Skovens Bed vor Stue
 En liflig Lue,
 Og Aftnens Sol sit Purpur kun vort Slot.
 Det gav os Anelser og Fryd
 Og Lyst til Sang og Harpelyd;
 Det vakte Mindet om de store Tider;
 Naturens Bog sig klart for os oplod,
 Og skionne Eventyr paa alle Sider
 Med deiligtmalede Bogstaver stod.

Ei Bonden kun har opfyldt sine Pligter;
 Ved Siden af den stakkehoie Bogn
 Hiemførte til et andet Sogn
 Sit gyldne Læs, som han, den arbeidsomme Digter.
 Det skal vi ogsaa nyde nu. Mens ude
 De barske Hvirvelvinde tude,
 Udvikler her, ved Masker og ved Glands
 Af Lamperne, sig Kunstens Krands.
 Et sluttet Broderskab den binder
 Med Venstabs grønt bestedne Silkebaand,
 Og rækker den med kærlig Haand
 En prøvet Kreds af Venner og Veninder.

E p i l o g

til

Røsebues Comodie Epigrammet,

opført af det Dramatisk-Litteraire Selskab til Fordeel for de
Brandlidte paa Amager, den 3die December 1814.

I muntert Lys, i sørgelige Skygger
Dmvalter Livet sig. Held den, som bygger
Bed Klippen, i et yndigt Bexelskin,
Bestiermt af Skoven for den barske Vind;
Som skuer Livets Kilde roligt glide
Liig Bækken langs med Blomsterbreddens Side,
Dg kiender Mørket kun som Søvnens Ven,
Der styrker ham, og gjør ham karst igien.

Men Faa kun boe i denne milde Zone,
I lune Sol, bag Lovets køle Krone.
Heel Mange stonne mat i hede Sand,
Forgieves higende til Kildens Rand;
Den grumme Frost gjør Mennesker til Dverge,
Men stabler Modgangsbølgerne til Bierge;
Dg Lykken sender sparsomt Glæden did —
Til Spizberg — og til Beledulgerid.

Den store Skiebne kiender ingen Sranke;
Men Haabet kaster overalt sit Anker,
Dg for den Nød, som vi at lindre veed,
Har Himlen skienket os Medlidenhed.
Ei Støv formaaer at hæve Jordens Qvide;
Men gisper Kummeren ved Glædens Side,

Da røres Hjertet ved hans Taareblif,
Da rækkes Broderen en Lædsfedrif.

Et flittigt Folk fra nederlandske Diger
Hiddrog i fordums Tid til Nordens Riger;
En Banke flad i folden Østersø
Har de forvandlet til en Edens Ø.
De bragte Bærter med fra deres Haver,
Og pryded Areltorv med Floras Gaver;
Og ved den saftige, den sunde Rod
Forædledes den danske Borgers Blod.

En Nat i Høst, da fyldt var alle Loster,
Opsteg en blodig Ild i deres Loster;
Den hviroled frem, Pomonas hele Skat
Fortæred graadigt en Octobernat.
De iulte hid, høit deres Klager lyde,
De ingen Urter, Frugter har at byde;
Den tunge Bogn indfiøre de — med Graad —
Med nøgne Børn, med braadent Huusgeraad.

Fra gammel Tid i denne Benneskæde
Det var en Skik, at trøste dem, som græde;
Benias Alter Ingen gif forbi,
Som offred til de Tre og til de Ni.
Tak Hver, som gav sin Skierv i Aften atter!
Den muntre Maske var ei blot til Latter;
En Broder viste os med vittig Sands
Ufølsom Rigdom i en Hippeldanz.

Modtager da den ringe Skierv, J Arme!
Snart, snart vil atter Flora sig forbarne,

Snart reiser Gavlen sig til lune Huus,
 Den lille Bolig stiger af sit Gruus.
 Bindskibelige Stræben vil ei standse;
 Snart sender atter, frist med grønne Krandsse,
 Den store Hauge frugtbar af sin Favn
 Sin fyldte Kiøkkenkurv til Kiøbenhavn.

Epilog

til

Dpførelsen af Lodes Comodie Søofficererne til Fordeel
 for de Dvæstede og Faldnes Efterladte, fremsagt af
 Skuespiller Knudsen som Jack Steady,

den 17de Mai 1815.

Som gamle Jack, det gaaer den gamle Knudsen:
 Han siddet har paa Grund i Hospitalet;
 Nu er han saavidt bleven flot igien,
 Har styret til sin rette Havn, hvor altid
 Thalia, som en gyldenhaaret Havfru,
 Har vinkt og loffet ham med sine Sange.
 Han er et fattigt stakkels Skrog, men elsker
 Sit Fædreland og Landets kiække Sømænd,
 Har ofte samlet ind en smuk Slump Penge
 I gamle Skindpung, for at lindre Nød.
 Nu hiver han, men er dog ikke kied
 End af at fare, nei saa kiender J

Ham, splitte mig, ei ret; han kan ei drive
 Med sunde Lemmer og med sunde Hierte.
 Der kommen er en Splint paa tværs i Skralden,
 See, det er Alt! Den gaaer vel ud igien;
 Og gaaer den ei, saa tiener jeg min Konge,
 Imens jeg lever, morer mine Brødre,
 Til jeg er død; og saa er det forbi.
 Nu ellers mange Tak, I gode Folk,
 Som laae til Ankers paa min Rhed i Aften!
 I veed: vi Somænd gjør ei mange Ord.
 Nu vil vi synge jer en Somandsfang,
 Og tag til Takke saa for denne Gang!

Epilog,

fremfagt

i det Dramatist-Litteraire Selskab ved Dvelfernes Slutning

den 26de Mai 1815.

Den frygtelige Biorn, den bange Svale
 Tilbringe Vinteren i Søvn og Dvale.
 Naar Stormen røver Træet grønne Skiul,
 Da toner ingen Fløiter, ingen Fugl.
 Den frodsne Hyrde sidder i sin Hytte,
 Hvis Bægge ham for Stormene beskytte.
 Naturen er et Liig, som udsat staaer
 I Sneens Lagen paa den sorte Baar.

Et Liig? Hvad er et Liig? Den Vise smiler:
 „En Kraft, som samler Styrke, naar den hviler,
 For dobbelt skion, naar brudt er Mørkets Sky,
 At nyde Livet blomstrende paa ny“.
 See, hvor det vaagner, dette Liig, som strækket,
 Ei meer med dødelige Blegghed dækket;
 I Ungdoms Grønt det hyller luunt sig ind,
 Og røde Blomster farve Baarens Kind.

Som Nat paa Dag, saa Alnaturen skifter
 Med Skygger, Lys, med Hvile paa Bedrifter.
 Men for at tolke Himlen varig Priis,
 Maae disse Kræfter virke vejelviis.
 Naar Sol og Jord forene deres Magter,
 Den rørte Siæl forundres, og betragter;
 Forlades Jorden frofsen og besneet,
 Da tolker Siælen skiont, hvad den har seet.

Kunst er en deilig Blomst i Vintrens Dage;
 Men vender Flora smilende tilbage,
 Forstummer Clarinetten i sin Sal,
 Og Lunden vinker med sin Nattergal.
 Da fryder det ei meer, et Spil at skue
 Blandt malte Træer af Hjertets laante Lue;
 Naar Maanen vinker, hver en Yngling vil
 Selv tage Deel i dette Skuespil.

Saa tag da nu din Stav, din Vandringstaste,
 Henrykte Siæl! og nedlæg her din Masse;
 Fra Bust til Bust flyv atter som en Bi,
 Og saml dig Honning paa din Blomstersti.

Naar Kulde, naar Mørket kommer med sin Skygge,
 Du Kunstens Miod af Livets Honning brygge;
 Indbyd da Venner atter til din Sal,
 Og ræk dem den begejstrende Vocal.

Farvel, I Adle! nu for denne Sinde,
 Hver Kunstens Ven! hver Gratiens Veninde!
 Adskillelse gjør aldrig Siælen glad:
 Vi samles ikke, som vi skiltes ad.
 Dog, Baarens grønne Løv med Haabet styrker.
 Held hver, som Kunsten og Naturen dyrker!
 Snart Melpomenes, snart Thalias Røst
 Os kalder atter til uskyldig Lyst.

Pr o l o g,

fremfagt af Skuespiller Haack i en Provindsby,

i Sommeren 1815.

Naar Skoven frandses sig i gladen Sommer,
 Den muntre Sangfugl fiernt fra Syden kommer,
 Den hopper uden Ro og uden Rist,
 Og glæder Hyrdens Dre fra sin Qvist.
 Saaledes vi, Trækfuglen liig, hidile,
 Naar gyldne Straaler over Skoven smile.
 Velkommen, hellig er os denne Stund,
 Som samler Dalens Flok i Flidens Lund.

Dg maatte nu i disse fagre Dage
 Bor Stræben eder, som i Fior, behage,
 Da glemme vi enhver besværlig Bei,
 Thalias Tempel frandse vi med Mai.
 Mens Hovedstaden til Naturen iler,
 Her atter Kunsten i Naturen smiler.
 Livsalig er en vekselsidig Gunst:
 Kunst trænger til Natur, Natur til Kunst.

Vinterprolog

i et dramatisk Selskab.

Naturen gav et deiligt Land,
 En grøn, en skovfuld Blomsterstrand
 Til Odins lykkelige Skare;
 Dg Herthas D var Freden blid;
 Han maatte søge Kamp og Strid
 I fremmed Land, som søgte Fare.

Naturen gav dem Dvæg og Korn,
 Dg Rosen dækte Skovens Torn,
 Dg Somren skienkte dem sin Glæde.
 Dens Feil kun var: den var for kort;
 Den ilte alt for hurtig bort.
 Men Vinteren blev Venstabs Sæde.

Da sad de i den lune Hal,
 Dg hørte paa den gode Skiald,

Dg lyse svandt de mørke Timer.
 I lykkelige Høst og Mai
 De havde dyrket Frigg og Frei,
 Nu dyrkede de Bragi, Mimer.

Naar Bærten staaer i Isens Buur,
 Da blomstrer Kunsten som Natur;
 Erindring maa paa Glæden bøde.
 Dg Kunstens Blomster har den Art,
 At ei de visne nær saa snart,
 Som de, der kun i Vaaren gløde.

Saa lad os atter dyrke Kunst,
 Mens Østersøen med sin Dunst
 Ei vore kolde Kyster slipper.
 Lad Ratten storme mørk og vild,
 Her funkler klar en venlig Ild,
 Et Fyrtaarn for den kække Skipper.

Vi styre vil mod Smagens Havn,
 Saa mærkes ikke Somrens Savn,
 For Frigga vil os Bragi lønne.
 For Fuglesang vi har Musik,
 Dg Solskin i den Bises Blik,
 Dg Blomster i de hulde Skionne.

E p i l o g

til

Sørgespillet Hakon Jarl, fremført af Skuespiller Rosing
som Anden

ved hans Benefice den 4de November 1815.

„Alt opstaaer i Naturen, og forgaaer!“
Med dette Sprog maa selv sig Odin trøste.
Til graae forvandle sig de sorte Haar;
Men — paa den unge, haabefulde Baar
Bør Blomsten vorde Frugt, og Livet høste.
Fordærves ved en grusom Nattekuld
Den spæde Spire paa sit sorte Muld,
Da bliver den saa sørgelig til Mode,
Dens korte Tid den falder grusomt lang.
Dog haaber den; den har ei nydt engang
Sit af Naturen knap tilmaalte Gode.

En Ynglingsflof jeg for mit Die seer,
Som er mig fremmed, kiender mig ei meer
Fra mine bedre, mine blide Dage.
Hvorledes skulde jeg vel den behage?
Et Glimt i Asken, kan det fryde den,
Kan den husvales ved et Glimt at skue,
Som ei ved Funken minder sig igien
Den forhen kraftige, den stærke Lue?

Dog — falmer end det friske Høstens Blad,
Fra hulde Grønt vil det ei stilles ad;
Det misted ikke Alt, det eier Noget:

Det gyldne Løv gjør Skoven mere broget,
Det bræmmer Træets livelige Kant,
Dg minder om en bedre Tid, som svandt.

Til Eventyret end J høre ville
Om Kongen, tryllet til en Marmorpille;
Bevægelsen kun roved ham en Fee,
Dog kunde Siælen føle, Diet see,
Dg ofte sang ved Githren han sin Smerte
Med fulde Toner af et kraftigt Hierte.

Saaledes gaaer det mig. Kun mine Been,
Men Hiertet nu, saalidt som før, er Steen,
Det føler varmt, og Følelserne stræbe
End stundom at bevæge Kunstens Læbe.

Forsmaaer da ei den gamle Audens Røst,
Der lød igiennem Skoven! Lad den Trøst
Ham tage med sig i sin Klippehule:
At ei de nye Lys ham ganske skjule!

Guldt fryder Blomsten i sit Sommerlæ,
De tætte Løv for Østenvinden lune;
Men derfor glemmes ei det gamle Træ
Med Sne paa Barken og med Tidens Rune.

Hamlet paa Kronborg.

Det gamle Kronborg staaer den Dag i Dag
 Graahærdet og firrkaaren. Taarnet kneiser.
 Urbødigt stryger fremmed Skib sit Flag,
 Naar det forbi ad salten Bove reiser.
 Som Kæmpestygge stor fra Hedenold
 Udvender stærke Fæstning med sin Bold.

Men Freden hersker nu i Danmark blid,
 Og dog sig der forsamle dine Sønner,
 D høie Asa-Thor? Er det til Strid?
 Nei, Fæst beredes her, saa vidt jeg skønner.
 Fra stille Hvalving viger Mørkets Gys
 For tændte Lampers muntre Flammelys.

Og hulde Qvinder, yndigunge Møer
 Jeg uforfærdet seer til Borgen ile.
 Det er da ingen Kamp, hvoraf man døer,
 Her træffer Skionhed kun med Amors Pile.
 Mod slige Skud ei Kraft i Skioldet boer,
 Steds spæde Freia tvang den stærke Thor.

Og Kunsten tvinger følesløs Natur:
 En Sommerregn i Hallen jeg mig nærmer.
 Og Bintren svandt, og gamle Fæstningsmuur,
 Steenpillen skjule brogetmalte Skiermer.
 Paa Phantasiens Binger flyves let
 Til fierne Steder i et Mandedræt.

Ei Heltens Bryst er koldt for din Magie,
 O ædle Kunst! og for din gode Sanger.
 Her spilles Hamlet. Paa Terrassens Sti
 Derude Vandet selv i Natten ganger,
 Den hører Spillet, undrer sig derover,
 Og lytter tyssende paa Sundets Bover.

Prolog

ved

Sommersaisonens Begyndelse paa det kongelige Theater

den 14de Juni 1816.

Da det er Moden overalt
 Nu med Prologer at begynde,
 Saa vilde det jo være galt,
 I Fald vi skulde os forsynde,
 Og støde mod den gamle Skif,
 Og ligefrem paa Scenen træde,
 Naar ikke først et Dieblif
 Vi yttred her vor Tak, vor Glæde,
 Vor Følelse, vor Tankegang,
 Og hvad det ellers meer kan være,
 Som man er vant til i en Sang
 Paa Riim i Jamber at frembære.

Koesværdig er den gamle Skif,
 Og derfor har vi ei forladt'en.
 Man hilser jo hvert Dieblif
 Belynder og Bekiendt med Hatten.
 Her er det meget større Bligt,
 I Skionheds og i Kunstens Riger.
 Derfor har vi bestilt et Digt;
 Men hør nu, hvad Poeten siger:

„I fiære Skuespillerfolk!
 I gjorde mig saa tidt den Ære
 At vorde mine Tankers Tolk.
 Jeg føler det, og burde være
 Saa redebøn, som en Coureer,
 At sadle Pegasus paa Timen,
 Og styre ham paa høi Maneer,
 Og ikke holde mig ved Grimen.

Men af, desværre, vi har selv
 Med Kalk og store Kampestene
 Tilspærret — for i Dag — den Elv,
 Som Andre kalde Hypocrene.
 Og uden dette Digtervand
 (Der blier Champagneviin i Glasset)
 Er ingen Pegasus i Stand
 At faae Poeten til Barnasset.

Vi nemlig har for høit og tidt,
 Naar Rosen og Levksien kommer,
 Os yttret sværmeriff og blidt
 Om Birkningen af skionne Sommer:

At Sommer og Theaterkunst
 Saa lidt kan passe sig tilsammen,
 Som klare Luft og Kammerdunst,
 Som Morgensol og Praaseflammen.

Naar Værken, Rattergalen slaaer,
 Saa taber Syngestemmen Kraften.
 Saaledes talte vi i Gaar;
 Hvad skal vi sige da i Aften?
 Hvor ofte yttred her vi ei:
 Naar Baaren sig med Lovet nærmer,
 Kan Illusionen gaae sin Bei
 Med fine plump bemalte Skiermer!"

Saa vidt Poeten. — Har man seet
 Saa taabelig Poet blandt tyve?
 Hvad? raabte jeg; er du Poet,
 Og du kan ikke bedre lyve?
 Kan ei bevise, hvad du vil,
 Ved din Spidsfindighed at vise?
 Saa ti du kun! Bort Skuespil
 Skal ei fordærves ved Gottise.

Vi spille her — fordi vi boe
 I Risbenhavn den hele Sommer;
 Og ligesaa gjør den, min Tro,
 Som her i vor Forsamling kommer.
 Paa Gaden ingen Træer staae,
 Lidt har vi kun af Floras Gave.
 Man kan ei steds paa Volden gaae,
 Og røre sig i Kongens Have.

Desuden regner det saa tidt,
 Og blæser ofte fælt derude.
 Det staaer Enhver, som vil det, frit
 Naturens Virkning at forgude;
 Men bøde lidt paa By med Kunst,
 Det kunde dog vel ikke skade,
 Naar Regnen breder ud sin Dunst,
 Og ruffer i de vaade Blade.

Det er ei heller sundt, at gaae
 I Heden meget at spadserere,
 Man kunde let et Solstik faae,
 Saa mored man sig aldrig mere.
 Hist udenfor paa Besterbro
 Sig Smaaeforsamle med de Store;
 Saa skulde jeg dog ogsaa troe,
 Man her iblandt sig kunde more.

At stedse vi forsøge vil
 Jert hulde Bifald at modtage
 Med tempereerte Skuespil
 I hede som i kolde Dage,
 Det sværge vi ved Kunstens Vaar,
 Og hvad vi love, skal vi holde:
 Naar høit jert Thermometer staaer,
 Skal aldrig vi agere kolde.

Epilog

til

Beneficenceforestillingen for Skuespiller Knudsens Enke og Børn

den 26de October 1816.

Stedse var Hertha Daniens Giest,
 Herligt er Løvet i nordiske Skove,
 Græsset i Regnen trives jo bedst
 Venligt ombølget af kølige Bøve.
 Bøgen mod Himlen høitidelig groer,
 Strækker i Luften sig høit fra vor Jord,
 Skygfuld og stor.

Men for at skaffe det løvfulde Træ
 Munterhed i sin alvorlige Krone,
 For at forvandle det dødstyle Læ
 Huldt til et Orgel for liflige Tone,
 Træffuglen kommer fra sydlige Skov,
 Synger for Bonden ved hellige Plov
 Sommerens Lov.

Synger, og slagrer, og iler igien,
 Svinger i Solen sin dristige Binge.
 Er han alt borte, vor lystige Ven?
 Sikker vil Baaren atter ham bringe.
 Sommeren kommer — i Grenenes Skid
 Træet forgieves sin Sanger indbød:
 Fuglen er død.

Sikkert J Ædle mit Billed forstaaer:
 Mindes J Fuglen, som trylled os glade?
 Selsomme Fugl, som ei trængte til Vaar,
 Ikke til Blomster og duftende Blade!
 Vinteren kaldte ham — stærk, uden Ro;
 Munterhed iulte fra sydlige Bo,
 Danien loe.

Ofte har Hallen, som samler os nu,
 Hefstig gientaget beundrende Latter;
 Ofte med Masken, vor Knudsen! har du
 Viffligt begejstret os atter og atter.
 Stilhed nu hersker — kun Satyren leer;
 Beemodens Taarer i Diet jeg seer.
 Du er ei meer!

„Af, stakkels Norick! Jeg kiendte ham vel, Horatio!
 En Svend af uendelig Munterhed og med de herligste
 Indfald. Hvor er nu dit Spøg? dine Fagter? dine Sange?
 dine Lynglimt af Lystighed, hvormed du fik den hele For-
 samling til at briste i Latter?“

Han sover sødt, og trængter ei til os.
 Men han har efterladt en elsket Mage,
 Smaa Uforsørgede, og disse trænge,
 Og disse takke, Ædle! jer ved mig,
 Fordi J ei har glemt dem. Læs er Reden,
 Den raske Fugl, som maded sine Unger,
 Ei sidder meer paa Redens Kant og stunger;
 Forgieves pibe de smaa Skaldede,
 Han er der ei. Men J har ikke glemt,
 Hvem deres Fader var; og hvad J ei

Kan offre ham, det offre I hans Æt.
 Den største Løn, som ydes kan en Fader,
 Er den, at gjøre vel imod hans Børn.
 Saa er da Knudsen ikke død for eder,
 Ei end unddraget eders Gævmildhed.
 Bed hver en Skier, I lægge paa hans Arne,
 Hans Faderhierte glæder sig hos Gud,
 Dg takker varmt det elskte Fædreland,
 Som han har offret Liv og Kraft og Helbred.

Epilog,

fremfagt af Skuespillerinde Mad. Rosing

ved hendes Benefice den 23de November 1816.

Som Morgenskyen i sit korte Purpur
 Er Scenens Kunst, den svinder hurtig hen,
 Dg hvo formaaer at gribe dem i Flugten,
 De luftige Skikkelser? at holde dem?
 En anden Morgenstund, en frisk, oprinder,
 Dg sletter ud de halvforglemte Minder.

Dog mangt et trofast Hierte mindes vel
 Sin Ungdoms lykkelige Morgentid;
 Dg skiondt kun Dunster paa Grindrings Himmel,
 Tilsmile de ham med det første Skær,
 Som Diet faae med Følelser og Lune,
 Da endnu Sølvlofferne var brune.

Ei Siælen ældes. Som af Vilens Bul
 En Krone skyder sig af friske Grene
 Med frodigt Lov, saa risler Følelsens
 Og Tankens Væld igiennem Diets Blik,
 Om Tiden nu har dæmpet Diets Glands.
 Thi stadigt brænder Evighedens Kerte,
 Og hvad fra Hierte gaaer, det gaaer til Hierte.

Det har jeg seet, det har J Edle viist,
 J har ei glemt de svundne Dages Minde,
 Og ei forsmaaet en lille Blomst iblandt
 Fra sene Høst. Bar jeg saa lykkelig,
 At vinde stundom eders Bifald med
 Den modne Frugt, som kun i Høsten rødmer,
 O, hvilket Held! da skuer jeg tilbage
 Med Stolthed paa de snelthenfarne Dage.

Epilog

til

Comødien Robinson i England, opført af det Dramatisk-
 Litteraire Selskab til Indtægt for dets Fattigkasse

den 23de April 1820.

Selsk.

Den gamle Selsk fik et Huus igien,
 Behøver ei til øden D at flytte,

For der, i Selskab med sin brune Ven,
 At søge atter Hulen og sin Hytte.

Han fandt et Ly, hvor Rigdom kaldte Pligt,
 At den en ærlig gammel Sømand huser;
 Og som det Selkirk gaaer, gif det hans Digt,
 Det fandt sit Tempel her og sine Muser.

Den stakkels Dding gaaer ei huusvild meer
 Paa Gaden, hvor sig Ingen vil forbarne,
 Hvor Velstand moder ham, hvorhen han seer,
 Men Alt for Guld, og Intet for den Arme.

Og som han fandt en Arne her, saa fandt
 Fleer Trængende den samme Hielp i Staden;
 I, Brødre! tørred Taaren af, som randt
 Paa Huusvilds blege Kind, der frøs paa Gaden.

O, tunge Skiebne, naar en fattig Mand
 Med al sin Flid ei bryder Nødens Lænker!
 Og hvordan elsker den sit Fædreland,
 Hvem Fædrelandet ei en Hytte skienker?

Saa tag af Selkirk Tak paa dette Sted,
 I, som en venlig Skierv har Brødre givet!
 Og Sundhed, Velstand, Ricerlighed og Fred
 Ledsaage eder stedse selv i Livet!

Holbergs Jubelfest.

Forpil.

Den 27de September 1822.

Personerne.

Faderen.	Ganna.
Moderen.	En Frue.
Laura.	Giester.
Amalia.	Tienere.
Adolf.	Bønder og Landsbysfolk.
Vilhelm.	Mnemosyne, Erindringens Gubinde.

En Hauge, i Baggrunden et Lysthuus med Forhæng. Det er Aften, et Par Fakler brænde paa hver Side.

Amalia og Laura komme med Krands.

Amalia.

Min Krands er færdig.

Laura.

Min er ligesaa.

Amalia.

Dg Ingen af os veed, til hvem den er.

„Gaaer, binder Hver en Krands af Havens Blomster.“

Befalte Fader, „hænger dem saa hen

Paa dækte Lysthuus, hvor J finde Kroge.“

Laura.

Der staaer den nu, den gaadefulde Bygning!

Bel tusind Gange har jeg siddet der

Dg syet og strikket, læst; hver Krog deri

Var saa bekiendt, at jeg af Riedsommelighed
 Har ofte gabet over den. Og nu?
 Nu kneiser det Stillads jo med et Forhæng,
 Som om det var et Feeslot, pludselig
 Hidtryllet ved Aladdins Underlampe.

Amalia.

Ja, som det hellige Huus hist i Loretto.

Laura.

Hvad mon det Kæmpe-Rocæg ruger ud?
 Der er i Sandhed Levende deri;
 Jeg siner Lys igiennem Sprækkerne.

Amalia.

Kom, lad os see derind.

Laura.

Men sagte, sagte,

Saa Ingen mærker os.

De vil lige ind i Lykthuset.

Adolf

springer frem, og forhindrer dem.

Men heldigviis

For os, endskiøndt uheldigviis for eder,
 Har Nogen mærket det. Du milde Gud!
 Hvad Naturel dog stikker i de Qvinder.
 Er der da intet Slør i Verden, som
 J jo skal hæve? ingen Sprække, hvor=
 Igiennem eders Dine ei skal titte?
 Skal J da ud for at gientage Evas
 Ulydighed i Paradisets Hauge?
 Og veed J ei, at der er mange Ting,
 Som takke Skiulet for sin største Ynde?
 Det bør J dog som Fruentimmer vide.

Laura.

Men, bedste Adolf! løs os denne Gaade!
 Du gør mig næsten endnu meer forundret,
 End dette Lysthuus. Vi har maattet pynte
 Os i vor bedste Stads; -du derimod
 Staaer overstøvet her i Hverdagsfrak,
 Og med en Hammer. Hvad skal det betyde?

Amalia.

Begriber du endnu ei Sagen, Laura?
 Han forestiller Troldmand hos Casorti,
 Moureddin i Aladdin, eller Caspar
 I Jægerbruden. Det er ham, som gør
 Besværgelserne.

Adolf.

Fader mig med Fred,
 Forvovne Piger! holder mig ei op,
 Udretter, hvad vor Fader har befalet.
 Er eders Krandsø færdige?

Amalia.

Her er de,

Saa smukke som man faaer dem i September:
 Med Roser, med Levkøier, Gyldenlakter,
 Med Lilier, Neglifer kan vi ei tiene;
 Men røde, violette Aftere,
 Men Lathyrus og Malver har vi nok,
 Og de kan pynte prægtigt i det Grønne.

Adolf.

Og det er netop just, som det bør være;
 Thi den, hvem disse Krandsø bindes til,
 Bar ingen sværmerst Lilie, kærlig Rose,
 Forelft Levkøi, phantastisk Neglike;
 Det var en broget, frist September=Aster.

Der glimred i det Grønne, som en Stjerne
Paa Nattens Mørkeblaa, og qvæged Diet.

Laura.

Her er, som os befalet: Krusemynt
Dg Ambra, Balsam, Hjertensfryd.

Adolf.

Ret faa!

Det er Ingredienserne, som skal
I Tryllekiedlen kastes, for at virke.
Dg nu, I mine søsterlige Damer!
Jeg anbefaler mig i eders Naade,
Dg beder jer, ei meer forstyrre mig.
Snart kommer Fader hid med Giesterne,
Saa klarer Sagen let sig af sig selv.

Han gaaer.

Laura.

Det er aldeles ubegribeligt.
At her en Fødselsdag skal helligholdes,
Det seer man vel paa alle Julemærker.
Men hvis? Det er ei Faders eller Moders,
Ei Adolfs, Vilhelms, ei Louises, Hannas,
Ei din, ei min. Vor Konges og vor Dronnings
Kan det endnu jo heller ikke være.
Hvis er det da?

Til en Tiener, som kommer med Stole.

Hør, sig mig, kiære Lars!

Hvad spilles her for en Comødie?

Tieneren.

Jeg troer, det er De nysgierrige Fruentimmer
af Jomfru Biehl, eller saadan Noget fra den Tid af.

Gaaer.

Amalia.

Den Knekt! Mon det var Dumhed, eller Ondskab?

Laura.

Taalmodighed! vor Nød er overstridt:
Der kommer Fader med det hele Selskab.
Men Wilhelm og Cousine Hanna fattes;
De har vist ogsaa Roller nu at spille.

Amalia.

Vi spille dog i Grunden ogsaa med,
Fremstille jo Tilskuernes Forventning.

Laura.

Nu er det mig ret kjær, jeg Intet veed;
Nu Overraskelsen vil mere dobbelt.

Selskabet, som bestaaer af det hele Skuespilpersonale, undtagen
de endnu Rollehavende, kommer parviis ind under Musik,
og samler sig om Lysthuset.

Faderen, naar Alt er roligt.

J undres alle, mine kiære Venner!
Og spørge, hvad betyder dette Optog?
En lille Landsbyfest, det seer man nok;
Men J begriber ei, hvorfor? Vi have
Den Skik, at feire Husets Fødselsdage;
J mine Tanker en huldsalig Skik.
Ei skeer det af Forsænglighed, for Opsigt;
Det er en fælles Tak til Glædens Giver,
Som skienkte os den skønne Fryd: at leve.
Det er et Offer paa Grindrings Alter,
En Blomst, som kastes hen i Tidens Strøm,
Naar Bølgen gaaer en Milepæl forbi.
En saadan Fests beforder Enighed
Bed Uttens Arne, smelter Hierterne
Til from Begeistring for det Helligste.

Thi Kiærlighed til Gud og Næsten er
 Det Helligste, som adler Diebliffet,
 Dg knytter Haabet til Grindringen.
 Hvo har ei følt sliq Blussen i sit Bryst,
 Naar Morgnen smilte til det lille Bord,
 Sødte blomstersmykt, med Kostbarheder, skændt
 Af Pengeværd kun ringe, uskatteerligt
 Bed Hierterne, som rakte dem? Naar Kredsen
 Af Benner sad ved glade Middagsbord,
 Dg Glasset klang, og Festens Helt blev nævnt;
 Hvo fik ei kiække Laarer i sit Die,
 Dg følte Kildren dybt i alle Nerver
 Af overjordisk Salighed, af Anen
 Om større Fryd, hiin Side Jordelivet?

Moderen.

O, Fader! kiære Fader! du bereder
 Os daglig Fester ved din Munterhed,
 Din Manddomskraft udbreder Held iblandt os.

Faderen.

Vor Kreds er liden; men det Store voger
 Kun ved det Smaaes Forbindelser; og hvor
 Teglstenen ikke først er hærdet i
 Samdrægtighedens Flamme, der opstaaer
 Ei Pyramiderne for Ewicheden.

Laura.

Men, bedste Fader! siig os dog, hvad er det?
 Nu er dog Tiden kommen. Dvæl ei længer,
 Riv Sløret bort fra dette Hemmelige,
 Dg løs os Gaaden. Hvis er denne Fest?
 Hvo er den lykkelige Ven iblandt os,
 Hvis Held: at leve, vore Hierter dele?

Faderen alvorlig med Bøelse.
 Han lever ikke meer iblandt os, Børn!
 Længst dækte Gravens Mulm den Uedles Been,
 Og hvis du søgte om ham, hvor han ligger —
 Fandt neppe du maaskee en Haandsfuld Aske.

Laura forundret.

En Død?

Amalia ligesaa.

En Døds Grindring?

Flere.

Hvem dog? hvem?

Faderen.

Ei var det blot de holde Fædres Skif,
 At drikke Fæstensøl, at holde Gilder
 Til Livets Hæder: store Horn blev tømt
 Ved Høitidslag til den Henfarnes Minni.

Amalia.

Er det den fiære Bedstefaers Grindring,
 Du nu vil hædre? Af, jeg kan ei gaae
 Liigstenen under Lindetræets Skygge
 Forbi paa Kirkegaarden uden Taarer.

Faderen.

Han hviler sødt, vi mindes daglig ham;
 Men ham tilhører ikke denne Fæst.
 En anden elsket Død.

Moderen.

Hvem kan det være?

Gud var os naadig, i vor lille Kreds
 Har Dødens Udelæggelser ei raset,
 Og vi har ingen nær beslægtet Frænde
 Her at begræde.

Faderen smilende.

Han skal heller ei
Begrædes, denne fiære Hedengangne;
Hans Minde skal kun hædres, og hans Fæst
Skal vederqvæge os.

Flere.

Hvem er det dog?

Faderen.

Du talte, Moder! om vor lille Kredss;
Den Kredss, jeg mener, er ei heller stor,
Skiondt den indfatter dog et Fædreland.

Moderen.

Ha, nu begynder jeg —

Faderen.

Men ofte findes

I Hytten, hvad man savner i Paladset;
Dg det er ei Udstrækningen af Land,
Som klækker fieldenædle Frugter frem.
Bort Danmark er kun lidet i sit Omfang,
Dog har det frembragt Mænd i Tidens Fylde,
Som man i mange store Strækninger
Forgieves leder efter.

Moderen.

Siig hans Navn!

Faderen.

Giet ham! — Han virkte her for hundred Aar,
Det er hans Jubelfest, vi helligholde.
End ruged Mørket over Land og Snille,
I Fordomslænker raved Lanterne;
Han tændte Falken, afhug mange Tidsler,
Reoled Jorden, rødded Stene bort,
Dg luged Ukrudt i den store Hauge,

At Fremtids gode Frugter kunde trives.

Laura hurtig med Ild.

Ha, Holberg!

Moderen og Amalia.

Ludvig Holberg!

Alle.

Holbergs Minde!

En Frue af Selskabet.

I Sandhed? det er da for Baron Holberg,

At nogle Vers i Aften reciteres?

Faderen.

Nei, naadig Frue! ei for Baron Holberg:

For Digteren, Historiens Forfatter,

Dg for en gavmild Fædrelandets Ven.

Fruen trækker ham halv tilside.

Det skulde De ei vove, bedste Ven!

Det kan befordre let den slette Smag.

Holberg er ikke længer Mand for os.

Han var ei uden Hoved, Gud bevares!

Paa ingen Maade; han var vittig, klog,

Men plump, uartig, grov. Han passer sig

Ei meer for vore Tider. Unge Piger

Kan ikke see hans Løier uden Rødmen;

Selv gifte Koner maae slaae Diet ned.

Hvad skal vi med det gamle Huusgeraad,

Naar vi har smagfuldglatte nye Meubler?

Faderen.

Men nye Meubler, ofte gjort paa Riøb.

O, kære Frue! viis, De har et Hierte,

Haan ei den gamle Bedstefaderstol,

Der staaer i Krogen fra de ældre Tider.

Dens Hængsler er af ægte Sølv, og Træet

Af Ibenholt, saa haardt og fast som Steen;
 I saadant Bed kan Drmen ikke gnave.
 De taler om hans Plumphed? Det er sandt,
 Der kommer Talemaader for hos Holberg,
 Som høre Tiden til, og som man let
 Kan overstryge eller overspringe.
 Bryd Dem dog ei om Speilets gamle Snørkler,
 Naar selv det er et flebent, fieldent Glar,
 Og med et ædelt Folie, som viser
 Hvert ægte Træk af Livets Daarlighed.
 See Dem i Speilet, Frue! De vil finde,
 Det giver ærligt Billedet tilbage.
 Det smigrer ei, som mange nye. Speile;
 Og det er intet listigdannet Huulspeil,
 Som daarende forstørrer og formindsker.
 Lad Speilet hænge! det er Diamant,
 De slaaer det ei i Stykker.

En Tiener kommer, og siger sagte:
 Naadig Frue!

Fruen.

Hvad vil du?

Tieneren.

Herren sender mig, at sige:
 Den tredie Mand til Rhomben kom ei;
 Han beder Deres Naade selv at komme,
 Hvis ikke Spillet skal gaae reent i Staa.

Fruen.

Siig, jeg skal komme.

Tieneren gaaer.

Fruen til Faberen.

Tilgiv, kiære Ven!

Min Mand hjemkalder mig — Forretninger —
Huusfager —

Faderen.

Gaae for Alt. Geneer Dem ei!

Fruen.

Jeg anbefaler mig. Vi sees paa Søndag,
Ei sandt? og skilles ad som gode Venner,
Skjøndt vi om Smagen har forskiellig Mening.

Faderen.

O, upaatvivlelig! Gaa De med Gud,
Hils Deres gode Mand. Vi sees paa Søndag.

Fruen.

Farvel, min Bedste!

Moderen.

Nu alt?

Fruen til Selskabet.

Tienerinde!

Gaaer.

Faderen efter et lidet Ophold.

Dg er der Fleer, som ynde Holberg ei,

Dg finde denne Fest upasselig —

Den gaae med Gud! Vi skilles uden Nag,

Vi tvinger Ingen. Kunstens høie Skjønhed

Maa føles frit, og ingen slavisk Haand

Bør flette Laurbær i en Gresstrands.

Alle.

Vi elske den udødelige Holberg,

Dg samles alle glade til hans Fest.

Faderen.

Saa sætter eder, Venner! tager Sæde.

Vor Fest er kort, Indretningen enfoldig.

Seer I det Lysthuus med sit lille Forhæng?

Det forestiller Holbergs skjulte Bærsted,
 Det snevre Kammer, hvor hans Genius
 Undfik og fødte Tankebilleder,
 Som siden snart i lifligklare Farver
 Sig aabenbared giennem Kunstens Nat.
 Saaledes skal da nu i lyse Omrids
 De Skikkelser fremstaae, vor Digter skabte,
 Og straale frem i Haugens Aftendæmring.

Musik. Wilhelm og Hanna komme i græst Costume, nærme sig, og træde op paa Godstykke, der ere satte for dem til begge Sider af Lysthuset.

Laura til Amalia.

Der kommer Wilhelm med Cousine Hanna.
 Der seer du: er det ikke, som jeg sagde?

Amalia.

Hvor deilig klædt! Hvad forestille de?

Faderen.

Kald hende, hvad I vil: Thalia, Svada,
 Kald hende Clio, Polyhymnia,
 Kald ham Apollo, Jocus eller Momus,
 Alt som det passer sig til hvad de sige.
 Jeg bruger allegoriske Personer
 Til Talsmænd her for mine Tryllesyner,
 Som mægtig jeg med denne Trolddomsstav
 Fremkalder og befaler at forsvinde.
 Men først maa dog Musikken aabne Siælen,
 Og stemme Phantasien til at følge.

Der spilles en skøn, munter og prægtig Symphonie; derpaa gaaer Tæppet op for Lysthuset, og man seer følgende Transparenter, medens Wilhelm og Hanna fremfige nedenstaaende Digte:

Peder Paars og Niels Klim.

Som Hørrn fin af Rokken spindes,
 Saa spandt vor Digter, meer til Aars,
 I Skuespil, hvad samlet findes
 I en udødelig Peer Paars.

Kun kort var Reisen over Søen,
 Hvor Hgir sine Bølger slaaer;
 Men før nedpløier Gesson Den,
 Før dette Skiemtedigt forgaaer.

Dg gierne hist ved Biergets Kanter
 Vi lytte til hvad Klim har seet,
 Dg følge med ham som Drabanter,
 Naar selv han være vil Planet.

O, Holberg! vel din Lige fandtes,
 Men fielden i saa munter Spot;
 I Spanien kun en stor Cervantes
 Dig hilser med sin Don Quixote.

Imellem hvert Billed gaaer Tæppet ned for Lyfthuset, og
 der spilles en passende Melodie.

Saga med Griffel og Skjold.

Ei blot udmærkte sig som Digter
 Paa Livets Bei hiin store Mand,
 Han kiendte lærde Forskers Pligter,
 Dg han beskrev sit Fædreland.

Vel see vi ham i Mørket famle,
 Hvor gamle Helte Spøgen stye;
 Han følte lidet for det Gamle,
 Men desto mere for det Ny.

Hvo dadler ham, hvis han anvendte
 Sit Bid i selve Sagas Hal?
 Han Menneſket i Helten kiendte,
 Og ſaae, at Hovmod gif for Fald.

Og følte han ei ſteds det Stærke,
 Ham undgif ingentid det Smaa;
 Paa Sagas Skiold vi gierne mærke
 De Pletter, ſom han peger paa.

v. Bremen og Henrik.

See Splinten i ſin Broders Die,
 Men Bielken i ſit eget ei,
 En gammel Synd, ſom alt den Høie
 Streng dadlede paa Livets Bei.

Hvor Synd og Ondskab bryde Freden,
 O, ſtraf dem paa alvorlig Viis!
 Men hvor det kun er Daarligheden,
 Der ſvinger Spotten Tugtens Riis.

Og herligt har os Holberg gottet
 Med ſit Politicum iſær.
 Gid Meſteren af Drengen spottet
 Blev altid ſaa fortient, ſom her.

Et hundred Aar man saae forsvinde,
 Mon og sliq Daarlighed forgif?
 I alle Gader end vi finde
 Gientagelser af gamle Skik.

Jean de France og Jeppe.

Til Nderlighed Støvet falder,
 Kun Faa at holde Maade veed;
 Den gamle med den unge Alder
 Let falder til sliq Daarlighed.

Skarnbassen, sort og fæl og kroget,
 Omvæltter sig i Sølen glad;
 Og Sommerfuglen, let og broget,
 Omflakker kun fra Blad til Blad.

See her to Billeder, som neppe
 Dig kunde males mere tro:
 Den pæne Jean, den plumpe Jeppe!
 Tænk, hvilket Par! Ha, fiendne Lo!

Den ene dovne Jndenlandste,
 Stavnsbunden i sit Søleri;
 Den anden alt for fine Franske,
 En lige Træl, skiondt indbildt fri.

Hvor herligt end os gotter ofte,
 Hvergang vi disse Skygger see,
 Den fulde Jeppe med sin Kofte,
 Den flauue Frands med sin Toupet.

Geert Westphaler og Vielgeschrey.

Gud skabte Lyd paa Mandens Læbe,
Som Dyr han ei blev tynget ned,
Han fik, for mere skønt at stræbe,
Med Ordet sin Fleersidighed.

Men fladdrer han, hvor han bør handle
Dg sværmer i affindig Hast,
Da see vi hurtigt sig forvandle
De skønne Gaver til en Last.

Her Holberg i en smuk Forvandling
Har viist saa vittigt os, som sandt,
At Ord er Intet uden Handling,
Dg Handling uden Tanke — Tant.

Studenstrup og Palzgreven.

Hvad skal vi vel hos disse prise,
Som os i Bølen drage ned?
Kan Lasten gotte selv den Bise?
Kan Dumhed more Vittighed?

Ja, Laabelighed vækker Latter,
Naar den fremstilles med Forstand,
Dg Feilen, som sig selv ei fatter,
Tilgives halvt en stakkels Mand.

Det Laabelige med det Onde
Har tabt sig nu i hundred Aar;

Den jydste Bonde, Siællands Bonde
Er agtbar og i bedre Aaar.

Men glade vi tilbagevende
Til et historisk Maleri,
Som tydeligt os lader kiende
En Uæfthed — tildeels forbi.

Undskylder, at tildeels vi fige;
Man feer desværre mangen Dag,
At Folk endnu er taabelige,
Dg gotte sig ved Selvbedrag.

v. Tyboe og Stjgotius.

Hos Græker var Pallas Athene
Forenet: Lærdom=Lapperhed;
Den meste Tid i Verden ene
Stod disse Dyder, som vi veed.

„Herr Blækhorn“ kaldte man den Lærde,
Naar selv man med en Aarde gif;
Dg hvor Soldaten var paa Færde,
„Schock Schwerenoth!“ han Navnet fik.

Nu fkielde de ei meer hinanden,
Fra den Tid hver blev mere klog;
Nu bruges Sværd af lærde Standen,
Nu læser Officeer i Bog.

I Freden Begge gaae i Frakke,
 I Kampen strider Bon med Us;
 Derfor tildeels vi, Holberg! takke
 Din Lyboe, din Stygotius.

Ollegaard. Engelke. Dorthe.

Bel holdes hine Barselstuer,
 Som fordum, ei i Staden meer;
 Madamerne blev alle Fruer,
 Dg Corfig's Skiebne deelte Fleer.

Formaliteter og Bisiter
 Ei lade dog til at forgaae;
 En anden Masse Narren hitter,
 Dg taer en anden Kiøle paa.

Dg Sladdersøstre med vi finde,
 Som snakke nu om andre Ting;
 Dg tausø Snerper — Tienerinde!
 Med dybe Knifs og stolte Sving.

Bel hader Pocher man som Pøkker;
 Dog snøres Kroppen end i Buur,
 Dg Fletninger og Dreløkker
 Snart voxø til den gamle Tour.

Pantalone. Arlechino. Pierro.

Snart efter Aløen følger Svien,
 Satiren hevner Biisdoms Tab,

Dg Masken er i Poesten,
Hvad en Idee for Videnskab.

End daglig see vi jo desværre,
Selv i det største Publicum,
Rigdom: en gammel vranten Herre;
Armod, hans Tiener: snild og dum.

De tiene ham, de ham bedrage,
De lee med ham, de ham udlee.
Hver mele vil sin egen Kage.
Holberg fordansket har de Tre.

Bed et Vink forandres disse Masker til:

Jeronimus, Henrik og Arv.

Saadan italienske Tone
Blev oversat til Danstes Larv:
Pierr', Urlechin' og Pantalone —
Henrik, Jeronimus og Arv.

Montanus og Jacob Berg.

Ei blot som Lærd Uvidenheden
Vor Holberg med sin Færle slog;
Han mærkte Slangen vel i Eden,
Dg Røgen ei for Flamme tog.

Pedanteriets Net, som Svage
Ei mærker om den Lærdes Fod,
Der holder Aandens Bænk tilbage,
Var ham, som Barbari, imod.

Han daared ikke Folianten,
 Dumbhed forstod han i Latin,
 Han saae i sorte Dragt Pedanten,
 Som praler med det tomme Skriin.

Han saae — hvad findes jo saa ofte —
 Enfoldighed hos lærde Mand,
 Og Viisdom i en Bondesofte
 Med Bittighed og sund Forstand.

Ulykses. Gusman med Melampe.

Ei for de Store blot at more
 Med Smaafolks Lyder, Holberg skrev;
 Nei, snart de Smaae og snart de Store,
 Han snerted, alt som Lunet drev.

Mon vel en dum von Qvoten ene
 Han haaned vittig her paa Tydsk?
 Er ei den hele Verdensscene
 En Haupt- und Staats-Action paa Tydsk?

Smaae Videnskaber Hiulet drive,
 Ild gaaer af gamle Dragets Mund,
 De stærke Kæmper sig aflive,
 Og Kampens Aarsag — var en Hund!

Saaledes vi da froe beklappe
 Den genialste Ironie,
 Som under broget Narrekappe
 Os lærer sund Philosophie.

Rosiflengius. Philemon.

Som Morgenrøden, Solens Datter,
 Brat Taagerne forjage kan,
 Saa Taabelighed flyer for Latter,
 Naar Bittigheden har Forstand.

Men uden et uskyldigt Hierte,
 Der næres af en himmelsk Ild,
 Blier Kløgten kun en ussel Kerte,
 En Bygtemand, som leder vild.

Her har vor Digter os opstillet
 I ægte comist Poesie
 Et træffende, livsaligt Billed
 Af Ærlighed og Hyfleri.

Selv en Philemon — tør han haabe
 At gaae paa Roser i sin Tid,
 Forhadet, forfulgt af mangan Taabe,
 Fordi han revsed ham med Bid?

Men kunde Tiden ham ei sandse,
 Leed han i Livet mangt et Savn —
 Nu fletter Evigheden Krandsse
 Om hans udødelige Navn.

Under Paukers og Trompeters Lyd indbringes Holbergs Brystbilled. Landsbyfolkene behænge under glade Dandsse Fodstykket og Lysthuset med Blomsterhængler; derpaa bliver det stille, og

Mnemosyne

træder langsomt frem med en Laurbærkrands.

I broget Kred, hvor Livets Blikke lyne
Kraft, Munterhed og Id,
Alvorlig staaer, tungfindig, Mnemosyne,
Dg stirrer paa den svundne Tid.

Ei Diebliffets Syner mig bedrage
Til Trøst i mine Savn,
Jeg seer i Mørket speidende tilbage,
Dg vifter Støv af mangt et Navn.

Naar Tidens Børn letfindigt Alt forglemme
I Nydelsernes Hiem,
Da raaber jeg fra Mulmet med min Stemme,
Dg maner store Skygger frem.

Hvor mangan Helt, hvis kolde Haand sig klemte
Kring Sværdet sidste Gang,
Har jeg bevaret, at man ei ham glemte,
Bed Bautasteen og Mindesang!

Hvor mangan Udling, som sit Norden gavned,
Høit af sin Old erkiendt,
Har Mnemosyne nævnt, at ei han savned
Udødelighed, velfortient!

Men den, som mine Døttres Hierter vinder,
Smykt i Apollos Glands,

Hans Navn bestoves ei, han selv sig binder
Uvisnelige Laurbærkrands.

Dig, hvem en Efterslægt nu glad erkjender,
Taknemmeligheds Tolk,
Din egen Krands dig række disse Hænder
Bed Jubel af et henrykt Folk. .

Thalia skienkte dig sin bedste Mafte,
Til Glæde for dit Land;
Dg Sorø stiger atter af sin Afte,
At signe dig som Dannemand.

Under Paukers og Trompeters Lyd krandsjer hun Digterens Billed.

Den Skuespiller, som forestilte Faderen,
træder frem, og siger:

Bort Spil er endt. Nu kan kun Følelsen
Forstærkes ved at hæve Illusionen.
Vi staae ei i en Skov, men mellem Skiermer,
Vor Aftensol er kun den matte Lampe,
Vi er ei længer Herremænd og Hyrder,
Kun Skuespillere, paa samme Bræder,
Hvor Holberg stod, og med sin Genius
Forædlede den gamle danske Bande.
Taknemmelighed, hellig, kjær Grindring
Dpraaber os til efter hundred Aar
At hædre den udødelige Stifter.
Dg hvad vi føle, føler Danerfolket;
Det stimled hid, for giennem vort Organ
At hylde ham, ham, Fædrelandets Yndling.
Hvor let at røre den, som alt er rørt,

At faae den skønne Taare til at flyde,
 Som tindred alt i Diet, før vi talte.
 Istemmer, Brødre! Søstre! da et Chor,
 At Tonekunsten tolke maa i Brimlen
 Den Tak, hvortil vor Læbe mangler Ord,
 Det Suk, som søger Digteren i Himlen.

Chor.

Ham Aristophanes omfavner,
 Dg Plautus trykker glad hans Haand,
 Cervantes ei sin Lige savner,
 Molière traf en Broderaand.
 Den store Shakespear sig forundrer;
 Falstaff! din Skiald en Broder fandt.
 Dg høit fra Danerfloven dundrer
 En Seierslyd; thi Norden vandt.
 Ei, som i gammel Tid, ved Kampen,
 Forfærdelig med hærde Bryst:
 En Stjerne trængte giennem Dampen
 Dg Taagen veg fra Danerkyst.
 Forundret Sydens Slægter finde
 Blandt Gotterne den tabte Glands.
 Belfignet, Holberg! er dit Minde,
 Uvisnelig din Laurbærkrands.
 Mens Østersøens Bover trille,
 Dg mens en Bøg i Skoven staaer,
 Skal Danste glædes ved dit Snille,
 Dg feire dine Jubelaar.

Maria Elisabeth Zincks Minde.

Forpil.

Den 12te April 1823.

Duverturen til Cendrillon spilles af Orchestret. Tæppet gaaer op, og forestiller den første Decoration i Stykket.

Clorinde og Rosalia

(Hr. Brza og Hr. Löffler) sidde ved deres Arbeide; Skammelen ved Kaminen staaer tom. De begynde Terzetten:

Hvor skal vi til Festen os smykke,
 O, vor Skionhed Alt skal henrykke!
 Os Ingen ligne skal i Glands,
 Og vi skal vinde Seirens Krands.
 Til min Pynt skal ei findes Mage,
 Alles Hyldest jeg skal modtage;
 Vi skal vinde Seirens Krands.

Musiken standser; en enkelt Violin spiller nogle Tacter af Cendrillons Vise, og forstummer pludselig.

Clorinde.

Hvor er Anine?

Rosalia.

Hvor er Cendrillon?

Clorinde.

Den hele Morgen saae jeg hende ei,
 Og hun er ellers tidligst dog paa Færde,
 Og syøler om i Huset ufortrøden.
 Hun vredeø ei, fordi vi gnave, skiende,
 Misunder hverken Skionhed eller Pragt.

Naiv og munter i sin lette Kiortel,
Som Aske graa, hun kaldes Askepot,
Dg leer selv venligt ad sit Dgenavn.

Rosalia.

Hvor er hun nu? Jeg frygter, hun er syg.
Kom, Søster! vi vil gaae til hendes Seng,
Bil kysse hende, bede hende kærligt
Tilgive os vor latterlige Stolthed;
Dg vi vil pleie hende søsterligt,
Indtil hun atter svæver frisk iblandt os.

Alidor (Nielsen) træder ind.

Det er for silde, Piger! Nærmer eder
Ei hendes Leie. Hun er bleg og stiv.
Ei vækkes hun igien af eders Kys.

Clorinde.

O, Himmel!

Rosalia.

Gendrillon?

Alidor.

Den lette, muntre,

Den friske Gendrillon er ikke meer.
En Nattefrost har dræbt den lille Fugl,
Den ligger stiv og udstrakt i sin Rede.
Den ufortrødne Flid, Uagtsomheden
Imod sig selv, hvergang det Andre gialdt,
Har voldet hendes alt for bratte Død.
En Foraarsalf bedugged hendes Bryst
Med iiskold Aande. Af, nu hviler hun!
Men som en Sommerfugl hun kasted har
Paa Jorden Larvens Aske. Hun udbreder
De guldblaae Binger imod Evigheden.

En større Troldmand nu, end Alidor,
 Berørte hendes Jøse med sin Finger.
 Ustyldighedens englehvide Rose
 Nu smykker himmelskøndigt hendes Bryst,
 Og med den Værdighed, som Døden gav,
 Hun svæver nu i Salighedens Haller.

Clorinde og Rosalia bedrovede.

Vor Søster!

Alidor.

Ja, det var hun. Men ei blot
 Hun sysled her paa eders Faders Borg;
 Tidt fulgte hun mig hemmeligt paa Flugt,
 Og med den samme venlige Natur
 Hun viste sig i mange Skikkelser.
 Thi — kiender I mig, Piger?

Rosalia.

Du er Betler.

Alidor.

Ja, vist nok Betler; gaaer fra Huus til Huus
 Og banker paa, ei for at tigge selv,
 Men blot for at berige Giveren.
 Thi al den Gave, som jeg trygler om,
 Er kun: en aaben Siæl, Opmærksomhed
 For mine Sange, der forskionne Livet,
 Og lærer Mennesket sig selv at kiende.
 Saa sad jeg alt som Oldingen Homer,
 Og sang om Heltedaad ved Hallens Port.
 Snart klædt som Ridder, snart som Haandværksmand,
 Snart som en Værd, og atter som en Gud,
 Jeg tolker Livets Syner og Bedrift
 I Diebliffets Dragt for alle Tider.
 Det var det mig, at kaste denne Raabe,

At staae for eder som Apol, som Bragi,
 Med Laurbærlyren eller Egeharpen,
 I Guld og Purpur, kostelige Tiin —
 Men nei! bedst passer tarvelige Dragt
 I Dag, da jeg har mistet min Maria.

De synke hen i stille Beemod; nogle Toner af Alfchoret i anden
 Act af Cendrillon høres.

Alidor.

Dg nu afsted til Salen, hvor hun drømte,
 Dg nød en Anelse om hine Glæder,
 Der møde hende nu hos Gud i Himlen.
 Min Tryllestav jer bringer did med mig,
 At finde Trøst for en oprigtig Sorg,
 At være Vidner til et Dieblif,
 Som hædrer hendes Hedenfart og Minde.

Han vinker med sin Stav; Skuepladsen forvandles til Salen
 i anden Act af Cendrillon. Hvor hun før laae og sov,
 staaer nu en Støtte med Maria Elisabeth Zinck's
 Billed; over Støtten en tom Blomsterkrukke. I Bag-
 grunden Skuespillerselskabet, deels i Costume, deels i egne
 Dragter. Alle have Blomster, som hver til sin Tid sætter
 i Urnen. Der synges sagte i Baggrunden følgende Linier
 af Syngestykket:

Stig rolig ned, du blide Slummer!
 Ned over Uskylds Hvilested.
 Smil, Haabets Engel! fra Himlen ned,
 Dg trøst os venligt i vor Kummer.

Alidor.

Jeg nærmer mig dit kolde Støv,
 Hvor Beemod kun er Hjertets Vindring.
 En Bust af unge Blomsterløv
 Skal brede sig til din Grindring.

Jfr. Jørgensen som Vera.

For streng jeg dig, min Signe! tvang:
 Nu har dit Hierte Seier vundet.
 Nu rører du os sidste Gang.
 Din Krands er atter sammenbundet.
 Hænger Krandsen paa Støtten.

Mad. Winsløw

som Fanchons Kammerpige, med Lyren.

Fanchon! din Lyra klinger ei,
 For Alles Bifald sødt at vinde;
 Jeg sætter den blandt unge Mai,
 Og sørger for en tabt Veninde.

Bauer

som den unge Bonde i Joconde, med Rok og Teen.
 Her hænger jeg dig hen med Graad
 Den Rok, hvorpaa du spandt med Latter.
 Nu Parcen klippet har din Traad,
 Du venlige Naturens Datter!

Stage

som Commandant i Paul og Virginie.

Min Virginie! af salten Hav
 Vi drog til Glæden dig tilbage —
 Af! af den kolde, mørke Grav
 Kan ingen Vennehaand dig drage.

Mad. Andersen

som Coelestina i Correggio.

Den Krands, som, Kunstneren til Tak,
 Gam Coelestina skienke vilde —
 Tag den, Lauretta! D, hvi drak
 Du selv saa brat af Dødens Kilde?

Liebe

som Elskeren i Fugleskydningen.

For kort Tid siden kun du saae
 Kaleidoscopets Farvevrimmel;
 Nu danne sig paa Ætherblaa
 Jordlivets Farver til en Himmel.

Mad. Heger

som Keiserinden i Hermann von Anna.

Ida! din Omhed for din Ven
 Mig lærte Følelsen betvinge;
 Men du skal vække den igien,
 Hvor Evighedens Harper klinge.

Lindgreen

som den gamle Fader i De to Brødre.

Da Broder du en Broder gav,
 Du skienkte Hjertet atter Glæde;
 Og skulde ved sin Malles Grav
 Den gamle Fader ikke græde?

Ngge

som Wilhelm i Arx og Balborg, med Harpen.

Du var jo ikke forrigfuld,
 Og friske vare dine Kræfter;
 Hvi gif du hjem og laae i Muld,
 Min Else! Ugedag derefter?

Enholm som Valentin i Sovedrikken.

Med Valentin du lystig gif
 Hen over Livets dunkle Rose;
 Da drak du Dødens Sovedrik,
 Og hist er du en evig Rose.

Mad. Spindler som Hjrbinde.

Vi ofte Glædens Blomster brød,
 Som Munterhedens troe Veninder;

Af! nu, da Melpomene bød,
Thalias Munterhed forsvinder.

Cetti som Peter i Høstgildet.

Vel, Anna! du var Halvors Brud,
Men Halvor, stakkels Halvor græder;
Da Peter kom paa Venstabs Bud,
At vise dig den sidste Hæder.

Mad. Kind som Rødhætte.

Tor, Cendrillon! en Frændes Haand
Dig disse smaae Violer flette?
Ja, saligt smiler du som Vand
Ned til den lille røde Hætte.

Jfr. Brenøe som Betty i Robinson.

Den Bane, jeg betræder nu,
Den har du alt forladt, Veninde!
O, lær at være huld, som du,
Din Bettys Eftersølgerinde!

Den lille Adonia i Salomons Dom.

Af, Leila! — nu i Gravens Nat! —
Din største Fryd var Moderglæde;
Hvi har du da de Smaa forladt?
Nu staae de ved din Grav og græde.

Under Slutningschoret træde de Dvrige hen, og fylde Urnen
med Blomster.

Chor.

Nu, Hierte! du tilfreds dig give,
Lad Troens Kraft dit Mod oplive.
Hun var from, hun var god, hun smiler til os ned,
Alfader skienkte hende Fred.

Epilog

ved

Dvelfernes Slutning i et dramatisk Selskab.

Thalia med Flore
 Sig vovelviis more,
 Den Første med Kunsten, og hiin med Natur.
 Naar Boreas skralder,
 Naar Sneeborgen falder,
 Da søge vi Ly bag beskyttende Muur;
 Da Mulmet forsvinder
 For lystige Kerter,
 Og blomstrende Kinder
 Om Baaren os minder;
 Da sidde i Rader
 De yndige Skionne,
 Med sølende Hierte,
 Med Smil de belønne.
 Hvor er i Naturen
 I listige Grønt
 Et Blomsterbed skønt,
 Som her vel, bag Muren
 Om Vintren i Stad,
 Af Piger i Rad?

Misundelig Flora
 I Salen indskuer;
 Hun ærgrer sig over
 De søvnige Luer,

Den døfge Lampe
 Med Spot seer hun dampe,
 Mens hisset i Glandsen
 Hun dugsprænger Krandsen.
 Da sender hun Alfer;
 Ei, kølige smaae,
 Med viftende Binger
 I Hallen de slaae:
 De puste kun mere
 For Luften at hede,
 De kildre, Gudinde!
 Din yndige Brede.
 Da nødes de Skarer
 At splitte sig ad,
 Og Bognen udfarer
 Af brændende Stad;
 Bag skyggende Bøge,
 Hvor Hiortene spøge,
 Da finde vi Lyst,
 Og Aftenens Himmel
 Og Bladenes Brimmel
 Fornøier vort Bryst.

Ei Kunsten man svigter
 I Skovenes Gang,
 Os følger, o Digter!
 Paa Landet din Sang.
 Men Hallen vi lukke,
 Den er os for trang;
 Da spredes de Smukke,
 Som Blomster paa Bang.
 Gid skionnefte Glæde

I kolige Sæde
 Du finde, Veninde!
 Du finde, min Ven!
 Naar Krandsene svinde
 Fra tornede Stubbe,
 Vi kunstige binde,
 Vi atter os samle,
 Os Høsten, den Gubbe,
 Den venlige Gamle,
 Forener igien.

Epilog,

fremfagt af Tomfru Astrup

den 31te Mai 1823.

For sidste Gang jeg offentlig fremtræder
 Paa disse Bræder,
 Hvor tidlig alt Thalia til mig smilte,
 Naar hid jeg ilte.

I hendes Forgaard født, som Barn fortrolig
 Med hendes Bolig,
 Hun vinkte Hiertet, hvor det havde hjemme,
 Med Moderstemme.

Min Baar forsvandt her inden Tempelmuren;
 Og fra Naturen

Jeg hentede mangen Blomst, og hvad jeg bragte,
Danfolket rakte.

Dg mine Blomster smaae de huldt modtog;
Dg Hierter sloge
Lidt inderligt, o Amor! naar jeg tolfed
Din Magt for Folket.

Natur! du skienkte længe som en Moder
Mig dine Goder;
Nu siger jeg Farvel i Høstens Dage,
Men uden Klage.

Jeg seer den yngre Flok, med Søsterglæde,
Den Bei betræde,
Hvorfra mig Liden vinker. Gid de Andre
Saa froe den vandre!

Jeg hørte, Fædreland! din Bifaldsstemme,
Skal aldrig glemme
Den Venlighed, hvormed du kom i Møde
Min Morgenrøde.

Dg nu i Aftenrøden, mens jeg daler,
Det mig husvæler,
At vide mig som Musers tro Præstinde
I Danstes Minde.

Epilog

til

Rabbe's Lystspil Sommeren, opført i en Bennekreds
i Anledning af Forfatterens Solbryllup,

den 31te August 1823.

Sommeren forsvinder
Snart med røde Kinder,
Naar den Livet skienket har sin Lyst;
Men ei mindre glæder
Du, i gyldne Klæder,
Frugters Dronning! moderlige Høst!

Baaren har Violer,
Dg ved Sommerstraaler
Blusser Rosen i sin hele Pragt;
Naar du Heden dæmper,
Herlige September!
Dæmper du dog ikke Livets Magt.

Sølvermaanen kaster
Straalen paa sin Aster;
Himlen blinker klar, som Jordens Ven.
Ungdomshaabet svigter
Ofte; men en Digter
Haaber atter i Grindringen.

Digter! og Veninde!
Broderhænder binde
Eder her en Krands, som ei forgaaer.

Ingen Drm den smerter;
 Hvad i Vennehierter
 Venstak planted, over Graven staaer.

Ryder Høstens Lykke!
 Ofte Flora smykke
 Eders Hytte, fiern fra Stadens Støi;
 Dg ved Maanens Smile
 Mangen Yngling ile
 Glad, som fordum, til dens fiære Høi!

Kunstens Kreds dig hylde;
 Ven! hvad hun dig skylder,
 Glemmer ei Thalia, glemmer ei
 Bag Cypressens Grene
 Danmarks Melpomene,
 Hun vil plante dig en Glemmigei.

Dg mens Bakken reiser
 Hist sin Brink, og kneiser
 Over Arelstad hver Sommerdag,
 Lyder Fremtids Stemme:
 „Der den Skiald var hiemme,
 Som udbredte Følelser og Smag“.

Prologer

til

Holbergs Comodie Julestuen,

opført i Studenterforeningen Juleaften 1824.

(En Symphonie spilles.)

Alvorlig Prolog.

Du kommer atter høi og mild,
 Du Juleaften søde!
 I Vinterflud, ved Arnens Ild,
 Som Baarens Morgenrøde.
 Nu Rosen staaer paa nøgne Tiørn,
 Og vi er atter alle Børn,
 Hvor vi os froe forsamle,
 De Unge med de Gamle.

Ei hildet ind i Hovmod's Garn
 Vi os ved BARNET skamme.
 Var Jesus ikke selv et Barn
 I søde Guddomsflamme,
 Og smilte mildt? Og knælte ned
 Selv Konger ei med Nidmyghed?
 Og greb han ei fornøiet
 Strax efter Vegetøiet?

Saa lader Uskylds blide Fæst
 Da vore Hjerter kvæge!
 Hvor BARNET er, er Glæden Giest,
 Den Leg er god at lege.

Saa lang Tid siden er det ei,
 At vi begyndte, denne Vej
 Fra Hytten at betræde,
 Skilt fra vor første Glæde.

Forældre sidde hiemme nu
 Og tænke paa de Kiære,
 Med Haab til Gud, dog mod i Hu,
 Det kan ei Andet være;
 Thi Søsteren gaaer ene der,
 Og længes efter Broder Kiær,
 Som fulgte Musers Stemme,
 Lod hende ene hiemme.

Men Ungdoms Aar ei svækket har
 Vor Barndom i vort Hierte;
 Den er os evig dyrebar:
 Thi tænder Glædens Kerte!
 En Julestue, froe i Aand,
 Vi holde her paa egen Haand;
 Den skal os atter drage
 Til vore Barndomsdage.

Og Muserne, de vene Møer,
 Er ogsaa Børn tillige;
 Med Fløite, Lyra, som sig bør,
 Hift leger Skyens Pige.
 Og glad Apollo Harpen slaaer,
 Naar Juleaften forestaaer;
 Ydun og Bragi kommer,
 Og det er atter Sommer.

Dg har sig Hjertet aabnet først
 Midt i et jordist Eden,
 Hvad sluffer Glædens stærke Tørst?
 Kun Dvergivenheden.
 Saa kom, vor gamle Holberg! du!
 Din Maske tag, og lær os nu
 Ret ved dit Lunes Lue
 At holde Julestue.

(En lystig Symphonie med Børne-Instrumenter.)

Jeronimus træder frem som comist Prologus, og siger:

Nu, fiære Venner! her vi ville
 Et Skuespil for eder spille;
 Men hvad vi venligst bede om,
 Det er en gunstig, skaansom Dom.
 I Aften Jntet Glæden hemme!
 Thi lad Critiken blive hiemme!
 Den gamle Dame, vel I veed,
 Er saare let at giøre vred,
 Men vanskelig ret at behage:
 Hun tænker kun paa Skionheds Dage,
 Da selv hun rørig var og ung;
 Nu falder Aldren hende tung,
 Dg derfor skiender hun bestandig,
 Dg troer vel selv at være mandig,
 Fordi hun er ei qvindlig meer,
 Dg leer ei med, naar Andre leer.

Lad Siælen, som en deilig Pige,
 I Aften selv sig lade sige;
 Først unge Mø fornøies da,
 Naar vrantne Møster gaaer derfra.

Saa retter eder efter Sangen!
 Her tages maa Fornuften fangen
 Emukt under Troens Lydighed.
 Jeg er Jeronimus, I veed!
 Jeronimus, som man kan vent'en
 Af Unglingen og af Studenten.
 Thi Ungre spiller gamle Mand;
 Og Born, som neppe stave kan,
 De smaae, velsignede Krabater,
 Fremstilles af smaae Candidater;
 Og Karle, som i Buxer gaae,
 Har faaet Skjorter ovenpaa,
 Og prøve eder lidt at more
 Som Nille og som Leonore.
 Selv Magdelone, gamle Moer,
 Er ei saa gammel, som I troer,
 Og — entre nous — hun kan Latin,
 Og hun er ikke feminin.

Den Gneste, som endnu refter,
 Det er vor gode Skolemester.
 Han viser os som i et Speil
 En Skolemesters Last og Feil,
 Kan altsaa vel til Nytte være,
 Da Hver af os jo har den Ære,
 Meer eller mindre — ikke sandt? —
 At Skolemestre lidt iblandt.

Saadan da, med Horats, vi møde
 Hvad der er nyttigt med det Søde,
 Og haabe, dette Sød og Suurt

Skal smage godt med Lunets Urt,
En egen Slags af Digterfinker.

Men jeg staaer her og mig forfinker,
Jeg Vegetoi uddele maa,
Dg J skal ogsaa noget faae,
At sige — som J vel begribe —
Ei Hesten med den lille Pibe;
J skal maaskee i Mund dens Lud,
Dg peb os Stakler alle ud.

Men giver Tid! Naar Alt er lykket,
Saa blier der pebet selv i Stykket;
Som Smagens Bægtre føre vi
Selv op en Slutnings-symphonie.

Epilog,

fremfagt ved Concerten paa Hoftheatret til Fordeel for
Blinde-Institutet,

den 4de April 1825.

Ⓐ Lys, som paa Algodheds Bud
Tvang Mørket til at svinde,
Du skionne Dag, fremkaldt af Gud!
Dig skuer ei den Blinde.

Han raver i en evig Nat,
 Hvor ingen Straale rækker;
 Dog har ei Glæden ham forladt,
 Skjøndt Mulmet ham bedækker.

Vel aldrig han i lette Skyer
 Seer Sol og Maane stige,
 Og kun et deiligt Eventyr
 Er ham Naturens Rige.

Den grønne Baar, den sølblaa Bæk
 Han kun af Nygtet kiender;
 Men Rosen paa den friske Hæk
 Ham dog sin Bellugt sender.

Og Stormen naaer med stærke Lag
 Høitideligt hans Dre,
 Og Rattergalens hulde Slag
 I Træet kan han høre.

O, ædle Sands! Fryd i min Bee!
 Du er mig dobbelt givet.
 Hvis jeg var døv og funde see,
 Mørkt var mig hele Livet.

Vel er min døve Broder ei
 Med Dyret meer beslægtet;
 Dog mere lykkelig er jeg,
 Skjøndt Synet blev mig negtet.

Ja, søde Toner! Nattens Fryd!
 I komme som Beninder,
 Som Engle, der med Himmellyd
 Dø kvæger, og forsvinder.

O, I som see, o, I som frie
 Mangfoldig Glæde nyder,
 O, troer mig, Tonernes Magie
 Saa stærkt ei eder fryder.

Dø klinge de ei blot som Klang,
 Vi dem som Farver finde,
 Og skionne Former mangel Gang
 De vække i vort Minde.

Ihi vi har ogsaa seet, hos Gud,
 Og vi skal atter skue,
 Naar Mørket flygter ved hans Bud
 For Evighedens Lue.

Saa tag til Takke med vort Spil;
 Glem ei: din blinde Broder
 Kun spiller, som hans Dre vil,
 Han kiender ingen Noder.

Men Følelsernes dybe Røst,
 Begeistringen han kiender;
 Og hvad der kom fra rørte Bryst,
 Til Hjertet atter vender.

Ei da forsmaa vor ringe Sang,
 Du ædle Danersfare,
 Du som os qvæged mangen Gang,
 Og redded os fra Fare!

O, Fædreland! din skionne Daad
 Maa dig jo selv fornøie.
 Taknemmeligheds søde Graad
 Staaer i den Blindes Die.

Prolog

ved

Sommersaisonens Begyndelse paa det kongelige Theater

den 3die Juni 1825.

Ofte sang ved Harpen Skialden:
 „Floras Haand udbreder neppe
 Blomstervævet grønne Tæppe,
 Saa er Kunstens Tæppe falden“.
 Men hvi flyer Naturen Kunsten?
 Hulde Søstre begge to
 Sødforenet burde jo
 Klare Livet Taagedunsten.

Hvorfor skal de aldrig mødes?
 Begge ned fra Himlen sendt!
 Hvi har man dig Ryggen vendt?
 Hvad, Thalia? du forstødes?
 Har du ikke selv en Have,
 Hvor du flækker Roser ud?
 Som ei Hagl og Frost og Slud
 Kan i Dunkelhed begrave?

„Frosten ei, men Sommerheden
 Standser hendes travle Færd,
 Som en Cherub med sit Sværd
 Jager hende fra sit Eden.“
 Men i Norden ingensinde
 Solen var saa streng og stærk;
 Middagshedens lumre Bærk
 Køle lette Aftenvinde.

Ei, Thalia! da du flygte;
 Bliv du kun, hvor Flora boer!
 I den svale Hal i Nord
 Har du Intet at befrygte.
 Flora kan dig ei besøge,
 Naar der hvirvler Vintersnee;
 Men hun vil dig gierne see
 Mellem sine grønne Bøge.

Kom, Thalia! glæd vort Hierte;
 Og, skøndt Solen ei nedgaaer,
 Tempelet en Skygge slaaer,
 Hvori lyse kan din Kerte.

Indig kom for hver en Alder
 Med din Spøg, din Kiærlighed!
 Her ei, som i Floras Bed,
 Binden vifter, Regnen falder.

Hvo, som ynder Kunstens Værker,
 Glemmer dem ei for Natur.
 Her er intet Fangebuur,
 Baaren Følelsen forstærker.
 Mellem Floras Blomsterbede
 Flagrer Poesiens Fugl,
 Men den finder her et Skjul,
 Hvor den bygge kan sin Rede.

Ei forsmaaer da, ædle Danste!
 Vor Thalias Sommerspøg.
 Skienker stundom os Besøg!
 Sommer har jo og de Franske;
 Men de Franske, Tydske, Belste
 Ynde Sommerspil at see:
 Danemark har lært, som de,
 Med Naturen Kunsten elske.

Til Mozart.

Prolog til Syngespillet Flugten af Klosteret, fremsagt
i Digterens Navn af Skuespiller Nielsen

den 19de December 1826.

Du, som med dine Toner
Har alle Hjerter smeltet,
Snart ynderigt, og snart med Ræmpevælde,
I Sydens Blomsterzoner,
Bed Østresalt og Bæltet,
Bag Apenniner og bag Nordens Fielde;
Hvem ingen Lid kan fælde,
Hvem ingen Kuld kan skade,
Men ung igien med hvert et Foraar kommer,
Som Rosen i sin Sommer,
Med Paradisets første Purpurblade,
Hvis bløde Torn kun saare
Til salig Veemod kan og søde Taare!

Du, hvem jeg stor har funden,
Som Shakespeare, naar han over Julie sukker,
Og Rafael, naar han Madonna maler;
Du, som har lært i Lunden,
Naar Nattergalen kluffer,
At kun Naturen sødt til Hjertet taler;
Du Sol, som ene daler

For mere skøn at stige
 Paa Kunstens Himmelbue,
 Og for med Morgensue
 At glæde mangen Ungersvend og Pige!
 Forund en lille Fugl i Dag den Ære,
 At smykke sig med dine stolte Fiære.

Lidt sukked jeg: Hvi stiller
 Fra ham saa grumt mig Liden?
 Hvi kan jeg dog ei være Mozarts Digter?
 Han endte sine Triller,
 Da jeg var saare liden! —
 Men Haabet ei i Skialdens Hierte svigter;
 Hvor trofast Pilen sigter,
 Der rammer den. Jeg maned
 Din Aand igien af Graven,
 Du stod i Digterhaven,
 Jeg sang, hvad i din Harpelyd jeg aned,
 Og, Mozart! efter tretti Aar og fire
 Min Bise tro forbandt sig med din Lire.

Ei har jeg mig formastet
 Mod dine Mesterværker,
 Hvor Poesiens Genius dem fulgte;
 En Græstørv har jeg kastet
 Kun ind for dine Værker,
 Hvor alt for plumpe Buur dem Sangen dulgte.
 Din Genius jeg fulgte.
 Jeg har kun Blomster flyttet,
 Rumsteret lidt i Gangen;
 Men aldrig rørt ved Sangen.
 Hvis jeg den hele Rigdom ei har nyttet,

Hvis fremmed her du et Par Urter finder —
 Det gavned mig, det var ei dig til Ginder.

Og du, mit Folk, hvis Bifald er min Hæder!
 Jeg længe taug, nu atter Strængen flinger;
 Din Gunst jeg beiler til paa Mozarts Binger.

Epilog

til

Syngespillet Flugten af Klosteret.

1826.

Habakuk,

Snedkerdreng i Stykket, kommer med et Uhr i Lommen, som
 han nylig har faaet.

Den Mand, som prøved her igien
 At bygge Lysthuus i Musikens Dale,
 Har bedet mig, som Snedkersvend,
 Der Haandværket forstaaer, for ham at tale.

Bel siger ei vor lille Bygning stort,
 Man ei forlanger, I den høit skal prise;
 Men at den er forsvarlig giort,
 Det trøster jeg mig strengt til at bevise.

Af vindtørt Træ er ikke sauet ud
 Figurerne, som dette Lysthuus smykker;
 Men udsat blot for Rust og Slud,
 De kunde spaltes let og gaae i Stykker.

At Vimen — der gjør Handlingen til een —
 Forsvarligt klæber, maa dog meldes;
 Og er den kogt af døde Been,
 Saa har den det med anden Liim tilfælles.

Dictionens Høyle styrtes ei med Hast,
 Med Flid blev Versene forfattet;
 Hvor findes Træ foruden Knast?
 Men Knasten er dog overglattet.

Bygmesteren ei havde Haanden fri,
 Han under Træet maatte bygge,
 Hvor Mozarts Sangfugl-Melodie
 Forlystet Dret fra den grønne Skygge.

Der Grene stod paa kryds, paa qvær,
 Hvorefter vi os maatte rette.
 Om Digterkilden, Træet nær,
 Vi ogsaa Laget maatte sætte.

Om efter Vinkel og Kvadrat
 Nu Alting ikke kunde blive,
 Og passer stedse det ei accurat —
 Det maae I godhedsfuldt tilgive.

I alle qvad saa mangen Gang:
 Prøv hvo som vil, en Cirkel at kvadrere!
 Men digte Skuespil til fremmed Sang,
 Troer mig, I Herrer! det vil siige mere.

Dg Maalet, tænker jeg, blev ei for kort,
Dg heller ei for langt. — Men hvad er Klokken?

Seer paa sit Uhr.*

Saa mange? Hillemand! saa maa jeg bort.
God rolig Nat jeg ønsker hele Flokken.

Baggesens Minde.

Epilog.

Den 15de Februar 1827.

Høitideligt et tausveemodigt Stille
Sin Skygge breder over Festens Glands;
Hvo sang: „Der var en Tid, da jeg var lille“,
Dg under Digterurnen ei sin Krands?

Hvor gif en Dreng i den latinske Skole,
Hvem kallundborgske Digt ei gjorde fro?
Hvo, som Discipel i den sorte Kiole,
Gi over Jeppest Lystigheder loe?

Hvo følte Elskovs første Foraar flette
Sin Primelkrands — et kjærligt Minde bragt,
Dg sang med Baggesen ei Henriette,
Dg Lycilís, og om Selines Magt?

Hvo sad med sine Benner fro til Mode,
Dg sanded ei med Skialden fra Korsør.

At Qvinden lyser op vor mørke Klode,
 Mens Bacchus lærer Glæden, hvad den bør?

Hvo smilede atter Danemark i Møde,
 Dg folte ei, naar han sit Hiem giensaae,
 At ingensteds er Roserne saa røde,
 Dg ingensteds er Tornene saa smaae?

Fra By til By du vandrer ikke længer,
 Du muntre Skiald! med lunefulde Mod;
 Den brustne Harpe taus i Hallen hænger,
 Dg Bingen faldt dig af den trætte Fod.

Ja — vis er Døden! Men i salig Slummer
 Dit Hierte hviler, bløder ikke meer;
 Som Skyens Skygge bortsvandt Livets Kummer,
 Dg Ewighedens Dag dit Die seer.

Dg Livets Taager bort med Døden ile,
 Hver Storm har lagt sig, Himlen er saa blaa.
 Vi til din Grav igiennem Taarer smile;
 Men Lauren trøster, som vi see derpaa.

E p i l o g,

fremfagt af Skuespiller Gass

ved hans Aftenunderholdning den 5te Marts 1828.

Endskjøndt Thalia, Melpomene,
 Naar de fremtræde paa vor Scene,

• Henrive meer med prægtig Færd,
 End Sangen i de stille Dale,
 Naar den kun yttre sig i Tale,
 Saa har dog ogsaa den sit Værd.

Araberne vi ligne ville,
 Som, skøndt de aldrig skuespille,
 Hinanden more dog i Qvæld
 Med Eventyr og Digtersange,
 Hvoraf de kan fortælle mange,
 Ved aftenkøle Kildevæld.

Dg ei Grato har os svigtet,
 Thi Klungen veyled af med Digtet,
 Som smukt i Krandsen Blomst og Blad.
 Thi Søstre jo er alle Muser,
 Get Tempel dem tilsammen huser,
 De kan ei længe skilles ad.

Til Takke tag med hvad vi byde;
 Dg lad det eder ei fortryde,
 At J. har raft en hiølpssom Haand
 Til en af Kunstens ældre Sønnen,
 Som eders Venlighed paaskionner
 Med rørt og med taknemlig Aand.

M i n d e d i g t

i Anledning af Slaget den 2den April 1801,

fremfagt som Epilog ved Bombebøssens Concert den 1ste April
1829.

Ulyksalig Tid og Land, hvor ingen Bombe falder
Med frygtelige Blus, og Hytten sønderslaaer!
Hvor Uykken dvæle skal, maa være Frodes Alder,
Dg Kornet spirer ei, hvor Landsehæren staaer.
For Orlogsskibets Drøn forsvinder lette Snekke,
Som næringsrige Fisk for Kæmpehvalen stor;
Naar Planker og naar Skrog kun Bølgerne bedække,
Da hyller Solen selv sig i et Laageflor.
Ulyksalig da vor Tid, da man i hule Bomber
Jndsamle Gaver kan, til værdig Landsmands Larv.
Saa samled Christne sig i Hedning-Catacomber,
Dg ædle Brøders Bærf blev Esterlægten's Arv.
Men glemmer ikke nu ei heller, for den hule,
Den fyldte Bombe stærk, som rød fra Qvintus gif,
Fast nu for treti Aar! Nei, ingen Tid skal skiule,
April! din Hædersdag, dit store Dieblif.
Thi ogsaa Heltens Hielm bær Blomst, som den ei slipper,
Dg det er skönt iblandt at see en Kæmpehval.
Saa voxer Sundhedsurt, helbredende, paa Klipper,
Mens Hveden trives ret kun i den fede Dal.
Al Smaalighed forsvandt, Misundelsen og Naget;
Bagtalelsen blev kold i sine Krampetræk.
Alt meer som Kampen steg, som hørt's Baabenbraget,
Smaalasterne tog Flugt, og døde fast af Skræk.
Den dumme Hovmod meer ei spiilte sine Bryne,
Dg Gierrigheden selv gav Nøglen til sit Skriin.

Naar Danske mødte Dansk, da sagde Brodermine:
 Du est min Landsmand, Ven! og jeg er ogsaa din.
 Saa renser Tordenen, endskiøndt den Huse tænder,
 Usunde, lumre Luft, som er for tung og heed.
 Mens Offere til Thor da Fædrelandet sender,
 Sig Folket føler stærkt i huld. Samdrægtighed.
 Og derfor skue vi ærbødige tilbage
 Paa Danmarks Hædersdag, den Anden i April.
 Det var en tapper Dyst, og aldrig glemmer Sage
 Det Kæmper værdige, det skionne Sørgespil.
 Paa disse Oldinge da eders Dine fæster,
 Hvoraf Endeel var med; og lad de sølvgraae Haar
 Fornøie eder her, som Ridderborgens Nester,
 Der langs ad Klipperne ved Rhinens Bredde staaer.
 Tak, for I gavægte dem! O, seer de Gamle smile!
 Nu har enhver sit Brød, sin Krog i Hytten luun.
 Paa blotte Laurbær er det alt for haardt at hvile,
 Men Fædrelandets Hielp gjør dem til Ederduun.

Pr o l o g,

fremfagt af Skuespillerinde Mad. Heger, født Smith,

ved hendes Aftenunderholdning den 1ste Januar 1830.

Den svundne Tid, med Sorger og med Glæder,
 Fremstille vi. En flygtig Id
 Vi sieblikliggiør paa disse Bræder,
 Indtil vi følge selv — den svundne Tid.

Men hvor er Fryd i Livets Diebliffe,
 Naar Hjertet hylder Diebliffet kun?
 Naar Haab, Grindring os besjæler ikke,
 Dg bøde paa den magre Stund?

End seer i eders Flok jeg mange Kiære,
 Som hørte Dyvekes, Kathinkas Røst;
 Hvis Bifald var min Ungdoms Ære,
 Dg hvis Grindring er min Trøst.

En Urt forgaaer, en anden spirer atter:
 O, hvilket Held var skiont som mit,
 Hvis i Maria Hegers Datter
 J atter saae Maria Smith!

End stundom Melpomene mig udfaarer,
 Thalia byder mig til Leg;
 End rører eder Thoras Taarer,
 Kiærminden i Jarl Hakons Æg.

Tak for hvert venligt Hædersminde,
 Naar frem jeg traadte her som Kunstens Tolk!
 Den skionne Krands kan ei forsvinde,
 Som ræktes af et ædelt Folk.

Prolog,

fremfagt af Skuespiller Cetti

ved hans Aftenunderholdning den 14de Februar 1830.

Som Barn alt ædle Danste her mig saae,
 Med Hielm og Spyd, i korten Pandsertrøie;

Bed Baaren, hvor den gamle Kæmpe laae,
Som Hastings luffed jeg Stærkodders Die.

To fieldne Mænd mit Hierte glemmer ei:
Thi Kunzen lærte mig Gratos Toner,
Dg Rosing viste mig til Templet Bei;
Nu hvile begge bag Cypressens Kroner.

Af sydlig-nordiske Natur, min Vland
I Phantasiens Land saa gierne leged,
Hvor Synerne sig ved Apollos Haand
Imellem Syd og Nord saa let bevæged.

En Italiener kun jeg fólte mig,
Naar Figaro, Juan mig Fakklen tændte;
Men nordisk fólte dette Hierte sig
Hos Thaarup, naar min Siæl for Grethe brændte.

I saae min Vaar — fandt mangt et Blomster smukt,
Her fandt jeg mangan Ven og huld Veninde;
D, maatte dog min Manddoms sene Frugt
Til Nydelse I ogsaa værdig finde!

Som Blomst og Frugt, i Baaren og i Høst,
Til Solen trænger, til en kraftig Sommer,
Saa trænger Kunstneren til Bifaldsbrøst
Af Smagens og af Skionheds ædle Dommer.

Prolog,

fremfagt ved Aftenunderholdningen paa det kongl. Theater

den 7de Marts 1830.

Kunstnerparret Winsløv træder frem, Haand i Haand.

Han.

Den Magt, som tvinger Jorden,
Dg som især i Norden
Fra gamle Dage boer,
I Freia og i Thor —
Er mig ei givet vorden
At stille frem med Ord.

Hun.

Men ei var det Friggas Billie,
Skønne Rose! høie Lilie!
At blot I, som Baarens Gave,
Skulde pryde hendes Have.
Høie Hvide, skønne Røde
Andre Farver ofte møde;
Andre Blomster trindt sig sætte,
Purpurbrune, violette;
Dg hvor Roser, Lilier staae,
Smiler end Kiærminden blaa.

Han.

Heroisme! stig som Lilie,
Bær en Rose, Kiærlighed!
Men i Kunstens Prisma ned
Lofte vi den stærke Straale,
Som ei Diet ret kan taale.

Brudt sig vifer Mandens Billie,
Naar vi den i Farve seer,
Som mærkværdig Character.

Hun.

Slig Character at male,
Dertil vor Stræben staae!

Han.

Snart i de høie Sale,
Dg snart i Hyttens Braa.

Hun.

Da sees i Hiertets Rifter,
Naar Hyklerbarken brast.

Han.

Ehi Ondskab selv ei skrifter
Med Urlighed sin Last.

Hun.

Kun Retfærdig Ræsten blotter,
Selv er den falsk og stum.

Han.

Dg hvo med Latter gotter,
Maa selv ei være dum.

Hun.

Uf Daarlighedens Afte,
Forsænglighedens Skiul
Thalia med sin Masse
Staaer op som Sommerfugl.

Han.

Wdle Folk! med denne Stræben
Kom vi, med besjælet Bryst;
Hvad os Skialden gav paa Læben,
Tollte vi — ei blot til Lyst.
Dg en skøn Opmuntring fundet

Oste vore Hjertes har:
 Danerfolkets Bifald vundet —
 Hvilken Løn! hvor dyrebar!

Riærlighedens smukke Rose
 Er — jeg veed det — ei min Sag;
 Men som Zierlich til Mimose
 Lugted jeg dog til Behag.
 Kan jeg ikke Helten være,
 Bar jeg ofte dog det Hiul,
 Som sig dreier til hans Ære,
 I en Fiende, trædsk og huul.
 Om end ingen Taarer fløde,
 Naar jeg hæved her min Røst —
 Som Schem a, den stakkels Jøde,
 Hørte jeg dog eders Bryst.
 O, Thalia! søde Pige!
 Ei blot som en vranten Svend,
 Ewig — Uadskillelige!
 Følger jeg dig, men som Ven.

Hun.

Paa den gamle Borg i Stue
 Stod til Trøst jeg og til Gru;
 Ærlig hos den hvide Frue,
 Gyselig hos Rocheloup.
 Snart mit Rokkehiul jeg dreied
 Venligt ved en stille Sang;
 Snart i Haand blev Dolken veiet
 Paa den skumle Novergang.
 Gierne jeg for eder spogte,
 Gamle Gief, med Egenroes;
 Og Lobal for eder smogte

Som en lille kæk Matros.
 Glisf J ei forgiette,
 Skiondt kun kort var hendes Sang;
 Dg ved Githar, som Laurette,
 Qvad jeg Heltens Undergang.

Han.

Wdle Folk! med denne Stræben
 Kom vi, med besicælet Bryst;
 Hvad os Skialden gav paa Læben,
 Tolkte vi — ei blot til Lyst.

Hun.

Dg en skion Dpmuntring fundet
 Bore rørte Hierter har:
 Danerfolkets Bifald vundet —
 Hvilken Løn! hvor dyrebar!

Rahbeks Minde.

Prolog, fremsagt af Skuespillerinde Mad. Wegschall

den 1ste Mai 1830.

Hvad stander for et Huus paa Høien der,
 I Ly af Søndermarkens grønne Træer,
 Med viden Udfigt over Mark og By,
 Dg sølblaa Hav, og Himlen med sin Sky;
 Saa gammelt, at det synker fast i Gruus? —
 Hvo kiender ei det fiære Bakkehuus?

Men nu er Huset tomt. Philemon meer
 Med elskte Baucis ikke der du seer;
 Den gamle Hauge med det stive Krat
 Staaer i den unge, grønne Baar forladt;
 Uluget Ukrud over Blomsten groer,
 Og snart udslettes vel det sidste Spor,
 Naar fremmed Giermand med Modens Flid
 Tilintetgjør hvert Træk af gammel Tid.

Der sad den venlige, findrige Knud;
 Og i Satirens Brille saae han ud,
 Ud over dig, vort store Kiøbenhavn!
 Men over dig, sin elskte Fødestavn,
 Græsfriske Danmark! uden Brille saae
 Begeistret han, med Dine vaade, blaae,
 Hvergang en herlig, hæderlig Bedrift
 Dig gjorde værdig til en Runeskrift.

Hvor var et lidet, hvor et stort Talent,
 Af Rahbek ei beundret og erkjendt?
 Hvor var en Borgerdaad — ei af hans Pen
 Paaskjønnet? af den ægte Statens Ven?
 Naar var der i Skioldungens Hal en Fest
 For Kongefryd, hvor ei hans Aand var Giest?
 Endskjøndt han selv, undseelig og bly,
 Sad i sin Hytte bag sit Lindely.

Ungdommeligt og heftigt følte han,
 Og skjøndt han alt som Ungling var en Mand,
 Blev han som Mand en Ungling; Rynken kom,
 Men rynket blev dog ei hans Alderdom.
 Hver elskte Rahbek, som ham ret har kjendt.

Hans Ære var at være kun Student,
 At være Digter, Bærker at forstaae,
 Dg skue det, som ikke Mange saae.
 Dg derfor vandt han Unglingernes Hu;
 Dg derfor fulgte ham til Graven nu
 Den store Flok. Dg Krigerstæren skød
 Et Vresstjud ved Kammeratens Død;
 Dg ingen Hylding, du, som er hos Gud!
 Var dig saa kjær, som dette sidste Stud.

Men ogsaa her, i Melpomenes Hal
 Dg i Thalias Hiem, du hædres skal;
 Thi aarle du forjog en taaget Dunst,
 Dg saae med klare Blik i skønne Kunst.
 At denne Kunst er „ikke blot til Lyst“,
 Det følte du med et begejstret Bryst;
 Foragted Modens Flitter, Tidens Tant,
 Dg fandt kun Skønhed, hvor du Sandhed fandt.
 Men heller ei du savned Sandheds Præg
 I Phantasiens hulde Digterleg;
 Dg aldrig dadled du forbittret, grum,
 Din Roes var lydelig, din Dadel stum,
 Dg snart i Benlighed du hylled ind
 Selv mindste Suert af flygtigt Egenfind.

Saa hviil da sødt, og modtag her af mig
 Den Krands, som Fædrelandet skienker dig!
 Dit Liv var virksomt, vennehuldt og sundt;
 Dg hvad du ønskede, har dig Gud forundt:
 Du nævnte længselsfuld din Gammas Navn —

Nu trykker dig din Engel i sin Favn;
 Og saligrørt fra Gud du skuer ned,
 Til Danstes Beemod og Taknemlighed.

Prolog,

fremfagt i Malmø til den dramatiske Aftenunderholdning,
 hvori Scener af Hakon Jarl gaves af Dhr.
 Dr. Nyge og Nielsen.

Sommeren 1830.

Oresund! solvblaa, venlig forbandt du
 Svea med Danmark, Kysten med Næs;
 Beien paa Boven, Ugir! let fandt du,
 Bredderne grønnes, Græs imod Græs.
 Afstanden let hvert Die kan maale,
 Kronborg fra Malmø, — Lund, Kiøbenhavn;
 Solen eet Landskab sender sin Straale,
 Sky med een Skygge tog det i Favn.

Fugl sov i Nat paa Sverriges Birker,
 Qviddrer idag paa siællandste Bøg;
 Bølgen ved Kronborg Skumtæppet virker,
 Sender til Helsing lette Forsøg.
 Skummet ei Tid fik rigtigt at flyge,
 Førend det kysfed, Skaane! din Kind;
 Blomsten, forfriskt af selvsamme Byge,
 Bugger i hvert Land selvsamme Bind.

Get er vort Sprog. Da Ydun med Brage
 Foer fra Balhal til Dal og til Bierg,
 Modsat i Retning Farten de tage,
 Ydun til Danmark, Bragi til Sverg.
 Han iblandt Granfield rørte sin Tunge,
 Kraftigt da braged herlige Ekrald;
 Rattergal lært har Ydun at siunge,
 Bøgenes Susen, Bakkenes Fald.

Gen Melodie, som Mol og som Duren,
 Selvsamme Drapa lyder den paa.
 Gen er vor Fødsel, een er Naturen,
 Dalen blot grøn, og Fieldtoppen blaa.
 Ydun og Bragi froe sig besøge,
 Fryde hvert Land med voxlende Røst;
 Lidt raaber Bragi stærk iblandt Bøge,
 Ydun i Svithiod skienker sin Lyst.

Ofte ved Leirekilderne glæded
 Viser, som Upsalkæmperne sang;
 Og hvad en Skiald i Danmark har qvædet,
 Hørtes ved Eigtun mangen en Gang.
 Udle! tillad da Daniens Sønner
 Første Gang blandt jer Maskernes Epil;
 Og hvis jert Bifald huldt os belønner,
 Glade til Danmark ile vi vil.

Etene med Runer, ældgamle Skrifter
 Tilhøre Begge: Dalen og Bierg.
 Elskede Norges Kampebedrifter
 Glade hver Barm i Danmark og Sverg.
 Bældige Hakon Lynstraalen rammer,

Brudt er Barbarens trodsende Skæft.
 Christ med sit Kors og Thor med sin Hammer
 Styrke dig, Nord! til Fromhed og Kraft.

Det Gamle og det Ny.

Prolog til det Dramatisk-Litteraire Selskabs
 Halvhundredaarsfest,

den 24de November 1830.

Skuepladsen forestiller et smukt Bærelse.

Ivende dirigerende Brødre af Selskabet.

Den Første.

Er du alt færdig, kiære Ven?

Anden.

Saa vidt jeg troer, er jeg nu ganske færdig.

Første.

Naar Tæppet ruller op igien,

Man finder Hallen da vor Høitid værdig?

Anden.

Ei feire vi vor Høitidsdag,

Beed du, med Pragt og skjøntbemalte Skiermer;

Dog kaster Ingen paa den Prag,

Som sig med Venlighed vort Tempel nærmer.

Første.

Derude staaer en gammel Mand,

Som gierne vil med Directeuren tale.

Anden.

En Broder i vort Samsfund?

Første.

Han

Er ikke fiendt.

Anden.

Vel — han har at befale.

En Dding maa ei vides bort.

Maaskee han dette Selskab ynder,

Dg skue vil vor Scene, fort

Før Skuespillet selv begynder.

Første.

Han bærer alt et sølvgraat Haar,

Men sunde Roser blusse paa hans Kinder.

Han siger: han var her i Gaar —

Men at, som Lynet, snelt den længste Tid forsvinder.

Anden.

Saa kald ham ind.

Første.

Der kommer han.

Ddingen kommer, og bukker.

Tag ei uvenligt op, min ædle Herre —

Første.

Tal du med Gubben! Jeg gjør Alt i Stand
Imens derude.

Gaaer.

Ddingen.

Tal, at J mig spørre

J Aften Afgang til jert Selskab ei,

Endskiøndt i Kiøbenhavn jeg var ei længe;

Det havde været alt for lang en Bei

For Budet, hist at hente Maanedspenge.

Directeuren.

De siger, De var her i Gaar?

Oldingen.

Usanddru har endnu mig Ingen funden.

Ja — jeg var her for tretti Aar;

Men som en Dag er denne Tid forsvunden.

Directeuren.

Et gammelt Medlem?

Oldingen.

Som De seer.

En Olding hilser Dem, med Enee paa Isen;

Men skiondt paa Bierget alt det sneer,

Er ei hver Sommerblomst i Dalen visen.

Directeuren.

Siig mig, min Herre —

Oldingen.

Intet Navn

Gjør her til Sagen; Navnet her forstummer.

Da jeg var sidst i Kiøbenhavn,

Da stod jeg med paa Listen som et Nummer.

Er end den gamle Liste til,

Har Tidens Land den ei fortæret,

De mig blandt flere Brødre finde vil,

Som virksom har i dette Samfund været.

Directeuren.

Saa længe borte?

Oldingen.

Ja — jeg stod

I mangt et Aar som levende begravet

Hist, hvor den store Gangesflod

Sin stolte Bolge triller ud i Havet.

Med Hjertet var jeg ikke der;

Jeg blandt Braminer sang min Barndomspsalme,
 Og Siællands brede Bøgetræer
 Ei glemte jeg for Indiens høie Palme.
 Først naar jeg saae det danske Flag
 At viste rødt paa Bølgerne derude,
 Blev i min Siæl det atter Dag;
 Det skulde Glæden mig bebude.
 Min Længsel, vingeløs som Fuglens Smaae,
 Sin fjerne Moder saae i Møde;
 Og Skibet Fuglen var, som over Havets Blaa
 Fra Hiemmet bragte mig min Siæleføde.

Directeuren.

Og Deres Skiebne?

Oldingen.

Skiebnen, Ven!

Angaaer kun enkelt Mand, og ei det Hele.
 Nok sagt — jeg iilte hiem igien,
 Med gamle Benner gammel Fryd at dele.

Directeuren.

Saa deel den da.

Oldingen.

Jeg mig bedrog;

Jeg længtes efter, hvad ei meer jeg finder.
 En alt for flygtig Drøm jeg tog
 For noget Birkeligt, som ei forsvinder.

Directeuren.

Hvorledes?

Oldingen.

Neppes kommen her,

Jeg skyndte mig at lægge Haand paa Bærket;
 Halvhundredaarets Fæst, mit Hierte fik,
 Jeg feire vil — og gaaer til Landemærket.

Directeuren.

Til Landemærket?

Oldingen.

Der vort Selskab stod,
Da sidste Gang jeg nød vort Selskabs Glæde.
Men langt om paa min gamle Fod
Jeg maatte kun forgieves træde.
Tilfaldt en Landsmand sagde mig Bæst,ed,
Han bad mig Stedet hurtig at forlade,
„Thi“, sagde han, „saavidt jeg veed,
Der spilles nu i Store-Kongensgade“.

Directeuren smilende.

Og der?

Oldingen.

Der saae jeg da vort Selskabs Fæst
Paa fælsom Maade helligholdt at blive:
I Støv af Kalk Muurfølkene, som bedst,
Stod ubarmhertigt Steen fra Steen at rive.

Directeuren.

Sligt, gode Gubbe! Sorgen os ei spaaer,
Thi atter fryde skal os der den muntre Masse;
Vor Phønix flyver fækt endnu halvhundred Aar,
Naar den er steget af sin Aske.

Oldingen.

Nu — selv i Indien jeg var i Danmark jo,
Og Stedet gjør ei stort til Sagen;
Det er det samme, hvor vi boe,
Naar samme Sindelag blier lagt for Dagen,
Og Alle føle sig tilsammen frøe.

Directeuren.

Ja, ganske vist!

Oldingen.

Saa kald mig da herud
Et Par af mine gamle Benner, Kiære!
Thi al den unge Flok — ja, gode Gud!
At kiende den jeg ikke har den Ære.

Directeuren.

Hvem skal jeg kalde?

Oldingen.

Kald Cabot!

Han var dog Nummer eet, den kiære Maler.

Directeuren.

Hans Aand nu svæver i det luftblaa Slot,
Hvor ingen Rafael med Bingen daler.

Oldingen.

Saa kald mig Thaarup!

Directeuren.

Paa hans Grav

I Smidstrup grønne Græstov ikke svigter.
Blandt Bønder lagde der sin Vandringstav
Høstgildets elskelige Digter.

Oldingen.

Saa kald mig Rottbøll!

Directeuren.

Hans Betsalenhed

Faaer ikke længer Tvedragt til at sukke.
Hvor nu han er, er evig Fred;
Men Svada græder ved hans Astekrulle.

Oldingen.

Min Liebenberg!

Directeuren.

Han slumrer sødt og vel,
Den Kirke nær, hvor han var trofast Hyrde.

Oldingen.

Min Pave!s!

Directeuren.

Drog igien til Fædrefield,

Dg kasted i dets Dal sin Stovets Byrde.

Oldingen.

Min Gegholm!

Directeuren.

Snart forlod det Skuespil,

Hvor Tæppet falder, for ei meer at hæves.

Hans ædle Hierte horte Himlen til;

Tro mig, han har ei spillet her forgieves!

Oldingen.

Saa kald mig Holbøll! Yngre skiondt,

Jeg vel ham kiender, veed, han var her længe.

Directeuren.

Paa Blomstervennens Grav et stille Grønt

Sees nu med Bladet sorgeligt at hænge.

Oldingen.

Min Mynster!

Directeuren.

Meer husvaler ei

Den Syge med sin Kunst, med Munterhed den Sunde.

Han vandret er den mørke Bei,

Hans lyse Indfald ei blandt os forsvunde.

Oldingen.

Jeg næsten tør ei spørge meer,

Ihi Svarene de falde mig saa tunge.

Dog haaber jeg, igien jeg seer

Den gamle Yngling og den Ewigunge.

Min Rahbet! kald den lystige Student,

Der i den yngste Flok selv som en Broder lader,

Hvis ikke tusind Ord paa Brent
Beviste dem, at han dem var en Fader.

Directeuren.

I Fald til Fredriksberg du gaaer,
Du vil ham ei paa Bakkehuset finde;
Hvor Muren ved Alleen staaer,
Der slumrer han hos Gamma, sin Veninde.

Oldingen en dybtnebslaaet.

Saa lad mig ogsaa gaae herfra!
Som Spøgelse jeg kun tilbagevender.

Directeuren griber hans Haand.

Hvi svigter du Nutiden da?
Den Gode elskes snart, snart Anden Anden fiender.
See! Livets Scener komme, flye,
Det hjælper ei, en enkelt du forfølger;
Det Gamle sig forene med det Ny,
Som i en Flod de snelle Bølger.
End hersker her det Bennesind,
Som smedded dette Samfunds Kiæde;
Medlidenhedens Graad end væder mangan Kind,
Dg mangan Læbes Smil end drager sig til Glæde.
Ei heller reent forsvundet er
Hver Ungdomsven og hver Veninde;
Eku atter ned i Kredsen der,
Dg du vil gamle Venner finde.
Vel blomstrer nu en yngre Krands,
En anden Baar forlyster Diet atter;
Thi Dattren fik sin Moders Glands —
Men Modren følger kiærlig med sin Datter.
See Sonnen i et kraftigt Liv!
Den vakre Fader ligner Knosen.
„Ustyldig, ædel Tidsfordriv“

Er end vort Tankesprog, vort Løsen.
 O, saa forlad vort Selskab ei;
 Foren dig med os, som et helligt Minde!
 Vel deilig er den unge Mai,
 Men ei September bør forsvinde.
 Forenet følge Blomst og Frugt,
 Saa vil vi Sorgen let beseire.
 Og gid om femti Aar igien saa smukt
 Ufødte Slægter Festen feire!
 De omfavne hinanden. Tæppet falder.

Gwalds Minde.

Prolog til Balders Død ved Halvhundredaars-Festen,

den 17de Marts 1831.

Halvhundred Aar svandt hurtigt, siden Dan
 Sin store Digter misted — men ei savned;
 Ei Tiden mærked til sit eget Ran,
 Og længe Gravens Mulm ham savned,
 Før Danmark kiendte Manden, der forsvandt.
 Thi lang Tid kaldtes Boesien Tant;
 Man hædred blot, hvad Diebliffet gavned.

Han folte som en Fremmed sig herhjemme,
 Hvor kun saa Faa forstod hans Digterstemme;
 Som Styrmand, paa et Brag fiernt over Sø
 Henkastet, strandet paa de Billedes D.
 Han undflyer, hvad af Mængden eftertragtes,

Dg han forstaaer ei snedigt Landsefast;
 Til Maatter kan han ikke flette Bast —
 Han gaaer alene, drømmer, og foragtes.

Eaa gif alene, vor Johannes! du.
 Hvad trøstet, hvad opmuntred dig da nu
 Ved Stranden, tankesuld paa nøgne Stene? —
 Man siger, Bacchus elsker Melpomene.
 Han fletter hende Druer tidt i Haar;
 De bæve svulmende, som grønne Klokker,
 Dg smykke hendes askelyse Lokker.
 Hun sang sit første Digt ved Bacchi Fest,
 Naar Hyrden offred ham en Bufl til Ure;
 Dg end, Lyæus! Skialden er din Præst,
 Naar Huldgudinder Skaalerne frembære.

Bor Ewald faldte dig mangt Dieblif,
 Naar Band ei lædsked ham af Hippocrene;
 Da bad han høit fra gamle Runestene:
 „Semeles Søn! gif mig — en Dvaledrif“.

Hvi leved du, som fattig Digter bør,
 Gi i et Land, hvor Lidet alt er Meget?
 Ved Helicon du vogted ikke Dvæget,
 Dg blæste fromt ei paa dit Havrerør.
 Der havde Druen lædsket, ei bernuust,
 Dg let du havde bygt af Lov en Hytte,
 Som du med intet Palads vilde bytte;
 Dg der var ei dit ømme Hierte knuust.
 Tungfindig i den stjerneklare Nat,
 Som Nordens Freia, Venus ikke græder;

Hun ei — som hiin af Odur — blev forladt,
 Thi fast hun smedded sine Rosenkiæder.

Men, Ewald! dig ei smiilte Lykken fro,
 For dig ei svulmed røde Sundhedsdruer,
 Fiernt kiorte Venus med de hvide Duer.
 Seer ham forladt, hist i en landlig Kro,
 En stille Sørgestygge mellem Bønder!
 I Aften brænder end det sidste Tønder;
 Dog lukker Phantasien ei sit Skriin:
 Paa Gravens Bred ham morer Harlekin,
 Og Holberg selv, kort før hans Die brister,
 Besøger med sin Lyboe ham — som Bister.

Sving dig, min Musa! fra de Skialdens Aar,
 Som gav i Skumringen ham Banesaar;
 Og dvæl ei heller ved den Ungdom længe,
 Hvor ei han rørte Harpens gyldne Strænge,
 Men — Trommen kun, i Kamp, blandt Liig og Blod,
 Som lærte ham Bedrift og Heltetmod,
 Og vildt med Hvirvler Stridens Hyl at tvinge,
 Naar Heimdals Hane slog med røden Vinge.

Tilbage kom han, glemte, hvad han leed;
 Skiondt fattig, rig paa viis Erfarenhed,
 Paa hvalte Pande Sindrighedens Stempel.
 Vel stod ham fiernt i Taage Lykkens Tempel,
 Og Glædens Paradiis for ham var tabt;
 Dog har han eet i Phantasien skabt,
 Hvor, mellem Ræmpegenier, Cheruber,
 Og mellem tomme, vilde Taagegruber,
 En deilig Dal sig strækker, grøn og fri,
 Med Blomster fuld af ewaldsk Poesie.

Hvor frumme Flod imellem Roser skummer,
 Hvor Eva vaagned af sin første Slummer,
 Der vaagned Skialden, som en moden Mand;
 Thi Klopstok bragte ham til Døfsian,
 Men Døfsian til Shakspeare. Da ved Leire
 Han lod i Døden Danertrofskab feire.
 Hvo finder ei hans Hjalte, Biggo skion?
 Hvor mangen Moder opkaldt har sin Søn
 Ei efter dem? Hvo seer, med henrykt Die,
 Med Krat bevogne Leireflovens Høie,
 Og mindes Ewald ei — den milde Skiald,
 Som sang i Rungsted Sølvbækkens Fald,
 Og glemte, med sit store Digterherte,
 I Baarens Salighed sin egen Smerte?
 Naar Hiorden brøled, og naar Hiorten sprang,
 Sit kolde Gys, sin Krampe han betvang,
 Og glemte Livets Sorger, Riv og Laster,
 Naar Diet dvælte paa de danske Mafter,
 Der svømmed giennem Sundet, som en Skov,
 Mens Rattergalen floited Herthas Lov.

Men lang Tid Ewalds Aand ei kunde dvæle
 Hos Alfer, som blandt Rosenhækker kiale.
 For stærke Syner maatte blide flye;
 Thi stille, solvgraa, som bag sorten Sky
 Den blege Maane, høi, med sagte Sukke,
 Alvorlig Nornen nærmed sig hans Bugge,
 Og kysfed ham, som Barn alt, paa hans Kind,
 Og vied ham til Høitidstoner ind.

Thi saae han ei blot Havet roligt væde
 Den runde Steen til Hyrdepigens Glæde,
 Men vildt og oprørt, med sig selv i Riv,

Da Brødre frelste Brødres dyre Liv.
 To Blomster kun: det vilde Skum med Syden,
 Og dybt i Fiskerhiertet Heltedyden!
 Og herligt sang han Armod's Adelstrøst;
 Og aldrig toner Havets Orgelrøst
 Med Stormens Piber giennem Drefundet,
 At ei en Krands til Gwald bliver bundet
 Af sneehvidt Skum, som, skøndt den fort bestaaer,
 Havmanden fletter, alt som den forgaaer.

I Balder's Død — hvad her ei vides kan —
 Gav han et Billed os af Norges Land.
 Den stærke Hymne med den stolte Scene
 Opføres burde hist paa Fjeldets Etene,
 Hvor Føksen styrter vildt, hvor Granen staaer
 Med Sne og Røm i grønne Vinterhaar;
 Hvor lette Skridfin hen ad Bierget løber,
 Mens Skyens Kloft i Farten Maanen røber.
 Med vore Skierme svagt fremstille vi
 Det mesterlige Klippemaleri;
 Selv med vor Kunst maaskee vi har den Lykke,
 At vise — Stykker af det store Stykke.
 Thi Gwalds Balder er — i Fald I vil —
 Ei egentlig et morsomt Skuespil.
 Der gives nok af dem i vore Dage,
 Som langt for denne Torso staae tilbage.

Og kommer Mythologien selv herhen
 For Eddas Digt at see, og gaaer igien
 Fortrydelig og skuffet — lad saa være!
 Det ei formindske skal vor Mesters Ære.
 Jeg vedder dog: hvis Thor og Hother stod

Paa Scenen her, som hist ved Klippens Fod —
 De kiendte sig. Hvis Loke stod bag Hækken,
 Han speilte klart sig, som en Los i Bækken.
 Og kom Valkyrier med Rædselsind,
 Med Hielm og Skiold, i Storm og Hvirvelvind,
 Og hørte Sangen: „Over Bierge, Dale“ —
 De bragte den med Lyst til Odins Sale,
 Og lærte Bragi den, og selv den sang,
 Mens trindt det i Valhallas Skiolde klang.

Saa hædrer da den store Danerdigter,
 Mens vi opfyldte Hjertets kiære Pligter,
 Og stille frem, af hvad han skienkte bedst,
 Et værdigt Smykke for hans egen Fæst!

Pr o l o g,

fremfagt af en Elev af Musikconservatoriet,

den 24de April 1831.

Du hulde Sang, som Hjertet rører,
 Høit løftet over Jordens Baand,
 Som, mens du kildrer Støvets Drer,
 Husvaler Evighedens Aand;
 Som sød, uskyldig Fryd forstærker,
 Naar du har Ild i Barmen vakt!
 Wiisdom, som Philosophens Bærker,
 Din Samklang lærer, og din Tact.
 Og hvad han svagt kun kan bevise,

Bevise let din Melodie:
 At naar vi Livet her forlise,
 Da er det hisset ei forbi.
 Religionens Tienerinde,
 Du Søster til Melpomene,
 Thalias yndige Veninde,
 Og Moder til Terpsichore!
 See dine Børn, som flittigt dyrke
 Din vennefulde, skønne Kunst,
 Skienk os din Blodhed og din Styrke,
 Og bortjag hver en fiendtlig Dunst.
 Thi ei som blotte Talestemme
 Naturen danne kan din Røst;
 Skal Dret dig med Fryd fornemme,
 Maa Drglet bygges i vort Bryst.
 Og dette Fæslot, som udklækkes
 Af Toner i en flygtig Stund,
 Til det maa langsomt Grunden lægges,
 Hvis det skal faae en varig Grund.

O, danske Folk! en Skare kommer
 Af Lærlinger. End ei vor Id
 Vi vise dig, vor ædle Dommer!
 Men kun vor Stræben og vor Flid.
 Og troer du, naar vor Stemme klinger,
 Den kan behage dig engang —
 Da voxe Haabets unge Binger,
 Og vor Taknemlighed — er Sang.

Prolog,

fremfagt i det Dramatist-Litteraire Selskab i Anledning af
dets Medlem J. M. Schönheyders Død.

Den 28de September 1831.

Paa Kruffen staaer igien et Hædersnavn,
Gravurnen lyser atter bag Cypressen.
Schönheyder! Vækses vel ved sligt et Ord
Venstabs-erindringer i eders Bryst?
Af, Saa blandt eder kiendte ham. Han var
En alderstegen Gubbe; Mandens Tid
Dg Virkekraft tilhorte med sit Gavn
En fremmed Old. Thi, da som Børn I leged,
Schönheyder stod alt graa ved Skrangerne,
Dg glædte Themis med de Kraftensord,
Som alt et halvt Aarhundred havde lydt.
Han var en Retfærdig-Mand — Veltalenhed,
Begeistring for den Undertryktes Sag
Lod paa hans Læber. Saa tilhorte han
Pallas Athenes Hal og Fædrelandet.
Men hvad har bragt hans Navn paa denne Steen?
Hvi feires her blandt os hans Mindefest?
Fordi han horte Brodervenskab til;
Fordi han dyrked Muserne med Themis;
Fordi, næst Loven og den danske Ret,
Var kiærest ham udødelige Holberg,
Thalias Epog og Melpomenes Kraft.
Hvor tidt i dette Selskab (Navnet er

Tilbage blot, thi Sted omskiftedes,
 Og mangan Ben forsvandt; o, maatte længe
 Med Navnet Sindelaget vare ved!) —
 Hvor tidt i dette Samqvem søgte han
 Sin Aftenfryd paa Dagens travle Bærk,
 Og glædte sig ved Brødres Vid bag Masken,
 Og bifaldt med sin lydelige Latter
 Hvert ægte Træk, som kom fra sand Natur.
 Selv tog han Deel i vore Dvælsjer,
 Og naar han med vor Rottbøll traadte frem
 I Holbergs Skuespil som Advocat,
 Og glimred med begejstret Munterhed —
 Da hændred os de Stores Ironie,
 Og ret vi følte, hvad de var for Alvor.
 Han er ei meer. Betsignet er hans Minde.
 I denne Alvorstid, hvor Helteskarer
 Sank i Titusindviis i feirest Kraft,
 Begræde vi ei svækket Oldings Død.
 Men ingen Fædrelandets Hædersmand
 Er dod for os. I Hiertets Pantheon
 Bevares hans berømmelige Navn.
 I Venstabs Kredts vi smykke det med Laurbær,
 Og ønske Brødre, som ham vorde lige.

Kuhlaus Minde.

Prolog.

Den 21de Marts 1832.

Paa Danmarks Der, i store Bøgeskove,
 Saa mangen herlig Sangfugl Hiertet glæder,
 Did flagret over Distresaltets Bove.

Thi der, hvor Vintersneen Jorden klæder,
 Hvor Stormen hæver hylende sin Stemme,
 Hvor alt for ofte Regnen Græsset væder,

Har egentlig Sangfuglen ikke hjemme;
 Men hyppigt Leireskoven den besøger,
 Dg floiter glad, naar Stormene sig tæmme.

I Livets Sommer dvælende den spøger
 Hos os, fra Elven, Tiber eller Rhone,
 Dg Folkets Fryd Begejstringen forøger.

Saa Sarti, Scalabrin' i Træets Krone
 For vore Fædre sang de velcke Viser;
 Her, hulde Raumann! smeltede din Tone.

Den varme Schulz end danske Bonde priser,
 Dg dansk Matros, selv naar ham Kulden ryster.
 Dg skiondt i Høst vi her ei Druen spiser,

Din muntre Biinhøst, Kunzen! os forlyster.
 De Hymner, Udle! som J for os quade,
 Med Tro, med Haab i Herrens Tempel trøster.

Thi Skiondt os Tonerne saa snelt forlade,
 Kan let en Trolddom dem tilbagetvinge
 Bed sorte Streger paa de hvide Blade.

Har Døden længst end stækket Fuglens Binge,
 Dg hylor Binteren med Storme kolde —
 Bed Kunst kan os dog atter Stemmen klinge.

Men gierne vilde vi vor Fugl beholde,
 At nye Qvad den aarlig kunde skienke,
 Før Døden stivnede dens Binger kolde.

Din Tunge, Ruhlau! nu i Dødens Lænke
 Er sluttet taus; men ei din Sang forstummer.
 Taknemlige paa dig vi tidt vil tænke.

Du hviler sødt i Gravens stille Elummer.
 Din Harpe dog forlod du ikke gierne;
 Os glædte den, dig trøstede den i Rummer.

Din Aand nu, luttret som en Aftenstjerne,
 Fra Himlen blinker ned, mens Muser flette
 Den velfortiente Krands. Dg fra det Fjerne

Du seer os den trindt om din Urne sætte.
 Tak for dit Qvad! Indbildningskraften skienkte
 Den Evne dig, til Fryd for Danerslette,

At male stærkere, hvad Skialden tænkte;
 Dg Blomsten hæved stoltere sit Bager,
 Naar med Musikens Dugg du den besprængte.

Hvor manges Mø, naar hun paa Strængen leger,
 Vil mindes dig! Her ofte vil vi nyde
 Din sieldne Kunst, som Hierterne bevæger.

Naar skumle Lyd fra Røverborgen bryde
 Med selsom Gysen, men af Kiærligheden
 Formildet og forfont — vil vi os fryde.

At selv du blev en Dansk i Danmarks Eden,
 Det viste du i Elverhøiens Sange,
 Som fordum Hyrdepigen qvad paa Heden.

Ihi hvad for Fædrene lod mange Gange,
 Forskionnede din Kunst; og glad du mærked
 De stærke Heltelyd fra Danavange.

Harmonisk Melodien du forstærked,
 Bor Folkesang du skienkte nye Binger,
 Med Christians Bise du fuldendte Værket.

Dg derfor Muserne dig Krandsen bringer.
 Guterpe ved den klare Fløite qvæder,
 Som os i din Lulu livsaligt klinger.

Grato hid med Tamburinen træder,
 Som lod ved Shakespeares Bryllup; men den stille
 Den høie Polyhymnia — hun græder.

Dg nu til deres Sang vi lytte ville.
 Prologus træder tilside.

Grato kommer med Tamburin, Cuterpe med Floite, begge hvidklædte og rosenkrandsede, den Første med et rødt, den Anden et blaat Klædebon over Skuldrene. Imellem dem gaaer Polshymnia tankesuld, i en mørk Raabe med Sølvstierner, med en Lilliekrands paa Hovedet, og en Lyra i Armen. Hver har i høire Haand en Laurbærkrands. De stille sig om Gravurnen, hvor man seer Kunstnerens Navn i Transparent, og synge:

(Melodie af Koberborgens: „Himlens høie Skare“.)

Muser Lauren fletter;
 Paa din Urne sætter
 Den det danske Folk.
 Belfortiente Krone!
 Ruhlau! thi din Tone
 Var kun Siælens Tolk.

De hænge Krandsene paa Urnen.

Dg naar Krandsen blegner,
 Dg til Jorden segner,
 Skal din Roes ei døe.
 Døe skal ei din Stemme;
 Kunstens Blomster giemme
 Ewighedens Frø.

Prolog

til

det dramatiske Eventyr RübezahL.

1832.

Den lille Phantafus

Kommer langfomt med Krone og Scepter ombundne af Blomfter,
en lang fort Skappe flæber efter ham.

Jeg er den lille Phantafus,
Beed ei, om J mig fiende!
Jeg kommer fom et Natteblus,
Dg let det kunde hånde,
At man mig ikke yndte meer;
Ehi den, fom man fun fielden feer,
Er fært forglemt med famt fin Sang,
Det er nu engang Verdens Gang.

J gamle Dage fom jeg tidt
Dg mored eders Fædre;
Men da man nøided med lidt,
Nu har J Alting bedre,
Nu bliver Groden meer ei fat
Paa Pind til Niſfen Julenat,
At frygte meer, det var en Skam,
For Helheft og for Kirkelam.

Nu ſkrækkes ingen ængſtlig Hu
Af Dødninger i Lagen;
Giengangre fpøge vel endnu,
Men det er fun om Dagen.

Kort — Overtroen er forbi;
 Men skal den stakkels Phantasie
 Ei derfor komme med sit Spøg?
 Det gielder atter et Forsøg.

I Oldtid var min Birken stor
 For eders Helteaner:
 Til det hoitidelige Nord
 Jeg bragte mine Baner,
 Og Ostens Guder muntre loe
 I Regnen fra min Farvebro,
 Med Asten=Alfer som en Bind
 Jeg dandsed om i Maanestien.

Men snart min Giøglen svandt i Luft,
 (Dog Alleting med Maade!),
 Snart kom den hostende Fornuft,
 Og blot hun vilde raade.
 Hun raabte ved sin Krykkestok:
 „Bort, Dreng! med samt din Giøgleslot“.
 Da gøs jeg som en bange Muus,
 Og smutted i mit Fangehuus.

Men naar jeg siddet har en Tid
 Og grædt og kuffeluret,
 Saa blier Fornuften mere blid,
 Jeg vover mig af Skuret.
 I Asten fik jeg Lov at gaae
 Herhid med hendes Kappe paa.

Bender sig om, og seer paa den.
 Den slæber lidt, den er for stor,
 Den er ei syet til sligt et Noer.

Jeg smutter ei af dette Skiul,
 Lør reent ei skifte Farven;
 Men — som den skielseste Sommerfugl
 Jeg titter giennem Larven,
 Og kalder i Thalias Hiem
 Min Rübzahl fra Bierget frem.
 Heel Mangen kiender ham vel alt,
 Og hvad Musäus har fortalt?

Jeg haaber, at J nøies vil
 Med Digtereventyret,
 Skiondt det er intet Syngepil
 Heel kostelig udstyret.
 En Emule Sang vel er der i,
 Det Meste dog — blot Poesie.
 Jeg beder: J til Takke taer;
 En Skielm gier bedre, end han har.

Han bøier sit Spiir, bukker, og gaaer; naar han er gaaet et Par
 Skridt, falder Kappen af ham, han vender sig om, seer
 paa den, lader den ligge, og løber, alt hvad han kan,
 ad Skoven til.

Prolog

til

en Aftenunderholdning, givet af Musikconservatoriets Elever

den 24de Marts 1833.

Da nyskabt Adam, ene, vilde stræbe
 At tolke Tanker i Naturens Favn,
 Da vaagned Sproget paa hans Læbe,
 Han gav hvert Dyr, hver Plante Navn.

Men da Mandinden stod, den deiligunge,
 Mild for sin Ben den første Gang,
 Da vaagned Tonen paa hans Tunge,
 Da yttred han sin Kiærlighed i Sang.

Ja, Sproget til Forstanden taler,
 Men Sang til Følelse, til Phantasi;
 Hvad hiint forklarar, denne maler,
 Hiint gjør os Anden, denne Siælen fri.

Og naar nedbøiet vi af Sorgen græde,
 Naar Hjertet svulmer af sin Vyst,
 Den milde Sang er strax tilstede,
 Den tolker Glæden, eller skienker Trøst.

Og Digteren, som dette føler,
 Sit Tankeqvad indbringer selv i Tact,
 At ei den kolde Prosa føler
 De Følelser, Begeistringens har vakt.

Dg snildt Musik paa Harmoniens Binge
 Dig efterligner, Klang fra rørte Bryst!
 Dog — Malm og Træ og Stræng kan ikke klinge,
 Som Toner af en menneskelig Røst.

Men pleies maa den, skal Udfaldet lønne,
 Skal Stemmen vorde klar og stærk;
 Thi mange Fiender har det Skionne,
 Dg let er ikke Kunstens Værk.

Den skarpe Kuld er ofte vaagen,
 At rynke Struben atter ind;
 Dg hvad ei Kulden, volder Taagen,
 Dg hvad ei Taagen, volder Nordenvind.

Den skionne Sang er Kunstens Gave;
 Den ogsaa her kan trives smukt,
 Men det kun skeer i Glidens Have,
 Hvis Drivhuus skienker sydlig Frugt.

Thalias Børn af Planteskole
 Som spæde Spirer kun endnu fremstaae;
 Men vi paa eders Mildhed stole,
 En ærlig Stræben vil I ei forsmaae.

Allegorierne.

Prolog til det Dramatist-Litteraire Selskabs første Forestilling
paa et nyt Theater,

den 17de December 1834.

Før Tæppet gaaer op, spiller Orchestret Melodien „Vær du vort
Selskabs Skytsgudinde“.

Skuepladsen forestiller en Sal.

Directeuren træder frem, og siger:

„Geld være Benskabs Harmonie!“

God Sang og herlig Melodie.

„God save the king“ den burde være

Til alle danske Gilders Vre.

Dg bedre gjør ei Ben med Ben

End vie Haller ind med den.

Lytter.

Men kommer der ei Nogen? Sige

Jeg skulde som Prolog et Ord.

Hvo vover sig dog ind at snige

Fra Gaden til os? — Men jeg troer,

At det er blot Allegorier,

Som med vort Selskab tale vil.

Saa er det bedst, at lidt jeg tier,

Dg blot opmærksom lytter til.

Der spilles en Spidsborgervise. En meget tyk, alvorlig Mand
kommer med en Skildpaddeskjal for Maven, hvorpaa Ordet
„Mad“ staaer med store Fracturbogstaver.

Manden.

Guds Død! hvor falder man paa Sligt?

J vil opføre Skuedigt?

Ja — kunde man i sligt et Stævne
 Slaae Gieffen løs, lidt efter Gvne
 Med Politiken det forsøge,
 I Mag sin Aftenpibe smøge;
 See, det befordrede Fordsielsen —

Beger i Beiret til Mottoet over Theatret.

Da fandt „uskuldig“ jeg „Fornøielsen“.
 Men nu I bær jer tøffet ad.

Directeuren.

Hvad hedder De, min Herre?

Manden.

Mad!

Den vil I alle gierne have.
 Det med Fractur staaer paa min Mave.
 I burde være mine Giester.
 Jeg Siælen var i danske Fester
 I mange Aar — det er forbi!
 Hvad skal den Benskabs-Harmonie?
 I klær jer ud som Harlefiner,
 Mens Damerne faae Appelsiner,
 Lidt Uble, Bebermyntekager;
 Hvortil behøves ingen Bager,
 End sige Kof.

Directeuren.

Lilgiv, Herr Mad!

At ei vi dyrke Deres Fad,
 Og loffes ei af Deres Steg.
 Der gives ogsaa anden Leg;
 Man godt sig uden Dem fornøier.

Manden.

Dog kun saa længe man fordsier.

Directeuren.

Selv dette lille Samsunds Riæde
 Lidt i selskabelige Glæde
 Forener sig ved Spisebordet;
 Men meer end Bugen hylde's Ordet.

Manden.

Saa har jeg Intet her at giøre,
 Hvor ei man vil Fornuften høre.
 Jeg gaaer, hvor Fadene staae tomme.

Directeuren.

Farvel, min Herre! Velbekomme!
 Manden gaaer.

En tynd rød næset, lystig, beskienket Mand kommer ind med et stort Plaster paa Panden, hvorpaa Ordet „Biiin“ staaer skrevet med Fraktur. Der spilles forst den Melodie: „Wer niemals einen Rausch gehabt“.

Manden.

Hurra for alle stærke Druer!
 Seer ned i Parterret.
 Men hvad vil disse Piger, Fruer,
 Som sidde der i Rad paa Bænke?
 Leer.
 Vel ogsaa drikke, kan jeg tænke.

Directeuren.

De gode Damer kommer ikke
 I denne Cirkel for at drikke.

Manden.

Naar man en Cirkel vil quadrere,
 Saa maa man ikke sig genere.
 Hvi mon jeg dem forsamlet finder?

Directeuren.

De sidde som Tilskuerinder,
Med Smil belønner os den Hulde.

Manden.

Naar I jer ret har druffet fulde?

Directeuren.

Min Herre! Sligt vi her ei bruge.

Manden.

Som Biørnen I paa Labben suge
Om Vinteren? Slig Medicin —

Directeuren.

Hvad hedder De, min Herre?

Manden.

Hiin!

Hvad I mig kan paa Panden læse,

Dg bedre paa min røde Næse.

Men Skiltet lyver; Druen fod

Er ogsaa hvid, ei altid rød,

Dg jeg den røde, som den hvide,

Kan lige godt i Glasfæt lide,

Dg Glasfene for mig er skionne,

De hvide ligesom de grønne.

I Rangen ingen først jeg sætter.

Blondiner her, og hist Brunetter,

Hver har sit Fortrin — som Latinen

Dg Modersmaalet. Brændevinen

Jeg hader kun. I gamle Dage,

Da maatte man til Takke tage;

Da drak Poeterne sig fulde

I Finkel, naar de rime skulde.

Som Fisken svømmer om i Vandet,

Saa fandt man ofte dem — blandt Andet —

J Kende stenen. Ja, som Helte,
 Der drukned i det danske Bælte,
 Ret som Martyrer piint til Døde
 I Driffekunstens Morgenrøde,
 Dyingvaade tidt — som Bu' hiin Digre —
 Man fandt dem — uden dem at smigre.
 De kæmped ærligt, og de strede
 For os; vi veed ei, hvad de lede.
 Nu kan vi deres Biser skraale,
 Mens vi faae meer, end vi kan taale.

Betænkter sig.

Hvad var det egentlig, jeg vilde?

Directeuren.

De burde Deres Bærme spille,
 Hvor Deres Ol De først har druffet.

Manden.

Olflasken har for mig ei fluffet.
 Jeg lider ikke denne Bædsle,
 Den feder kun, den kan ei lædsle.

Directeuren.

Der driffes her saa lidt, som spises.

Manden.

Mig altsaa høfligt Døren vises?
 Kan Mennesker tilsammen komme,
 Hvor Festpocalerne staae tomme?

Directeuren.

Vi samles ogsaa ved Pocalen
 Engang imellem hist i Salen;
 Men Bacchus lade vi ei raade,
 Vi dyrke ham, men kun til Maade.

Manden.

Farvel, I maadelige Herrer!
Her mit Humeur sig kun forværrer.
Jeg derfor hurtig har den Ære
At gaae igien.

Directeuren.

Synk godt, min Kiære!

Manden gaaer.

Der spilles „Ach, du lieber Augustin!“ En galant Herre kommer ind med Ordene „Kaart og Tærninger“ skrevet paa fine Kioleopslag.

Herren.

Jeg hører, at her bliver spillet,
Dg derfor Droschken mig har trillet
Herhid, at jeg kan Glæden dele,
Dg vinde Lidt —

Affides.

maaskee det Hele!

Directeuren.

Om Deres Navn jeg spørger ikke;
Jeg seer, De har det ladet stikke
I Ærmerne paa Deres Kiole.

Herren.

Nu hurtig Spilleborde, Stole!

Directeuren.

Min gode Herre! Feil De tager,
Dg Dem forgieves hid umager.
Her spilles vel, men ikke Kaart.

Herren.

Jag mig dog strax ei atter bort.
Ei Kaart?

Directeuren.

Et bedre Spil man leger.

Herren.

Maaskee med Tærninger i Børger?
 Det kan jeg ogsaa. Bravo, Kiære!
 Jeg sigge Dem maa ha'e den Ære:
 Jeg ynder ogsaa allermeest
 De Spil, og holder dem for bedst,
 Hvor Lykken raader, ei Forstanden.
 Thi hvad behoves den i Panden?
 Naar kun han Penge har i Lommen,
 Saa er hver Spiller mig velkommen.
 Og nu, i disse snare Tider,
 Da næsten Binden man berider,
 Da man med Dampskib fløver Vandet,
 Med Jilpost overfarer Landet,
 Saa at vi snart kan Frokost tage
 I Hambørg, Middagsmaden smage
 I Wien, Paris; og vil man ikke
 I Ispahan sin Caffè drikke,
 Saa kan i China man med Skeen
 Omrøre Sukkeret i Theen —
 I denne raske Tid bør Penge=
 Omsætningen ei vare længe,
 Og derfor Hyy jeg fortrækker,
 Og Pharao mig ei forstrækker,
 Og Femfort, som just nu er Moden.
 Circulationen det paa Kloden
 Af Sedler og af Mynt formerer.
 Paa disse Spil jeg meest studerer.
 Med Whombre gaaer det for besværligt
 (Sær naar man vil spille ærligt),

Og Skaf, det triste Spil, det stille,
 Det kan jo selv en Gnier spille.
 Nei, til Hazardspil vi os slutte,
 Især fordi de er forbudte.
 Det meer piquant kun gjør os Glæden,
 Det sammensveiser Vennekæden.

Directeuren.

Min Herre! hvis De vil behage,
 Med lidet Spil til Takke tage,
 Saa kom paa Torsdag!

Herren.

Vil I vid'et,

Saa spiller aldrig jeg om Lidet.
 Hvad spilles her?

Directeuren.

Uf, blot Comodie.

Herren leer.

Ha, hvorfor ikke gar Tragodie?

Directeuren.

I Fald saa var, vil De det hindre?

Herren.

I Fald der spilles kan om mindre
 End Intet — virkelig, mon cher!
 Saa mærker jeg, det spilles her.

Directeuren.

Saa vil De ei Tilskuer være?

Herren.

Nei, Tak! thi jeg har glemt, min Kiære!
 Nathuen hjemme.

Directeuren.

Stakkels Ben!

Kan du ei sove uden den?

Herren.

Farvel, du haabefulde Slægt!
Gud bedre dig!

Directeuren.

Farvel, Kæst'r Knegt!

Manden gaaer.

Directeuren.

Hvad skal dog de Caricaturer?
De holde mig kun op med Snak.
Hvis ingen skønnere Naturer
Fremtræde, da kun liden Laf
Bil Digteren i Aften finde
(Han gav med sine Riim dem Liv).
Men tys! der kommer en Gudinde,
Terpsichore, den ædle Biv.
Med søde Toner mine Flokke
Bil hun dog ei til Dandsen lokke?

Inclinationsvalsens spilles.

Terpsichore kommer.

Hvor Unglinger, Piger
Tilsammen jeg seer
I talrige Skarer,
Jeg tvivler ei meer;
Der veed jeg, man kommer
At dyrke kun mig,
Naar blomstrende Sommer
Har bortfiernet sig.
En Sommer da kunstig
Frembyder min Sal,
Naar Stormen derude
Gjør Lunden for sval.

For Sol og for Maane,
 Der muntre hvert Sind,
 Da Kroner og Lamper
 Med prægtige Skin
 I kunstige Baarsal
 Gjør Alle saa froe,
 Hvor hyppigt sig møde
 Forelskede To.

Da Flora med Blomster
 Udpynter hvert Haar
 Paa yndige Piger:
 I Binteren Baar.

Da dufter Essentsen
 Af Rose, Viol,
 Som hist fra Rabatten
 I kraftige Sol.

Oboe, Clarinetten
 Da qviddre saa smukt,
 Som slagrende Fugle
 Med dristige Flugt.

Selv Pigen er Fuglen
 I denne Natur,
 Og Ynglingen Jægren,
 At faae den i Buur.

Op, dansende Skionne!

Op, Ynglingers Flok!
 Nu har I jer hvilet
 Paa Bænkene nok.

Directeuren.

Terpsichore, blide!
 Du vredeð ei vil,

Om end du faaer vide,
 At dette vort Epil
 Din Kunst ikke gielder.
 Gi ene til Dands
 Den Indiges Hænder
 Jo fletter en Krands.
 Vi dyrke Thalia,
 Som viser os Feil —
 Din yndige Søster —
 I ærlige Speil;
 Som tegner Naturen
 Med træffende Haand
 Ved Indfald og Tanker
 Af Digterens Aand.
 Gi blot for den Unge
 Forsamledes vi;
 Blev Benene tunge,
 Er Aanden dog fri.
 Selv Manden, selv Gubben
 Heri tager Deel.
 Fornøielsen nydes
 Af Alle — dog heel.

Den Tanke mig troster:
 Gi misunder du
 Din venlige Søster
 Tilbedelsen nu.
 Snart kommer en Aften,
 Da hyldes din Fryd,
 Da svinger sig Flokken
 Til Strængenes Lyd.

Terpsichore.

Net gierne herinde
 Jeg dvæle da vil;
 Som Tilskuerinde
 Jeg selv skuer til.
 Misundelsen kiender
 Ei Musernes Flok;
 Paa Jorden den brænder
 Dg udtærer nok.
 Den Ære, som bydes
 En Musa fra Jord,
 Af samtlige nydes
 I himmelske Chor.
 Naar Skønheden hyldes
 Af Menneskets Bryst,
 Da Hierterne fyldes
 I Guder med Lyst.
 Sun gaaer.

Directeuren træder frem for Tilskuerne.

Saa vil vi trøstigt da igien begynde
 Vort gamle Værk i en nybygget Hal;
 Dg Haabet lader mig det lydt forkynde,
 At længe Bennerne den samle skal.
 Ei findes meer den første Broderfiæde;
 Men vi er Born med hine Fædres Hu:
 I deres Spor vi trofast sønligt træde,
 Saa er det gamle Selskab til endnu.
 Det stiftedes en Tid, da her i Norden
 Comødien stod i sin bedste Flor,
 Da Garricks, Schröders Navn lød høit paa Jorden
 Dg Kunstens Søner gif i dette Spor.

Skiondt Kunsten ei vil brave Sønnen mangle,
 Det tidt var med Tilskuerne forbi;
 De gif for meget efter Modens Rangle,
 De kieded sig paa Sandheds simple Sti.

Ei her til Kunstnere vi vil os giøre,
 Thi Kunsten kræver Flidens hele Tid;
 Men selv for Kunsten ret at see og høre,
 Tilskueren behøver Kunstnerflid.
 Saa lad os ei paa Dilettanten skiende!
 Uskyldig er den muntre Tidsfordriv,
 Og nyttig er den, for med Smag at kiende
 Den bedste Selskabsblomst i dette Liv.

Som hist Araberne sig da forsamle,
 At høre paa et morsomt Eventyr,
 Hvorved sig glæde Unge med de Gamle,
 Saa Riedsommelighed paa tunge Binge flyer;
 Som Poesie i Minnesangrens Lieder
 Bar Kredsens Lyst — er den det her igjen.
 Lad Prosa herske da, hvor man den lider,
 Med prægtig Riedsommelighed, sin Kammersvend.
 Misundelsen og Egennytten træde
 Ei over Tærsklen her med Skæleblif.
 Bort Samfund hylde en uskyldig Glæde,
 Det egger ingen ærgerlig Critik.

Schalls Minde.

Forpil.

Den 3die September 1835.

Naar Dækket gaaer op, forestiller Skuepladsen Gravcapellet i Balletten Romeo og Giuletta. Skuespillere og Skuespillerinder staae forklædte, og synge det første Chor af Ballettens femte Act med følgende forandrede Ord:

Aret liig, som i Høsten falder,
 Af Dødens Lee du fældet blev;
 Men ei fra Fryd i Glædens Alder
 Dig grusom Dødens Engel rev.
 Fred følge dig i Støvets Bolig!
 Du hædret sank i Graven ned.
 Din Slummer være sød og rolig,
 Baagn glad til Himlens Salighed!

Choret gaaer langsomt og bedrovet bort igiennem den hvælvede Gang, ledsaget af Fakkeltærere.

Munken Lorenzo træder frem, og taler:
 Den Sørgesang, som her paa Scenen lød,
 Som af en Kunstners fulde Hierte flød,
 Nu toned til Grindring om — hans Død
 Bed Sørgefesten, som hans Genius fortjener,
 Der samler hans og Kunstens Venner
 I Melpomenes Høitidshal,
 Hvor stedse straalende dit Navn, o Schall!
 Skal staae med ædle fleer, du Danmarks Tonedigter!
 Lorenzo hedder jeg — en Munk — en Gubbe stærk;
 I kiende mig fra Shakespeares Mesterværk.
 Jeg regner det endnu til mine Pligter,

At hielp, hvor jeg kan; og derfor ei
 Med Sørgechoret følger jeg,
 Men blier paa Scenen dvælende tilbage,
 De skionne Billeder med Ordet at ledsage.
 Dog — endnu havde Digteren en Grund
 At lægge Verset i Lorenzos Mund.
 I Aldre hisset paa Tilskuerbænken!
 I har Lorenzos Landsmand ikke glemt,
 Som, uden Ord, men dog med sindrig Tænken,
 Den Harpe, som nu brast, har ofte stemt.
 Den ædle Galeotti forestilled
 Lorenzo her; saa lad da nu igien
 Lorenzos vennehulde Digterbilled
 Fremtræde som den Dødes gamle Ven
 I gamle Kald, og lad ham klart udtyde
 De Melodier, som gienlyde,
 At Phantasierne Hver kan forstaae.

Saa bilder eder ind, I saae
 En Drøm, der dristig, let forener
 En Samling af deslige Scener,
 Hvori vor Schall sin Genius har viist.
 Hans Aand har ikke vi forliist;
 Den — frisk, som i hans unge Dage —
 Du, naar du vil, let mane kan tilbage.
 Her nøies vi med nogle skionne Træk,
 Med nogle Skaaler af hans Tonebæk,
 For ret at føle, hvad vi tabte
 I den, som slige Toner skabte.
 Thi kun ved Wedlings Død vi rørte blive,
 Naar ret vi mindes, hvad han var i Live;

Dg dobbelt kiærligt paa den Skat du seer —
Hvoraf der Intet kommer meer.

En anden Scene lader os fremdrage,
Hvori vor Ben har viist sig hoi og stor:
Nu lad det tause, gyselige Ghor
Af Qvindespogelser en Nidings No forjage.
En Morder slumrer paa sit Leie fræk,
En blodig Ridder, Livets Skræk;
Men den Samvittighed, som vaagen
Han kæmper græsseligt imod,
Den viser sig i Drommetaagen.
Den dræbte Hustru skriger efter Blod.
Iblandt Gienfærdene, som engang blødte
For denne Morders Bøddelhaand,
En deilig Mø som Straffens Aand
I Søvnne Belystoiet mødte.
Han troer at favne hende paa sit Skiod —
Dg favner kun sin egen Dod.

Etig, Ufkylos! herved at høre;
Det er for dig; hør disse Wanders Suk.
Dg du, guddommelige Gluck!
Fra Oververdnen laan dit Dre;
Ihi dette Optrin er dig værd,
Dg værd den Dødes Sørgesærd.

Han gaaer tilside.

Scenen af Balletten Rolf Blaaskæg fremstilles; naar den
er forbi, træder

Lorenzo

frem iglen, og siger:

Men ikke blot med sepulcrale Toner,
Med Føssens Brusen rysted du, o Schall!

Din Harpe toned tidt som Bækkens Fald,
 Som Bindens Pust i Baarens Bøgekroner.
 Her til Afvevling jer fremstille vi
 Et yndigt lille Maleri:
 Biergbønderes Børn, som i Naturens Eden
 Gi kiende til Forsængligheden,
 Til store Verdens Smaaligheders Feil,
 See første Gang, paa rige Slot, et Speil —
 Dg glæde sig, som Eva, da ved Hækken
 Hun saae sig første Gang i Bækken.

Han gaaer.

Scenen af Balletten Biergbøndernes Børn og Speilet
 fremstilles.

Lorenzo kommer tilbage.

J høre hisset Bælde klinge;
 En anden Scene kommer, giver Agt!
 Vor Schall har os til Ceylon bragt
 Paa Tonekunstens snelle Binge.
 En indisk, en barbarisk Mø
 Den christne Yngling saae i Sovne smile;
 Dg ramt af Rivalighedens Pile
 Maa stakkels vilde Dronning døe,
 Hvis ei hun kan hans Hierte vinde.
 Umuligt! — alt han har en Elskerinde.

Ei Elkovsscenen her fremstille vi.

Halvnøgne Bildmænd under Viniens Hede
 Barbarisk Afguds billede tilbede,
 Begeistred' af en selsom Melodie.
 Et Tonestykke fuldt af Character,
 Hvori den unge Schall lod Danmark ane,

At den, der traadte frem saadan paa Kunstens Bane,
 Af sig en Aand man kunde vente meer.

Gaaer.

Scenen af Afguden paa Ceylon.

Lorenzo kommer igien.

Men ikke blot for Dandsen Klagen
 Han skabte, skiondt især den var hans Kald;
 Stundom med skionne Toner, Schall!
 Ledfagede du Digtersangen.
 De Danskes Bei til Magt og Roes
 Begeistred ogsaa dig. — Fremtræder,
 Blaae Kammerater! danske Drengel! kvæder.
 Høit elskte han, som Schulz, den vittige Matros.

Nogle Somænd komme, og synge Choret af Chinafarerne:
 „Fra Chinas Kyst til Østersøens Grændser“ etc. Naar de
 ere gaaede igien, siger

Lorenzo.

Dg ønsker du maaskee at høre
 Den samme raske Heltekraft
 Af samme Frugt og samme Saft,
 Men for et meer alvorligt Dre
 Fra ældre Dages Heltetid,
 Da Kæmper tænkte kun paa Strid?
 Saa træder frem, I Regnar Lodbroks Mænd!
 Det gamle Drapa sjunger os igien.
 Dog først, Lagertha! nogle skionne Toner
 I Luren stod, fra dine Granekroner.

Han gaaer.

Marsch og Musik af Lagertha, derpaa Chorsangen „Saalænge
 Regner“ og Visen „Saa glade vi drage det lynende Sværd“.

Lorenzo kommer tilbage.

Men Sørgefesten nu til Maalet iler;
 Hvor den begyndte, slutter den saa vel:
 I Romeos og Julies Gravcapel,
 Thi Kunstneren med dem i Graven hviler.
 Saa træd da frem igien, du første Chor!
 Med Egkefrandse, friske Laurbærkroner.
 Taknemlighedens, Kiærlighedens Ord
 Ledfage, Salige! du selv med dine Toner.

Sorgechoret indtræder igien, Nogle med Krandsse i Hænderne, og
 Born faste Blomster ned paa det Sted, hvor Schall har
 staaet i Orchestret, og som denne Aften er tomt og beklædt
 med Sorgeslor og sort Klæde.

Duet

med Melodie af Duetten i Romeo og Giuletta: „Fra Herrens
 Straalehiem“.

Mester! vi savne dig;
 Kraftig og mandelig
 Svinger du meer ei
 Melodiens Tryllestav,
 Kalder ei Klungen frem
 Skion af sit skjulte Hiem.
 Lilien, Kiærminden
 Planted Benskab paa din Grav.
 Sorgfuld Grato
 Nu binder sin Krands,
 Af! og Terpsichore
 Gaaer bedrovet til sin Dands.

Herlig i femti Aar,
 Freidig i Livets Aar,

Stærk i din Sommer,
 Moden i din gyldne Høst,
 Mester for Tonechor!
 Ved Melpomenes Ord
 Funklede dit Dæ,
 Flammed Ilden i dit Bryst.
 Af, men nu hænger
 Din Harpe taus paa mosgroet Teg;
 Ei dog forstummer
 Dø din hulde Strængeleg.

Chor

til Slutningsmusikken i Romeo og Giuletta.

Mozart i Himlen
 Kærligt dig savner,
 Gluck dig ei savner,
 Schulz dig giensaae.
 Fyrsten i Skoven hist
 Huldt under Grenen
 Sætter dig Stenen;
 „Schall“ skal der staae!

Og mens, Pragi! din Harpe flinger,
 Schall os besøger paa Tonernes Binger.

Prolog

for et dramatiskk Selskab ved Indvielsen af et nyt Theater.

Verden blier altid meer galant;
 Og som det gaaer i hele Stater,
 Og i hver smagfuld Jordens Kant,
 Maa det vel gaae paa vort Theater.
 Schiller har sagt, at „Mandens Sind
 Snærper i snever Kreds sig ind“.
 Stræb da nu, Broder! alt, hvad du kan,
 Scenen forskion som smagfuld Mand.

Selskaber det som Menneket gaaer:
 Ungdommen morer sig let og gierne;
 Kun — i vort Samqvems første Vaar —
 Skallen var liden til vor Kierne;
 Da var Theatret ei bredt eller høit,
 Hver dog „uskuldig blev fornøit“.
 Ungdommen stræber alt, hvad den kan,
 I den Alder gaaer Alting an.

Da var et Skiermbræt nok, min Tro!
 For at opføre lange Dramer;
 Unglinger ikke man beloe,
 Naar de barbeerte spillede Damer.
 Taarer maatte da selv dertil,
 Iffland! i dine Skuespil.
 Nu man Damer som Damer seer,
 Og nu græde vi ikke meer.

Nyt er kommet, og Gammelt gif,
 Og det Ordsprog er længe sandet:
 Enten man følge Landets Skif,
 Eller begive sig ud af Landet.
 Derfor vi ogsaa smukt har begyndt
 Noget at tænke paa vor Bynt.
 Kommer da, Venner! i Flokketal,
 Fylder den skønne Vinterhal.

Men i vor Hal — forstaaer mig ret! —
 Glemme vi maae for Alting ikke,
 At man en Biin, fordærvet, slet,
 Kan af et gyldent Bæger drikke,
 Og at ved Kilden man, fro i Vand,
 Slukker sin Tørst af hulen Haand.
 Brødre! saa giver for Alting Agt:
 Bytter ei sande Værd for Pragt.

Os besicæle det første Mod,
 Som besicæled de unge Fædre!
 Hvis ei Manden i Kiolen var god,
 Hjalp det kun lidt, om Kiolen var bedre.
 Enigt, i broderligt Favnetag,
 Dykke vi da Talent og Smag!
 Med slikt Løfte vi feire bedst,
 Vor Thalia! din Høitidsfest.

E p i l o g

til Blinde-Institutets Concert den 12te Februar 1837,
fremfagt af en Blind.

En Skiebne røved os det Lys,
Som ud fra Solen straalers.
Af, vi kan ikke Straalen see,
Som farver, og som maaler.

Men Solen sender ei blot Lys,
Ei den blot gjør fornøiet;
Nei, Manden har et indre Syn,
Som trænger ei til Diet.

Der maler frugtbar Phantasie,
Skiondt ifkun forestillet,
Og dristigt paa sin mørke Grund
Et eventyrligt Billed.

Og Hjertet ogsaa har sit Lys;
Bed det vi Veien finde.
For Evighedens Herlighed
Er vi dog alle blinde.

Og hvad ei eders Die seer,
Men hvad Forstanden fatter
Med Tankeblif — det skienker os
So venligt Synet atter.

O Tak, Enhver, som bidrog til,
I vore haarde Kampe,

At i vor mørke Krog vi fandt
Den underfulde Lampe!

Tak, Hver, som venligt vor Forstand
Med Kundskab har udstyret!
Nu kan den Blinde hæve sig
Som Menneſke fra Dyret.

En dyrket Aand, et fiærligt Sind
Som Rosen ſtaaer i Dyrke.
Tafnemlighed er ikke blind,
O nei, den ſeer i Mørke.

Pr o l o g,

fremſagt ved Opførelſen af det dramatiſke Eventyr
Aladdin til Indtægt for de Bandleidte,

den 17de April 1839.

Nær Bagdad, i Arabiens Ort,
Laae Lampen i en Hule mørk,
Lang Tid ei kiendt i Nordens Lande.
Da did engang en Franke kom,
Dg bragte denne Helligdom
Fra Cuyhrat hen til Seinens Strande.

Man ſiger, at Arabiens Sand,
Ja ſelv dets lykkelige Land

Ei monne denne Lampe hamre;
 Men at, til Phantasiens Lyst,
 Med Solen selv, den kom fra Ost,
 Fra Indiens høie Blomsterkamre.

Lang Tid paa Børsen her den laae,
 Før Drengens Dine Lampen saae,
 Før han forsogte den at skure.
 Lang Tid den mored Danmarks Folk;
 Men endnu ei Thalia Tolk
 Bar for den, her i disse Mure.

Da — see! den grumme Vandflod kom,
 Dg styrted Strandens Hytter om,
 Forvandlede Hyrden til en Tigger.
 Da tænkte: „Den, som reiser Slot,
 Maa sagtens bygge Hytter godt“. —
 Man ilte hen, hvor Lampen ligger.

Men Lampens hele Trylleri,
 Fandt man, bestod i — Poesie!
 Dg Poesie kan Templer bygge,
 Der trodse Tidens korte Stund;
 Men, ah! i Virkelighed kun
 Er Tempelet en flygtig Skygge.

Dg dog — aldeles uden Magt
 Bar ikke Lampen; thi, som sagt,
 Den rørte mangt et venligt Hierte.
 Men i hvert Bryst, som ædelt slaaer,
 Den underfulde Lampe staaer,
 Dg lyser med en hellig Kerte.

Vi rørte denne Lampe blidt,
 Som alt saa kraftigt og saa tidt
 Gav skönt Beviis paa Himlens Gave.
 Du, som din Hielp med Broderhaand
 Saa hurtig gav, som Ringens Aand!
 Kom nu i Poesiens Have.

Epilog

til Blinde-Institutets Concert den 3die November 1839.

O J, som lede Mørkets Gang,
 Dg lindre Nødens Smerte!
 Her offrer jer sin Takkesang
 Et varmt, taknemligt Hierte.

Vel Skiebnen roved os det Lys,
 Som smykker Jordens Larver,
 Dg os husvaler Straalen ei,
 Som maaler, og som farver.

Men Solen blot ei sender Lys,
 Tidt blænder den, som Lynet;
 Et indre Billed Aanden har,
 Som trænger ei til Synet.

Dg Hiertets Lys paa dunkle Bei
 Kan lettest Beien finde.

For Evighedens Herlighed
Er vi dog alle blinde.

Gav Blindhed Lyren ei Homer
Og lærte Milton siunge?
Hvad du med Siælens Die seer,
Det tolke kan din Tunge.

Tak, J, som dyrked vor Forstand,
Som holdt os Manden vaagen!
Nu selv den Blinde læse kan
J Kundskabs-, Viisdomsbogen.

Tak, Fader i et evigt Hiem!
Befignet i det Høie!
Vel Synet ei, men Taaren dog
Gav du den Blindes Die.

En dannet Mand med fromme Sind
Som Rosen staaer i Drke.
Taknemlighed er ikke blind,
O nei, den seer i Mørke.

Chor bag Gardinet.

Tak, Fader i et evigt Hiem!
Befignet i det Høie!
Taknemmeligheds milde Graad
Gav du den Blindes Die.

Lindgreens Minde.

Prolog.

Den 27de Juni 1842.

En gammel Mand er død — det er ei nyt.
 Hans Minde rørt i Musers Hal vi hædre.
 Du unge Flok! til Skjaldefangen lyt.
 Troer du ham den ei værd? Spørg eders Fædre!
 I kun et Gienfærd af hans Lune saae,
 Hans Laurbærfrands var smuldet alt til Afte;
 Men herligt før han bar Thalias Maske,
 Og Lindgreens Kunstnernavn bør ei forgaae.

Skiondt Gratien ham ikke fulgte skion,
 Var han af Overdrivelsen en Hader.
 Han var Naturens, han var Sandheds Søn,
 Den store Ludvig Holberg var hans Fader.
 Han skildred Troels med et Skielmeri —
 Nutidens Mester overgaaer ham neppe;
 Og — som en Teniers — den stakkels Jeppe,
 Der først beruust blev fra sin Trældom fri.

Som Characterers Maler stod han ei
 Tilbage for den Slægt, som er, som kommer:
 Molières Gierrige, — som Vielgeschrei,
 Og, Calderone! som din Bondedommer.
 Til Jfflands Genrestykker gav han tro
 Mangt ægte Træk, som deres Held forøgte.
 Alvorligheden smilte, naar han spøgte,
 Men Bid og Munterheden sloggerloe.

Nu hist i de Udødeliges Land
 Gienfinder han de længstforsvundne Kiære;
 Der bringer Gielstrup, Knudsen, Løndemann
 Ham smilende til Holberg og Molière.
 Men vi — forsvunden er den korte Glands,
 Han blegned uden Kummer, uden Sukke —
 Men gierne hænge vi fortiente Krands,
 Vor tabte Lindgreen! om din Afstruffe.

Ryges Minde.

Prolog.

Den 11te September 1842.

Skuepladsen forestiller en Lund med Ege og Bøge til den ene, Graner og Fyrretræer til den anden Side. I Midten, temmelig foran, en Hoi med Gravstene, paa den største, som ligger over de andre to, er udhugget Ravnet Ryge.

Fire Skialde

sidde ved Gravhoien, og synge ved deres Harper (til Hartmanns Melodie i Slaf den Hellige).

Dagen er oprunden,
 Dag, som Nat ei ender;
 Heimdals Hane galte,
 Dig til Glæde kalder.
 Vaagn i Balhal atter,
 Gladheims stolte Gode!

Nordens høie Guder
Gav du her det Bedste.

Prologus,

en Skuespiller, sort klædt i Nutidens Dragt, træder ud i
Proscenium, og siger:

Der feires i Bragis Digterlund
En Sorgestund;
Hør Skialdenes Harper klinge!
Men Bæmod smelter os Hjertet ei,
Ei græde vi med den yndige Frei;
Balkhyrien rysted sin Binge —

Og vinkte ham bort. Skiondt christen Mand
Først Heltes Land
Ham lysted at skue deroppe:
Hans Mand sig svang over Dal og Fiord
Til Odin i Balhal, Usa=Thor,
Høit over Fjeldenes Toppe.

De stolte Eyner i Sky han saae.
I Luften blaa
Ei Hakon sin Vængsel ham dulgte,
Ham Balnatofe sin Bue bød;
Han havde forherliget deres Død.
Men ikke den Salige fulgte.

Forgieves Stærk fodder rakte ham Haand.
En christen Mand
Ei dvæler i Hedningers Himmel.
Han hilste dem venligt, han paa dem saae,
Sin Anelse nu han kunde forstaae.
De svandt i Heltenes Brimmel.

En herlig Skikkelse, høi og stor,
 Tog ham fra Thor,
 Mens Diet ham henrykt brændte;
 I Eremiternes Klædebon
 Foer op til Himlen den Stærkes Aand.
 Han Olaf Tryggvason kiendte.

Skialdene ere imidlertid gaaet bort.

Fire Klærker

ere indtraadte, stille sig ved Gravhøien, og synge (til Melodien af
 Munkchoret i Hakon Jarl):

Forjaget blev den mørke Nat,
 O Himmel! af din Straale brat;
 Nu lønnes efter jordisk Færd
 Hver, som er Saligheden værd.

Prologus.

Vor Broder! din evige Glæde stor
 Gi tolker Ord.

Du er fra vort Die forsvunden;
 Men Danemark føler dybt sit Savn,
 Paa Bautaftenen skal Ryges Navn
 Bevares i Herthalunden.

Ja, læges end Saaret med hæderligt Arr,
 Skal hvad du var
 Gi Tidens Hænder udstryge;
 Har England en Garrick, har Frankrig havt
 En Talma, — Schröder! var stor din Kraft:
 Saa havde Danmark en Ryge.

Dg skiondt han stærk og ubændig stod,
 Som den, der Blod

Udøste, med Sværd og med Landse;
 En Proteus dog i sindrige Kunst,
 En Troldmand var han i hyllende Dunst,
 Og mange var Kunstnerens Krandsse.

Thalia staaer Melpomene nær;
 Naar Livet her
 Var pustet i Heltenes Afse,
 Da mored ham selv, til Forandring, tidt
 At muntre Sindet med Spøgen frit,
 Alt under den lystige Maske.

Hvo havde vel anet en Hakons Kraft
 I svage Saft?
 Men Vid er med Høihed beslægtet;
 Det kaster Glandsen paa Heltenes Old,
 Naar Kunstneren viser, skielse og fold,
 Hvad Smaaligheden blev negtet.

Den Mand, som skildred, Epée! din Dyd
 Til Udles Fryd,
 En Fæst for Hiertet og Manden,
 Han kunde dog ogsaa for Holberg staae
 Som Degn med den lurvede Kiortel paa,
 Beruust, med Glasset i Haanden.

Den Mund, der toned som Heimdals Luur
 I høi Natur,
 Dens Lyd lod smidigt sig bøie;
 Den har fortryllet os stærkt og tidt
 Med Ganetoner, naar Mosaic
 Var han, som skildred det Høie.

Han, der som Posert, et levende Liig,
 Med Spillersvig,
 Som Bampyr Følelsen smerted, —
 Som Warberger Fader selv smeltet han stod,
 Saa utaalmodig som ærlig god,
 Og glæded os Faderhietet.

Ja, læges end Saaret med hæderligt Arr,
 Skal hvad du var
 Ei Glemsels Hænder udstryge.
 Har England en Garrick, har Frankrig havt
 En Talma, — Schröder! var stor din Kraft:
 Saa havde Danmark-en Ryge.
 Han hænger en Krands paa Gravhoien.

Chor bag Scenen.

(Mel. Wie sie so sanft ruhn alle die Seeligen.)

Meer ei din Kunst nu
 Danemark fryder;
 Heltenes Dyder
 Viser du ei meer.
 O, men dit Minde
 Ei skal forsvinde;
 Idun og Bragi
 Sørge ved dit Veer.

Prolog

til Festsforestillingen paa det kongelige Theater for de svenske og norske Studenter, den 26de Juni 1845.

Idun

træder frem. Hendes Hielm er blomsterkrandsset; i den høire Haand har hun et let Epyd, i den venstre Guldkarret med Udodelighedens Åbler. Barmen omspændes af et Staalpandsjer; en Harpe hænger ved hendes Side.

Velkommen, velkommen, du Unglingeflof!
 Du kiender mig nok;
 Thi skulde du Idun fra Valhal ei kiende?
 Livsåblerne tidlig dig rakktes af hende
 Ved Kilden fra Bierget, hvor Kundskab udflød,
 Hvor Mimer først Lærlingen velkommen bød.

Velkommen, velkommen i Danemarks Land
 Paa siolundske Strand!
 Et Gudehuus bygte man Idun til Ære;
 Men længe hun savned dog Frænderne kiære,
 Og Dansken dem savned, de herlige Brødre,
 Kun een Faders Børn af forskjellige Mødre.

Velkommen, du Fioldets, du Dalenes Søn!
 O, Dagen er skion!
 Ei flokkeviis saaledes mødtes de Gamle;
 Her Venskab og Videnskab, Kunst eder samle.
 Før kaldte kun sammen forbittrede Thor
 Det kæmpende Nord;
 Nu vinker jer Idun og Freia til Lunden,
 Og Thor er forsonet, skiondt ikke forsvunden.

Naturen sig glæder, og smykker som Brud
 I fagreste Skrud.

Og Kunsten sig glæder. Hvad kunde jeg byde
 Til Munterheds Fest, hvad kan muntre fryde,
 End Blomsten af Holberg — den Digter, som først
 I Dannelsestiden har lædsket jer Tørst?

Du kiender ham, Sverrig! Som Barn alt du neppe,
 O Ungling! var ukiendt med Corfig og Jeppe.
 Mens Danmark i Tusmørket folte sit Savn,
 I Sverrig alt straaede, Holberg! dit Navn.

Og Norge! du kiender ham. Norge! du smiler,
 Mens Unglingeskaren til Danemark iler;
 Ja, Norge! du kiender ham, stor er din Løn:
 Bær stolt af din Søn!

Han hilser jer venligt. Og jeg, fra Balhalle,
 Forenede Broderfolk! hilser jer alle.
 Jer Sproget og Blodet tilsammen har bragt;
 Alfader velsigne den hellige Pagt!

Jubel-Prolog

for det Dramatiske Selskab i Bergen paa dets
 Halvhundredeaars Fest.

En Stad i stolte Fieldes Favn
 Staaer fiernt paa Kysten, høit i Nord,
 Hvor Klippen danner sikke Havn.
 Der hersked fordum Usa=Thor;

Men mere seent til Klippens Blof
 Hidstimled tydske Riobmandsflot,
 Ut skille ved bestedne Løn
 Nøisomme, tappre Havets Søn.

Men længst den Tid er svundet hen,
 Nu gaaer vort Skib til egen Larv;
 Ei længer gridske Pebersvend
 Udfuger Landets bedste Marv.
 Udmærket har sig Bergens Strand
 For nogen Stad i Norges Land;
 Her Marked var, det Alle veed,
 For mangen fremmed Sieldenhed.

Men noget Sieldent, noget Stort
 Har, selve Bergen! du os født:
 Ei nyttig Ting med Hænder giort,
 Ei Pragt, af Ddselhed forødt;
 En Vare, som ei veies op
 Med Guld, blev ved din Klippetop
 Til hele Nordens Lyst frembragt —
 En Aand blev i din Midte vaft.

Bed Harald Gilles, Sverres Grav
 Steg Holberg frem — vel ei som Helt,
 Thi de Bedrifter, han os gav,
 Fremblomstred under Fredens Telt.
 Det skarpe Blik tilbagesaae
 Ei, Oldtid! i din Taage graa;
 Frem saae han, ei hans Syn var fort,
 Han luged Tidens Ufrudt bort.

Vel han sin Fødeby forlod,
 Og drog til større danske Stad;

Men hvor hans Genius først slog Rod,
 Did tidt han sendte Frugt og Blad.
 Og, Sands for Holbergs ædle Kunst!
 Du flared Bergens Vinterdunst;
 Et Samfund og et Broderbaand
 Blev knyttet i din Holbergs Aand.

Thalia kom i Karriol,
 Tog giennem Landet Extrapost,
 Og glemte gierne Sydens Sol,
 Da her hun fandt en værdig Kost.
 Thalia kom, saa venligsmukt,
 Og nød af Jduns Ublefrugt;
 Og gierne hun sig Krandsse bandt,
 Hvor hun, Niels Klim! din Hule fandt.

Bort Selskab øved muntre Hverv,
 Og mored blot ei Lyffens Son,
 Men sendte mangen vunden Skierv
 Til den, der led og græd i Lon.
 Som Alt paa denne Tidens Jord,
 Har dette Samfund havt sin Flor —
 Afblomstret alt? skal det bestaae?
 Naar man vil spaae, maa Godt man spaae.

En Levning end tilbagestaaer,
 Og feirer Dagen her som bedst;
 En Fest, som gjaldt halvhundred Aar,
 Det er en værdig Høitidsfest.
 Saa rækker Haand i Vennerad,
 Hver mindes svundne Glæde glad!
 Gid lignende maae, kraftigt nye,
 Oplive dig, vor gode By!

ANMÆRKNINGER.

Side 1: Garrick i Frankrig udkom (A) særskilt i November 1845, og det samme Tryk indlemmedes i Oehl.s Digterværker, IX, 1845. I Carstensens Ny Portefeuille for Aug. 1843, Side 192, hedder det: „Iblandt de Nyheder, der alt i Sept. menes at komme til Opførelse paa det kgl. Theater, er Oehl.s nye Lystspil Garrick”; af denne Notits, som nærværende Udgiver for sildigt har bemærket, sees, at Stykket er noget ældre, og burde have staaet foran Gienfærdet paa Herlufsholm. — Et Originalmanuscr. (M), som tilhører det store kgl. Bibl., og som for en Deel giver Stykket i en ældre, fra det tryktes meget forskjellig Skikkelse, har leveret enkelte Rettelser.

Nærværende Udgaves Afvigelser fra Originalen:

- Side 11, Linie 30: Shafespeare? sin Bardolph] = M; A: Shafespeare? Sir Bardolph
- 12, — 1: for] A: fra (M mangler)
- 13, — 31: Prove] = M; A: Proven
- 22, — 22: doe] = M; A: doer
- 35, — 30: Comfurer] A: Confurer (M mangler)
- 37, — 28: falde det Spleen] = M; A: falde Spleen
- 49, — 18: især det qvindlige] = M; A: især qvindlige
- 50, — 8: vor] = M; A: vort
- —, — 9: den] = M; A: det
- —, — 22: fiende] A: fiender; M afvigende.
- 51, — 20: Dortærffel] = M; A: Dortæffel
- 56, — 15-16: Som nu denne Monsieur de Voltaire, som han kalder sig.] A: Som nu denne Herr Monsieur osv.; M: Det er ligesom Monsieur de Voltaire. Gud veed, hvor han har faaet det *de* fra.
- 68, — 4: De ikke fortælle mig lidt endnu om] A: De endnu ikke fortælle mig lidt om (M mangler)

- Side 75, Linie 25: De] = M; A: Der
 — 76, — 30: den navnf—fundige] = M; A: en navnf—fundig
 — 79, — 18: Hvem] = M; A: Hvad
 — 82, — 11-12: Vær saa artig og før nu Ordet alene.] = M; A:
 Vær igien saa artig at føre Ordet alene. (Den tydske Over-
 sættelse: Belieben Sie jezt allein das Wort zu führen!)
 — 83, — 21: sin hele Suite] = M; A: sin Svite
 — 87, — 13: Ja] = M; A: Jo

Side 91: **Den Rige og den Fattige** udkom særskilt i December 1845,
 og det samme Tryk indlemmedes i Oehl.s Digterværker,
 X, 1846.

Nærværende Udgaves Afvigelser fra Originalen:

- Side 94, Linie 26: [spendabel] Orig.: [spandabel]
 — 104, — 28: det være faaer] Orig.: det vær' faaer
 — 111, — 14: Deelagtig gjør] Orig.: Deelagtiggjør
 — 113, — 25: er] Orig.: ei
 — —, — 30: gienfunkle] Orig.: gienfunkler
 — 123, — 21: længer] Orig.: længe
 — 131, — 2: dem] Orig.: fig (dem o: Sophie og Ferdinand)

Side 137: **Forspil, Prologer og Epiloger.** I dette Afsnit har Udg.
 stræbt at levere en fuldstændig Samling af Oehl.s trykte
 derhen hørende Digte. Et Par Nummere, som mindre passende
 have været indførte i Anm. til de dramatiske Arbejder, ere
 her gjentagne, hvorimod saadanne Digte ere forbigaaede,
 der vel vides at være tilfældigviis anvendte som Pro- eller
 Epiloger, men ikke i Formen minde derom. Forbigaaet er
 ogsaa, skjøndt maaskee mindre rigtigt, Indledningsdigtet til
 Correggio (Trag. Dram., III, Side 3-5), som kaldes
 Prolog, og muligen er den, der blev fremsagt af Skuespiller
 Heger ved Stykkets Opførelse til Indtægt for Forf. den
 2den Febr. 1811.

Side 139: **Epilog til Hakon Jarl.]** (A) Rahbeks Ny danske Til-
 skuer for 1808, Nr. 4 og 5: Epilog til Sørgespillet Hakon
 Jarl, paa Kongens Fødselsdag. Desuden har nærv. Udg.
 benyttet to, som det synes, saavel indbyrdes som af Original-

trykket uafhængige, Afskrifter fra fremmede Hænder: (M) tilhørende Digterens Efterladte, og (m) tilhørende Fru Conferentsraadinde M. A. Bech, født Callisen.

- Side 140, Linie 18: Bessiermer] = M og m; A: Bessierme
 — —, — 21: Sapphir] A, M og m: Saphyr
 — 142, — 2: Iynsnart] = M og m; A: Iynsnar
- 143: Epilog for Mad. Rosing.] Særskilt Tryk: Epilog fremsagt af Madame Rosing paa hendes Benefice den 23de December 1809. Af Professor Dehlenschläger. Kbhn. Trykt hos Andreas Seidelin. To upag. Blade 8vo. Det her benyttede Ex. tilhører Hr. Urtekræmmer Verdellin, hvis meget betydelige Samling af Oehlen-schlägeriana — forøget ved Indlemmelsen af ikke faa sjeldne Originaltryk, hvoraf nærv. Udgiver var i Besiddelse — under hele Arbeidet har staaet til den Sidstes frieste Disposition.
- 144: Epilog til Axel og Valborg.] Særskilt Tryk: Epilog til Sørgespillet Axel og Valborg, i Anledning af Hans Majestæt Kongens høie Fødselsdag den 28de Januarii 1810. Forfattet af Adam Dehlenschläger. Kbhn. Trykt hos Andreas Seidelin. 7 pag. Sider 8vo. Tilh. Verd. — Orig. har Side 145 imellem Linie 8 og 9 en Skydning, som vel er en Trykfeil.
- 145, Linie 29: forpligtes] Orig.: forpligter
- 147: Prolog for Skuesp. til Bedste for de krigsf. Søemænd.] Særskilt Tryk: Prolog for Skuespillet til Bedste for de krigsfangne Søemænd i Engelland, samt deres Koner og Børn. Opført den 26 Januar 1811 paa den kongelig Danske Skueplads af Hans Christian Knudsen, Skuespiller og Dannebrogsmænd. Kbhn. 1812. Trykt hos B. Brünnich. Under det Hele læses (foruden Oehl.s Navn): Den 1 Jan. 1811. 8 upag. Sider 8vo. Tilh. Verd. — Et andet ligelydende Tryk med Antiqua tilh. Justitsr. Fr. Fabricius. — Sangen: „Og der var i Norden” osv. indførtes i Frigge. Poetisk Nytaarsgave for 1813. Ved R. Nyerup. Side 14-16. — De to Stropher: „Hurrra, I danske Mænd! I Helte raske!” og „Flyd ud paa Dybet, yndig som en Svane,” har Oehl. laant fra sit eget Digt Phoenix, Dec. 1810.

- Side 151: **Epilog til Correggio.**] Rahbeks Sandsigeren, 1811, hvis Nr. 1 sluttet „med følgende til Kongens Fødselsdag efter Sørgespillet Correggio fremsagte Epilog”. — Overskriften Silvestro er tilføjet af nærv. Udg., da Epilogen aabenbart er lagt i Munden paa en af Stykkets Personer, og den (ifølge Adresse-Avisen) fremsagdes af Skuespiller Kruse, der udførte Silvestros Rolle.
- 152: **Epilog til Faruk.**] Under Titel af Epilog i Anledning af Hans Majestæt Kongens Fødselsfest. indført i Epilog og Prolog til Snygespillet Faruk. Af Dehlenschläger. Kbh. 1812. Trykt og forlagt af Andreas Seidelin. 19 pag. Sider 8vo. Tilh. Verd.
- 154, Linie 18: **Frederik**] Orig.: **Frederik**
- 155: **Jdun og Titania.**] Under Titel af Jdun og Titania. Et Forspil. indført i Epilog og Prolog til Snygespillet Faruk osv., see ved det foregaaende Nr.
- 159: **Apol og Melpomene.**] (A) P. Foersoms Poetisk Lommebog for 1813, under Overskrift „Apol og Melpomene. (Prolog til Stærkøbber.)”; siden optaget (B) med endeel Forandringer i Oehls Samlede Digte, II, 1823, under Navn af „Bragi og Jdun. (Om Sørgespillet Stærkøbber.)” — Prologten vides ikke at være opført paa Theatret.
- 160, Linie 13: ei nedtrædes] = B; A: ikke trædes
- 162: **Prolog for Rosing.**] (A) Bladet Dagen for 1812, Nr. 292: Prolog af Professor Dehlenschläger, fremsagt af Hr. Instructeur Ridder Rosing, Løverdagen den 5te Decbr. (B) P. Foersoms Poetisk Lommebog for 1813: Prolog, fremsagt af Hr. Instructeur osv. (C) Oehls Samlede Digte, II, 1823. (D) Oehls Digtværker, XVI, 1846. I C og D stærkt omarbejdet, og under Titel: Rosing. Da han efter et langt Engeleie viste sig offentlig.
- —, Linie 10: hænge] A og B: hænger (C og D mangle)
- 163, — 4: ved] = D; A og B: blandt
- —, — 21: Dieblif] = B; A: Djebliffe
- —, — 23: skienkt] A og B: skienket (C og D mangle)
- —, — 24: Høiden] = C; A: Stormen

- Side 164: Prolog til Canarifuglen og Ærlighed varer længst.] (A)**
 Særskilt Tryk, der udkom samtidig med begge Stykkernes første Opførelse, den 12te Marts 1813: Prolog til Canarifuglen og Ærlighed varer længst af Dehlenschläger. Kbhvn. 1813. Trykt hos B. Brünnich. 4 upag. Blade 8vo. Tilb. Verd.
 (B) Digtværker af Oehl., V, 1836. — Prologen vides ikke at være fremsagt paa Theatret.
- 165, Linie 17: man] = B; A: vi
 — —, — 18: sit] = B; A: vort
 — —, — 28: Den blide Aftenroes idylliske Contrast] = B; A: En ret besynderlig, behagelig Contrast
- 166: Epilog for Knudsen.] Dagen, 1814, Nr. 31.
- 167, Linie 16: vender] Orig.: vende
 — —, — 18: Altet] Orig.: Altar (smlg. Linie 25)
- 168: Prolog til Velkomstsfeften.] (A) Særskilt Tryk: Prolog og Sange til Velkomstsfeften paa Nyholm, den 2den August 1814; for vore hjemkomne Brødre af engelsk Fangenskab. Fra Hans Christian Knudsen, Kongelig Skuespiller og Dannebrogsmænd. Kbhvn. Trykt hos Directeur Johan Frederik Schulz. 2 upag. Blade 8vo. Tilh. Verd. (B) Oehl.s Samlede Digte, II, 1823: Velkomst til de danske Søfolk af engelsk Fangenskab; hvor hvert Vers er gjort en Fod kortere.
- 169, Linie 22: den] = B; A: det
- 170: Prolog for et Privattheater i Frederiksborg.] Rahbeks Tilskueren, 1815, Nr. 11, der udkom den 14de Febr.; Prologen er formodentlig fra det foregaaende Efteraar.
- 171, Linie 2: Cit] Orig.: Ein
 — —, — 12: staffehøie] Orig.: staffethøie
- 172: Epilog til Epigrammet.] (A) Det Dramatisk-Litteraire Selskabs haandskrevne Protocoller for Pro- og Epiloger, tilh. det store kgl. Bibl.; Nr. 1, i Qvart. (B) Rahbeks Tilskueren, 1815, Nr. 12: Epilog. Efter Epigrammet af Røgebue, spillet af et dramatisk Selskab til Fordeel for de Brandlidte paa Amager. (C) Oehl.s Samlede Digte, II, 1823: De brandlidte Amagere. — I B ere indførte endeel

ikke gode Forandringer; i C endnu flere tilligemed Udeladelsen af de tre første Stropher. Tidsbestemmelsen er hentet fra Protocollen.

- Side 172, Linie 11: Bæffen] = B; A: Floden
 — 173, — 4: i fordums Tid] = C; A: for lang Tid alt
 — —, — 14: graadigt en Octobernat] = B; A: grumt en fæl Novembernat (i Virkeligheden fandt Ildebranden Sted ikke „en Nat i Høst“, men om Eftermiddagen den 3die November)
 — —, — 17-18: Den tunge Vogn osv.] = C; A:
 De trænge selv — saa stort er Skiebne's Had —
 Til at forfriskes i den snevre Stad.
 — —, — 28: atter Flora] = B; A: Flora atter
 — 174, — 3-6: Vindskibelige Stræben osv.] = C; A:
 Ei eders Haugers Frugtbarhed vil standse;
 Snart smiler atter høit med Haabets Krands
 Den rige Mark mod Himlens lyse Blaa,
 Og skienker Eder Guldet af sit Straa.
 — —: Epilog for Knudsen.] (A) Dagen, 1815, Nr. 118; aftrykt i Rahbeks Tilskueren, 1815, Nr. 42: Epilog, fremsagt ved Forestillingen til Fordeel for de Dvæstede og Galdnes Efterladte af Hr. Dannebrogsmænd Skuespiller Knudsen. som Jack Steady (i Søofficererne.) (B) Oehls Samlede Digte, II, 1823, og (C) Oehls Digterværker, XVI, 1846: Knudsen, sidste Gang paa Skuepladsen, som Jack Steady. Med Motto: „Alas, poor Yorick! — I knew him Horatio, a fellow of infinite jest, of most excellent fancy.“ Hamlet.
 — —, — 21: ind en smuk Slump] = B; A: sig en smuk Nat
 — —, — 23-24: kied | End af at] = B; A: kied af | Endnu at
 — 175: Epilog for det Dram.- Litt. Selskab.] (A) Selskabets Protocol (see Anm. til Side 172) Nr. 1, i Quart, hvorfra ogsaa Tidsbestemmelsen haves. (B) Rahbeks Tilskueren, 1815, Nr. 51: Epilog, fremsagt paa et Privattheater ved Dvæsternes Slutning; med nogle mindre gode Forandringer foruden Trykfeil. Senere forkortedes hvert Vers en Fod, og sidste Strophe udelodes; saaledes blev Digtet fremsagt i det samme Selskab den 22de Mai 1822 (Protocol Nr. 2, i Fol.), og med

nogle yderligere Forandringer trykt i Oehls Samlede Digte, II, 1823, under Navn: Kunst viger for Natur.

Side 177, Linie 4: ræf] = B; A: bhd

- —: Prolog for Haack.] Rahbeks Danst Minerva for Sept. 1815, S. 285.
- 178: Vinterprolog.] (A) Molbechs Athene for Dec. 1815. (B) Oehls Samlede Digte, II, 1823: Kunst bøder paa Natur.
- 179, Linie 15: funkter] = B; A: funfle
- 180: Epilog for Rosing.] Molbechs Athene for Dec. 1815: Epilog, (efter Hækon Jarl, fremsagt af Rosing som Juden.)
- 182: Hamlet paa Kronborg.] Oehls Samlede Digte, II, 1823. Tiden er ubestemt; men efter den Plads, Oehl. har givet Digtet i sin nogenlunde chronologisk ordnede Samling, kan det med Rimelighed henføres til Vinteren 1815—16. I de Aaringer gaves jævnlige paa Kronborg dramatiske Forestillinger af Officerer (mærk Side 182, Linie 9-10, og 183, Linie 1-2), og det har dengang ikke været synderlig paafaldende, om Dilettanter have vovet sig til at spille et Stykke som Hamlet.
- 183: Prolog til Sommerfajsonen. A. P. Liunges Ugeblad Harpen for 1822, Nr. 29: „Prolog. Ved en Sommerfajsons Begyndelse paa det kongelige Theater. (Fremsagt af Madame Spindler.) Hidtil utrykt.“ Den 14de Juni 1816 aabnede Madame Spindler Sommerforestillingerne med en Prolog af Oehl., som vel maa være denne.
- 187: Epilog til Benef.-Forestill. for Knudsens Enke og Børn.] (A) Dagen, 1816, Nr. 264. (B) Nyerups Hertha, 1817, Side 135: Epilog ved Opførelsen af Røverborgen til Benefits for Skuespiller Knudsens Enke og Børn d. 26 Oct. 1816.
- 188, Linie 2: glade] = B; A: Glæde
- —, — 15-19: „Uf, stakkels Yorick! osv.] Dette frie Citat af Hamlet V, 1, er i A, men ikke i B, feilagtigt sat som Verslinier.
- 189, — 9: Som] = B; A: Hvem
- —: Epilog for Mad. Rosing.] Dagen, 1816, Nr. 282.

Side 190: *Epilog til Robinson i England.*] (A) Det Dram.- Litt. Selsk.s Prot. Nr. 2 fol.; see Anm. til Side 172. (B) P. S. Martins *Idunna*, Læsning af blandet Indhold. III, Jan—Marts 1823.

— 191, Linie 21: *Kiærlighed*] = B; A: *Salighed*

— 192: *Holbergs Jubelfest.*] (A) *Holbergs Jubelfest*. Forspil af *Dehlenschläger*. Kbh. Trykt i H. F. Poppes Bogtr. 1822. 46 Sider, lille 8vo. (B) *Digterværker af Oehl.*, V, 1836. (C) *Oehls Digterværker*, XVI, 1846.

Oehls *Erindringer*, IV, 1851, Side 9:

I Aaret 1822 skulde *Holbergs Jubelfest* feires. Det var hundrede Aar siden, den store Digter havde glædet Danmark med sin første Comodie, *Den politiske Randestøber*; og denne Digter *Holberg* var den samme Professor *Holberg*, der havde skienket Danmark sine historiske Værker, og denne Professor *Holberg* var den samme Baron *Holberg*, der havde foræret Danmark sit *Baronie Sorø*. Anledninger nok til at mindes ham med Taknemmelighed. Og dog var Enthusiasmen ikke synderlig stor. Damerne lide ikke *Holberg*, fordi han er plump, fordi der ingen *Kiærlighed* er i hans Lystspil, og Damerne have i *Smagsfager* en afgjort Indflydelse paa *Herrerne*. Hvad *Plumphederne* angaaer, saa er det ved *Dpsorelsen* en let Sag, at udelade de værste; og om *Kiærlighed* er egentlig heller slet ikke Spørgsmaalet. Men *Holbergs Stykker* mangle et vist galant *Plaisanterie*; der gøres ikke *Cour* i dem, og det er Ulykken. Vilde dog vore *Modedamer*, der ellers saameget rette sig efter *Pariserinderne*, af dem lære at skionne paa *Holberg*, ligesom hine skionne paa deres *Molière*, og hvor den *Dame*, der ikke veed at agte og skatte *Molières* muntre *Bittighed* og sunde *Satire*, ansees for en *Gaas*.

Imidlertid var der Folk nok af begge *Kion* i *Kiøbenhavn* med *Smag* og *Forstand* til at feire *Festen*. Det blev overdraget mig at skrive et dramatisk Forspil, og jeg havde den Glæde fire Aftener kort efter hinanden [den 27de Sept., den 1ste, 5te og 10de Oct.] at begejstre de *Tilstebeværende* for vor *ubødelige Digter*.

Verset Side 208, Linie 23: Nu læser Officeer i Bog, gav Anledning til en Replik af Oehl. i Dagen for 1822, Nr. 245:

Mig er sagt, at Nogle skulle have fundet den Linie i mit Forspil Holbergs Jubelfest anstodelig: „Nu læser Officeer i Bog“, som om der i dette Udtryk skulde sig en taabelig Spydighed. Da jeg er mig bevidst at have skrevet ethvert Vers i dette lille Digt til den Udødeliges Minde med et venligt Hierte og i en patriotisk Hensigt, maa det naturligviis smerte mig, at man kunde troe mig i Stand til forblommet i et Nationaldigt at vise Fiendtlighed mod en heel Stand, som enhver Fornuftig ikke kan Andet end hoiagte, og som enhver Medborger skulder Erbødighed. Verset, overskrevet v. Tybøe og Stygotius, indeholder det Modsatte af Satire; det yttre er en munter spogende, men aldeles braadløs Tilfredshed over, at hiin gamle Spænding mellem Kriger og Lærd forlængst er hævet, hvortil Holbergs Mesterstykke maaskee har bidraget. „Nu bruges Sværd af Lærdestanden, nu læser Officeer i Bog“, vil ikke sige Andet, end at ligesom Studerende nu anvende endeel af deres Tid til Baaben- og Legems-Ovelser, saaledes beskæftiger man sig paa de militaire Academier med Videnskaberne, hvorfor det er ligesaa almindeligt i vor Tid at finde Officerer med aandelig og Lærde med legemlig Opdragelse, som det i Holbergs Tid var et Særshyn. Det Ord Bog staaer naturligviis her for Bøger, og det har fra Arildstid hørt med til *Licentia poetica*, at en Digter for Rimets Skyld kunde bruge Singularis for Pluralis. Saaledes er det meent, og saaledes beder jeg enhver velsindet Landsmand at forstaae mine Ord.

Side 193, Linie 27: at] = C; A (og B): eet

— 194, — 25: Men] A, B og C: Med

— —, — 28: netop] = B; A: ganssfe

— 195, — 1: glimred] = B; A: glindsed

— —, — 10: Dg] A, B og C: D

— —, — 29: Fruentimmer] = B; A: Fruentimmere

— 196, — 13-14: dobbelt. | Selskabet] = C; A: dobbelt. |
(De træde tilside). | Selskabet

— —, — 20: nok] = B; A: vel

— —, — 29: Naar Bølgen] = B; A: Sbergang den

- Side 197, Linie 20: vorer] = C; A: fremstaaer
 — 198, — 4: ligger] = B; A: laae
 — —, — 31: Her] = B; A: Meer
 — 199, — 19: sit] = B; A: sin
 — 200, — 14: Og for en gavmild Fædrelandets Ven] = B; A:
 Og Fædrelandets gavmildsande Ven
 — 201, — 15: Som daarende forstørrer og] = B; A: Som,
 efter Dnske, spulmer og
 — —, — 24: kom ei] = C; A: blev [hg
 — —, — 25: komme] = C; A: ile
 — 203, — 10: ere satte] = B; A: er sat
 — —, — 23: Talsmænd] A, B og C: Talsmand
 — —, — 24: Trolddomsstav] = B; A: Tryllestav
 — 204, — 8: Gession] = B; A: Gession
 — —, — 10-11: gjerne hist ved Biergets Kanter | Vi] = B; A:
 gjerne vi fra Biergets Kanter | End
 — 205, — 6: Sit] = B; A: Sin
 — —, — 23-25: Med sit Politicum især. | Gid Mesteren af
 Drengen spottet | Blev altid saa fortient, som her.] = B; A:
 Med dette Kandestoberie!
 Blier Mesteren af Drengen spottet,
 Da tilfredsstilles, moes vi.
 — 206, — 16: Jean, den plumpe Jeppe] = B; A: Jean de
 France og Jeppe
 — —, — 20: fine] = B; A: pæne
 — 207, — 15: skal] = B; A: mon
 — 208, — 2: og] = B; A: nu
 — 209, — 22: Arlechino] A, B og C: Arlechino
 — 210, — 6: snild] = B; A: flog
 — —, — 15: Arlechin'] A, B og C: Arlechin'
 — —, — 23: mærker om den Lærdes] = B; A: ændser om
 den Vises
 — —, — 24: Handens Værk] = B; A: Forfæren
 — 211: — 6: hos] = B; A: i
 — —, — 8-9: Forstand. | Ugses] = C; A:
 Forstand.

Vel veed vi: Kunstneren Vulcanus
 Cyclopen bruger i sit Bierg;
 Dog gjerne see vi en Montanus
 Ddmngtet af en Jakob Berg.

Ugses

- —, — 25: Ds lærer] = B; A: Kun viser
 — 212, — 3: Brat] = B; A: Bort

- Side 216: **M. C. Binds Minde.**] (A) Aftenblad, 1823, Nr. 15: Maria Elisabeth Binds Minde. (B) Digterværker af Oehl., V, 1836; og (C) Oehls Digterværker, XVI, 1846: Maria Binds Minde.
- —, Linie 6: Rosalia] = B; A: Rosalie
- 217, — 25: Imod sig selv] = B; A: Hun viste sig
- 218, — 19: Ja, vist nok Betler] = B; A: Ja vel en Betler
- 219, — 22-23: Baggrunden følgende Linier af Syngestykket:] = B; A: Baggrunden.
- 221, — 5: danne] A og B: danner (C mangler)
- 223: **Epilog ved Øvelsernes Slutning i et dram. Selskab.**] T. Thortsens Fjerdingaarsskrift Thalia for Apr.—Juni 1823.
- 225: **Epilog for Jfr. Astrup.**] (A) A. P. Liunges Harpen, Nr. 23, 1823: „Epilog for Jfr. Astrup.“ (B) Oehls Samlede Digte, III, 1823: „Epilog. (Fremfagt af Jomfru Astrup, ved sin Afgang fra Scenen.)“
- —, Linie 22: inden] = B; A: under
- 227: **Epilog, i Anl. af Rahbeks Sølvbryllup.**] (A) Rahbeks Tilskuerne, 1823, Nr. 93-94: Epilog fremfagt efter en Forestilling af Lyttspillet Sommeren opført i en Vennekreds i Anledning af Forfatterens Sølvbryllup. (B) Nyt Aftenblad for 1824, Nr. 1: Epilog efter en Forestilling af Rahbeks Lyttspil Sommeren i Anledning af hans Sølvbryllup; med en Anm., hvoraf sees, at der ved „en Vennekreds“ skal forstaaes „et dramatisk Selskab her i Staden, uidentvivel det ældste her stiftede“, o: Thalia; og at Forestillingen først har fundet Sted nogle Maaneder efter Sølvbryllupsdagen den 31te Aug. (C) Oehls Erindr., IV, 1851, Side 66-67.
- 229: **Prologer til Julestuen.**] Nyt Aftenblad for 1825, Nr. 1: Prologer til Julestuen, opført osv.
- 233: **Epilog for Blinde-Institutet.**] (A) Særskilt Tryk: Epilog forfattet af Professor Ohlenschläger Ridder af Dannebrog, fremfagt ved Concerten paa Hoftheatret til Fordeel for det Kongelige Institut for Blinde den 4de April 1825.

- Kbh. 1825. Trykt hos Boas Brünnich. 3 upag. Blade 8vo.
 Tilh. Verd. Aftrykt i Kbhns Morgenblad, 1825, Nr. 40.
 (B) Digterværker af Oehl., V, 1836, og (C) Oehls
 Digterværker, XIV, 1846: Den blinde Fløitespiller.
- Side 234, Linie 6: Seer] = B; A: Saae
 — —, — 11: den] = B; A: sin
 — —, — 24: blev] = B; A: er
 — 235, — 6: Mangfoldig Glæde nyder] = B; A: Kan alle
 Glæder nyde
 — —, — 8: fryder] = B; A: fryde
 — —, — 9: Os klinge de] = B; A: De klinge os
 — —, — 22: Begeistring] = B; A: Begeistringer
- 236: Prolog til Sommersaisonen.] Nyt Aftenblad for 1825,
 Nr. 24: Prolog. (Til Sommerforestillingerne 1825.) Fremst af
 Madame Werfshall.
- 239: Til Mozart. Prolog osv.] (A) Skuespil af Oehl.
 1827, Side V-VIII, og (B) Digterværker af Oehl., V,
 1836: Til Mozart. Nærværende Udgaves udførligere Over-
 skrift er bygget paa Adresse - Avisens Annonce af Fore-
 stillingen den 19de Dec. 1826.
- 241: Epilog til Flugten af Klosteret.] Digterværker af
 Oehl., V, 1836. Epilogen vides ikke at være fremsagt
 paa Theatret.
- 242, Linie 5; styrtes] Orig.: styrtes
- 243: Baggesens Minde. Epilog.] (A) Kjøbenhavnsposten,
 1827, Nr. 14: Baggesens Minde. (B) Oehls Levnet, II,
 1831, Side 357-358. (C) Oehls Digterværker, XVI,
 1846: Baggesen. (D) Oehls Erindringer, IV, 1851,
 Side 51-52. I Oehls Levnet og Oehls Erindr. benævnes
 Digtet urigtigt Prolog. I Anledning af to Inserater i Dagen
 for 1826, Nr. 302 og 303, indrykkede Oehl. i Nr. 306 af
 samme Blad Følgende:

J en Estrid, der i Dagen er opstaaet mellem to Ucnævnte,
 hvori den Ene ivrer mod en Fæst paa Theatret til Baggesens
 Minde, den Anden fordrer den, har man mod min Billie ind-
 draget mig, og udsat mig for nye Angreb. Ikke derfor, men
 af Frygt for at man skulde troe mig i Stand til at hade en

Mand efter Døden og være blind for hans Fortienester, skulder jeg Sandheden, den Afdøde og mig selv følgende Erklæring: Jeg har altid i Baggesen erkjendt en Digter af Genie med et siældent vittigt Lune. Jeg har stedse beundret Forfatteren til de comiske Fortællinger, Ungdomsarbejderne, Labyrinthen og mangt et senere Digt, hvori ingen lidenskabelige Storme hindrede Rosen og Violen i at blomstre. Han har erhvervet sig et udmærket Navn i den danske Litteratur. Hvo der tænker saaledes om ham, kan ikke misunde hans Grav Laurbærkrandsen. Fred over hans Stov! Døden forsoner med den Døde. Lad den ogsaa forsone de Levende! Det var den skønneste Fæst til hans Minde.

Side 244: Epilog for Hafs.] Kjøbenhavnsposten, 1828, Nr. 20.

— 246: Mindedigt om Slaget den 2den April 1801.] (A) Sang og Declamationer til Concerten, som afholdtes paa det Kongl. Hoftheater Onsdagen den 1ste April 1829 til Fordeel for Bombebøfsen. Kbhv. Trykt hos Dir. Jens Hostrup Schulz. 15 pag. Sider 8vo. Tilh. Verd. Her er Overskriften over Mindedigtet: Epilog. (B) Kbhvnsposten, 1829, Nr. 52; Overskriften som i nærv. Udg. (B) Digterværker af Oehl., V, 1836: Mindedigt. Fremfagt af en gammel Sømand, til Bombebøfsens Concert. Ifølge Indholdslisten i A fremsagdes Mindedigtet af Skuespillerinde Jfr. Jørgensen.

— —, Linie 13: vor] = C; A: den

— —, — 19: Nei, ingen] = C; A: Men ingen

— —, — 28: Smaalasterne tog Slut] = C; A: Smaalastrene forgif

— 247, — 14: Bredde] = C; A: Bredder

— —: Prolog for Mad. Heger.] Kbhvnsposten, 1830, Nr. 2: Prolog. (fremfagt af Kongelig Skuespillerinde Md. Heger, ved hendes Afienunderholdning, Fredagen d. 1 Januar 1830.)

— 248: Prolog for Cetti.] Kbhvnsposten, 1830, No. 68: Prolog, fremfagt af Hr. Cetti, ved hans osv.; Rahbeks Maanedsskrift Tritogenia, VII, Side 23.

— 250: Prolog for Kunstnerparret Winslow.] Kbhvnsposten, 1830, Nr. 57.

- Side 253: **Rahbeks Minde.**] (A) Dagen, 1830, Nr. 105. (B) Kbhnsposten, Nr. 104, 1830: Rahbeks Minde. En Prolog. Fremfagt af Kongelig Skuespillerinde Md. Werschall, ved Forestillingen d. 1ste Mai. (C) Digterværker af Oehl., V, 1836: Rahbef. (D) Oehls Digterværker, XVI, 1846: Knud Lyne Rahbef.
- 255, Linie 23: flngtigt] = C; A og B: flngtig
- —, — 25-26: skienfer dig! | Dit Liv] Imellem disse to Linier har A en Skydning, som ikke findes i B, C og D, og som maa være en Trykfeil.
- 256: **Prolog, fremfagt i Malmø.**] Kbhnsposten, 1830, Nr. 184.
- 258: **Det Gamle og det Ny.**] (A) Det Dram.-Litt. Selsk.s Protocol Nr. 3, i Fol. (see Anm. til Side 172). (B) Kbhnsposten, 1831, Nr. 1. (C) Særskilt Tryk: Det Gamle og det Ny. Prolog til det Dramatisk-Litteraire Selskabs Halvhundredeaarsfest. Af Dehlenschläger. 8 pag. Sider 8vo, uden Trykkested og Aarstal. Tilh. Verd. (D) Digterværker af Oehl., V, 1836, og (E) Oehls Digterværker, XVI, 1846: Det Gamle . . . Halvhundredeaarsfest.
- 260, Linie 1: Directeuren.] = D; A: Directeur. Ligeledes i Overskrifterne over alle Directeurens følgende Repliker.
- —, — 13: Dalen] = E; A: Barmen.
- —, — 16: Oldingen.] = D; A: Olding. Ligeledes i Overskrifterne over alle Oldingens følgende Repliker.
- 261, — 10: Havets Blaa] = C; A og B: Havet blaa.
- 262, — 18: Stod ubarmhertigt Steen fra Steen at rive.] Hertil have A, B og C følgende Anmærkning: Det Dramatisk-Litteraire Selskabs Theaterlocale i Store Kongensgade bliver for Tiden ombbygget, og man spiller imidlertid i Thalias Locale.
- 263, — 12: i det luftblaa Slot] = D; A: i azurne Slot.
- 266: **Ewalds Minde.**] (A) Særskilt Tryk, udgivet af Theaterdirectionen: Prolog til Ewalds Mindefest, ved Forestillingen af Balders Død den 17de Marts 1831. Af Dehlenschläger. Kbh. paa C. U. Reichels Forlag. Trykt hos C. U. S. Møller & Birch. 1831. 12 pag. Sider 8vo. Tilh. Verd. (B) Digterværker af Oehl., V., 1836: Ewalds Halvhundredeaars-Fest. Til Opførelsen af Balders Død. (C) Oehls Digterværker, XVI, 1846: Ewalds Halvhundredeaars-Fest. Til Opførelsen af Bal-

ders Død. Desuden har nærv. Udg. confereret med et Originalmanuscr., tilhørende Assessor J. Wilstrups Efterladte: Ewalds Minde. En Prolog af Dehlenschläger fremsagt til Halvhundrede-Mars Festen af Herr Instructeur Nielsen.

- Side 266, Linie 17: Mulm ham favned] = C; A: Mørke Skialden favned
 — 267, — 1: Og han forstaaer ei snedigt Landsefast] = B; A: Han kiender ikke Kampens Landsefast
 — 268, — 2: [medded] = B; A: [smeded
 — —, — 19: Og vilbt med Hvirvler Stridens] = B; A: Og til, med Toner, Stridens
 — 271: Prolog for Musikconservatoriet.] Kbhnsposten, 1831, Nr. 97: Prolog. Fremst af Musikconservatoriets Elev Walz, ved Concerten til Indtægt for dette Institut, Søndagen d. 24 April 1831.
 — 272, Linie 26: voxer] Orig.: voxer.
 — 273: Prolog i Anledn. af J. M. Schønheyders Død.] (A.) Dagen for 1831, Nr. 238: Schønheyders Minde. (B) Det Dram.-Litt. Selsk.s Protocol Nr. 3, i Fol. (see Anm. til Side 172), hvorefter Overskriften er taget.
 — 274, Linie 23: lige] = B; A: liig
 — 275: Ruhlaus Minde.] (A) O. Thomsens Maanedsskrift Valkyrien for 1832, I: Ruhlaus Minde. En Prolog. (B) Digterværker af Oehl. V, 1836: Ruhlaus Død. Prolog. (C) Oehls Digterværker, XVI, 1846: Ruhlaus Død. Prolog, fremsagt af Ruge.
 — 279: Prolog til Rubezahl.] Digterværker af Oehl., V, 1836. Prologen vides ikke at være fremsagt paa Theatret.
 — 282: Prolog for Musikconservatoriet.] Oehls Prometheus, II, 1833, Side 193: Prolog til Aftenunderholdningen, givet af Musik-Conservatoriets Elever.
 — 284: Allegorierne.] (A) Oehls Prometheus, VI, Side 310: Allegorierne. Prolog til et dramatisk Selskabs første Forestilling paa et nyt Theater. (B) Digterværker af Oehl., V, 1836, og (C) Oehls Digterværker, XVI, 1846: Allegorierne. Prolog til samme [det Dramatisk-Litteraire] Selskabs, første Forestilling paa et nyt Theater. Datoen er hentet fra

Selskabets Protocoller paa det kgl. Bibliothek, i hvilke denne Text dog ikke findes afskrevet.

Side 284, Linie 23: blot] = B; A: heel

— —, — 29, til Side 285, Linie 1: Skuedigt? | Ja — kunde] = C; A:

Skuedigt?

Hvad er et Digt? Løgn, ikke andet;
Dg dog skal man i Selskab blandet,
Forsamles her i talrig Række,
For taabelig sig selv at giække?
J Poesie er intet Sandt;
Dg dog Jer moret dette Tant?
Ja — kunde

— 285, — 7-8: „Fornøielsen“. | Men nu J bær jer tosset ad.] = C; A:

Fornøielsen!“

Det findrigt var, det fik saa være.
Men denne Spas er, paa min Ute,
For vorne Børn selv uanstændig.
Hver burde være meer behændig
Dg ei sig daarlig selv bedrage.
Jeg Marsag har især til Klage,
At J Jer bær' saa tosset ad.

— —, — 13: Den vil J alle] = C; A: Den J dog alle

— —, — 16-17: i danske Fester | J mange Aar — det er forbi!] = C; A:

i Eders Fester,

J mange Aar; min Skorsteen tændte
Den Broderild, som stadigt brændte,
Dg som man ærligt, ivrigt viste,
Imens man mine Retter spiste.
Ja Hjerteboden blev ei lukket,
For Budskaffeen ud var druffet.
Men nu — jeg seer — er det forbi.

— —, — 23-25: End sigte Kok. | Directeuren. | Tilgiv, Herr Mad!] = C; A:

End sigte Kok. — Hvis ei en Plade
Jeg af en virkelig Skildpade
Her bar som Skjold omkring mit Hjerte,

(Elaaer sig for Mavens)

Det overleved ei sin Smerte.
Hvorned har Jer Thalia fristet? —
Har Appetiten reent J mistet?
J frygter efter Kloen Svien?
J værste Fald: Apoplexien?
Ha følger atter til mit Tempel!

De gamle Romeres Crempel
 Steds burde svæve Jer for Die.
 De regnede det ei saa nøie;
 Og naar de ikke kunde mere,
 Saa pleied de at expedere
 Hvad Virkekraften skulde hindre,
 Og spiste derfor ikke mindre.
 Kom, Kiære!

(Vil trække ham afsted.)

Directeuren.

Tilgiv os, Herr Mad!

— —, — 26-27: Gad, | Og loffes ei af Deres Steg.] = C; A:

Gad,

Som selve Livet og som Solen,
 Ei bøie vore Knæ — paa Stolen —
 Bestandig omkring deres Steg.

— —, — 31: Dog] = B; A: Høist

— 286, — 5-7: Ordet. | Manden. | Saa har jeg] = C; A:

Ordet.

Vor Vennekreds her er beskeden,
 Den hader Overdaadigheden,
 Og — stolt som før, — sin Vre sætter
 I megen Lyst ved simple Netter.

Manden.

Saa har jeg

— —, — 25: gode] = B; A: ædle

— 287, — 22: De hvide ligesom de grønne] = C; A: Om
 de er hvide eller grønne

— 288, — 10-12: Mens vi faae meer, end vi kan taale.
 | Betænter sig. | Hvad var det] = C; A:

Naar vi faae meer end vi kan taale.

Nu nyde vi den bedste Vare.

De maatte nøies med det Klare!

(Græder og tørrer sine Dine.)

Men for ei Gæt her i det Undet

At mange — det er reent forbandet —

Paa Østergade, vil jeg træde,

Og jeg staaer midt i Kannikstræde.

Før Distractionen da blier værre,

Na hielp mig lidt paa Gled, min Herre!

Hvad var det

— —, — 19-21: læbske. | Directeuren. | Der driffes]
 = C; A:

læbske.

Nei Biin! — Ha ha! Nu veed jeg lige

Igien, hvad jeg Dem vilde sige:

Jeg saae, her var stort Selstøb inde,

Og da J sikkert min Gudinde
 Tilbede, kom jeg ret tilpas
 At tomme med et lille Glas.
 Directeuren.

Der driffes

- Side 290, Linie 30: meest] = B; A: blot
 — 294, — 3: Kunst] = B; A: Dands
 — —, — 6: Jo fletter en Krands] = B; A: Bør flætte sin
 Krands
 — —, — 17: Blev] = B; A: Er
 — —, — 18: Er] = B; A: Blier
 — 295, — 24: Broderfiæde] = B; A: Vennefiæde
 — 296, — 4: sig] = C; A: dem
 — 297: Schalls Minde.] (A) A. P. Liunges Søndagsblad,
 1835, Nr. 36: Schalls Minde. Et Forspil. (B) Digter-
 værker af Oehl, V, 1836, og (C) Oehls Digterværker,
 XVI, 1846: Schalls Minde.
 — —, Linie 5: Giulietta. Stuespillere] = C; A: Giulietta, og
 Stuespillere
 — —, — 15: glad] = B; A: sødt
 — 298, — 19: dristig, let] = B; A: dristiglet
 — 299, — 6: Nibings] = B; A: Nibdings
 — —, — 12: Hustru] = B; A: Qvinde
 — —, — 13-14: Iblandt Gienfærdene, som engang blødte | For
 denne Morders Boddelshaand] = B; A:
 Imellem Eigene, som blødte
 For denne frække Morders Haand
 — —, — 20: Anders] = B; A: Andens
 — —, — 26: Blaastæg fremstilles] = B; A: Blaastæg spilles
 og fremstilles
 — 301, — 21: for] = B; A: i
 — 302, — 11: Schall] = B; A: han
 — —, — 13: Orkestret, og som] A: Orkestret, som; B og C
 afvigende.
 — 304: Prolog for et dram. Selskab ved Indvielsen af et nyt Theater.]
 H. P. Holsts Nytaarsgave fra danske Digtere, 1836.
 Tiden er uvis.
 — —, Linie 7-8: Schiller har sagt osv.] „Im engen Kreis
 verengert sich der Sinn“; Prolog, gesprochen bei der Wieder-
 öffnung der Schaubühne in Weimar im October 1798.
 — 306: Epilog for Blinde-Institutet.] (A) Dagen for 1837,
 Nr. 40: Epilog til Blinde-Institutets Concert den 12te Februar,

fremfagt af Eleven Charlotte Würfel. (B) Oehls Digterværker, XVI, 1846: Epilog til Blinde-Institutets Concert, fremfagt af en Blind.

- Side 306, Linie 9: [Ei den blot gjør] = B; A: Den gjør ei blot
 — —, — 22: [det skienkes os] = B; A: der skienkes os
- 307: [Prolog til Aladdin.] Carstensens Portefeuille for 1839, II, Side 68: Prolog, fremfagt af Fru Heiberg ved Forestillingen paa det Kongelige Theater, til Indtægt for de Vandlidte, den 17de April 1839.
- 309: [Epilog for Blinde-Institutet.] Dagen for 1839, Nr. 269. Epilogen er egentlig kun en Omarbeidelse af den, der findes Side 306.
- 311: [Kindgreens Minde.] Dagen for 1842, Nr. 175, uden Overskrift.
- 312: [Ryges Minde.] Dagen for 1842, Nr. 250: Ryges Minde.
- 313, Linie 4: [en Stuespiller] Hertil har Orig. Anm.: Hr. Nielsen.
- 316, — 4: [Warberger Fader] Orig.: Warburg Fader
- 317: [Prolog til Forestillingen for de svenske og norske Studenter.] (A) Studier Kritiker och Notiser. Literär Tidning. Lund. 1845, Nr. 22: „Prolog, (Fremfagt af Fru Heiberg paa det kongl. Theater d. 26de Juni 1845.)“ (B) Berlingske Tidende for 1845, Nr. 152: „Prolog.“
- —, Linie 8: [Side.] = B; A: Side. Det brogede Skjort folder sig fra Midien ned til hendes Fødder.
- —, — 15: [Danmarks] = B; A: Danmarks
- 318, — 8: [O Ungling! var ukendt med Corfitz og Jeppe] = B; A: Var ukendt med Corfitz og Troels og Jeppe
- —, — 12: [Danmark] = B; A: Danmark
- —: [Inbel-Prolog i Bergen.] Oehls Digterværker, XVI, 1846. Tiden vides ikke nøiagtigt, men falder rimeligviis imellem Oehls Besøg i Bergen Sommeren 1843, og Trykningen af det nysnævnte Binds femte sidste Ark mod Slutningen af Aaret 1846.

Betætelser.

- I Overskriften over Side 165 staaer 1812 for 1813
- — — — 171 — Epiloget for: og Epiloget
- — — — 175 — 1814 for 1815
- — — — 183 — 1815 for 1816
Side 301, Linie 24, staaer Regnar for Regner
-

Tillæg og Rettelser

til

Oehlenschlägers Syngespil, Lystspil osv. 1859—1860.

Første Deel. Side 31, Linie 28, burde det Oprindelige være beholdt som characteristisk for den Talende. — Side 58, Linie 3: gif læs gid — Side 154, Linie 30: vinfer læs virfer

Tredie Deel. Side 163, Linie 27: Nummer. læs Nummer!
— Side 259, Linie 5: livlig læs livagtig — Side 266, Linie 2: Hiemmegiort læs hjemmegiort — Side 285, efter Linie 8, mangler Følgende:

Oehls Erindr., I, Side 112:

Om trent 30 Aar derefter [efter at den danske Oversættelse af *Così fan tutte*: Veddemaaliet eller Elskernes Skole den 19de Oct. 1798 var blevet udpebet paa det kgl. Theater] søgte jeg at redde det Meste af denne skønne Musik ved det dristige Foretagende, at underlægge den en anden Text. Enkelte Tilskuere, der vel deels havde historisk Efterretning om *Così fan tutte*'s foregaaende Skiebne, deels havde et Horn i Siden paa mig, vilde begynde, hvor Forsædrene slap; men Bisaldet vandt Overhaand, Stykket blev flere Gange opført for fuldt Huus, og skøndt naturligtvis et saadant Arbejde, hvis hele Stræben gif ud paa at redde et andet Kunstværk fra Nonsens og Forglemmelse, ikke kunde have noget

betydeligt eget Bærd, vilde dog vist mange Musikelskere endnu fornøje sig ved engang imellem at høre Mozarts deilige Musik med Ord til, der ikke forstyrre Hørelsen, men ledsage og udtale den.

Fjerde Deel. Side 265, Linie 11-13, burde det Oprindelige være beholdt. — Side 315 burde være anført, at Moses er glemt af Digteren paa Personlisten til Rubezahl.

Femte Deel. Side 123, Linie 25: det læs der

